

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА ФАНТОМЪТ НА ПАМЕТА

Част 2 от „Престъпленията на правилния живот“

Превод от руски: Ива Николова Митева, 2004

chitanka.info

*На моите учители — Мира Мойсеева и Нийл Доналд
Уоли.*

КЪМ БЪЛГАРСКИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Много ми е приятно, че книгите ми се превеждат в България моите любими герои вече ще говорят и на български език.

Искрено се надявам, че за вас ще бъде интересно да прочетете не само как и защо се извършват престъпления в Русия, но и за това как живеят сега хората в нашата страна, за какво мислят, мечтаят, на какво се надяват и от какво се страхуват.

Моите романи са за любовта, за ревността, за омразата, за отмъщението, за дружбата и предателството, за честта и безчестието, т.е. за това, което е близко и разбираемо за всеки човек, независимо в коя страна живее и на какъв език говори.

Надявам се, че прочитът на моите книги ще ви достави поне малко удоволствие. И предварително ви благодаря, че ще ги прочетете.

Желяя ви успехи, щастие и благополучие!

С уважение и любов:

Александра Маринина

ГЛАВА 1.

В училище по химия и физика имах само тройки, които ми пишеха единствено от уважение към успехите ми по хуманитарните предмети. Затова още преди да отлепя клепащи, аз съвсем сериозно размишлявах над въпроса може ли един гранитен блок да бъде в течно състояние отвътре. Според моите сметки излизаше, че може. Първата мисъл, която изплува от плътната мъгла на неопределеността, обвила мозъка ми, беше, че съм умрял и съм се превърнал в гранитен паметник на самия себе си. И какво друго бих могъл да бъда, след като и ръцете ми, и краката ми, и главата ми — изобщо всичките ми съставни части тежаха като камък и бяха неподвижни. А вътре в мен се плискаше болка — пронизваща и изгаряща като посипана с лют пипер вряща вода. И аз не биваше да я предизвиквам, тъй като и при най-малкия опит да помръдна клепащи или устни тя се надигаше на мощни вълни и сякаш се опитваше да избие навън, напъвайки черепа ми от вътрешната страна. Опитвах се да стоя неподвижен и едновременно с това да измисля някакъв начин, по който да измамя тази хитра и коварна течна болка, изпълнила вкамененото ми като гранит тяло. Добре де, не точно да я измамя, а поне да разбера какво става. Бях тръгнал към магазина — към един голям супермаркет, за да натъпча багажника на колата с храна и за няколко дни напълно да се уединя в абсолютна самота на вилата си и да поработя, без да се разсейвам с разни неща. Настроението ми беше отвратително — това със сигурност си го спомнях и дори си спомнях каква беше причината. Но повече нищо не помнех. Движех се с колата от вътрешната страна на „Садовое калцо“, бях се насочил към площад „Комсомолски“, за да стигна до улица „Русаковска“, където се намираще споменатият вече супермаркет, а оттам се канех да изляза направо на Счелковско шосе и да се добера до вилата си без каквито и да било приключения. Ала въпреки всичко се случи едно приключение, но — убий ме, господи! — не помнех какво точно, къде и защо стана. Разбира се, аз съм писател и по принцип не би трябвало да имам проблеми с фантазията

си, но така и не можах да измисля нищо друго, освен определението катастрофа.

— Чувате ли ме? — разнесе се някъде отдалеч едва доловим глас, който по-скоро напомняше шумолене на сухи листа.

Положих огромни усилия и помръднах устни. Исках да кажа да, но не знаех какво се получи в действителност. За сметка на това неумелият ми опит да вляза в контакт с външния свят беше наказан с мощен тласък на болката, който буквално ме удари отвътре по очите и по врата.

Шумолящият глас ме попита още нещо по повод на това как се чувствам, но аз сметнах за по-благоразумно да не рискувам повече, защото разбрах, че каквото и да правя, на този етап няма да спечеля битката с болката, така че ще е по-добре да се притая, да се зароя в тинята и да се направя на водорасло. Сетне усетих боцване от инжекция в ръката си и след малко заспах.

Второто ми събуждане се оказа много по-приятно и за пореден път потвърди старата истина, че всичко на този свят е относително. Както и преди, аз продължавах да бъда надгробен паметник на самия себе си, изпълнен отвътре с тежка течна болка, но тази болка вече не беше толкова силна и дори ми позволяваше полека-лека да мърдам устните си. Естествено аз все така не можех да разговарям с пълен глас и още първият звук, който издадох, резонира в черепната ми кутия и категорично пресече подобни глупави опити от моя страна, но когато шепнех, нещата се нормализираха. И дори само това бе достатъчно, за да ми вдъхне оптимизъм и да подобри настроението ми. Нещо повече — осмелих се да отворя очи, само че не видях почти нищо. В стаята беше тъмно и само тънък лъч светлина се прокрадваше някъде откъм прозореца.

— Как се чувствате? — много тихо попита някой, чийто силует смътно успях да различа до леглото.

— Не много добре — съвсем честно прошепнах аз. — Ужасно ме боли главата. Къде съм? Какво става с мен?

— В болницата сте. Катастрофирали сте.

— Не си спомням...

— Как се казвате?

— Андрей Михайлович Корин. Документите...

— Какво?

— В колата имах документи, паспорт, шофьорска книжка... Не са ли ги намерили?

— Намерили са ги, не се притеснявайте.

— Тогава защо ме питате как се казвам?

— Така трябва. Уморихте ли се?

— Не... да... Къде е станало това?

— А вие не помните ли?

— Не... Движех се по „Садовое калцо“, престроявах се, за да завия към трите гари. Там някъде ли е станало?

— Кога се случи?

— Не зная... сигурно днес... може би вчера... Около осем часа вечерта. От колко време съм тук?

— От едно денонощие. Катастрофата е станала вчера. Каква дата бяхме?

Въпросът ми се стори глупав, но се досетих, че ме проверяват. Щом главата ме боли толкова силно, значи съм получил черепна травма и сега домораслите ни ескулапи искат да се уверят, че не съм откачил. Благодарение на родителите ми, които бяха лекари, имах някакви откъслечни познания в областта на медицината.

— Вчера беше осемнадесети юли — усърдно прошепнах аз, стараейки се колкото може по-активно да мърдам устни.

— А коя година сме?

— Хиляда деветстотин деветдесет и девета. Защо тук е толкова тъмно? Защо няма светлина?

— При вас не бива да има нито светлина, нито силни звуци. Почивайте си, Андрей Михайлович, постарайте се да заспите.

Не ми се наложи да се старая кой знае колко, защото докато траеше този кратък разговор, наистина ужасно се изморих. Когато вече бях почти заспал, изведнъж си спомних, че така и не стана ясно каква е тази болница и къде се намирам. Интересно — дали бяха успели да се свържат с някого от моите близки и дали бяха им съобщили какво се е случило с мен? Разбира се, Лина едва ли щеше да започне да си скубе косите, защото и без това беше затънала до гуша в собствените си проблеми, а бизнесът, който въртеше, ѝ отнемаше цялото време и внимание. Вероятно дори щеше да идва да ме вижда в болницата най-

много по веднъж в седмицата. Но Муся щеше истински да се разстрои, щеше да се притесни и да вдигне на крак цялата медицинска общественост в страната, та да могат по-бързо да ме вкарат във форма. Какво пък — това бе напълно разбираемо, защото състоянието на моето здраве бе пряко свързано с по-скорошното завършване на новата ми книга, която възнамерявах да приключа на вилата си в затворническа самота, а моите книги бяха пряко свързани с моите хонорари, а пък моите хонорари бяха пряко свързани с нейните проценти. Не се блазнях от мисълта, че Муся ръководи толкова активно деловите ми ангажименти, защото ме обича като приятел и се възхищава от таланта ми. Ха-ха! От таланта ми — ако изобщо имах такъв! — тя се възхищава точно дотолкова, доколкото този талант прави книгите ми продаваеми, и в никакъв случай — понеже тези книги се харесват на самата нея. Но на мен ми беше все едно, това не ме обиждаше и не ме засягаше. Най-важното бе, че на практика Муся ме бе отървала от всички грижи и суетни, включително и от неприятните, а аз най-добросъвестно ѝ плащах за услугата в брой. И веднага щом Муся научеше, че съм влязъл в болница, още в същия миг всичко щеше да се задвижи, да се завърти, да си иде на мястото и да се подреди по най-добрия начин. Щом се събудех, първото нещо, което щях да направя, бе да ги помоля да ме свържат с нея.

Момичето в бяла престилка много сръчно смени чаршафите ми, като ме обръщаше от хълбок на хълбок, и ми помогна малко да се понадигна.

— Гади ли ви се? — загрижено попита тя.

— Май че не.

— Ще се опитаме ли да хапнем нещо?

Стана ми смешно. Тя разговаряше с мен като с малко дете — честна дума, а пък аз вече бях на четиридесет и четири години.

— Да опитаме — съгласих се.

Чувствах се много по-добре и вече можех да говоря с малко по-силен глас, макар че опитите ми да стана и да се поразходя из стаята не доведоха до нищо добро — толкова силно ми се виеше свят, че не можах да направя и две крачки. Но за сметка на това в легнало положение бях напълно способен да общувам.

— Какво е времето днес? — любопитствах аз, преглъщайки без ентузиазъм рядката безвкусна грис каша.

— О, времето е прекрасно — зачурулика сестричката на име Аня, — а за края на април е направо разкошно, слънчицето пече и е топло.

Какъв ти април? Нали беше юли! Бях катастрофирал на осемнадесети, оттогава бяха минали три дни, значи днес трябваше да сме двадесет и първи. Но не и април. Сигурно това бе някакъв опит за проява на чувство за хумор от страна на сестричката. Какво пък, реших да ѝ покажа, че съм го оценил.

— Какви ги говориш, Анюта, през април трябва да има студове и снежни преспи — точно това се смята за разкошно време през този месец. И не е нормално да пече слънчице и да е топло.

Тя изплашено ме погледна, а алуминиевата лъжичка, пълна с рядката каша, потрепна в ръката ѝ.

— Сериозно ли говорите?

— Абсолютно. Понеже съм наясно по въпроса, че щом преди три дни е било осемнадесети юли, значи днес трябва да е настъпил краят на април и просто не може да бъде другояче. Защо ме гледаш така?

— Андрей Михайлович, но днес наистина е тридесети април. Две хиляди и първа година. Не ми ли вярвате?

— Аня, шегите ти вече не са смешни — намръщих се раздражено. — Човек трябва да има мярка във всичко, особено когато се занимава с болни хора.

— Това не е шега. — Гласчето ѝ потрепна, а в очите ѝ се появиха сълзи. — Вие сте катастрофирали в петък, на двадесет и седми април. Днес сме понеделник, тридесети. Пътували сте за Талдом на среща с читатели, а във вашата кола се е забил някакъв джип, каран от наркоман. И сега вие лежите в Талдомската болница.

— Престани!

Започнах да се ядосвам съвсем сериозно. Какво си позволява това момиченце? Искане да ми покаже, че страшно го бива да се шегува и да прави номера, така ли? Никога не ме бяха канили в Талдом и изобщо никога в живота си не съм стъпвал там, само знам, че на север от Московска област има такова градче.

— Пътувах за вилата си, а не за Талдом — това е в съвсем друга посока. И престани да се зевзечиш!

Сълзицата се изтърколи от окото ѝ и бавно се плъзна по гладката ѝ твърда буза. Алуминиевата лъжичка се изплъзна от ръката ѝ и

пльокна в купичката с каша.

— Не ми ли вярвате? Ей сега ще ви покажа... Почакайте малко.

Анюта изскочи от стаята и след минута се върна с вестник в ръка.

— Ето, прочетете. Това е нашият талдомски вестник, тук всичко е написано.

Да, тук наистина всичко беше написано. И това, че на двадесет и седми април — петък, в Дома на културата щяла да се състои среща с *нашия любим писател, автор на многобройни бестселъри Андрей Корин*. И дори това, че същият този петък, който беше на двадесет и седми април, се падаше през две хиляди и първа година. Ако това бе някакъв номер, то той бе стигнал твърде далеч, защото такъв вестник, пък бил той и в един-единствен екземпляр, трябваше да се измисли, да се напише и да се отпечата. Явно искаха да ме подлудят. Но кой? Защо? Бях чел за нещо подобно от Себастиан Жапризо — книгата му май се казваше „Дамата с очилата, оръжието и колата“. Искаха да ме накарат да повярвам, че вследствие на катастрофата съм мръднал, че не помня какво се е случило в живота ми и че бъркам датите. Искаха да ме изкарат от релси, да ме направят нетрудоспособен, да ми попречат да пиша книги. Кой? Кой имаше интерес от това? Дявол да го вземе, защо Муся не бе дошла досега? Та нали още сутринта дадох всичките ѝ телефони и помолих да ѝ съобщят къде се намирам! Явно дисциплината на персонала в този провинциален лазарет бе на по-ниско равнище и от професионалната му подготовка.

Старателно сгънах вестника — доколкото можеха да се справят с това действие ръцете ми, които не бях в състояние да контролирам — и го мушнах под възглавницата. Поех дълбоко въздух и го задържах, за да не позволя на клокочещата в мен ярост, примесена със страх, да избие.

— Не искам повече да ям. Моля те, повикай лекаря.

— Зле ли ви е? — стресна се сестричката.

— Казах: повикай лекаря! — студено повторих аз.

Анюта мълчешком сложи на подноса купичката и чашата, които стояха на нощното шкафче до леглото ми, и без да вдигне поглед към мен, излезе.

Два часа по-късно, след разговор с лекаря и безуспешна борба с действителността, бях принуден да констатирам един факт, който ме хвърли в ужас: някой бе откраднал от живота ми близо две години. Днес беше тридесети април две хиляди и първа година, а аз бях катастрофирал на двадесет и седми април и този факт не можеше да бъде променен чрез каквито и да било интелектуални усилия. А последното, което си спомнях, беше пътуването ми до вилата на осемнадесети юли деветдесет и девета година. Една година, девет месеца и десет дни бяха изчезнали от моя живот и от моето съзнание, бяха се разтворили, бяха се стопили. Опитвах се да проумея тази истина с отслабеното си мозъче, но не можех и това ме караше да се чувствам объркан, слаб и безпомощен, сякаш бях малко и глупаво дете, захвърлено от капризите на съдбата в света на възрастните и принудено да възприема и да осмисля техните правила на живот, които се различаваха от неговите. Аз не можех и не исках да се примиря със страшните думи *посттравматична амнезия*, въпреки уверенията на лекаря на име Василий Григориевич, че положението не е чак толкова страшно и че ако моята амнезия наистина е следствие от черепната ми травма и шока, то тя ще премине много скоро — буквално за няколко дни.

Трябваше да осъзная това ново състояние на действителността и да го преживея в самота. Единствения човек, когото исках да видя, беше Муся — моят литературен агент Мария Беловцева. Не се срамувах да изглеждам объркан и слаб пред Муся, защото тя ме бе виждала и в по-тежки моменти, а с нея помнехме и далеч по-лоши времена. Например, когато погребвахме сестра ми Веря, аз, както се казва, не бях на себе си, плачех, изпаднах в истерия, не исках да живея, а тогава още не бях навършил четиридесет години. Тъй че не се притеснявах от Муся. Но засега не ми се щеше да виждам никого повече, включително и жена ми Лина, както и най-близкия ми приятел Боря Викулов.

Ала доктор Василий Григориевич внесе известни корекции в егоистичните ми желания. Муся не беше в Москва и дори в Русия — бе заминала с детето си за десет дни на море в Египет. Така каза майка й, която се отзовавала на телефонното обаждане. Лина също я нямаше — оказа се, че тя вече от две седмици е в Шотландия и планирала да остане там още около месец, тъй като решила да доведе

до съвършенство разговорния си английски, който ѝ бе крайно необходим за бизнеса. Нашият десетгодишен син Женя (впрочем не, сега той вече беше на дванадесет години) бе оставен под надзора на баба си, която, възползвайки се от дългите майски празници, грабнала любимия си внук и заминала за Самара — да се види с приятелките си от младини. След като по моя молба лекарят навъртя всички телефони, които му продиктувах, стана ясно, че в този момент в Москва се намира единствено моята дъщеря от първия ми брак — Светка, която щом чула, че съм влязъл в болница, поискала незабавно да дойде при мен. И както се разбра, добрият чичко доктор вече ѝ бе дал разрешение да го направи, без да ме пита. Трябваше да отдам дължимото на Василий Григориевич, защото той наистина направи всичко, което беше по силите му: оказа се, че за две години много от телефонните номера бяха сменени, включително и номерът на мобилния телефон на Муся, но аз вече не си ги спомнях...

В името на справедливостта трябва да кажа, че поривът на Светка да навести пострадалото си татенце доста ме учуди. Когато с майка ѝ се разведохме, тя беше на седем години и възгледите ѝ за живота се простираха дотам, че да въздаде следните присъди: тати е лош, защото зарязва мама и дъщеря си, а мама е светица. А обстоятелството, че тати напусна мама, защото му беше омръзнало да търпи нейните безкрайни любовни похождения, изобщо не смути детето, тъй като това не му бе известно. Мама прояви разум, а тати — съвест, за да не афишират този нелицеприятен факт. През всички последвали петнадесет години Светка се отнасяше към мен студено, приемаше с презрително снизхождение парите, които им носех, и отказваше да общува с мен нормално. И изведнъж — да прояви такъв порив... Да не би пък вече да беше пораснала? Или най-сетне майка ѝ бе решила да сподели с нея истинската причина за нашия развод?

Раздирах се от противоречиви чувства. От една страна, щеше да е толкова хубаво да се възползвам от ситуацията и да оправя отношенията с дъщеря си! Но, от друга страна, нито един нормален баща не би искал детето му да го види в подобно състояние — потиснат, разстроен, изплашен. Да-да, точно това бе най-важното — аз бях изплашен. Страхувах се от неизвестността, не знаех и — колкото и да се насилвах — не можех да си спомня нищо от онова, което бе станало след завоя от „Садовое калцо“ към площад „Комсомолски“.

Може би през това време съм намерил общ език със Светка и сме се сприятелили с нея, но аз не помнех това? Може би смъртно съм се скарал с Муся и тя вече не е мой литературен агент, а аз, като последен глупак, чакам помощта ѝ и разчитам само на нея? Може би Лина се е развела с мен и е заминала за Шотландия с новия си съпруг? Или пък аз съм се развел с нея? Може би дори съм успял да се ожения за някоя друга? Нямаше да е зле да разбере коя ли е тя... Може би вече съм престанал да бъда най-известният и най-издаван писател в Русия? Но все още си въобразявах, че съм герой, а всъщност отдавна вече бях господин никой. Не можех да се ориентирам какво ми се иска повече: да науча истината, дори и тя да е убийствено неприятна, или още известно време да пребивавам в щастливо неведение. Страшно беше и да науча, страшно беше и да не науча как точно стоят нещата. Мисля, че в психологията това се нарича когнитивен дисонанс. Или грешах? В психологията не бях особено силен, а просто поназнайвах това-онова, защото докато писах книгата за момчетата от спасителните служби, бях насъбрал отгук-оттам малко информация по планинските чукари. Тя се казваше „Последен шанс“ и до ден-днешен непоклатимо си стоеше в челната десетка на бестселърите, въпреки че първото ѝ издание датираше отпреди четири години, а общият ѝ тираж надхвърляше три милиона екземпляра. Впрочем защо преди четири години? Не преди четири, а преди шест, просто аз все още продължавах да мисля в категории от деветдесет и девета година. И нямах представа дали „Последен шанс“ се намира все така в класациите на бестселърите. Дявол да го вземе, колко трудно е да се свикне с този нов начин на възприятие!

Може би все пак не бе чак толкова зле, че всичко се случи в навечерието на дългите празници и никой от моите близки не е в Москва. Докато те се приберяха, аз щях да успея да надмогна ужаса и объркването си, щях да преодоля слабостта си и щях да събера сили, за да узная фактите... А може би щеше да ми провърви и думите на лекаря щяха да се окажат пророчески. Щяха да минат няколко дни и аз щях да си спомня всичко. Сам.

Светка нахлу в стаята ми като ураган. Въпреки че ярката светлина все още ми бе противоположна и спуснатите плътни завеси

пред прозорците поддържаха постоянен полумрак около мен, появата на дъщеря ми страшно ми напомни за нещо като карнавал — толкова много цветове и блясък имаше в дрехите ѝ и в самата нея. Посърналата болнична стая веднага разцъфна в ярките петна на оранжевите портокали, в лъскавото бордо на нарове, в пъстрите пакети на соковете и в шарените обвивки на бонбоните. И сред цялото това тропическо многообразие от цветове махаше с крилца и пърхаше из дрезгавата мрачина на стаята едно ярко и весело папагалче — моята дъщеря Светлана. Интересно — какъв ли е цветът на косата ѝ сега? По едно време бе тревистозелен, след това — розов, после — тъмночервен, а последния път главицата ѝ приличаше на яйчен жълтък. Но както вече разбирах, за мен последният път датираше отпреди две години. Дали оттогава нещо се бе променило в нея? Не, като че ли нищо не се бе променило, макар че нямаше достатъчно светлина, за да определя с точност, но това, че косата ѝ не бе руса — т.е. такава, с каквата я бе дарила природата, — беше сигурно. Е, почти сигурно. А тези блестящи точки без съмнение бяха същите онези метални топчета, които и преди стърчаха от ушите и от ноздрите ѝ.

— Татко, какво става, наистина ли нищо не помниш? — удари право в целта тя още с първото изречение.

Честно казано, почувствах се обиден. Нито *добър ден*, нито *как си*, нито дума в знак на съпричастност и насърчение. И откъде ли беше научила какво точно ми има? Нима Василий Григориевич ѝ беше казал за моята амнезия? Ами да, сигурно, та нали не бях успял да го предупредя, че засега искам да запазя това в тайна.

— Кой ти каза? — попитах строго, опитвайки се да седна на леглото, та поне да не изглеждам като напълно безпомощен инвалид.

— На мен ми каза докторът, когато ми се обади. Но общо взето — всички знаят. Какви ги говориш! Знаеш ли какво става там, долу? Тълпи!

— Къде долу? Какви тълпи?

— Твоите фенове от местните хора, с които не си могъл да се срещнеш заради катастрофата. Дежурят поред, самите те ми го казаха, току-що говорих с тях. Притесняват се как си, що си. Някоя от медицинските сестри им изтърсила, че си загубил паметта си и те от два дни обикалят около болницата и непрекъснато обсъждат как ще живееш отгук нататък и ще можеш ли да пишеш книги. Разказват си

един на друг „Просто Мария“ и се чудят дали и при теб положението е като при Мария, или е по-различно.

— Каква Мария? — не разбрах аз.

— Ами имаше такъв сериал — май че беше мексикански или бразилски. Та така, освен това долу се навъртат и журналисти, някой им е казал и за катастрофата, и за това, че си изгубил паметта си, и те чакат да видят дали ще могат да докопат някаква информация. Само че лекарите мълчат като партизани, и сестрите — също, явно са им набили канчетата, след като феновете ти са започнали да обсаждат болницата. Изобщо, тате, всички вестници писаха за теб, но без подробности. И сега чакат подробностите.

Светка говореше бързо и възбудено и дори в сумрака виждах как горят очите ѝ. Щом излезете оттук, журналистите веднага щяха да я наобиколят, защото тя не беше от медицинския персонал и нямаше задължението да пази тайна. А аз със сигурност знаех, че Светка нямаше да я опази.

— Как вървят нещата при теб? — колкото може по-спокойно попитах аз, опитвайки се да отклоня разговора от проблемите с моята изгубена памет.

— А, какви ти неща! — безгрижно махна с ръка тя. — Нищо интересно не се е случило за една седмица, а за другото ти и без това знаеш.

Значи аз се бях виждал с нея преди седмица. Интересно — при какви обстоятелства? Дали бях ходил у тях да им занеса поредния порцион пари? Или пък се бях срещал с дъщеря си на друго място?

— Е, всичко се случва — предпазливо вметнах аз, налучквайки опипом пътя в плътната мъгла. — За една седмица би могла и да се омъжиш, и да зарежеш следването си в института...

— Тате, какви ги говориш?

Очите на Светка се разшириха, сетне рязко се присвиха и се превърнаха в цепнатинки, през които едва-едва се прокрадваше блясъкът на светлите ѝ ириса. Папагалчето кацна на клончето и наклони пъстрата си главица на една страна, обмисляйки ситуацията.

— Какви ги говориш — бавно повтори тя, — наистина ли нищо не помниш?

Сметнах, че ще е по-добре да си замълча. Нека си мисли каквото ще.

— Да не би да се учудваш, че веднага дотичах при теб? Сигурно не можеш да проумееш как така толкова години ти се цупех, а сега изведнъж дотърчах?

Аз продължавах да мълча, защото дъщеря ми поставяше въпросите съвсем правилно и това осезаемо свидетелстваше, че тя изобщо не е толкова глупава, колкото си мислех.

— Всичко е ясно — въздъхна Светка. — Ти наистина нищо не помниш. А поне, че се срещнахме в Александровската градина помниш ли?

— Не — рекох след кратък размисъл. — Кога беше това?

— Есента, през октомври. Аз сама ти се обадох и те помолих да се срещнем на четири очи, без мама. Трябваше да се посъветвам с теб за едно нещо.

— И какво стана, посъветва ли се?

— Да. Разказах ти всичко и ти обясних защо не мога да разчитам на мама и на това, че тя ще ме разбере. Ти обеща да ми помогнеш. И тогава аз изведнъж разбрах, че ти си ми много близък и скъп човек и че съм била пълна глупачка, като съм страняла от теб. Мама не ме разбира, а ти веднага ме разбра. Обеща ми да уредиш всичко. Аз толкова много се надявах... ние се надявахме... А сега излиза, че всичко си забравил.

— Ами припомни ми го — предложих ѝ уклончиво.

Оказа се, че дъщеря ми наистина бе зарязала следването си в института — тук бях уцелил десетката, макар да говорех наслуки. Едва когато стигнала до четвърти курс, изведнъж — ни в клин, ни в ръкав — тя разбрала, че професията, която си е избрала, не ѝ е интересна, че вече не искала да бъде икономист, а мечтаела да преоткрие себе си на попрището на музикалното продуцентство. И сега била влюбена в някакъв Гарик, който бил безумно талантлив музикант и за когото се канела да се омъжи. Но за да успеел този дивен самороден гений да се изяви в целия си блясък, трябвало непременно да заминат за Англия и там да запишат два негови диска в някое добро студио. Тоест за начало той трябвало да съчини песните и композициите, и то в такова количество, че да запълни с тях два часа, а за целта се налагало да бъдат създадени условия за творчески процес. И чак след това възниквала възможността да се постигне споразумение с англичаните, да се плати за студиото и за работата на техническия му персонал и да

се запишат дисковете. После трябвало да се направи клип и да се прокара в някоя телевизия. Клипът трябвало да се поръча на добър снимачен екип, а щом снимачният екип бил добър, значи щял да бъде и скъп. Аз съм се отнесъл с разбиране към творческите търсения на любимата си дъщеря, пожелал съм ѝ щастие в личния живот и успехи на новото поприще и съм ѝ обещал, първо, да не казвам нищо на майка ѝ и, второ, да ѝ дам пари. Много. Толкова, че да ѝ стигнат за битови разходи през периода на творческите ѝ терзания, за записа на дисковете и за сътворяването на клипа. И, трето, обещал съм, когато клипът придобие завършен вид, да използвам многобройните си връзки из телевизиите и да уредя да го завъртят по някой от телевизионните канали. Убийте ме, ако помнех и една дума от онова, което ми разказа Светка!

— И колко пари съм ти дал досега? — полюбопитствах аз.

— Засега — николко. В смисъл че ти ни даде малко долари, за да можем с Гарик да се оправим на първо време, и каза, че през януари ще предадеш новата си книга в издателството, ще получиш хонорар и ще ни дадеш и останалите пари.

— И дадох ли ви ги?

— Не.

— Защо?

— Не зная — жално въздъхна Светка.

— Може би не съм предал книгата си? Може да не съм я дописал?

— Какви ги говориш, тате, тя вече излезе, продава се по всички сергии.

— „Времето на дизайна“, нали? — уточних за всеки случай, та да сме наясно за коя книга ставаше дума.

— Абе, тате, какви ги говориш? „Времето на дизайна“ излезе още през деветдесет и девета година. А след нея ти написа още една книга — за брокерите на недвижими имоти, които продават апартаменти. Забравил ли си?

Забравил бях. Ама че ужас! Помнех, че пишех книга за дизайнерите и тъкмо се канех да я завърша с ударни темпове, та затова бях решил да се уединя за няколко седмици във вилата си. Оказваше се, че съм я дописал и тя отдавна вече е излязла, а след това съм успял

да навъртоля още нещо и това още нещо също е излязло. Боже мой, в какъв кошмар бях попаднал!

— Как се казва новата ми книга?

— „Триъгълният метър“.

Значи „Триъгълният метър“... Това словосъчетание не пробуди никакво раздвижване в паметта ми. Мозъчните ми клетки дори не помръднаха. Я стига, наистина ли бях написал такава книга? Наистина ли бе възможно месеци наред да работиш върху нещо, да събираш материали, да ги обмисляш, да градиш интригата, да вникваш в душите на героите, да страдаш и да се радваш заедно с тях и след това да не си спомняш нито една дума от написаното? Изведнъж ме втресе.

— И въпреки всичко не разбирам — потръпнах аз и се завих старателно с одеялото — защо не съм ти дал парите веднага щом съм ти ги обещал. Защо е трябвало да чакам хонорара си? Че аз разполагам с тези пари. Да не би да не ми казваш всичко?

Света видимо се смути и очите ѝ отново се присвиха, както ставаше винаги когато се канеше да говори за неприятни неща.

— Ти каза, че това трябва да бъде тайна между нас двамата. Че, един вид, на жените не можело да се има доверие и ако твоята Лина научела, че си ми дал такава камара пари, първо, нямало да бъде доволна от този факт и щяла да ти вдигне скандал и, второ, при всички случаи щяла да каже на майка ми. Понеже те се познават. Ако си изнесял тези пари от къщи или си посегнел да ги изтеглиш от сметката си, Лина веднага щяла да разбере. Ти каза, че на теб щяло да ти е полесно да ѝ обясниш, че уж за новата си книга си получил по-малко пари, защото си преминал на друга схема за разплащане с издателите си, при която в началото ти дават малък аванс, а после ти изплащат процентите от тиража. В смисъл че Лина нямало да може да проследи тиражите, защото и без това била затънала в собствените си грижи. Абе може и да не съм разбрала правилно, нямам понятие от вашите писателски работи, но ти със сигурност каза, че ще ми дадеш парите, когато предадеш ръкописа си, иначе Лина щяла да научи. Тате...

— Кажи, дъще?

— Ние с Гарик толкова разчитахме на това, защото ти твърдо ни обеща. И Гарик толкова ти хареса!

— Какво, и с Гарик ли се познавам?

— Ами да, разбира се! Ти каза, че първо трябва сам да чуеш неговата музика, за да разбереш дали той наистина е чак толкова талантлив, или аз съм заслепена от любов. Запознах ви, Гарик ти изсвири няколко композиции, те много ти харесаха и ти каза, че на всяка цена ще ни помогнеш, за да осъществим идеята си. Какво, да не би да си се отказал? Аз се притеснявах да ти напомням, но през януари ти не ни даде парите, не ни ги даде и през февруари, и през март също не ни ги даде.

— Света, трудно ми е да отговоря на въпроса ти.

— Но защо?

Започнах да се ядосвам. Какво означаваше *защо*. Откъде да знаех защо не съм й дал парите, които съм й обещал! Ами не помнех *защо*! Може би съм имал някакви причини, възникнали са някакви обстоятелства, но щях да си изясня това едва когато възстановях в паметта си събитията от последната една година, девет месеца и десет дни, когато съберях елементите един по един и успеях да сглобя цялата конструкция до най-малкия детайл. Можех да го направя или по разкази на очевидци, или ако си спомнех всичко сам. Докато това не станеше, не бях в състояние да отговоря на нито един въпрос на дъщеря си.

— Не зная — отвърнах дръпнато аз. — Не помня. Не ме питай какви са причините за моите постъпки, забравил съм ги. Щом съм ти обещал пари, ще ти ги дам. Извинявай за закъснението.

— Не се сърди. — Светка най-сетне престана да се движи енергично напред-назад из тясната стая и приседна до мен на леглото. — Благодаря ти, че не ни подведе. С какво да ти помогна? Какво мога да направя за теб? Да намеря ли някакви лекари, някакви лекарства? Или може би искаш нещо специално за ядене? Само ми кажи — ще направя всичко.

— Нищо не ми трябва, и без това си домъкнала толкова неща, че за една седмица няма да мога да ги изям. От теб се иска само едно: да не разказваш нищо за мен. Мога ли да разчитам на това?

— И още как!

Дъщеря ми се притисна към мен и в носа ме удари ароматът на парфюма й, който не можех да понасям, понеже миризмата му, неизвестно защо, ми напомняше един евтин освежител на въздуха,

който поставяха в обществените тоалетни. Без да искам, се намръщих и се отдръпнах. Светка веднага скочи.

— Аз ще вървя, може ли? Влаковете са на големи интервали, ако закъснея за този, който тръгва след малко, следващият е чак подир два часа.

— Разбира се, върви — рекох аз, обзет от срам да призная дори пред себе си, че изпитвах облекчение. Паническият ужас и чувството за пълна безпомощност пред непознатия, криещ и без това множество опасности свят, отново ме обхванаха и аз исках единствено да бъда сам и да не виждам никого. Когато около мен нямаше никого, можех да се утешавам с илюзията, че всичко е наред, че сега сме юли деветдесет и девета година и че в живота ми не се е случило нищо, за което да не зная. Всеки човек, който влизаше в стаята ми, бе потенциален източник на страх, особено ако това не бе чужд човек, а някой, който знаеше каквото и да било за моя живот от последните почти две години. Защото той знаеше онова, което самият аз не знаех за себе си. Само онзи, който е бил в подобно положение, ще разбере колко неприятно е това усещане.

Доста бързо се съвземах и възстановявах силите си, главата ми все още ме наболяваше, но почти не ми се виеше свят, а гаденето напълно премина. Бях извадил късмет, тъй като се бях отървал само с едно сътресение на мозъка, което беше силно, но не и опасно, иначе всички кости на черепа ми бяха здрави. На два пъти при мен идваха служители на пътната милиция и един следовател, но тяхното посещение можеше да се брой за чиста формалност, тъй като не помнех нито обстоятелствата, при които съм се сблъскал с джипа, нито самия джип. Веднага след катастрофата бяха замъкнали с автовоз смачканата ми кола на някакъв платен паркинг, но след като осъзнах значимостта на моята персона, казаха, че няма да ми вземат пари.

Василий Григориевич с искрен ентузиазъм следеше моето бързо оздравяване, ала на мен постоянно ми се струваше, че все му се иска да подхване някакъв разговор помежду ни, но се притеснява. Оказа се, че съм бил прав. Разговорът се състоя, но не с него, а с главния лекар на болницата — една пълна жена на средна възраст със зли очи. Може да прозвучи странно, но винаги съм си мислил, че пълните хора

непременно трябва да са добри... С отпуснатото си безформено тяло тя, кой знае защо, ми напомняше медуза, която се поклаща сред тихите вълни на студеното море. Всяка проява на злоба винаги предизвикваше у мен усещане за студ.

— Андрей Михайлович, вие имате нужда от по-квалифицирани грижи, отколкото сме в състояние да ви осигурим ние в условията на нашата болница — заяви главният лекар. Аз слушах нейния спокоен и уверен — засега — глас и в ума ми витаеше образът на едноцветна медуза: една такава сивкаво-синкава, матова и без каквито и да било преливащи оттенъци. — Сам разбирате, че ние нямаме нито диагностична апаратура, нито лекарства. Лекуваме ви на око, а това крие опасности, защото можем да не забележим нещо и да пропуснем друго. Трябва да помислите дали да не постъпите в някоя добра клиника в Москва.

Точно това никак не ми се искаше! Или по-точно — нямах нищо против добрата клиника, но изобщо не си представях как мога да организирам своето преместване. Ако Муся беше до мен, отдавна вече щях да лежа в някое платено отделение и най-добрите лекари с всички сили щяха да работят върху пострадалата ми глава. Но Муся я нямаше. И жена ми Лина също я нямаше. Вярно — имах Борис, приятеля си от детинство, който бе енергичен и повратлив и разполагаше с всевъзможни връзки, но на телефоните, които помнех, не го намериха, а ако самият аз положех усилия да издиря него или някой друг познат, това означаваше да съобщя на всеослушание, че съм изпаднал в безпаметство. Периодът от почти две години беше дълъг, твърде дълъг срок и нямаше как да не се издам в разговорите си с хората. Бих могъл да се обърна към моя издател и той вероятно щеше да уреди нещата, но и това не ми изглеждаше безопасно: ами ако през тези две години съм развалил отношенията си с него до такава степен, че сега просто бе неприлично да го търся с каквито и да било молби? Може би дори вече имах друг издател? За когото и да си помислех, разсъжденията ми ме отвеждаха до един и същи резултат: че не знаех дали мога да се обърна към съответния човек и дали мога да му се доверя. Дори вече не бях сигурен и в Муся, защото все пак две години наистина не бяха малко време. Затова реших да продължа да си лежа в тази забравена от бога малка болница, докато всичко не се наместеше и не се уталожеше.

— Аз съм напълно доволен и от грижите, и от лечението — възразих.

— Вие — може би. — Медузата придоби металносивкав оттенък, който преливаше в ледена гама, тъй като явно злобата на главния лекар бе повишила нивото си. — Но вашето пребиваване тук създава големи проблеми на цялата болница. Би трябвало сам да разбирате, Андрей Михайлович, че за нас, разбира се, е голяма чест да оказваме медицинската помощ, която е по силите ни, на такъв известен човек като вас, но това се превръща в тежко бреме за персонала ни. Нещо повече — и в прекалено тежка отговорност. Оборудването ни е старо, не разполагаме и с необходимите медикаменти. Просто нямаме средства, за да се сдобием с всичко това. Вие също знаете в какво състояние се намира в момента държавното здравеопазване. То не може да съществува без помощта на спонсори...

Ами да, разбира се, те не се плашеха от това, че могат да уморят с лечението си някой пенсионер от село, защото каквото и да станеше, никой нямаше да разследва случая и да се оплаква. Но ако нещо се случеше с мен, щяха да хвърчат глави. И главният лекар ненапразно завъртя разговора около спонсорската помощ. Правеше ми, тъй да се каже, намек. Но какво можех да сторя аз, с какво можех да отговоря на този намек? Та аз няхах никаква представа дали разполагам с пари и ако разполагам, колко са те? Нали не бях дал пари на Светка и очевидно това не бе току-така. Може би в момента съм банкрутирал. Може би Лина бе подхванала някакъв бизнес, беше вложила в него всички пари, които имахме, че на това отгоре бе взела и още назаем, но се бе провалила и бе изчезнала за Шотландия не за да усъвършенства английския си език, а за да се скрие от кредиторите си. И сега аз не можех да обещаая на никого и три рубли, тъй като просто ги няхах.

Но защо ли тази очилата дебела лелка толкова се страхува? Та нали състоянието ми се подобрява и нямам никакви усложнения. Или тя премълчава нещо? И в действителност съм получил далеч по-сериозна травма от тази, за която са ми казали?

— Нещо не е наред при мен, така ли? — загрижено попитах аз. — И вие се притеснявате за състоянието ми?

— И за състоянието ви — също. Но не е само това.

— А какво още? — намръщих се аз.

— Андрей Михайлович, за да ви осигурим отделна стая, трябваше да изнесем в коридора осем тежко болни. И то само защото преди празниците много пациенти пожелаха да бъдат изписани, тъй като сега започва засаждането в личните стопанства и хората трябва да се погрижат за зеленчуковите си градини. От десети май напливът на болни отново ще се увеличи и ние няма да се справим без стаята, която заемате вие. Четири от стаите ни са негодни за използване и ако можехме да ги ремонтираме и да ги пуснем в употреба, щеше да се появи възможност да ви оставим сам. Но нямаме пари за ремонт. Освен това пред болницата постоянно се тълпят хора, досаждат на персонала, опитват се да се промъкнат вътре и да се доберат до стаята ви. Това ни пречи.

Да-а, натискът върху моя портфейл ставаше все по-осезаем. Металносивкавият цвят на телцето на медузата постепенно започна да се разрежда с розови и тревистозелени райета в по-топли гами, вероятно защото главният лекар търсеше аргументи, с които да ме убеди в правотата си, та затова се бе отказала от резкия си тон, преориентирайки се към доводите на разума, или в най-лошия случай — на емоциите.

— Общо взето, вие искате да ви освободя от присъствието си — сухо констатирах аз.

— Това е грубо по форма, но вярно по смисъл — кимна с одобрение главният лекар, след което моята любима медуза започна да прелива във всички цветове на дъгата. Ала оттенъците ѝ продължаваха да бъдат все така студени. — Ние ви оказахме първа помощ и сега е време да се преместите на по-подходящо място.

— Но вие нямате право да ме изгоните, аз съм болен.

— Какво говорите, Андрей Михайлович! — Гласът ѝ малко поомекна, а по тялото на любимата ми медуза избиха петна в топъл оттенък с цвят на глина. — Никой не ви гони. Аз просто ви моля да вземете под внимание и това с какви трудности се сблъскваме покрай вашата хоспитализация. Ако искате да останете тук, ще ви се наложи да лежите в стая с петнадесет други болни. Това ще ви допадне ли?

Добър въпрос. Щеше ми се да видя онзи човек, комуто това би допаднало. Те не искаха да се занимават с мен и се страхуваха от скандал, ако нещо със здравето ми не е наред, но бяха готови да поемат риска, в случай че аз спонсорирам болницата им. Ала ако аз откажех да

я спонсорирам, то и те не искаха да рискуват за без пари. Какво пък — беше разумно! При всички случаи разбирах тревогите на Медузата.

— Хайде да се спазарим така: аз ще полежа при вас още няколко дни, докато вашите пациенти не започнат да се връщат от зеленчуковите си градини. Надявам се, че през това време ще се появи някой от моите близки и ще уреди нещата.

— Аз и сама мога да ги уредя — с готовност се отзова главният лекар. — Ще се обадя във всички московски клиники и ще разбера къде са най-добрите невропатолози и къде условията са най-приемливи. Ние ще ви осигурим транспорт, за да можете да се придвижите до съответното място. Ще трябва само да ми кажете за каква сума можем да дискутираме. Колко пари бихте изхарчили за клиниката? Доколкото разбирам, няма да пожелаете да лежите в безплатно отделение, защото там и грижите, и условията, и храната са много по-лоши, пък и не разполагат с отделни стаи. Посочете ми сумата и още утре ще бъдете настанен в прекрасна болница, а на закуска ще ядете сандвичи с черен хайвер.

Посочете ми сумата... Лесно бе да се каже. Но аз дори не знаех какво става в момента с парите ми. Ако наистина съм предал новата си книга през януари, значи би трябвало да съм получил хонорара за нея, но тъй като не съм дал пари на Светка, вероятно са възникнали някакви проблеми. Какви ли? Да не би да са ми потрябвали пари за нещо друго, за нещо по-важно? Нищо чудно. Но за какво? И колко? Нямах представа какво ставаше в момента с моите сметки и с наличните ми пари, които държах вкъщи. И нямаше да узная, докато или сам не си спомнях, или не се появи човек, който бе запознат с финансовото ми състояние. А кой можеше да бъде този човек? Жена ми Лина ли? Да, но ако тя все още ми беше жена. Муся Беловцева ли? Да, но ако тя все още беше мой литературен агент. Имаше твърде много *ако*. И твърде много неизвестни. А тази дебела жена, която седеше на стола срещу леглото ми, не искаше да разбере това. Може би тя изобщо не знаеше какво е амнезия и какво означава две години от живота ти да изчезнат в пропастта? Мислеше си, че ми е лесно да взема решение. Де да беше така!

— Разберете ме правилно. — Подбирах предпазливо и боязливо думите, за да не обидя главния лекар и да не срещна строгото й мъмрене. — Ще бъда откровен с вас, защото сте лекар. Вие знаете, че

съм изгубил паметта си. Опитайте се да се поставите на мое място и веднага ще разберете, че не мога да вземам решения, защото нямам представа какво е станало с живота ми през последните две години. Ще ви кажа честно, че аз дори не зная колко пари имам и дали изобщо имам пари. Искрено съжалявам, че моето пребиваване във вашата болница ви създава само проблеми, но ви моля да не ме гоните поне още няколко дни. Хората, които могат да помогнат и на мен, и на вас, ще се появят веднага след десети май и аз съм убеден, че тогава ще решим всички въпроси. Но ако трябва да бъда съвсем откровен, аз не съм абсолютно сигурен дали ще се намерят такива хора. Какво ли не би могло да се случи за две години. Днес разчитам на помощта на едни от тях, а току-виж — оказали ми я съвсем други и аз дори не мога да предположа кои могат да бъдат те. Ако паметта ми се възстанови, всичко би било много по-просто и по-лесно. Обещавам ви, че ако нещо не е наред със здравословното ми състояние, че ако вашите лекари не са забелязала нещо или са го пропуснали, аз никога и никъде няма да се оплача и дори няма да обеля дума по този въпрос. Твърдо ви го обещавам.

— Е, добре — въздъхна тя и жестът, с който оправи косата си, недвусмислено ми подсказа, че носи перука. Медуза с перука. Супер! Просто супер! Спомних си, че някъде преди около пет години написах една пиеса, която по жанр беше страхотно смешна комедия, но все не можех да ѝ измисля подходящо заглавие. Мъчех се, мъчех се, но така и не успях да го съчиня, а после окончателно зарязах идеята си да публикувам въпросната пиеса и се впуснах в сътворяването на поредния си бестселър. Сега тя най-сетне се сдоби със заглавие и можех да я предложа на издателите. „Медуза с перука“. Дори за миг се разсеях, не чух какво ми дуднеше дебеланата главен лекар и успях отново да се включа в разговора след известно усилие. — Да допуснем, че вие криво-ляво ме убедихте. Но какво да правим с хората, които обсаждат болницата? Те наистина ни пречат да работим. Освен това сред тях има не само местни журналисти — от Талдом, а и московски. Те искат да пишат за вас, но тъй като не могат да получат никаква информация за знаменития Корин, а трябва да оправдаят пребиваването си тук, нали си представяте за какво ще напишат?

— За какво?

— За това, че писателят Корин лежи в талдомската болница, в която... стой, та гледай. Разбирате ли? Да, ние сме бедни — това го знаят всички местни жители и се примиряват с факта, че в стаите има по шестнадесет души, че тоалетните са по една на етаж и че санитарките не достигат, за да се поддържа чистота навсякъде, че няма санитарни техници и електротехници, за да работят канализациите и всички уреди, че няма боя, за да се придаде приличен вид на стаите и на сградата, да не говорим за липсата на гумени покрития по стените. А пък за това, че няма лекарства и оборудване, дори и дума не отварям. Но не искам всички вестници да плюят нашата болница просто защото им се налага да напишат нещо за вас. И как трябва да постъпим в този случай?

Наистина — как трябваше да постъпим? Не знаех. Но разбрах доводите на главния лекар по тази точка и напълно ги споделях.

— Имате ли някакво предложение? — поинтересувах се загрижено.

— Бих ви предложила да пуснете журналистите в стаята си и да им дадете интервю. Да отговорите на всичките им въпроси, да им подадете материал за писанията им и нека си отидат оттук.

Да бе, как ли пък не! Да ги пусна тук, да им разкажа, че съм изгубил паметта си и да оглася това пред цялата общественост. Ами ако скриех, че имам амнезия? Светка каза, че и без това всички знаят, че съм изгубил паметта си, но пък аз можех да им заявя, че паметта ми се е възстановила и сега всичко е наред. Това, разбира се, беше съблазнителна идея, но едва ли бе осъществима, тъй като не бях в състояние да отговоря смислено на нито един въпрос. Господи, каква огромна яма зееше пред мен — една година, девет месеца и десет дни! Всичко бе пропаднало в нея, буквално всичко — всеки опит да разбере нещо, да взема елементарно решение, да отговоря и на най-простия въпрос. А може би напразно изпадах в паника? В края на краищата какво чак толкова страшно щеше да стане, ако всички научеха, че съм изгубил паметта си? Амнезията не беше нито сифилис, нито СПИН, нито наркомания, нито пък некрофилия — защо трябваше да се притеснявам от нея? Тя беше нещастен случай, последствие от травмата и шока. Може би напразно се самонавивах.

Не, не исках да афиширам проблемите с паметта си. И изведнъж разбрах защо. Страхувах се да не стана смешен. Страхувах се да не

изглеждам нелепо. Та аз наистина не знаех какво бе станало с живота ми през тези две години. И щях да разговарям с журналистите като Корин в изданието си от деветстотин деветдесет и девета година. А какъв беше той в изданието си от две хиляди и първа година? Та аз дори не знаех как пресата бе възприела романа ми „Времето на дизайна“ и онзи, как му беше името... „Триъгълният метър“, от който не помнех нито една дума и нито една мисъл. Може би в течение на две години ме бяха разбивали на пух и прах и ме бяха сравнявали със земята, може би аз им се бях зъбил или, точно обратното — бях премълчавал или бях коментирал снизходително критиките към мен. При всички случаи не можех да се срещна с журналистите, докато не разбях какъв тон трябва да държа, за да не изглеждам като пълен идиот.

— За съжаление не мога да дам интервю — признах натъжено.
— Това е абсолютно невъзможно. Може би вие ще успеете да си изкривите душата, да измислите нещо и да си поговорите с тях?

— Какво например?

— Ами че състоянието ми е много тежко, че никой не бива да влиза при мен, но за сметка на това, както бе прогнозирайл лекуващият ми лекар, паметта ми напълно се е възстановила. Прибавете някои подробности за това как общувам с персонала, какъв сладур съм, как медицинските сестри ме обожават, колко геройски се държа и колко ми харесва тук. Толкова много ми харесва, че дори не искам да се преместя в друга болница.

— А после вие няма ли да започнете да ме опровергавате и да твърдите, че всичко, което съм казала, е лъжа? — погледна ме подозрително тя, но въпреки това напрежението в израза ѝ видимо спадна. Явно този вариант ѝ се бе сторил съвсем приемлив. Кой знае дали моето строго медузище имаше чувство за хумор, но при всички случаи отпуснатата ѝ желеобразна повърхност изведнъж се набразди в раирана окраска, а по краищата ѝ изби очарователен провинциален десен на едри капки. Тя, тъй да се каже, се развесели.

— Обещавам — твърдо казах аз. — Ако искате, мога да заявя това в присъствието на целия персонал и да го потвърдя в писмен вид.

— Надявам се да не става нужда — пестеливо се усмихна главният лекар и изнесе от стаята своята месеста медуза, с която аз вече почти бях свикнал.

Определено придобитият в детството ми навик да виждам и да чувам хората с помощта на образи от света на флората и фауната много помагаше в живота. Поне на мен.

ГЛАВА 2

— Какъв кошмар! Незабавно ще те преместя на друго, по-прилично място.

— И тук ми е много добре — опитвах се да се съпротивлявам аз, но разбихах, че няма никакъв смисъл от всичките ми жалки напъни. Не можех да споря с майка си. Дали пък просто не умеех? Или не ми стигаше смелост? През целия ми живот това бе един от моите постоянни проблеми.

Появи се внезапно и връхлетя в стаята ми с физиономия, на която бяха изписани едновременно скръб и справедливо негодувание. С набитото око и сръчните ръце на хирург с дългогодишен опит тя се хвърли към мен, направи бърз преглед на външното ми състояние и се успокои едва когато не намери нито видими рани, нито счупвания по тялото ми. Имах само синини и натъртвания, които на вид изглеждаха доста страховито, но изобщо не бяха опасни за живота и здравето ми. Впрочем майка ми действително беше хирург и при това казваха, че е добър специалист, макар — за щастие! — аз да не бях имал сгода да изпитам уменията ѝ на гърба си.

— Защо не ми съобщи? — гневно ме разпитваше тя. — Защо трябва да научавам от вестниците какво се е случило със сина ми? Верочка никога не би постъпила така. Кой на този свят ти е по-близък от майка ти?

Хайде сега и обвинения — така си и знаех. Общо взето, беше ясно едно: че за почти две години майка ми не бе изгубила навика си да ме сравнява с покойната си дъщеря — моята сестра. Аз страшно обичах Вера, отчаяно страдах, когато тя умря, и бях съгласен, че беше по-добра, по-сърцата и по-деликатна от мен. Да, всичко това беше точно така, но нали все пак не биваше до края на дните си да слушам упреци за това, че не съм като нея?

— Мамо, но нали ти замина за Самара? Как бих могъл да те намеря?

— Не се измъквай! Оставих ти всички телефонни номера, всъщност ти настоя да го направя. Искаше да разполагаш с възможността всеки ден да разговаряш със сина си. Понеже смяташ, че ако Жения не общува с теб, ще пропадне.

Да му се не види: тя ми бе оставила всички телефони на приятелките си, при които се канеше да гостува. А аз дори не си спомнях!

— Не си спомням! — казах. — Всичко съм забравил.

— Не си измисляй! — Човек само можеше да завижда на безапелационния тон на моята майка. — Обаче много добре си спомняш, че съм заминала за Самара. Винаги успяваш да запомниш само това, което ти е изгодно, и с удоволствие забравяш онова, което пречи на плановете ти. Верочка не беше такава.

— За това, че си в Самара, научих от лекаря, който се обади на работното ти място. Слава богу, че дежурната медицинска сестра в твоето отделение знаеше къде си заминала. А ти как научи за мен?

— Нали ти казах: от вестниците. Почти навсякъде имаше кратки съобщения, че си катастрофирал и че лежиш в болницата в Талдом. И аз веднага хукнах насам.

— А Жения? Той също ли се върна с теб?

— Естествено. Но не го взех със себе си, защото не знаех в какво състояние ще те заваря, няма защо да травмизираме детето.

Точно така си беше — изобщо нямаше защо да се травмизира едно дванадесетгодишно хлапе. Ето един от редките случаи, в които бях напълно съгласен с майка си. Но въпреки всичко... Помнех сина си, когато беше на десет години. А сега вече бе на дванадесет. Какъв ли е станал? Много ли се е издължил? Дали е възмъжал? От какво се интересува, с какво се занимава през свободното си време, как върви учението му?

— Мамо, не носиш ли случайно със себе си снимка на Жения?

Погледът ѝ се изпълни с топлина и дори бръчките ѝ изчезнаха.

— Домъчняло ли ти е за него? — попита със съчувствие. — Разбира се, че имам.

Бръкна в чантата си, измъкна тефтерчето си, а оттам извади една снимка с размер девет на дванадесет сантиметра. На снимката се виждаше едро широкоплещесто момче с копа сламеноруса леко чуплива коса на главата, което бе облечено в яркочервен скиорски

гащеризон и стоеше на склона на някаква планина с щеки в ръце. В гърлото ми заседна буца и аз спонтанно измърморих това, което мислех:

— Колко хубав е станал! И много е пораснал! Тук къде е? И ски ли се е научил да кара?

— Какво говориш, Андрюша! Нали Лина го заведе в Швейцария през януари, по време на ваканцията. Имай страх от Бога, същата снимка стои у вас в рамка, а ти като че ли за пръв път я виждаш. — Тя се сепна и съсредоточено вторачи очи в мен, пронизвайки ме с недоверчивия си поглед.

— Като че ли за пръв път я виждам — откликнах като ехо аз.

Едва в този момент майка ми най-сетне започна да осмисля онова, което ѝ бе казал доктор Василий Григориевич. Той задължително би трябвало да ѝ го е казал, защото тя със сигурност бе разговаряла с него, преди да се появи в стаята ми, и тъй като познавах характера ѝ, изобщо не биваше да се съмнявам в това. Какво пък, както се казва: гените не се изпаряват във въздуха и ако майка ми ме упрекваше, че с удоволствие забравям това, което не искам да запомня, то тя с не по-малко удоволствие не чуваше онова, което не искаше да чуе. Ама че наследственост! А може би беше резултат от възпитанието ми? Какъвто пример бях видял в детството си, на такъв и подражавах.

— Сине... — Гласът ѝ така силно затрепери, че ми се прииска веднага да се хвърля на врата ѝ, да я прегърна, да я притисна към себе си и да я утеша. — Значи наистина нищо не помниш?

— Нищо — потвърдих аз, стараяйки се да изглеждам спокоен и дори весел, за да не нагнетявам трагизма на ситуацията и да не разстройвам допълнително майка си. — Нищичко не помня от последните година и девет месеца. От осемнадесети юли деветстотин деветдесет и девета година до двадесет и седми април тази година.

Най-сетне майка ми престана да се прави на фонтан, от който заедно с водата бликат на равни части чиста енергия и критичност, седна на стола и опря брадичка на ръцете си, облеgnати върху високата табла на леглото ми.

— Това е ужасно. Получил си сериозна черепна травма и имаш нужда от квалифицирано лечение. Веднага ще се заема с преместването ти в най-добрата клиника в Москва. Лина знае ли?

— Сигурно не. Освен ако и тя като теб не е научила от вестниците.

— А кой изобщо знае, че си в болница?

— Светка. Тя идва при мен.

— Е, от Светка няма никаква полза — кое от нещата, от които имаш нужда, би могла да организира? Тя все още е почти дете. Каза ли на Борис?

— Не. Нямам новите му телефони, помня само старите му номера.

— Нищо чудно, че досега киснеш в тази дупка! Ето на, случи се нещо и в целия свят няма кой да се погрижи за теб, освен майка ти. Впрочем навярно Борис също четете вестници, обаче не се е втурнал насам да ти помага. Ти съвсем наивно смяташ, че всички те обичат, а всъщност се оказва, че те обичам единствено аз!

И това също бе една от любимите ѝ изтъркани песни. Докато слушах мама, аз постепенно се успокоявах. Лина е водила Женя в Швейцария и у нас имало снимка от онова време. У НАС. Значи, както и преди, аз и Лина имахме общ дом, тя не ме бе напуснала и аз не я бях зарязал. И дори само този факт ми вдъхна успокоение. Мама разговаряше с мен, както по-рано, което означаваше, че в нашите отношения нищо не се е променило. Майка ми бе щедро надарен с психологизъм и богат на познания за московските болници човек, което означаваше, че се кани да ме настани в платена клиника, а след като нещата стояха по този начин, значи финансовото ми положение изобщо не е зле — щом тя допуска, че съм в състояние да платя за такава услуга. Майка ми винаги беше приблизително осведомена за материалното ми състояние. Излизаше, че две години не са чак толкова дълъг срок, та животът да се преобърне съвсем из основи. Може би напразно се страхувах?

След два дни вече се настанях на новото място. В една просторна стая, която приличаше повече на хотелска и разполагаше с телефон, телевизор, хладилник, собствен санитарен възел и дори балкон. Двата ѝ прозореца гледаха към красив и благоустроен парк, потънал в нежнозеления мираж на младите листа. Персоналът беше безупречно вежлив. Храната — превъзходна. И към тези неща се прибавяше всичко, което се полага за такива места, във вид на фитнесцентър, басейн, сауна, тенискорт, масажна, балнеолечебница и

още нещо, чието название не запомних от първия път, когато върху ми се стовари потокът от нова информация. Всичкият този разкош се намираще в близкото Подмосковие и доколкото разбрах, санаториумът се делеше на два сектора: един — за много, ама много заслужили ветерани, които държавата обезпечаваше с висококачествено, но безплатно медицинско обслужване, и друг — за всички, които можеха да си плащат.

След като поговорих с майка си, аз малко се поободрих и реших да разработя своя собствена програма за излизане от кризата: да накарам мозъка ми да си спомни изчезналите неизвестно къде година и девет месеца. Пътищата за постигането на тази цел бяха два — обективен и субективен. Обективният път се състоеше в събиране на информация за онова, което реално се бе случило през изминалите две години, или с други думи — в четене на вестници и списания, излизали през целия този *тъмен* за мен период. Субективният предвиждаше старателно и всепроникващо прочитане на двете ми книги — онази, която до момента, когато направих завой на „Садовое калцо“, бях написал до половината, и другата — за брокерите на недвижими имоти. Бях сигурен, че ако уловях онази емоционална вълна, на която бях писал книгата, и ако вникнех в мислите, които бяха залегнали в текста, щях да възстановя състоянието си и самия себе си от онзи забравен период.

Вероятно планът ми беше добър, но се оказа, че не е чак толкова лесно да го подложа на ефективна проверка. Аз не можех да чета. Всъщност можех, разбира се, но само в случай че написаното беше с едър шрифт и че го четях на силно осветление и немного продължително. За това положение на нещата ме предупреждаваше и талдомският лекар Василий Григориевич, който твърдеше, че, общо взето, на първо време от четенето ще ме боли глава, но аз не повярвах. Как така ще ме боли глава от четене? Аз още от дете бях книжна мишка и за мен страниците с буквите, преливащи във вълшебни думи, от които се сплиташе прекрасна, увлекателна, неповторима история, бяха свято нещо, източник на възторг и сълзи, в съприкосновение с тях изпитвах едно с нищо несравнимо чувство, което се пораждаше, когато внезапно започваше да ти се струва, че си вникнал в тайния смисъл на текста и в душата на автора, че виждаш, чувстваш и напипваш неговата скрита болка, неговите лични съмнения и собствените му

открития. Четенето беше щастие, а нима от щастие може да те боли глава?

Стана ясно, че може — и още как! По моя молба майка ми донесе двете ми последни книги, а също и куп вестници и списания, събирани едно по едно оттук-оттам в нейния апартамент и от познати. Купчината беше внушителна, но за четири дни успях да се преборя всичко на всичко с два вестника и едно списание. Установих, че вече повече от една година имаме нов президент и ново правителство, научих разни неща от деловите и светските хроники, уверих се, че както и преди време, курсът на долара расте, но това не ме тласна към никакви съществени изводи. Разбирах, че два вестника и едно списание са нищожно малко количество, но не можех да ускоря темповете на насищане с информация на моята продънена памет.

Опитах се да превключа на собствените си книги, защото все пак шрифтът им беше по-едър, но нещата се движеха страшно бавно. Започнах с „Времето на дизайна“ и като всеки добросъвестен читател, подхванах я от самото начало. Часовете се нижеха, а аз така и не можех да стигна до онова място, на което бях спрял, преди да реша да се уединя във вилата си...

Новият ми лекар — Ема Викторовна — се отнесе към мен, както се казва, с пълно разбиране. Вярно, аз така и не успях да се ориентирам дали това разбиране произтича от нейния висок професионализъм и уважението ѝ към страданията на болния човек, или пък е плод на високото заплащане за пребиваването ми в клиниката. Тя честно ми заяви, че няма смисъл да бъда лекуван стационарно, тъй като направеното на най-добрия диагностичен апарат изследване показало, че травмата, която съм получил, не е тежка и съвсем спокойно мога да си стоя вкъщи. Нещо повече — аз изобщо не бях длъжен да лежа непрекъснато и вече можех да ставам, да вървя и ако не ми се вие свят — да се разхождам из парка. Не ми се виеше свят, но не исках да се разхождам. Дори не ми се щеше да излизам от стаята. Страхувах се. Броях дните, а накрая — дори и часовете до появата на Муся Беловцева. Само тя можеше да ми каже дали аз все още съм знаменитият Андрей Корин. И само тя със сигурност знаеше на какъв хал е финансовото ми състояние. Само тя щеше да ми съобщи истината.

— Взел си правилно решение. Не трябва да се насилваш, ако изпитваш несигурност. И майка ти е абсолютно права.

Че мама беше права — беше, само че по свой начин. Тя се тревожеше за здравето ми и смяташе, че трябва да бъда под лекарско наблюдение. А на мен не ми пукаше за здравето ми и дори изпитвах вътрешното усещане, че съм здрав като трактор, но не исках да излизам от клиниката, докато не престанех да се страхувам. Мама не разбираше това, а пък ето че Муся веднага го разбра. Колко хубаво бе, че тя най-сетне дойде! Пухкавка и кръгличка, Муся ми напомняше за мъхнатата персийска котка, която имахме вкъщи още докато бях ученик. Тази синеока, абсолютно независима особа можеше с часове да лежи ту по коремче, ту на една страна, ту по гръб, изопната като някакво пухено саламче и разперила на четири страни крачката си в сиво-синкави *чоранки*, като по този начин създаваше впечатление на ужасна мързелана. Ала всеки ден, но кой знае защо — по различно време, удряше нейният *час хикс*, когато тя в продължение на петнадесет минути тичаше като луда из апартамента и играеше с всички дребни нещица, които се изпречваха на пътя ѝ, независимо дали това беше обвивка от бонбон, паднал от масата молив или изтърколила се в ъгъла монетка. След като изразходеше натрупаната си енергия, котката отново замираше и се правеше, че спи, че винаги е спала и че ще продължава да прави това до края на живота си.

Муся Беловцева много приличаше на нея. Тя можеше много дълго да стои неподвижна и да слуша внимателно събеседника си, без да мърда и да изразява нетърпение. После ставаше и започваше да върши това, което трябва. Бързо, енергично, без излишни приказки и като че ли без да сеца умора. След това отново седеше и бавно разказваше за постигнатите резултати, без да повишава глас, без да жестикулира и изобщо без да прави нито едно излишно движение. Докато я гледаше и заедно с това — докато слушаше разказа ѝ, човек просто не можеше да си представи, че всичко, за което тя говори, бе извършено от нея за толкова кратки срокове. Когато седеше, Муся създаваше впечатление за мързелива, дебела и трудноподвижна котка. Но веднага щом станеше, пухкавата Персийска котка на мига се превръщаше в огнедишаща Самка на Гепард, с която, както е известно, никой в света не може да си съперничи по скорост на движение. В този

момент Муся беше Котарака, защото седеше срещу мен в мекия, удобен фотьойл и вникваше в проблемите ми.

Аз вече бях успял да ѝ задам най-важните въпроси и с огромно облекчение чух, че „Времето на дизайна“ и „Триъгълният метър“ вървят много добре на пазара, ползват се с голям успех сред читателите, а критиките в пресата за тези книги са съвсем прилични. В нашата страна не бе прието да се хвали открито който и да е, затова благосклонността на критиците се оценяваше по това дали ругаят много или немного. Или пък просто констатират, че „читателите бяха зарадвани с поредния шедьовър“. Та от тази гледна точка с книгите ми всичко беше наред. Изясни се, че и с парите ми положението си беше все същото. Но Муся не можа да ми обясни нищо за моите отношения със Светка, защото явно аз наистина бях заиграл по свирката на дъщеря си и не бях казал на никого за нейните планове да обича вечно някакъв си талантилив Гарик и да се заеме с творческата му слава. Впрочем в това нямаше нищо чудно, тъй като никога не бях споделял с Муся кой знае какви подробности от семейния ми живот, понеже за мен тя не беше приятел, а делови партньор. Сигурен, висококвалифициран, честен. Но нищо повече. И все пак — защо ли не съм дал на Светка парите, които съм ѝ обещал? Още повече че финансовите ми отношения с моя издател, свързани с последната ми книга, са били изградени точно по същата схема, по която ми бяха плащали и преди: всички пари са били приведени в банковата ми сметка, до която имаше достъп и съпругата ми Лина, затова не бих могъл да изтегля нито рубли, без тя да разбере. Значи или Светка не ме бе разбрала правилно, или в момента на подписването на договора през януари аз вече съм знаел, че няма да дам пари на дъщеря си. Защо ли съм се отказал? Вероятно съм имал причини, и то — сериозни. Но ако нещата стояха по този начин, защо не съм казал това на Светка? Тя е чакала, разчитала е... А аз, след като съм взел решение да не ѝ давам пари, съм протакал и протакал, защото не съм искал да огорча детето си с неприятния разговор. Това беше напълно в мой стил. Никога не съм обичал да говоря на хората неприятни неща. Да, това беше истината, само че защо ли съм взел такова решение? Муся не знаеше, аз — още по-малко, а за Лина и майка ми и дума не можеше да става, тъй като те със сигурност нямаше да одобрят финансовото

подпомагане на неизвестния Гарик, та вероятно тъкмо по тази причина не съм им казал нищо. Тогава кой ли би могъл да знае?

— Трябва да решим въпроса с мобилния ми телефон. Майка ми каза, че миналата година съм сменил номера си. Съобщи ми и новия ми номер, но аз съм забравил ПИН-кода. Батерията ми е паднала един ден след катастрофата и сега не мога да го включа.

— Няма проблеми. — Муся направи поредната записка в бележника си. — Нещо друго?

— Освен това бих искал колкото може по-малко хора да знаят, че имам амнезия. По моя молба главният лекар в Талдом каза на журналистите, че паметта ми се е възстановила и предпочитам всички да мислят така.

— Защо?

— Как да ти кажа... нямам разумни аргументи, просто така ми се иска... Вземам под внимание манталитета на руснака. Амнезията е свързана с паметта, а паметта е в главата. Не искам да говорят за мен като за човек, комуто главата не е в ред.

— Ясно. — Тънката сребриста химикалка се плъзна надолу по бележника. — Но съм принудена да те разочаровам, Андрюша. Всички вестници вече пишат за това. Дъщеря ти Светлана се е постарала. Когато е идвала при теб в Талдом, там е било пълно с журналисти. След като е напуснало стаята ти, момичето не е пестяло изявленията си. Разбира се, след това излязоха и публикации, в които се твърдеше, че при теб всичко е наред, но Светлана продължава да поддържа контакти с журналистите и да разказва нещата такива, каквито са.

— По дяволите!

Светка, Светка... Нали те помолих и ти ми обеща... И защо ме подведе така? Естествено — разбирам те, искало ти се е да останеш член в семейството на известния писател, да се появяваш заедно с него по светските купони и след това да виждаш снимката си във вестниците. Но аз съм те лишил от това удоволствие и сега ти се опитваш да възстановиш статута си на *дъщеря на знаменитост* и да се къпеш в лъчите на вниманието от страна на пресата. Това е толкова детинско, че как би могъл да те упрекне човек? Ти, горкичката, навярно си мислиш, че е ударил твоят звезден час. Глупаво мое Папагалче! А може би охотно разговаряш с журналистите, завързваш връзки с тях и се надяваш, че в бъдеще тези познанства ще ти

помогнат да осигуриш възхода на твоя ненагледен музикален гений? Готова си да пожертваш интересите на баща си в името на интересите на любовника си. Какво пък — това е един толкова банален и изтърган от безкрайна употреба в живота и в изкуството сюжет! Впрочем не бях сигурен, че подобно поведение не е правилно. Родителите са миналото, а любовниците, годениците и съпрузите са бъдещето. Младите трябва да вървят напред, а не да се съобразяват с предците си.

— Ще се постарая да измисля нещо, за да неутрализирам тази информация — спокойно продължи Муся. — Но и ти, на свой ред, помисли, Андрюша, трябва ли да постъпиш така. Ако паметта ти не се възстанови, каквото и да правиш, всички ще научат. А ти не можеш да прекараш остатъка от живота си, криейки се от хората.

— Тя ще се възстанови — възразих инатливо. — И аз ще си стоя тук, в тази клиника, докато не си спомня всичко.

— Така могат да минат месеци и дори години. — Муся винаги бе песимистично настроена.

Но аз не отстъпвах:

— Това може да се случи всеки момент — дори още утре, дори след пет минути. Ще направя всичко, което е по силите ми. А пък ако не стане, тогава ще мислим как да постъпим.

— Трябва да се мисли отсега, Андрей. Ако аз започна от свое или от твое име да опровергавам онова, което е казала дъщеря ти, значи в очите на всички тя ще излезе лъжкиня. Ще навредим на репутацията ѝ. А после ще се окаже, че лъжците сме ние с теб. И ще се превърнем не само в измамници, а и в подлеци, които са оклеветили едно младо момиче. Аз — както и да е, какво може да се иска от мен, аз съм всичко на всичко един литературен агент, но ти си друго нещо. Ти си любимец на народа, теб те обожават, преследват те тълпи от поклонници, минаваш за тънък познавач на човешките души. Наистина ли не разбираш, че подобен развой на събитията ще те унищожи като писател? Не като автор на най-популярните в страната книги, а именно като писател, като човек, който олицетворява мислите и чувствата на нацията?

Това, честно казано, звучеше доста гръмко и аз не заслужавах чак такива сравнения. Още бях твърде далеч от момента, в който можех да се превърна в *съвестта на нацията*. Но както винаги, Муся бе права, тъй като, за разлика от мен, тя бе не само песимист, но и

стратег. Можеше да вижда напред, а аз, както обикновено, мислех само за днешния ден. Впрочем ако тя не умееше да вижда напред и да изчислява ситуацията, нямаше да стане литературен агент, който много точно усеща кой писател в кое издателство има смисъл да бъде предлаган, та после, след две-три години — но не и по-рано, — да започне да печели от това. Бях принуден да се съглася с доводите на Муся, но не се разколебах в своята твърда решимост в най-кратки срокове да успея да възстановя паметта си.

— Ще си помисля — обещах. — Но те моля засега да не казваш нищо на никого. Който знае, нека си знае — с това вече нищо не може да се направи. Но не е нужно темата да се повдига повече. Нали така?

— Така е — съгласи се Муся. Големите ѝ сини очи гледаха съсредоточено и малко стреснато през стъклата на очилата ѝ в изящни кръгли рамки и едно към едно приличаха на очите на нашата персийска котка. Колкото и да е странно, но тази наша котка се казваше Мариана, което всъщност беше Мария или Муся. И преди, и след Мариана семейството ни отглеждаше и други котарани и котараци с дълги и с къси козини, тъй като моите родители обичаха тези животни и техният брой в дома ни варираше от едно до три по едно и също време, но у Муся Беловцева аз винаги виждах само онази бежова пухкава синеока Мариана. — Имаш ли още молби и заръки?

— Май че нямам — свих рамене. — Мисля, че нищо не съм пропуснал.

— Абсолютно сигурен ли си, че не искаш да кажа на Лина какво се е случило с теб и да я помоля да се върне?

— Няма нужда, Муся. Тя не е успяла да се свърже с мен по мобилния ми телефон и се обадила на майка ми, а мама ѝ разказала всичко и ѝ обяснила като лекар, че нещата при мен са наред и няма нищо спешно. Нека спокойно да усъвършенства английския си. Пък и каква полза би имало от присъствието ѝ в Москва?

— Както кажеш. Може би искаш да намеря някого от приятелите ти?

— Защо? — учудих се искрено.

— Андрюша, има два пътя да запълниш белите петна в паметта си: можеш да си спомниш всичко сам, а можеш просто и да го научиш от някого. Засега ти е трудно да четеш, пък и от вестниците би могъл да разбереш каквото си щещ, но не и нещо, свързано с твоя собствен

живот. Няма ли да стане по-лесно, ако приемеш двама-трима от твоите близки приятели и те ти разкажат за живота ти през последните две години, а? Те трябва да са от онези твои приятели, от които нямаш тайни и с които си свикнал да споделяш всичко. Не мислиш ли, че това е разумен изход от ситуацията? Каж ми имената и телефоните им и аз веднага ще ги открия и още утре ще ти ги доведа.

Лесно беше да се каже... приятели, с които съм свикнал да споделям всичко. Че откъде да намеря такива приятели? Може би някои хора ги имаха, но не и аз. Аз имах приятели, с които с удоволствие ходех на баня^[1] и пиех бира по три-четири пъти в месеца. Имах куп познати в средите на журналистите и литераторите, тъй като бяхме следвали заедно в Литературния институт. Имах жени, с които бях спал по веднъж или в продължение на няколко месеца и с които се бях разделил с лекота и без съжаление, понеже не обичах излишните терзания и сърцераздирателните разговори за бъдещето. Имах Боря, Борис Викулов, приятеля ми от детинство, и наистина като деца няхмахме тайни един от друг, но след това следвахме в различни институти, усвоихме различни професии и интересите ни започнаха да се пресичат все по-рядко и по-рядко. Знаех, че ако нещо се случеше с мен, Боря пръв щеше да ми се притече на помощ и би ходил по ръце, за да стори всичко необходимо. Аз също бих направил за него всичко според силите си. Ние винаги се поздравявахме за рождените си дни и за Нова година. След като баща ми почина, Боря два пъти в годината — на рождения ден и в деня на смъртта на татко — се срещаше с мен на гробището, защото обичаше баща ми и никога не пропускаше дните за помен. А когато умря сестра ми Вера, броят на ежегодните ни печални срещи се увеличи на четири, тъй като и тримата — Боря, Вера и аз — бяхме израснали заедно, живеехме в съседни апартаменти и Боря държеше на моите родители точно толкова, колкото и на своите. Но четирите срещи в годината за по половин час и няколкото телефонни обаждания съвсем не създаваха онази степен на близост, при която хората могат да знаят всичко един за друг. Здравсти — здрасти, как върви бизнесът ти? Мърда. Как е писането ти? Малко по малко. Как е жена ти? Цъфти. Как са децата? Растат. Как е майка ти? Работи, не я свърта вкъщи. Рядко се виждаме, трябва да се съберем, да пийнем, да хапнем и да си поприказваме... Да, трябва. Добре, благодаря ти, че не си ме забравил, ще се чуем, бъди жив и здрав!

Борис наистина беше мой приятел в такъв смисъл, че не би ме предал и винаги би ми подал ръка. Във всяка ситуация — сигурен бях, че би постъпил така. Но това изобщо не бе онова приятелство, от чиято помощ се нуждаех сега.

А къде беше онова приятелство? Къде беше онзи човек — мъж или жена, — който знаеше как се измъчвах, докато пишех някоя от книгите си — защото се страхувах, че ще стане по-слаба от предишната; както и когато не пишех — защото се боях, че вдъхновението и силите повече няма да ме споходят? Къде беше онзи човек, който знаеше за моите любовни връзки, които обикновено бяха бързотечни и неангажиращи?

Къде беше онзи приятел, на когото се оплаквах от живота, от жена си, от любовницата си и от самия себе си? Нямах такъв приятел. Отдавна вече нямах. Всъщност след детската ми дружба с Боря, с когото седяхме на един чин през всичките си десет училищни години, аз нямах друг приятел. Смешно, нали? Андрюха Корин — веселякът, компаньонът, обект на обожание за повечето момичета в курса заради уменията си да свири на китара и да пее руски романси, а също и протяжни песнички собствено производство — изведнъж се оказва без приятели! Някак така се случи, че имах приятели, но не и близки. Всичко, което исках да излея от себе си, изливах не на приятелското рамо, а на хартията. В началото — от срамежливост, защото смятах, че ако кажех някому нещо за себе си, то по естествен път щеше да произтича от мен и да засяга самия мен, а онова, което пишех на хартия, засягаше някакъв измислен персонаж. Хем на душата ти олеква, хем не заставаш разголен пред всички. По-късно това се превърна в мой навик, особено след като прочетох рецензията за един свой разказ, който бях написал като студент в четвърти курс. Там бе казано точно така: Това е неволно изтръгнал се вик на самотен човек — толкова искрен и пронизващ, че не може да не предизвика сълзи. Какво пък, щом се налагаше да бъда самотен, за да пиша добре, значи щях да бъда самотен.

Та затова бях затворен и потаен. В смисъл че външно бях общителен, дружелюбен и изобщо — сладур, бях готов да обсъждам всякакви теми с когото ми падне, само не и самия себе си, моя личен живот, моите мисли и емоции. Не, аз ни най-малко не създавах впечатление на саможив човек. И факта, че нямах истински приятел,

знаеха само майка ми и жена ми, отначало — първата, а после — и втората. Дори и Муся не знаеше — или поне в този момент на лицето ѝ бе изписано недоверие, примесено с почуда.

— Искаш да кажеш, че нямаш близки приятели, така ли? Никога не бих повярвала.

— Повярвай ми, моля те — сухо отвърнах аз. — И още нещо: ще те помоля подробно да ми разкажеш как вървеше нашата работа през тези две години. Ходихме ли във Франкфурт през есента?

— Да, разбира се.

Муся погледна часовника си и виновно се усмихна:

— Извинявай, Андрюша, но трябва да тръгвам, кацнах на летището късно снощи и още на сутринта дотърчах при теб. За днес съм си набелязала куп неща за вършене. Хайде да поговорим за нашата работа друг път, тя няма къде да избяга, не е спешно. Пак ще дойда при теб — разлисти бележника си — в сряда, на шестнадесети, ще ти донеса всички договори и цялата преса, която е отразила последните ти две книги. Да, а също и чуждестранната преса, и всички отчети за продажбите на книгите ти в чужбина за деветдесет и девета и двехилядната година.

— А телефона? — напомних ѝ. — Муся, трябва ми не само ПИН-кодът, трябва ми и нов номер, за да не може да ме открие никой — освен теб, мама, Лина и Женка. Ако поискам да си поговоря с някого, сам ще му се обадя.

— Не се тревожи. — Тя се усмихна, но това вече не беше усмивката на пухкавата Мариана, а озъбената паст на Самката на Гепарда: Муся се готвеше да скочи от мястото си и да хукне по работа. — Този въпрос ще реша още днес и ще изпратя новата ти СИМ-карта по някого. — Силната и гъвкава Самка на Гепарда скочи от фотьойла, щракна закопчалката на чантата си, рязко се обърна на токчетата на изящните си обувки и ме погледна в упор: — Искаш ли един съвет, Андрюша?

Сините ѝ очи прижълтяха. Пухкавата ѝ козина надвисна точно над очите ѝ, потъмня и заблестя. Бях наблюдавал тази метаморфоза много пъти през последните години и мразех тези моменти, защото самият аз бях мързелив, инертен и люто завиждах на всички, които умееха да бъдат бързи и енергични като Муся.

— Казвай — съгласих се вяло.

— Недей да киснеш по цял ден в стаята. Тук има прекрасна фитнесзала, голям басейн и опитни масажисти. След като тъй и тъй си се отдал на почивка, поне се заеми със себе си. Току-виж — и мислите започнали да шават по-бързо из мозъка ти.

За да се стигне от фотьойла до вратата, трябваше да се направят най-малко пет-шест крачки, но на мен ми се стори, че Муся преодоля това разстояние с един скок.

Кой знае защо, бях уверен, че ще ми е достатъчно само да зърна Муся Беловцева и паметта ми мигом ще се възвърне. И имах основания за такава увереност. Вярно, дойде Светка, ала с нея се виждахме толкова рядко, че погледнато като цяло, животът ми не можеше да се смята за свързан с нейния. Появи се също и майка ми, но въпреки че преди си говорехме всеки ден по телефона, не бях обсъждал с нея нищо съществено и важно. Разказвах ѝ най-вече за Женья, защото тя наистина се интересуваше какво става с него, после — за това как се чувствам със здравето, за което тя естествено се грижеше, но което според мен бе в толкова добро състояние, че нямаше какво да му се обсъжда, и накрая, като точка трета — за Лина. Но и за жена си не можех да споделя кой знае какво, защото ако я похвалех повечко, на майка ми щеше да ѝ стане неприятно, а ако започнех да я критикувам — щях да ѝ дам повод за неверни изводи, така че ми се налагаше старателно да дозирам информацията и да контролирам всяка своя дума. А към моето писателско ежедневие майка ми имаше твърде косвено отношение.

Виж, Муся беше съвсем друго нещо. Така се случи, че аз постепенно ѝ прехвърлих всичките си грижи, като оставих за себе си само задължението да творя. Дори журналистите трябваше да уреждат интервютата си не с мен, а с нея. И въпросите за моите участия в телевизионните предавания, в радиоефира, в представянията и в останалите мероприятия трябваше да се съгласуват с Муся. Когато чуждестранните издатели ме канеха на преговори, на срещи с читатели или с журналисти, Муся задължително пътуваше с мен, като преди това запазваше такъв хотел, в какъвто аз исках да отседна, и купуваше билети за такъв полет, с какъвто аз предпочитам да летя. Тя перфектно владееше английски, немски и френски и по време на тези пътувания играеше за мен и ролята на преводачка. Ако си сложех ръката на сърцето, можех да твърдя, че никой не знае повече за мен от Муся

Беловцева. Естествено, както вече обясних, Муся знаеше далеч не всичко, но останалите хора, включително майка ми и Лина, знаеха още по-малко.

И на мен ми се струваше, че бе достатъчно в стаята ми да влезе човекът, с когото бяха свързани толкова много неща в живота ми, за да проблесне светкавица и да озари и съживи помръкналата ми памет. Но не се случи.

И въпреки всичко, посещението ѝ сякаш ми вдъхна сили. Муся беше тук и нещата в най-скоро време непременно щяха да започнат да се подреждат. В сряда, на шестнадесети, тя щеше да ми донесе всички материали и документи, които имаха връзка с писателската ми дейност, аз внимателно щях да ги прочета и много неща щяха да ми се изяснят. Днес беше десети май, четвъртък, значи разполагах с шест дни, за да подготвя мозъка си за проблясък, на който толкова разчитах. През тези шест дни трябваше много внимателно да прочета книгите си, да се постарая да се настроя на собствената си емоционална вълна от онова време, да вникна в контекста им и в собственото си подсъзнание и да помогна на стачкуващата си памет. До идването на Муся или щях да си спомня всичко, или поне щях да приведа главата си в състояние на пълна бойна готовност и тогава документите, които Муся щеше да ми донесе, щяха да изиграят ролята на детонатор. Оставаха ми само шест дни и тогава — сбогом, амнезийо! Ще се отърва от теб.

Настроението ми се пооправи, аз придърпах лампона до фотьойла и се настаних в него с „Времето на дизайна“ в ръце, разгръщайки с радостно вълнение страниците в очакване на озарението, което непременно трябваше да ме споходи, предизвикано от ей тази дума... не, от ей тази... е, може би от ей тази... или от следващата дума... или от следващото изречение... или от следващата глава...

За да не ме боли главата, налагаше се на всеки десет минути да правя пауза и да седя около четвърт час на загасена светлина и със затворени очи. Бях дисциплиниран човек и строго спазвах режима за четене, пресмятайки, че при такъв ритъм щях да смогна да преодолявам по двадесет и пет страници на час, а до онова място, от което вече не си спомнях какво бях писал нататък, оставаха само петдесет страници, което означаваше, че точно след два часа щеше да започне, тъй да се каже, най-важното. И може би още днес щях да

заспя, възстановявайки в главата си пълната картина на случилото се през тези година и девет месеца. Но ако нарушавах направения по експериментален път график, главоболието ми щеше да ме държи няколко часа и заветният миг би бил отложен за неопределено време.

В седем вечерта ми донесоха вечерята и за пръв път след катастрофата ядох с удоволствие. Стоях над книгата до полунощ, редувайки на точни интервали четенето с почивките. Заспах, мрачен и разстроен. Нищо не се случи. Нищо не си спомних.

Призори скочих още преди да съмне и мигом посегнах към книгата. Ама че идиот бях, как си мислех, че ще вникна в душата на автора, след като погълъщах по цяла страница за по-малко от минута! С такава скорост можех да проследя само сюжета, но не и да измъкна нещо друго от текста. Човек трябва да чете бавно, с вкус, да изпитва удоволствие от всяка фраза и да се старае да вижда пред себе си картината, както прави това героят от „Театрален роман“ на Булгаков. А как четях аз? Като евтин потребител, който не се интересува от автора като личност и за когото е важно само това кой кого излъгал, кой за какво не се досетил, кой на кого сложил рога, къде е интригата и в края на краищата — кой кого победил. Твърде много бързах и затова нищо не можех да постигна. Сега щях да започна да вниквам в текста и всичко щеше да се задвижи по съвсем друг начин.

Надеждата оживя и потръпваше в мен до пет часа следобед. После маховете на крилата ѝ станаха все по-слаби и по-редки, аз бавно се приближавах към края на книгата, а резултат все нямаше и нямаше. Привечер вече бях стигнал до границата на отчаянието. Правех всичко както трябва, впивах зъби и вторачвах очи във всяка дума и във всяка метафора като безумец, пред когото бяха изсипали тонове орехи и му бяха казали, че в един от тях, вместо ядка, има десеткаратов диамант от най-чиста проба.

Но вече заспивайки, аз отново се тешах само с надеждата, че утре просто вече няма начин да не си спомня всичко. Та нали ми оставаха все по-малко и по-малко неразчупени орехи и рано или късно непременно щях да намеря диаманта.

На другия ден дочетох „Времето на дизайна“ и жадно грабнах „Триъгълният метър“. И през ум не ми минаваше да се подложя на

самооценка и да си направя извод дали това, което съм написал, ми харесва или не. Аз четях не за да разбера дали съм добър или лош писател. Четях, за да си спомня живота си и самия себе си.

Във вторник, някъде по обед, довърших и втората книга, но без резултат. Нищо-нищо, утре ще дойде Муся да донесе материалите и тази нова информация, която отразяваше обективно живота ми, ще попадне, както се казва, *на плодородна почва*. Утре щеше да настъпи денят и аз грижливо се бях подготвил за това събитие.

Затворих книгата и погледнах през прозореца. Листата на дърветата се наливаха със сочна зеленина, по алеите на парка се разхождаха мъже и жени на различна възраст, облечени кой в анцуг, кой по дънки и пуловер, а някои — съвсем необичайно. Те навярно бяха посетители, дошли да се видят с близки и познати. Прииска ми се да изляза и да се поразходя, тъй като бях прекарал повече от две седмици между четири стени, поглъщайки чист въздух само през отворения прозорец. Тъкмо се бях накарал да посегна към шкафа, за да взема оттам пуловера си, когато страхът и несигурността отново ме обладаха. С разума си разбирах, че изобщо няма от какво да се страхувам, че тук никой не ме познава и никой не би започнал да ми досажда с делови разговори, а онова, за което би могъл да ме попита, би било свързано предимно със здравословното ми състояние и причината за травмата ми, така че можех без проблеми да поддържам такъв разговор. Да, с разума си разбирах, че страховете ми са глупави и безпочвени, но за жалост, освен с разум, хората разполагат и с куп други напълно излишни придатъци, като например емоции и усещания. Тези придатъци постоянно избиваха оттук и оттам и пречеха на целеустремения ми разум да се движи планомерно напред към заветната цел.

Майка ми се появи, когато, доста натъжен, вечерях.

— Андрюша, така не може да продължава — започна тя, оглеждайки ме от горе до долу със зоркото си професорско око. — Изглеждаш много зле. Защо изобщо не се разхождаш? Ема Викторовна се оплаква от теб.

— Така ли? — учудено се подсмихвах аз. — И с какво не съм угодил на нашата скъпа Ема Викторовна? Според мен тя би трябвало направо да ме боготвори, тъй като не се оплаквам от нищо, не искам да

съм център на внимание и покорно разрешавам да забиват в задника ми инжекции с витамини и какви ли не гадости.

— Не говори цинизми — това не ти отива. Ема Владимировна се учудва, че плащаш толкова много пари, за да лежиш в тази клиника, а не се възползваш от онова, което ти се предлага. Знаеш ли поне, че тук има отлична балнеолечебница? Отдавна трябваше да започнеш лечение на нервната си система и един курс от водни процедури е точно онова, от което се нуждаеш. Ами коляното ти? Не пропускаш да се оплакваш, че те върти, когато времето се сменя, но не се сещаш, че тук можеш да преминеш цял курс на балнеотерапия. Вече десет пъти ти го казаха и ти обеща да го сториш.

— Добре — кимнах с покаяние и покорство, — утре ще се заема с това, още от сутринта, обещавам. Пак ли си сама? Нали ми обеща да доведеш Женя?

За цялото това време бях видял сина си само веднъж, когато майка ми го доведе в клиниката и след един час го отведе, а видът на моя видимо отхвъркнал, заякнал в раменете и пораснал син ме хвърли в силен шок, аз не можах да преодолеея неврозата си и получих такова главоболие, че започнах да скърцам със зъби и да стена, затиснал с длани слепоочията си. Женя се изплаши и се разплака, защото ние с Лина бяхме здрави хора и ако изобщо боледувахме, то беше предимно от леки простуди, та по тази причина момчето никога в живота си не бе виждало толкова отблизо проявите на сериозно заболяване. И майка ми реши, че посещенията в клиниката не са полезни за детето, докато състоянието ми не се нормализира напълно.

— Да, Андрюша, обещах ти да доведе детето, когато се почувстваш добре. Но ти дори не излизаш на разходки, което означава, че все още си много слаб. Не мога да рискувам. Специално се обадох на Ема Викторовна, преди да тръгна насам, и след като си поговорих с нея, сметнах за по-разумно да оставя Женя вкъщи. По-добре да си учи уроците.

— Боже мой, какви глупости говориш! Ако знаех, че заради това няма да ми разрешиш да се видя със сина си, щях от сутрин до вечер да се разхождам. Чувствам се отлично.

— Тогава защо не излизаш?

— Мамче, нали знаеш, че от дете не си падам по разходките! Виж, да взема някоя книжка и да си почета — може, това винаги го

правя с удоволствие. Обещай ми, че следващия път ще доведеш Женья, чу ли?

— Чух — усмихна се тя. — Но и ти ми обещавай нещо.

— Е, нали вече ти казах, че още утре сутринта ще помоля Ема Викторовна да ми назначи всички възможни терапии, за които говориш.

— Друго имам предвид, сине.

Майка ми сниши глас и се премести на облегалката за ръце на фотьойла, в който седях. Топлата ѝ суха длан полегна върху тила ми.

— Ти ми обеща да напишеш книга за Вера. Дори започна да работиш над нея. Във всеки случай — поне така ми каза.

Ама че работа! Наистина ли тя най-сетне бе успяла да ме изнуди? Веднага щом Вера почина, майка ми постоянно твърдеше, че съм длъжен да напиша книга в памет на сестра си. В книгата трябвало да бъде описан нейният труден и трагичен живот и да бъде разкрита същността на характера ѝ. Това бил моят дълг на брат и син. Майка ми преживя много тежко смъртта на дъщеря си и през първите месеци след погребението на Вера ме накара да си мисля, че аз не съм нейният обичан син. Във всеки случай няколко пъти — вярно, в момент на истерия — си позволи да ми изкрещи: „Защо умря тя, а не ти?“ Аз се стараех да не обръщам внимание и да не се обиждам, отдавайки тези дума на мъката, която бе лишила майка ми от разсъдък. Но горчилката остана. Останаха и нескончаемите сравнения между мен и Вера, които естествено не бяха в моя полза.

Майка ми започна да споменава, че трябва да напиша книга за сестра си месец след нейното погребение. Аз нямах никакво желание да пиша такава книга, но не можех твърдо и категорично да ѝ откажа, защото отношенията между нас бяха такива, че никога не бих си позволил да ѝ кажа: „Не!“ Извъртах, оправдавайки се с ангажимента си да завърша поредната си книга, за която уж имам подписана контракцията, после се появяваше същият тип контракция за следващата ми книга или се очертаваше серия от пътувания, планирани отдавна. Мама ту проявяваше настойчивост, ту преставаше изобщо да споменава желанието си, а аз се отпусках и се надявах, че е забравила тази своя идея, но темата за книгата, посветена на сестра ми, отново и внезапно изплуваше неизвестно откъде и ме принуждаваше да измислям невероятни хитрости, за да не обидя майка си, но и да не

направя онова, което никак — ама никак! — не ми се искаше да правя. Явно тя все пак бе успяла да ме хване в някакъв момент, в който не бях сколасал да измисля поредната лъжа, и бе изтръгнала от мен обещанието да напиша тази книга. Просто знаеше слабото ми място: да въртя и да суча до последно, за да не дам някакво обещание, но след като вече съм го дал, значи щях да направя всичко възможно, за да го изпълня, независимо какво ще ми коства това. Но пък сега имах възможност да направя опит да се оправдая с болестта си, която така навреме ме сполетя — благодаря ти, Господи, че ми я изпрати!

— Мамче, не съм сигурен, че след тази травма изобщо ще мога да напиша нещо. Ти поне знаеш колко коварни са подобни състояния. Човек уж напълно е оздравял и се чувства прекрасно, но главата му работи по друг начин. Или изобщо не работи.

— Сине, никога няма да разберем дали това е така, ако не опиташ. Поне започни, напиши няколко страници и може би ще разбереш дали работата ще потръгне, или няма да се получи. Сигурна съм, че точно сега и точно тук, в клиниката, ще ти се удаде да напишеш книгата за Вера.

— Защо точно сега и точно тук? — не разбрах аз.

— Защото тази книга, за разлика от всички други, не изисква събиране на материали, за нея не е нужна суетня и не е необходим нагнетен и динамичен сюжет, с каквито ти винаги си се славил. Знаеш всичко за сестра си, целият ѝ живот и всички нейни нещастия са се случили пред очите ти. Докато си в клиниката, не можеш да работиш над никаква друга книга, защото нямаш възможност да събираш материал. А за Вера можеш да пишеш, без да излизаш от стаята си. Особено сега, след като сам беше на границата между живота и смъртта. Именно сега би трябвало да усещаш нещата много по-проницателно и в по-голяма дълбочина.

— Мамо, нищо не мога да ти обещаая, не зная...

— Така е, Андрюшенка, така е — прекъсна ме с мек тон тя. — Разбирам. Но опитай. Нали докато си тук, трябва да се занимаваш с нещо. Поне опитай.

Да, в шаха това се нарича *цунг-цванг*. Ако исках да видя сина си, трябваше да бъда здрав. Ако не исках да напиша книга за сестра си, трябваше да бъда болен. Хайде, Корин, избирай!

Въпреки всичко аз отидох на разходка. Преодолях с мъчителни усилия страха си пред неизвестната за мен и поради това враждебна действителност, заставих се да навлека пуловера си и едно леко яке и изпълзах в парка, когато съвсем се бе стъмнило и там вече нямаше жива душа. Вървах бавно, вслушвайки се в ударите на сърцето си, тъй като цели осем дни предимно бях лежал или седял и се бях движил само в пределите на стаята. Както се и очакваше, бързо се уморих, забавих крачка и тръгнах назад в посока към входа на корпуса. Когато минавах покрай една лампа, забелязах, че се мерна бързо някаква сянка и се огледах, но не видях никого. Да не би от уплахата да ми се бе сторило? Страхът ми моментално се възвърна и ми се прииска колкото може по-бързо да се озова в стаята си и да заключи вратата.

И точно в този миг се разнесе серия от звуци, които ми бяха до болка познати. Бях имал възможността да чуя точно такива звуци, докато пишех книгата за планинските спасители. Сред тях имаше много бивши разузнавачи и барети. Веднъж ги помолих да дойдат с мен в гората и да ми разрешат да пострелям с един пистолет със заглушител. Те окачиха на клоните на едно дърво импровизирана мишена, по която аз старателно отпратих пет куршума. Три от тях попаднаха в ствола на дървото. И много добре си спомнях и съскащия звук от изстрела, и сухия пукот от откътрващата се и падаща в тревата кора.

Точно това чувах в момента.

[1] Според руската традиция ходенето на баня, която по вид е близка до финландската сауна, представлява възприет ритуал между стари приятели, при който мъжете прекарват по няколко часа там, пият алкохол и разговарят. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 3

И дума не можеше да става да заспя. Легнал неподвижно по гръб и завит плътно с одеялото, аз прехвърлях наум фактите и се опитвах да ги навържа един с друг. И така, с какво разполагахме? Обещал съм пари на дъщеря си, но кой знае защо — не съм ѝ ги дал. Сменил съм номера на мобилния си телефон. Допуснал съм майка ми да ме убеди да напиша книга за сестра си. Вероятно нещо ме е извадило от релсите и не съм смогнал своевременно и с предишната изобретателност да я отклоня от настойчивите ѝ желаниа. Какво ли ме е прекършило до такава степен? И накрая — по мен бяха стреляли. В какво ли съм успял да се забъркам? Муся не знаеше, иначе непременно щеше да ми каже. Но тогава кой знаеше? Лина? С нея отдавна вече бяхме изключили от разговорите си всички теми извън сина ни, роднините и общите ни приятели. Аз нищо не разбирах от нейния бизнес и нямах намерение да споделям с нея творческите си терзания. На времето бях страстно влюбен в Лина, ала сега, след дванадесет (моля за извинение, четиринадесет — отново сгреших, защото все не можех да свикна да живея в две хиляди и първа година и все се връщах назад в деветдесет и девета) изживени рамо до рамо години, и двамата битувахме много мирно, много комфортно, даже уютно, но... Дори не бяхме приятели, а живеещи заедно родители на едно дете. Имахме общи пари и общи познати, но животът ни — уви! — не беше общ. Впрочем защо уви? На мен ми беше добре така. Предполагах, че и на Лина — също, иначе отдавна да ме е напуснала.

А може би все пак Борис знаеше? Може би, но при положение че съм му казал нещо! За две години и девет месеца ние би трябвало да сме се срещнали с него най-малко осем пъти: четири — на дните на татко, и четири — на дните на Вера. Може би съм му споменал поне една дума или съм му направил някакъв намек... Още утре трябваше да накарам Муся да издири новите му координати. Не, всичко беше много по-лесно. Трябваше да ѝ дам ключа от апартамента си и да я помоля да намери и да ми донесе тефтерчето с телефонните номера,

защото ако Боря бе сменил телефоните си, те задължително трябваше да са записани там. Всъщност защо ли той до този момент не се бе появил? Муся каза, че за катастрофата, чиято жертва бях, са писали всички вестници. Е, какво, да не би Боря да не чете вестници? Не беше възможно. Съобщението би трябвало да се е мернало пред очите му или поне пред очите на някого от семейството му.

В главата ми се въртяха много мисли, но всички имаха характера на въпроси. Де да можех да намеря отговорите им, но в това отношение нещата стояха доста зле. Час по час в ума ми нахлуваше образът на огромен брой малки пъргави зверчета, които сновяха покрай мен, закачливо скимтяха в краката ми, надзъртаха с любопитство в очите ми, но изчезваха и при най-малкия опит от моя страна да ги докосна или да ги погала, да не говорим пък, ако посегнех да ги хвана и да ги взема в ръце. И колкото повече време минаваше, толкова по-ясно осъзнавах, че тези зверчета бяха хищни, макар да не разбирах откъде се вземаше това мое убеждение.

Блъсках се до разсъмване в безплодни опити да хвана поне един от опашатите негодници. Те не се даваха. От прекараната безсънна нощ започна да ме боли глава и видът ми така стресна хубавката медицинска сестра, която се появи рано сутринта с пълна спринцовка, че ми се наложи да изтърпя и едно извънредно посещение на лекаря, който дълго ме разпитва дали ми е станало по-зле, дали не съм имал гадене или нещо по-лошо, а после строго заяви, че веднага щом Ема Викторвна дойде, тутакси ще ме прегледа. Бях принуден да се съглася. Нямах как да разкажа точно на него за страховете си и за вчерашната си разходка из парка на болницата. Ако го направех, лекарите вече щяха да са напълно убедени, че не всичко с главата ми е в ред. Кому би притрябвало да стреля по писател, пък бил той и известен, пък бил той и богат, но всичко на всичко — просто един писател, драскач, безобиден книжен червей? Можеха да го ограбят, да разбият апартамента му, можеха дори да го отвлекат и да поискат от роднините му голям откуп. Но да стрелят? Не, не ми се щеше да влизам в лудницата. Още повече че самият аз не бях съвсем сигурен дали това бе звук от изстрел, или така ми се бе сторило. Ами ако наистина съм мръднал... Олеле, не ми се искаше да е така! Във всеки случай известно време трябваше да си мълча за инцидента и да се опитам сам да си изясня за какво става дума. Та нали ако не помнех

събитията през последните две години и ако наистина по мен бяха стреляли, то аз не трябваше да споделям нищо пред никого, докато не си спомнех как точно са стояли нещата в действителност! Защото в такава ситуация като нищо можех да взема за приятел дори и врага си.

След закуската стоически понесох загрижеността на Ема Викторвна за моята скъпоценна персона и изслушах поредното дълго изброяване на всевъзможните забрани, в които влизаше отсъствието на резки движения, ярка светлина и зрително напрежение. За мое огромно удоволствие лекарката каза, че тъй като все още не съм напълно укрепнал, засега ми е рано да се подлагам на балнеолечение и на масажи, така че с чиста съвест можех да не изпълня даденото от мен пред майка ми обещание да подложя организма си на общооздравителни процедури.

— И независимо от всичко, тревожа се, че изведнъж ви стана по-зле — загрижено нареждаше Ема Владимировна.

— Изобщо не ми е станало по-зле — възразих аз. — Чувствам се прекрасно.

— Тогава откъде се появи сутрешното ви главоболие след сън? Не е нормално.

— Просто не спях цяла нощ.

— Защо? Откъде се взе безсънието ви?

— От нервите — несполучливо се пошегувах и мигом бях наказан за това:

— Нещо ви е разтревожило, така ли? Какво по-точно? Почувствали сте се по-зле и сте се изплашили, че състоянието ви се е влошило? — разпитваше ме тя. — Поинтересувах се и разбрах, че вчера не сте имали други посещения, освен това на майка ви. Какво ви е разстроило чак толкова?

— Едно телефонно обаждане — излъгах аз и веднага си го отнесох за втори път.

— Никой не бива да ви тревожи — обясних това и на майка ви, и на секретарката ви. В никакъв случай не бива да се нервирате. Ако вашите близки не могат да ви опазят от обаждания по телефона, ще се наложи аз да го направя. Олга Андреевна ми обеща да не дава телефонния ви номер на кого да е. Ако не е удържала на думата си, ще изнеса телефона от стаята ви. Ще ви отнема и мобилния.

Значи ето какво било. Майка ми беше обещала да не дава телефонния ми номер *на кого да е*, което, доколкото познавах характера ѝ, всъщност означаваше *на никого*. А нашата скъпа Ема Владимировна бе взела Муся за моя секретарка. Както и да е, впрочем това нямаше никакво значение.

Днес май лъжех доста несполучливо и каквото и да кажех, все не беше на място. Тренинг ли бях загубил, какво ли?

— Ема Владимировна — постарах се да вложа в гласа си колкото може повече топлота и сърдечност, — майка ми изобщо не е виновна. Всичко е плод на моите емоции. Знаете ли, вчера си поговорих със сина си и изведнъж разбрах, че е пораснал с две години, че вече е съвсем голям, а аз дори не помня как е расъл. И толкова осезаемо почувствах това изчезнало време... Но вие няма да ми забраните да общувам със сина си, нали?

Най-сетне лъжата ми прозвуча правдоподобно, защото Ема очевидно ми повярва и дори се изпълни със съчувствие към мен. Но радостта ми бе кратка и много бързо стана ясно, че отново сам се бях подложил на ударите.

— Андрей Михайлович, хайде да поговорим сериозно.

— Готов съм — усмигнах се аз.

— Ако вашата амнезия беше пряко следствие от травмата на черепа ви, то паметта ви отдавна вече щеше да се е възстановила. Ще ви кажа още нещо: обикновено в такива случаи амнезията обхваща няколко часа преди травмата или най-много — едно денонощие. А при вас са изчезнали близо две години, които и досега не са се възстановили, макар че от момента на катастрофата вече изминаха почти три седмици. Това ме кара да се замислям.

Ха сега де, само това липсваше — тя да се замисли, ама че Спиноза! Оставаше да каже, че имам нужда не от невропатолог, а от психиатър.

— Струва ми се, че напразно се тревожите — бодро изрекох аз, — нали сама казахте, че тези неща стават така *по принцип*. Но във всеки принцип има огромен брой изключения и явно аз спадам към някое от тях. И съм сигурен, че веднага щом осмисля какво се е случило и вляза в по-тесен контакт с близките си, които ще ми припомнят всички събития, паметта ми ще се възстанови.

— Андрей Михайлович — въздъхна тя, — ако всичко беше толкова просто, животът щеше да е много по-лесен. Струва ми се, че във вашия случай става дума за дисоциативна амнезия и при това положение няма да минете без психоаналитик.

Дисоциативна амнезия. Красиви думи, само че какво ли значеха? Ако това бе някакво психично заболяване, то аз не бях съгласен. Категорично!

— Вие не можете да си спомните онова, което сте забравили, не защото сте получили травма, а защото не искате да си го спомните. Стремите се да го забравите. Тези спомени ви тревожат, разстройват ви, пречат ви да живеете спокойно и вашата психика се е постарала да се отърве от тях при първия удобен случай. И в такъв удобен случай се е превърнала катастрофата, на която сте станали жертва. Разбирате ли ме?

— Разбирам ви, но не съм сигурен, че сте права. Мисля, че нещата са много по-прости и аз наистина се явявам едно банално изключение от правилата. Дайте ми време и сам ще се справя с моята амнезия.

— Бих се съгласила с вас, миличък, ако това положение не ви тревожеше толкова много. Но щом проблемите с вашите изчезнали спомени ви карат да не спите през нощта и ви измъчват с главоболие, аз — като невропатолог — не мога да гледам на това през пръсти. Цялото ви лечение и всички процедури, на които ви подлагаме, няма да дадат необходимия ефект, ако не престанете да нервничите и да преживявате този проблем, а вие няма да престанете, докато не се справите с него. Така че моята задача е да направя всичко необходимо, за да ви помогна да възстановите паметта си колкото може по-бързо. А вие не желаете да приемете помощта ми. Получава се затворен кръг.

Тя седеше пред мен на мекото диванче — една такава мъничка, слабичка, с колосана бяла престилка, изпод чиито поли се виждаха тъпичките ѝ безпомощни крачета, които ме караха да изпитвам остро чувство на съжаление. Досега видът ѝ пораждаше у мен асоциацията за дакел, но в този момент изведнъж видях в нея представител на порода голи мексикански кученца, които вечно трепереха и бяха напълно зависими от заобикалящите ги хора. Да, много добре знаех какъв беше пътят да си уредиш нещата по този начин: не всеки можеше да пробие на работа в платено отделение на престижна

клиника, за това се искаше да имаш или неоспорим авторитет в медицинските среди, или връзки. Тридесетгодишната — или малко по-голяма — Ема не би могла да има авторитет на този етап, защото тя дори не беше кандидат на науките. Значи я бяха назначили тук по втория начин, парите, които печелеше на това място, никак не бяха малко и в плановете ѝ не влизаше перспективата да се раздели с дължността си. А в този момент на главата ѝ се беше изтърсил един знаменит писател, че и нещо още по-лошо — този писател имаше майка, която бе доктор на медицинските науки и професор и цялата медицинска общественост в столицата и областта ѝ бе като на длан. И ако мъничката Ема направеше нещо не както трябва, на нейната репутация можеше да бъде сложен един изящен, но неизтриваем кръст. А като се имаха предвид физическите дадености на моя доктор, нищо чудно налице да бе и още едно обстоятелство. Даденостите не бяха кой знае какви, тя беше по-скоро страшничка, отколкото симпатична, макар да бе много чаровна. Може би живееше с някакъв мъж или дори имаше съпруг, когото привличаше със заплатата си, а липсата на добре платената работа щеше да разруши личния живот на това нещастно Голо кученце.

Е, и какво трябваше да направя аз? Да ѝ позволя да ми нахързули някакво психично заболяване заедно с някакъв психиатър, та моята майка — Олга Андреевна — да няма повод да упрекне Ема, че не е направила всичко за нейния син? Или с други думи да поставя под заплаха собственото си реноме заради спасяването на нейната репутация? Не, не бях готов на такива жертви. Разбира се, бях добър и състрадателен човек, но не до такава степен.

— Добре, Ема Владимировна — престорих се на образец за разбирателство и сговорчивост, — ще помисля върху вашите думи. Не съм сигурен, че сте права, но ще обмисля всичко, което ми казахте.

Муся се появи в четири часа, стегната и делова, в образа на Самката на Гепарда. Очаквах, че ще седне на дивана и ще се превърне в Персийска котарана, но това не се случи.

— Ето ти документите. — Тя измъкна от чантата си за ръкописи една синя папка и я сложи на масата до телефона. — Към договорите на чужди езици са прикрепени преводите им, така че ще се справиш. Андрей, за съжаление днес не мога да остана дълго при теб и те моля да ме извиниш. Бях планирала да си освободя цялата вечер, за да си

поговорим подробно за всичко, но не стана. Днес на летището ще кацне онзи безумец и трябва да го посрещна и да го придружавам навсякъде, защото той не знае нито дума на руски.

Муся наричаше *онзи безумец* собственика на голяма литературна агенция в Канада, който редовно посещаваше Русия, за да издирва руски автори, годни за пласиране в канадските издателства. Той подходи съвсем делово към своята проучвателна дейност и сключи договор с Муся, съгласно който тя се задължаваше при всяко негово посещение тук да му оказва консултантска помощ, включително и да организира придвижването му в града и ако се наложеше — в страната, да му насрочва срещи с издатели и автори, да пише анотации (ако ставаше дума за конкретен ръкопис) и да прави симултанен превод от сутрин до вечер. *Онзи безумец* пристигаше един-два пъти в годината за по десетина дни, а по време на престойте му тук Муся ужасно се изтощаваше, ала и през ум не ѝ минаваше да развали договора, тъй като канадецът плащаше щедро. Впрочем именно благодарение на него всички мои книги бяха преведени и издадени от едно канадско издателство, понеже Муся естествено предлагаше първо своите автори.

— Горкичката — проявих съчувствие аз, — чакат те щастливи дни. С колко време разполагаш?

Муся хвърли око към часовника си:

— С около петнадесет минути, не повече. Трябва да стигна до „Шереметево“.

— Тогава ще бъда кратък. Имам една молба към теб. Ето, вземи — подадох ѝ ключовете от апартамента си — и моля те, иди у дома и ми донеси тефтерчето с телефонните номера. За съжаление не мога да ти кажа със сигурност къде се намира, но преди обикновено го държах на бюрото с компютъра, точно до телефона. Ще го направиш ли?

— Разбира се. — Тя взе ключовете и ги пусна в чантата си за ръкописи. — Ако не мога да се измъкна и да дойда при теб, ще изпратя същото онова момче, което ти донесе телефона. Жалко, че не ми каза по-рано, щях да отида при майка ти да взема от нея ключовете и сега вече щеше да си получил тефтерчето си. Не се ли сети?

— Сетих се. Но също така се сетих, че това няма да се хареса на майка ми. Защото не съм помолил нея — близкия си човек, а теб. Тя

щеше да ти каже, че сама ще намери тефтерчето и щеше да ми го донесе.

— И какво лошо има в това? — не разбра Муся. — Ами да ти го беше донесла.

— Мусенка, скъпа, ти имаш свършено друг тип майка и никога няма да ме разбереш. Аз не обичам майка ми да се рови в моите вещи и книжа. Тя е деликатен човек и никога никъде не би бръкнала без разрешение, но ако я помоля да намери нещо и ако, докато го търси, в ръцете ѝ попадне дори и едно мъничко листче, можеш да бъдеш сигурна, че това листче ще бъде прочетено дума по дума. А след това на мен ще ми се наложи да отговарям на безброй въпроси и да слушам най-различни упреци за това, че пак съм направил нещо не както трябва. Веднъж тя намери у нас една сметка за телефона, при това — забележи — вече платена. И не я беше домързяло да проучи всяка буква и цифра в нея и да открие, че плащането е закъсняло с два месеца. Това се оказа достатъчно, за да говорим на тази тема цели две седмици! И още за това, че с Лина сме разсеяни и неорганизирани, че никога нищо не вършим навреме, че рано или късно ще ни изключат телефона за неплатени сметки или изобщо ще ни отнемат номера и тогава как ще живеем по-нататък... и други такива. Две седмици си късахме нервите заради тази глупост. А пък в момента аз изобщо не зная какви документи има на бюрото ми, разбираш ли? И за нищо на света не бива да пускам майка си там.

— Това е сериозен аргумент — кимна в знак на съгласие Муся. Тя тъй и не седна и продължаваше да стои права, облегната на широкия перваз на прозореца, а чантата ѝ за ръкописи стърчеше на масата. — Всичко разбрах, ще намеря тефтерчето ти и ще ти го изпратя. Нещо друго? Впрочем прочете ли книгите си?

— Да, преборих се.

— Защо го казваш с такова отегчение? — усмихна се тя. — Защо *преборих се*, а не *изгълтах ги на един дъх!* Не ти ли харесаха?

— Работата не е там... Просто онова, което се надявах, че ще се случи, не стана. Нищо не си спомних. А някак си нямах нагласа да оценявам качеството на написаното. Май че не са лоши, увлекателни са. Ти как мислиш?

— Андрей, нали знаеш, че не чета ръкописите ти — аз ги продавам. Има смисъл да чета, когато авторът е неизвестен, за да

разбера как и за какво пише. А защо ми е да чета твоите книги? Ти си Корин и това изчерпва всичко, издателите вече плащат само заради името ти, а не заради съдържанието.

— Муска — засмях се, — цинична си до неприличие.

— Винаги съм била такава. А ти какво, да не би да си се надявал, че за две години съм се променила?

— Не, радвам се, че си си все същата. За да изпитва вътрешен комфорт, човек има нужда от усещането за стабилност и разпознаваемост. Знаеш ли, наистина много ме плаши това, че за две години всичко наоколо толкова се е променило и аз вече няма да мога да намеря мястото си в тази преобразена среда. Затова се радвам като дете, когато виждам, че някои неща са си останали същите и че някои хора изобщо не са се променили. Това ме успокоява и започвам да си мисля, че две години не са чак толкова много време.

Стори ми се, че Муся нервничи, защото вероятно се боеше да не закъснее за летището, но в същото време не искаше да ме обиди.

— Това е, скъпа, тичай, няма да те задържам повече. Кога ще се появиш отново?

— Засега не зная, Андрюша. — В гласа ѝ се долавяше явно облекчение от това, че не ѝ се сърдех за толкова краткото посещение при мен. — Нашият безумец се кани да остане тук почти две седмици, но точния му график ще науча едва тази вечер, когато пристигне. Обещавам, че още днес ще се измъкна за малко, ще отида у вас и ще ти се обадя да ти кажа кое как е.

— Непременно ми се обади — помолих я, — трябва ми телефонните номера на един човек, ти ще ми ги продиктуваш, а пък самото тейфтерче можеш да ми донесеш и по късно.

Естествено не се сърдех на Муся, защото, за разлика от мен, тя работеше и постоянно търчеше насам-натам. Имаше родители пенсионери и дъщеря, която за съжаление беше болна и за лечението ѝ постоянно трябваша пари, с всяка изминала година — все повече и повече. Затова Муся със своето юридическо образование, с прекрасното си познаване на авторското право и на издателската кухня и със свободното владение на три чужди езика се хващаше за всякаква работа, която можеше да ѝ донесе какъвто и да е доход. Дори се случваше да се цани за екскурзовод и преводач на нечий гости, да не говорим за преводите на всевъзможни договори от руски и на руски.

Пък и с авторите имаше доста грижи, защото освен мен, на врата на Муся висяха още осмина творци, издавани все от различни издателства и всеки със своите капризи и амбиции.

След като Муся си тръгна, успях за известно време да се откъсна от мисълта за изстрела, който или ми се бе счул, или беше реален факт от действителността. Разглеждах документите в синята папка и се утешавах с надеждата, че тъкмо тук ще се намерят онези думи и цифри, които ще дадат тласък на моята потънала в пролетната киша памет. А вечерта щях да се свържа с Борис и той още утре щеше да дойде при мен. Рано беше да се отчайвам, все още не всички възможности бяха изчерпани, щях да се опитвам, да се старая и непрекъснато да измислям нови и нови начини, с които да накарам моята амнезия да сдаде позициите си. Щях да се справя с нея. Щях да се справя сам! И нямах нужда от никакви психоаналитици!

— Оживя! — Гласът на Боря звучеше в слушалката необикновено насмешливо. — А пък на мен Олга Андреевна ми забрани да те тревожа и аз, като послушно момче, си седя мирно и тихо и не си подавам носа. Нали знаеш, че съм свикнал да слушам майка ти. Е, как си?

— Цъфтя и връзвам — бодро отрапортувах аз. — Много искам да те видя. Ще можеш ли да се измъкнеш и да дойдеш при мен?

— Без проблеми! — веднага отговори той. — Кажы кога и къде да дойда. Олга Андреевна така те е законспирирала, че дори не зная къде те държат.

Продиктувах му адреса си, изкопчих от Борис обещание да дойде при мен още утре сутринта, взех си един душ и напълно удовлетворен, легнах в леглото си. Вечерта успях да се преборя някъде с около една трета от документите, които Муся ми бе оставила, но в главата ми нищо не се проясняваше. Това не ме лиши от кураж, защото пред мен бяха още две трети от съдържанието на синята папка и най-вече — предстоеше ми срещата с Борис. Но майка ми — а, биваше си я майка ми! Поне стана ясно защо Боря не се бе появил досега. Вероятно след като бе научил за катастрофата, той трескаво бе започнал да ми звъни и вкъщи, където никой не му бе отговорил, и на мобилния ми телефон, който се оказа изключен заради изчерпаната му батерия, както и на

майка ми, която в началото също бе отсъствала, но в края на краищата се бе върнала и елегантно го бе отрязала. Не бивало, видите ли, да ме тревожат! И с какво можеше да ме разтревожи Боря, кажете, ако обичате? Всичко разбирах, майка ми винаги е искала да властва над децата си, а след смъртта на Вера това нейно щение се стовари изцяло върху мен. Тя ме ревнуваше от първата ми жена, ревнуваше ме от Лина и ми се струва, че тайно си мечтаеше изобщо да не се бях женил и до края на дните си да си бях останал синчето на мама. Не, тя никога не си бе позволявала да се изказва лошо за моите съпруги и приятели и дори когато ги критикуваше, правеше го много деликатно и трябва да призная — винаги заслужено. Олга Андреевна бе изключително умна жена, но дявол знае какво става в подсъзнанието и на най-умните хора. Как само се зарадва, когато се съгласих с нея, че не бива да плашим Лина и да я викаме по спешност в Москва! С каква готовност се присъедини към нежеланието ми да напусна клиниката и да се включа в обичайния си кръг от контакти, докато не надвия страха си, че мога да попадна в неловко положение и да изглеждам нелепо. И колко умело беше отблъснала от мен Боря Викулов! Добре че не бе посмяла да се отнесе по същия начин и с Муся, защото — независимо от всичко — разбираше, че Муся е свързана не толкова с някаква емоция, която може да ме развълнува, колкото с работата ми, с ангажиментите ми и в крайна сметка — с парите ми.

Преди да легна да спя, известно време обмислях внезапно хрумналата ми мисъл да отида да се поразходя в парка. Ами ако по време и на тази разходка отново доловях в тъмнината странните звуци, които бях чул вчера, и този път видех техния източник — и това се окажеше нещо съвсем безобидно? В смисъл че никой не се канеше да ме убива, никой не бе стрелял по мен и нямаше никаква опасност за живота ми, а освен това — няхах и слухови халюцинации. С други думи хем не се бях забъркал в нещо страшно, хем с главата ми всичко си беше наред. Идеята бе изключително съблазнителна, но като човек с набито от заплитането на интриги в своите сюжети око аз бързо пресметнах, че тук бяха възможни цели три варианта. Единият беше този, за който си помислих най-напред и който звучеше по най-добрия и най-желания за мен начин. Вторият се свеждаше до това, че нямаше да чуя нищо, а вчерашната история така и щеше да си остане без обяснение и аз щях да продължа да се мъча над въпроса дали всичко

това се бе случило или не. А при третата наистина щяха ме убият, което никак не ми се искаше. „Утре — реших, отпусчайки глава на възглавницата, — утре ще изляза на разходка през деня, когато е светло и в парка има много хора. Ако някой се кани да ме убие, няма да посмее да го стори пред очите на всички. А ако никой няма намерение да ме убива и тези звуци са имали съвсем друг произход, ще ми се да вярвам, че може да ми провърви и отново да ги чуя и да си изясня всичко. Колко просто стоят нещата! И защо не направих това още днес? Утре непременно ще го направя.“

Борис още не бе успял да прекрачи прага на стаята ми, когато усетих, че нещо не е наред. Може би майка ми ненапразно се бе страхувала, че срещата ми с него ще ме разстрои? Боря Викулов, моят връстник и съученик, беше напълно побелял. Беше бял като сняг. Бузите му видимо бяха увиснали. Походката му не бе толкова енергична, колкото преди. Какво ли се бе случило с него? Да не би да се бе поболял от някоя тежка болест, а аз да не си спомнях това?

Изглежда, тези въпроси бяха изписани на физиономията ми, защото Боря се подсмихна:

— Какво ме гледаш, като че ли ме виждаш за пръв път? Не ме ли позна?

Трябваше ми малко време, за да дойда на себе си и да възвърна способността си да говоря.

— Извинявай, Боря... Но наистина нищо не помня. Какво е станало с теб? Болен ли си?

— Аз ли? — Той се разсмя, а смехът му, както и преди, се разливаше и ехтеше. — Вече не съм. Вече съм здрав. Но ти не се притеснявай, Дюхон, не си ме виждал в онзи ми вид. Та ние с теб не сме се срещали повече от две години.

Тоест как така не сме се срещали! Ами на гробището? Много ясно си спомнях, че се видяхме с Боря през февруари деветдесет и девета година, на рождения ден на Вера. После настъпи въпросният осемнадесети юни, след който аз нищо не помнех, а подир него — август, когато беше рожденият ден на баща ми, и октомври, когато беше денят на неговата смърт, и декември, когато бе денят на смъртта на сестра ми. След това — отново февруари, вече двехилядната година,

и отново август, октомври, декември. И февруари две хиляди и първа. Осем дни за помени, и какво — през нито един от тези дни аз не се бях виждал с Борис? Как така? Защо? Наистина ли е бил болен цели две години?

— Извинявай, Боря — объркано повторих аз, защото не можех да намеря никакви други думи. — Повярвай — нищо не помня. Бъди така добър, разкажи ми.

— Абе виждам, че абсолютно нищо не помниш!

Той тръгна към мен, накуцвайки леко, и ми протегна ръка. Прегърнахме се набързо, аз бръкнах в барчето, където бяха предвидливо донесените от майка ми бутилки със скъпи питиета — в случай че се наложеше да благодаря на някого от персонала.

— Аз не бива да пия, ще наляя на теб. По случай срещата ни. Какво искаш — коняк, уиски, водка?

— Нищо, Дюхон, няма да пия — с колата съм.

Ето нещо ново! Боря винаги е имал шофьори, така че проблемът с колата никога не е бил на дневен ред, щом станеше дума за пиене.

— А къде е шофьорът ти?

— Ами нямам шофьор. — Той театрално разпери ръце с палячовски жест.

— Само днес или вече изобщо нямаш шофьор? — уточних аз, опитвайки се да осмисля промените, които бяха настъпили при моя приятел.

— Изобщо нямам шофьор. Вече нямам шофьор. Карам колата си сам — като нормален човек. Ама какво ме гледаш, като че ли съм призрак! Хайде, прибери си бутилката, сядай и разказвай как стигна до това положение.

— А, не! — поклатих глава. — Ти ще разказваш. Каква болест те е подкосила така?

— Социално-политическа. — Боря отново се подсмихна, но този път изражението му бе саркастично. — Нарича се *наказателно дело срещу богат бизнесмен*. Чувал ли си за такива болести?

Ей на това му се вика номер! Значи срещу Боря бяха възбудили дело! Но ако се съдеше по това, че той седи при мен, в стаята ми, а не на затворническите нарове, значи всичко се е разминало и само са съсипали здравето му и са скъсали нервите му. Боря не бе многословен, но присъщото му чувство за хумор направи неговия

разказ за отношенията му с правозащитната система съвсем лековат и забавен по форма. Ала смисълът на всичко изречено бе ужасен. Просто ужасен. Бяха го арестували и няколко месеца го бяха държали зад решетките в една килия с криминални престъпници! Биели го и съкилийниците му, биели го и милиционерите, за да измъкнат от него нужните им показания за незаконни финансови операции и изтичане на пари към чуждестранни банки. Опитали се да му припишат организирането на някакви убийства, които явно от дълго време не можели да разкрият. После му скалъпили дело за участие в търговия с наркотици. След това ръководствата на милиционерите и прокурорите се сменили, дошли нови хора с нови приятели, които си имали свои конкуренти, а също — и нови идеи как да помогнат на приятелите си в тяхната борба с въпросните им конкуренти. С две думи — пуснали Борис Викулов и прекратили делото. Борис влязъл в килията — здрав и богат мъж, любящ баща и обичан съпруг. А излязъл — пълен инвалид, с натъртени бъбреци, потрошено коляно и куп други болести. И съвършено побелял. И докаран почти до просешка тояга — поне що се отнася до предишния му статус в обществото. Добронамерените му приятели разграбили фирмата му парче по парче — уж с цел да спасят него — и щастливо махайки със сребристите криле на „Аерофлот“, „Суисеър“ и „Луфтханза“, отпътували зад граница да спасяват всичко останало. Юристите им били грамотни хора и когато Боря излязъл от следствения арест, се оказало, че няма дори към кого да предяви претенции. Любящата му съпруга не изпаднала във възторг от подобно състояние на нещата, което на нея — живеещата на свобода — й станало ясно далеч по-рано, отколкото на намиращия се зад решетките Борис. Тя поискала развод още докато той бил в ареста и отлетяла от семейното гнездо с билет за *бизнескласа* в самолет, изпълняващ полет по маршрута Москва-Цюрих. До нея, на съседното място, седял човекът, който бил дясната ръка на Борис — неговият заместник и доверено лице, когото той смятал за свой приятел. Синът му, малко по-голям от Светка, останал в Москва, защото майка му не пожелала да помъкне със себе си този почти безмозъчен двадесет и три годишен хаймана, развил в себе си пагубно пристрастие както към безделието и хубавия живот, така и към наркотиците. Впрочем може би за подобно решение е настоял и съседът й по място в самолета. Във всеки случай ексъспругата на Борис решила да остави купищата проблеми в

родината — тъй както хората зарязват боклуците си и отнасят със себе си само хубавите неща, когато се местят в нов апартамент.

Общо взето, това беше цялата история. Боря дълго се лекувал — слава богу, че все пак му останали някакви пари! — и сега започваше всичко отначало, от нулата. Беше направил нова фирма и лека-полека набираще скорост, но не така бързо и успешно, както вървяха нещата му в края на осемдесетте, когато икономическите ниши бяха свободни и достъпни и можеше да ги заемаш колкото си искаш и доколкото сколасаш. Сега баницата отдавна бе нарязана и поделена след дълги кървави войни. Е, не съвсем окончателно. Ала да се вмъкнеш в гъстите редици на успешните бизнесмени беше далеч по-трудно. Оставаше възможността да се прави малък бизнес, което само по себе си не беше лошо за хората с малки потребности и умерени амбиции, но нима подходеше на Борис? На Борис, чиито днешни доходи едва стигаха да поддържа къщата си с басейн, тенискорт и зимна градина в Подмосковието. Навремето средствата за поддръжката на този триетажен дворец му се струваха дребни копейки, на които можеше дори да не обръща внимание, но сега те поглъщаха почти целия месечен доход на бащата и сина. Боря обявил къщата за продажба, но засега — напълно безрезултатно, тъй като дворецът се оказал доста скъп и дори и някой да разполагал с толкова много пари и да искал да живее в собствена къща в екологично чист район, то за него щяло да е по-добре да си построи нещо по свой вкус, вместо да купува втора употреба. Така че Борис бил принуден да продава къщата на голяма загуба, пък — току-виж — някой се съблазнил. Но на този етап никой още не се бил съблазнил. И за да не амортизират имуществото и да поддържат къщата чиста, подредена и в постоянна готовност за оглед от страна на потенциални купувачи, Борис и синът му живееха в Москва в малък апартамент под наем. Ето защо доктор Василий Григориевич не бе успял да се свърже с него по нито един от старите му телефони. Дори номерът на мобилния му телефон вече беше друг, защото докато Борис киснел в килията, никой не плащал сметките му и телефонната компания едностранно прекратила договора си с него.

— Слушай, а защо не сме се срещали с теб на гробището? — попитах най-сетне. Много ме вълнуваше този въпрос, тъй като, доколкото разбирах, печалната епопея на Боря с арестуването и лечението му вследствие на престоя в затвора му бе отнела малко

повече от година, но при всички случаи през декември миналата година и през февруари тази година той е имал пълната възможност да помене Вера на рождения ѝ ден и в деня на смъртта ѝ.

В очите на Боря се мерна нещо, което досега не бях забелязвал. Мерна се, но мигом изчезна.

— Бях на гробището. Но по-късно — привечер. Не съм ти се обаждал и не съм се уговарял за среща с теб — кратко отвърна той.

— Но защо?

— Не исках да ме виждаш такъв. Срамувах се от своята немощ, от куция си крак. Дори и от това, че се возя в колата си без шофьор. А пък сега, когато и ти се сблъска със здравословни проблеми, нямам от какво да се срамувам. Олга Андреевна ми каза, че имаш амнезия и че си забравил почти две години от живота си. А в момента аз те гледам и всичко ми става ясно. Ти си здрав като бик, човек и с камък не би могъл да те убие, а се търкаляш в болницата и се правиш на умиращ. И разбирам още, че се срамуваш от недъга си. Точно по същия начин, по който се срамувах и аз. Кажи, не е ли така?

— Казвам: така е. Позна.

— Искаш ли да отгатна още нещо?

— Давай!

— Ти ме извика, за да ти разкажа някои неща от живота ти през тези две години. Вярно ли е?

— Какво говориш, Боря! — възмутих се аз, усещайки неприятно пробуждане в душата си. Той знаеше и кътайте ми зъби, този мой приятел от детинство. — Просто ми домъчня за теб. Прииска ми се да те видя.

— Не се занасяй, Дюхон, защото много добре те познавам. Но по тази точка, за съжаление, не мога с нищо да ти помогна.

— Дори и по телефона ли не сме се чували? — недоумявах аз. — Наистина ли не съм те поздравявал за рождения ти ден, за Нова година? А ти — мен?

— Не, разбира се, защо да не сме се поздравявали. — Боря се усмихна. — Звъняхме си един на друг. Говорехме си, както винаги, по десетина-петнадесет минути. Но ти не споделяше с мен никакви проблеми. Не зная — може би не ти е било удобно да разговаряш, може би Лина и Женя са били до теб. Общо взето, ти и преди не споделяше особено с мен, дори и когато се срещяхме на гробището. И

ето че наистина се появява едно странно чувство: едва когато човек попадне в беда, разбира дали има истински приятели или не. Аз също минах през това, само че малко по-рано. Защото не е задължително за приятел да се смята този, който е готов да ти помогне при първото повикване. Не, приятелят е онзи човек, който те познава до мозъка на костите ти, който те разбира и от когото ти никога и за нищо не би се срамувал. Тъжно е, нали? Когато осъзнах, че се срамувам от теб, аз си дадох сметка, че ние отдавна сме престанали да бъдем приятели. А сега става ясно, че вече не зная нищо за теб. Вярно, ти не се срамуваш от мен и не криеш от мен недъга си заедно с всичките си проблеми. Но нищо не си ми разказвал за себе си и ние отдавна вече общуваме не като приятели, а като случайни познати. Дюхон, в какво сме се превърнали, а? Къде се дяна нашата дружба?

В гласа му звучеше толкова искрена тъга, че ми стана зле. Беше прав — прав за всяка дума.

— Сигурно сме я подменили с доходоносния си бизнес — опитах се да внеса по-лековат тон в разговора ни. — Всъщност просто сме навлезли в онази възраст, когато започваш да мислиш не толкова за кариерата и парите, колкото за душата си. Та затова сега се налага да преоценим всичко. Жалко, че не съм ти разказвал нищо за своите неща. Май че съвсем съм се объркал.

— Така ли? — Боря повдигна вежди и ме погледна заинтригувано. — Никога не бих повярвал. Дюхон, та ти през целия си живот си бил толкова кротък и праволинеен, че човек дори не може да си представи, че би могъл да се объркаш. Ти си ходещ образец за безконфликтност. Я ми разкажи какво те сполетя.

Изведнъж така се развълнувах, сякаш щях да се явявам на изпит. Ръцете ми се разтрепераха и имах чувството, че няма да успея да овладеея гласа си. Господи, какво ми става? Ако на мястото на Боря бе някой друг, щях да прибягна към изпитаното средство да въплътя своя събеседник в образа на някое животно, птица или цвете, защото това винаги ми помагаше. Но у Боря не можех да видя нищо друго, освен самия Боря. Точно както не виждах други образи и у мама. Нямах такива и за баща си, и за Вера, когато бяха живи. Не знаех защо. Може би защото познавах тези хора от детството си. Може би защото, макар и да се отнасях към тях критично, аз ги обичах с цялото си сърце.

Моят разказ вероятно не се получи кой знае колко свързан, тъй като така и не успях да овладеея появилото се у мен — неизвестно откъде — вълнение. Но Боря схвана същността на проблема.

— Мога да ти предложа една версия — тутакси откликна той веднага след като завърших обърканото си повествование. — Научил си нещо за музиканта на Светка, било е нещо лошо и затова си решил да не му даваш пари. Но не си искал да огорчиш момичето и си отлагал обяснението. Най-вероятно си се срещнал с този тип, как му беше името — Гарик ли? Да, та така, срещнал си се с Гарик, казал си му, че няма да му дадеш пари, но си му обещал, че няма да кажеш нищо лошо на дъщеря си за нейния музикант и си го накарал да ти се закълне, че ще я остави на мира. Вероятно той ти се е закълел. Но не е оставил момичето на мира и е продължил да ѝ мъти главата, а сега тя наистина не разбира какво става и защо не ѝ даваш парите. Навярно си бил много разтревожен от факта, че Гарик е свързан с евентуални бандюги, и си се страхувал да не забърка и Светка в някое престъпление. Притеснявал си се, гърчил си се и точно в такова състояние си налетял на Олга Андреевна. Съзнанието ти изцяло е било заето с проблемите на Светка, не си успял да се съсредоточиш навреме, проявил си слабост и тя те е хванала натясно и е измъкнала от теб обещание да напишеш книга за Вера. Как ти звучи тази версия, става ли?

— Слушай — изрекох шашардисано, — това и през ум не ми е минало. Ама че си акъллия! Ами изстрелът? Мислиш, че ми се е сторило, така ли?

— Всичко може да е — сви рамене Борис. — Може да ти се е сторило. А може и наистина да се е случило. Нали си казал на Светка, че няма да ѝ дадеш парите, докато паметта ти не се възстанови и не разбереш в какво състояние са финансите ти. Тя е предала това на Гарик, а пък той се е ядосал и е поискал да те накаже. Или да те изплаши. Защо пък обяснението да не е такова?

Хубава работа! Излизаше, че по мен бе стрелял любовникът на дъщеря ми? Но ако се опитам да докажа, че е бил именно той, щяха да го арестуват и лично аз щях да направя детето си нещастно. След това тя години наред нямаше да ми го прости. Точно както не биха ми простили и неговите авери-бандюги, които с изключителна лекота за минути щяха да ме превърнат в бездиханно тяло. Ама че перспектива...

— Не, Боря. — Надигнах се решително от леглото си, воден от желание да излея в гърлото си чаша коняк, но се овладях навреме, като си спомних, че това ми е категорично забранено. Наложих си да заменя коняка с чаша минерална вода. — Не става! Измисли нещо друго.

— Че защо да не става? — В гласа на Боря прозвуча колкото ирония, толкова и учудване. — Според мен е много логично. Просто то не ти харесва и затова не искаш да го слушаш. Мога да измисля и друга версия, но не и преди да бъде проверена и отхвърлена тази. Трябва да бъдеш последователен, Дюхон, а не да заравяш главата си в пясъка.

Слепоочията ми взеха да пулсират, челото, а след малко и тилът ми щяха да започнат да се наливат с разтопен чугун. Явно наистина не трябваше да се нервирам, ето: малко се постреснах, леко се притесних и — на ти сега. Не ми харесваше обяснението на събитията, което ми даде Боря, но пък самият аз не можех да измисля нищо по-разумно. Правилно казваха хората, че всяка фантазия се основава на жизнен опит. Борис бе постоял няколко месеца при криминалните престъпници и резултатът бе налице. Самият аз никога в живота си не бих могъл да измисля подобно нещо. А впрочем...

— А впрочем как бих могъл да узная нещо лошо за Гарик? — попитах с тон на екзаминатор. — Откъде бих могъл да го науча?

— Имаш познати в милицията. Може да си ги помолил да ти направят справка за онзи тип, който се върти около дъщеря ти.

— Че защо ми е притрябвало да правя справки за него в милицията? Аз никога и за никого не съм правил справки, нямам такъв навик — дадох веднага отпор.

— Може да си го заподозрял в нещо. Нали каза, че си се срещал с него и си слушал музиката му. Може нещо да не ти е харесало или да си забелязал лоши навици. Или пък съвсем случайно да си научил неприятни неща за него — това поне постоянно се случва. Слушай, Дюхон, стига си ме разпитвал. Решавай: или искаш да научиш истината и в такъв случай ще се постарая да ти помогна, или не искаш и тогава — леж си под одеялото и си блъскай главата над мъгляви подозрения.

Замълчах, вслушвайки се в собствената си глава. Не в мислите си, а в главата си — като един вид съд, в който имаше ту утихваща, ту активно действаща болка. Болката се събуждаше, но бавно, сякаш се

колебаеше дали да отвори очи и да стане, или да поспи до следващия път, когато нещо друго ще ме тресне по нервите с всичка сила.

— Какво, наистина ли си готов да ми помогнеш?

— А защо не? Пък и ти нямаш кой знае каква нужда от моята помощ, свържи се със своите познати от милицията и ги помоли да проучат нещата.

— Не мога — признах си. — Че аз нищо не помня. Ами ако през тези две години съм развалил отношенията си с някого от тях? Това не го помня. И как ще изглеждам, ако се обадя на този човек и най-безочливо започна да го моля за помощ? Получава се идиотска ситуация, съгласи се.

— Дюха, не се занасяй! — Борис като че ли дори се ядоса. — Ти изобщо в състояние ли си да развалиш отношенията си с някого? Ти си сладък като карамелено бонбонче. С никого не се караш, с никого не влизаш в конфликти и всички галиш по главиците.

— Не искам да изглеждам глупаво — измърморих упорито.

— О, боже мой, каква префинена госпожица!

В този миг разбрах къде се бе дянало нашето приятелство с Боря. Спомних си как в един момент, когато бяхме на деветнадесет или на двадесет години, внезапно осъзнах, че двадесет-тридесет минути след като двамата подхванехме някакъв разговор, започваше да ме обзема желание да се развреця и да метна нещо тежко по Викулов. Това се повтаряше всеки път, понякога не издържах, повишавах тон, нагрубявах го, скарвахме се, след това естествено се одобрявахме, но при всяка следваща среща, която продължаваше повече от половин час, историята отново се повтаряше. Тогава не ми достигаха разум и жизнен опит, за да си обясня защо винаги се случва така, приемах раздражението си към моя приятел като даденост и тъй като не се опитвах да се ориентирам в чувствата си, започнах да избягвам продължителните и по-близки контакти с него. Може би това се наричаше психологическа несъвместимост. Боря никога не бе деликатен и тактичен и изтърсваше право в очите на хората всичко, което мислеше. Аз се научих да избягвам опасностите и нашите половинчасови срещи на гробището преминаваха топло и дружески, понеже разговорите не надхвърляха размяната на най-обща информация за роднините и близките ни. Днес бях нарушил старото правило, лекомислено забравил за това, че не бива да обсъждам с

Викулов нито собствената си персона, нито проблемите си. А разговорът ни продължаваше вече два часа и отдавна бе навлязъл в забранената зона зад бариерата на тридесетата минута.

На мен отново, както преди двадесет години, ми се прииска гнусно и истерично да се развреця. А най-ужасното беше, че Боря го разбра. Той ми хвърли един тежък и същевременно снизходителен поглед и бавно стана, надигайки с видимо усилие някога жилавото си спортменско тяло от меките възглавници на дивана.

— Добре де, не се ядосвай, Дюхон. Какво, ще ти се да ми фраснеш един, така ли? Ще ти мине. И по-лоши неща се случват след сътресение на мозъка. Аз вече ще тръгвам, а ти помисли върху това, което ти казах. Ако поискаш да ти помогна, обади ми се. Ако поискаш да дойда, пак ми се обади. Не се притеснявай, сега и двамата сме куци — аз в крака, а ти в главата.

Посещението на Боря остави в душата ми странен отпечатък. Десетина минути след като вратата зад него се затвори аз отидох в банята, съблякох се по гащета и започнах да се разглеждам в огледалото. Викулов страшно се бе съсипал за две години. А аз? Преди две години ей тази паласка отстрани я нямаше, и тази — също, пък и тук беше по-малка. Изглежда, за погълнатия от моята амнезия период бях наддал с не по-малко от пет килограма. Разбира се, аз никога не съм бил строен и жилав като Борис и от дете се отличавах с тромавост, добър апетит и отвращение към всякакъв вид физически усилия. По настояване на майка ми Лина периодично ме подлагаше на разни диети и ми пробутваше какви ли не хапчета за подобряване на жизнения тонус и пречистване на организма и вероятно благодарение на тях аз все още не се бях раздул до неприличие. Изобщо моята външност не ме тревожеше, тъй като никога не бях страдал от липса на внимание от страна на нежния пол. Смяташе се, че съм чаровен и талантлив, а за жените това бе напълно достатъчно, за да се влюбят в теб, независимо дали си еднорък, гърбав или кривоглед.

Но сега, след срещата си с Борис, изведнъж разбрах, че не искам да ме гледат със съжаление и недоумение, така както аз гледах него днес. Не исках да ме смятат за *куц в главата*. И не исках да търпят и да се отнасят със снизхождение към разплутото ми тяло само защото то бе увенчано от глава, натъпкана догоре с чар и талант. Никога по-рано не ме бяха спохождали подобни мисли.

Решението бе взето — още утре щях да поискам консултация със спортен лекар, който да ми назначи допустимата доза физическо натоварване. А днес щях да отида и да огледам прехвалената им фитнесзала. След като бездруго седях тук, значи трябваше да се възползвам от нея.

И още нещо: стига вече съм се правил на затворник! До този момент сутрешната закуска, обядът, следобедната закуска и вечерята ми се носеха в стаята. От утре щях да започна да се храня в столовата, в противен случай ме застрашаваше перспективата окончателно да изгубя навика си да общувам с непознати хора.

ГЛАВА 4

„Ако не можеш да промениш ситуацията, промени отношението си към нея. Ако не можеш да възстановиш мястото си в заобикалящия те свят, създай си го отново. Кого — го? Света ли? Това е невъзможно. Той е такъв, какъвто си е. И единственото, което човек може да създаде отново, е собственото си място. Той има възможност да формира и да укрепи само него.“

Тази мисъл ми се струваше много конструктивна, а тя се роди в главата ми към края на първата седмица от моите интензивни занимания, посветени на възстановяването на тленното ми тяло. През тази седмица аз още веднъж препрочетох двете си книги — „Времето на дизайна“ и „Триъгълният метър“ — и не открих нищо ново за себе си, освен това, че са написани доста сносно и се четат с нарастващ интерес. Успях също така да стигна до едно според мен твърде смислено съображение: за да напиша „Триъгълният метър“, е трябвало да събера материал, а това означаваше, че както винаги, за три-четири месеца съм се потопил в автентичната среда. Търсил съм фирма за недвижими имоти, която би се съгласила да ми задели един ъгъл в офиса си и да търпи присъствието ми и безкрайните ми глупави въпроси. Естествено и дума не можеше да става за това, че там съм си намерил приятели — не беше в моя стил. Но съм общувал с тези хора, при това — всекидневно, и ако някакво събитие наистина ме е извадило от релсите, те би трябвало да забележат промяната в настроението ми. Вярно, успях да се порадвам на тази идея, но за твърде кратко време — не повече от пет минути, тъй като бързо съобразих, че би трябвало да съм седял във фирмата през пролетта на миналата година, а през лятото и есента вече съм пишел книгата, понеже съм се канел да я предам в издателството през януари, а обещанието, което съм дал на дъщеря си, можеше да датира именно от есента, т.е. след като вече съм прекратил контактите си с търговците на недвижими имоти. Ала дори и в рухналата надежда винаги пониква ново зрънце: добре, през януари съм предал книгата, а какво е станало

по-нататък? Да не би да съм седял без работа? Това не беше характерно за мен. Вероятно съм се захванал с нещо друго, може би вече съм издирвал място за следващото си *потопяне* и тъкмо там трябваше да потърся сведения за поведението си и за душевното си състояние.

От друга страна, обещал съм на майка си да напиша книга за Верочка, а за тази цел нямах нужда от никакво *потопяне*, защото и без това знаех всичко за живота на сестра си. Но дали бях започнал да пиша книгата или не? Ако се съдеше по думите на мама, засега цялата работа се изчерпваше само с моите обещания, в противен случай тя щеше да сложи на масата като коз бележките ми и предварителните ми записки. Тогава какво съм правил цели три месеца, след като съм завършил „Триъгълният метър“? Клатил съм си краката, така ли? Беше малко вероятно. Единствено Муся можеше да ми отговори, но тя бе заета с канадския *безумец*, а аз не можех да проявя чак такава наглост, че да ѝ се обадя и да настоявам да ми обърне внимание. Защото това не бе разговор за две минути, а тя непрекъснато бе ангажирана с госта си — превеждаше му симултанно. Нищо, щях да почакам още малко, *безумецът* щеше да отпътува за своята родина и Муся щеше да разполага с достатъчно време за един неприпрян и пространен диалог с мен.

Ала с всеки изминал ден стремежът ми да възстановя паметта си, а следователно — и обкръжаващия ме свят, ставаше все по-слаб и отстъпваше пред забележителната идея да създам наново своето място в този свят. И защо трябваше да се притеснявам за това дали съм развалил отношенията си с един или друг човек? Не биваше да се тревожа по този повод, защото бе много по-лесно да забравя за въпросния човек и да престана да общувам с него. Да се направя, че в живота ми изобщо не е имало такъв човек. Или — тъкмо обратното — да избия от главата си подозренията по въпроса дали не съм обидил някого и да се държа така, сякаш нищо не се е случило. Та нали щом аз не помнех за собствената си свинска постъпка, какво основание можеше да има някой друг да ми се обижда заради нея?

В този подход нямаше кой знае колко логика и аз ясно осъзнавах това, но на нивото на емоциите си усещах силната съблазън да ѝ се поддам. Интересно — как би реагирала майка ми, ако ѝ кажех: „Не помня за обещанието си да напиша книга за сестра си и затова няма да

я напиша. Не мога да изпълнявам обещания, за които не си спомням и за които не отговарям.“ В сегашното ми състояние думите *не помня* бяха синоним на *това не се е случвало*. Вероятно в отговор щях да чуя, че Верочка никога не би се държала по този начин и защо Господ прибира при себе си най-достоините, а всевъзможните безотговорни нищожества продължават да тъпчат земята. В този контекст под *всевъзможни безотговорни нищожества* щях да се подразбирам естествено аз. А в апотеоз на всичко това можеше да се превърне фразата, която вече бях имал сгода да чуя: „И защо умря тя, а не ти?! Ако беше Верочка, непременно щеше да намери начин да увековечи своята памет и да успокои майка си.“ Вярно, мама не бе в най-блестящото си душевно състояние, когато изрече тези думи, но от това на мен не ми стана по-леко, защото ги чух и ги запомних, те заседнаха дълбоко в душата ми и непрекъснато ме глождеха и пулсираха като забираща рана. Общо взето, моята Олга Андреевна бе деликатен човек, но не по душа, а благодарение на разума си и на това, че знаеше как е прието да се държи човек сред приличните хора. Ала ако някой или нещо я изкараше от състоянието ѝ на душевно равновесие, тя често си позволяваше такива неща, че ако не ѝ бях син, щях да ѝ тресна вратата и завинаги да прекратя контактите си с нея.

Въпреки всичко, колкото повече време минаваше от момента, в който толкова непредпазливо бях излязъл късно вечерта в парка на болницата, толкова по-нереални ми се струваха звуците от изстрела. Изстрелът беше единственото нещо, което на нивото на здравия разум не ми позволяваше да махна с ръка на своята амнезия. Трябваше да си спомня всичко или да го възстановя по изкуствен път, за да разбера кому съм могъл да напакостя или да попреча и кой се опитва да ме убие. Но ако извадех несполучливото покушение от рамките на разсъжденията, нищо не ми пречеше да плюя на коварната памет и на тези нещастни две години — които всъщност се оказаха не чак дотам катастрофално дълъг срок, та да си струва толкова да се напругам и ожесточено да се браня заради тях. Щом не помнех, значи не помнех — да вървят по дяволите! Щях да продължа да живея. И най-вероятно — щях да живея по друг начин. Че какво лошо има в това? А преживяванията на един човек, в чиято глава тайнствените биохимични процеси са разтворили като сярна киселина почти две години от живота му, представляват чудесен материал за следващата

ми книга. И потапянето в автентичната среда беше налице в пълен обем, оставаше само да спретна интригата.

През първите два дни от заниманията ми във фитнесзалата за мен буквално се бяха лепнали трима лекари: спортният доктор, терапевтът и Голото кученце Ема. Мереха ми кръвното на всеки десет минути и ми правеха още някакви манипулации, за да установят какво натоварване могат да ми разрешат. В крайна сметка и тримата си отдъхнаха с облекчение, наредиха ми да запомня една цифра — сто и десет! — и ме оставиха на мира. Аз трябваше да следя показателите на мониторите на тренажорите и при честота на пулса над сто и десет тутакси да намаля натоварването или да направя почивка. За останалото не се предвиждаха никакви ограничения и след като изпробвах всички уреди, спрях избора си на колелото, бягащата пътечка, гладиатора и басейна. Вероятно бях надарен с излишък от въображение, тъй като заниманията на тренажорите ми помагаша и психологически: непрекъснато си представях как тръгвам с колелото, заминавам, изнизвам се, изчезвам от онзи момент и от онова място, на което чух изстрела. А самият изстрел сякаш се разтваряше в мъгла, ставаше размит, губеше очертания и се превръщаше в сън, в бълнуване, в плод на въображението...

Изумително бързо влизах във форма и ако през първия ден успях да повъртя педалите на колелото само пет минути при минимално натоварване, след което сърцето ми започна да думка с непозволена честота, то днес, на седмия ден, аз с лекота правех това в продължение на цели двадесет минути и вече повече от двадесет и пет минути крачех по бягащата пътечка със скорост шест и половина километра в час и се чудех дали да не увелича ъгъла на наклона ѝ. Никога не бях допускал, че физическите натоварвания могат да носят морално удовлетворение, но ми се струваше, че с всяка изминала секунда укрепвам и се изпълвам със сили и издръжливост — и това истински ме радваше. Като побъркан по два пъти на ден се качвах на кантара и бях готов да подскачам от радост, сякаш съм малко дете, ако видех, че съм станал със сто или с двеста грама по-лек. Но за една седмица тези всекидневни смешни грамове се превърнаха в цял килограм, което, разбира се, не ме остави равнодушен.

След заниманията си на тренажорите аз се отправях към басейна и започвах бавно да размахвам ръце в синята вода, изобразявайки

плуване в стил *брус*. За разлика от фитнесзалата, където напрацявах от здраве и сила в горда самота, в басейна винаги имаше много хора и за една седмица успях да завържа познанства фактически с всички любители на водните процедури. Компанията беше пъстра, разнообразна, разнообразна и обединена само от едно: от дебелия свой или чужд портфейл, който позволяваше на тези хора да се подвизават тук. От всички поболели се плувци аз открих като по-особени само двама, останалите се сляха в представите ми в кашообразна маса.

Забелязах възрастния Павел Петрович още първия ден. Той се лекуваше от някаква болест на гръбначния стълб, та затова — по съвета на лекаря — по цял ден киснеше в басейна. Но според моя непрофесионален поглед, на него нямаше да му е излишен и психиатър, макар че в такъв случай Павел Петрович би изгубил цялото си очарование, което се състоеше в това, че човекът се опитваше да научи всички околни да се отнасят уважително към думите. В неговите представи *уважително* означаваше *икономично*, в смисъл че човек трябва да изговаря само онези думи, които съдържат полезна информация или са емоционално натоварени. Като при това старчето настояваше най-вече да се спазва принципът на полезността. Според мен той отдавна вече бе скъсал нервите на всички, които посещаваха басейна. А аз от сърце и душа се забавлявах от общуването си с него и дори нарочно го провокирах към поредната менторска тирада. Павел Петрович представляваше доста ярък типаж и щеше да е същински грях да изпусна възможността да го понаблюдавам, за да го опиша след това в книгата си.

Нашето запознанство започна с моя спонтанен възглас, който случайно съвпадна с обстоятелството, че отправих поглед към минаващия по края на басейна възрастен човек:

— Колко е топла водата!

Той веднага спря и втренчи в мен малките си сиви очички, уютно разположени между старческите бръчици на лицето му.

— Млади момко... нямам честта да зная името ви...

— Андрей.

— Много ми е приятно. Павел Петрович — представи се той. — Да не би да ви се струва, че съм облечен в костюм на Сен Лоран?

Въпросът ми се стори повече от странен и дори не ми хрумна какво да му отговоря, за да вляза и аз в същия стил на разговор. Просто в този момент още не знаех, че става дума за стил.

— Не, разбира се — простодушно изтърсих аз, — според мен вие сте по плувки.

— И как ви се струва — моите плувки сухи ли са или мокри?

Едва в този миг схванах, че това е някаква игра и ми стана интересно и забавно. Но реших засега да не си придавам кой знае какви важности, защото човекът все пак беше на възраст...

— Според мен са мокри — честно казах аз, — от тях тече вода.

— Точно така. — Павел Петрович назидателно вдигна пръст. — От което може да се направи изводът, че вече съм плувал в басейна и съм имал възможността лично да установя каква е температурата на водата. В такъв случай защо вие ми съобщавате това? Защо хабите думи с цел да ме информирате за факт, който ми е вече известен?

В първия момент изпитах желание да му се озъбя, един вид: от къде на къде му е хрумнало, че изобщо съм се канил да му съобщавам нещо, та аз просто си говорех сам на глас и казах всичко на всичко три думи, пък било то според него — и ненужни, а я колко думи бе произнесъл той в отговор, само и само да ми обясни собствената си тъпотия! Но успях да удържа чисто детинския си порив — и слава богу! Чичкото ми се стори забавен и аз реших да продължа играта.

— Съгласен съм с вас, свършено прав сте. — Не ми се удаде да се справя с емоциите си и макар да се постарях в гласа ми да прозвучи повече разкаяние, лукавството ми явно избиваше. А Павел Петрович, който не беше глупак, веднага забеляза това и тутакси реагира:

— Не лъжете, млади момко. Ако бяхте съгласен с мен, щяхте да се опитате да си направите извод от току-що преподадения ви урок и да контролирате речта си, а вие отново допуснахте грешка и пак изхабихте излишни думи. „Съгласен съм с вас“ е предостатъчно, втората част от фразата ви беше напълно излишна.

Той слезе по стълбичките във водата, като продължаваше да ми чете лекция за икономичното и уважително отношение към думите, и ние бавно заплувахме един до друг. Към края на първата ми тренировка по плуване вече знаех, че Павел Петрович страда от болки в гърба, че е в клиниката от два месеца и че за лечението му плаща

неговата състоятелна дъщеря, която е някаква бизнесдама. От този ден нататък часът, който прекарвах в басейна, за мен се превърна в неизчерпаем източник на развлечения. Павел Петрович неспирно говореше, а аз слушах, наслаждавах се и запомнях, за да можех, след като се върна в стаята си, да запиша неговите най-ярки изказвания.

Вторият човек, който ми стана симпатичен сред обитателите на болницата, беше млада жена на име Елена. Е, първо — беше много красива. Естествено, след като доживях до почти четиридесет и шест години, започнах да разбирам, че понятието за красота е твърде, ама твърде относително и че някои са готови да платят милиони, за да притежават Клаудия Шифър, а други могат да минат покрай нея и дори да не се обърнат, затова когато казвам, че някоя жена е красива, имам предвид единствено това, че тя притежава несъмнена външна привлекателност лично за мен и само в моите очи. Макар че вкусът ми, както твърдяха свидетели, бе доста специфичен: като човек с художествено виждане аз бях в състояние да оценя изящните форми на крехката блондинка или огнената грация на гъвкавата брюнетка, но като мъж винаги ме привличаха представителките на онзи тип дами, които наричах за себе си *славянско-селски*, снажни широкобедри жени с малки гърди, със стройни и силни крака, с меки черти на лицето и с тъмноруси или кестеняви коси. И по възможност — с леко наднормено тегло, та да не се чувствам огромен и дебел до тях. Един от моите познати веднъж се пошегува, че имам силно развит инстинкт на самец за самовъзпроизводство, защото при жените широките бедра гарантирали лесно раждане без рискове за бебето, а малките гърди по принцип давали повече мляко от едрите. Не знаех — може би той имаше право, някак си не се бях замислял по въпроса защо ми харесва точно този женски тип. Впрочем към него спадат и двете ми съпруги — и първата, и втората, а също и повечето от онези, с които бях завързвал интимни връзки.

Елена беше тиха и някак потисната. За разлика от Павел Петрович, който ме възприемаше просто като някакъв си Андрей, станал жертва на автомобилна катастрофа, тя веднага позна в мен писателя Корин и от време на време улавях върху себе си погледите ѝ, в които явно прозираше обожание и възхищение. Но в разговорите ни тя не си позволяваше нищо подобно, просто още през първия ден попита дали мога да ѝ дам автограф и ми донесе за подпис всичките

ми книги. Всичките до една! Каза, че съм любимият ѝ писател и когато постъпвала в болницата, взела със себе си любимите си романи. Естествено — бях трогнат до дъното на душата си и се постарях да намеря топли и нетрадиционни думи за всеки от автографите си.

С Елена беше лесно да се общува, тя с някакъв невероятен усет сякаш отгатваше темите, които аз с удоволствие обсъждах, и темите, които ми бяха приятни. Освен това, за разлика от всички останали, тя не се дразнеше от безкрайните поучения на Павел Петрович и като че ли не по-малко от мен се наслаждаваше на разговорите с него. Елена се появи в басейна преди три дни и в момента ние тримата вече бяхме създали един малък колектив, който не само плуваше заедно, но и се разхождаше в парка и сядаше на една маса в столовата. Непрекъснато ме глождеше намерението да попитам Елена от какво е болна, но нещо ме възпираше, а и самата тя си мълчеше по този въпрос. Но съдейки по това, че лежи в същото отделение, в което съм и аз, т.е. в неврологията, можех да направя някои предположения, особено ако вземех под внимание нейното поведение. Тя като че ли бе някак плаха и напласена. Например в басейна никога не идваше първа при мен, а чакаше аз да я забележа и да я поздравя. Не проявяваше инициатива за разходките, а просто се съгласяваше с моите предложения или с тези на Павел Петрович. И дори когато общителният и приказлив Павел Петрович, който постоянно имаше нужда от слушатели, започна да ме уговаря тримата с Елена да се настаним на една маса в столовата, тя запази мълчание, като по никакъв начин не издаде желанията си, тъй че аз така и не успях окончателно да разбера дали тя иска да се срещаме по три пъти на ден по време на храненето, дали не иска или това ѝ е напълно безразлично.

Наричах наум двамата *моят букет*, тъй като Павел Петрович ми напомняше за изсъхнал трънлив магарешки бодил, а Елена ми приличаше на мимоза, защото беше толкова нежна и плаха, че бе готова да повехне и при най-лекото невнимателно докосване. В този ден, когато се появих до басейна след заниманията си на тренажорите, половината от моя букет вече киснеше във водата. Половината, защото забелязах само Елена, която се бе завряла в ъгъла на басейна и бавно се придвижваше, крачейки по дъното. Храбрият блюстител на чистотата на речта никакъв не се виждаше.

Метнах кърпата и хавлиения си халат на пластмасовия шезлонг, свалих джапанките си, гмурнах се във водата и доплувах до Мимозата, като през това време си мислех какво ли би могло да се случи в живота на една млада жена, след като — независимо от разкошното си тяло и привлекателното си лице — създава впечатление за хилаво, жалко и прекършено цвете.

— При Павел Петрович дойдоха дъщеря му и мъжът ѝ и той помоли да ви предам, че днес няма да ни прави компания — обясни Елена в отговор на моя въпрос.

— Надявам се, това не означава, че ние с вас ще нарушим режима си. — У мен веднага се пробуди мъжкарят. — Ще обядваме заедно, а в четири часа ще идем да се разходим двамата.

Ако тя не беше мимоза, а поне метличина, нямаше да се сдържа да не пусна една непристойна шегичка и да вмъкна между обяда и разходката: „а следобед ще си почиваме заедно“. Но такива шеги бяха невъзможни с мимозата, защото, току-виж, всичките ѝ пухкави тичинки окапали от ужас. Ние мило разговаряхме помежду си, Елена ме разпитваше за европейските градове, до които често бях пътувал, и за азиатските, които също бях имал възможност да посетя. И дори се смя, когато ѝ разказах за Китай и за обществените тоалетни там, в които нямаше тоалетни чинии и чиито врати не се затваряха, за необяснимия за европейца маниер да влизат без покана в хотелската ти стая и за други неща, които ме бяха учудили и забавлявали по време на пътуването ми из провинциите Куенмин и Юннан. Но ѝ бях благодарен, че тя не разказваше нищо за себе си, за личния си и за семейния си живот, защото щях да бъда принуден да изслушам всичко това, а после едва ли бих намерил приличен повод, с който да се измъкна от въпросите на аналогична тема, отправени към мен. Изобщо няхах никакви намерения да обсъждам амнезията си нито с Павел Петрович, нито с Елена, нито с когото и да било друг чужд човек.

След като приключихме с плуването, ние се отправихме към изхода на басейна. Оставих Елена да мине по стълбичките пред мен и погледах отдолу нейните издигащи се над водата красиво оформени рамене, които ми напомниха за описанието на Елен Безухова, силния ѝ гръб, пищната ѝ закръглена задница и мускулестите ѝ крака. При други обстоятелства бих видял такава жена в образа на породиста кобила. Я виж ти, не бях обърнал внимание колко хубав бански костюм

има! И формите, по които беше прилепнала мократа му тъкан, пробуждаха във въображението ми съвършено недвусмислени фантазии. Но... Тя прекрачи и последното стъпало, стъпи на ръба на басейна, обърна се с лице към мен и аз отново видях пред себе си крехката мимоза, която бе готова да погине дори само от едно грубо докосване. И всичките ми фантазии мигом увехнаха.

Прибрахме се по стайте си, за да се преоблечем, и се срещнахме за обяд. Елена дойде в столовата, облечена с пуловер в изумително хубав лилав цвят, който изобщо не ѝ отиваше, но сам по себе си беше направо прекрасен. Може би не бях обективен в преценката си, защото просто обичах този цвят.

— Имате много хубав пуловер — отбелязах в желанието си да бъда любезен.

Тя дълго мълча и ме гледа в очите, сякаш бях казал нещо идиотско или пък толкова дълбокомислено, че бяха необходими специални старания, за да бъде разбрано.

— Не ми отива, знам — най-сетне отговори тихо Елена. — Но въпреки това го нося, защото цветът много ми харесва.

Потресаващо единомислие! А да не би пък да е екстрасенс? Точно така — екстрасенс е. Или телепат. С две думи — може да чете мисли. И затова отношенията ѝ с хората не вървят, поради което има заболявания на нервна почва. Ето защо се чувствам толкова добре, когато общувам с нея, ето защо тя не повдига теми, които не ми са приятни или не ми са интересни. Сега вече всичко ми стана ясно, разбрах защо се лекува тук и защо не разказва за себе си. Браво, Андрей, браво, Корин, все пак ти светна, сам се сети, познавачо на човешките души, любимецо на публиката! Умник си ти!

Но не биваше да правя прибързани изводи, трябваше още веднъж да проверя нещата.

— А вие знаете ли какво е характерно за хората, които харесват лилавия цвят?

— Зная — кимна тя. — Те търсят взаимно разбирателство, доверие и нежност. Но аз и не крия, че искам това. И вие го искате, нали?

Я виж ти каква била! Да не би да бях ѝ казал, че този цвят ми харесва? Казах ѝ, че ми харесва пуловерът ѝ, а за цвета му и дума не съм отварял. Но тя беше права, тази Мимоза с потрепващи тичинки, аз

наистина исках да имам до себе си човек, който може да ме разбира и с когото да мога да споделям. И не само в този конкретен момент, а изобщо. Винаги съм искал това, през целия си живот. Избрах самотата и кариерата на писател, но имаше моменти, в които този мой избор не само не ме радваше, а направо ме ужасяваше. И когато разговарях с психолозите, докато работех над книгата си за спасителите, те ми разказаха за цветовия тест на Люшер и за това какво разкрива той. Именно тогава разбрах откъде се е взела тази моя голяма любов към сивия и към лилавия цвят.

— Това пък откъде ви хрумна? — фалшиво се учудих аз. — Защо решихте, че не ми достига нежност или взаимно разбиращество? Че аз, за разлика от вас, не нося лилави дрехи.

— Вие носите сиви — топло се усмихна Елена. — А лилавите ви харесват. Чували ли сте за теста на Люшер?

Господи, какво става тук?! Само да си помисля за нещо — и тя веднага го улавя, сякаш си говоря сам на глас. Да не би пък наистина да е телепат? Ама че веселба ще настане! Ще ми се наложи да прекратя контактите си с нея, иначе ще се чувствам разголен пред очите на всички.

— Чувал съм. — Постарах се да бъда сдържан, да не казвам нищо излишно и още по-малко — да го мисля. Щеше да е добре, ако по някакъв по-деликатен начин сменях темата. — Вие навярно сте психолог?

— Нищо подобно. Не ви ли се струва, чу супата е малко лютивата?

— Струва ми се — съгласих се с готовност. Тя сама смени темата — и слава богу! Интересно — дали това е нейно вътрешно решение, или е подслушала моето желание!

Рибената чорба наистина беше приготвена по всички правила, с подправки и маслини. Но аз не обичах лютиви храни. Въпреки това тя бързо се ориентира и насочи разговора към по-безопасна за мен тема! Над кулинарните тънкости можех да разсъждавам спокойно и без особен самоконтрол. Благодаря ти, чувствителна Мимозо! Или все пак — госпожо телепат?

До края на обяда ние делово обсъждахме цялото местно меню, но когато стигнахме до десерта във вид на печени ябълки със сладко, почувствах, че не искам да ходя на разходка с Елена без Павел Петрович. Отново ме обзе страх. В компанията на Магарешкия бодил

разговорът се водеше някак неопределено, тъй като започваше с поредния му монолог по повод на излишните думи, казани от мен или от Мимозата, и по-нататък продължаваше по същия коловоз, стъпвайки върху анализите на класически текстове, които бяха добре известни и на Павел Петрович, и на мен. Впрочем Сухия трън задължително се явяваше на разходките, въоръжен с томче от някой известен писател, който биваше подложен на унищожителна критика. В мислите си аз благодарях на съдбата, че старчето или не ме бе познало, или изобщо не бе чувало за такъв автор като Андрей Корин, а Елена деликатно си мълчеше по този въпрос. Можех да си представя какво би ме направил дядото! Каквото е направил Господ с костенурката.

Но днес Магарешкия бодил нямаше да бъде с нас на разходка. И беше трудно да се каже отсега за какво щяхме да си говорим с Елена. Ами ако тя наистина може да чете мисли? Дали пък няма да е по-добре да не рискувам?

— Андрей, нали няма да ми се разсърдите, ако не дойда с вас на разходка? — изромоля гласът ѝ. — Боли ме главата, искам да поспя следобед.

Аз с облекчение си отдъхнах, но и много се изплаших. Не, такива неща не се случваха току-така, това просто не можеше да бъде.

Вървах към стаята си колкото зарадван, толкова и озадачен. Но време и възможност да се поровя в ситуацията и да анализирам всичко, което бе казала и направила през няколкото дни от нашето познанство тази странна, изплашена жена, не ми бяха предоставени. Защото когато отворих вратата, открих вътре на дивана жена си Лина.

Естествено пропуснах вечерята в столовата. Защото първо имаше сълзи и много кратък разговор, след това дълго съвместно пребиваване под душа, после — легло, после — отново разговор, но този път продължителен и спокоен.

— Господи, толкова се страхувах от това! — По бузите на Лина току се търкулваха сълзици. — Знаеш ли, когато майка ти ми каза, че няма причини да се тревожа за здравето ти, но си изгубил паметта си, като че ли ме удариха с парен чук по главата: ами какво ще стане с нас? Ние прекарахме една толкова прекрасна година, сякаш се

опомнихме и започнахме всичко отначало, влюбихме се един в друг, разхождахме се из Москва, хванати за ръце, говорехме си някакви мили глупости, почти всеки ден правехме любов. А сега ти не си спомняше за това, а щом не си спомняше, значи за теб то не се бе случвало. За теб аз щях да съм онази, предишната Лина, която ти познаваше отпреди две години. И просто не можех да си представя какво трябва да направя, как да го направя и изобщо може ли да се направи нещо, за да си върнем всичко онова. Андрюша, толкова те обичам!

Ураганът от емоции и страсти ме връхлетя съвсем неочаквано. Можех да предположа всичко на света, само не и това: аз, който се бях отдръпнал от Лина, Лина, която се бе отдръпнала от мен, взаимното ни охлаждане и отдалечаването ни един от друг — всичко това ми беше известно, но в никакъв случай не си спомнях да е имало някаква подобно изригване на романтични чувства. Господи, наистина какво ли бе станало с мен за тези две проклетни години?!

Притеснявах се, недоумявах и в същото време искрено се радвах на думите и поведението на жена си. Тя изглеждаше изумително, беше много по-хубава от онази Лина, която помнех отпреди две години. Беше се подмладила, освежила и стегнала. Вероятно положителните емоции наистина разкрасяваха жената, а пък любовта — още повече.

— От страх дори нито веднъж не ти се обадох, макар че Олга Андреевна знаеше телефоните ти — и в болницата, и в стаята, и новия ти мобилен. Тя побърза да ми каже, че в никакъв случай не бива да се вълнуваш, защото получаваш ужасно главоболие, и ми намекна, че ще е по-добре да не те тревожа, пък и аз не се реших да настоявам. Все ми се струваше, че ще разговарям с мен с чужд и равнодушен глас, понеже няма да си спомниш колко много ме обичаше. Бях сигурна, че няма да понеса това и че или ще се разрева, или ще започна да креция като истеричка, или ще тресна слушалката. А ти ще се притесниш и изобщо щеше да се получи много глупаво... Такива сериозни неща не се обсъждат по телефона, затова си помислих, че ще е по-добре да дойда при теб, да те погледна в очите, да те целуна и да си поговорим за всичко. Женя много искаше да дойде с мен, толкова му е мъчно за теб! Но не го взех, защото днес присъствието му при нас нямаше да е подходящо. Ти как мислиш?

— Вярно е — изсумтях аз, спомняйки си необузданото желание, което веднага ме връхлетя, когато след първите пет минути от срещата ни Лина започна — отначало неуверено, но после настойчиво — да ме предизвиква.

Впрочем в нейните сексуални навици, които познавах отдавна, се бе появило нещо ново и аз не се поколебах да споделя наблюденията си на глас.

— Андрюшенка, та ние с теб почти цяла година експериментирахме, в нас се пробуди такава жажда за нови неща...

Гласът ѝ потрепна и от ъгълчето на окото ѝ върху моето голо рамо се изтърколи поредната сълзичка.

— Ти нищо не помниш, нищо, нищо! Забравил си дори онова, което толкова ти харесваше!

— Имаш прекрасна възможност да ми го припомниш — двусмислено заявих аз, усещайки, че нямам нищо против да получа подобен урок.

— Но следващия път ще ми се наложи да доведе Женя.

— Какво общо има с това следващият път? Или сега бързаш?

Лина се понадигна, подпря се на лакът и недоверчиво ме погледна. След това устните ѝ се разтеглиха в щастлива усмивка:

— Сега ли искаш?

Естествено че исках сега. Нали не бях виждал Лина от цял месец! Или дори от малко повече.

Заспах в мир със себе си. Наистина жалко, че не помнех колко много съм обичал жена си. Но аз имам една особеност: по принцип не мога да обичам жена, която е равнодушна към мен. Мога да обичам само онези жени, които ме обичат. Никога не съм страдал от несподелена любов, освен може би в ученическите си години, и никога не ми се е случвало да завоювам нечие сърце. Просто спирам избора си на една от онези, които или вече са влюбени в мен, или са готови да направят това при първия повик. И щом Лина отново изпитва силни чувства към моята особа, за мен не представлява никаква трудност да им отговоря.

Затова пък сега знам, че семейството ми не се е разпаднало, а напротив — станало е по-силно и по-здро. Ако се направеха изводи

за състоянието на нещата около мен през последните две години, които в момента се мотаеха дявол знае къде из къшетата на черепната ми кутия, можеха да бъдат констатирани несъмнени позитивни постижения. Бях оправил отношенията с дъщеря си от първия ми брак. Тя дори бе преценила, че е възможно да ме посвети в личните си дела, чиито подробности искаше да скрие от майка си. Бях завършил една книга и бях написал изцяло следващата, тя, както и останалите, вървеше добре на пазара и засега нито един критик не бе направил заключението, че известният прозаик Корин е към края на силите си, че се е изчерпал и изписал. Ако се съдеше по оставените от Муся документи, с които се запознах, през тези две години още пет държави бяха купили правата за превод на моите книги и по този начин броят на езиците, на които се издаваха романите ми, бе достигал тридесет и седем. Парите от тези договори вече бяха пристигнали в сметката ми. Най-много ме радваше фактът, че сред въпросните пет държави отново бяха и Съединените щати.

Преди около две години американско издателство беше купило за *проба* правата на една моя книга, резултатите от продажбата ѝ бяха повече от удовлетворителни, местните вестници се бяха отзовали с няколко положителни рецензии, наричайки ме *руския Артър Хейли*, и ето че сега бяха направили предложение да купят правата на всичките ми книги. Това беше много добре, защото, първо, да пробиеш на американския пазар от друга държава, а още повече — от Източна Европа, и то не експериментално — с една книга, а с цяла серия, бе трудна задача и затова никой не успяваше; и, второ, американските издатели плащаха големи пари, тъй като пазарът беше огромен, а населението — многобройно, което означаваше, че могат да се продават неизмеримо повече книги, отколкото в Швеция или в Норвегия например. А колкото повече книги се продават, толкова по-високи стават моите доходи. Тоест и по тази точка имах само плюсове.

И накрая — в семейството ми всичко беше наред. Синът ми растеше и възмъжаваше, жена ми ме обичаше и съдейки по всичко — нямах проблеми с потенцијата си. Всъщност аз никога не ги бях имал. И слава богу, че през тези две години не се бяха появили.

Изобщо животът беше прекрасен и удивителен. Тъй че защо ли пък да не плюех на тази моя амнезия? Тя не искаше да яде и да пие, не

изпразваше джоба ми и не ми пречеше да живея. Имах си амнезия и какво толкова — да е жива и здрава!

Ала през нощта физиологичните впечатления, останали след срещата ми с Лина, леко помръкнаха и еуфорията, в която бях изпаднал привечер, се смени с дълбок скептицизъм. В главата ми отново започнаха да се въртят въпроси, на които нямах разумен отговор. Защо се бях съгласил да напиша книга за сестра си? Защо не бях дал пари на Светка? Имаше и трети фактор — изстрелът, но той можеше да бъде изведен от логическата конструкция като неустановен и следователно — като недоказан факт. Ала първите две обстоятелства можеха да се смятат за доказани и много ми се искаше да разбера какво ми е въздействало до такава степен, че съм започнал да се държа по нехарактерен за мен начин. Именно нехарактерен, защото аз категорично отказвах да напиша книга за Вера, това не ми беше интересно — не съм мемоарист, пречеха ми реалните факти, които в никакъв случай не биваше да се изкривяват, а моята фантазия се нуждаеше от свобода. Но майка ми настояваше да възпроизведа точно събитията, защото искаше да създам книга-паметник. Моите постъпки ми се струваха нехарактерни още и заради това, че се стараех да не нарушавам дадените от мен обещания и да ги изпълнявам — дори когато те влизат в разрез с интересите ми. И също по причината, че никога в живота си не бях ламтял за пари, не ги броях, не ги стисках и щедро ги раздавах — както назаем, така и като безкористна и безвъзмездна помощ.

Такъв силен вътрешен прелом не можеше да бъде свързан с някакви творчески несполуки и това еднозначно произтичаше от съдържанието на останената ми от Муся Беловцева синя папка. Той нямаше нищо общо и с лични (разбирай интимно-сексуални) драми, тъй като през цялата последна година не бях мърдал на крачка от Лина, бях я гледал с влюбени очи и при всеки удобен случай се бях усъвършенствал на сексуална почва. Тоест не бяха ме зарязали нито жена ми, нито поредната ми любовница, пък и самият аз бях твърде далеч от импотентността. Тогава какво се бе случило? Какво?

Ала моят сегашен скептицизъм покълваше на явно неблагоприятна почва. През нощта вчерашната ми физическа отпуснатост прерасна в

умствена и крехките, едва наболи кълнове на мислите, които ме стряскаха, веднага повяхваха, недочакали поливане и торене. С други думи аз се чувствах бодър и пълен със сили непукист. Не исках да мисля за неприятни неща. И това ми се удаваше.

Появих се на закуска, обладан от добро настроение, и дори неодобрителният поглед на Магарешкия бодил Петрович не можа да секне оптимистичния ми порив. Очевидно бях направил нещо не както трябва, защото Мимозичката също седеше край масата тъжна и не вдигаше очи към мен. В какво ли толкова се бях провинил?

— Андрей, Леночка каза, че вчера не сте ходили на разходка и не сте вечеряли. Мога ли да полюбопитствам какво е предизвикало това?

— Можете — охотно се впуснах в обяснения аз. — Леночка се отказа от разходката, защото я болеше глава. А на мен ми е скучно да се разхождам сам, затова и аз не излязох. Следобеда си полегнах, задряхах и проспях вечерята. А защо това буди такова недоволство у вас?

Старчето вдигна глава и ме заля с вълна от презрение:

— Мислех си, че мога да ви оставя за един ден, защото сте големи хора и сами разбирате какво е добро и какво — лошо. Ала очевидно съм се излъгал. Поверих ви Леночка с надеждата, че вие, Андрей, ще се проявите като истински джентълмен и няма да я оставите сама, няма да пропуснете разходката, която е толкова необходима и за двамата ви, и няма да останете без вечеря. Но какво научавам днес? Не стига, че и двамата не сте се разхождали, ами не сте и яли. Как да разбирам това? Искате да ме превърнете в бавачка, която денонощно да ходи след вас по петите ви и да ви следи да не нарушавате режима, така ли?

О, боже мой, пак се започваше! Не, имах чувството, че той направо може да ме довърши със своята менторска последователност. Нашият Трънливкин, също както и майка ми, се смяташе за единствения блюстител на истината за това как трябва да се живее. Ала аз горещо обичах своята Олга Андреевна и затова ѝ прощавах много неща. Но изобщо не бях длъжен да търпя този изсъхнал Бодливец. Що не вземеше да си... а?

Независимо от всичко, настроението ми продължаваше да бъде прекрасно и аз не се поддадох на моментния си порив да се държа грубиянски, а подхванах дискусия:

— Павел Петрович, повтарям ви: Елена сама се отказа от разходката, а пък защо на това отгоре не е и вечеряла — питайте нея, не мен. Леночка, защо не сте вечеряли? — строго попитах аз и събрах вежди. — Я отговорете веднага.

Тя седеше, забила поглед в чинията с омлета, без да вдига глава.

— Вероятно по същата причина, поради която и вие, Андрей, не сте отишли на разходка — отговори вместо нея Павел Петрович. — А вие не сте отишли на разходка, защото ви е било скучно да се разхождате сам. И Леночка също е дошла в столовата, видяла е, че ви няма, и не е изпитала желание да вечеря сама. Да-да, със сигурност зная, че е станало точно така. Още вчера вечерта ми съобщиха как вие, скъпа моя, сте поседели петнадесетина минути край масата, без да се докоснете до нищо, и сте си отишли, като сте оставили чиниите пълни. Срамота, приятели мои! Вие се вдетинявате. Само малките деца искат да правят всичко в нечия компания и скучаят, когато са сами. А вие сте големи хора и трябва да се грижите за себе си и да бъдете отговорни към здравето си.

Елена продължаваше да мълчи и бавно да движи ножа и вилицата, но кой знае защо, от това количеството на омлета в чинията ѝ не намаляваше. Интересно — дали се канеше да мълчи през цялото време така, отстъпвайки ми правото да се оправдавам вместо нея? Аз имах уважителна причина да отсъствам от вечеря, защото при мен беше дошла жена ми, която не бях виждал цял месец. Тъй че защо трябваше да слушам упреците на Таралез Бодливкин за това, че Леночка не била ходила на разходка и не била вечеряла? Нека да си се оневинява сама.

И въпреки всичко, вместо да приведа тази мислена тирада във вербална форма и ясно да заявя своето отношение към случващото се и към самия Трънливко Магарешки Бодилкин, аз, както винаги, взех да се споразумявам:

— Сигурно сте прав, Павел Петрович, ние наистина се вдетиняваме, но това е свързано с обстоятелството, че все пак се намираме в клиника, макар и от санаториумен тип. А какво представлява клиниката? Същото, каквото са пионерският лагер или затворът. И там, и тук има посветени хора, които се разпореждат кога и какво да ядеш, кога и колко да спиш, къде да се разхождаш, какви таблетки да пиеш и изобщо какво ти е позволено и какво — забранено.

И в такава обстановка, без да искаш, навиците ти да вземаш решения и да бъдеш самостоятелен човек се атрофират. Така че не съдете мен и Лена толкова строго! А, на свой ред, ние ви обещаваме да се поправим. Как мислите, Елена, можем ли да обещаем, че в бъдеще ще се държим, както трябва?

Дядото доволно се усмихна и започна делово да маже с краве масло едно бухнало бяло хлебче. А Елена продължи да тъне в мълчание, сякаш напълно бе изгубила способността си да говори. Странна жена беше тя...

ГЛАВА 5

Най-сетне! Канадският *безумец* освободи моята Муся и тя вече беше на мое разположение, за което му бях благодарен. Днес сутринта тя ми се обади по телефона и с уморен глас ми съобщи, че ще дойде следобед. И тогава щях да имам възможност да ѝ задам всички въпроси, които ме интересуваха.

Вярно, вече се бях опитал да ги задам на Лина, надявайки се тайно, че щом като отново сме станали страстни любовници, може би се бяхме превърнали и в близки приятели. Но сметката ми излезе крива, Лина не знаеше нищо кой знае колко тайно за моите писателски дейности, не знаеше включително и това над какво съм работил или съм имал намерение да работя, след като съм завършил „Триъгълният метър“. Ако кажех това на някого, щях да стана за смях: как беше възможно жената на писателя да не знае каква книга пише мъжът ѝ! Не можеше да бъде! Не беше за вярване! Може и да не беше за вярване, но да се живее по този начин беше напълно възможно. Жената на писателя по цял ден, включително и в почивните дни, се занимаваше със своя доходоносен бизнес, от който мъжът ѝ нищо не разбираше и в който не си пъхаше носа. През същите тези дни мъжът ходеше замислен, обаждаше се на някого по телефона, дращеше нещо в тефтера си и пишеше разни неща на компютъра си. На всичко отгоре жена му не знаеше къде точно ходи и на кого точно се обажда, защото по това време беше на работа и се прибираще доста късно вечер. Нещо повече — мъжът ѝ имаше прекрасния навик постоянно да се усамотява на вилата си и да твори далеч от всекидневните грижи и ежеминутните контакти с близки и познати. На въпроса на жена му — „Какво става?“ — мъжът ѝ отговаряше разтегливо, че днес много добре е порботил или пък, напротив, че изобщо не му се е работило и главата му е била съвсем задръстена. През онези кратки часове, които с Лина прекарвахме заедно, успяхме да поговорим само за сина ни, за родителите ни и за общите ни познати или — демонстрирайки щастливо семейство — да отидем някъде тримата, например на гости

при майка ми или на театър, или на ресторант. А тези часове се съкращаваха още повече и от обстоятелството, че Лина трябваше да се посвещава и на заниманията си в домакинството, които, общо взето, не предразполагаха към задушевни разговори. Много пъти ѝ бях предлагал да си вземем прислужница, но тази конструктивна идея предизвикваше у жена ми единствено гримаса на погнуса.

— Дори не мога да допусна мисълта, че в апартамента ми ще влезе чужд човек и ще пипа съдовете ми, бельото ми и храната ми. За нищо на света! Чудесно се справям и сама.

Дума да няма — тя наистина се справяше чудесно, макар че майка ми от време на време ѝ намираше някакви кусури, но на една свекърва това ѝ е работата. А пък на мен всичко ми беше по мярка — и храната, и степента на чистотата на пода, и начинът, по който бяха изгладени ризите ми. И нямах нужда от излишни приказки.

Тъй че на въпроса ми с какво се бях занимавал от края на януари до края на април Лина отговори:

— Казваше, че искаш да се пробваш с някакъв криминален сюжет. Аз се изненадах, защото никога не си писал кримки и те изобщо не бяха по вкуса ти, тъй като твоята сила са битово производствените романи.

— А аз какво ти отговорих? С какво обясних желанието си?

— Каза, че това няма да е кримка, че ще го напишеш така, както си писал винаги, но в центъра му ще има нещо криминално. И каза още, че Муся е подкрепила желанието ти, тъй като тя уж смятала, че ще бъде съвсем своевременно да издадеш такава книга.

Охо, докъде бяха стигнали нещата! Муся ме бе подкрепила! Добре де, щях да изясня подробностите със самата Муся, само че от какъв, извинете, зор бях посегнал към криминалната тематика? Последната кримка в живота си бях прочел на дванадесет години, когато преживявах увлечението си по Конан Дойл. Вярно, по-късно, когато на мода излезе Жапризо, прочетох и два негови романа, които ми се сториха излишно претрупани с пренапрегната шизофрения. И това беше всичко, повече не се бях връщал към криминалния жанр. Тогава откъде се беше взел този мой интерес?

Е, нищо, Муся щеше да дойде и всичко да ми разкаже, оставаше да почакам само още няколко часа. А дотогава щяхме да се заемем с оздравителните процедури във фитнесзалата, а сетне да се прехвърлим

към завързалите се в басейна запознанства, които не бяха лишени от приятни моменти. А едновременно с това щяхме да си помечтаем за едно хубаво нещо: след няколко дни щях да навърша... пу, да му се не види, без малко да си помисля *четиридесет и пет*, а всъщност бяха четиридесет и шест години! Точно така си беше — в края на май деветдесет и девета година навърших четиридесет и четири и трябваше да броя следващия си рожден ден за четиридесет и пета годишнина. Само че през двехилядната година аз вече бях навършил четиридесет и пет, но това бе останало извън съзнанието ми. Интересно — как ли съм отпразнувал този свой рожден ден? В ресторант или може би съм поканил гостите си за два дни в някоя почивна станция, както беше модерно сега? Или пък изобщо не съм го празнувал, защото съм бил в *творческа треска* и съм седял на вилата, без да мърдам оттам? Или по това време съм бил в чужбина, давал съм интервюта и съм се срещал с читатели? Кой знае защо, този въпрос възникна у мен едва сега, иначе щях да го задам на мама и на Лина и отдавна щях да съм получил отговор. Разбира се, можех да взема телефона, да набера номерата им и да попитам моите дами, но беше някак нелепо да им досаждам с толкова странен въпрос, прекъсвайки напрегнатия делник на един хирург, който извършва прегледи, или на един ръководител на фирма, който е затънал в преговори. Добре де, Муся щеше да ми разкаже и това, когато дойдеше довечера. Разбира се, тя вероятно не е била сред моите гости, защото нямахме такъв тип отношения, но ако съм организирал нещо като банкет или пътуване извън града, то с това несъмнено се е занимавала тя. Че кой друг? В никакъв случай не съм бил аз — това е сигурно. Пък и нямаше кой друг да го направи. Муся щеше да надникне в своя прочут бележник и всичко, ама всичко щеше да ми разкаже. Моят литературен агент си има едно такова бележничко под названието *органайзер*, което изобщо не е малко, а с пълноценния формат на книга и с по една страница за всеки ден от годината, а тези страници са изписани от горе до долу със ситния ѝ почерк. Муся винаги и всичко записва, включително и всевъзможни незначителни неща, затова никога нищо не забравя и не пропуска. Тя е много организирана женица.

Как ли да постъпя на рождения си ден тази година? Какво да направя, че да се срещна само с най-близките си — мама, Лина, Женя и Муся, но в същото време и да не се лиша от удоволствието да получа

поздравления и подаръци? Да, понякога се срамувам от тази съвсем детинска обич, която изпитвам към собствения си празник, но нямам намерение да започна да се правя на уморен от живота естет и да обяснявам на всички, че не обичам рождения си ден. Обичам го. И не се плаша от нарастващите с всяка изминала година цифри, които обозначават моята възраст. Обичам да получавам и поздравления. И подаръци. И това не е меркантилно чувство (имам достатъчно пари, за да си купя всичко, което поискам), а именно детинско, защото с таен трепет очаквам изненадата. И въпреки че на мен — мъжа не в първа младост — най-често ми подаряват цветя и скъпи питиета, това ме радва и стопля моята възторжено цинична душа на остаряло момче. И дори загубата на паметта ми, която всели у мен страха от външния свят и от контакти с познатите ми хора, няма да ме накара да забравя за най-приятния ден в годината.

Удоволствието от мисълта за рождения ми ден в съчетание с радостното очакване на Муся, чийто разказ трябваше веднага и изцяло да запълни зейналата в паметта ми празнота, ме хвърли в нещо подобно на еуфория. Тя не ми позволяваше да се съсредоточа в надвишаващото обичайните норми мърморене от страна на Магарешки бодил Петрович, нито в прекомерната в някаква степен потиснатост на нашата нежна Мимоза — Елена. Разбира се, не можех да не забележа, че днес настроението и на двамата ми събеседници е, меко казано, гадно, но не изпитвах ни най-малко желание нито да ги разпитвам за причините, нито да се опитвам да разсея мрачното състояние на духа им. Не ми пукаше! Изобщо не ми пукаше за нищо, включително и за тях. Възлагах твърде много надежди на днешното посещение на Муся и всичко останало вече нямаше никакво значение.

Муся се появи по-рано, отколкото очаквах. Отслабнала, бледичка, но весела, с блестящи очи и потръпващи в готовност да се усмихнат пухкави устни.

— Край, Корин, свърших със стрелбата по канадската цел! — тържествено заяви тя и по котешки уютно се настани във фотьойла. — Сега ще съм твоя, докато имаш нужда от мен. Ще пратя всички по дяволите и ще се занимавам само с твоите неща.

Аз деликатно се усъмних в необходимостта от чак толкова големи жертви, но Муся решително пресече опитите ми да ѝ изразя благодарността си:

— Корин, ти си моят автор номер едно. И освен това си особен и изобщо не приличаш на всичките ми останали подопечни. Ако аз не се занимавам с твоите работи, кой ще го стори? Жена ти е заета с бизнеса си, синът ти още е твърде малък, майка ти е доста далеч от съвременните изисквания за делова активност, приятели нямаш, секретарка — също. А самият ти не можеш да вършиш всичко това. В този смисъл ти си наистина уникален, защото останалите ми автори си уреждат нещата сами и в случай че се разделя с тях, няма да пропаднат без мен, а просто ще почнат да печелят по-малко, но за тях животът няма да спре. А ти ще пропаднеш без мен. Съгласен ли си?

Естествено че бях съгласен. И тутакси засипах Муся с въпросите си, надявайки се, че нейните подробни отговори най-сетне ще събудят моите изпаднали в кома спомени. Но надеждите ми отново не се оправдаха и аз нищо не си спомних. За сметка на това обаче научих много нови и твърде любопитни неща за себе си.

Първо се изясни, че си бях останал същият нерез, въпреки новия нюанс в отношенията с жена ми. Миналата година, във Франкфурт, където с Муся бяхме ходили на панаира на книгата, съм се запознал с една прелестна жена и съм завързал страстна връзка с нея, която сме поддържали и до ден-днешен с телефонни разговори и по време на нейното двукратно пребиваване в Москва по работа, свързана с фирмата, в чието немско представителство тя работела. Биваше си ме, няма що! Общо взето, това мое поведение не ме краси, ако се съди от гледна точка на обществения морал, но, от друга страна, за мен то е нормален начин на живот и аз никога не съм се измъчвал от въпроса дали е правилно или прилично един мъж да спи с еднакво удоволствие с две жени и да обича всяка посвоему. Не знам дали беше прилично, но в това, че е правилно и нормално не съм се усъмнявал нито веднъж, откакто навърших двадесет и пет години.

Второ, моето финансово състояние си беше съвсем наред, през зимата не съм имал големи непредвидени харчове и Муся нямаше никаква представа защо не съм дал на дъщеря си парите, които съм й обещал. Не съм обсъждал проблемите на Светка със своя литературен агент, макар че веднъж съм я попитал дали няма познати в средите на музикални продуценти. Уж съм искал да направя някаква справка. Вероятно за новия възлюбен на Светка — Гарик. Опитвал съм се да изясня каква е неговата репутация в шоубизнеса, познава ли го някой и

как оценява степента на таланта му и перспективността на грандиозните проекти на моята дъщеря. Но за това можех само да гадая, защото Муся не знаеше абсолютно нищо и не разполагаше с познати в тези среди, макар че тя — с присъщата ѝ изпълнителност и чувство за дълг — се заела да намери хората, от които съм имал нужда. Но аз съм ѝ отговорил нещо в смисъл че няма нужда да се напруга излишно и че това не било чак толкова важно. Просто ако тя имала такива познати, аз съм щял да си поговоря с тях, но щом няма, значи няма — и толкова.

Трето, започнал съм да пиша книга за това, че в нашето Министерство на вътрешните работи са се окопали крадци, корумпирани типове, сподвижници на разни негодници и откровени бандити. И наистина — тук Лина не грешеше — съм се канел да сътворя един характерен за моя стил производствен роман за делниците на служителите в министерството. Повод за това станала моя среща с някакъв човек, който ме потърсил заради сполетяло го нещастие. Действително много хора се опитваха да влязат в контакт с мен, молейки ме за помощ, включително и за съдействието ми при уреждане на разни техни проблеми. Според представите на тези хора писателят, особено ако е популярен, е човек, който отваря с крак вратите на всички кабинети и е достатъчно само да се появи там с документи в ръка, да каже, че някой е бил незаслужено обиден — и в същия миг всички се хвърлят с главата напред да изясняват случая, да търсят правдата и задължително решават нещата в полза на просителя. Може по време на съветската власт да е било точно така, но сега не беше. Колкото и известен писател да бях, понякога някой можеше да ми се притече на помощ и лично за мен да свърши някаква работа побързо или без да чакам ред, но нищо повече. Ала чиновническото милосърдие изобщо не се разпростираше и върху хората, от чието име бих помолил за нещо. Затова моето застъпничество бе напълно безсмислено. Освен това къде бе гаранцията, че търсенето на правдата — тоест на законното и справедливо решение на даден въпрос — няма да се обърне във вреда за самия просител? Такива гаранции нямаше, тъй като просителят бе сигурен в правотата на своите претенции, ала законът би могъл да бъде на съвсем друго мнение и в крайна сметка като нищо можеше да се окаже, че намесата ми е довела до нежелани

резултати. А за виновник в такъв развой щяха да изкарат мен. Имах ли нужда от това?

Ала все пак някои просители успяваха да пробият през мощната преграда от решителни откази и търпеливи обяснения на Муся. И това не ставаше по нейна вина, а просто по някакъв неизвестен за мен начин те научаваха домашния ми телефон или дори адреса ми и настойчиво звъняха или ме причакваха край къщи. Та по такъв път успял да пробие и този просител. Във всеки случай аз съм разказал на Муся, че той дошъл при мен вкъщи. Бил уважаван човек, професор, доктор на някакви точни науки — или технически, или физико-математически. Внук му — момче на шестнадесет години — загинал. Намерили го обесен в гората и след набързо проведеното дознание милицията стигнала до извода, че момчето се е самоубило и че няма основание да се повдигне наказателно дело. Според мнението на съсипания от мъка дядо аутопсията била извършена повърхностно или пък ако е направена както трябва, значи резултатите от нея са били фалшифицирани. Момчето било обесено с нечий чужд колан, а собственият му така си и стоял, закопчан на дънките му. Близките му се опитали да насочат вниманието към този детайл, но без резултат. Нещо повече — няколко месеца преди това в същия град бил намерен обесен още един юноша, и също — с чужд колан. Отново било направено заключение, че е самоубийство. Дядото на загиналото момче изобщо не допускал мисълта, че внукът му може да посегне на живота си, защото бил жизнерадостен и уравновесен младеж, близките му не забелязвали никакви промени в настроенятия или в поведението му. Освен това дядо му, като истински научен работник, преровил планина от литература за пубертетните самоубийства и стигнал до извода, че ако едно дете на такава възраст поиска да се раздели с живота чрез самообесване, то в деветдесет и девет процента от случаите би го направило вкъщи. А не в гората. И дядото виждал причината за толкова безхаберното и бездушно отношение на милицията към собствените ѝ задължения в нежеланието ѝ да си губи времето в разкриване на тежки престъпления. Това време било необходимо на нашите доблестни милиционери за съвсем други неща, като например да изнудват за подкупи местните предприемачи и търговци или да ходят на посочени от бандитите адреси и под прикритието на униформата и служебните си карти да организират

разчиствания на сметки, включително и с прилагане на физическа сила. Що се отнасяло до прокурора, който равнодушно наблюдавал това беззаконие, неговата позиция се обяснявала с факта, че бил силно зависим от благоразположението на милиционерите, които веднъж го пипнали с подкуп направо на местопрестъплението. И всички тези хора щели да си мълчат по взаимно споразумение дотогава, докато той — дядото — не ги хванел за гушите. С други думи щели по собствена преценка да решават кое е престъпление и кое — не е и по какъв факт да работят, а какъв да потулят.

Муся добави, че тази история ми се сторила малко нещо... Общо взето, не съм бил сигурен, че нещата са се случили точно по този начин и че зад всичко това са стояли именно такива мотиви. Ала Муся разсеяла съмненията ми, като ми обяснила, че аз съм се откъснал от живота, че живея в кула от слонова кост, тъй като съм прехвърлил на околните решаването на всички организационни и битови проблеми от моето съществуване, и просто нямам представа за това какъв бардак, какво безобразие и какво беззаконие цари днес в правозащитните структури. А когато съм подхвърлил, че може би си струва да се опитам да напиша нещо по тези проблеми, Муся горещо ме подкрепила, като, от своя страна, изказала редица напълно разумни аргументи, които днес отново ми повтори. Моите последни книги — за дизайнерите и за брокерите на недвижими имоти — разказваха за живота на *младите нови руснаци* и съответно бяха интересни най-вече именно на тази социално-биологична прослойка. Хората, които вече бяха прехвърлили петдесетте, не се вълнуваха особено от моите герои с техните бизнеспроблеми, фючърсни сделки, консолтинги и лизинги. Време било да напиша някаква книга, обърната към проблемите на по-старото поколение, за да завоювам и тази част от читателската аудитория. А в днешно време по-възрастното поколение било твърде обезпокоено тъкмо от проблемите на беззаконието и произвола. Защото тези хора, за разлика от младите, много добре си спомняли времената, когато званието *милиционер* звучало гордо, да работиш в милицията било престижно и се смятало, че *тя ги пази*. Освен това, на фона на моята демонстративна аполитичност, нямало да е зле поне по някакъв начин да се изкажа критично по повод съществуващите нрави, та у читателите да не възникне чувството, че съм се оял и понеже получавам високи хонорари, живея в пълно разбирателство и съгласие

със същия този свят, в който има толкова мизерстващи, гладни, безработни, разорени и несправедливо оскърбени. Аз, според мнението на натрупалата богат опит Муся, твърде дълго съм експлоатирал жанра на производствено-битовата тематика и вече било настъпило времето да пусна в творчеството си свежа струя, за да не бъде еднообразен и да не омръзна на читателите.

Вярвах на Муся, защото тя наистина имаше и огромен опит, и фантастичен усет. А и дълбоко в душата си не можех да не призная, че е права. Впрочем — както винаги. Моята Пухкава котарана никога не грешеше, при всички случаи поне в годините, през които работеше за мен.

И така, след като съм взел принципното решение, че щом завърша „Триъгълният метър“, ще се заема с романа за безобразията, които стават в Министерството на вътрешните работи, аз съм започнал полека-лека да събирам материал. Не целенасочено, за да не отвличам вниманието си от книгата за брокерите на недвижими имоти, а само от време на време, използвайки за целта всеки сгоден случай. Например, когато съм пътувал до Франкфурт или до Париж, пътом съм се отбивал и в други градове в Германия или във Франция и съм се срещал с хора, които са били в състояние да ми разкажат любопитни неща. Откъде съм научавал за тези хора? Оказа се, че сред моите безбройни познати имало и някои чиновници от Министерството на вътрешните работи и един от тях, чиято душа неизлечимо страдала по изгубената безупречна репутация на неговото любимо ведомство, се нагърбил да сподели с мен онова, което сам знаел, и да намери сигурни източници на информация за всичко останало, което не знаел или не можел да твърди с пълна увереност. Между другото моята нова любима от Франкфурт била точно сред онези хора, които трябвало да ми помогнат да установим контакт с някакъв човек, който пък живеел в Кьолн. И докато Муся трамбовала из огромните павилиони на панаира на книгата, изпълнявайки поръчките на руските издатели и на отделните автори, аз съм успял не само да дам всички планирани интервюта и да се включа в мероприятията на панаира, но и да отскоча до Кьолн. Ама че чевръст съм бил...

С Муся си говорихме до късно вечерта и аз дори пропуснах вечерята, за да не прекъсвам разговора. Добре че хладилникът в стаята ми се оказа претъпкан с плодовете и деликатесите, които бяха донесли

мама и Лина. Муся ме увери, че ще се заеме с моето ранено автомобилче, което до ден-днешен кукуваше само до сградата на талдомската милиция, а още утре щеше да намери време да се отбие у нас, да прехвърли на дискета от компютъра ми всичките мои бележки за новия ми роман, а също така да ми донесе и лаптопа, за да мога да прегледам въпросните материали. Колкото до приближаващия ми рожден ден, то според нея най-оптималният вариант беше да оставя нещата такива, каквито са си. В смисъл че онези, на които им се приискаше да ме поздравят, можеха да оставят цветята и подаръците или в дома ми, или в офиса при Муся, а след това тя щеше да ми донесе всичко закуп.

Накрая, след известно колебание, аз все пак ѝ зададох въпроса, който продължаваше дразнещо да човърка съзнанието ми:

— Случайно не знаеш ли какво би могло да ме изкара от релсите до такава степен, че да се поддам на уговорките на майка ми да напиша книга за сестра си?

Муся ме погледна учудено и недоверчиво:

— Наистина ли си се съгласил? Че ти толкова упорито не искаше да правиш това и много пъти си ми го казвал...

— Там е цялата работа — въздъгнах огорчено. — Не исках, не исках, а ето че съм се предал. Де да знаех заради какво! Може да съм бил разстроен от нещо, да съм бил потиснат или, напротив, да съм бил много радостен и да съм изпаднал във възторжено настроение. А? Не знаеш ли?

— Кога е станало това? — Муся леко се намръщи, отвори отново органайзера си и се приготви да го разлисти.

— Не мога да ти кажа със сигурност, но съдейки по всичко, трябва да е било през февруари или март. Тоест след като съм завършил „Триъгълният метър“.

Муся зашумоля със страниците, плъзна поглед по редовете, осеяни с гъсто изписани ситни букви, и поклати глава:

— Няма нищо такова... През февруари си дал пет интервюта за вестници, още две за списания, имал си две участия по телевизията и три по радиото. През март е било по-спокойно, дал си само четири интервюта за пресата, имал си един запис за телевизията и доколкото си спомням, никой не те бе ядосал или разстроил, нито пък е имало някакви скандали. Ходихме и на панаира на книгата в Лайпциг, там ти

направи две срещи с читатели — всичко мина много спокойно и прилично. Между другото в Лайпциг дойде твоята дама от Франкфурт, за да се видите. Ти беше много доволен. Не е имало и лоши рецензии за книгите ти. Не, външно не намирам нищо, което би могло да те изкара от кожата. Но, Андрей — Муся затвори органайзера, свали очилата си и грижливо ги прибра в скъпата кожена калъфка с емблемата на Версаче, — аз не мога да бъда авторитетен източник на информация по такива въпроси. Твоят видим живот преминава пред очите ми, но сам си знаеш какво става вътре в теб. Ти не споделяш с мен. Често си в лошо настроение, изпадаш в депресии, но нито веднъж за тези години, през които работим заедно, не си споделил нищо с мен и не си казал причините за едно или друго твое състояние. Ти не обсъждаш такива неща. За бога, разбери ме правилно, не ти го казвам като упрек, само констатирам факта, че ние с теб сме добри познати, делови партньори, но не и приятели. Може би ще е по-добре да поговориш за това с Лина.

— Не искам — разочаровано изтърсих аз.

— Че защо?

— Защото веднага щом Лина научи, че съм се съгласил да напиша книга за Вера, ще ме изяде с парцалите. Лина е нормална жена и на това отгоре се върти в бизнеса. Много добре разбира, че книгата за сестра ми няма и не може да има търговски успех. При това Лина е не само нормална жена, но и нормална снаха. Тя няма да изпадне във възторг от това, че майка ми има по-голямо влияние над мен от жена ми. Едно е, ако ѝ кажа, че сам съм взел това решение. И съвсем друго, ако ми се наложи да ѝ призная, че маман ми е натрапила това решение, а на всичкото отгоре аз и представа си нямам как точно е станало.

— Съчувствам ти. — Муся кимна, но устните ѝ издадоха желание да пусне една презрителна усмивка. — Когато свекървата и снахата не преливат от нежни чувства една към друга, мъжът винаги се оказва по средата. Принуден е да избира коя от двете да обича повече. И ако успее да избере, навлича си гнева на отхвърлената страна. А ако не успее, ще се върти като калайджия, за да угоди и на двете.

— Тоест смяташ, че аз не се държа правилно? — попитах, опитвайки се да вложа сарказъм във въпроса си. — Въртя се като калайджия, за да угодя на всички, така ли?

— Какво говориш, Корин, как бих могла да те съдя? — разсмя се тя. — Ти си такъв, какъвто си, и аз те приемам в този вид. Ако беше друг, ако имаше друг характер и друг манталитет, щеше да пишеш съвсем други книги и изобщо не е ясно дали те щяха да бъдат толкова популярни и толкова харесвани или не. За бога, да не си посмьл да се променяш, защото читателите ще изгубят любимия си автор, а аз — основния си източник на финансови средства.

Ако нещо винаги ме бе умилявало у Муся, това беше нейното умение да бъде цинична с такава неподражаема и интелигентна откровеност, че просто нямаше начин да ѝ се разсърдиш. Ами признайте ми, моля ви, на кого бихте позволили да ви каже, че ви обича и цени само защото му давате възможност да печели пари?

Тръгнах да изпратя Муся до портала на парка на болницата, където тя беше оставила колата си. Постоях замислен минута-две, гледайки след стапящия се в мрачината белоснежен автомобил, и се вслушах в себе си. Дали пък да не се поразходя и да направя два-три кръга по алеите? И страхът отново ме връхлетя. Нямаше да се чувствам така, ако до мен бяха Павел Петрович и Елена. Тъкмо бях възстановил душевното си равновесие и се бях убедил, че никой не е стрелял по мен и не се бе опитвал да ме убие. Ами ако пак се случеше нещо? Дори и да не беше наистина, дори и само да ми се стореше, че става нещо подобно, аз отново щях да се притесня и да започна да нервнича и да психясвам. А пък ако съдех по разказа на Муся, имах основания за тревога. Събирал съм материали за престъпления, извършени от служителите на Министерството на вътрешните работи. И какво ли съм насъбрал? Утре Муся щеше да ми донесе лаптопа и много неща щяха да ми се изяснят. А в момента нямаше да рискувам и тихо и мирно щях да поема по ярко осветената пътечка направо към корпуса.

— Лятото пак ще бъде горещо — чу се до мен нечий хриплив глас.

Аз потръпнах и се обърнах. Но насреща ми стоеше не някой друг, а Фомич — местният санитарен техник, който перманентно ходеше подпийнал, но беше старателен и сръчен. Всезнаещият блюстител на икономичната реч Таралез Петрович ме беше казал, че всъщност второто име на Фомич било съвсем друго (забравих какво точно), а фамилията му била Фомичев и че работел в санаториума от далечни

времена и помнел множество именити пенсионери, които лекували тук съсипаното си здраве след дълги години на упорит и напрегнат труд в името на отечеството в апарата на ЦК на партията по цялата страна и в съюзните републики. На вид Фомич беше около седемдесетгодишен, но подозирах, че всъщност е доста по-млад, тъй като постоянната употреба на подгриващи напитки не способства за поддържането на цветуща външност. Беше общителен, но не и досаден, понеже го бяха дресирали в духа на суровите изисквания, предявявани към дисциплината на персонала, който имаше достъп до важните особи. Ако ли на някой бродещ наоколо ексръководител му се приискаше да си поприказва с някого — моля, ние винаги и с удоволствие сме на ваше разположение, а ако ли пък на човека му се щеше да помълчи — както обичате, няма да пречим. Мислех също така, че Фомич бе започнал да си пийва на работното си място едва през последните няколко години, иначе надали щеше да се задържи в санаториума толкова дълго.

Нямах нищо против да *си поприказваме*, тъй като у мен все още гнездеше неотдавнашният пристъп на страх: щеше да е по-добре да стигна до корпуса в компанията на Фомич, така щях да се чувствам по-спокойно. Разменихме си дежурни фрази за времето и плавно преминахме към политиката, оттам — към икономиката, а пък икономическата тема беше на една крачка от проблемите с акцизите на спиртните напитки и цигарите, на чийто фон веднага възникна въпросът за скъпото пиене, което обаче имаше добро качество, и за евтиното пиене, което всъщност беше менте. Фомич се оказа голям специалист в тази област и аз с любопитство слушах неговата тъжна повест за мъките, причинени от обстоятелството, че в онези павилиончета, до които можеше да стигне пеша, се продаваше дявол знае какво, а пътуването до Москва му създавало трудности. Той не разполагаше със своя кола, до гарата, от която можеше да вземе моторисата, вървеше автобус, но през почивните дни бе невъзможно да се натъпчеш в него, а в делничните графикът му не беше удобен, защото тогава минаваше по-рядко и докато го изчакаш да дойде, докато идеш до гарата, докато стигнеш до Москва, а пък там докато се дотърриш до някой свестен магазин — защото около тамошната гара се продаваха още по-гадни ментета дори от тези, които ти пробутваха извън града, — а после докато изминеш пътя обратно... Фомич с

лекота боравеше с минутите, с интервалите между мотрисите, с километрите и имената на магазините и беше ясно, че за него тази тема е опозната и *утълкана* във всички посоки от собствения му опит и от ревматичните му крака. В един момент до такава степен се проникнах със съчувствие към възрастния санитарен техник, че му предложих да поделя с него наличните си запаси от хубави питиета. Фомич започна да отказва от приличие, ловко вмъквайки в благодарственото си дърдорене изрази, като *не е удобно и не е прието*, но търпеливо ме изчака на пейката пред корпуса, докато се кача до стаята си и му избра няколко бутилки.

— Благодаря ви, Андрей Михалич — прочувствено каза той, гледайки с трепет плътната найлонова торба, в която нежно подрънкваха три бутилки с финландска водка, френски коняк и италианско червено вино. — Господ здраве да ви даде и добра годеница.

— Защо ми е годеница, че аз си имам жена, дори вече втора поред — усмихнах се искрено.

— Ами където е втората, там е и третата — философски отбеляза Фомич. — Не бива да се заричате за такива неща. При вас идват две различни жени, а с третата се разхождате из парка, което значи, че всичко тепърва ви предстои.

Виж ти! Ама че набито око имаше нашият вечно пиян санитарен техник! *Двете различни* жени вероятно бяха Лена и Муся, а се разхождах с Мимозичката. Това какво означаваше — че той събира информация за всички обитатели на санаториума, така ли? Впрочем в този факт нямаше нищо чудно, защото при предишния режим тук сигурно всички, включително санитарните техници и огнярите, са били сътрудници на КГБ или са работили за КГБ и навикът им бе останал. Този навик, види се, бе здраво вкоренен и дори и алкохолът не можеше да го пребори.

Внезапно ме споходи една абсолютно глупава на второ четене мисъл, но на първо тя ми се стори правилна и перспективна. Ами ако отново ми се случеше такава неприятност като онази, когато по мен май стреляха... или май не стреляха? Фомич беше прекрасен наблюдател и от него винаги можеше да се разбере дали не е видял нещо странно, необичайно, може би непознат човек, чужда кола... Трябваше да се сприятеля с Фомич.

— Скоро имам рожден ден — съобщих му аз, — ще ми донесат много напитки, нали знаете, че на мъжете винаги им подаряват бутилки. А пък на мен не ми трябва чак толкова, защото самият аз не мога да пия, докато съм болен, и само черпя с тях гостите си. Така че някъде след около една седмица с удоволствие отново ще си поделя с вас онова, с което разполагам.

Очите на Фомич мазно проблеснаха, след което ние се разделихме, напълно доволни един от друг.

Въпреки обилната информация, която получих от Муся, аз спях много дълбоко, но за сметка на това веднага след като се събудих, едва не рухнах под тежестта на камарата от всевъзможни съображения и нови въпроси. Кой ли беше човекът от Министерството на вътрешните работи, който ме бе снабдявал с информация? Наистина имах неколцина познати от милиционерското ведомство, но всички те бяха от един калибър — генерали, които се въртяха в средите на журналистическо-писателското братство. Всъщност бях се запознал с тях точно на такъв тип сборища. И май не бях забелязал нито един от тях да се раздира от душевна мъка по повод разпада в милицията и загубата на всичките ѝ възможни позиции и престиж както на територията на общественото мнение, така и на територията на реалните резултати от борбата с престъпността. Генералите бяха сити, охранени, облечени в непосилно скъпи за тях костюми и дори (в особено тържествени случаи) — в смокинги. Да не би сред тях да имаше някой хитър преструванко? Беше напълно възможно. Но кой ли би могъл да е той? Въргалях се в леглото и старателно си припомнях всеки един от тях, опитвайки се да възстановя в паметта си лицата им, жестовете, маниерите, гласовете, думите, а също и длъжностите им. Като че ли никой не подходеше за тази роля и в същото време всеки от тях можеше да се окаже моят доброволен информатор.

От време на време размислите ми за генералите от милицията се прекъсваха от мисълта за моята любовница от Франкфурт. Как ли изглежда тя? Каква ли е на ръст, каква ли фигура има, какъв ли е цветът на очите и косите ѝ, каква ли е в леглото? И впрочем — как ли се казва? На колко години е, омъжена ли е, има ли деца, с какво се занимава фирмата, в която работи? Кой знае защо, вчера не се сетих да

попитам Муся за тези неща, макар че тя, разбира се, знаеше всичко друго, но не и интимните подробности. Но вчера бях толкова шашардисан от разказа ѝ за моята нова книга, че не обърнах внимание на детайлите. Ала ето че днес сутринта детайлите изплуваха. До закуска не оставаше много време и аз се захех бързешком да нахвърля на един лист въпросите, които не биваше да забравя да задам на Муся, щом дойдеше днес. Вярно, тя нямаше да се появи скоро, защото се канеше заранта да иде до Талдом и да се оправи с колата ми и добре че ѝ бях направил генерално пълномощно през есента на деветдесет и осма година, та сега документът бе още валиден. След това тя трябваше да се свърже с Лина и да се разберат кога ще получи достъп до компютъра ми. Естествено аз бях дал ключовете си на Муся, но въпреки това тя не би нахлула в дома ми без знанието на домакинята. Лина беше нормална жена, не страдаше от излишна подозрителност и аз бях двеста процента сигурен, че тя няма да настоява да присъства там и ще разреши на Муся сама да свърши цялата работа, но кой би могъл да предположи каква конска муха може да влезе под опашката на моята съпруга! Защото тя можеше и да реши, че Муся трябва да чака до девет, че и до десет часа вечерта, докато Лина се върне от работа, докато направи вечеря на Женя и го нахрани, докато сама хапне, докато грижливо разтреби всички стаи и кухнята и едва тогава да благоволи да допусне моя литературен агент в апартамента. Наистина досега нямаше такива прецеденти, но тъй като познавах характера на Лина, винаги можех да очаквам нещо подобно. При такова развитие на събитията щеше да ми се наложи да чакам подготвените от мен материали за новата ми книга чак до утре. Отново да чакам, отново да протакам.

Тъй като не исках да оставя нещата на самотек, веднага позвъних вкъщи с надеждата, че жена ми още не е тръгнала за работа.

— Разбира се, нека Муся да дойде, когато поиска, щом има ключове — спокойно отговори Лина, от което веднага заключих, че в апартамента цари идеален ред, никъде няма прашинка, всяка вещь си е на мястото и в дома ни без притеснения могат да бъдат допуснати чужди хора. — Дори е много добре, че ще дойде, защото ще ѝ оставя един пакет с чисто бельо и пирожки за теб, вчера направих страхотни пирожки и толкова съжалявах, че не ми остана време да се отбия при

теб. Нали не се сърдиш, че не можах да дойда вчера и че днес също няма да успея?

— Какво говориш! — отзовах се великодушно. — Все пак не съм на смъртно легло, а ти наистина си много заета, разбирам го.

Всъщност дори се зарадвах, че Лина няма да дойде днес. Кой каквото ще да казва, но мъжете са странно организирана материя! Или може би не всички мъже, а само аз? Докато бях сигурен, че съм *се върнал* при Лина, аз се отнасях към нея като към единствената — на този етап! — жена с целия плам, на който бях способен, и с всичката жажда, която бях в състояние да изпитвам. Но веднага щом научих, че имам, както се оказа, приятелка, моят интерес към жена ми видимо погасна и стремежът ми сладостно да помечтая за някаква непозната, в която — както стана ясно — съм бил влюбен, надделя над желанието да обладавам реалната жена.

Появих се на закуска, все така обладан от лекото недоумение, което предизвикваше у мен собственото ми непостоянство. Павел Трънливкин ме посрещна с радостни възгласи, а Елена ми хвърли един затормозен поглед с помръкналите си очи и се вторачи в чинията си.

— Къде изчезнахте? Снощи пак ви нямаше на вечеря, с Лена вече започнахме да се тревожим.

Павел Петрович умееше едновременно да дъвче и да говори, без това ни най-малко да нарушава дикцията му, с което постоянно ме хвърляше в изумление. Този път реших да разсея тревогата им веднъж завинаги, макар че когато преди старчето ме нагазваше с въпросите си по повод на някое пропуснато от мен хранене, предпочитях да премълчавам или уклончиво да лъжа, че съм имал главоболие или че внезапно ми се е приспало. Но Муся се бе освободила от канадския плен, отсега нататък щеше да идва редовно при мен и си помислих, че вече е време да заявя пред събеседниците си правото ми да бъда — с тяхно позволение! — самостоятелен.

— Вчера при мен беше моят литературен агент, трябваше да си поговорим за много неща. Нали разбирате, че не ми беше удобно да оставя жената сама в стаята, а пък аз да ида на вечеря.

Стори ли ми се или наистина бузите на Елена леко порозовяха? Сигурно ми се бе сторило.

— О, вие имате собствен литературен агент! — възбуди се до крайна степен от тази новина Павел Петрович. — Доколкото зная, това

не беше прието в нашата страна, във всеки случай — поне по време на съветската власт. А сега всеки писател ли си има собствен литературен агент или само вие?

По-нататък закуската протече под лозунга „Всеки автор — със свой литературен агент“. Аз подробно разказвах на Магарешкия бодил всичко, което знаех, отговарях на неговите любознателни въпроси и с края на окото си следях трептящата Мимоза, която, както ми се стори, в хода на разговора се посъживи, разгърна листенцата си и дори започна да се усмихва.

— Тя беше много заета, но вече се освободи и ще идва при мен често, може би дори всеки ден. Тъй че простете ми, Павел Петрович и Елена — направих театрален полупоклон по посока на всеки от моите сътрапезници, — но понякога ще ми се налага да пропускам обедите и вечерите. Това не бива да ви тревожи.

— Моля-моля! — Старчето явно беше решило да се вкопчи в мен с мъртва хватка. — Казахте, че вашата дама-агент е била много заета. А заради кого пропускахте вечерите?

— Жена ми беше при мен.

Отговорих спокойно, но вътрешно се почувствах малко смутен от тази проява на безцеремонност от страна на Павел Петрович.

— Не разбирам! — Той демонстративно вдигна нагоре съсухрените си ръчички, като с този жест вероятно се опита да изрази крайната степен на обзелото го възмущение. — Когато при вас идва човек по работа и по тази причина вие не можете да вечеряте — това е допустимо. Но как може жена ви да гледа спокойно на обстоятелството, че оставате гладен? Не е възможно да не осъзнава, че тя ще се прибере вкъщи и ще се нахрани, а вие ще трябва да чакате до сутринта. Поразителен егоизъм! Направо поразителен! Извинете ми, Андрей, зная, че вашата майка редовно ви посещава, но заради нея вие никога не сте пропускали нито обед, нито вечерята. Тя просто не би позволила това! Тя е майка и за нея на първо място стоите вие и вашите интереси, както и вашето здраве.

В този миг освирепях. Не зная какво ми стана изведнъж, тъй като бях тръгнал на закуска в прекрасно състояние на духа. Пък и Магарешкия бодил не ми беше направил нищо лошо и не ми беше казал нищо обидно. Не бих могъл да обясня от какво се взривих, но фактът си беше факт.

— Павел Петрович — започнах с тих глас, — вие вече много дни ме учите да бъда икономичен в думите си и да не казвам очевидни, банални и добре известни всекиму неща. Ще си позволя да отбележа, че самият вие нарушавате собствените си принципи и си позволявате да ми разказвате за майка ми и жена ми неща, които, както сам би трябвало да разбирате, са ми много добре известни. Ако имах нужда от вашите оценки за моите близки, щях да ви известя за това и с удоволствие да изслушам разсъжденията ви. И накрая: аз обичам жена си, обичам майка си и всякакви критични забележки по техен адрес са ми крайно неприятни. Досега не сте критикували майка ми, но бих искал да имате това предвид за в бъдеще. Ясно ли се изразих?

Завърших тирадата си точно толкова тихо, колкото я и започнах. Нещо повече — дори май се и усмихвах, докато я произнасях. И затова много се учудих, когато Елена ме погледна с пълни със сълзи очи, внезапно скочи от мястото си и избяга от столовата, като че ли ѝ бях крещял. Въобще не бях крещял. И думите ми изобщо не бяха адресирани към нея.

Явно Павел Петрович не бе очаквал от мен такъв енергичен отпор, защото сигурно беше свикнал всички да се огъват под неговия натиск и да се страхуват да не кажат някоя излишна дума. Във всеки случай той реши да не влиза в открита конфронтация.

— Ето ти сега, Леночка пак се разстрои! — огорчено измърмори той. — На нея, бедничката, и без това ѝ е тежко, а на това отгоре ние с вас я докарваме до сълзи. Лошо стана.

Хареса ми това *ние с вас*. Макар да не беше ясно кой именно и какво конкретно накара нежната Мимоза да се отдаде на ридания. От една страна, тя май реагира болезнено на последните ми думи, които бяха насочени към Трънливкин, тъй че виновният би трябвало да съм аз. Но, от друга, достатъчно бе да пропусна само една вечеря — а Лина идва при мен четири пъти! — и на закуска Елена се появяваше съвсем свита, някак потисната и нещастна. От което напълно закономерно можеше да се направи изводът, че предишната вечер Магарешкия бодил здравата ѝ бе късал нервите с нравоученията си. А аз прекрасно знаех до каква степен могат да се окажат неуместни и болезнени за възприемане всякакъв вид нравоучения, докато човек се лекува от депресия. Та нали в живота си имах за пример моята сестра Вера, която бе докарана от депресията до самоубийство.

ГЛАВА 6

Посветих оставащата до рождения ми ден седмица на проучване и обмисляне на материалите, които Муся беше прехвърлила от компютъра ми вкъщи. Оказваше се, че от февруари до края на април съм поработил доста сериозно. Естествено, доколкото разбирах, основното количество факти съм успял да събера още докато съм дописвал „Триъгълният метър“, но през трите месеца, изминали след като съм предал романа за брокерите на недвижими имоти в издателството, съм нахвърлил фабулата и съм скицирал портретите на основните персонажи. Такъв беше обичайният ми стил на работа: първо измислях скелета на сюжета и основните му линии и обрати, а после в рамките на този сюжет създавах действащите лица с техните характери и биографии. И едва тогава започвах да пиша самия текст. Но преди да стигна дотам, преди да очертая фабулата и характерите, събирах фактологията. И в моя компютър именно същата тази фактология се бе оказала повече от достатъчна, за да представя пред широката общественост една твърде неугледна картина за начина на живот и на действие в нашата родна милиция. Честно казано, косите ми настръхнаха от прочетеното. В него имаше конкретни имена, звания и длъжности, наименования на банки и фирми, парични суми (и то какви!), престъпни групировки с техните лидери, известни политици, които неспирно се мяркаха по телевизионните екрани — всичко това се оказваше преплетено в твърдо кълбо от взаимни връзки, услуги, както поети, така и неизпълнени обещания, сметки, конфликти и саморазправи. Щеше ми се да си спомня дали тези имена и названия бяха истински, или когато съм вкарвал информацията в компютъра, ми е стигнал акълът да ги сменя с измислени. Ако бяха истински, то никак не бях сигурен дали животът ми чинеше и три долара. Вероятно цената му бе по-ниска. Претенциите към тези сведения можеха да идват от две страни едновременно: една група от хора вероятно искаше да ги унищожи, а друга — да ги придобие. И какво да правех сега с всичко това?

Все пак не, не беше възможно да съм се държал като пълен идиот и да съм записал истинските имена и названия в намиращия се в дома ми — в неохраняемия ми апартамент — незащитен по никакъв начин компютър. И изобщо защо се паникьосвах? Бях попаднал в болницата в края на април, Лина се бе върнала от чужбина едва две седмици по-късно и през целите тези две седмици апартаментът ми бе стоял като момиче на витрина — достъпен и самотен. Ако на някого му бяха притрябвали събраните от мен данни, за тези две седмици и дете можеше да ги измъкне. Ала нито мама, нито Лина, нито Муся, която бе ходила у нас да вземе тефтерчето ми с телефонните номера, бяха открили никакви следи от взлом или посещение на чужди хора. Значи няма никаква драма. Всички материали изглеждаха съвсем невинно — като плод на писателска фантазия. Никой нямаше нужда от тях, от мен също никой нямаше нужда и никой не бе притиснат от необходимостта да стреля по мен. Всичко това просто ми се бе сторило вследствие на травмите в главата и общото отслабване на организма ми. Последната подробност, която ме убеди, че нещата стоят точно така, беше фамилията на министъра на вътрешните работи, която фигурираше в моите бележки. Тя очевидно беше измислена, защото — както стана ясно от вестниците, които редовно четях — все пак сегашният министър имаше съвсем друга фамилия.

Що се отнасяше до фабулата, според мен тя бе доста добра, макар че естествено умората си бе казала думата, защото съм се заел с новата книга фактически веднага след завършването на „Триъгълният метър“. Изцеденият ми мозък не е успял да се налее със сили и да се освежи и на сюжета, който съм измислил и който бе доста добре конструиран и последователен, очевидно не му достигаше блясък. Обикновено след като предадох някакъв ръкопис в издателството, аз заминавах на почивка за две-три седмици, после се потапах в събирането на нови факти и до момента, в който започвах да строя фабулата, мозъкът ми отново успяваше да се сдобие с бойна готовност. Но в този случай фактологията е била готова, а аз, кой знае защо, не съм заминал... Всъщност — ясно беше защо. Не обичах да ходя на почивка през зимата, не бях спортист, ските не ме привличаха, а просто да се разхождам, тъпо пристъпяйки от крак на крак, можех и на вилата. И точно там съм седял през февруари, както в един глас ме увериха и мама, и Лина, и Муся.

Впрочем на моя въпрос по повод на това кой от министерските чиновници ми бе снасял информация Муся ми посочи фамилията на един човек — Маслов. Фамилията му не ми говореше нищо, защото сред моите познати от Министерството на вътрешните работи нямаше никакъв Маслов. Явно успял съм да се запозная с него чак след осемнадесети юли деветдесет и девета година, ала кога и къде — вече не можех да си спомня. В това нямаше нищо страшно, тъй като щях да помоля Муся да издири този поборник за ред и сигурност и да уточни всичко, което ме интересуваше.

Е, какво пък — можех да се хващам за работа. Имах нужните условия, тишина, спокойствие, лаптоп, всички материали ми бяха подръка и нямаше никакъв проблем, докато се преструвах на болен, да напиша книгата си. На този етап не исках да се прибирам вкъщи и се боях да се появявам сред хората. Пък и въпросът със Светка и нейния музикален гений не беше решен, а докато не разберях защо не й бях дал пари, щеше да е по-добре да ме смятат за болен. Тук, в клиниката, се чувствах защитен, ала веднага щом седнех в колата и тръгнах из Москва, с мен можеше да се случи какво ли не. По същите съображения беше опасно да живея и сам на вилата. А да живея вкъщи... Да, аз си бях нерез и щях да си умра като нерез. Каквото и да ми говореше Лина за нашата възкръснала от пепелта нежна близост, аз не знаех и не помнех нищо от онова мое чувство за нея, в душата (поточно — в главата) си оставах такъв, какъвто си бях през юли деветдесет и девета година, и моето отношение към жена ми беше застинало именно в тази точка. Лина беше прекрасна съпруга, изключителна майка и отлична домакиня, аз я ценях, уважавах, бях привързан към нея и не исках да я изгубя. И толкова. Защото след четирите пламенни срещи в клиниката, по време на които Лина порази въображението ми с чисто външните си прояви на предвзети нововъведения в сексуалните ни контакти, аз отново се върнах към предишното си състояние, когато близостта ни се наричаше *съпружески дълг* и се извършваше по задължение. Може би тогава, през април, аз безумно съм желал Лина и съм се нахвърлял върху нея при всеки удобен случай. Допусках, че това беше напълно възможно. Но не помнех какво е било през април, както не помнех какво е било и през март, февруари, януари и през цялата минала година, не помнех миналогодишното си състояние, а следователно не знаех нищо за него.

Помнех и знаех себе си такъв, какъвто бях преди две години. А преди две години, при цялото си добро отношение и уважение към жена си, изобщо не исках да спя с нея, макар че го правех по веднъж на месец-два, за да не я обидя. Тук е мястото да кажа, че този режим напълно пасваше и на Лина или поне не предизвикваше у нея никакво неудоволствие от това положение на нещата или пък сексуален глад. И ако сега се приберях вкъщи, конфликтът на телесните ни потребности щеше да стане неизбежен, защото Лина отново беше възвърнала интереса си към моето тяло, а аз не можех да проявя съпричастност към този интерес.

На това отгоре вече се бяха породили и онези мисли, които не даваха покой на въображението ми... Мислите за жената, която живее във Франкфурт. Муся ми разказа за нея всичко, което знаеше. Казвала се Вероника, била на тридесет и две години, имала тъмноруса коса, сиви очи, а фигурата ѝ била точно такава, каквата харесвах аз. Била омъжена и нямала деца. Телефона ѝ ми дал същият онзи Маслов, а до моето пристигане във Франкфурт за панаира на книгата Вероника, на свой ред, трябвало да издири адреса на някакъв човек, който живеел в Кьолн и разполагал с доста интересна информация за злоупотребите на един от заместниците на министъра на вътрешните работи. С нея сме се срещнали, поговорили сме си по работа, после аз съм я поканил на обяд и още същата вечер нашите електроди заискрили с такава сила, че Вероника дошла заедно с мен в хотела.

— В кой хотел се бяхме настанили? — попитах Муся.

— В същия, както винаги — „Щайгенбергер Франкфуртер Хоф“.

Представих си старинните мебели по дългите коридори, покритите с гоблени стени и старите портрети. Представих си и просторната стая с легло тип *кинг-сайз* — с кралски размери, и тежките завеси, закриващи огромните прозорци.

— Тя до сутринта ли остана при мен? — зададох поредния си въпрос, подготвяйки се мислено за следващия завой в полета на въображението си.

Муся сви рамене и се усмихна:

— Не си ми докладвал. С теб се разделихме във фойето на хотела, аз имах среща, а ти се качи в стаята си с нея. После се видяхме на сутринта след закуска. Но ти беше много доволен и дори не се опитваше да скриеш това.

— А за Кьолн с нея ли заминах или сам?

Отново последва усмивка и леко движение на раменете:

— На мен каза, че си заминал сам. Но би могъл и да ме излъжеш.

— Защо? — с недоумение попитах аз. — От къде на къде ще те лъжа, след като не съм скрил, че я водя в стаята си!

— Тя не ми хареса и ти знаеше това. Може би ти е било по-лесно да ми кажеш, че заминаваш сам, отколкото да си признаеш, че ще пътуваш с човек, когото не харесвам. Винаги си постъпвал така, Корин — това е съвсем нормално за твоя стил.

— А защо тя не ти хареса?

— Ами... — Муся малко се поколеба. — Не самата тя, не, тя е страхотно момиче. Но, от една страна, ме стресна фактът, че я познаваше онзи твой Маслов, а, от друга страна, че тя познаваше човек, свързан с някакви криминални дела. Не е възможно да бъдеш доверено лице, което знае много неща, и в същото време да не участваш в някое от тях. Разбираш ли? Това просто не може да бъде. Или на даден човек му доверяват разни неща, защото е в кюпа, или той просто не знае нищо съществено и цялата му уж ценна информация всъщност е въздух под налягане. Корин, ти си моят автор номер едно и аз съм длъжна да те предпазвам, а твоята Вероника ми се стори буре с барут, върху което ти седиш със запалена цигара. Това е.

— Каза ли ми тези свои съображения тогава, във Франкфурт?

— Естествено — бях длъжна да те предпазя.

— А аз какво ти отговорих?

— Както винаги — нищо. Очите ти пламтяха и от цялото ти тяло, с извинение, се вдигаше пара. Ти ме слушаше и приемаше за сведение мнението ми, но не ме чуваше. И продължи да се срещаш с нея, но за пътуването до Кьолн може и да си ме излъгал, това може да се очаква от теб.

Ето значи как стояли нещата! Искаше ми се да задам на Муся още куп въпроси за жената, в която се бях влюбил през октомври миналата година, но след тези нейни думи започнах да изпитвам неудобство. Както и да е, сам щях да науча всичко, когато му дойдеше времето — или паметта ми щеше да се възстанови, или щях да се срещна с Вероника през есента във Франкфурт, където с Муся щяхме да отидем на поредния панаир на книгата. Може би тъкмо тази непозната със сиви очи щеше да се превърне в детонатора, с чиято

помощ щеше да се взриви и да рухне стената, която плътно бе преградила от мен цял отрязък от живота ми. Щом научаването на фактите не ми помагаше, може би чувствата щяха да пробудят паметта ми.

Самия си рожден ден посрещнах в добро настроение и със завършена фабула на новия си роман. Вярно, голямото количество систематизирано изложение и — ако се съдеше по наличието на фабулата — добре обмисленият материал свидетелстваха, че през цялата пролет до момента на катастрофата бях работил много усърдно. Тогава защо бях обещал на майка си да напиша книга за Верочка? Можеше да има два отговора, единият донякъде ми вършеше работа, другият — неособено. Отговорът, който ми харесваше, произтичаше от предположението, че маман чисто и просто ме бе излъгала, възползвайки се от факта, че аз тъй или иначе не помня нищо и на този благодатен фон тя можеше да ми внушава каквото си ще. Имам предвид: каквото ѝ се ще. А откакто бяхме погребали Верочка, на нея ѝ се щеше само едно и тя многократно ми бе заявявала това свое желание ту във вид на молба, ту под формата на настояване, преминаващо понякога в директен шантаж със заплахи да посегне на живота си или да стане жертва на тежко нервно-психическо заболяване. И в моя живот не се е случило нищо чак толкова особено, което да ме е накарало да се поддам на уговорките ѝ, така че напразно търсех подводни камъни в близкото си минало — там всичко беше мирно, тихо и спокойно.

Но ако приемех за възможен втория вариант на отговора, имах основания за тревога. Ако майка ми бе казала истината, тогава защо при тази толкова интензивна работа над новия ми роман бях обещал, че тутакси ще се заема с книгата за Верочка? Та аз съм бил съвсем наясно, че не мога да направя това, защото не съм способен да работя над две неща едновременно. Какво, да не би да съм се отказал да пиша книгата за милиционерите? Да не би да съм решил да нарежа започнатото дело, в което вече съм вложил доста труд? Беше напълно вероятно. Но за целта трябваше да имам някакви много сериозни основания. Какви? Да не би да съм се изплашил от нещо? Или да са ме заплашили? И да са настоявали да не пиша този роман? Ако е било

така, аз с абсолютна сигурност не бих казал на никого за случката, дори и на Муся. Никога не бих си признал, че съм се изплашил от нещо и че ме е хванало шубето. Просто бих излъгал, че съм се отказал, че това е престанало да ми е интересно, че не усещам в себе си онази сила, която ми е необходима, за да напиша книгата на един дъх. Със сигурност знаех, че една книга се чете по начина, по който е написана. И на един дъх, в захлас се четат само онези книги, които са и създадени по същия начин.

Но предположението, че майчето ми ме е излъгало, ми се струваше по-вярно, понеже, както вече казах, материалите изглеждаха като плод на писателска фантазия и не съдържаха никакви конкретни разобличения. Ех, ти, майчице, ех, ти, Олга Андреевна! Щом не бе успяла да влезе през вратата, тя бе влязла през прозореца и ме бе накарала да направя онова, от което постоянно се измъквах.

У мен дори и за миг не възникваше въпросът какво да направя сега в създалата се ситуация. Разбира се, че нищо нямаше да правя. Нямаше да започна да изяснявам отношенията си с майка си, още повече че не разполагах с никакви конкретни доказателства, които да потвърждават, че тя лъже. Каквото и да й кажех, тя щеше да ми отговори, че това се е случило, но аз просто не го помня, а тя го помни. И разговорът щеше да се изчерпи с този аргумент. Аз нямаше да мога да й докажа правотата си, пък и нямах с какво да опровергая позицията ѝ. Тъй че щях да оставя всичко така, както си беше, да продължа да бъда любящ и послушен (разбира се — в рамките на разумното) син и да си спестя каквито и да било обяснителни разговори. И освен това трябваше да имам предвид, че остава една — макар и минимална, но все пак вероятност — за съществуването на втория вариант, за който дори не ми се искаше да мисля.

Щом не ми се иска, значи няма да мисля. По-добре беше да си мисля за приятни неща, например за това, че посрещах рождения си ден с още едно мъничко постижение, което имаше отношение към физическата ми форма. Страшно обичах тази сладка думичка *мъничко*. С всеки изминал ден кантарът показваше мъничко по-ниско тегло, пулсът ми по време на физкултурните ми тренировки ставаше мъничко по-бавен, скоростта — мъничко по-висока, времето, през което се упражнявах на всеки от тренажорите — мъничко по-дълго. А в резултат мускулите ми станаха забележимо по-силни, от талията и

корема ми се смъкнаха нахално пусналите корени два килограма тресящи се мазнини, а изражението на лицето ми стана мъничко по-различно. Отначало не обръщах внимание на този факт, по-точно — дори изобщо не го бях забелязал и едва след сцената в столовата, когато си позволих наглостта да дам отпор на Магарешкия бодил, установих промяната. Никога не се бях държал така, никога не бях разговарял по този начин с хората. Какво ставаше с мен? Без да преставам да се дивя на самия себе си, аз за пореден път се приближих към огледалото в банята, за да се полюбувам на доста поразхлабените ми в кръста дънки, и в този момент забелязах това *нещо*.

Бидейки закоравял материалист, възпитан в духа на войнстващия атеизъм от времената на развития социализъм, аз бях и си оставах твърдо убеден в това, че изразът на човешките очи не е отражение на състоянието на човешката душа, която изпуска навън някакви нематериални флуиди чрез същите тези очи. Всички тези поетични дивотии ме отвращаваха. Онова, което наричахме изражение на очите, беше всичко на всичко нашето възприятие за даден човек, което се формираше от горната част от лицето му, на която бяха разположени очните ябълки, заобиколени от клепачи и бръчки, които бяха както мимически, така и естествени. Клепачите, бръчките и светлосенките образуваха един вид рисунък, който в нашия натъпкан с набити още от детството ни стереотипи мозък асоциираше с понятията *добър*, *хитър*, *непреклонен*, *весел* и прочее. С това се изчерпваше всичко и нямаше никакви мистични флуиди. И нещо точно такова микроскопично, почти съвсем незабележимо беше станало и със светлосенките по моето лице. Не знаех какво именно, но след доста суровите думи, които отправих по адрес на Павел Петрович, разбрах, че нещо в мен се е променило. Засега — съвсем мъничко. Интересно — какво ли ще стане по-нататък? Дали промените в мен ще свършат дотук, или това е само началото на един бурен и необратим процес?

Казват, че човешките ембриони възприемат емоциите на майките, докато те ги носят в утробите си, и затова нежеланите деца, от които са искали да се отърват, впоследствие — ако, разбира се, все пак им се удадеше да се родят — не обичат своя рожден ден. Ако се

вярва на тази теория, нямаше никакво съмнение, че аз съм желано дете. Едва ли току-така обичах толкова много своя празник!

Както и трябваше да се очаква, първа ме поздрави майка ми, която дотърча още в осем сутринта, за да ме целуне, да ми връчи подаръка и да успее да отиде в клиниката си, където в десет часа започваше приемът ѝ. Веднага след закуска се появиха Лина и Женя, когото въпреки всичко доведоха в чест на рождения ми ден, след като го бяха освободили от часовете в училище. Синът ми ме зарадва с това, че много се бе променил в посока на възмъжаването си (излизаше, че аз две години не съм общувал с него!), но и ме огорчи със своята неочаквана скованост и като че ли плахост. Работата беше ясна: Лина, в комплект с майка ми, до такава степен бяха промили мозъка на момчето с натякванията си да внимава, защото баща му е загубил паметта си, че хлапето не знаеше как да се държи, какво да говори и какво да направи. Милият ми, доверчив и послушен Женя! Той толкова много бе свикнал да се уповава на авторитета на възрастните, а сега те му бяха внушили, че татко му е болен и физически, и душевно и че в никакъв случай не бива да се вълнува! От друга страна, може би така беше по-добре — нека Женя си мисли, че аз наистина съм тежко болен, иначе ще възникне въпросът защо се въргалям тук, а не живея къщи. И ако Лина, мама и Муся прекрасно разбираха аргументите ми и моя страх пред неосъзнатата докрай реалност, то за едно дванадесетгодишно момче на този етап подобни основания не бяха достъпни за осмисляне.

Някъде към обед се обади да ме поздрави Боря Викулов и това беше единственото позвъняване за моя празник. Много странно! На рождения ми ден телефонът обикновено се късаше да звъни и аз едва успявах да вдигам слушалката, а сега... Естествено никой не знаеше нито телефонния ми номер в клиниката, нито новия номер на мобилния ми телефон — беше ми ясно, но въпреки тези напълно обясними причини, ситуацията бе необичайна и потискаше душата ми с абсолютно неоснователна обида и някакво детинско недоумение. Не, не съм свикнал да празнувам рождения си ден така.

Муся пристигна в осем вечерта, обади ми се от колата и помоли да изляза на портала.

— Извинявай, че идвам толкова късно — лукаво ми се усмихна тя, когато се приближих до нея, — но вината не е моя. Бях готова да

дойда още в дванадесет часа, но като се започна едно звънене... Олеле, почакайте, не тръгвайте, ей сега ще ви донесем подарък за нашия любим Андрей Михайлович! Аз чакам. Те носят. И тъкмо отворя вратата да изляза — и отново звънят: А как бих могъл да поздравя Андрей Михайлович и да му предам подаръка? А не можете ли да ме изчакате двадесетина минути, ей сега ще ви го донеса в офиса? Аз отново чакам. И така — до края на работния ден. Приемай стоката си, Корин — и пет пъти да се връщам, пак не бих могла да примъкна всичко това сама.

Муся отвори задната врата и багажника. Вълна от омайно сладки миризми се разнесе от купето, защото цялата седалка се оказа покрита с разкошни букети, на пода едно върху друго бяха натрупани кутии, кутийки и пакети, а в багажника се мъдреше кашон с внушителни размери, в който имаше най-различни бутилки — както с обикновени, така и с причудливи форми. Мда, разбира се, че ми беше приятно — по този въпрос няма две мнения, но къде бих могъл да дяна всичко това?

Муся тутакси долови по изражението ми обзелото ме недоумение и се включи в организационния процес.

— Значи, Корин, цветята ще ги сложим във ваната и там те ще изкарат безпроблемно до сутринта, а утре ще ги раздадеш на лекарите и медицинските сестри. Ще сортираш бутилките и която ти харесва, ще си я оставиш за себе си, а пък ако искаш, мога да ги закарам в офиса или да мина да ги оставя у вас. Останалите ще раздадеш на мъжката част от персонала. Сигурно при вас има и мъже лекари, и разни водопроводчици, електротехници, санитарни техници. Съветвам те да запазиш бонбоните, защото ги обичаш и ще имаш с какво да си пиеш чая. Разгледай останалите подаръци и ако прецениш, че нямаш нужда от тях, утре ще ги взема. Ще си ги получиш обратно, когато излезеш от клиниката.

Муся имаше право за санитарния техник — та нали бях обещал на Фомич с проникателния поглед да си поделя спиртните напитки с него. Но ако тя не бе споменала за това, като нищо щях да забравя. А старчето най-вероятно ги очакваше.

Още сутринта получих порцията си поздравления и добри пожелания от Магарешкия бодил и Мимозата и по време на вечерята поканих и двамата в стаята си — да пийнем по един късен чай с пирожките, които ми беше донесла Лина. Уговорихме се да се съберем

в десет часа, тъй като — слава богу! — тук никой не следеше за спазването на режима. След като с помощта на Муся примъкнахме подаръците от колата в корпуса, аз си поговорих малко с моя литературен агент, разхождайки се бавно по алеите на парка, помахих с ръка след отдалечаващата се кола и се отправих натам, където с най-голяма вероятност можеше да бъде намерен Фомич.

Той беше на въпросното място, седеше и пушеше на пейката недалеч от входа на една малка триетажна къщичка, където в миниатюрни стаички живееха някои от членовете на персонала. Както ми беше обяснил всезнаещият Таралеж Таралежкович, тук открай време било прието да настаняват във въпросната къщичка предимно онези, които са ангажирани с техническото обслужване, тъй като всичко можеше да се случи: да се спука канализацията, или да стане авария с електричеството, или пък да се счупи нечие легло. Ами ако тези аварии станеха през нощта, кой щеше да ги оправя? Обитателите на санаториума не бяха обикновени хора и нямаха навика да търпят каквито и да е неудобства повече от три секунди, тъй че техническият персонал трябваше да бъде на поста си денонощно. Затова беше далеч по-удобно да му се предостави жилищна площ близо до работната площадка, вместо да се въвежда график за нощните дежурства, понеже за работата на нощната смяна трябваше да се плаща много повече, а необходимост от нейната намеса възникваше два, най-много три пъти годишно. Глупаво си беше заради три повиквания на електротехника да се плаща за триста шестдесет и пет нощни смени. Не бяха променили старото правило и при новото държавно устройство, защото хората, които днес бяха готови да плащат луди мангизи за санаторно-курортното лечение, също не искаха, а и не можеха да се примиряват с неудобствата.

— Дойдох да изпълня обещанието си — тържествено заявих аз. — Вземете си три бутилки по ваш избор, няма значение от кои напитки.

Фомич прояви изключителна сдържаност, макар че не успя да прикрие хищния плам в погледа си, който внезапно бе придобил мазен оттенък.

— Благодаря ви, че не ме забравихте — с достойнство произнесе той и веднага започна да се оглежда, търсейки вълшебната покривчица, отрупана с алкохолни напитки.

Но в обзримата околност вълшебна покривчица не се забелязваше и той някак помръкна. Вероятно затова възприе думите ми като неуместна и по тази причина — обидна шега.

— Елате с мен в стаята ми и сам ще си изберете.

— Не е разрешено — поклати тъжно глава Фомич. — Ако казанчето ви беше протекло — това е друга работа, а иначе не е разрешено.

— Глупости — категорично отвърнах аз, — никой няма да разбере. Тук никой никого не следи и всички ходят където си искат и когато си поискат.

— Така ли мислите? — изсумтя той и хитро присви очички. — Само така ви се струва. На болните нищо не им е забранено, ала това е друга песен. Но всички всичко виждат и знаят. Особено когато става дума за персонала.

— Добре, да вървим! Можем да кажем, че наистина ми е протекло казанчето.

Фомич радостно скочи и заситни до мен. Той се оказа прав, защото още първата медицинска сестра, която срещнахме по пътя си, впери злобен и подозрителен поглед в моя спътник и аз бях принуден мило да ѝ се усмихна и да ѝ изпея една балада за печалната участ, сполетяла моята страшно любима тоалетна чиния. Тя снизходително ми кимна, но кой знае защо, известно време продължи да гледа след нас. Да-а, ама че нрави има тук... Няма как да се отпуснеш.

При вида на изобилието от бутилки с алкохол, възправени в тържествен строй върху масата, на Фомич чак дъхът му спря.

— Три ли? — нерешително попита той.

— Както се бяхме разбрали — потвърдих аз.

— И все едно кои? — реши за всеки случай да уточни санитарният техник.

— Все едно.

— Ами ако си избира нещо скъпо?

— Нали ви казах — изберете си каквото искате.

Фомич се оклюма. Беше свикнал да избира между три категории: много лошо, просто лошо и прилично. Но когато му се наложи да направи избор между двадесетина напитки, всяка от които по принцип не можеше да бъде лоша, човекът явно се обърка. Постарах се да му помогна.

— Това са коняци, това са водки и уиски, а в онзи край са вината. Вие какво предпочитате?

Той отново изпадна в размисъл, а после обречено махна с ръка:

— Може ли да си взема от всичко по една бутилка?

— Ама разбира се.

Човекът се справи най-лесно с водките и категорично пренебрегна уискито, но явно всички етикети му бяха познати по един или друг начин. Пък и самите бутилки с водка се оказаха не чак толкова много, тъй като повечето от хората, които ме бяха поздравили, знаеха, че водката не е любимото ми питие, аз не я обичах — предпочитах коняка. С вината нещата станаха по-сложни: отначало Фомич мъчително се опитваше да се ориентира какво вино иска — бяло или червено, френско, немско или италианско, а после започна да се колебае между сухите, полусухите и подсладените сортове, но в крайна сметка и тази задача беше решена. Ала щом стигнахме до коняците, блокира непробиваемо, защото бутилките му бяха непознати, етикетите — чужбински, абе направо пълна катастрофа!

— Ами това? — Той внимателно хвана с два пръста за гърлото една от бутилките.

— За бога, вземете я! — Вече ме обземаше нетърпение, защото приближаваше десет часът и всеки момент щяха да се появят моите гости. Бутилката беше „Хенеси“ — любимият ми коняк.

— Не, друго исках да попитам... Тя няма бандерол. Да не би да е някакъв контрабанден коняк? Може да е менте?

— Какво говорите! — Досмеша ме от това предположение. Беше ми невъзможно да си представя, че някой, който бе решил да ме поздрави за рождения ми ден, би купил първата попаднала му бутилка в крайпътно павилионче. — Ако няма бандерол, значи е купена от международно летище, в магазин за безмитна търговия. Там няма контрабандни стоки и всичко е само с добро качество.

— Ами тогава ще я взема — с явно облекчение въздъхна Фомич. — Интересно е все пак какъв коняк продават по международните летища.

Аз изпратих колебливия пияндюга и едва успях да прибера бутилките в шкафа и да извадя пирожките от хладилника, когато Павел Петрович и Елена се появиха. Те се бяха издокарали, Трънливкин беше със сако и вратовръзка, а Мимозичката не само че бе облякла ярка

блузка, но и бе гримирала очите си, което доста освежаваше тъжното ѝ, изпито лице. Вечерта премина изключително приятно, в чест на големия празник Магарешкия бодил скри тръните си и усмихвайки се снизходително, ми позволи да блесна с джентълменски обноски и да ухажвам дамата, което направих с огромно удоволствие, като ту сервирах в чинията ѝ пирожки, ту ѝ доливах чай и непрекъснато ѝ правех комплименти.

В коронен номер от програмата се превърна разглеждането на донесените от Муся подаръци, които аз не бях успял да разопаковам, тъй като се посветих на разговори — първо — с нея, а после и с Фомич. На масата се поставяше една кутия или един пакет и започваше първият тур на отгатването, после, след прочитането на приложената визитка или картичка, следваше втори тур, след свалянето на красивата опаковка — третият и така нататък до пълното изваждане на предмета на бял свят. Условието беше такова: който отгатнеше пръв какво представлява подаръкът, той го и получаваше. Ако никой не можеше да отгатне, подаръкът се смяташе за мой по право. Не се тревожих, че ще се лиша от някоя ценна или необходима за мен вещ, тъй като и без това разполагах с всичко, от което имах нужда, а истински скъпи неща ми подаряваха само моите близки — майка ми и жена ми. Съвсем естествено беше, че щом подаръкът ми стига до мен чрез офиса на литературния ми агент, той почти със сигурност е някакъв сувенир, пък било то и скъп: ваза, пепелник, настолен часовник, писалка, статуетка и прочее мили знаци на внимание. Разиграването на подаръците вървеше весело, при обсъждането на вариантите Павел Таралежкович прояви изключително остроумие в отговорите си, което, честно казано, преди не бях забелязал у него, а Елена Прекрасна се оказа толкова нестандартно мислеща особа, че без да преувеличавам, печелеше всеки трети подарък. И най-поразителното беше, че ако на първи и втори тур старчето отгатваше, че в кутията има статуетка, то на финалния етап нашата дама успяваше по някакъв непонятен начин да познае какво точно изобразява тя.

Разделихме се след дванадесет през нощта. Павел Петровия отнесе със себе си две швейцарски писалки, един керамичен пепелник и настолен часовник, гарниран със зелен камък — минерал, който се нарича *серпентин*, а Елена с нескрито задоволство прибра в

предоставените ѝ от мен найлонови торбички две вазички и девет — просто да полудееш! — кутийки със статуетки, фигурки и куклички, изобразяващи писатели, читатели, Пегаси и един войник от специалните части (подарък от Асоциацията на ветераните от специалните части, която навремето високо оцени книгата ми за спасителите и дори ме награди с подобаващ диплом). Налага ли се да казвам, че накрая поднесох най-разкошните от съчетаните в букети цветя именно на Мимоза Униловна?

След като изпратих гостите си, останах сам. Не, не беше вярно, не бях сам, всъщност бях в приятната компания на прекрасното си настроение и топлите си спомени от още един свой рожден ден. Нищо че не бе преминал, както обикновено, или така, както аз бях свикнал, въпреки всичко беше чудесен. Както и преди, хората ме обичаха и ме помнеха, аз работех над новата си книга, забележимо се бях изфинил, бях се стегнал и налял със сили, у мен се бе зародило мъничко, едва забележимо *нещо* — някакъв нов живот, и това усещане сладко ме тревожеше и вълнуваше. А паметта ми... Да си гледа работата паметта ми. Както стана ясно, можех да си живея и без нея. Ако се възстановеше, щях да я посрещна с разтворени обятия. Пък ако не се възвърнеше, нямаше да страдам — май вече не я желаех много.

Спах дълбоко и като че ли без да сънувам. Ала рано сутринта се събудих, сякаш някой ме бе стреснал в съня ми: или бях сънувал нещо, или ми се бе счуло, че някой крещи. Крясъкът бе силен, пронизителен и страшен. Отворих очи — наоколо цареше тишина, часовникът показваше шест без десет, кротък ветрец влизаше през отворения прозорец и поклащаше леко пердетата. Спокойно се обърнах на другата страна и сладостно се сгуших в одеялото с твърдото намерение да си доспя.

Осъществих намерението си, но след известно време се събудих вече от други звуци: чу ми се виещият и стържещ по нервите звук на милиционерска сирена. Не бях успял още да си помисля, че подобни слухови халюцинации вероятно се явяват пряко следствие от работата ми над моята книга за милицията, когато през отворения ми прозорец нахлуха гласове. Не разбирах думите, но интонациите ми се сториха изплашени и тревожни. В продължение на няколко минути

физическата ми леност отчаяно се бореше с любопитството ми и позорно загуби битката: аз отметнах одеялото, направих две крачки към прозореца и погледнах навън. По алеята от корпуса по посока на къщичката за персонала с бързи крачки вървяха дежурният лекар и две медицински сестри, а след тях, малко по-назад, ситнеше група обитатели на санаториума. Хвърлих поглед към часовника — беше шест и двадесет и пет минути. Значи наистина се е случило нещо и онзи страшен сърцераздирателен вик не ми се бе чул, а бе събудил не само мен, но и много други хора. А след още половин час се бяха изтърсили и стражите на реда.

Какво? Дали и аз да не отида с останалите? Не че ми беше чак толкова интересно какво се е случило там, колкото ми се искаше да погледам работата на милицията на живо, на истинско, а не на кинаджийско ниво. Това щеше да ми свърши работа за книгата. Както бях подразбрал от събраните от мел материали, не разполагах с такъв вид фактология, а тя можеше да се окаже любопитна добавка — онова, което наричах *черешката върху тортата*. Тесто за тортата имах, но сметаната за черешката не достигаше.

Намъкнах набързо дънките и пуловера си, слязох долу и се отправих по посока на мястото, към което отиде основната група. Точно така си беше — всички се тълпяха пред входа на познатата ми триетажна къщичка, а белите престилки се бяха смесили с милиционерските униформи и цивилните дрехи. Един от прозорците на първия етаж беше широко отворен и предизвикваше повишеното внимание на присъстващите, сред които забелязах Рита — невероятно красива медицинска сестра от моето отделение, която по време на всяко свое дежурство ми хвърляше дяволити погледи, а това — поне така ми се струваше — позволяваше да поискам от нея неофициална информация.

— Ритуля — хванах я внимателно за ръката над лакътя и я дръпнах настрани, — какво е станало?

— Фомич и Миша са се отровили с водка — шепнешком ми съобщи Рита, без да сваля очи от отворения прозорец. — Мъртви са. Представяте ли си, Андрей Михайлович? Тамара дошла рано сутринта, отключила кухнята, за да приготвят закуската, другите готвачи готвели, а носачът никакъв не се виждал, нямало кой да донесе продуктите от хладилника и тя отишла да събуди Мишка, защото си

помислила, че се е успал. Хамалинът Миша живей на първия етаж, тя погледнала през прозореца, а там... просто ужас! И тя така се разпищяла, че събуди целия санаториум.

— Е, да речем, че не целия, само двадесетина души — машинално отвърнах аз, стараейки се да овладее свитото си от мъка сърце. Фомич... Снощи разговарях с него, а днес вече го няма. Господи, но защо беше пил с хамалина някаква скапана водка, та нали вчера му подарих цели три бутилки висококачествени напитки! Дали пък не му бе досвидяло и не бе решил сам да си изпие хубавата водка, без да я дели с никого? Или да я запази за по-тържествен случай? А може би тук се крие нещо друго?

— А кой е казал, че са се отровили точно с водка? — попитах Рита. — Може би са ги убили?

— Какво говорите, Андрей Михайлович, на кого са му притрябвали тези двама пияници? Пък и кръв няма, аз също ги видях, погледнах през прозореца. Лицата им са сини, почти черни, подпухнали и по пода има повръщано. Типична картина на силно отравяне. А на масата има бутилка и някакво мезе.

— Каква бутилка?

Нямах представа как ми хрумна този въпрос, така и не разбрах защо го зададох. Но кой знае защо, не ми се искаше да чуя отговора.

— Ох, не зная! — махна с ръка Рита, като продължаваше да не поглежда към мен, а да следи суетата пред входа на къщата. — Само като зърнах тези страшни лица и повече нищо не можах да видя.

— А откъде знаеш, че е имало бутилка?

— Ами всички така казват.

— Кои всички? — не преставах аз.

— Ами които са надничали вътре... Онези, които имат поздрави нерви и са успели да разгледат какво има там. Олеле, вижте, изнасят ги!

Не исках да гледам. По-точно исках, но не да видя мъртвите Фомич и Миша, а онова, което стоеше на масата, край която те бяха изпили последната си чаша. Струваше ми се, че е жизненоважно да погледна и сам да се убедя, че тези нещастници не са се отровили с водката, която вчера Фомич взе от мен. О, не, не — това не може да бъде, никой не би ми подарил фалшива водка! Просто няма кой да го направи! Хората, които ми поднасяха поздравленията си за рождения

ми ден, не бяха пропаднали типове и клошари, те купуваха напитките от сигурни места, от скъпи магазини или ги носеха от чужбина. И освен това — кому би хрумнало да фалшифицира напитки, които не вървят много на пазара заради високата си цена? Ментетата винаги са по-евтини, защото с тях се правят пари от големия оборот. А какъв смисъл има да хабиш усилия да фалшифицираш водка, която се продава веднъж седмично, та дори и по-рядко?

Натовариха трупове в линейката и аз се приближих към къщата с намерение да надникна през прозореца.

— Какво обичате? — строго ме попита дебел милиционер с униформа и пагони на старши лейтенант, пресичайки опита ми да задоволя любопитството си.

— Може ли да погледна? — изненадващо плахо попитах аз.

— Там няма нищо за гледане — отрязва ме той и добави многозначително: — Това е местопроизшествие. Не пречете.

— Няма да преча, само искам да погледна с каква водка са се отровили.

— Защо? Не е хубаво така. Хората са умрели, а вие любопитствате. Отдръпнете се.

— Тогава вие ми кажете с каква водка са се отровили. Искам да зная от коя марка не бива да купувам. Защото, току-виж, и аз също...

Шкембестият старши лейтенант презрително ме изгледа от главата до петите.

— Такива като вас не пазаруват от тези места — рече той. — Тъй че не се притеснявайте, нищо не ви заплашва. И изобщо откъде ви дойде наум, че са се отровили с водка?

— Всички така казват — повторих думите на медицинската сестра Рита.

— Кои всички? — Този път старши лейтенантът повтори собствения ми въпрос и въпреки трагичната ситуация, на мен ми стана смешно.

— Онези, които са надничали през прозореца.

— Никога не вярвайте на онова, което се говори, докато сам не се убедите.

— Ама какво — те не са ли се отровили?

— А, защо, отровили са се. — Стори ми се, че милиционерът произнесе фразата с някакво особено удоволствие, сякаш ставаше дума

за неговите най-зли врагове. — Само че не с водка, а с коняк.

— С коняк ли?!

— Аха — с „Хенеси“. Нямам представа от какви гадории са сварили тази отрова, но явно се е получило нещо яко. Бутилката е едва начената, цапнали са по едно и — хайде! Дори не са успели да извикат за помощ, първо са почнали да повръщат, а после са се задушили. Ама пълни идиоти, мамка им, не виждат ли, че бутилката е без бандерол, значи е самодейка, значи вътре може да са налели всякаква гадост, обаче — не, купуват я и се радват, че са на аванта! — сопнато изтърси старши лейтенантът и веднага прие делови и загрижен вид: — Граждани, всички да се отдръпнат отгук, не пречете!

Значи ето каква била работата... На Фомич не му бе досвидяло за коняка, беше донесъл на Миша подаръка си от известния писател, сигурно се бе похвалил, че бутилката е купена от някое международно летище, от безмитен магазин. И как ще ме посъветвате да разбирам всичко това? Или наистина някой от онези, които ме бяха поздравили за рождения ми ден, се бе подлъгал и ми бе купил менте за подарък, или... Да, или в коняка нарочно е сипана отрова. В любимия ми коняк. И сигурно аз щях да пия от него, ако не беше травмата на главата ми и забраната на лекарите. По тази причина нямаше и бандерол — навярно го бяха повредили, когато са наливали или са добавяли отровата в бутилката, затова изобщо го бяха махнали и бяха унищожили всички следи от него. А може би конякът наистина беше купен от някое летище, в такъв случай той със стопроцентна сигурност не можеше да бъде самоделка. А отровата можеше да попадне само по един начин — ако някой я сложи вътре.

Отдалечих се и седнах на пейката. На същата, на която снощи седеше Фомич. Не, повече изобщо нямаше как да се убеждавам, че звукът от изстрела ми се е чул. Време бе да погледна истината в очите и да призная пред себе си, че първо се опитаха да ме застрелят, а после — да ме отровят. С две думи — на някого много му се иска да ме убие. И аз можех да разбера кой е той и защо прави това само в случай че сам възстановя в паметта си всичко забравено. Защото с моята проклета прикритост и склонност да живея в самота нямаше и най-малка надежда някой да ми го разкаже. Никой нищо нямаше да ми разкаже. Знаех го единствено самият аз. Но къде бях аз — онзи Корин, който е живял една година и девет месеца, от юли деветдесет и девета

до април две хиляди и първа? Бях там, зад високата каменна стена, която огражда един малък участък с размер от двадесет и един месеца и десет дни. И аз, Корин, който стои от другата страна на стената, не можех да се добера до самия себе си, не можех нито да попитам, нито да получа отговор, тичах около тази висока гладка стена като глупавичко малко кученце и наивно се опитвах да се покатеря по нея до върха ѝ, за да видя какво има там, от другата ѝ страна. Но от това нищо не излизаше.

Какво пък — решението бе взето. И аз незабавно щях да започна да го прилагам в живота.

ГЛАВА 7

Наричах го Хипопотамчо. Или — в зависимост от настроението ми — Хипопотамището. Или просто Хипопотама. Не, наистина трудно можеше да се намери на нашата планета човекоподобно същество, което до такава степен да прилича на това животно. Трудно бе да се намери, обаче аз успях. По-точно не аз, а Муся Беловцева, която по принцип е способна да намери каквото и да поискаш, тъй като за нея няма нерешими задачи.

Преди три седмици бях решил да престана да се крия от изводите, които не ми бяха по душа, но пък неумолимо ме връхлитаха от мислите, които не ми бяха по сърце. Някой искаше да ме убие и вече беше време да престана да се правя на тъпак и с глупава усмивка да завирам главата си в пясъка с надеждата, че всичко някак от само себе си ще се разтвори във въздуха и ще се размине. Ако не беше моето великодушно обещание да напоя Фомич на аванта, мъртвият щях да съм аз. А заедно с мен — и още някой, защото все пак не бях алкохолик и не пиех сам дори и любимия си коняк „Хенеси“.

Бях принуден да си спомня добрите съвети на Голото мексиканско кученце Ема — моята лекуваща лекарка, и да се обърна към психоаналитик. Щом не можех да възстановя паметта си със собствени усилия, значи трябваше да се обърна към специалист. Дори и през ум не ми мина да поискам съвет по този въпрос от Ема. Тъй като през всичките години бях свикнал проблемите ми да решава Муся, поръчах на нея да ми намери добър психоаналитик, който освен това да не настоява аз да ходя в кабинета му, а той да ме посещава тук, в санаториума.

Честно казано, след смъртта на Фомич и хамалина Миша аз се колебах около два дни. В характера ми има една такава особеност: бързо вземам решения, но ако се случи да нямам възможност да ги изпълня незабавно, в същия миг, още докато съм разпален и не подлагам ситуацията на старателно обмисляне, то след това настъпва период на съмнения. И тъй като взех решението си рано сутринта на

пейката до къщата на обслужващия персонал, а преди появата на Муся изминаха няколко часа, аз успях да изпадна в характерния за мен размисъл.

Естествено прекарах този ден, потънал в разсъждения за отравянето на Фомич с подарения му от мен коняк, и непрекъснато додяхах на Муся с настояванията си да си спомни кой точно бе донесъл въпросната бутилка. Но Муся само мигаше объркано, въздишаше тежко и обидено повтаряше, че не може да си спомни. Хората с подаръците се нижели един след друг и моят литературен агент веднага разпределял донесеното на три купчинки: цветята — в пълна с вода кофа, пакетите и пликите — на дивана, а бутилките — в кашон. Освен това тя на няколко пъти напускала офиса си: изтичала в намиращото се наблизо ресторантче да хапне нещо, излязла някъде за около час, за да се срещне с един автор и да вземе от него коригирания му ръкопис, ходила с колата си до бензиностанцията. В нейно отсъствие с приносителите на подаръци се занимавала секретарката ѝ, която следвала дадената ѝ инструкция да приема *стоката* и да я разпределя в кофата, на дивана и в кашона. Муся обеща да попита помощничката си, може би тя бе обърнала внимание на бутилката без бандерол.

На другия ден моята Котарана-Гепард ми донесе две новини наведнъж: едната беше лоша, а другата — много лоша. Лошата беше, че секретарката ѝ не си спомнила нищо, свързано с коняка „Хенеси“. А много лошата бе съобщението за трагичната смърт на генерал Маслов, същия онзи Маслов, с когото аз съм успял някъде си и някога си да се запозная, който ме снабдявал с взривоопасната информация и за когото изобщо не си спомнях. Маслов беше загинал преди две седмици като жертва на обикновено криминално престъпление: пътувал през нощта към вилата си по пустото шосе, видял, че точно пред него на пътя лежи неподвижен човек, а асфалтът покрай главата му бил в кръв. Както биха постъпили девет от десетима шофьори, той спрял, излязъл от колата и се приближил към тялото. В този момент тялото оживяло и по-нататък започнало да действа заедно със своите изскочили от крайпътните храсти съучастници. Генералът, който пътувал за вилата си в цивилни дрехи, бил убит, а колата — открадната. Ей това се бе случило...

— Мислиш ли, че е съвпадение или нелепа случайност? — предпазливо попитах Муся. — Виж какво се получава: първо, върху мен връхлита онзи идиот с джипа, но аз оживявам. После по мен стрелят, но несполучливо. След това убиват Маслов, който ми дава информация за злоупотребите на милиционерския генералитет. А пък мен се опитват да ме отровят.

— Струва ми се, че трябва да съобщим в милицията — твърдо отговори Муся. — Нека те да изяснят нещата, а засега ти ще стоиш тук — заради собствената си безопасност. Мисля, че е разумно и правилно.

— Разумно ли? — Въпреки твърде напрегнатата ситуация, аз се разсмях. — Правилно ли? Мусенка, злато мое, та ти просто не си виждала онези материали, които са в компютъра ми! Нямах дори идея какво представлява нашата милиция! И как ще отида при тях с молба да изяснят нещата? И кой да ги изясни? Същите тези генерали, които са пуснали корени в министерството ли? Техните началници ли? Собственият им задник им е по-скъп.

— Тогава ще съобщим във Федералната служба за безопасност — не се предаваше Муся. — Разбери, Андрей, не можеш да седиш със скръстени ръце и да чакаш, докато отново се случи нещо. Във Федералната служба за безопасност има много добри професионалисти и те знаят какво трябва да се направи в такива случаи.

— Всичките са синджир марка и се прикриват един друг. Не, Муся, трябва сам да възстановя брънките в паметта си, за да разбера кому преча с моята книга. Или пък без книгата — просто преча по някакви други причини. Може би Маслов ми е казал нещо и е назовал конкретни имена — тогава поне със сигурност ще зная от кого трябва да се страхувам и ще започна да се държа по такъв начин, че този човек или тези хора да не виждат опасност в мен. Ще се направя на храстче. С врага е по-добре да се помиряваш, отколкото да се опитваш да го победиш. Защото опитът може и да се провали, а мирът е поне някаква гаранция.

— Както предпочиташ. — В очите на Муся се четеше явно неодобрение. — Значи ти трябва психиатър?

— Най-добрият — потвърдих аз. — Независимо колко струват услугите му. И да е такъв, който няма да дрънка на всеки ъгъл, че при

него се лекува самият Корин, за да си прави реклама. Мога ли да разчитам на теб?

— Корин — топло се усмихна Муся, — на кого друго би могъл да разчиташ, ако не на мен? Ти целият си само глава и сърце, твоите ръце, крака и речеви апарат съм аз.

И много скоро след това в моя живот се появи Хипопотама. Аз не страдах от излишен оптимизъм и вяра в хората, затова си давах сметка, че е много вероятно психиатърът-психоаналитик, който се представи като Михаил Викторович, да не е най-добрият специалист в Москва. И няма какво да ми говорят за непоклатимите блюстителите на лекарската етика. Моите родители бяха лекари: майка ми — хирург, а баща ми — известен в столицата ни гинеколог, и цялото им обкръжение бе единствено и само от хора, свързани с медицината. От дете вече бях съвсем наясно, че има много добри диагностичи, които изобщо не се съобразяват с лекарската етика, и, обратно — че има лекари, които строго спазват принципите на въпросната етика, но пък изобщо не блестят с професионалните си качества. Разбира се, исках специалистът, когото щеше да намери Муся, да отговаря и на двете изисквания, т.е. еднакво добре да може и да лекува, и да мълчи, но като разумен човек разбирах, че едва ли е възможно. Щеше да ми се наложи да жертвам някое от изброените качества и аз реших да пожертвам, тъй да се каже, медицинския критерий. По-добре да не е най-изтъкнатият психоаналитик, но да е в състояние да ми гарантира опазване на лекарската тайна, отколкото обратното. Може пък моят случай да не беше чак толкова тежък и сложен и току-виж, че някой по-посредствен лекар успял да се справи с капризната ми памет. Точно така заявих и на Муся.

Михаил Викторович имаше наистина забележителна външност. Беше грамаден, с изпъкнали очи, гъсти, стърчащи като бодли на таралеж коси, а и всичко у него беше дебело: като се започне от корема и се свърши с устните и езика му. Дори гласът му беше дебел и мазен. Образът на хипопотама възникна в главата ми още преди той да внесе цялото си тяло през прага на моята стая. Трябва честно да призная, че Хипопотама притежаваше доста силно вътрешно обаяние (май че в умните книжки това се нарича магнетизъм). Така или иначе, след десетата минута от началото на разговора ни аз престанах да обръщам внимание на неговата непривлекателна външност, на мазния му и

някак проточен глас, както и на странния му навик да оправя увисналия си огромен корем, сякаш се опитва да го намести по-удобно върху раздутите си бедра.

— Хайде веднага да се разберем за изходните положения — каза той при първото си посещение. — Налице са всички основания да смятаме, че имате дисоциативна амнезия. Това означава, че в живота ви се е случило някакво събитие, което ви е оказало изключително силно психотравматично въздействие. На вашата психика ѝ е било трудно да се справи с това преживяване и веднага щом е попаднала на подходяща възможност, се е избавила от неприятния спомен. Така ѝ е олекнало, защото сега тя може да не си спомня за него и да не се разстройва по този повод. Ясно ли обяснявам?

— Да, съвсем — кимнах разсеяно.

В думите му нямаше нищо ново — това вече го бях чувал от Голото кученце Ема.

— Минаваме нататък. — Хипопотама удовлетворено кимна няколко пъти с главата си, сякаш набучена върху тлъстата му шия. — Психиката е разумна субстанция и не се натовазва с излишни неща. С други думи тя е изтрила от паметта ви единствено самото събитие и самия вас като субект, който знае за него и го помни. Това означава, че травматизиращото събитие се е случило най-вероятно точно на осемнадесети юли деветдесет и девета година, а не на следващия ден, не след една седмица и не един месец по-късно. Нали вие, доколкото разбирам, многократно сте разпитвали близките си дали не знаят какво би могло да е станало.

— Разпитвал съм ги. Никой нищо не знае. През онзи ден аз пътувах за вилата си, където имах намерение да остана за две-три седмици в пълно уединение и да поработя над книгата си. Жена ми ми каза, че след малко повече от три седмици съм се върнал и не съм ѝ разказал за нищо подобно.

— Значи може да се направи изводът, че вие сте се срамували от това събитие. Толкова сте се срамували, че дори и на жена си не сте казали нищо.

— Не е задължително — подсмихвах се. — Аз не водя праведен живот и освен съпругата си, съм имал и други жени. Не бих казал, че се срамувам от това, но от само себе си е ясно, че не разказвам на жена си за тях. Изобщо не споделям кой знае колко с нея, защото съм

затворен човек, свикнал съм да преживявам нещата вътре в себе си и насаме.

— Миличък, та нали вие сам току-що казахте, че сте имали и други жени, освен съпругата си! Това означава, че в самата изневяра за вас няма и не може да има нищо особено, нищо такова, което да травмизира толкова силно психиката ви. Дори да става дума за отношенията ви с някоя жена, то в тях трябва да е имало нещо такова, което да ви извади напълно от релсите на онова, което сте свикнали да приемате за нормално. Нещо такова, каквото никога преди не ви се е случвало. И нашата задача с вас е да се постараям да открием в душата ви именно онези струни, които са били способни да издадат толкова болезнен и толкова непоносим за вътрешния ви слух акорд. За целта трябва заедно да се поровим вътре в самия вас и като начало да извадим на бял свят всичките ви страхове — както явните, които много добре съзнавате, така и тайните, които са скрити на равнището на несъзнателното.

— А после какво ще стане? — поинтересувах се.

— А после ще работим върху опитите да унищожим тези страхове.

— А после?

— Когато страховете ви изчезнат, психиката ви ще осъзнае, че, образно казано, може да излезе от нелегалност. Тъй като сега тя не ви разрешава да си спомните какво е станало, защото отново ще се разстроите и ще страдате. Но веднага щом се убеди, че повече няма да страдате, понеже за това събитие — извинете за израза — ама хич не ви пука, тя с удоволствие ще върне спомените ви със съвсем малко помощ, може би с някакъв съвсем мъничък тласък. А това означава, че на първия етап от нашите съвместни занимания ние ще улавяме от дълбините на вашата душа страховете, на втория етап ще ги заличаваме и унищожаваме, а на третия — ще подтикваме паметта ви към съживяване. Ясна ли ви е стратегията на лечението?

Какво по-ясно от това, че съвсем не изпаднах във възторг. Кой знае защо, бях сигурен, че изпратеният ми от Муся специалист ще работи само по третия етап, казано на неговия език. С хипноза, внушение, транс и най-различни други психологически методи за стимулиране на паметта. Бях готов за това. Но изобщо нямах намерение да позволявам на чужд човек да се рови в душата ми. Ала

път назад нямаше. Можех да се откажа от услугите на Михаил Викторович, но щеше да дойде друг специалист и да ми предложи същото. Просто не съществуваше друг начин и аз вече бях разбрал това, докато Хипопотама ми излагаше с характерната за него обстоятелственост и методичност основите на специалността си и на нашата бъдеща съвместна работа. Ако се откажех напълно от услугите на психоаналитика, нямаше да реша най-важната си задача: да стигна до онези познания, които щяха да ми позволят да изживея живота си спокойно и безопасно. И освен това — да стигна до тях колкото може по-скоро, докато не бяха ликвидирали въпросната безопасност по най-груб и безпардонен начин.

И се захванах. Хипопотама идваше при мен през ден и ние се занимавахме по три-четири часа, а понякога — и повече. В паметта ми изплуваха някакви детски впечатления, обиди, сълзи, кавги и ние подробно обсъждахме и анализирахме всяко от тези преживявания. Стана ми интересно и бях толкова обсебен от разговорите, че през свободното си от сеансите време сам се ровех в собствения си живот в търсене на онова, което според мен също бе достойно за обсъждане. В един момент се улових да мисля, че този Хипопотам с необятния си корем и провлачен лепкав глас се е превърнал в най-близкия за мен човек. Никога и с никого не бях обсъждал живота си толкова подробно. Никога и с никого не бях изпадал в такава откровеност. Дори и с Боря Викулов, защото Боря винаги беше по-силният, аз бях психологически зависим от него, за мен беше важно да заслужи одобрението му и бях абсолютно сигурен, че точно на Боря за нищо на света не бих разказал от какво съм се изплашил, от какво съм се обидил и от какво съм се разплакал. Освен това Боря доста рано осъзна себе си като силна и независима личност и престана да деликатничи с хората, тъй като смяташе мекотата на характера и тактичността за проява на страхливост, в смисъл че според него да изстрелват чистата истина право в очите се страхуват онези, които не искат да си печелят врагове, а тези, които не се страхуват от враговете, смело казват истината. Не зная — може би беше прав, само че за мен тази чиста истина постоянно се превръщаше в обиди и в тъжни зловни сълзи нощем със завряно във възглавницата лице. С напредването на възрастта постепенно започнах да се отърсвам от гнетящата ме психологическа зависимост от Боря, престанах да изпитвам необходимост от него като

от единствения си най-близък приятел и затова с течение на времето нашето общуване се сведе до двадесет-тридесет минути, през които Боря все някак успяваше да не ме засегне с нищо. При по-дълги контакти сривът ставаше неизбежен и аз предвидливо съкращавах разговора, без да дочакам да се стигне до опасната граница. Вярно — така и не завъдих друг близък приятел, подобен така и не споходи живота ми, но за сметка на това изливах целия си неизразходен в празно дърдорене вътрешен потенциал в книгите си и това даваше своите плодове.

А пък Хипопотамчето най-неочаквано се превърна в мой близък приятел, от каквото всъщност нямах нужда. И най-важното дори беше не в това, че той, за разлика от Боря, при никакви обстоятелства не ме критикуваше, каквито и истории да му разказвах. Важното беше, че той ме слушаше. Слушаше ме внимателно, без да ме прекъсва и без да сваля от мен изпъкналите си добри очи, като само понякога ми задаваше уточняващи въпроси. И у мен се породиха необикновено радостно усещане, че наистина съм интересен на някого. Бях сигурен, че ако започнех да разказвам всичко това на майка си, тя щеше да ме изслуша с не по-малко, ако не дори и с по-голямо внимание, но след това непременно щеше да започне да ми обяснява колко не съм бил прав, колко лошо съм постъпил и изобщо какъв козел съм и колко по-добре би било, ако бях направил така и така. Аз бях интересен на майка си не като личност, а като потенциален обект за превъзпитание и подобрене. На Боря щях да съм интересен като явен обект на жлъчна критика и унищожение. На Лина просто щеше да ѝ е скучно да ме слуша, понеже тя — като всяка съпруга — искрено смяташе, че за четиринадесет години съвместен живот познава и кътните ми зъби и че не може да почерпи нищо ново от моите сополиви детски спомени, което да е свързано с личната ми характеристика. А на всички останали — включително на любовниците и приятелите ми — и през ум не би ми минало да разказвам каквото и да било. Първо, защото нямам такъв навик, и, второ, защото има безброй журналисти, които обожават да вземат интервюта не от самите знаменитости, а от техните познати, и да ги разпитват за подробности от живота на звездите. В никакъв случай не исках да се излагам на подобна опасност.

Редовните ми занимания с Хипопотама ме доведоха до значително намаляване на контактите ми с външния свят, включително

и с Лина, майка ми и другарите ми по лечение — Магарешкия бодил и Мимозата. Естествено никой от тях не знаеше, че правя сеанси с психоаналитик. Нямахме нужда Павел Петрович и Елена да знаят това и нямаше защо да разпространяват информацията, че Корин има проблеми с главата. На майка си не казах нищо, за да не я плаша, защото тя лесно можеше да изпадне в паника, че аз ще си спомня всичко и лъжата ѝ ще бъде разкрита. Не биваше безпричинно да се тревожи една възрастна жена. А що се отнася до Лина, пред нея премълчах, но по тъкмо обратната причина. Лина открай време си беше умна жена, а отскоро, както ми се струваше, бе започнала да си дава сметка, че не можех да отговоря на любовта ѝ със същите пламенни чувства, тъй като не помнех нито самите чувства от онова време, нито самия себе си като техен носител. Тя започна да идва при мен далеч по-рядко и вече не се опитваше да ме вкара в леглото, а се ограничаваше само с редовни обаждания по телефона. Ако ѝ признаех, че съм се обърнал към специалист, за да възстановя паметта си, това можеше да ѝ всели надежда, нещо повече — тя щеше да започне да предприема всичко необходимо според нея, за да ми помогне в това начинание. С други думи — отново щеше да идва всеки ден и щях да бъда принуден да правя любов с нея и да ѝ казвам разни подобаващи за такива случаи думи. А на мен не ми се искаше. Ама направо дяволски не ми се искаше!

Изпаднах в обичайното си състояние на пълно затваряне в самия себе си, в собствените си мисли и преживявания. Както винаги в такива случаи, започна да ме дразни необходимостта да общувам с когото и да било, не ми се щеше да излизам от черупката си и да се отвличам с празни и излишни за мен разговори. През тези дни ми беше интересен и нужен единствено Хипопотама.

Казах на всички, че съм се задълбал в работа над книгата си. Естествено Муся знаеше за какво става дума, но всички останали приеха това мое оправдание за чиста монета и деликатно ме оставиха на мира.

Действително се опитах да работя. Само че всичко се получаваше някак странно... В началото с увлечение се занимавах с романа за милиционерите, но колкото повече напредвах заниманията ни с Хипопотама, толкова по-ясно осъзнавах, че не искам да правя това. Исках нещо съвсем друго. За пълно изумление на самия себе си,

изведнъж разбрах, че искам да напиша книгата за сестра си. За Верочка. Независимо от това, че тази книга — тук Муся беше напълно права — няма да има никакъв касов успех. Кой знае защо, струваше ми се, че това е нужно на самия мен. Верочка съпътстваше тридесет и пет години от живота ми, тя беше по-малка от мен и бе живяла на белия свят точно толкова. Колкото повече общувах с Хипопотам Викторovich, толкова повече и по-често ми се налагаше да говоря за Верочка, да си спомням за нея и да анализирам моето отношение към нея.

В някакъв момент казах на лекаря за изненадващото си желание.

— Мога да разбера това. — Както винаги когато Хипопотама кимаше, кожата на врата му се нагърчи в тлъсти гънки. — Целият живот на сестра ви всъщност е почти целият ваш собствен живот. Очевидно е настъпил моментът, в който у вас е съзряла потребността да се ориентирате в собствения си живот. А може би най-сетне ви се е приискало да разкажете за самия себе си. Но не във вид на мемоари и автобиография, а под формата на разказ за сестра ви. Може би просто сте се уморили от постоянната си затвореност и самота и искате да изкрещите всичко на глас?

— Но защо пък за себе си? — Опитвах се все още да протестирам, макар че думите на Хипопотама болезнено ме жегнаха и внезапно разбрах, че това е истина. — Не за себе си, а за Верочка, за нейния толкова трагичен и неустроен живот.

— Не се самозалъгвайте, Андрей Михайлович — тихо избоботи Хипопотама. — Не за първи ден обсъждаме вашата сестра и аз много добре виждам, че тя не ви е интересна. Да, вие много сте я обичали, тежко сте преживели раздялата ѝ с този живот, винаги ви е било жал за нея, но тя никога не ви е била интересна. На вас са ви интересни собствените ви реакции на събитията в нейния живот, интересно ви е защо в даден момент от живота си сте ѝ се разсърдили, а в друг момент сте я съжалили, пък в трети сте изпитали някакви други емоции. Когато си припомняте живота на Вера Михайловна, вие се ориентирате в самия себе си. Това е добре — много е полезно и за духовното ви израстване, и от чисто практическа гледна точка в светлината на поставените пред нас с днешна дата задачи. Но вие няма да можете да напишете книга за нея. Каквото и да напишете, това ще бъде — на първо и най-важно място — книга за вас самия. Искате ли цялата страна да научи от какво се страхувате и в какво се обвинявате?

Само това не, точно това изобщо не исках! И мълчешком признах цялата правота на Хипопотамчето.

Какво се получи: книга за Верочка не биваше да пиша, а пък изпитвах откровено нежелание да напиша книга за милицията. Пречеше ми страхът. Докато не узнаех какво беше чак толкова опасно в събраните материали, нямаше да успея да надвия парализата, която буквално сковаваше пръстите ми само като отворех капака на лаптопа и се докоснех до клавиатурата.

Въпреки всичко в мен зрееше нещо, някакъв текст тромаво се въртеше в съзнанието ми и пробиваше със ситни кълвежи крехката черупка на отдавна установените ми принципи: никога не започвай да пишеш, докато не си разбрал окончателно какво ще бъде това както по жанр, така и по форма, да не говорим за съдържанието.

И ето че настъпи моментът, когато черупката се разчупи — ако не напълно, то поне от нея се откърти едно голямо парче — и през образувалия се отвор навън се подаде странна част неизвестно от какво...

„В живота земен стигнал до средата, аз озовах се в мрачната гора...“ *До средата или до половината!* Тези стихове натрапчиво нахлуваха в главата ми, ритмично почукваха в пулсиращото ми от болка чело и все не можех да си спомня каква точно дума бе употребил Данте. Колкото по-навътре навлизах в мрачната усойна гора, толкова по-важно ми се струваше да си спомня дословно целия откъс. Може би просто се страхувах. Толкова дълго вървях из тази тъмна, влажна и шумоляща гора, че ми изглеждаше немислимо да се върна назад, защото навярно крайт ѝ бе наблизко, а значи там имаше хора, къщи и пътища. И кой дявол ме беше довялкъл тук? В началото като че ли просто бях потънал в размисли и не обръщах особено внимание накъде и в каква посока се движа, после ми стана любопитно, а след това — страшно. И какво щях да правя сега?

За пръв път влизах в тази гора. Изобщо вече близо две седмици живеях в някакво прекрасно кукленско-приказно курортно селище на брега на едно езеро, където ме изселиха от задимения шумен голям град да лекувам раните си след поредната кървава битка за моето здраве. За моето алчно за пари семейство здравето ми наистина беше безценно, защото без него щях да се превърна в инвалид, неспособен да печели пари и да издържа всички, плащайки не само за насъщните

им потребности, но и за капризите им, които понякога биваха прекомерно големи. Но аз безропотно плащах за всичко, тъй като по този прост и стар като света начин си купувах свобода. Свободата от хората, които — ако не бяха моите пари — щяха да започнат да искат от мен внимание, любов, грижи и прочее разходи на душевни ресурси. А аз предпочитах да се отървавам само с финансови разходи. И когато след поредния тежък пристъп на болестта ми лекарите категорично настояха да поживея най-малко половин година далеч от града — сред спокойствие и тишина, да подишам чист въздух и да спя колкото може повече, аз не се впуснах в особени възражения. В този момент не ме притискаше никакъв договор, не бях длъжен след определен срок да представя някому новия си ръкопис и заминах с чисто сърце, жадувайки тайно в душата си да напиша най-сетне онази музика, която исках самият аз, а не тази, която очакваха да съчиня постановчиците на мюзикъли.

В продължение на десетина дни се ограничавах само с кратки разходки покрай брега на езерото, с четене на вестници и обмисляне на сюжета, който щеше да залегне в основата на либретото за моята рокопера. А днес — неизвестно как — се озовах в тази оловносива гора, чиито покрайнини се виждаха от прозореца на моята къща. И бродех из нея с тъпото упорство на отчаяния, изгубил надежда човек. Все някога гората трябваше да свърши, не можеше да се простира до безкрай...

След два часа започна да ме тресе от влажната хладина, а след още някое време непоносимо ме заболя главата. Май че кръвното ми отново се бе повишило. Краката ми постепенно се наливах с умора и дори тази умора ми се струваше влажна и по тази причина — още по-тежка. Бях на четиридесет и пет години. Все пак — това половината от живота ли беше или средата му? И имаше ли разлика между тези две понятия? От гледна точка на чистата аритметика — като че ли имаше, защото ако четиридесет и пет години са половината от живота, значи ми е съдено да доживея до деветдесет години, което само по себе си не беше лошо, дори — никак. Но ако четиридесет и пет години са средата, центърът, от който разстоянието до всички краища е еднакво — по четиридесет и четири години, значи щях да умра на осемдесет и девет. С цяла година по-рано. Естествено — и осемдесет и девет години живот беше напълно достатъчен и едва ли си струваше да

упорствам чак толкова заради една година, още повече че тя вероятно щеше да бъде прекарана в болести, недъзи, старческо мърморене, ако не и в пълно умствено разложение. Но, от друга страна, това беше цяла година, дванадесет месеца, в течение на които можех да се наслаждавам на живота, да чета книги, да слушам музика и ако ми провървеше — дори да ходя на театър. Добре де, дори и да не ходех, дори и да ме возеха в инвалидна количка, но въпреки това... Колкото повече вървах, толкова по-абстрактни и абсурдни ставаха разсъжденията ми, колкото повече те се отдалечаваха от здравия разум и обикновената житейска логика, толкова по-силно отбраняваха съзнанието ми от паниката, която коварно ме обкръжи от всички страни и зае изчакваща позиция с надеждата да уцели момента, когато за миг ще изгубя бдителност и тя ще се нахвърли върху самотния, заблудил се пътник със сладострастието на освирепял вампир.

Какво беше това? Стори ли ми се или наистина пред мен, сред тъмносивите храсти, се мерна нещо яркожълто? Направих няколко крачки по посока на цветното петно и с изумление видях едно момиченце на около дванадесет-тринадесет години в дънки и яркожълт пуловер да седи върху ствола на повалено дърво. Почти си помислих, че то също се е заблудило, но след миг разбрах, че греша. В позата му, в ръцете му, в леко наклонената на една страна глава нямаше напрежение, предизвикано от страх или умора. Момичето сякаш се вслушваше в нещо вътре в себе си и лекичко се усмихваше. За миг в ушите ми прозвуча музикална тема за флейта и веднага изчезна.

Когато се приближих, момичето обърна глава и ме погледна без капка учудване.

— Здравсти! — рекох аз колкото може по-мило, за да не го изплаша.

— Здравейте! — вежливо се отзова то.

— Мечтаеш ли си?

— Не, аз никога не мечтая. Просто мисля.

— Попречих ли ти?

— Да, малко. Да ви изпратя ли?

— Къде? — попитах глупаво, защото въпросът му ме обърка.

— До селото. Вие сте се заблудили.

— Как се досети?

— Не сте от нашето село, значи сте от курортното селище. От курортното селище до нашето село има една пряка пътечка през гората, много е удобна, всички минават по нея. А вие вървите по съвсем друг път, значи не знаете къде е другата пътечка. Значи сте тук за пръв път и сте се заблудили. Почти всяка седмица срещам насам някого — не сте първият.

Гласът на момичето бе монотонен, някак глуховат и лишен от емоционалност. Ако с такъв глас разговаряше голяма жена, бих заложил главата си, че има тежка депресия. Но дете, при това облечено в такъв слънчевожълт пуловер...

— А селото далеч ли е?

— На около петнадесет минути, ако вървите по правилните пътечки.

— А до курортното селище колко път има?

— Оттук ли? Много е далеч. Ако тръгнете назад от това място до курортното селище, ще вървите няколко часа, дори да знаете пътя и да не се отклонявате. Първо трябва да се отиде до селото, да се мине надолу покрай гората, за да се излезе до краткия път и по него да се стигне до курортното селище — така ще стане бързо. А оттук е много далеч.

Не бях силен по география, пък и пространственото ми въображение не беше кой знае колко развито, но въпреки това обяснението на момичето ми се стори странно. Някак трудно можех да повярвам, че през една и съща гора можеше да се премине много бързо, а можеше и да се върви с часове.

— Какво да се прави! — обречено въздъгнах аз. — Тогава да вървим в селото! Там имате ли нещо като кафене или ресторант? Трябва да си почина, да хапна и да се поизсуша — целият подгизнах във вашата гора.

Момичето мълчешком кимна и стана от разкривения, обрасъл със зеленикав мъх ствол. И пак така мълчешком, без да каже нито дума, тръгна напред, а на мен ми оставаше само послушно да го последвам.

Селото се появи пред очите ми внезапно, като в театър, където за секунда са сменили декорите. Та само преди миг бях заобиколен от сиво-кафяви клони, а краката ми затъваха в черно-кафявите окапали и полуизгнили листа, а ето че вече стъпвах на твърда почва и вървах по

посока на изникналите пред мен преливащи неонов табели. Съжалих, че не си бях сложил очилата, но никога не ги вземах, когато ходех на разходка. Само че заради късогледството си сега не можех да прочета отдалеч нито един надпис.

— Ще ми покажеш ли къде е кафенето? — повторих молбата си на моята мълчалива спътница.

— Разбира се — глуховато се отзова тя.

В момента тъкмо минавахме покрай дълга двуетажна къща, когато от прозореца ѝ се разнесе:

— Къде отиваш? Прибирай се вкъщи, скоро ще вечеряме.

— Ей сега ще се върна, мамо — откликна моята изпращачка, без да се обръща.

— Къде отиваш? — настойчиво повтори женският глас.

Погледнах натам, откъдето идваше гласът, и видях красива светлокоса жена, застанала на отворен френски прозорец, започващ от самия под. Инстинктът ми на мига заработи и въпреки умората и главоболието си, аз се спрях.

— Извинете, за бога, но се изгубих в гората и вашата дъщеря любезно ми помогна да се измъкна оттам. А сега я помолих да ми покаже място, където мога да си почина и да се подсуша.

Жената мило се усмихна:

— Доста е далеч. Елате у нас — ще се подсушите и ще си починете. Тъкмо се канех да нахраня децата за вечеря.

Приех предложението с благодарност. И действително — вече няха сили да ходя някъде далеч, а жената ми хареса... Тя наистина беше красива. И гласът ѝ беше толкова приятен и някак кадифен, но в същото време в него се прокрадваха и звънки нотки. Сякаш звучеше виолончело в дует с алт. Искях непременно да сложа точно такъв дует в новата си опера, която се надявах да напиша по време на почивката си след престоя ми в болницата.

Влязох през гостоприемно разтворената врата. Да, моята нова позната не живееше в разкош. Мебелите бяха стари, макар и старателно почистени, толкова старателно, че дори на места боята беше паднала. Избелелите тапети свенливо бяха замаскирани с множество репродукции, поставени в евтини рамчици. Забелязах и няколко картини, които бяха оригинални и според мен — съвсем нелоши. И нито една снимка.

— Казвам се Ана. — Домакинята ми протегна ръка. — А вие можете да не се представяте, познах ви. Впрочем снощи по телевизията показваха последния ви мюзикъл — „Падналият ангел“.

Аз докоснах пръстите ѝ и неволно потръпнах: бяха ледени и някак безжизнени. Сякаш сред буйството на рояла и струнните инструменти чух протяжния звук на тръба.

— И хареса ли ви моят „Ангел“? — изтърсих първото, което ми хрумна, за да скрия смущението си, макар че обикновено никога не задавах такъв въпрос. Какъв смисъл имаше да питам? Дори човек да не харесваше моята музика, от любезност щеше да започне да пее дитирамби.

— Музиката много ми хареса, но всичко останало е под всякаква критика — отвърна Ана със спокойна усмивка. — Елате с мен, ще ви покажа къде е банята и ще ви дам чиста кърпа и топъл халат.

Интересно — какво друго можеше да не ѝ хареса, след като нямаше претенции към музиката? В мюзикъла най-важното беше музиката, а също и вокалът, но по тази линия, доколкото знаех, всичко беше наред, във всеки случай — поне в постановката, която направиха за телевизията. Бях на няколко от репетициите и гласовете, които чух, ми се сториха повече от подходящи, освен ако преди записа не са сменили изпълнителите. В такъв случай какво не ѝ беше харесало?

Мислите ми се точеха точно толкова вяло и бавно, колкото и немного топлата вода от овехтелия душ. Да, очевидно нямаше да успее да се стопля в тази баня — нямаше нито налягане, нито истински топла струя.

Старателно се разтърках с отдавна протритата, била някога хавлиена кърпа, увих се с халата, окачих в банята влажните си дрехи и се върнах в стаята, която, както ми се стори, изпълняваше ролята на гостна. Ана я нямаше, а дъщеря ѝ — момичето в слънчевожълтия пуловер — седеше в ъгъла на пода в абсолютно същата поза, в която го видях в гората. „Защо ли седи на пода? — помислих си учудено. — В стаята има диван, няколко стола и два фотьойла и са съвсем свободни.“

— Как се казваш? — бодро го попитах аз.

— Лъки — глухо се отзова то.

— Лъки ли? На английски това означава *щастливка*, *късметлийка*. Хубаво име имаш.

— Лъки е съкратено от Лакримоза. Някои ме наричат Рима, някои — Моза или просто Оза. Имам много имена.

Говореше, без да вдига глава, и гласът ѝ потъваше някъде в пространството между коленете ѝ. Господи, на кого му бе хрумнало да кръсти детето си с такова име, което в превод от латински означава *Сълзлива*? Да не би тя от раждането си досега непрекъснато да плачеше? Изведнъж ми стана болезнено мъчно за това крехко, флегматично момиче и ми се прииска да му кажа нещо ободрително.

— Е, нищо, когато пораснеш, ще ти остане само едно име: Лъки. И ще бъдеш щастливка и късметлийка във всичко.

— Когато порасна, ще имам съвсем друго име.

— Защо? — учудих се аз.

— При нас само възрастните имат истински имена. Децата ги кръщават на някоя особеност от характера или от външността им. Това са, тъй да се каже, детски прякори... А когато детето порасне, му дават нормално име. Тук така е прието. По-нататък и аз ще имам нормално име. Ако доживея дотогава.

Боже мой, какви ги дрънкаше?! Как беше възможно момиче на нейната възраст да изрича толкова страшни думи? „Ако доживея дотогава.“ Може би беше неизлечимо болна и знаеше това? И потиснатостта ѝ, забавените ѝ движения и гласът ѝ, лишен от каквато и да било изразителност, бяха плод на скръбното ѝ очакване?

— Болна ли си от нещо? — попитах състрадателно.

— Не, съвсем здрава съм. Ако не се брой душата ми.

— А какво ѝ е на душата ти?

— Боли ме. Боледува. Хайде да вървим в кухнята, мама е приготвила вечерята.

Отново ми направи впечатление колко тежко и без характерната за тази възраст енергичност тя стана от пода.

След малкия хол кухнята ми се стори огромна, но и тук навсякъде се забелязваха признаците на грижовна и спретната бедност. Като че ли нито един от предметите не бе купен през последния половин век, всички домакински съдове, чиниите и приборите бяха съвсем същите като онези, които бях виждал през ранното си детство при баба си и каквито отдавна вече не се произвеждаха и не се продаваха. Пък дори и баба ми, доколкото си спомнях, се оплакваше, че всичко това вече е много вехто и когато ме убеждаваше да се уча

добре в училище, често-често повтаряше: „И като пораснеш и започнеш да печелиш пари, ще ми подариш нови съдове, че тези чинии вече не мога да ги гледам — цял живот все тези розови цветчета са пред очите ми.“ Излизаше, че през целия си живот Ана не бе успяла да се сдобие с нито един нов предмет за кухнята си, тъй като на вид жената беше на около тридесет и пет — тридесет и осем години, не повече. Наистина ли беше дотолкова притеснена материално? Интересно — колко ли деца имаше Ана? Тя каза, че се кани да нахрани децата за вечеря, което означаваше, че освен тъжната Лакримоза, има най-малко още един потомък. И защо ѝ е трябвало да ражда две деца, след като няма с какво да живее? Кой каквото ще да казва, но жените са странни същества!

Ала в кухнята се разнасяха аромати, които бяха повече от апетитни, направо — възхитителни. Можете да ми повярвате, защото аз много добре зная как мирише запеченото с подправки прясно месо и как мирише дълбоко замразеното месо. В тази кухня се готвеше прясно месо. Мен не ме бяха чакали на гости, което означаваше, че Ана купуваше такива скъпи продукти за себе си и за децата си, въпреки че ги сервираше в останали отпреди сто години чинии с полуизтрита щампа и нащърбени ръбчета.

А в същото време самата Ана все повече и повече ми харесваше. Седях край масата, наблюдавах как реже пресни зеленчуци и украсява с тях блюдата, пълни с огромни порции месо, а очите ми не можеха да се откъснат от изяществото и пестеливостта на движенията ѝ, от гордата ѝ осанка, дългата ѝ шия и строго очертания свършен контур на брадичката ѝ. И дори — оставайки верен на навика, който имах още от юношеските си години — си я представих разсъблечена, гадаейки по онези форми, които се очертаваха под тесните ѝ панталонки и прилепналия ѝ пуловер. Всъщност при такива дрехи няма кой знае какво да се гадае, защото всичко се вижда. Впрочем чиниите, в които беше разпределено месото, бяха шест. Ана, Лъки, аз и... Нима тази жена имаше още три деца? Смело! Или може би в този дом чакаха гости на вечеря.

— Лъки, повикай децата, всичко е готово — сякаш чу мълчаливия ми въпрос Ана и му отговори: — Освен Лъки, имам още три деца — добави тя, обръщайки се към мен.

— А съпруг имате ли?

— Не. И никога не съм имала. При нас това не е прието.

— В смисъл — как така не е прието? Не е прието да имате съпрузи, така ли? — направо не повярвах на ушите си аз.

— Не е прието изобщо да се женим, да регистрираме бракове — с усмивка ми обясни Ана. — Имаме си свой ред, той може да ви се стори странен, но на нас ни е добре така. Тук от векове живеят по този начин.

— Добре де — не преставах аз, забравил за деликатността, — дори и да нямате съпруг, надявам се, че децата ви все пак имат баща? Или съгласно вашия ред децата се появяват на белия свят без бащи?

Ана мълчаливо подреди на правоъгълната маса чиниите, ножовете и вилиците, седна срещу мен и преплете пръсти под брадичката си.

— Не бива да задавате такива въпроси. Не е правилно — категорично изрече тя.

Ами да, разбира се — беше права, явно бях проявил някаква чудовищна нетактичност, но това не беше от липса на възпитание, а от почуда. В продължение само на петнадесет минути на два пъти ми разказаха свършено невероятни неща и на това отгоре твърдяха, че тук, видите ли, редът бил такъв. Как беше възможно това? Селото се намираще на петнадесет минути ход пеша (ако се минеше по краткия път) от курортното селище, в което имаше съвсем друг ред, такъв, какъвто цареше и в цялата страна, и по целия свят. А това не беше самотен остров в океана, до който цивилизацията никога не бе достигала — беше село с кафенета, ресторанти, магазини и телевизия в центъра на една голяма държава. Естествено че бях шокиран и затова се набърках с въпросите си, където не трябва.

— Извинете ме — разкайвайки се, промърморих аз. — Но вие направо ме слисахте...

Канех се да обясня още нещо за свое оправдание, но Ана доближи пръст до устните си:

— Шт, тихо, децата идват.

Първа влезе Лъки и мълчешком се настани край масата до майка си. След нея в кухнята се появиха още две момчета и едно момиче. Едното от момчетата видимо накуцваше. В първия момент ми се стори, че и четирите деца са на една възраст — при всички случаи не успях да определя на око кое от тях е по-голямо и кое — по-малко. И

трите изглеждаха точно така, както и Лъки — на около дванадесет-тринадесет години. И най-сетне осъзнах! „Ами да, разбира се, ето защо Ана не иска да се впуска в темата за бащата или дори за бащите на своите деца! Те са осиновени. Едно от тях вероятно е нейно, а останалите не са, но те не знаят това. Интересно — кое от четирите деца е родила тя?“

Хвърлях по някой и друг любопитен поглед към хлапетата и стигнах до извода, че без чужда помощ не мога да отговоря на този въпрос: нито едно от тях външно не приличаше поне по нещо на Ана. Може пък и четирите да са осиновени? В такъв случай беше още по-необяснимо защо ѝ е трябвало да осиновява толкова деца, след като е видимо бедна? Истинска глупост! Макар че кой знае дали съм прав и кой знае какви неща още е прието да се смятат за нормални в това странно село!

И на мен изведнъж страшно ми се прииска да остана тук и да опозная по-добре местните нрави. Отдавна вече не бях изпитвал това чувство, което ме обземаше в детството ми, когато баща ми донасяше нова книга: тогава знаех, че под подвързията, по белите, гъсто изписани страници ме очакват необикновени чудеса и нечувани приключения и няхах търпение да ме пуснат да отида в стаята си с този източник на ново и безкрайно интересно за мен познание.

— Ана, запознайте ме с децата си — помолих аз.

— Разбира се. Вече познавате Лъки, а това е Еспера, втората ми дъщеря. — Ана посочи с глава болезнено бледото, но с блестящи очи и жива усмивка момиче, което седеше до нея.

„Еспера — помислих, — това сигурно идва от Есперанца, което означава *Надежда*. Хубаво име. Интересно как ли ще я нарекат, когато порасне?“

— До вас седи Булит — продължи Ана.

— О, значи ти си хокеист? — оживих се аз.

— При нас няма лед и никой не играе хокей — реагира момчето, което наричаха Булит. Гласът му беше по детински звънък и чист, но моето чувствително към звуците ухо долови в него враждебност и готовност за светкавична атака.

— Значи си запаянко, така ли? Гледаш ли мачовете по телевизията?

— Не. Аз просто бия. Тутакси, силно и болезнено! — звънко рапортува малчуганът, като ме възнагради със студена и злобна усмивка.

— Да — въздъхна Ана. — Булит е нашият побойник, цялото село се страхува от него. А неговият брат — посочи към момчето, което накуцваше — никога не вдига ръка срещу никого, а вечно ходи със синини и цицини. За такива като нашия Акси казват, че са деца-кутсузи. Ако в цялата гора има един-единствен ръждив пирон, Акси непременно ще го настъпи, ще си разреже крака и раната ще се инфектира. Ако в цялото село има само един рушащ се балкон, можете да не се съмнявате, че парчетата от мазилка ще се откъртят и ще паднат точно когато оттам минава Акси.

„Акси значи *Аксидент* — нещастен случай, ето какво означава името му — досетих се тогава. — Какво пък, може би идеята да даваш на децата си имена, изхождайки от особеностите на характерите им, не е чак толкова лоша. При всички случаи в това има нещо забавно.“

— Кажете ми — във вашето село има ли хотел? — поинтересувах се аз.

— Разбира се, и не само един. Тук винаги идват много туристи.

— Защо? Да не би да имате някакви исторически забележителности?

— Не, нито една. Но имаме особени нрави и те създават особена атмосфера, в която много хора искат да се потопят. И на вас ви се прииска, нали?

— Така е — съгласих се. — Но има нещо, което не мога да разбера: никога не съм чувал за вашето село и ако днес не се бях заблудил, така и нямаше да узная нещо за вас и за особените ви нрави. А откъде научават за тях тези многобройни туристи? Та аз вече две седмици живея в курортното селище и никой не ми е споменал за вашето село, макар че курортното селище е съвсем наблизо. Откъде научават другите хора?

— Точно това е една от нашите особености. Хората попадат тук съвсем случайно, както всъщност им се струва, задават си същия въпрос, който си задавате и вие, и остават при нас, за да разберат как са се озовавали тук другите хора. При нас е интересно. Ще ви хареса.

Докато Ана произнасяше последните думи, очите ѝ странно проблеснаха и ми се стори, че от тях буквално бликна и ме обгърна —

от главата до петите — бледосиня хладина...

ГЛАВА 8

Винаги става така: дните се точат един след друг — напълно еднакви, вече започва да ти се струва, че така ще бъде през целия ти останал живот, ти свикваш с това, преставаш да тръпнеш в очакване на промени и повече не се вълнуваш от мисълта: а какво ще стане, ако изведнъж... Всички ние сме яростни привърженици на стабилността и се чувстваме комфортно само тогава, когато със сигурност знаем какво ще се случи утре, какво — вдругиден и какво — след три месеца. Въобразяваме си, че сме се превърнали в истински господари на живота си, защото можем да го управляваме, а илюзията за нашата способност да управляваме живота си произтича именно от наивната ни убеденост, че уж можем да го прогнозираме.

А след това събитията започват да ни засипват. Обикновено това става внезапно и едно след друго.

Аз до такава степен се бях захласнал в заниманията си с Хипопотамчето и в ровенето из собствения си мозък, че за известно време загубих чувството си за реалност. Казано по-просто, забравих, че зад границите на санаториума има и друг живот, който тече някак си и се движи нанякъде. Струваше ми се, че цялото ми битие от днес и завинаги ще бъде съсредоточено изключително върху моите лични преживявания, спомени и прочие вътрешни процеси. Нещо повече — дори случайно се улових да усещам, че всичко това вече е изгубило първоначалната си цел: да възвърна моята заблудила се в тъмата памет, за да се опитам да подсигурия собствения си, най-неочаквано попречил някому живот. Самото занимание да търсиш нещо в себе си се оказа толкова увлекателно, че нямаше нужда от поставянето на допълнителни цели. И макар на този етап да не се забелязваха никакви резултати от борбата с парамнезията ми, това изобщо не ме огорчаваше. Аз се привързах към Хипопотама и изпитвах искрена симпатия към него, а страховете, свързани с изстрела и отровния коняк, отново се притъпиха, погребани под руините на детските ми впечатления и юношеските ми пъпчиви страдания.

А след това настъпи денят, в който всичко тръгна с краката нагоре. Беше същият онзи ден, когато Мимозата ме изненада. Правеше го вече не за пръв път, но сега това се случи след дълга пауза и бе твърде осезаемо.

Трябва да отбележа, че аз упорито продължавах със своите упражнения във фитнесзалата, като значително бях увеличил натоварването не само на сърцето, но и на мускулите си, които ден подир ден все повече се наливаха със сила и дори започнаха да придобиват известна релефност. За пръв път в живота се подлагах на физическо напрежение и откривах голямо удоволствие в този вид дейност. Вече течеше третият месец от моето пребиваване в санаториума, а така и не се бях сдобил с компания по време на тренировките си на уредите, от което се чувствах невероятно щастлив. Вероятно бях единственият симулант, а всички останали обитатели боледуваха истински или пък се възстановяваха след тежки заболявания и максималното, за което им стигаше куражът, бе да цамбуркат в басейна.

С увлечение въртях педалите на колелото, отдаден на спомените си за онзи период от живота си, когато за пръв път изпитах силен интерес към противоположния пол (тъкмо в този момент с Хипопотама разработвахме сексуалната сфера). И изведнъж усетих, че някой ме гледа. Всъщност не беше точно така... Не съм екстрасенс и не вярвам, че човек може да усеща чуждия поглед. Разбира се, това със завидна последователност се удаваше на моите персонажи в романите ми, но за мен то не бе нищо повече от художествен похват. Самият аз никога не бях имал стога да изпитам подобно чувство, което — както твърдяха, се поражда, щом доловиш върху себе си нечий поглед.

Стори ми се, че чух как някой откряна вратата на фитнесзалата. Именно — откряна, едва-едва, оставяйки само един тесничък процепа. И не я затвори. Но аз обърнах внимание на това едва тогава, когато осезаемо почувствах засмукващата хладина на течението, защото прозорецът също беше отворен. Отначало не реагирах на течението, след това си спомних звука от откряващата се врата и осъзнах, че разгорещеното ми потно тяло е застрашено от простуда, ако не и от пневмония. Скочих от тренажора, приближих се до вратата, за да я затворя, и чух бързо отдалечаващи се стъпки. По дяволите, да не би някой да ме следи!? Че кой би могъл да се занимава с това?

Потиснах раздражението си, затръшвах вратата и се върнах към тренировката си. В края на краищата фактът, че не общувам с никого — освен с Трънливкин и Мимозата — съвсем не означаваше, че никой не ме вижда и не ме забелязва. Напълно възможно бе някой да е научил, че се подвизавам в санаториума и ако това е някоя дама — значи няма нищо странно, че ѝ се е приискало да види своя идол полуразсъблечен, по време на спортните му занимания.

След известно време вратата отново се отвори, но този път не едва-едва, а напълно нормално и на прага на фитнесзалата се появи Елена с впит по краката кожен панталон и широка спортна фланелка с надпис „Напред!“ и смешна рисунка, изобразяваща обути в маратонки костенурка.

— Нали няма да ви преча? — попита с усмивка Мимозата. — Вашите постижения ми направиха много силно впечатление и реших да последвам примера ви.

— Присъединете се — кимнах аз. — Самият факт, че физическото натоварване укрепва нервната система, беше голямо откритие за мен, защото никога в живота си не съм се занимавал със спорт. А вие?

— Аз се занимавах, когато бях ученичка.

Вече навъртах километри по бягащата пътечка, настроена на режим за бърз ход в планината, а Елена се настани на два метра от мен, на колелото.

— С какъв спорт се занимавахте?

— Играех волейбол. Е, и тренирах малко лека атлетика.

— А защо ги заряхахте?

Дори не забелязах как започнах да задавам въпроси, на които още навремето си бях наложил табу: бях си забранил да разпитвам хората за личните им неща и да водя каквито и да било разговори за семейния им живот, защото нито исках някой да ми разказва за себе си, нито след това да ми задава подобни въпроси.

— От чувство за вътрешно противоречие. — Елена се изсмя. — Сигурно е трудно за вярване, но като дете бях много хубаво момиче.

— Какво говорите! — прекъснах я веднага, стараяйки се да бъда джентълмен. — Трудно е да се повярва в обратното. Само че не разбрах каква връзка има това със спорта.

— Пряка. Поне що се отнася до моите родители. Те си бяха втълпили, че покрай мен много рано ще започнат да се навъртат момчета и това ще навреди и на учението ми, и на моралния ми облик, и изобщо на целия ми живот. И за да ме предпазят от съблазънта да ходя с момчетата на разходка, на кино или на танци, целодневно ме натоварваха със спорт. На това отгоре не се сетиха да скрият тактиката си от мен, така че аз непрекъснато трябваше да слушам как само тренировките в спортната школа ще ме спасят от страшния път на малолетна курва.

— А вие съгласихте ли се с това? — заинтригувано попитах аз, като наум веднага отбелязах оригиналността на тази идея и започнах да обмислям как мога да я отиграя в книгата си.

— Бях послушно дете и свято вярвах, че мама и татко винаги са прави. Но рано или късно идва краят на всички заблуди.

— И се влюбихте! — досетих се аз.

— И още как! Целият свят помръкваше, ако не го видех и един ден. Тогава бях на шестнадесет години, в десети клас, тренировките ми бяха по два пъти на ден — сутрин и вечер, преди и след часовете в училище, пък и матурата приближаваше със страшна сила. С огромни усилия успявах да отделя време за срещи. Най-смешното беше, че той учеше в съседен клас и се виждахме всеки ден в училище. Но в главата ми непоклонимо се бе вкоренило убеждението, че спортът е несъвместим с личния живот и че щом тренирах в спортната школа, значи не можеше и дума да става за никакви интимни връзки. Родителите ми се бяха постарали и здраво бяха набили това в представите ми. И вместо да се задоволявам с общуването ни в училище и със срещите ни през почивните дни, когато имах малко повече свободно време, аз започнах да замислям бунт. Ама че глупачка съм била! — Елена отново се засмя. — И най-умното, което успях да измисля, беше да зарежа спортната школа. Мислех си, че докато не я зарежа, онова, което става с мен, никога не би могло да се нарече любов. Бях повярвала, че докато го има спорта, не може да я има любовта. А пък ако го нямаше спорта, нещата щяха да са много по-различни. Просто изумително е колко неизтребимо и задълго остават в главите на децата онези глупости, които тъпчат в тях родителите им.

— В такъв случай много рискувате, ако започнете да тренирате на уредите — пошегувах се. — Това може да преобърне личния ви

живот. Не ви ли е страх?

По лицето на Мимозата премина сянка, ъгълчетата на устата ѝ за миг увиснаха надолу и това още веднъж ме убеди, че нервният срив, заради който тя бе попаднала на лечение тук, бе станал именно в резултат на любовна драма. С кого ли? Дали със съпруга ѝ? Или с любовника ѝ? Впрочем дори не знаех дали е омъжена или не. И нямаше да си позволя да я попитам, нямаше да си позволя да наруша въведения от самия мен принцип. Вярно, Мимозата нямаше представа, че аз имам такъв принцип и нищо не би могло да ѝ попречи да ми разказва за себе си и без да съм ѝ задал каквито и да било въпроси. Но досега не го бе сторила, макар че общувахме вече от два месеца. Интересно — защо ли? Да не би пък до такава степен да прилича на мен, че сама да си е изградила същите принципи? Или действително е екстрасенс и може да чете мисли? Искаше ми се да зная дали се държи по този начин само с мен, или постъпва така и с Павел Петрович.

— Вие навярно също сте били послушно дете — каза тя вместо отговор на въпроса ми.

— Защо решихте така?

— Защото сте талантлив писател, който се изяви, след като вече беше навършил тридесет години.

— Не разбрах — леко забавих крачка аз. — Каква връзка има това?

— Вие сте творческа личност, творец. Творецът винаги върви по собствен път и единствено благодарение на това може да създаде нещо ново, което да не прилича на нищо, създадено от други творци преди него. А ако създава неща, които наподобяват вече създадени, значи той не е творец, а имитатор. Съгласен ли сте?

— Ласкаете ме, Леночка. Разбира се, на мен ми е приятно да слушам това, но въпреки всичко не долових каква е връзката.

— Творецът, който върви по собствен път, има само един антипод — това е напълно послушната личност, която свято вярва, че по-големите винаги са прави, а собствените ѝ възприятия, които са в разрез с думите на родителите и учителите ѝ, са неправилни и затова нямат значение. Послушната личност не може да създаде нищо. Такъв човек пораста като перфектен изпълнител, но никога не става творец. Ако детето е талантливо, това означава, че то още от ранно детство има собствен път и собствени възприятия. Такива деца никога не са

послушни — те са вироглави, капризни, ценят в себе си своята различност, чувстват я интуитивно и не желаят да спазват забраните и да изпълняват заповедите на възрастните. И ако успеят да постигнат това, ако възрастните не ги пречупят и не осакатят психиката им, талантът на такива деца се проявява много рано. Но ако талантът на даден човек се прояви по-късно, когато вече е в по-зряла възраст, това изобщо не означава, че той изначално не е имал талант и че просто ей така, изведнъж нещо случайно е избило на повърхността.

— А какво означава? — заинтригувах се аз.

— Само това, че детето много успешно се е преструвало на послушно, когато е било малко. Инерцията на послушанието се точи дълги години, тя не преминава за един ден. Затова ако едно по природа надарено дете съзнателно избира пътя на послушанието, за да се отърве от родителите си с техните безкрайни изисквания, поучения и наказания, то даденият му от Бога талант се проявява по-късно. Струва ми се, че ако вие, Андрей, сте били непослушно момче, щяхте да напишете първия си бестселър още на деветнадесет-двадесет години. А вие го написахте едва след тридесетата си година.

Дявол да го вземе — тя беше права! Не знаех дали за всичко, което твърдеше, но за едно със сигурност беше права: по послушание аз наистина бях дете-подарък, умело се преструвах на кротък и хрисим, за да не ми крещат, да не ме ругаят и да не ме наказват, макар че по десетина пъти на ден не бях съгласен с родителите си и смятах, че те изобщо не са прави. Нещо повече — често се чувствах несправедливо обиден от баща си и майка си и паметта ми — да бъде проклета дано! — грижливо пазеше тези обиди. Но не можех да си спомня нито един случай, в който да съм направил опит да им докажа нещо или да отстоя правото си за нещо. Да, Андрюша Корин винаги е бил конформист, а не борец. Така беше по-безопасно. Така можех да избегна постоянното усещане, че съм недостоеен, че не съм достатъчно добър, не съм достатъчно умен, сръчен или прилежен. Не исках да ме ругаят или наказват, тъй като всяка ругатня беше удар по собствената ми оценка за самия мен. За съжаление възрастните не могат да се карат на децата си така, че да не ги оскърбяват, те не посочват грешките им и възможностите да бъдат поправени, а винаги бият по най-болното място — по самооценката им, наричайки детето лошо, глупаво,

тромаво, негодно за нищо. И това е най-мекото, което човек може да чуе от едни разгневени родители.

Да, Мимозата ме изненада.

— Сама ли измислихте тази теория? — с неподозирано уважение попитах аз.

— Не, прочетох я в умните книги. По-точно — нещо прочетох, а за друго се досетих сама. В една книга пишеше, че послушанието и творчеството са две противоположности. В друга книга прочетох, че един от най-разпространените страхове е страхът да не се окаже, че не си достатъчно добър. А всичко останало си го допълних сама, като изхождах от житейския си опит и от наблюденията си.

Вътрешно се раздирях от мъчителното желание да попитам Мимозата каква е по образование и какво работи. Но съзнавах, че не бива да го правя. Не биваше чак толкова да задълбочавам личните ни контакти, нямах нужда от такова нещо нито по принцип, нито в частност в този момент. Тъй че сметнах за по-добре да отклоня разговора в по-спокойното русло на обсъждането на филма, който предишната вечер бяха показали по телевизията.

Точно по време на този разговор Мимозата ми нанесе още един удар, и то много по-осезаем, отколкото първият. Случи се в най-неочаквания момент, когато с нея обсъждахме нелогичното според мен поведение на героинята, която беше многодетна майка.

— Всичките й деца бяха родени от любими мъже, всичките й деца бяха желани, а сценаристът така бе написал ролята й, сякаш тя изобщо не обича децата си. Та това е абсурд! — разгорещено заяви тя.

— Нищо подобно, кой ви е казал, че жената няма право да не обича децата си? Кой ви е казал, че тя е длъжна да ги обича?

Отново хвърлих внимателен поглед към Мимозата, но този път не забелязах никакви признаци за това, че темата засяга нещо много лично в душата й. Ама че теза!

— Всички жени обичат децата си. И освен това, ако не ги искат, не ги раждат, при всички случаи — не в такова количество — продължих да упорствам аз.

— Грешите — с неочаквана мекота ми отвърна Елена. — Прието е да се смята, че хората — и мъжете, и жените в еднаква степен — са длъжни да искат да имат деца. Разбирате ли? Така е прието да се смята. И точно така ни възпитават още от детството ни. И когато един човек

внезапно разбере, че не иска да има деца, той започва да се чувства непълноценен, различен и виновен пред целия свят. Външно може да проявява чувството си за вина по всевъзможни начини, може дори да не го усеща, защото това става на ниво подсъзнание. Едни се прикриват като с щит зад недоброто си материално положение и казват, че не искат да плодят беднотия. Други прибегват до по-сурови мерки, да речем — дълго време не се женят или омъжват. А има и такива, за които чувството за собствената им неправилност е толкова непоносимо, че създават деца. Да, аз не искам да имам деца, мислят си те на ниво подсъзнание, но ме е срам да си го призная и ако някой ме попита защо нямам деца, какво ще му отговоря? Ще бъда принуден да имам деца, за да не ме смятат за изрод, за бяла врана, за различен от другите. Такива хора с удоволствие създават деца, но не ги обичат кой знае колко.

— Не съм предполагал, че ще чуя от вас такива неща. — Спрях бягащата пътечка, избърсах се с кърпата и започнах бавно да крача из залата в очакване пулсът ми да се нормализира. — Ако правилно съм ви разбрал, значи хората изобщо не са длъжни да искат деца?

Тя поклати глава:

— Хората изобщо нищо не са длъжни. Едни искат деца, други не искат. Всички хора са различни, не са длъжни да приличат един на друг и да искат едно и също. И не бива да се притесняват от това, че не приличат на съседа си или на колегата си. Хората са се отучили да ценят собствената си уникалност и неповторимост, много по-лесно им е да живеят, когато знаят, че са в синхрон със стандартното. И дружно, радостно, с кикот и освиркване подлагат на гонения и присмех онзи, който не се вписва в този стандарт. А стандартите са въведени с едничката цел човешкото същество да стане по-управляемо. Тоест всеки стандарт е проява на власт.

— Трябва да помисля — признах си, тъй като бях доста озадачен от тези странни разсъждения. — Не съм подготвен за такива разговори.

Мимозата спря да върти педалите, слезе от седалката и тръгна към вратата.

— Като за първи път е достатъчно, ще ида да си взема душ. Ще дойдете ли в басейна, Андрей?

— Да, разбира се — кимнах разсеяно. — Някъде след около половин час.

— Значи ще се видим там. А ако моите думи ви смуцават, ако ви се струват обидни и изнервящи, тогава помислете си защо толкова рядко се виждате с децата си. Но бъдете честен към себе си и не се оправдавайте, че дъщеря ви си има свой живот на голям човек, а синът ви не бива да бъде травмиран с посещения при болния си баща. И запомнете, Андрей: всеки човек има право да бъде такъв, какъвто е. А когато той започне да крие това, да се притеснява от себе си, да се преструва и да се прекроява по общия стандарт, значи предава самия себе си, предава онази личност, онази уникална и неповторима особеност, която представлява в действителност. Той се отрича от нея. А това е пагубно.

Гледах към захлопналата се след нея врата с отворена уста. Виж ти каква била Мимозата! И едва след около минута осъзнах, че вече мога да затворя устата си.

Редовните занимания с Хипопотамището не останаха без последствия. Ако през първата седмица всяка изказана от него мисъл с огромно усилие задвижваше в мен ръждясалите механизми на възстановяването на причинно-следствената връзка и изясняването на истинската причина за събитията, то сега цялата тази верига бе смазана и сглобена. Онези двадесетина минути, в течение на които *трупах мускули*, ми бяха достатъчни, за да разбера колко права е нашата крехка Мимоза.

Аз не исках да имам деца. Не знаех защо — просто не исках и толкова. Те не ми бяха необходими, не ми бяха интересни. Срамувах се и се боях, че ако някой научи за това, хората ще започнат да ме сочат с пръст и ще ме нарекат морален изрод. Всички хора бяха длъжни да искат деца и всичко беше построено върху тази теза: пропагандата, литературата, киното, битовите отношения. Възприемах равнодушието си към децата като признак за собствената си непълноценност и се притеснявах от него. И като човек, който не обича и не разбира оперното изкуство, но виси с часове на опашка, за да си купи билети за премиерата на „Дама пика“ и възторжено възкликва по време на спектакъла, аз едва успях да се ожения за пръв път и веднага започнах

да настоявам да имаме дете. Правех всичко възможно, за да не бъда разобличен, че изпитвам тези срамни усещания: дундурках Светка, нощем ставах и ходех да я видя, водех я на ясли и на детска градина, четях ѝ книжки и постоянно усещах едно тъжно напрежение във всяка своя дума, във всеки свой жест. Защото правех това, което бях длъжен, а не онова, което исках да правя.

После се разведох, ожених се за Лина и повторих същия сценарий. Имах чудесен син — Женя, но не ми беше мъчно за него и не страдах от това, че не го виждам. Исках, искрено желаех при него всичко да е наред, да е здрав и щастлив, да порасне умен, силен и честен, да получи пълноценно образование и да направи кариера в професията, която му харесва. Но не изпитвах необходимост постоянно да го усещам до себе си — няхах нужда от него. Както няхах нужда и от Светка. И ако се чувствах засегнат от това, че тя се отдръпна от мен веднага след като се разделих с майка ѝ, това изобщо не бе плод на страданията ми по нея и на желанието ми да общуваме повече, а просто защото ме беше яд. Как така — бях прахосал толкова сили по дъщеря си, бях прекарал безброй безсънни нощи, за да сменям една след друга пелените ѝ, да я приспивам, да ѝ пея песнички и да ѝ разказвам приказки, бях ѝ чел толкова книги, бях пропилял десетки почивни дни в безсмислени разходки из зоологическите градини, детските театри и парковете с атракции. И къде остана благодарността за всичко това?

Изпитвах отвращение към себе си заради това, че произнасях тези думи наум и мълчешком изцеждах мислите си капка по капка от съзнанието си. Излизаше, че тъй наречената моя любов към собствените ми деца не бе нищо повече от влагане на капитал? В смисъл че влагах чувства, които в действителност не изпитвах, и в резултат получавах рента във вид на собствения си имидж в очите на семейството и на приятелите си. И, разбира се, в собствените си очи — също. Търговският проект със Светка дълго време нямаше ефект, вложените капитали не ми носеха приходи и това ме ядосваше по начин, по който би се ядосвал всеки нормален финансист. А когато миналата есен Светка се обърнала към мен с проблемите си и поискала да не казвам нищо на майка ѝ, аз съм се зарадвал и съм въздъхнал с облекчение, защото финансовата схема се бе задвижила, а вложените

парички бяха започнали да трупат дивиденди. Наистина ли съм чак такъв морален изрод?

Не, разбира се — изобщо не бях някакъв изрод. Ако се вярваше на Мимозичката, страшно много хора бяха като мен, но ние вечно се притесняваме от това, че не съответстваме на стандартите и по тази причина се преструваме и крием, че сме различни от съседа си. А напразно! Оказваше се според нея, че ние имаме право да бъдем такива, каквито сме. А ако изпитваме недоволство от себе си, ако смятаме индивидуалните си особености за дефект и се опитваме да ги прикрием или да ги коригираме, значи по този начин предаваме собствената си личност. Това твърдение, общо взето, бе спорно. Имаше много аргументи *против*, но и доста *за*. При всички случаи сблъсках се с една теория, върху която си струваше да се помисли.

Казвах си последните думи наум, когато вече се приближавах към вратата на моята стая. Сега бързичко щях да си взема един душ, да измия пролятата с честно спортуване пот, да си взема плувките и халата и да отида в басейна...

Някой бе влизал в стаята ми. По принцип можеше да бъде всеки — и медицинската сестра, и лекарят, и санитарката, тъй като тук вратите не се заключваха, защото, току-виж, някому прилошало, а лекарят дори няма как да влезе вътре. Но след посещението на медицинската сестра обикновено върху нощното шкафче до леглото ми оставаха предписаните от лекаря таблетки, а посещението на санитарката, която чистеше стаята ми, бе белязано от навлажняването на пода и прочие повърхности, както и от блясъка на санитарния фаянс. Никой от персонала нямаше навика — пък и мисля, че не би посмял — да се рови из вещите и книгата ми. А без съмнение някой бе проявил интерес към моите книжа. Забелязах го веднага.

Всъщност в тях нямаше нищо секретно, защото не съм мафиот или политически деец, пък и нямам кой знае колко книжа в наличност. Имам предвид — книжа като официални документи. Муся отдавна вече бе отнесла обратно в офиса всичко, което прочетох и проучих. Тук останаха само бележниците ми, в които си записвах накратко някои неща, понеже не разчитах на паметта си. Нечий сполучлив израз, нечий жест, интересен навик, любопитен факт, изненадваща мисъл — всичко онова, което обикновено се съдържа в тъй наречените *бележници на писателите*. Понякога, ако не ми се искаше или нямах

възможност да включа компютъра, записвах в тези бележници откъси, дълги по няколко абзаца. Понякога нахвърлях в тях сюжетните обрати или фрагментите от бъдещ диалог. Но веднага след като всичко, записано в бележника, се превърнеше в ръкопис, безмилостно изхвърлях самия бележник — просто няхах навика да ги пазя и да си правя архив. Наистина ли тези кратки откъслечни записки можеха да заинтересуват някого?

„Могат — отговорих си сам, — ако целта е да ми попречат да напиша книгата си за милиционерите, значи за тях е важна всяка дума и всяка мисъл. А също така — и всеки източник на информация, с който разполагам. Затова са ровили в бележника ми. Промъкнали са се съвсем близо до мен.“

И паметта ми услужливо ми поднесе случката с течението във фитнесзалата и нечиите бързо отдалечаващи се стъпки. Някой предвидливо се бе убедил, че аз се трудя на физкултурното поприще, което означаваше, че стаята ми е празна. Странно — защо, когато чух тези стъпки, не погледнах в коридора? Чух ги и веднага затворих вратата. Не исках да видя ли? Изплаших ли се? Бях предпочел да се самозалъжа, че вратата се е отворила случайно, от движението на въздуха? И на мига си бях измислил изящната небивалица за моите поклоннички, които и насън, и наяве си представят как виждат кумира си без панталони, само по шорти и с голи гърди.

Втресе ме. Стоях под хладния душ и злобно псувах под носа си, докато сапунът непрестанно се изплъзваше от треперещите ми пръсти. Да върви по дяволите басейнът, да върви по дяволите Мимозата с нейните покъртващи душата разговори, никъде няма да ида! Сега ще се облека и ще се запътя към дежурния пост на медицинските сестри в коридора. И няма да мръдна оттам, докато не накарам сестрата да си спомни кой е влизал в стаята ми. И дали това се е случило само днес, или е ставало и по-рано.

Дежурна в момента беше хубавката Рита, която постоянно ми хвърляше дяволити погледи. Същата онази Рита, с която разговарях пред къщата на обслужващия персонал, когато умря Фомич, и която за себе си бях кръстил Кукличката, но не в смисъл че тя прилича на детската играчка, а най-вече заради това, че под изопнатата ѝ до

пръсване — сякаш ѝ бе втора кожа — престилка винаги прозираше някаква много ярка дреха в преливащи цветове. В безличния пашкул се криеше тропическа пеперуда. И най-изумителното бе, че Рита не разкопчаваше престилката си и не я разгръщаше, но по някакъв необясним начин даваше възможност на мъжката част от местното население да съзре скритото под белия плат бляскаво великолепие. Направо приличаше на истинска наследница на Гари Худини и Маргарита Копърфилд.

— Какво става, Ритуля? — Седнах с решителен вид на стола, сложен встрани от дежурната маса на медицинската сестра.

— Всичко е наред, Андрей Михайлович — лъчезарно ми се усмихна в отговор красавицата. — Какво мога да направя за вас? Искате ли някакво хапче? Или инжекция? Или чай с бонбони? Чайникът тъкмо кипна. Да ви наля ли?

Не исках чай, но въпреки това кимнах:

— Щом не ти се свиди, налей ми. Ритуля, искам да проведа един сериозен разговор с теб.

— Така ли? — Момичето заинтригувано окръгли очи. — Слушам ви с внимание, Андрей Михайлович.

— Днес чистиха ли стаята ми?

— Още не — санитарката ни, леля Зина, се поразболя, та ще я замести Раиса от кардиологията, но едва след като оправи своето отделение.

— Ясно. Защото гледам, че подът е сух, като че ли днес не са го мили, и се канех да вдигна скандал. А вие, Ритуля, защо не ми донесохте таблетките? Върнах се от фитнесзалата и си викам: Ей сега като прасна малко хапчета за укрепване на изчерпаните си сили... а на нощното шкафче няма нищо. Скатавате ли се?

— Какво говорите, Андрей Михайлович! — възмути се Кукличката. — Аз никога нищо не забравям. За днес през деня не ви е предписано нищо, имате предписания само за сутринта и за вечерта, мога да ви покажа дневника. Вече цял месец не ви дават лекарства през деня. Забравихте ли?

— Просто се пошегувах — понижих тайнствено глас. — Значи нито санитарката леля Зина, нито вие сте влизали в стаята ми, така ли?

— Да — с готовност се съгласи Рита. — А какво е станало?

— Още не зная. Просто искам да разбера кой ме е посещавал, ако това не сте били вие и не е била санитарката.

— Да не би нещо да ви е изчезнало, Андрей Михайлович? — Кукличката се изплаши не на шега.

— Не-не, всичко си е на мястото, не се притеснявайте. Но явно някой е влизал в стаята ми и аз искам да разбира кой е бил той. Не сте ли видели?

— Не. Но все пак излизах... не стоя непрекъснато на едно място — или разнасям лекарства, или върша нещо друго...

— Или ходите до тоалетната — с усмивка допълних аз, — или тичате до бюфета за пирожки и бонбони. Ритуля, я си спомнете: за времето, през което аз се търкалям тук, някой извън персонала влизал ли е в стаята ми в мое отсъствие?

Момичето се замисли и в същия миг на мен ми просветна. Защо пък да е *извън персонала!* Кой е казал, че човекът, който работи за моя *условен враг*, непременно трябва да е външен за клиниката? Какво, да не би да не е невъзможно да подкупят някой лекар, сестра или санитарка? Елементарно.

— Под персонал разбирам Ема Викторевна — лекуващият ми лекар, дежурната медицинска сестра и леля Зина — реших да уточня аз. — Влизал ли е някой друг, освен тези трите, докато съм отсъствал от стаята си?

— Не зная. — Кукличката се втренчи в мен с широко отворени очи, които преливаха от недоумение. — Ами аз не следя кога сте в стаята си и кога ви няма. Вие не сте тежко болен, на крака сте, а Ема Викторевна от самото начало ни предупреди да не ви закачаме, защото сте на свободен режим и можете да правите каквото си искате и когато си поискате. Изобщо, Андрей Михайлович, в нашето отделение има четирима болни на легло — при тях непрекъснато нещо се случва, сестрите се задържат дълго в стаите им и в това време на дежурния пункт в коридора няма никой. Освен това сестрите отговарят само за състоянието на болните, за медикаментите, за процедурите и за оказването на първа помощ, при нас стаите не се заключват и ако нещо ви е изчезнало, трябва да се обърнете не към мен, а към службата за охрана. — Накрая Кукличката се изнерви и от защита премина към нападение.

— Успокойте се, моля ви, нищо не ми е изчезнало.

— Как мога да се успокоя, когато идвате и ме обвинявате, че не наблюдавам добре вашата стая! Но аз не съм длъжна да наблюдавам стаята ви, моята работа е свързана с нещата, които са ви предписани...

Момичето изхлипа и аз се почувствах като тиранин-изверг и заедно с това — пълен идиот. Трябваше веднага да разсея с нещо Рита, но единственото, което ми хрумна, бе нелепата смърт на Фомич. И обещаният чай с бонбони, който така и не ми наляха. Добре де, и това е нещо.

Хватката подейства, сълзите в големите, красиво изписани очи пресъхнаха на мига, а устните престанаха конвулсивно да се кривят.

— Че какво има да се разследва там? Всичко е ясно като бял ден. — Рита безгрижно махна с ръка и сладко отхапа половината от един бонбон.

— Но поне направиха ли експертиза на коняка, с който са се отровили?

— Че защо да я правят?

— Как така защо? Хората умряха и е редно да се изясни с какво са се отровили, къде са произвели тази гадост и къде я продават. И да изземат от продажба цялата партида, докато още някой не си е купил от този коняк и не се е отровил. Не е ли така?

— Ох, разбира се, че не е, Андрей Михайлович. Като малко дете сте. — Кукличката снизходително ми се усмихна от висотата на своето абсолютно познаване на местните условия, сякаш пред нея стоеше наивен малчуган. — Че откъде Фомич и Миша биха могли да купят този коняк? Само от павилионите. Между санаториума и гарата има около петдесетина такива павилиона и всички пазаруваме от тях, когато нямаме възможност да отидем до Москва. И ги държи Костя Хлапака — нашият местен мафиот. Костя отдавна е подкупил всички ченгета в селището и по околните пътища, плаща им и те си затварят очите пред обстоятелството, че той търгува с контрабандни стоки. В тези павилиони всичко е фалшиво, всичко е без сертификати, изобщо не се знае къде и от какви продукти е направено, но за сметка на това е евтино. И какво основание имат нашите ченгета да изясняват от кой павилион е купен фалшифицираният коняк? Ами че те са на софрата на Коста точно за да не правят това. Ченгетата веднага са му дали сигнал за случката, той бързичко е подшушнал на хората си в

павилионите да изхвърлят някъде тази партида и повече да не продават от нея — и толкова по въпроса. Сега разбирате ли?

— Разбирам — отвърнах смаяно.

Естествено — не живеех в кула от слонова кост, някои неща виждах, други чувах, за трети четях, но не знаех, че са стигнали до такъв явен цинизъм, че да прикрият смъртта на един човек, която очевидно бе плод на криминално престъпление! Да, сега разказът на съсипания от мъка дядо за разследването на смъртта на неговия внук вече не ми се струваше толкова измислен и невероятен. Особено нагло и цинично в тази история ми прозвуча фактът, че местните жители знаят всичко и го приемат за нормално. Е, може би не за нормално, но се примиряват с него. А най-важното бе, че го знаят! Тоест милиционерите дори не смятаха за необходимо да се постараят да го прикрият. Че какво имаше да крият? Къде можете да се денете вие, мили мои местни жители, със своята информираност, при положение че всеки началник, на когото решите да се оплачете, също е край софрата на криминалния контингент и за нищо на света няма да даде ход на вашата жалба. Затова пък като нищо могат хубавичко да ви опердашат, ама не, не се бойте — не в милицията, там любезно ще си поговорят с вас, но за сметка на това по обратния път към къщи какви ли не неприятности могат да ви се случат...

— А за Фомич и хамалина Миша никой и пръста си няма да помръдне — продължаваше в същото време Кукличката, — всички знаят, че и двамата много пиеха. Кому са притрябвали?

Интересно — какви ли щеше да ги приказваш ти, хубавице, ако вместо Фомич и Миша, с този коняк се бе отровил известният писател Корин? Местните милиционери щяха да излязат от кожата си, за да защитят *подопечните* си павилиони, а московската милиция, която и Муся, и мама, и цялата литературна общественост непременно щяха да вдигнат на крак, щеше да изрие земята с копита, за да изясни кой ме е отровил. Или пък нямаше да я изрие? При тази мисъл по гърба ми пробяга смразяващ страх, породен от безизходицата. Защото ако мен искаха да ме премахнат милиционерски чиновници от висок ранг, значи убийството на писателя Корин нямаше и не можеше да има никакви шансове да бъде разкрито. Щяха да го обявят за нещастен случай, естествена смърт, самоубийство — каквото си поискаш, в краен случай — за неразкрито престъпление, но истинските

виновници нямаше да бъдат намерени. И нямаше защо да се заблуждавам.

Замислено отпихах блудкавия чай от красивата тумбеста чаша и се правех, че слушам чуруликането на Кукличката. Дали чаят ѝ наистина бе блудкав, или на мен така ми се струваше благодарение на мислите, които ме отравяха отвътре? Точно зад ухото ми нещо тихичко иззвъня.

— Олеле! — Рита вдигна глава и погледна към таблото, където едно от квадратчетата с номерата на стаите светеше. — Постойте тук, Андрей Михайлович, ей сега ще се върна.

Тя изхвърча от мястото си и се понесе към дъното на коридора, където в стая за двама се възстановяваше след черепна травма някакъв бизнесмен. Бях го виждал само няколко пъти, много по-често мярках посетителите му, които задължително бяха с охрана. С две думи — беше опасен човек.

Ритуля се появи след две минути, бледа и изплашена. Втурна се към масата и грабна телефона.

— Ема Викторовна, Лопарев е паднал в банята... Да, да... не... не може да стане, сигурно има счупване... Добре.

— Какво се е случило? — попитах аз, щом медицинската сестра остави слушалката.

— Абе паднал, двестакилограмовият му шопар! — с раздражение подхвърли Кукличката, докато трескаво търсеше нещо по масата. — По дяволите, къде ли съм дянала ключовете?

— Какви ключове?

— От процедурната, там има количка. Трябва да го сложим на количката и веднага да го закараме до рентгена. Ама къде са тези ключове, да им се не види макар!

Рита проверяваше джобовете си, отваряше чекмеджетата на масата, безсмислено се суетеше, но така и не откри ключовете.

— Хайде да разбием вратата! — предложих аз.

Тя ме гледа с нямо изумление в продължение точно на три секунди, после решително кимна:

— Добре — хайде! Иначе, ако продължим да се мотаем, той ще вдигне такъв шум, че да ти се отще да живееш.

Никога не ми се бе налагало да разбивам врати, но бях виждал как става това по филмите. Или със силен шут с крак, или със

засилване и с рамо. Вече бях застанал пред кабинета за процедури, когато изведнъж с почуда осъзнах, че в моята ранена глава дори не се и прокрадна съмнение дали ще мога, или няма да мога да извърша това. Дали ще ми стигнат силите? Кой знае защо, бях напълно уверен, че ще ми стигнат. Разбира се, нямаше да набера смелост за шут с крака — все пак съм писател, а не каратист, но сигурно щях да успея да разбия вратата с рамо.

Точно така и стана. Вратата се отвори след първия удар, но това не утеши особено самолюбие то ми, защото осъзнавах, че и вратата, и бравата вероятно са доста мижави. Ритуля връхлетя като фурия в кабинета и започна да громоли с количката.

В този момент за втори път отново се изненадах от себе си.

— Че как ще го качите с количката? — попитах, крачейки бързо до момичето. — Този ваш шопар наистина е тежък, няма да можете да го вдигнете.

— Ема Викторовна каза, че ей сега ще дойде.

— Да бе, вие двете с Ема Викторовна, разбира се, сте мощна сила! — прихнах аз.

Представих си треперещото Голо мексиканско кученце Ема с тънките крачета и миниатюрните ръчички, което се опитва, заедно с крехката Кукличка, да пренесе от пода на количката огромния мъжага. Картината не изглеждаше никак правдоподобна дори ако човек си послужеше с моята писателска фантазия.

Без да искам разрешение, влязох заедно с Рита в покоите на бизнесмена Лопарев. Шишкото с внушителни размери се търкаляше в банята и хрипкаво, но изискано псуваше. Беше гол и у мен мигом се пробуди мъжката солидарност. Гащите му висяха на закачалката върху халата и първото нещо, което направих, беше да изблъскам Рита в коридора и да помогна на нещастния Лопарев да прикрие срамотиите си. Това се оказа трудна работа, защото той наистина не можеше да движи крака си, но криво-ляво се справихме с положението. В този момент аз по достойнство оцених и факта, че вратите на стаите не се заключват, и това, че както в добрите хотели, и тук в баните висят въженца, свързани със звънеца до дежурния пункт на медицинските сестри в коридора. Защото иначе ще вземеш ей така да плюоснеш, да се изпотрошиш и ще си лежиш немил-недраг, докато не те открие някой.

Естествено количката не можеше да се побере в банята и трябваше първо да измъкнем по някакъв начин нещастника в коридора и едва след това да го вдигнем. Съвсем безмозъчна бе тази Ритуля — за целта не бе нужна количка, а носилка, която може да се сложи на пода.

— Рита, трябваше да вземеш носилка! — чу се зад гърба ми сърдитият глас на Мексиканското кученце. — Какво, оглупя ли? Как ще го вдигнем? Тичай бързо за носилка!

— Ама в отделението няма носилка, Ема Викторовна — раздърдори се Кукличката. — Трябва да ида в приемната и да взема оттам...

— Значи ще я вземеш от приемната! — отряза Кученцето и в този миг аз усетих, че съм на път да се разколебая в правдоподобността на възприятието си. Треперещите голи кученца не държаха такъв тон, подобни интонации бяха по-присъщи на фокстериера, който също имаше вид на малко и крехко същество, но беше ужасно агресивен и храбър по нрав, а пък ако впиеше зъби в някоя част от тялото ти, спукана ти беше работата.

Вероятно съдбата ми бе отредила ден на малките и големите изненади. Защото по-нататък действах, без да мисля, а поразителното бе, че нито за миг не се усъмних в собствените си способности. Наведох се, подхванах пострадалия бизнесмен под раменете и коленете и със съвсем малко усилие от моя страна внимателно го сложих на количката. Дори дишането ми не се ускори. Браво, Корин! Направо да се преизпълниш със самоуважение!

— Дами, не се карайте — великодушно произнесох аз. — Всичко е много по-просто.

— Бива си ви, Андрей Михайлович! — възхитено проточи Кукличката и веднага млъкна под унищожителния поглед на Ема Фокстериеровна.

Ема и Ритуля бързешком започнаха да тикат осакатения любител на личната хигиена към асансьора, а аз поех към стаята си. По време на цялата тази суматоха в главата ми се роди една толкова неприятна мисъл, че едва не започнах да вия.

Настаних се във фотьойла, протегнах крака и затворих очи. Какво ми бе казала днес Мимозата? Че не се виждам с децата си. Че дъщеря ми си има свой живот на голям човек. Че имам син. Значи тя знаеше броя на моите деца, пола им и приблизителната им възраст. Не

бях споделял с нея тези неща, но в края на краищата би могла да ги прочете в някое интервю, защото аз никога не забулвах в тайна семейния си живот, а журналистите често задаваха такива въпроси. Сама по себе си информираността на Мимозата не говореше нищо, но когато към нея се прибавеше всичко останало... Тя се появи в клиниката санаториум, след като вече ме бяха докарали тук, а не преди това. Първа дойде при мен да се запознаем. Твърде често казваше и вършеше неща, които ми изглеждаха като проява на изключителна проникателност, граничеща с ясновидство, но те можеха да се окажат и плод на много добра информираност. Едва ли отгатваше с шесто или с някакво си десето чувство какво точно ми харесва и какво — не. Тя ЗНАЕШЕ. Защото ѝ бяха казали всичко, бяха я инструктирали, бяха я подготвили добре. И лесно можеше да влезе в моята стая, без да привлича особено вниманието, защото беше настанена в същото отделение — в неврологията, и всички виждаха, че ние постоянно се разхождаме заедно и се храним в столовата на една маса.

Мимозата, Хубавата Елена... Аз чаках опасност отвън, а тя беше тук, до мен, всеки ден. Ама че я загази, Корин! Трябваше незабавно да предприема нещо.

Грабнах телефона и се обадох на Муся.

— Можеш ли да дойдеш днес? — започнах направо.

— Разбира се. Случило ли се е нещо?

— Засега не. Но трябва да поговорим. Не по телефона.

— Ти... — Муся затаи дъх, след това внимателно попита: — Какво, спомни ли си?

— За съжаление — не. Нищо не съм си спомнил. Но ти ела, работата е сериозна.

— Добре, ще дойда към осем часа. Става ли?

— Става. Ще те чакам.

Към осем часа. Дотогава трябваше да изживея два часа до обед, след това три часа занимания с Хипопотам Викторович, после — вечерята. Тоест поне три пъти щях да се срещна с Мимозата. Може би трябваше да се скатая? Да кажа на Кукличката, че не се чувствам добре и да я помоля да ми донесе храната в стаята. Или просто да погладувам — това също е полезно. Или да ида в бюфета, да си купя кифла и някакви сандвичи и да се притая, да се заровя в тинята.

Както и да е, до обеду имаше още време и щях да успея да взема решение. А сега ще включа компютъра и ще поработя.

Хотелът в селото се оказа повече от приличен. Попитаха ме за името ми, но не ми поискаха документи. Не се поинтересувах от цената на стаята, само казах, че ще платя с кредитна карта. Колкото и да струваше една стая — а аз поисках най-хубавата и те ми предоставиха нещо като двустайно апартаментче, — парите в картата навярно щяха да ми стигнат дори и да останех цяла година.

След като поогледах стаята, прецених, че май е рано за спане — бе едва десет и нещо, пък и не бях останал в селото, за да си почивам. Движеше ме любопитството и вече ми се щеше да хвърля нещо в ненаситната му паст. Затова слязох долу, излязох на улицата и надникнах в най-близкото заведение, над чиято врата примамливо преливаха светлините на наименованието му: *Само при нас!*

Залата беше пълна и аз едва успях да си намеря място на бара. Поръчах си едно съвсем леко питие, за да не дразня уж поуспокоилия се в мен звяр — високото ми кръвно налягане — и започнах да се оглеждам наоколо. Публиката се оказа твърде разнообразна, но ми се стори, че почти всички мъже, общо взето, бяха по-млади от жените. И ако младите момчета по на около двадесет — двадесет и пет години бяха доста на брой, то момичетата на същата възраст можеха да се преброят на пръсти. Но за сметка на това погледът ми постоянно попадеше на жени, по-възрастни от петдесет години, а имаше и много прелестни старици с добре направени прически и перли на ушите и по сбръчканите си шии. Ала не забелязах старци на такава възраст. Вероятно този полов и възрастов състав бе свързан с особеностите на заведението, тъй както неслучайно табелата им твърдеше, че всичко, което виждам, е *само при тях*. Интересно — какво ли толкова специфично имаше тук, което да липсваше в другите заведения? Или беше просто рекламен трик?

Отпихах бавно от питието си и продължавах методично да обхождам с очи присъстващите, когато погледът ми изведнъж попадна на Лъки и Булит. Децата седяха край една маса с двама мъже и оживено разговаряха. По-точно — разговаряха мъжете и Булит, а Лъки седеше, тиха и мълчалива. Какво излизаше: че Ана пуска малолетните

си деца да ходят късно вечер по такива заведения? Дали това също бе едно от онези *приети* в това странно село неща? Да, изглежда, не бях останал тук напразно, това място сякаш има доста интересни нрави.

— Виждам, че във вашето заведение дори и децата намират с какво да се забавляват — обърнах се към бармана, който съсредоточено бършеше високите чаши. — Родителите им не се ли притесняват?

Барманът за миг вдигна очи към мен, леко ми се усмихна и веднага се върна към заниманието си, което беше прекъснал, за да ме погледне.

— При нас е безопасно, никой няма да причини зло на децата.

— Толкова ли много обичат децата във вашето село? — уточних аз.

— Децата на Ана — да. Тях никой никога не би докоснал. Не е възможно.

Хъм, загадъчен отговор!

— А другите деца ще ги докоснат ли?

— Никой не закача децата. Ако нещо се случи с тях, значи това е съдба.

Още по-загадъчно! Или просто тук всички бармани са философи.

— А защо обичат децата на Ана и не ги закачат? — продължих да досаждам аз. — Те какво, по-особени ли са?

— Децата на Ана са децата на Ана — рече барманът, без да спира съсредоточено да лъска една чаша. — Те са неприкосновени. Това е закон.

— И кой е измислил този закон?

— Никой не го е измислял. Той винаги е съществувал.

Докато озадачено се опитвах да осмисля тази формулировка, барманът се отдалечи към другия край на тезгяха и завърза разговор с някакъв посетител. Формулировката се оказа съвършено несмилаема, никакво усилие на съзнанието ми не можеше да изработи фермента, чрез който бих могъл да я усвоя, и аз се смъкнах от високия стол и започнах да си проправям път към масата, край която седяха децата.

— Здравсти! — казах и сложих ръка върху рамото на Булит.

Момчето потръпна, отхвърли рязко ръката ми от рамото си, но после вдигна глава и миролюбиво се усмихна:

— Здравейте.

— Добър вечер, Лъки — обърнах се към сестра му.

— Добър вечер — тихо отвърна момичето.

— А къде са Акси и Еспера? Вкъщи ли останаха?

— Акси е в друго заведение, не му е интересно с нас. А Еспера е при Мария, тя почти никога не идва с нас — тихичко обясни Лъки.

— Мария ли? Коя е тя?

— Съседката ни. Живеем в една къща, само че нейният вход е от другата страна. Еспера обича да седи при нея.

— А вие не обичате, така ли? — кой знае защо, попитах аз и в същия момент се хванах, че започвам да разговарям с децата на Ана с менторския тон на недоволен учител. От това нищо нямаше да излезе, трябваше да коригирам поведението си.

— Стига с тая Мария — намеси се в разговора Булит, — тя е стара вещица! Живее на света от един милион години и все не може да умре. И пълни главата на Еспера с всякакви глупости, само й мъти мозъка.

Очаквах, че Лъки ще опровергае по някакъв начин думите на брат си или ще добави нещо от себе си, или пък, напротив — ще му възрази, или поне ще скастри момчето за грубостта, но нищо подобно не се случи. Момичето седеше, склонило глава надолу, и сякаш не чуваше думите на Булит. Впрочем възрастните събеседници на моите познати хлапета също не се намесваха, разменяха си тихичко някакви реплики и си се смееха. Мда, бяха твърде любопитна компания — двама мъже по на четиридесет години или малко по-млади, агресивно и злобно момче и кротко, мълчаливо момиче. Какво ли общо можеше да има помежду им? И това явно не бе случаен епизод, нали Лъки каза, че сестра й Еспера никога не ходела с тях. Значи те с Булит доста често ходеха по такива заведения вечерно време. Какво пък — имаше какво да се научи и над какво да се помисли тук. Както и да е, ще ги оставя на мира, а утре ще ида при Ана и ще й задам няколко въпроса за децата й. Пък и ще направя опит да се запозная със съседката им Мария. Ако тя наистина е толкова стара, за колкото я смяташе Булит, значи ще има възможност да ми разкаже нещо интересно от историята на селото, с други думи да сподели с мен откъде и кога са се появили тези повече от странни нрави, ред, правила и закони. И в частност — законът, по който децата на Ана са неприкосновени...

ГЛАВА 9.

Събудих се рано сутринта и противно на очакванията си, почувствах се свеж и изпълнен със сили, макар че си легнах късно. Оправих външния си вид с помощта на тоалетните принадлежности, които си бях купил предишния ден точно тук, в хотела, слязох долу и попитах къде мога да закуся. Ресторантът бе на втория етаж, храната приятно ме изненада: беше прясно приготвена и разнообразна, тъй че аз тръгнах на разходка, преливащ от положителни емоции и приятно нетърпеливо очакване: колко ли нови и интересни неща ми предстоеше да видя и да науча тук!

Първо реших да се поразходя из селото, за да опозная неговите размери и топографията му или с други думи — да задоволя инстинкта си за ориентация. Докато разглеждах къщите и улиците, стигнах до доста странен извод: тук съществуваха само три типа постройки и вътрешно те не се различаваха кой знае колко една от друга. Едните се използваша за хотели. Бяха страшно много на брой, вчера в тъмното влязох в първия, който ми се изпречи пред очите, просто надзърнах вътре, по интериора на лоби бара си направих извода, че е на прилично равнище — и останах там. Но днес, на дневна светлина, се уверих, че хотелите, които виждах на всяка крачка, бяха горе-долу еднакви и всички — с по четири или пет звезди, ако можеше да се съди по онова, което се забелязваше през прозорците и стъклените врати. Наистина ли тук пристигаха само заможни туристи? Тогава излизаше, че селото е скъп курорт. И как беше възможно никой да не е чувал и да не е говорил за него! Чудо невиждано!

Вторият тип обществени места бяха тъй наречените заведения, които се намираха или на долните етажи на хотелите, или в двуетажните къщички. Ако се съдеше по табелите, тук имаше и барове, и сладкарници, и ресторанти, и казина.

И — накрая — третата разновидност постройки бяха жилищните домове. Всички те бяха еднакви и всичките приличаха на онази къща, в която влязох вчера — къщата на Ана.

Нямаше нито разкошни вили, нито оригинални здания, нито обикновени бунгала, нито колиби. Това бяха стабилно построени сгради на два етажа и с горе-долу еднаква архитектура. Излизаше, че в това загадъчно село няма нито бедни, нито богати и че всички жители се намират на еднакво равнище на материалното благосъстояние. Как беше възможно това? Бях чел някъде, че навремето е съществувала идея за създаване на общество на всеобщото равенство в една отделно взета страна. Нима точно тук, в това забравено от бога село, бяха изградили тъкмо такова общество? Тогава беше още по-странно, че никой не знаеше този факт, че вестниците не пишеха нищо за това и че радиото и телевизията не разказваха нищо за него.

Стигнах до покрайнините на селото и най-неочаквано открих една католическа църква. След църквата вече нямаше нищо, нататък се простираше само полето, а зад него — гъстата, тъмна и плашеща гора. Едва в този миг съобразих, че не видях в селото гробище. Според моите представи гробището трябваше да се намира до църквата, но тъй като до този момент изобщо не бях попаднал на никакви храмове на територията на това село, тъй и не се бях сетил за гробището. Но и в покрайнините нямаше гробище. Къде ли погребваха мъртвците си местните жители?

Честно казано, бях се добрал само до една точка от покрайнините на селото и беше рано да си правя изводи. Трябваше да го обиколя от всички страни и едва тогава да съставя списъка с въпроси, които исках да задам или на Ана, или на засега непознатата за мен нейна съседка на име Мария.

Закрачих бавно по пътя, който заобикаляше селото като външен пръстен, вдишвах дълбоко влажния утринен въздух, който горещото лятно слънце още не бе успяло да изсуши, и се наслаждавах на неизвестно откъде появилата се енергичност в собствения ми ход. В главата ми постепенно се избистряше увертюрата на новата ми рокопера, тъй като именно в началото на деня беше най-добре да се съчинява и началото на едно произведение. По пътя си видях още няколко католически и православни храмове, една синагога и една джамия, но до гробище така и не стигнах. В крайна сметка отново се озовах до онази църква, от която бях започнал похода си по окръжността. Слънцето вече се бе вдигнало доста високо и си

помислих, че е настанало съвсем прилично време да се *правят посещения*.

Не беше трудно да намеря пътя до дома, където вчера толкова любезно ме приютиха и нахраниха за вечеря, тъй като сутрешният поход ми даде пълна представа за простичката топография на селото: то се състоеше от три дълги улици, пресечени на всеки двеста метра от по-къси улички. Всичко беше разположено строго паралелно и перпендикулярно, сякаш го бяха строили едновременно и по елементарен чертеж. Колкото и да е смешно, но в този смисъл малкото затънтено селце ми напомняше за Ню Йорк или Барселона. Макар че за затътеността му май преувеличавах... Неизвестно на широката общественост — да, с това съм съгласен, но ако се съдеше по броя на хотелите, а следователно — и на туристите, то едва ли можеше да се нарече затънтено.

Видях Ана на верандата на дома ѝ. Седеше в един шезлонг — още по-красива от вчера в лятната си рокля, разголваща раменете и шията ѝ — и пиеше чай от мъничка порцеланова чашка. До нея имаше малка кръгла масичка, върху която се мъдреха тумбест чайник, захарница, каничка за мляко, още една чашка и чиния със сладкиши. От другата страна на масата в плетен стол се бе разположил някакъв мъж. Още преди да успея да определя възрастта му, аз с неопровержима сигурност разбрах, че е страстно и безнадеждно влюбен. Впрочем не бях сигурен, че перспективата пред него е безнадеждна, просто така ми се искаше да си мисля. Но нямаше никакво съмнение в това, че той е страстно влюбен. И позата му, и изразът на лицето му, и жестовете му, които съпровождаха засега недостигащи до мен думи — всичко свидетелстваше за неговата робска зависимост от събеседничката му и за готовността му напълно да ѝ се подчинява. Ана го слушаше, както ми се стори — с половин ухо, разсеяно се оглеждаше наоколо и се усмихваше едва-едва. Щом ме забеляза, тя лениво вдигна ръка и ми махна.

— Здравейте! Добре ли се настанихте?

— Прекрасно! А как са Лъки и Булит? Снощи ги срещнах в един бар и много се учудих. Наистина ли им разрешавате да ходят по такива места?

— А защо не? Аз всичко им разрешавам. Тук с тях не може да се случи нищо лошо.

Приближих се в очакване Ана да ме запознае с госта си и да ми предложи да се присъединя към угощението им с чай, но на нея и през ум не ѝ минаваше да го стори. Сметнах за неуместно да проявявам инициатива за подобно начинание, защото в края на краищата тя беше неомъжена жена и имаше право да не желае да афишира познанствата си. Изпитах леко раздразнение — няма защо да крия, че Ана много ми харесваше, — но тъй като не исках да изпадна в положението на *излишния трети*, мило се усмихнах и попитах:

— Как мислите, уместно ли е да отида и да се запозная с вашата съседка?

Въпросът ми не предизвика у нея ни най-малко учудване, във всеки случай нито един мускул не трепна по безупречно красивото ѝ лице:

— Мария ли имате предвид? Естествено. Тя се радва на всеки гост, вратите ѝ са отворени за всички. Смело можете да отидете. Да, между другото при нея е Еспера, кажете на момичето, че съм изпекла бисквити, нека да дойде и да вземе една чиния за Мария.

— Аз мога да ѝ я занеса — предложих с готовност. — Защо да разкарваме Еспера, след като бездруго отивам там.

Ана равнодушно кимна, надигна се с лекота и влезе в къщата. Докато се бавеше вътре, за да вземе бисквитите, мъжът буквално ме изпепеляваше с поглед. Очите му не ми харесаха. Не зная защо, но в тях имаше нещо такова... сякаш в този живот вече не му трябваше нищо друго, освен Ана, и за да я притежава, беше готов на всичко: на престъпление, на мъки, дори на смърт. Аз едва се сдържах да не настръхна под този изпълнен със страдание поглед.

— Ето, вземете. — Ана ми подаде красива старинна чиния, в която се извисяваше внушителна купчина бисквити, разпръскващи уханието на канела, ванилия и още нещо — неизвестно за мен, но с апетитен аромат.

Пръстите ѝ се докоснаха до моите и аз отново, както и снощи, бях поразен от тяхната студенина. Бяха направо ледени. А слънцето силно печеше...

Заобиколих къщата с поднос в ръка и се качих на верандата, която беше съвсем същата като на Ана. И антрето бе същото, и стълбата до втория етаж, и разположението на вратите, които водеха към хола и към кухнята. С това сходствата свършваха.

— Мога ли да вляза? — попитах високо. — Нося ви бисквити от Ана.

— Няма нужда да викате — чу се съвсем наблизно тих глас. — Еспера заспа и не искам да я будя. Влизайте.

Гласът се разнасяше отдясно, откъм хола, където в началото ми се стори, че няма никой. Но грешах. В самото дъно на стаята в старинно кресло седеше една много възрастна жена. Съвсем суха и крехка като слепен пясък. Белоснежните ѝ коси правеха сбръчканото ѝ лице още по-смугло, почти кафяво. Беше облечена с яркочервени панталони и наситенозелена блуза, украсена с пищна фльонга. Пръстите ѝ върху облегалките на креслото бяха отрупани с халки и пръстени. Бях подготвен да видя всякаква *Мария, стара вещица, която живее вече един милион години и все не може да умре*, но не и такава.

Оставих чинията с бисквитите на първата попаднала ми повърхност — май че беше някакъв скрин — и спрях с нерешителен вид. Жената стана да ме посрещне и аз не забелязах в движенията ѝ старческа скованост или непохватност, макар че, ако се съдеше по бръчките ѝ, наистина беше на много години. Може би на деветдесет. А беше облечена така, сякаш бе на двадесет и три. Впрочем това често се срещаше сред възрастните жени, които се опитваха да спрат неумолимия ход на времето.

— Аз съм Мария. — Тя ми протегна ръката си, която понечих да стисна много внимателно, за да не смажа безжизнената ѝ китка.

Но нейното ръкостискане се оказа неподозирано силно, а ръката ѝ бе топла и в никакъв случай — безжизнена.

— А вие сте нашият нов гост в селото ни, известният композитор — продължи с усмивка жената. — Еспера ми разказа за вас, така че можете да не ми се представяте. Искате ли чай?

— Искам. Ако това няма да ви затрудни.

— Да ме затрудни ли? — Тя тихо се засмя. — Мен нищо не може да ме затрудни. Възрастта ми ли ви смущава? Навярно си мислите, че съм стара немощна развалина? Това е илюзия. При това — най-опасната от всички възможни илюзии.

— Защо? — учудих се искрено.

— Защото когато гледат бръчките ми и отблъскващия ми вид, хората си мислят, че могат да не се съобразяват с мен. Че могат да ме

отпишат от сметките си, да ме пренебрегват, защото вече нищо не съм в състояние да върша. Това е много пагубно заблуждение. Аз мога всичко. Мога дори онова, което вие не бихте могли и да си представите. — Кафявите ѝ очи проблеснаха и тя отново се разсмя, този път лукаво, но все така тихо. — Хайде да излезем на верандата, ще донеса чая там.

Мария хвърли поглед към дивана, който бе разположен до прозореца, и едва тогава аз забелязах Еспера. Момичето спеше, свито на кълбо, грижливо завито с леко зелено карирано одеяло. Внезапно разбрах, че старицата така силно бе приковала вниманието ми към себе си, че не бях забелязал нищо друго, освен нея. Нито скъпата старинна мебел, нито великолепните картини в позлатени рамки по стените, нито изисканите бронзови свещници, нито пухкавия килим на пода. Такъв килим струваше страшно много пари — знаех това със сигурност, защото моята скъпа съпруга вече три години ми вадеше душата с настоявания да купим нещо подобно, само че по-евтино.

Ала колко странно бе всичко това! В една и съща сграда живееха една до друга материално притеснената Ана с четирите си деца и невероятно богатата старица. Нима Мария не можеше да си купи собствена хубава и удобна къща, която да съответства на нейното материално състояние?

Така и не можех да разбера какво бе това, което пишех вместо романа за корумпираната милиция, но текстът вървеше учудващо леко и — нещо, което никак не беше без значение — работата върху него ми доставяше огромно удоволствие. Аз дори успях да се поуспокоя и когато наближи времето за обед, реших да не се крия от шпионката Мимоза, която ми бяха подставили, а да посрещна опасността лице в лице.

Честно казано, нямаше никаква опасност. Когато седнах на масата, Мимозата похапваше с апетит салата и слушаше Павел Петровия, който с важен вид дърдореше нещо, разяснявайки поредната безсмъртна истина. Противно на очакванията ми, тя дори не ме попита защо не бях отишъл на басейна, както обещах. Тъй като благодарение на старанията на емоционалната бърборана Кукличката историята с разбитата врата и транспортирането на грамадския Лопарев бе

станала достояние на обществеността, целият обед бе посветен на обсъждането на това събитие. Магарешкият бодил приповдигнато се възхищаваше от моята физическа сила, а Мимозата твърдеше, че ни най-малко не е учудена, тъй като аз усърдно работя върху физическата си форма и само слепец може да не забележи, че съм станал по-строен и по-силен. Казано накратко, в продължение на половин час и двамата бяха като мехлем за душата ми. Моят възбуден от подозрения ум тревожно търсеше признаци на повишен интерес или необяснима информираност за живота ми в думите на Мимозата, но този път не забелязах нищо подобно. Всичко си беше, както обикновено. Елена не засягаше неприятни или безинтересни теми и ако преди оценявах това като необикновен душевен финес и потресаващо сходство между нашите възгледи, то сега намирах съвсем друго обяснение. Само че повече нямаше с какво да подхранвам подозренията си.

— Леночка, а вие сте лицемерка — отбелязах ненадейно, довършвайки телешкото със задушени зеленчуци. — Точно днес във фитнесзалата вие твърдахте, че всеки човек има право да бъде такъв, какъвто е, и ако се нагажда към вкусовете и мненията на заобикалящите го хора, за да им се хареса, значи предава собствената си личност, която е уникална и неповторима. Правилно ли възпроизведох вашата мисъл, нали нищо не съм преиначил?

Усмивката на Мимозата угасна, тя с тревога погледна към Магарешки бодил Петрович и аз разбрах, че бе отгатнала намеренията ми. Ах ти, прозорливост моя!

— Да, правилно — едва чуто потвърди тя.

— Тогава защо толкова внимателно и търпеливо изслушвате критиките, които нашият уважаван Павел Петрович редовно отправя към всичко и всички? За мен е ясно защо го правя — аз съм човек със стара кройка, умствен ретроград, който е свикнал с това, че трябва да се вслушва в мнението на околните, особено на по-възрастните, и да следвам наставленията им. Но вие — вие с вашия толкова освободен ум и толкова оригинални възгледи, защо мълчите и не възразявате? Защо се нагаждате към вкусовете на Павел Петрович и му позволявате да ви натрапва мнението си?

Магарешкият бодил като че ли забрави, че трябва да досдъвче залька, който беше в устата му. Нито бе в състояние да каже нещо, нито можеше да го преглътне. Очите му бяха облепени, а лицето му

излъчваше безпомощност. Горкичкият, вероятно никога не му се бе случвало да слуша такива неща по свой адрес. Той си мислеше, че върши добро дело, че ни учи нас — неразумните — на ум и разум, а се оказваше, че това се възприема като досадно натрапване на собственото му мнение.

Елена мълчеше, объркана, и по очите ѝ виждах, че дори не се опитва да намери логичен или поне остроумен отговор. Беше се приготвила за наказание като нарочена за заколение овца. И на това място аз за пореден път се изненадах от самия себе си. Макар че само преди една минута бях готов, както се казва, да размажа Мимозата по стената, сега неочаквано реших да ѝ протегна ръка за помощ и да помилвам победения си враг.

— Мълчите ли, скъпа Елена? — продължих с предвзета суровост. — Тогава аз ще ви кажа защо се държите така. Вие се нагаждате към Павел Петрович, защото искате да му се харесате. А към мен се отнасяте по съвършено различен начин, защото сте равнодушна към моята особа, за вас аз съм въздух, празно място. И вие не се стремите да ми се харесате. И защо е всичко това? Ами защото вие сте влюбена! Да-да, не отричайте, отдавна ви наблюдавам и стигнах до неблагоприятния извод, че моите надежди са разбити на пух и прах. Чувствата ми към вас са несподелени. Вие сте предпочели Павел Петрович. Уви! Аз се оттеглям встрани и отстъпвам мястото си на моя по-щастлив съперник.

Магарешкият бодил най-сетне успя да преглътне залька си, трескаво поля парчето месо с няколко едри глътки ябълков сок и започна да размахва ръце в знак на протест, отхвърляйки възможността да бъде обект на такива чудовищни помисли. Елена се смееше със сълзи, аз също се развеселих и ние заедно се захвемме окончателно да довършим смутения Таралежкович, който така и не разбра какво всъщност се бе случило.

Честно казано, аз също не разбрах. Защо ли внезапно бях сменил гнева си с милосърдие? Откъде се бе взело това напълно неприсъщо за мен великодушие? Какво ми ставаше? Преди няколко седмици забелязвах всичко на всичко някаква съвсем минимална промяна в изражението на лицето си, а ето че сега направо не можех да се позная. Смело разбивах врати, влачех на гърба си някакви бизнесмени с тежест над сто килограма, миролюбиво протягах ръка на противника

си и пишех някакъв абсолютно неразбираем нито по смисъл, нито по форма, нито по жанр текст.

Откъде ли се вземаха тези промени, къде бяха корените им? Да не би причината да бе в травмата, която бях получил в края на април? Или в онова, което се е случило там, зад глухата стена на забравата, скрила от мен почти две години от живота ми? И къде в крайна сметка ще ме отведе всичко това?

Исках да обсъдя тези неща с Хипопотама, но не ми провървя. Той се обади, извинява се дълго и сконфузено, обясни, че се е натровил с нещо, че е на легло и днес няма никаква възможност да дойде. Какво можех да направя — случваха се и такива неща. Трябваше да реша дали след като тъй или иначе ми се бе отворило свободно време, да не ида да поплувам, или пък да изляза в парка и да намеря Магарешкия бодил и Мимозата, които продължаваха строго да съблюдават режима на традиционните следобедни разходки. Но нищо не успях да реша, защото вратата на стаята ми се отвори и пред очите ми в целия си блясък се възправи Боря Викулов.

— Не ме очакваше, нали? — Той насмешливо ме огледа от горе до долу. — Лина не ме е излъгала — наистина изглеждаш страхотно. Аз редовно ѝ се обаждам, осведомявам се как си и дали не е нужна някаква помощ, защото ти никога нищо няма да кажеш и да поискаш сам, познавам те. Тя ми описа какъв храбър юначага си станал. И си казах: я да му се изтърся без предупреждение и да видя дали това е така, защото хич не ми се вярваше.

— Не лъжи. — Прегърнах Боря, потупах го по гърба и го настаних във фотьойла, без да крия радостта си. — Любопитството не е твоята стихия. Казвай защо си дошъл.

Наистина му се зарадвах. Разбира се, вечерта се канех да се посъветвам с Муся за своите подозрения, но много добре познавах своята Персийска котарака, която винаги имаше един и същ отговор: трябва да се обърнем към милицията или към Федералната служба за безопасност. Беше типично женски подход — в опасни ситуации да тичаш и да търсиш закрила. А на мен ми трябваше мъжкият подход, който се съдържаше във формулата *сам ще се оправя*, и тук мой единствен надежден съветник беше именно Боря.

— Ако трябва да съм честен, дойдох да се видим, защото ми домъчня за теб — хитро се подсмивва той. — Но тъй като ти си нашият голям литератор и известна във всички европейски и азиатски страни личност, не мога току-така да се изтъря при теб — само заради старото ни приятелство. Затова си измислих повод за срещата ни.

— И какво измисли?

— Разбрах що за човек е любовникът на дъщеря ти, онзи музикант на име Гарик. И дойдох да се отчета за свършената работа.

— Какво говориш?! — От изумление дори загубих дар-слово и не можах да намеря други думи, освен това глупаво възклицание. — Сериозно ли? Наистина ли си го направил?

— Не, на майтап — усмихна се Боря. — Разбира се, че съм го направил. Извинявай, че не стана веднага, нямах възможност.

— И как успя?

— Ами останала ми е някоя и друга връзка след контактите ми с правозащитната система — уклончиво обясни той. — И синът ми помогна, нали те с твоята Светка са почти връстници, въртят се в едни и същи среди и винаги могат да намерят общ език. Казано накратко, Дюхон, чуй какво насъбрах за него. Този Гарик, чиято фамилия е Рижов, а името му е Игор, има нещо като артистичен псевдоним, който пък е Хари. Във всеки случай така го изписват на саморъчно направените им афиши. На сцената се появява в компанията на още няколко тъпанаря, но никой от тях няма нито достатъчно парчета, нито достатъчно фенове, за да направи самостоятелен концерт. Нали знаеш как става? Единият има около десетина фенове, другият — и той толкова, но заради петнадесетина души няма смисъл да наемаш зала и да изнасяш концерт. Когато се съберат обаче петима-шестима такива гении и феновете на всеки от тях дойдат, получават се около стотина зрители и вече се създава някаква илюзия за пълна зала и за публика.

— Разбрах. Давай нататък! — нетърпеливо настоях аз.

По-нататък се изясни, че Гарик има не само тъмно минало, но и твърде съмнително настояще. Той вече е сколасал на два пъти да влезе в затвора, и двата пъти — още докато е бил непълнолетен. Точно там, зад решетките, започнал да съчинява и да изпълнява песничките си и решил, че отгук нататък ще печели парите за насъщните си нужди със своето безсмъртно изкуство. Нещата вървели зле, талант явно не му достигал, пък и с вкусовете на Гарик — както музикалните, така и

литературните — не всичко било наред. Само че момчето имало приятели. Близки на сърцето му. С една дума — авери. Е, ясно откъде са се взели. Та тези авери се почесали по тиквите, огледали повнимателно красивата мутричка и хубавката фигурка на Гарик с широките му рамене и тесните бедра и направили на своето аверче едно предложение, на което той не можел да откаже. Не можел, понеже не искал, а съвсем не в онзи смисъл, който е описан в „Кръстника“ на Марио Пузо.

Предложението било примитивно до отврат, но и точно толкова ефективно, ако идеята се реализирала поэтапно. Дверите намирали на Гарик някоя пачавра с богати родители. Точно с този статус, точно пачавра с богати родители, а не богатата сама по себе си, защото пачаврата, която разполага със собствени пари, би имала и собствени момчета, при това по-хубави от Гарик. Гарик завъртал главата на девойката, вземал ѝ акъла със своя необикновен, но засега неизявен талант, и я покорявал с неземната си страст. Девойката започвала да измъква пари от родителите си или заради самия Гарик, или пък — ако старите не признавали съвременното изкуство — ги вземала за някакви си свои нужди, които си измисляла. След това давала парите на Гарик, Гарик — на аверите си, аверите му ги влагали в някаква еднократна, но доходна операция, която двойно и тройно им възвръщала вложеното, и те си го разделяли с Гарик. После с получените пари живеели известно време като волни птички. Разбира се, Гарик зарязвал девойката, за да не му се налага да се отчита за какво са похарчени парите. След това си намирал нова пачавра... и така нататък. Аверите на Гарик не били придирчиви и не дръзвали да се захванат със собствен широкомащабен бизнес, защото разбирали, че нямат нито акъл, нито характер за тази работа. Задоволявали се с малко. Всички те, включително и Гарик, били наркомани и имали само една грижа — парите да са достатъчни за съответната доза. Онова, което успявали да смъкнат от едно момиче и да го завъртят с печалба, им стигало някъде за около месец, че и за около два безпроблемен *кефски* живот. Веднъж им провървяло и едно от влюбените момичета откраднало от домашния сейф на баща си десет хиляди долара. С помощта на някакъв техен познат наркодильър аверите ги направили на двадесет хиляди и няколко месеца живели безгрижно. А друг път родителите на едно от момичетата поискали лично да се запознаят с

талантливия музикант, за чиято същинска изява непременно трябвало да се наеме студио в Лондон, но самото запознанство станало в присъствието на специалисти в областта на шоубизнеса. Още след първите два такта специалистите заявили, че изобщо не улавят нищо в това мътно бласто, че тук дори и не намирисва на талант или поне на някаква интересна самобитност и че само пълен идиот би могъл да вложи в *това момче* дори и копейки. Гарик страшно и съвсем сериозно се обидил, аверите се разстроили, счупените прозорци и пробитите гуми на автомобилите на споменатите вече специалисти се превърнали във веществен резултат от тези достойни за уважение емоции, а на предпазливия и недоверчив баща на момичето му се случили далеч по-лоши неща. Той бил нападнат във входа на собствения му блок и бил пребит и ограбен. Вярно, престъпниците не били открити, тъй че не станало ясно кой точно се е постарал по въпроса: дали случайни нападатели с користни цели, или тази работа са свършили по реда на отмъщението приятелчетата на непреуспелия музикант. Ей такова момче бил нашият Гарик.

— И много ли такива момчета е имал? — попитах аз, неспособен да повярвам, че моята Светка, моето Папагалче, може да се хване в такъв капан.

— Не е установено с точност, но са най-малко петнадесетина. С неговия график е трудно да се установи със сигурност. Нали разбираш — той не завърта главите на момичетата едно подир друго, а според това кое кога се появява на хоризонта. Намерят му някоя, той започва да върти любов с нея, а след две седмици му намерят още една. Гарик вкарва в оборот и нея, за един месец измъква парите от първата и я зарязва, изгубва два-три месеца с втората, а в това време се появява трета. И така нататък. Освен това прави почивки, докато влиза на лечение, за да намали дозата, иначе не би могъл да пипне никакви пари.

— А сега как стоят нещата? Има ли някоя друга, освен Светка?

Боря ме погледна със съчувствие:

— Дори не зная как да ти го кажа, Дюхон... От една страна, можеш да се радваш, че той си няма друга, освен твоята дъщеря. Но, от друга — това е лошо.

— Защо?

— Защото с днешна дата Светка — или по-точно баща ѝ и неговите пари — са основната им надежда. Разбираш ли, Дюхон, нещата им са вървели добре и момичетата не са давали отпор само в началото, но ако водиш такъв начин на живот, какъвто водят Гарик и неговите авери, мъжката привлекателност бързо помръква. Нищо не остава — нито лице, нито кожа, нито секс, само едни лиги, сополи, празен поглед, надебелен език, разстройство и пъпки. И ако Гарик вече съвсем е изгубил самокритичност и не се вижда на какво прилича в огледалото, то сред аверите му има един-двама, които все още съобразяват това-онова. И те прекрасно разбират, че твоята Светка е последната играчка, която се е хванала на въдицата им. Повече няма да има нищо. И от нея трябва да измъкнат колкото може повече пари. Това, което ще ти кажа сега, не е проверена информация, затова не бива да се плашиш, но и не бива да го забравяш. Да ти го кажа ли?

— Кажи го, разбира се.

— А може би не трябва, а?

— Престани, Боря. Казвай!

— Значи така. Дверите са решили, че вместо да настояват за обещаните от теб десет хиляди долара, ще е по-добре да направят така, че Светка да получи наследство. А то не е малко. Засега Светка все още е толкова заслепена, че е готова да заложи и презаложи душата си за Гарик и ако получи наследство, тя ще му даде много повече от онези десет хиляди долара. Ще му даде всичко. Само че те трябва да побързат, докато тя не е разбрала за какво става дума и не е избягала. Това е, Дюхон — казах ти всичко. Имаш ли въпроси?

Дали имах въпроси? Купища! Първият въпрос бе: наистина ли моята дъщеря е чак толкова глупава, че не може да различи наркоман от нормален човек? Да, Светка не беше титан на мисълта и проницанието, но такива неща се виждаха и с невъоръжено око. Трудна за забелязване беше началната фаза на наркоманията, особено ако човек не се заглежда специално, но нали Боря каза, че Гарик вече е стигнал до състоянието на празния поглед, надебеления език, сополите, пъпките и разстройството! Как е възможно да не забележиш такова нещо?

— Дюхон, не познаваш добре дъщеря си — снизходително ми обясни Боря, — щом можеш да допуснеш, че тя не вижда или не забелязва нещо. Всичко вижда, всичко забелязва и всичко знае.

Стратегията е разработена от аверите и работи на сто процента. Пред момичетата Гарик изобщо не се преструва на гениален непризнат артист и честно им казва, че е наркоман, който иска да се измъкне от блатото. И само истинската, голяма и силна любов може да му помогне в това начинание. Любовта, плюс едно много скъпо, но много ефективно лечение зад граница. Кое момиче би устояло на предложението да се превърне в милосърден и смел ангел-хранител, такъв, пред когото след това цял живот ще се прекланят и ще му целуват краката? Но в същото време това момиче не може да отиде при майка си и баща си и да каже: Абе я ми дайте пари да лекувам гаджето си от наркомания. Не само че няма да ѝ дадат пари, ами и дома си с десет ключа ще заключат, само и само дъщеря им да не се влачи с наркомани. На това място Гарик им помага да измислят легендата за студиото в Лондон. Или в Париж. Или в Ню Йорк.

Вариантите са в зависимост от материалния потенциал на родителите. Още повече че основанията за тези легенди не са измислени, защото той наистина понякога се появява там някъде. А ако легендата изобщо не може да мине, тъй като родителите са старомодни и не искат да дават средства за съвременна музика, започва непрекъснатото измъкване на пари за нуждите на момичето — ту по сто и петдесет долара всеки месец, за да плати сметката за мобилния си телефон, ту двеста долара за подарък на приятелка, ту хиляда и петстотин, за да иде за две седмици на море, пък и да се настани в хубав хотел, или да се разходи до Виена за три дни, а всъщност момичето си седи през цялото време някъде в Подмосковието, във вилата на някоя приятелка. Така стават тези неща, приятелю мой Дюхон.

Помълчах известно време, осмисляйки чутото. Наистина ли толкова слабо познавах своята Светка? Бих могъл да си помисля за нея какво ли не, но никога и през ум не би ми минало да я видя в ролята на милосърден ангел. Та нали животът с един наркоман изисква не само безогледна любов — точно на това моето момиче беше напълно способно, — но и невероятно търпение, и изключителна издръжливост, и умение да се владееш, и сила на духа, и твърдост — с две думи всичко онова, което ми се струваше, че никога не бе виряло у моето Папагалче.

— Всичко ли ми разказа? — попитах, когато дойдох на себе си след първия шок. — Или има още нещо, за което твоите милиционери са научили, но ти го премълчаваш?

— Не са го научили милиционерите, а моят Володя — подсмива се Борис. — Милиционерите не изпадат в такива подробности. Максималното, на което са способни, е да арестуват някого, да го задържат за една нощ, да установят криминалните му връзки и адреса, на който се води, и ако много им провърви — да научат къде са местата, на които се събират съответните хора. Затова ти казах да не вземаш навътре приказките за наследството, всичко е по-скоро на нивото на дрънканиците и не мога да ти кажа доколко сериозни са тези намерения. Но просто имай предвид, че в главите им се въртят такива мисли, защото приказките не възникват на празно място. Винаги първо се ражда мисълта, а след това словото — поне нас с теб така са ни учили в училище.

— Че как да не го вземам навътре, когато по мен стреляха! — възразих аз. — Те не само дрънкат, а от приказки вече са преминали към действия, а ти ме успокояваш.

— Какво, да не би вече със сигурност да си установил, че по теб са стреляли? — иронично се осведоми моят приятел. — Доколкото си спомням, ти каза, че просто имаш чувството, че всичко това се е случило. Какво се е променило оттогава?

Постарах се да се овладеея, да не се ядосвам на Боря, чиято реакция след събраните от самия него данни ми се стори неоправдано лекомислена, и започнах да разказвам. За материалите, свързани с книгата за корупцията сред милиционерските чиновници. За някой си генерал Маслов, който ми е подавал информация и когото са убили при твърде съмнителни обстоятелства малко след като аз бях станал жертва на катастрофа. За подарения ми от някого коняк и за смъртта на Фомич и Миша хамалина. За това, че някой ме следи. За това, че някой бе влизал в мое отсъствие в стаята ми и се бе ровил из книжата и вещите ми. За добре инструктираната и подставена ми от някого Елена. Борис ме слушаше, без да ме прекъсва, но ироничната усмивка не слизаше от лицето му.

— Дюхон, при теб кашата, медът, лайната и пчелите са се объркали в един кюп — резюмира той, когато аз с трагичен тон завърших повествованието си. — Недоказан изстрел, недоказан коняк,

недоказано следене. Единственото, което можеш да твърдиш със сигурност, е обстоятелството, че някой е пипал книжата ти. Ще стъпим на това, че не си се заблудил в тази своя констатация, макар че би могъл. Но аз ти вярвам. Да допуснем, че наистина някой е пипал и разглеждал книжата ти. И какво от това?

— Ами конякът? Защо го смяташ за недоказан?

— Защото не е доказано, че е бил специално отровен. Той наистина би могъл да е просто едно отровно менте и нищо повече.

— Какви ги говориш, кой ще тръгне да ми подарява фалшифициран коняк! — възмутих се аз.

— Това вече е в сферата на предположенията. — Боря разпери ръце. — Ти сам си го измислил. Коняк е имало — не споря, и твоят Фомич е сръбнал от него и се е възнесъл — също не споря. Но никой не е установил какво е имало в този коняк.

— Добре де, а следенето?

— Забелязал си откренатата врата и си чул стъпки. Но видял ли си кой е бил там? Говорил ли си с този човек? Попитал ли си го защо наднича, докато ти тренираш във фитнесзалата? Не. Не си го видял, не си разговарял с него, не си го питал. Тогава как можеш да твърдиш, че го е направил някой, който е имал зла умисъл? А може би е била някоя твоя поклонница, някаква фенка? Или някой любопитен субект от тукашните пациенти. Или медицинската сестра се е притеснила за състоянието ти и е решила да провери как се чувстваш и дали не се пренатоварваш. Дюхон, научи се най-сетне да различаваш реалността от измислицата. Разбирам, че си писател, че живееш в една реалност и създаваш друга и че и двете са толкова дълбоки и всеобхватни, че невинаги можеш да ги разграничиш. Но на твоите години вече е време да се научиш да виждаш границата. А ти ту изпадаш от една крайност в друга, ту всичко при теб е измислица и полет на фантазията, ту започваш да вярваш на всичко и да откриваш навсякъде козните на врага.

— Ами Елена? Елена не е измислица, тя е жива, от плът и кръв, тя съществува. Ако искаш, мога да те запозная с нея, за да се убедиш, че не ми се привижда.

Боря така се разсмя, че в очите му дори избиха сълзи.

— Ще ме умориш, Дюхон! Стига с тази Елена! Нима наистина мислиш, че група безмозъчни наркомани са способни да ти подставят

такава жена? Откъде ще намерят толкова пари, та да плащат за престоя й тук? И откъде ще съберат толкова подробни сведения за характера и вкусовете ти? Избий си това от главата. Виж какво ще ти кажа: веднъж в живота си си попаднал на стойностна жена, която не те дразни и споделя твоите мисли и убеждения, така че се хвани за нея с две ръце и не я изпускай. Опомни се, момче!

Но аз продължих да упорствам. И дума не можеше да става за никакво влюбване. И за пълното сходство на душите — също, в това пък изобщо не вярвах, дори теоретично. Елена бе инструктирана и подставена при мен със специална задача и в това нямаше никакво съмнение. Ако не от Гарик и неговите авери, тогава от милиционерите.

— Тук има за какво да се помисли — ненадейно се съгласи Боря. — Историята с книгата е сериозно нещо. Макар че убийството на твоя генерал също все още не може да бъде повод за паника, защото ти не знаеш със сигурност кой го е убил и дали бандитите са били истински, или не са били истински. Ако искаш, мога да събера информация за твоята Елена. Нищо не ти гарантирам, но мога да опитам. Искаш ли?

— Искам — твърдо отвърнах аз. — Все пак поне за нещо да имам някаква яснота.

— Това вече е вярно — одобрително изсумтя Викулов.

— И още нещо... — Запънах се, тъй като не бях съвсем сигурен, че в мисълта, която ми хрумна, има здрав разум. Но както се казва — на страха очите са големи и вече бях готов да подозирам всички във всичко. — Би ли могъл да събереш информация за още един човек?

— За кого?

— За психоаналитика, който в момента се занимава с мен.

— А какво не е наред с него?

— Не зная. Като че ли всичко е наред. Много приятен човек и добър специалист. Но си помислих, че ако искат да ми подставят някого, това може да бъде или жена, или лекар, с когото мога да водя дълги и откровени разговори.

— Мъдро — отново се съгласи Боря вече за втори път по време на днешния ни разговор, което според мерките на нашето общуване беше направо нечувано. — Имаш право. Впрочем откъде се взе този лекар? Кой ти го препоръча?

— Доведе го литературният ми агент. Помолих я да ми намери специалист, за когото има гаранции, че ще си държи езика зад зъбите

за моята амнезия. По-точно...

Тъкмо се канех да му кажа, че всъщност това не е обикновена посттравматична амнезия, а дисоциативна, и да обясня разликата на Боря, но се възпрях. Какво можех да му кажа? Че в живота ми са станали някакви събития, които аз по всяка вероятност не исках да помня, защото са мъчителни за мен. И какво щях да чуя в отговор? Обичайното насмешливо-пренебрежително твърдение на Боря за това, че съм сладко бонбонче, че се крия от всичко неприятно и избягвам конфликтите, защото съм страхливец и слабохарактерен тип. Не исках да слушам подобни неща. Затова млъкнах, преди да довърша изречението си.

— Какво по-точно? — Викулов присви очи и внимателно ме погледна. — Какво искаше да кажеш?

— Не, нищо. Просто си помислих, че този доктор го откри Муся и ако са ми го подставили със специална задача, значи е трябвало да влязат в контакт с нея. А Муся не ми е разказвала нищо подобно.

— Дюхон, ти си непоправим. Какво, да не би да си я разпитвал подробно къде се е запознала с твой лекар?

— Не — признах си.

— Видя ли! Те биха могли така да ѝ го пробутат, че и самата тя да не разбере. Да е напълно убедена, че е открила твой психоаналитик със собствени сили, и дори да не подозира, че нарочно са я запознали с него. Друг е въпросът как твоите милиционерски противници биха могли да научат, че ще поискаш да ти намерят психоаналитик. Нали не си мислиш, че тук, при теб, всичко се подслушва? Надявам се, още не си стигнал до такава степен на параноя?

Хайде де, значи Боря смята, че всички мои подозрения са си чисто и просто прояви на параноя. Те ти, булка, Спасовден.

— Не — отвърнах сухо, усещайки, че започвам вътрешно да кипя. Всичките ми срещи с моя приятел от детинство завършваха точно по този начин. — Тук нищо не се подслушва. Но ако те се интересуват от моята персона, значи непременно трябва да се интересуват и от Муся, защото само тя е в течение на моите неща.

— И това е вярно — кимна той в знак на одобрение. — Болен — не болен, ама схващаш за какво става дума. Добре, дай да запиша имената и фамилиите на твой доктор и на тази Елена и да видя дали не мога да направя нещо.

Боря прибра листчето със записките в бележника си и стана.

— А ти наистина изглеждаш прекрасно — каза на сбогуване. — Беше една отпусната торба, а си станал почти супермен. Е, всичко хубаво!

— Наскоро гледах по телевизията вашия мюзикъл „Падналият ангел“ — каза Мария, докато ми наливаше вече трета поредна чаша чай. — Музиката е прекрасна, вие сте много талантлив композитор.

— А другото? — поинтересувах се.

— Либретото ли имате предвид? То е под всякаква критика! — отрязва старицата.

— Защо? Струва ми се, че стиховете са доста прилични.

— Работата не е в стиховете. Те наистина са добри от гледна точка на поезията.

— Че каква друга гледна точка може да има за едни стихове, освен поетична?

— Смисъл. Правдивост. Истинност. Между другото гледахме „Падналият ангел“ с Ана и мненията ни съвпаднаха. Тя не ви ли каза?

— Каза ми — признах си. — Но нищо не ми обясни, така че аз продължавам да тъна в неведение какво точно не ви е харесало.

— Какво пък — ще ви обясня, мили мой музиканте. Цялата тази история, цялото това ваше либрето заедно с прекрасните от гледна точка на поезията стихове са пълна глупост и не отразяват нито истинския живот, нито истинските човешки чувства.

— Но защо? — изумих се аз.

Историята, разказана в мюзикъла, много ми харесваше, струваше ми се, че в нея има и мъдрост, и доброта, и тънко чувство за хумор.

— Защото, скъпи мой, паднали ангели няма. Изобщо няма никакви ангели. И дявол няма. Затова онази система на взаимоотношения, която е показана при вас, е неправилна. Неестествена, измислена.

О, господи, бабето просто се оказа банална атеистка, нейната съседка — също, те не вярваха нито в Бога, нито в дявола, нито в рая, нито в ада и ето защо не им беше харесал и „Падналият ангел“! А пък аз се бях накарал да чуя някаква сериозна и смислена критика.

— Но това е алегория — опитах се да възразя меко. — Никой не твърди, че има Бог, просто това е художествена хватка...

— Миличък, Бог има — в това няма никакво съмнение, това дори не подлежи на обсъждане — прекъсна ме Мария.

— Тогава какво не ви харесва в сюжета? Нещо не ви разбирам.

— Бог има — повтори тя с чувство на дълбока убеденост. — Но всичко останало, всички онези глупости, като ангели, дяволи и ад, изобщо ги няма. И не може да ги има.

— Защо смятате така?

— Защото Бог е всемогъщ. Той е създал всичко, което съществува. На света няма нещо, което да не е създадено от Бога, защото никой друг не притежава толкова могъща съзидателна сила. Съгласен ли сте?

— Естествено.

— Бог може всичко. Не съществува нещо, което да не е по неговите сили. Съгласен ли сте с това?

— Да, разбира се — отново потвърдих аз.

— Тогава защо трябва да съществува сатаната? Защо трябва да съществува адът? Защо трябва да съществуват стряскащите приказки за падналите ангели? Защо Бог е измислил и създал всичко това?

— Как защо? За да не грешим. За да знаем, че ако не се държим правилно, ни чака адът. Това е ясно.

— Сигурен ли сте? — тъжно се усмихна Мария. — Това не е чак толкова ясно, колкото си мислите. Защо му е на Бог да се страхуваме и да не вършим лоши неща, след като със своята всевластност той може да ни възпира от тях, да не ги допуска, да не ни позволява да ги вършим? Нали се съгласихте с това, че Бог може всичко, а сега се отмятате от думите си.

— Ами... — Млъкнах, озадачен. Никога не бях мислил за Бога в такъв аспект. — А вие имате ли отговор?

— Имам — кимна старицата.

— Мога ли да го чуя?

— Вижте, скъпи мой, ако Бог не ни възпира от някои постъпки, ако допуска да ги извършим, значи волята му е такава. Неговата свята воля. Той иска да се държим така, както намерим за добре, и да берем плодовете на своите постъпки във вид на логични последствия от тях. Той изобщо няма потребност да ни плаши с ада или с дявола и няма нужда да ограничава свободата на нашите постъпки със страх. Бог иска да имаме пълната свобода на избора във всяка житейска ситуация.

А ако започне нещо да ни разрешава, а друго да ни забранява, това вече няма да е свобода, а принудително поведение. Разбирате ли ме?

— Но защо? Защо той иска да имаме свобода на избора?

— Защото само чрез свободния избор душата може да се самоизгради и да укрепне. Не чрез пръчката, не принудително, а свободно, като се основава на собствените си чувства, като преживява собствения си опит и като бере плодовете на собствения си избор във всеки конкретен момент, оценявайки последствията, правейки изводи и натрупвайки от това сила и мъдрост. Само така душата отново може да стане чиста и прекрасна, каквато е била някога. Но това е сложна мисъл, миличък, особено за неподготвен човек. Ако ви е интересно, можем много пъти да се връщаме към въпроса.

Ако ми е интересно! Та на мен никога в живота не ми е било толкова интересно, колкото в това село, и особено тук, на верандата на странната богата старица с библейското име Мария...

ГЛАВА 10

— На кого си казала, че съм тук? — попитах Муся.

— Специално — на никого — сви рамене тя. — Но много хора и без това знаят.

— Откъде?

— Корин, не се вдетинявай! — Хубавите й вежди помръднаха от раздразнение. — Като че ли не знаеш как става изтичането на информация! Моята секретарка, твоите дами, имам предвид Олга Андреевна, Лина и дъщеря ти, пък освен това първата ти жена, твоят приятел, който на два пъти е идвал при теб, целият медицински персонал както в Талдом, така и тук — всеки от тях би могъл да изтърси нещо на някого. Не от зла умисъл, а случайно. Заради клюката например или с някакви други мотиви. Ами тукашните пациенти? Да не си мислиш, че след като не общуваш с никого, никой тук не те е познал? Дръжки! Журналистите постоянно ме атакуват с обажданията си и непрекъснато питат кога могат да дойдат и да вземат интервю от теб. Забележи, не *къде могат да дойдат*, а именно *кога*. В смисъл че много добре знаят *къде*.

— Не думай! — Бях поразен. — Досега не си ми казвала, че журналистите ти звънят.

— Че защо да ти казвам? Ти започваш да нервничиш, да се ядосваш, да се притесняваш. А ние трябва да те пазим. А и какво ще се промени, ако ти кажа? Проверяваш ли електронната си поща?

— Не. Страхувам се да няма вируси. В града винаги бих имал възможност да оправя по спешност компютъра си и да спася нещата, които са в него. Но ако белята се случи тук, в санаториума, всичките ми файлове ще идат на кино. Деловата ми преписка минава през теб, а останалото сега слабо ме интересува.

— Ако беше прегледал пощата си, щеше да видиш колко много журналисти ти пишат с молба за интервю. Интересът към твоята персона е огромен, още повече че благодарение на старанията на твоята дъщеря веднага след катастрофата хората научиха за амнезията

ти. След това с твоя намеса ние подадохме информация, че паметта ти се е възстановила и нямаш проблеми с главата. После тук-там се прокраднаха мнения, позовани на сведения от дъщеря ти, която продължаваше да твърди, че имаш амнезия. След това аз казвах на всички точно обратното, както ти ме помоли. Хората окончателно се объркаха, но вече никой не опровергава моите изказвания и сега журналистите вярват, че с главата ти всичко е наред и искат да напишат за това какви неща се случват на известните хора и как става така, че първо всичко си спомняш, после нищо не помниш, а след това пак си спомняш. И дали този любопитен опит ще бъде отразен в следващите ти произведения.

— Муся, промених решението си. Искам да дам интервю.

Котараната мълчешком извади знаменития си органайзер, отвори го и се приготви да пише. Ако ценях за нещо своя литературен агент, то беше най-вече за уменията му да не задава въпроси точно тогава, когато не бях настроен да им отговарям. Тоест нямаше никакво кудкудякане и възклицания *защо?*, *ама как така?* и *какво се е случило?*. Само спокойна и делова готовност да се изпълнят капризите на автор номер едно. И като благодарност за нейната деликатност аз все пак реших да ѝ обясня намерението си.

— Искам да заявя на всеослушание, че имам амнезия, че имам дупки в паметта. Искам всички, на които това им е интересно, да разберат, че нищо не помня, не зная и по тази причина не се каня да давам гласност на нищо. Искам да си осигуря безопасност, разбираш ли?

— Корин, когато хората искат да си осигурят безопасност, се обръщат към правозащитните органи, а не към журналистите. Никога ли не са ти казвали това?

— Не ми говори за правозащитните органи! — избухнах аз. — Не искам да чувам за тях! Там всички са купени и продадени и се прикриват един друг. Освен това ако им кажа, че някой иска да ме убие, ще им стане ясно, че подозирам нещо. А аз не трябва да подозирам нищо, нищичко, защото не зная и не помня нито генерал Маслов, нито материалите, свързани с книгата за Министерството на вътрешните работи. Те трябва да се успокоят и да забравят за мен. Зная какво да кажа на журналистите. Твоята задача е да организираш пристигането им тук.

— Колко? — делово попита Муся.

— Мисля, че двама-трима ще са достатъчни.

— Кога?

— Колкото по-скоро, толкова по-добре. А най-добре още утре.

— По кое време ще ти е удобно?

— По всяко. От сутринта до късно вечерта.

— Всички заедно ли искаш да дойдат или ще даваш интервюта на всеки поотделно?

— Както те преценят. Може поотделно, може да направя пресконференция. За мен формата не е важна, важен е резултатът. Материалите трябва да излязат веднага, затова не може и дума да става за списания или седмичници. Само всекидневни издания.

— Добре. — Химикалката бързо се плъзгаше по страницата. — А фотографии да има ли?

— Колкото искаш.

— А регламент?

— Без ограничения. Ще разговарям с тях толкова, колкото трябва и докато кажа всичко, което съм си наумил.

— Искаш ли един съвет?

— Казвай! — кимнах аз.

— Ограничи времето. Иначе журналистите могат да те замъкнат с въпросите си съвсем не там, където ти искаш.

— Права си. Тогава по четиридесет минути на всеки, ако дойдат поотделно. И час, максимум час и половина — ако дойдат всички заедно. Освен това искам да предам откъс от новата си книга за публикация.

Муся вдигна очи от записките си и ме погледна изумено:

— Корин, какво ти става? Никога не си разрешавал да се публикува нещо, докато не завършиш книгата си. Това е извън твоите принципи.

— Зная. Но искам всички, на които това е интересно, окончателно да се убедят, че изобщо не пиша за милицията.

— Че за какво пишеш? За сестра си ли? — с тревога ме попита Муся. — Нима наистина все пак си се решил.

— Не, не е за сестра ми... — Замълчах, търсейки думите. — Честно казано, и сам не зная какво и за кого пиша. Просто пиша и толкова. Това е някакъв неуправляем поток на съзнанието.

— В каква сфера? — Гласът на Котараната отново стана делови и в него се прокраднаха гепардовски нотки.

— В сферата на нереалното.

— Фентъзи ли?

— Един дявол знае! — искрено отвърнах аз. — Не мога да определя жанра. Нали ти казах — поток на съзнанието.

— И вече много ли си написал?

— Съвсем малко, четиридесет-петдесет страници.

— Колко ще стане в окончателен вариант?

— Нямам представа. Може би след около пет страници ще го завърша и това ще бъде такава изящна новела. А може би ще се получи пълноценен роман. Засега нищо не мога да ти кажа.

— Да, ама че работа... — проточи Муся. — И какво искаш да направя после с това? Ако излезе роман, как да го позиционирам сетне? Ами ако излезе новела? Ще можем да я публикуваме само в някое списание, но за това трябва да се мисли още отсега, защото материалите за списанията се подготвят три-четири месеца предварително.

— Не ме интересува — казах раздразнено. — Каквото се получи — такова. Сега най-важното за мен е да си спася кожата, а не да мисля за това кой и как ще ме издава. Ако искаш, мога да ти дам да прочетеш текста, който вече е готов.

— Разбира се — кимна Муся. — Нещо друго за журналистите?

— Засега това. Да минем към следващото. Откъде намери Михаил Викторович? Някой препоръча ли ти го?

— Да.

— Кой?

— Името ли те интересува или положението му?

— Положението е естествено. Защо ми е името?

— Това е личният лекар на дъщеря ми. Тя е онколог, но сред нейните познати има най-различни специалисти.

— Казала ли си й защо ти е необходим психоаналитик?

— Корин, за кого ме вземаш? — Муся сдържано се усмихна. — Да не съм вчерашна. Всъщност защо са тези въпроси?

— Исках да се убедя, че не са ми подставили Хипопотама — избоботих аз.

— Кого-кого?

— Хипопотама. Михаил Викторович.

Муся звънко се разсмя:

— Прав си, наистина прилича на хипопотам!

— Прилича — не прилича, повече няма да правя сеанси с него!
— отрязвах аз.

— Защо? Не ти ли харесва? Да не би да ти се струва, че не е достатъчно квалифициран? — В гласа на Муся се появи загриженост. Тя като че ли дори се огорчи, сякаш не бе свършила добре работата си и я бяха наругали за това. — Но още не си постигнал онова, което искаше. Нали така и не си спомни нищо. Може би не си струва да зарязваш нещата по средата.

— Няма да го обсъждаме. Не му вярвам. Вече на никого не вярвам. И за да се чувствам в безопасност, искам Хипопотама да изчезне от живота ми с твърдото убеждение, че нищо не съм си спомнил. Нека да разказва това на всеки ъгъл, включително и на онези, които първо са го пробутали на теб, а после — на мен.

— Кории! Ама какви ги говориш? Че кой ни го е пробутал? Беше съвършено случаен избор. Както и да е, няма да споря с теб — ти плащаш, ти поръчваш музиката. Ще се обадя на Михаил Викторович и ще му кажа, че повече не се нуждаем от неговите услуги.

— И му плати.

— Разбира се. — Още няколко думи, нанизани като маниста, украсиха страницата на органайзера. — Нещо друго?

— Обади се на дъщеря ми, ето ти телефона ѝ. — Протегнах към Муся предварително подготвеното листче, откъснато от бележника ми.

— Какво да ѝ кажа?

— Срещни се с нея и ѝ дай десет хиляди долара. Изтегли ги от сметката ми в банката. Нали срокът на пълномощното ти още не е изтекъл?

— Не, с пълномощното всичко е наред. Трябва ли да ѝ обясня нещо?

— Кажи ѝ, че това са парите, които съм ѝ обещал. Аз наистина съм ѝ ги обещал — ти знаеш. И ѝ кажи още, че много съм се изплашил след катастрофата и съм разбрал, че човек не е просто смъртен, а както казва Булгаков — е внезапно смъртен, та затова съм написал завещание и според това завещание тя няма да получи нищо, освен по хиляда долара всяка година за рождения си ден.

— Завещание ли? — Муся остави настрана химикалката си и ме погледна с тревога. — Наистина ли си го написал?

— Не, разбира се — подсмиввах се аз. — Какво говориш? Нима бих могъл да направя това без твоя помощ? Ако беше така, ти би трябвало да се занимаваш със справките от банката за състоянието на финансите ми, с оценката на недвижимите ми имоти, с нотариуса и всичко останало. Но искам Светка да си мисли, че няма да получи нищо. Ако започне да ти досажда с въпроси, кажи ѝ, че ѝ давам парите само защото съм ѝ обещал, а иначе изобщо нямам намерение да спонсорирам лечението на разни наркомани. Не съм намерил парите си на улицата, а ги печеля с труд и с цената на собствените си нерви и сили.

— Защо сам не ѝ кажеш всичко това?

— Нямам морални сили. Как да кажеш на собственото си дете, че го лишаваш от наследство? Още повече че в действителност изобщо не се каня да направя това и Светка ще получи всичко, което ѝ се полага. Но сега имам интерес нейният малоумник-наркоман да я остави на мира. А освен нея, да остави на мира и мен, в случай че точно той и неговите приятелчета се опитват да приближат сладостния миг, в който ще докопат нечие наследство. А щом разберат, че цялата работа се изчерпва с десет хиляди долара и повече няма да измъкнат и копейка, Гарик ще я зареже.

— Добре, разбрах. Нещо друго?

— Искам още да намериш място, където мога да се покрия. Не къщи, не на вилата и не тук. Трябва ми някакво място, където ще мога спокойно да пиша и за което никой — освен теб, Лина и мама — няма да знае. И там да няма никакви лекари и изобщо никакви хора, които биха могли да ме познаят.

— Задълго ли?

— До края на лятото. Не — коригирах се веднага, — до края на септември. През октомври ни предстоят безкрайни пътувания, а дотогава не искам никой да ме намери и историята да утихне. Ще го направиш ли?

— Корин — Муся тежко въздъхна, — на света няма нещо, което не бих направила за теб. Но ако вече си ми казал всичко, може ли сега и аз да ти кажа няколко думи?

— Слушам те.

— Няма никакъв смисъл да се криеш. Нещо повече — това е в разрез с целия ти замисъл. Защо му трябва на човек, който нищо не помни, не знае и не подозира, да се крие? Докато си пред очите на всички, докато следваш предишния си начин на живот, ти потвърждаваш онези неща, които искаш да втълпиш на журналистите. Но ако дадеш интервю и изчезнеш, само глупакът няма да разбере какво се крие зад твоето поведение и какво значи то. Не върши глупости, Андрей, не залагай сам себе си.

Тя май наистина бе права... Навярно разликата в интересите към различните жанрове литература си казваше думата. Аз не бях поклонник на криминалетата, а Муся бе прочела камари такива книги. Във всеки случай не можех да не се съглася с нея.

— Добре, и какво според теб трябва да направя?

— Хайде като начало да изясним какво самият ти искаш да правиш? — отвърна с въпрос на въпроса ми Муся.

Това беше напълно в стила ѝ. Какъвто и проблем да поставех пред нея, Муся първо ме караше да определя какво бих искал самият аз и едва след това търсеше и предлагаше варианти за решение.

И така — какво бих искал? Да се върна вкъщи? Не бях сигурен. Мисълта за принудителната близост с Лина не предизвикваше у мен най-приятните чувства. Ако нещата можеха да си останат, както преди, щеше да ми е много добре. Ала съдейки по всичко, вече нямаше да е възможно, Лина щеше да настоява за редовен секс, а точно това изобщо не ми се искаше. И да я обиждам не ми се искаше. И да се насилвам също не ми се искаше. Слава богу, тя бе толкова заета с бизнеса си, че идваше тук само веднъж седмично, но в момента и това ми беше много. Съпругата ми беше прекрасна жена, но нима съм виновен, че не я желяех повече? С радост бих се върнал вкъщи, ако тя заминеше някъде за месец-два. С Жения чудесно щяхме да се справим сами, пък и майка ми щеше да ни помага. Наистина след два месеца проблемът отново щеше да възникне със страшна сила, но през това време щях да измисля изход или нещата щяха да се оправят от само себе си...

И така, засега не исках да се прибирам вкъщи. А дали пък да не останех тук? Чудесна идея, само че Прекрасната мимоза ме напрягаше. Никак нямаше да е зле, ако можех да се отърва от нея. Макар да не съществуваха гаранции, че няма да ми подставят друго лице. Но за в

бъдеще щях да бъда по-предпазлив и нямаше толкова необмислено да завързвам тесни познанства. А това означаваше, че имам нужда от такова място, на което да не се подвизава Мимозата и където да мога спокойно да се преструвам на болен, както досега, за да оправдая факта, че не съм се прибрал вкъщи. Докъде се бях докарал, а?! Здрав, четиридесет и шест годишен мъж, богат и известен, който не може да живее в дома си от страх пред леглото, което трябва да дели с жена си!

Дявол да го вземе, какво трябваше да направя, за да не ме закача никой, а и да не обидя никого? И на първо място, разбира се — Лина. Да, не бях виновен, че не я желях повече, но и тя не беше виновна, че ѝ бях дал надежда за второто прераждане на нашите угаснали вече чувства. Открил съм в нея нови привлекателни страни, отново съм се влюбил в нея, увлякъл съм я с интересен и изобретателен секс и сега как можех да ѝ обясня, че това вече не съществува и не може да съществува? Не биваше да се нанасят такива болезнени удари по женското самолюбие, би било непроситимо, пък и Лина не го заслужаваше, тя винаги се държеше като добра съпруга с мен.

— Искам невъзможното — признах на Муся. — Искам да си живея вкъщи, но Лина да не е там. Или да живея тук, но да я няма Елена. Обаче ти не можеш да уредиш това, нали?

Докато произнасях тези думи, се изненадах от себе си: в тях имаше надежда. Може би Муся не я бе доловила, а просто бе възприела последната част от моето изречение като констатация на факта. Но не можех да се самоизлъжа, защото по време на общуването си с Хипопотама вече се бях научил да не го правя. Дълбоко в душата си се надявах, че моята всемогъща и суперорганизирана Муся Беловцева може да уреди всичко.

— Извинявай, но няма да мога да отстраня Лина от дома ти — със замислена усмивка отвърна тя. — А за твоята Елена ще си помисля. Знаеш ли нещо за нея?

— Абсолютно нищо. Само името и фамилията ѝ. Е, и някои от особеностите на характера и манталитета ѝ. Днес при мен беше приятелят ми Борис Викулов, който обеща да посъбере сведения за нея. Има някакви връзки в милицията.

— Ох, Корин, непоправим си! — засмя се Муся. — Както си се родил в годините на съветската власт, така и продължаваш да си живееш в онова време.

— Какво общо има съветската власт? — Бях на път да се обидя, но не го направих, защото ясно долових в думите ѝ идеи за пътищата, по които можеше да бъде решен моят проблем. А пък щом Муся имаше идеи как трябва да бъде решена дадена задача, нямаше защо да се съмнявам, че непременно ще я реши.

— Такова, че днес никой не събира сведения от милицията. Много по-просто и по-лесно е да си купиш информация. Колко пари можеш да отделиш за портрета на твоята загадъчна Елена?

— Колкото трябва! — обещах радостно. — Харчи ги, хич да не ти се свидят, собственото ми спокойствие ми е по-скъпо. — И веднага, съвсем по детински, се поинтересувах: — А как ще успееш?

— Все някак ще се справя. — Гласът ѝ звучеше лукаво и многообещаващо. — Въпросът е в друго: какво ще правиш с информацията, която ще ти дам? Да допуснем, че изясня, че Елена е учителка в някое училище или мениджър в магазин за електроника. Какво ще последва от това? Все едно — няма да успее да разбере дали е свързана с онези, които искат да ти попречат да напишеш книгата си — и ти трябва да си дадеш сметка за това. Единственото, което ние с теб можем да предприемем, е да измислим някаква хитрост, с помощта на която да я отдалечим от санаториума.

— Каква например? — попитах тъпо.

— Не зная. — Муся безгрижно сви рамене. — Преди всичко трябва да съберем първоначални данни, а чак след това да мислим. В края на краищата кой от нас е писателят — ти или аз? Кой има фантазия? Кой е майстор в измислянето на интриги? Всичко може да се направи, Корин — просто въпрос на пари. Но най-важното е да се измисли. Само че аз никак не съм убедена, че постъпваш разумно.

— В какъв смисъл? — намръщих се леко.

— В смисъла, който засяга твоята Елена. С какво ти пречи тя? Ако подозренията ти наистина са оправдани, значи Елена от само себе си ще отпадне веднага след като бъде публикувано интервюто ти. Ти ще убедиш всички, че няма от какво да се страхуваш — и Елена ще изчезне от очите ти. А ако не изчезне, значи изобщо няма нищо общо с това. Нека си стои тук, ти си общувай с нея и пълни главата ѝ с глупости. С една дума — забавлявай се. И впрочем твоят приятел Борис не е чак толкова неправилен по отношение на тази дама. Може би е

влюбена в теб, в такъв случай — възползвай се от момента, още повече че сега не си под прекия контрол на жена си.

Отново се сетих за Вероника. За жената, с която бях имал страстна връзка във Франкфурт и която изобщо не помнех. Тя навярно беше прекрасна... Не, нямаше да хлътвам в съмнителни отношения със съмнителната Елена, още повече че изобщо не бях сигурен дали тя има някакви чувства към мен. Само за Боря тези неща винаги стоят много просто и той цял живот е действал, изхождайки от представата си за това, че *жената винаги иска и колкото повече — толкова по-добре, а с кого конкретно — няма значение*. Аз бях устроен по друг начин. Никога в живота си не се бях опитвал да завоювам дадена жена, просто милостиво откликвах на чувствата й... Всъщност струва ми се, че вече го казах. Защо трябва да прахосвам сили и енергия за Мимозата, без да съм уверен в резултатите, след като мога да почакам до октомври и да се срещна с Вероника?

— Слушай — осени ме внезапно, — а ти пазиш ли телефонния й номер?

— На кого? На Елена ли? — с недоумение уточни Муся. — За какво говориш, Андрей?

Разбрах, че наум бях прескочил огромна част от разговора ни и се бях включил на друго място, а не на онова, на което се бях потопил в размисли. Разсмях се виновно и долях чай на Муся.

— Не, разбира се, вече започнах да си мисля за Вероника. Можеш ли да се свържеш с нея?

— Естествено. Какво искаш?

— Помоли я да ти изпрати своя снимка. Искам да видя как изглежда.

— Защо сам не й се...

— Муся — прекъснах я доста безцеремонно, — не си я спомням. Можеш ли най-сетне да осъзнаеш тази проста истина: не мога да общувам с хора, които не помня. Дори ако с тях ме свързват близки отношения. Не мога. За мен те са чужди и непознати. Ами ако тя не ми хареса? Ако се окаже, че тогава, във Франкфурт, съм бил в състояние на тихо умопомрачение, станало ми е нещо и съм се влюбил, а сега тя ми заприлича на крокодил? Ако й се обадя, ще трябва да й говоря, тя ще ми отвърща, тоест ще завържа разговор и по този начин ще навляза

в някакви отношения, а после няма да искам да ги поддържам. Знаеш ли колко пъти ми се е случвало?

— Досещам се — подсмихна се тя. — Добре, ще се свържа с нея. Можем да го направим още по-лесно: ще помоля Вероника да ти изпрати снимките си по електронната поща. Ако успее да я намеря, ще ги получиш още утре. Ще стане много по-бързо, отколкото да ги изпраща по обикновена поща.

— Муся, нали ти казах, че няма да използвам електронната си поща! Всяка седмица се появяват нови вируси, а тук никой не може да ми помогне и рискувам да изгубя всичко, което е в компютъра ми.

— Господи, Корин, колко си безпомощен! — обвинително въздъхна Муся. — Прехвърли материалите си на дискети, прибери ги в кутийката и спи спокойно. Какво, да не си паднал от небето? Да ти донеса ли празни дискети?

— Донеси ми. Но въпреки това — упорито държах на моето си, — ако заради някой вирус ми изчезнат програмите, изобщо няма да мога да работя на компютъра. Каква е ползата, че ще съм запазил материалите си, щом няма да мога да ги използвам?

— Ясно, предавам се. — Тя махна отчаяно с ръка. — Няма да използваш електронната си поща и точка по въпроса! Добре, ще получа снимките на Вероника на моя електронен адрес, ще ги разпечатам и ще ти ги донеса. Става ли?

— Аха — измучах аз. — А искаш ли да прочетеш това, което съм накъдрил? Само че тук нямам принтер. Ще го прочетеш ли от екрана?

— Ще го прочета. Включвай!

Внезапно появилият се вятър донесе облаци, слънцето се скри и рязко захладня.

— Сега ще излезе буря — загрижено каза Мария. — Помогнете ми да прибера масата и столовете вътре.

Когато на верандата не остана нито един предмет, аз си помислих, че може би е време да си вървя. Вече бяхме пили чай, а май че никой не ме бе поканил на обед. Мария сякаш прочете мислите ми:

— Ако ми помогнете да приготвя обед, можете да се смятате за поканен.

Естествено — съгласих се.

Кухнята на Мария беше съвсем същата като кухнята на Ана, която се намираше в другата половина на къщата, и дори мебелите и съдовете бяха стари, но все пак разликата се усещаше. Ако онова, което видях при Ана, изглеждаше просто старо, вехто, протрито и отколе употребявано, то при съседката й тези предмети не бяха стари, а старинни. Това не бяха чинии, останали отпреди сто години, а старинен сервиз. Не бяха използвани с десетилетия прибори, а аристократично сребро за хранене. И тази разлика се забелязваше във всеки детайл, във всяка дреболия — като се започне от абажура и се стигне до солницата.

Мария ми възложи да свърша по-лесната работа — да нарежа лука и да обеля картофите и морковите. Честно казано, аз отдавна — още от младежките си години — не бях вършил такива неща, тъй като доста рано станях известен, печелех добре и се хранех по ресторанти, а след това в дома ми, заедно с жена ми, се появи и готвачка, която деликатно наричахме домашна помощничка. Обемът на работата ме изуми: старицата сложи пред мен такова количество лук, моркови и картофи, като че ли се подготвяше за голям прием.

— Гости ли чакате? — попитах плахо.

— Никого не чакам. Те сами идват. — Мария загадъчно се усмихна. — Вече години наред не обядвам сама.

— А защо не си вземете готвачка? — учудих се аз. — Не ви ли е трудно всеки ден да пригответе такива угощения.

— На мен ли? — Тя тихо се засмя. — Миличък, нали ви казах — на мен нищо не ми е трудно. Имам огромен запас от сили. Зная какъв въпрос е на езика ви и също така зная, че се измъчвате от притеснение да ми го зададете. И правилно, скъпи мой, не ми го задавайте, защото както и да ми го зададете, аз няма да ви отговоря. Изобщо никога не се опитвайте да изяснявате на колко години е една жена. Безсмислено е.

— Защо?

— Защото жената не се различава кой знае колко от мъжа. Или ви е интересно да общувате с нея, или не ви е интересно. Какво общо може да има това с възрастта? Абсолютно никакво.

— А ако не става дума само за общуване? — Формулирах въпроса си твърде мъгляво, но старицата добре ме разбра.

— Все едно. Или ви се иска да спите с нея, или не ви се иска. Възрастта е обективен параметър, а интересът и желанието са

субективни категории. Не бива да ги смесвате в един кюп, защото се получават объркани изводи.

Ама че бабичка! Разбира се, нейната съседка беше красива и безумно привлекателна, но да се разговаря с Мария беше далеч по-интересно. Ана, както ми се стори, постоянно отклоняваше въпросите ми, а Мария създаваше впечатление на човек, готов да обсъжда всички проблеми — освен възрастта си, — стига да попиташ.

— Но нали съществува обществено мнение! — възразих все пак. — И то, да речем, не одобрява любовта между старец и младо момиче. А още по-малко — отношенията между съвсем млад юноша и съвсем немлада дама. Допускам, че този юноша може напълно искрено да желае плътска близост с избраницата си, но какво да направи с общественото мнение? Да го загърби ли?

— Точно така, миличък, точно така. — Мария беше завързала бродирана престилка върху ярките си дрехи и енергично месеше тесто. — Какво всъщност представлява общественото мнение? Това са оценки, изказани от някой, който наблюдава нещата от страни. А твоето желание е гласът на твоята душа. Кой е казал, че гласът на твоята душа е по-малко важен от нечии оценки? Би могъл да го каже само онзи, комуто е изгодно ти да си мислиш, че не представляваш нищо и че твоите желания и чувства нямат никакво значение. Само че на кого може да е изгодно това? На онзи, който иска да те подчини и да те командва. Идеята, че чуждото мнение е по-важно от собственото ти, е създадена като инструмент на властта и като средство за натрапване на определен тип поведение. Какво, да не би да ви е приятно да се чувствате като пешка, като марионетка, манипулирана от нечии невидими ръце?

— Не, разбира се! — откликнах, боравейки старателно, но не много умело с ножа.

— Тогава забравете за общественото мнение. Слушайте само своята безсмъртна душа.

— Но тя такива неща ще ми наговори, че... — шеговито подхванах аз.

— Не се тревожете, душата ви нищо лошо няма да ви наговори. Виж, разумът — да, разумът може да ви надрънка всякакви глупости, от които след това години наред няма да можете да се отървете. А душата никога не би постъпила така. Проблемът е там, че хората не

умеят да я слушат и да я чуват. Те предпочитат да се вслушват в общественото мнение и в разума си, а това... — Мария внезапно замълча и обърна глава, сякаш се вслушваше в нещо. — Май че Еспера се събуди. Ще ида да видя.

Тя излезе от кухнята и скоро от гостната се разнесоха приглушените гласове на домакинята и момичето. После диванът изскърца и по стълбата, която водеше към втория етаж, затрополиха леки стъпки.

— Изпратих я в библиотеката — съобщи Мария, когато се върна и отново се захвана с тестото. — Момичето обича да чете, а у тях няма книги.

Не долових в гласа ѝ нито упрек, нито дори съжаление — беше просто констатация на факта, че при съседката ѝ няма книги.

— Защо не помолехте Еспера да ни помогне в приготвянето на обедата? — поинтересувах се. — Още едни ръце нямаше да са ни излишни. Боя се, че с моите скромни темпове няма да мога да ви настигна.

Мария се откъсна от заниманията си и рязко се обърна към мен:

— Еспера е много болна. Безнадеждно болна. Тя прекарва по цели дни с мен, спи, чете или разговаряме помежду си. Дори Ана не я кара да се занимава с къщна работа.

Безнадеждно болна... *Sine espera* в превод от латински — без надежда. Значи ето откъде идваше името ѝ. Аз си мислех, че означава надежда, а то се оказа — безнадеждност.

— Нима лекарите не могат да направят нищо? — попитах със съчувствие. — Сега медицината се справя с толкова много неща. Да не би да става въпрос за пари? Стори ми се, че вашата съседка живее доста притеснено в материално отношение. Ако някой ѝ помогне...

Разбира се, в думите ми имаше подтекст. Ти, която си толкова богата и самотна старица, вместо да обсъждаш пасивно безнадеждното състояние на Еспера, по-добре помогни материално и плати за лечението на момичето. Не зная откъде се взе у мен тази внезапна злоба към Мария и след секунда вече съжалявах за думите си, но нищо не можех да направя — казаното беше казано. Ами ако сега тя изведнъж се обиди и ме изгони?

— На нея никой и нищо не може да ѝ помогне — тъжно рече Мария, гледайки ме изпитателно. — Мислите ли, че не съм се

опитвала? Мислите ли, че съм седяла със скръстени ръце и мълчаливо съм гледала нещастното дете, без да се опитвам да направя нещо? Уверявам ви, направих всичко, което можех. А аз мога много неща. Остана ни само да приемем това като свята воля на Господа.

— Да, права сте — измърморих огорчено. — Да се надяваме, че душата ѝ ще отиде в рая.

— Тъкмо в това не съм сигурна — най-неочаквано отвърна старицата. — Макар че, разбира се, всичко би могло да се случи. Но засега не виждам такава перспектива.

— Какво говорите? — От учудване на два пъти клъцнах с ножа в опасна близост до собствения си пръст и на мига се облях в студена пот, защото ужасно се страхувам от кръв и още повече — от болка, а порязаният пръст за мен винаги се превръщаше в източник на непоносими мъки. — Защо Еспера да не отиде в рая? Та тя е още дете, едва ли е успяла да извърши кой знае какви грехове, е, може би е взела един-два бонбона без разрешение или е излъгала един-два пъти — и толкова.

— Кой ви е казал, миличък, че да вземеш бонбони без разрешение е грях? И кой ви е казал, че да излъжеш, е грях?

— Разбирам — засмях се аз, — вие отново искате да кажете, че това твърдят другите хора, че това е чуждото мнение.

— Точно така. Когато самият вие сте били дете, крадели ли сте бонбони и сладкиши от бюфета?

— О, много пъти!

— И когато сте го правили, смятали ли сте, че постъпвате правилно?

— Разбира се! Смятах, че щом ми се иска нещо сладко, значи имам право да го изям. А възрастните, които ми забраняват това, са глупаци и негодници.

— Виждате ли? Вашата душа ви е казвала едно, а чуждото мнение ви е убеждавало в друго. Вие сте се вслушали в гласа на душата си, а сега твърдите, че това е грях. Как не ви е срам, скъпи мой! Та нали сте композитор, творец, нима никога не ви се е случвало вие да харесвате произведението си, а пресата да крещи на всяка страница, че сте съчинили отвратителна, бездарна музика? Можете да не ми отговаряте, сигурно ви се е случвало, както с всеки творец. На вас ви харесва онова, което сте направили, а на други — не. И какво следва

по-нататък, да не би да сте престанали да пишете мюзикълите си? Да не би публично да сте се покаяли, да сте се заклели повече да не пипнете нотния лист и да не се докоснете до инструмент? Нищо подобно! Вие спокойно сте продължили да творите по-нататък. И какво е това според вас, грях ли е? Не сте се вслушали в общественото мнение, не сте признали, че сте бездарник, а сте се вслушали в гласа на душата си и сте си казали: Написаното от мен е хубаво! Защото то е честно и искрено, защото когато съм го съчинявал, не съм правил халтура, не съм редил нота до нота както ми дойде, само и само да се получи някакво подобие на музика, а съм вложил в работата си чувства. В този случай вие сте пренебрегнали общественото мнение и сте постъпили правилно. А всъщност с какво тази ситуация се отличава от всяка друга? Ами с нищо. Гласът на вашата душа и гласът на чуждото мнение винаги са съществували един до друг и от това дали вие сте роб или творец зависи в кой от тези два гласа ще се вслушате. Виждате ли колко просто стоят нещата.

Какво пък — стояха просто... При тази издокарана в червено и зелено старица с натруфени с пръстени и халки ръце винаги всичко беше просто. Между другото — за пръстените. Когато се захвана да приготвя обед, Мария ги свали и ги изсипа в красива керамична купичка, която стоеше на поничката точно пред очите ми. Докато непрекъснато хвърлях по един поглед към това ювелирно изобилие, не можех да не отдам дължимото на високата им стойност и на вкуса на притежателката им. Нужен беше специален подход, за да сложиш към зелените панталони и червената блуза бижута с рубини и изумруди! Всичко беше в тон. Нямах да се учудя, ако и бельото ѝ бе в същите цветове. Ама че бабичка — ангелче небесно! Ала въпреки че бе толкова умна, и при нея нещата не изглеждаха чак толкова гладки.

— Но ако следваме вашата логика, значи изобщо не съществуват грехове. Тогава защо Еспера да не отиде в рая? — попитах злорадо. — Че къде другаде може да попадне душата ѝ, след като момиченцето не е съгрешавало!

Мария едва забележимо сви рамене, сякаш се учудваше на моята глупост.

— Какво, скъпи мой, да не би да си мислите, че душите се размножават чрез просто делене — като клетките?

Не разбрах въпроса и бях принуден честно да си призная това. В този момент Мария вече беше привършила с месенето на тестото и започна с изумителна сръчност да кълца зелето и морковите, които аз все пак бях успял криво-ляво да почистя.

— Ще ви обясня — кимна с готовност старицата. — Когато тялото престава да живее, го погребват. Според вашите представи — душата тръгва за рая или за ада. Тоест на Земята има едно тяло и една душа по-малко. Но ето че мъжът и жената се съвкупяват, зачеват ново тяло и това става с помощта на деленето на клетките. А душата откъде се взема?

Какви такива клетки са се съвкупили и са започнали да се размножават, та в родилото се отново тяло да се образува и душа? Хайде, отговорете ми!

— Не зная. Наистина — откъде се появява тя?

— Колко просто стоят нещата при вас. — При тези думи тя ме погледна ехидно и най-неочаквано ми намигна. Обляха ме горещи вълни — до такава степен в този миг бях уверен, че бе прочела или чула с вътрешния си слух онова, което преди малко си мислех. — Вие искате да отговарям на въпросите ви, както на учител в училище. А не искате ли сам да помислите върху това?

— Дори не зная какво да мисля?

— Поне се опитайте да поразсъждавате. Уверявам ви, миличък, че изводът, до който сам ще стигнете, ще ви се стори далеч по-правдоподобен от думите, които ще ви кажа аз. Аз не бива да бъда авторитет за вас, вие трябва да слушате само себе си. Защо все не можете да усвоите този урок, а?

— Край-край-край! — Опитах се да размахам ръце, но тъй като се оказа, че размахвам ножа, и двамата се разсмяхме. — Усвоих го. Само ми дайте първата отправка, първия тласък, от който да започна разсъжденията си.

— Започнете така, както е прието при учените — с две противоположни хипотези. Ще ви бъде по-лесно. Първата хипотеза гласи, че ако заедно с тялото изчезва и душата, би трябвало да има някаква субстанция, от която се появяват новите души, точно както има субстанция, от която се появяват новите тела. Втората хипотеза гласи, че такава субстанция не съществува, че на света има точно

толкова души, колкото има, и нови не се появяват. Е, и какво следва по-нататък?

— Засега учените не са открили субстанцията, от която биха могли да се появяват нови души, така че на този етап можем да отхвърлим първата хипотеза — смело започнах аз. — Но ако душите са точно толкова, колкото са, и нови не се появяват, възниква въпросът дали тези души са повече на брой, отколкото физически живи хора съществуват на планетата във всички времена, или са по-малко на брой? Тоест искам да попитам дали ако тези души са повече — в смисъл че всеки, който е живял, си е имал своя собствена душа, и остават още много на брой души, които ще стигнат за поколения хора напред — в такъв случай къде се намира този запас от души? И за колко поколения ще стигне той?

— Добър въпрос! — похвали ме Мария. — Давайте нататък и не спирайте. Не чакайте отговори от мен, разсъждавайте и продължавайте напред.

— Мястото, на което би могъл да съществува този запас от души, засега не е намерено — продължих аз — и може да се предположи, че такова място не съществува. Тогава ще трябва да се върнем към хипотезата, че все пак изначално душите са били по-малко на брой, отколкото са били хората, които са изживели живота си на нашата планета. Тогава излиза, че душите са стигнали за известно количество хора, които са се оказали първи на опашката, а на останалите не им е провървяло. Но в такъв случай ще се наложи да признаем, че всички ние отдавна вече се раждаме като бездушни същества. А аз не мога да се съглася с това.

— И правилно! — одобрително кимна Мария. — Не бива да се съгласявате. Продължавайте нататък.

— Нататък ли? — В хода на разсъжденията ми стана засечка. До този момент всичко вървеше строго в рамките на материалните науки и ми беше лесно. Ала сега стоях на прага на някакви неща, които трябваше да допускам и които мозъкът ми категорично отхвърляше. Но вече се бях впуснал в тази игра и тя ми бе станала интересна. — По-нататък излиза, че ако количеството на душите е константа, постоянна величина, а всички ние се раждаме и ще продължим да се раждаме като одушевени същества, значи след смъртта на едно физическо тяло душата се преселва в друго физическо тяло. —

Помислих малко и объркано добавих: — В друго тяло. А не в някакъв си рай или в някакъв си ад. Тоест не съществуват никакъв рай и никакъв ад. Прав ли съм?

— Не съвсем. Душите наистина се преселват. И ад няма. А рай има. Там отиват душите, които изцяло са завършили земния си път, които са се подложили на изпитания във всички свои качества и са разбрали, че са част от Бога, тоест че всъщност те са самият Бог. Тогава те няма какво повече да правят на Земята, свършили са работата си тук и се завръщат у дома си, при Бога. Но такива души са страшно малко, ужасяващо малко в сравнение с онези, които остават.

— Значи смятате, че душата на Еспера още не е свършила работата си тук и ѝ е рано да се връща в рая? — попитах аз, като не преставах да се поразявам от самия себе си. Господи, какви глупости дрънках? Това беше някакво метафизическо бълнуване. И съвсем сериозно полагах старания, амортизирах мозъка си, опитвах се да направя някакви логически изводи и да формулирам нещо. Какво ми ставаше?!

— Еспера ли? — Старицата втренчи в мен заобиколените си с дълбоки бръчки пламтящи очи. — О, не, вашите разсъждения са неприложими към Еспера.

— Защо?

— Защото Еспера не е като другите. Тя е дете на Ана. А това е съвсем, ама съвсем друга работа... Някога ще разберете за какво става дума.

— Обяснете ми сега — помолих.

— Не. — Мария поклати глава в знак на отрицание. — Сам ще разберете. Трябва да разберете. Иначе нищо няма да има смисъл.

ГЛАВА 11

„Какво е това?“

Тези думи на Муся, произнесени с несигурен, глуховат глас, още звучаха в ушите ми, макар че от момента, в който тя зададе въпроса си, бяха изминали една вечер, една нощ и една сутрин.

— Какво е това? — попита тя, откъсвайки поглед от включения компютър, и свали очилата си.

— Нали ти обясних: не зная — отвърнах търпеливо. — Но това се получава...

— Изумително! — замислено промърмори Котараната. — Не съм очаквала от теб такова нещо. Изобщо не е в твоя стил. И мислите не са твои.

— Мислите са си мои, само че и аз не съм очаквал, че могат да се появят в главата ми.

— Все отнякъде би трябвало да са се взели — поклати глава Муся. — Може би си чел нещо или си общувал с някого в онзи период, за който сега не си спомняш. Думите са се забили в главата ти, пуснали са корени и сега дават кълнове. Забравил си как са попаднали там, а резултатите са налице. Както и да е, не е важно откъде са се взели.

— А кое е важното? — попитах с тревога.

— Че написаното е интересно. Ще го четат. И ще го обсъждат. Нещо повече — то идеално ще потвърди легендата ти. Станал си коренно различен и вече те вълнуват съвсем други проблеми. И книгата за милицията може да се смята за забравена. Но кажи ми, Корин, наистина ли се каниш да работиш над нея или не?

— Разбира се, че се каня. Непременно ще я напиша, Муся, не се и съмнявай. Само че първо ще разбера на кого и защо пречи тя. А след това с теб ще вдигнем такъв скандал около нея, че на всички свят ще им се завие. С нея ще спечелим купища пари — усмихнах се аз, тъй като забелязах на кръглото ѝ меко лице сянка на недоверие. — Какво, не ми ли вярваш? Не ме гледай така, зная какво си мислиш.

— И какво си мисля?

— Че винаги съм се старал да избягвам конфликтите, а още повече — скандалите. Може да ти звучи странно, но сега не се страхувам от тях. Наистина. Честна дума — не се страхувам. След катастрофата разбрах, че съществува само едно нещо, заради което има смисъл човек да се страхува — и това е животът му. Всичко останало не заслужава ни най-малко вълнение...

Ето така си поговорихме вчера. Естествено аз си изкривих душата, като казах на Муся, че не зная откъде са се появили в главата ми тези толкова необикновени мисли. Много добре знаех откъде. От разговора ми с Мимозата Елена. Но кой знае защо, не ми се искаше да призная това пред моя литературен агент.

А Елена заварих във фитнесзалата. Днес изглеждаше прекрасно, дори създаваше впечатление за истинска красавица и с нищо не напомняше треперещата от страх крехка пухкава топчица. По абсолютно обясними причини не ми се искаше да говоря с нея. Но нямах и повод да се обърна и да изляза, пък и не ми се щеше да пропусна тренировката си. Все пак резултатите от моите старания бяха очевидни, забелязвах ги не само в огледалото, но и в цялостното си поведение и ми се струваше, че ако пропусна и един ден, всичко ще иде по дяволите. Тъй че когато видях бодро крачещата по тичащата пътечка Елена, малко се вкиснах.

Ала усетът на Мимозата се оказа направо феноменален. Не, каквото и да ми говореха, тя беше екстрасенс. Дори да ми я бяха подставили, описвайки ѝ предварително и подробно особеностите на моя характер, независимо от всичко, тя не би могла да се държи толкова точно и деликатно, ако не долавяше настроението ми с някаква невидима вътрешна антена. Елена спокойно се усмихваше, с желание откликваше на репликите ми, но не подхващаше сама никакви разговори и изобщо се държеше като доброжелателна, добре възпитана непозната, която не се опитва да завърже контакт. А на мен това ми бе повече от достатъчно. Прекараните в залата час и половина ни най-малко не ме напрегнаха.

Когато се върнах на етажa си, отдалеч забелязах, че вратата на стаята ми е отворена. А аз с абсолютна сигурност си спомнях, че на излизане много добре я затворих. През деня не ми се полагаха никакви лекарства, а и чистачката леля Зина все още не бе оздравяла. Започваше се...

Преливащ от яростна решимост, тръгнах към дежурния пункт на медицинската сестра в коридора, обладан от твърдото намерение да започна разследване. Но дежурната сестра ме изпревари:

— Андрей Михайлович, имате посещение.

— Кой? — Надявах се, че съм успял страховито да сбърча вежди, но по-скоро се лъжех, защото сестрата изобщо не се стресна.

— Вашият лекар.

— Ема Викторвна ли? — учудих се аз.

От къде на къде тя ще ме чака в стаята ми? Такова нещо не се бе случвало.

— Не, един такъв дебел, който постоянно идва при вас. Само че по-рано се появяваше следобед, а ето че днес е подранил.

Хипопотама! Но защо? От какъв зор? Нали бях помолил Муся да му каже повече да не идва при мен и тя ми обеща да го направи още вчера. Да не би да е забравила? Или не го е намерила вкъщи? Не, разбира се, глупости — той имаше мобилен телефон. По дяволите! Защо ли бе дошъл? Да си изясняваме отношенията ли? Да иска обяснение заради това, че съм се отказал от него ли? И какво щях да му кажа? Май че вчера малко бях преувеличил, когато заявих на Муся, че вече не се страхувам от конфликти и скандали. Може би наистина не се страхувах от онези скандали, които още не бе ясно кога ще се случат, но от неприятния разговор, който ми предстоеше всеки момент, въпреки всичко се изплаших.

Ала нямаше къде да се дяна, трябваше да вляза в стаята си. Използвах оставащите до вратата двадесетина крачки, за да прехвърля трескаво наум всички думи, които знаех, и да подбера най-подходящите, та да сведа конфликта до минимум.

Хипопотам Викторвич ме посрещна със сияйна усмивка:

— Извинете, че ви се изгърсих без предупреждение, Андрей Михайлович. Мария Владимировна ми каза, че повече не се нуждаете от заниманията си с мен и дойдох да се сбогуваме. Тази вечер заминавам в командировка.

— Как така — в командировка? — шашардисах се аз, като на мига забравих всички току-що мъчително събрани закуп и скрепени с логическа нишка думи. — Ами ако Мария не ви се бе обадила?

— Тогава щях да се откажа от пътуването. Всичко се нареди много добре, Андрей Михайлович. Тъкмо вчера ми се обадиха и ме

помолиха да отида във Волгоград, за да помогна на една жена да се измъкне от тежка криза. Преди няколко дни цялото ѝ семейство загинало при трагични обстоятелства. И тъй като вече не съм ви нужен, приех предложението. Виждате ли колко добре се наредиха нещата!

— Да, разбира се — измърморих полугласно.

Много добре се наредиха нещата. Но защо ли въпреки това ти се появи тук, Хипопотамчо мой? Нещо не мога да разбера. Да не би Муся да е забравила да ти каже за парите и си дошъл за хонорара си? Лоша работа — тук нямах толкова пари.

— Помолих Мария да ви даде хонорара, тук нямам... — започнах да се оправдавам аз, но Хипопотама размаха ръце:

— Да-да, разбира се, днес сутринта тя се разплати с мен. Какво говорите, Андрей Михайлович, да не би все пак да си мислите, че съм дошъл за пари? Наистина дойдох, за да се сбогуваме. Разберете ме правилно: не съм някакъв си конски доктор, с вас направихме толкова сеанси, че станахме почти приятели. За мен е важно да ви оставя в добро разположение на духа, в състояние на хармония със самия себе си и със света. Трябва да видя очите ви, да видя как се усмихвате, сбогувайки се с мен.

— Нима човек може да се усмихва, когато се сбогува с приятел? — клъвнах го неволно, тъй като не вярвах на нито една негова дума. — Според мен в такива ситуации хората се разстройват, а не се усмихват.

— Точно тук не сте прав. — Безбройните му гушки ситно-ситно се затресоха. — Истинският приятел е онзи, без когото можете да минете. Ако не искате да живеете без него — това е друга работа. Но можете. Защото ако не можете, значи сте изпаднали в зависимост от този човек. Това е вашата беда, но вината е негова. Той го е допуснал. Щом не се усмихвате, когато се разделяте с приятеля си, значи се страхувате да останете без него, че сте зависим от него. А това вече е лошо. Затова за мен най-голямата радост като лекар е, когато пациентите ми кажат: Край, докторе, благодаря, повече нямам нужда от вас! Това означава, че човекът или се е справил с проблема си, или смята, че има достатъчно сили да живее с него, без да изпитва кой знае какви неудобства. Тоест в крайна сметка това означава, че аз съм изпълнил задачата си.

Да бе, изпълнил си я... Макар че може би имаш известно право, миличък мой Хипопотамчо.

— На този етап не можахме да се справим с вашата парамнезия — продължи той — и след като Мария Владимировна ми се обади, реших да дойда при вас. За мен е важно да разбера защо сте решили да прекратим нашите занимания. Дали това е ваше искрено желание и действително смятате, че по-нататък можете да се справите без моята помощ, или при вас са възникнали обективни затруднения... Да речем — от финансов характер. Защото добре разбирам, че моите услуги не са евтини. Или сте огорчен от липсата на резултат и сте поканили друг специалист, когото са ви препоръчали като по-опитен. Разберете ме правилно, Андрей Михайлович, в никакъв случай не бих се обидил, ако се окаже точно така. Но за мен наистина е важно да разбера дали съм изпълнил задачата си или не. Ако съм я изпълнил, значи мога да замина за Волгоград с леко сърце.

— Михаил Викторович — тържествено произнесох аз, — можете да бъдете напълно спокоен. Нямам намерение да провеждам сеанси с друг психоаналитик, безкрайно съм ви признателен за всичко, което направихте за мен, защото успях да се ориентирам в себе си и започнах да разбирам много по-добре истинските подбуди и причини за собствените си постъпки. И сега ми се струва, че мога да се справям и без чужда помощ. Още повече че — ще ви призная честно — у мен се зароди идея за нова книга, която изобщо няма да прилича на нищо от онова, което съм писал преди. Ще бъде в жанр *фентъзи*, в нея ще се разказва за разни мистични неща и нямам търпение да започна денонощно да работя, без да се разсейвам с нищо и без да си губя времето.

По лицето на Хипопотама се разля усмивка, той силно стисна протегнатата ми ръка и се оттегли в състояние на дълбоко удовлетворение.

Когато вратата след него се затвори, аз въздъхнах с облекчение. Ето на, май всичко се размина. Нямах представа защо всъщност той дойде тук, не знаех дали беше подставено лице или случайно намерен лекар, но за щастие конфликтът не се състоя, а аз — за всеки случай — му споделих и намерението си да пиша нова книга. Тоест излязох от ситуацията не само без загуби, но и с печалба.

Напълно доволен, бързешком се мушнах под душа, отмих пролятата във фитнесзалата пот, намъкнах дънките и тениската си и се настаних в креслото, опитвайки се да взема решение дали да отида в басейна, или да поработя. И ако поработя, дали да се съсредоточа върху текста на книгата си, или върху онова, което се канех да кажа на журналистите — до срещата с тях ми оставаха всичко на всичко четири часа.

Реших да не ходя в басейна и включих компютъра, но в този момент изпищя мобилният ми телефон.

— Синко, идвам, ще бъда при теб след десет минути. — Майка ми говореше забързано и напрегнато. — Моля те, ела на портала.

— Какво е станало? — изплаших се не на шега.

— Нищо не е станало, просто нямам нито минута излишна, час и половина висях, заседнала в едно задръстване, и няма да мога да остана при теб. Трябва спешно да се върна, защото в два часа имам конференция — дърдореше тя. — Нося ти едно ново лекарство, американско, за стимулиране на паметта. Донесоха ми го специално за теб.

Нямаше как да седна и да пиша, налагаше ми се да отида на портала. А в главата ми вече се бяха оформили първите изречения...

Чевръсто заситних през парка. Таксито — една пясъчножълта „Волга“ — вече чакаше пред вратите и моята Ольга Андреевна нетърпеливо потрепваше с краче, като току поглеждаше към часовника си.

— Закъснявам. — Млясна ме по бузата и мушна в ръцете ми обемист пакет. — Как се чувстваш?

— Нормално. Какво е това, толкова много лекарства ли ми носиш?

— Не се прави на глупак, наистина ли мислиш, че майка ти може да дойде при теб с празни ръце? Донесла съм ти любимите пилешки кюфтенца и нарове, непременно трябва да ядеш нарове — много са полезни.

— Мамо, тук ни хранят отлично — започнах сърдито аз, — няма нужда...

— Това е, сине, изчезвам, вече закъснях.

С изумителна пъргавост майка ми се шумугна в колата и затвори вратата. Автомобилът се понесе, вдигайки кълбета прах покрай себе

си, а аз останах до портала с идиотския пакет в ръце, от който се разнасяше несравнимата с нищо миризма на още топли пилешки кюфтета, здравата подправени с чесън. Не понасях чесъна, но майка ми го слагаше във всички ястия в огромни количества, тъй като смяташе, че е много полезен за здравето. А на мен само от миризмата му ми ставаше зле. Но пък родната ми майчица не беше кой да е, тъй че се налагаше да си мълча и да се правя, че го ям и вдъхвам с удоволствие уханието му.

Притиснал пакета до гърдите си, аз смирено се потътрих обратно. И щом направих няколко крачки, се заковах на място. В далечината, на пейката под липите, се виждаха две фигури. Едната бе на Мимозата. Другата — на Хипопотама. Нямаше начин да греша. Но за всеки случай се приближих малко, за да видя по-добре. Да, нямаше никакво съмнение — това бяха Елена и моят благороден доктор. Гледай ти! Оказваше се, че се познават. И увлечено си говорят за нещо. Ех ти, Мимозо, нежна и трептяща! Я да те попитам аз защо не си била на басейна! Как ли ще се измъкнеш?

Значи още от самото начало моите подозрения не са били безпочвени. И двамата — и Мимозата, и Михаил Хопопотамович — са били в ролята на подставени лица около моята особа. Сега трескаво прекроявах плановете си за съвместни действия с оглед на факта, че докторът повече нямаше достъп до мен. Интересно — каква ли песен щяха да запеят утре, когато във вестниците се появеше интервюто ми? Сигурно щеше да се окаже, че Муся, както винаги, е права и Мимозата тихомълком ще изчезне. И слава богу! Това означаваше, че бях измислил правилна стратегия за подсигуряване на моята безопасност.

Ама и Хипопотама си го биваше! Да се домъкне дотук и да не пожали времето си уж единствено заради вътрешната си потребност да ме погледне в очите и да се убеди, че с мен всичко е наред. А всъщност след вчерашното обаждане на Муся просто му е било необходимо спешно да се срещне с Елена и да обсъди ситуацията. Но беше опасно да дойде в санаториума без обоснован повод: ами ако внезапно попаднеш на мен, как щеше да ми обясни защо се е появил там, където не го чакат? И ето че си бе измислил причина.

Изведнъж миризмата на чесън ми се стори просто непоносима и дори започна да ми се повдига. Вероятно от ярост. Обърнах се и бързо закрачих към корпуса, като си мечтаех за две неща едновременно:

първо, бъбрещата си на пейката двойка да не ме е забелязала и, второ, колкото може по-бързо да се отърва от вонящия пакет. Щом се озовах в стаята си, измъкнах от него опаковката с лекарството, а кюфтетата увих в няколко други плика и ги мушнах в хладилника. После щях да измисля кого да нахраня с тях.

До срещата ми с журналистите оставаха три часа и половина.

Обедът при Мария ми направи силно впечатление. Впрочем думата силно едва ли бе точна. По-скоро — изумително.

За три часа старицата — неизвестно как — успя да направи десетина ястия, като през цялото това време аз не забелязах кой знае каква суетня. Дори ми се струваше, че тя не се движи чак толкова бързо, макар да нямаше спор, че движенията ѝ бяха сръчни и почти грациозни, доколкото това изобщо беше възможно на нейната възраст.

Бурята отмина доста бързо, гръмотевиците и мълниците стихнаха, но проливният дъжд не спираше да шумоли зад прозореца и аз си помислих, че оптимизмът на старицата за гостите, които ще се появят сами, без покана, днес със сигурност няма да се оправдае. Че кой ще се помъкне в такова време някъде си на обед, ако не е заради някакво задължение и ако вместо това той може спокойно да си седи вкъщи?

Само че жестоко се излъгах. Домакинята още не бе започнала да слага масата, когато гостите вече заприиждаха. За има-няма половин час се стекоха осем души, а заедно с Мария и слязлата долу Еспера около масата се събрахме единадесет човека. От осемте гости петима бяха старчета и старици на по осемдесет или около осемдесет години, като бях сигурен, че всичките — или почти всичките — ги бях видял предишната вечер в онзи бар, където срещнах Лъки и Булит. Други двама — един мъж и една жена — ми изглеждаха като съпрузи, макар че едва ли наистина бяха такива, тъй като по време на разговора на няколко пъти споменаваха за своите съпрузи в трето лице. Мъжът беше на около петдесет години, жената изглеждаше по-млада, но и двамата създаваха впечатление на сериозно болни хора. Вероятно ги бе споходила закъсняла любов. Осмият гост бе юноша на около шестнадесет години, който още от вратата попита къде е Еспера и хукна нагоре към библиотеката. С две думи — компанията бе странна.

Разговорът край масата течеше гладко, Мария умело държеше юздите на ръководната си роля в сухите си, сбръчкани ръчици, като ту ловко сменяше темата на беседата, ту добавяше нещо в опразнените чинии. Седналата до нея Еспера и най-младият гост тихичко си разменяха някакви думи и веднага след като доброто възпитание позволи, напуснаха общата маса. След онова, което ми каза Мария, аз се вгледах по-внимателно в момичето и се учудих как съм могъл да не разбера, че то е болно. Вярно, още вчера забелязах нейната бледност и физическа немощ. Вероятно се бях подвел от блясъка на живите ѝ очи и израза на доброжелателност и откритост върху финото ѝ, изписано като икона личице. Кой знае защо, винаги си мислех, че лицето на тежко болното дете трябва да е белязано от печал и отнесеност. Оказваше се, че съм се заблуждавал.

— Еспера обожател ли си има? — попитах Мария, след като хлапетата излязоха от стаята.

— О, да — старицата се подсмихна, — тя има голям успех. Много по-голям, отколкото би трябвало. Впрочем по-добре да има успех тя, отколкото Лъки.

— Защо? — поинтересувах се озадачено.

— Защото децата, които си дружат с Лъки, наистина са безнадеждни. И нищо не може да се направи с това обстоятелство.

— Но защо? — повторих настойчиво въпроса си, тъй като окончателно се бях объркал.

— Ей така — загадъчно се усмихна Мария. — С течение на времето ще разберете.

Тайна след тайна. Ама че селце!

Май че Муся не бе преувеличила, когато каза, че журналистите спуквали телефона ѝ от звънене, опитвайки се да уговорят интервю с мен. Вместо очакваните четирима души, в парка на санаториума се събраха почти двадесетина представители на пресата, въоръжени с тефтери и касетофони, а също и трима фотографи. Аз се появих при тях, съпроводен от Муся в образа ѝ на Дива котка. Лепнах на лицето си една виновна усмивка и започнах да говоря.

Искам да си призная и да се покая за това, че заблудих всички. Първата информация, която разпространи дъщеря ми, беше вярна — аз

наистина изгубих паметта си. Не ми се искаше да правя това достойние на широката общественост, притеснявах се от този свой недъг, страхувах се, че ще изглеждам непълноценен, затова опровергах първото съобщение и заявих, че загубата на паметта ми се е оказала краткотрайна и вече всичко е наред. Бях сигурен, че това ще се случи в близките дни и смятах, че не върша кой знае какъв грях спрямо истината. Ала сега, когато от катастрофата изминаха близо три месеца, съм принуден да констатирам факта, че така и не съм възвърнал паметта си. Амнезията унищожи последните две години от живота ми, не помня какво се е случило през тези две години. Не помня хората, с които съм се запознал през този период. Не помня какво съм говорил и какво съм правил. С учудване разбрах, че съм завършил романа си „Времето на дизайна“ и дори съм написал новата си книга — „Триъгълният метър“. Още веднъж моля за извинение, че заблудих всички. А сега съм готов да отговарям на въпросите ви.

Така звучеше в сбита форма онова, което казах на журналистите, но всъщност говорих близо двадесет минути, засичайки с крайчеца на окото си непрестанните щракания на фотоапаратите. Въпросите се посипаха един след друг.

— Прочетохте ли романите, които не помните как сте написали?

— Разбира се, веднага след като разбрах за тях.

— Какви са впечатленията ви?

— Според мен са добри — усмихнах се скромно.

— Какви чувства изпитахте, когато разбрахте, че не помните нищо от последните две години?

— Първо — ужас и срам. Стори ми се, че съм станал интелектуален инвалид и не си представях как бих могъл да се покажа пред хората в такъв непълноценен вид. Второ — омраза към невидимия крадец, който бе отнел две години от живота ми. Трето — страх пред бъдещето. Не знаех дали ще мога да живея по-нататък така, както бях живял досега, и какво ме очаква занапред. Нали разбирате, това е първата амнезия в живота ми! — Публиката се разсмя, оценявайки елементарното ми чувство за хумор. — Аз просто не знаех какво е да не помниш нищо. И едва сега започнах да осъзнавам, че не е толкова страшно, че животът не се променя, че си оставам същият и нищо не застрашава бъдещето ми. Но трябваше да минат почти три

месеца, за да го разбере. А тогава, през първите дни, бях сериозно изплашен.

— Обърнахте ли се към психоаналитик, за да възстановите паметта си?

— Да — признах си аз, тъй като не виждах смисъл да крия това. Защото ако Хипопотама беше подставено лице, онези, които го бяха наели, бездруго знаеха, че той се е занимавал с мен, и ако излъжех, те можеха да застанат нащрек. Трябваше да бъда открито и честно момче, което открито и честно нищо не помни и хабер си няма от нищо. — Но за съжаление засега — безуспешно.

— А има ли надежда?

— Уви! — Разперих театрално ръце. — Боя се, че няма. Затова от вчера прекратих заниманията си с психоаналитика — стигнах до извода, че напразно си губя времето. Паметта ми не се възстановява, а в същото време у мен се породило желание да напиша нова книга. Така реших да посветя на писането цялото си време.

— На каква тематика ще бъде новата ви книга?

— Трудно е да се каже. По-точно — трудно е да се опише. Но с абсолютна сигурност няма да е производствен роман, подобен на онези, които пишех досега. По-скоро ще се получи нещо в областта на фантастиката.

— В новата ви книга ще влезе ли и опитът ви от борбата за възстановяване на паметта ви?

— Не. Сега ме вълнуват други проблеми.

— Къде и кога ще се развива действието в новия ви роман?

— Никъде и никога. Или навсякъде и винаги. Мястото няма наименование и не е свързано с конкретен период от време. Ще бъде роман-притча, а притчите нямат време и място на действие.

— Какви проблеми повдигате в новата си книга?

— За рая и ада. За греховете. За душата и разума. За опита и чувствата.

— Кой ще бъде главният ви герой?

— Един композитор. Но няма да е книга, която описва живота в музикалните среди. Или в някакъв шоубизнес. Повтарям още веднъж: книгата ще бъде от съвършено нов за мен жанр. Искам да добавя, че съм готов да дам откъси за предварителна публикация.

И така нататък. Под ръководството на Муся ние се вместихме точно в уговорения час и половина. Преди началото на пресконференцията Котараната ми съобщи, че двама от журналистите са се интересували от възможността за ексклузивно интервю с мен и са питали дали няма да благоволя да им отделя време, след като останалите се разотидат. Разбира се — благоволих. Ако не бях доизрекъл нещо или не бях се изразил достатъчно ясно, щях да имам още две възможности, а това никак не беше зле.

Докато разговарях с първия журналист, Муся забавляваше на съседната пейка втория, по-точно — втората, тъй като това бе съвсем младо момиче, което повече приличаше на момче: беше късо подстригано, с щръкнали коси, луничаво, ръбесто и с целия си вид напомняше врабче. Но когато започнах да разговарям с нея, оцених професионализма ѝ. Оказа се една от малкото журналисти, които се подготвяха за интервютата си, а не търчаха презглава да задават въпроси, без изобщо да имат понятие на кого и защо ги задават. Въпреки липсата на време, момчето-Врабчо бе успяло да прерови всичко, което бях говорил и което бяха писали за мен през последните години — и с това напълно ме предразположи към себе си. Дори ми се прииска да ѝ доставя някакво удоволствие. Например да ѝ разкажа нещо, което още не бях разказвал на нито един журналист. Пък и нямах намерение да го разказвам. Но сега, колкото и кощунствено да беше, аз се преизпълних с такова желание, защото сметнах, че споделеното може да се окаже съвсем на място. И когато момчето, както бе прието при добрите журналисти, накрая попита дали има нещо, за което не сме успели да си поговорим, но което ми се иска да кажа, аз извадих от ръкава си своето асо коз:

— Никой не ме попита защо избрах за книгата си тази толкова нетипична за мен тематика. Работата е там, че имах по-малка сестра, Верочка. Много я обичах. Животът ѝ бе труден и трагичен. Имаше несполуки в личен план. Първото ѝ дете почина. След това по време на раждането умря и второто ѝ дете. После тя роди трето, но и то не успя да доживее дори до училищна възраст. Беше ѝ много тежко. В същото време постоянно я преследваха неуспехи в професионалната сфера, не ѝ вървеше в кариерата, а семействата, които се опитваше да създаде, бързо се разпадаха. Верочка се самоуби. И аз непрекъснато живеех с чувството за вина, струваше ми се, че не съм сторил необходимото за

сестра си, че съм пропуснал да направя нещо или по-скоро — че не съм направил всичко, за да ѝ помогна. Не съм ѝ отделял достатъчно внимание, не съм я стоплял с обичта си. И сега осъзнах, че трябва да напиша книга в нейна памет.

— Искате да опишете живота на сестра си, така ли? — уточни момичето.

— Не е точно така. Вече казах, че това ще бъде роман-притча. В него няма да бъде описана конкретно моята сестра, както изобщо няма да има никакви конкретни хора, които аз познавам. Но в книгата ще се разглеждат проблемите, с които се сблъскваше в живота си Вера. Ето че ви казах всичко.

— Много ви благодаря! — развълнувано откликна Вrabчо. — Искате ли да видите текста, преди да го предам в редакцията?

— Непременно! — веднага се намеси Муся. — Изпратете го в офиса ми или по факса, или по електронната поща. Вече ви дадох визитката си, всички координати са там.

— Добре, ще подготвя материала до утре вечер и ако нямате забележки, ще го публикуваме след два дни.

Вrabчо бързешком мушна в чантата си своето съвсем обикновено касетофонче и изхвърча.

— Е? — Муся внимателно ме побутна по рамото. — Материалите от пресконференцията ще се появят във вестниците още утре, а ексклузивните ти интервюта — след два-три дни. Струва ми се, че каза всичко, което искаше. Доволен ли си?

— Напълно. Освен това удовлетворих и майка си. Нека си мисли, че ще изпълня молбата ѝ. Естествено — не във формата, в която би ѝ се искало, но ако ѝ обещава да направя дълго предисловие като посвещение към книгата, тя ще се успокои.

— Това е, в случай че се получи роман — уточни моята съобразителна Котарана, която видимо се отпусна, след като журналистите си отидоха, и от Жилава и с Къса козина отново се превърна в Мека и Пухкава. — А ако все пак излезе новела?

— Няма да нервничим предварително — усмигнах се утешително. — Каквото се получи, това ще е. Днес най-важното е да успокоим всички, та никой да не ме закача. Искаш ли да хапнеш нещо?

— Искам — призна си Муся, която изобщо не страдаше от липса на апетит и никога не спазваше никакви диети. — Ти иди да вечеряш, в

това време аз ще отскоча до бюфета и ще си купя нещо.

— Никакви бюфети! — обявих с решителен тон. — Хладилникът ми е пълен с пилешки кюфтета, произведени от Олга Андреевна Корина. Как се отнасяш към чесъна?

— Нормално, защо?

— Тогава кюфтетата са твои! Аз не мога да го понасям. Имам и чудесен салам, произведен от другаря Микоян^[1], консерви, производство на „Бондюел“, и юфка от славна Армения! Днес с теб добре поработихме и имаме право на един местен камерен пир.

— Ти поработи добре — каза Муся, вървейки до мен към сградата. — А аз не успях да свърша всичко за днес.

— Какво например?

— Например изтеглих парите от банката, но не се срещнах с дъщеря ти. Как мислиш, ще бъде ли късно за нея, ако ѝ предложи да се видим към десет вечерта?

— Мусенка, злато мое, Светка е голяма жена, която е успяла да смени вече няколко гаджета. На нея и в един през нощта няма да ѝ е късно, особено щом става дума за парите, от които се нуждае ненагледният ѝ наркоман Гарик. Обади ѝ се още сега, определи ѝ среща, ние с теб ще вечеряме, ти ще си починеш малко и ще тръгнеш. Само не ѝ казвай, че си при мен — добавих бързо, виждайки, че Муся посяга да извади телефона си. — В момента нямам сили за разговори с нея.

Кюфтетата на майка ми бяха унищожени светкавично и с голямо удоволствие. Вероятно наистина бяха вкусни, просто аз съм някакъв кретен, който не ги харесва. А може би Котараната бе страшно изгладняла, защото от ранни зори до късна вечер бе обикаляла града и се бе занимавала с моите проблеми. Както бе станала в шест сутринта и бе изпила чаша кафе, така до вечерта не бе сложила нищо в устата си. Не беше като мен с обилна закуска, калоричен обед и разпределен по график начин на живот.

Щом чу за парите, Светка с радост се съгласи да се срещне с Мария Владимировна по всяко време и на което и да е място. Така че и този проблем беше решен без каквито и да било затруднения.

И така: дадох интервюта, отървах се от Хипопотама и получих глътка въздух от любовника на Светка и неговите зверчета. Утре щяха да се появят публикациите във вестниците и след това беше напълно

възможно и Мимозата да изчезне от полезрението ми. Тогава можех спокойно да си отдъхна.

Оставаше ми само да доживея до утре.

— Обиколих цялото село и никъде не видях гробище. Да не би да е някъде много далеч?

Обедът бе свършил, гостите се бяха разотишли и ние със старицата вече седяхме в библиотеката. Аз се разкъсвах Между любопитството и любопитството: искаше ми се да задавам въпроси с надеждата да чувам поучителни отговори, но и да поразгледам книгите, които запълваха полиците на четирите стени от пода до тавана.

— Ние изобщо нямаме гробище — спокойно ми отвърна Мария.

— А къде погребват мъртвците си?

— Никъде. Няма кого да погребваме. В нашето село никой не умира.

— Как така? — не разбрах аз. — Да не би тук да цари вечен живот?

Старицата въздъхна и тъжно ме погледна, сякаш бях безнадеждно пропаднал тип.

— Искате ли да си заминете оттук, така ли? — зададе тя въпрос, който аз изобщо не очаквах, ако се съдеше по контекста на досегашния ни разговор.

— Не — тук много ми харесва. Но какво отношение има това към въпроса ми за гробището?

— Съвсем пряко. Вие не искате да си отидете оттук, защото тук ви харесва. И на другите им харесва. Можете ли да ми кажете защо?

— Не. Защо?

— Миличък, сам трябва да ми отговорите. Нали се разбрахме, че само вашите мнения и вашите усещания имат значение. Вслушайте се в себе си и ми отговорете какво ви задържа тук.

„Любопитството“ — искаше ми се да кажа първото, което се забелязваше на повърхността, но последвах указанията на Мария, вслушах се по-внимателно в себе си и най-неочаквано разбрах, че ме привлича онази някак необикновена атмосфера, която цари в селото. Или въздухът беше особен, или имаше някаква аура... аура на лекота,

покой и безметежност. Даже на пълно отсъствие на тревожност. И на абсолютна липса на печал.

Опитах се, доколкото можех, да изразя това с думи.

— Точно така е — одобрително кимна старицата. — Съвсем вярно сте го почувствали. Такава аура може да има само на място, където никой никога не е умирал. Смъртта има свое енергийно поле, то остава и никога не изчезва. Когато човек усети, че крайт му приближава, той заминава оттук и умира на друго място. Там го и погребват. Това позволява тук да се запази една необикновена аура, която не съществува никъде другаде по света.

— И какво — всички доброволно ли спазват това правило? Или си имате специална полиция, която следи никой да не нарушава реда? — недоверчиво уточних аз.

— Спазват го доброволно. Това е закон, който винаги е съществувал и никому и през ум не е минавало да го наруши.

— Добре де — не се предавах, — а как постъпвате с онези, които идват тук за малко? Те няма откъде да знаят вашите закони. Дошъл човекът да си почине, да се поразвлече, да поиграе в казиното или да навести роднините си и взел, че умрял. Нещастен случай или внезапна смърт. Това може да се случи както на онези, които гостуват на вашето село, така и на местните жители. Какво става тогава?

— Това не може да се случи, докато аз съм тук — с равен глас отвърна Мария. — Изключено е.

— Какво — нито може да ти падне тухла на главата, нито да те удари ток, нито газ да се взриви?

— Тухла може да ти падне на главата — леко се усмихна моята събеседничка, — и ток може да те удари, и газ може да се взриви. Може да се случи какво ли не. Но човекът няма да умре.

— Докато вие сте тук — допълних язвително.

— Докато аз съм тук — съгласи се тя.

— Значи сте лекар! — осени ме предположение.

— Не бих казала, че е точно така.

— Знахарка. Магьосница. Шаманка. Лечителка.

Преравах главата си, измъквайки оттам всички подходящи думи, но нито една не попадеше в целта. Старицата продължаваше да се усмихва и да клати отрицателно глава.

— Край — признах си, — предавам се! Нямам представа каква сте и как можете да направите така, че човек да не умре.

— А в същото време е толкова просто. Вижда се на повърхността. Ще му дойде времето и сам ще разберете. Можете да ми задавате всякакви въпроси, миличък, но не чакайте от мен директни отговори. Не бива да ви ги давам. Това е също един от нашите закони. Човек трябва всичко да разбере сам и за всичко да се досети сам.

— Почакайте — започваше да ми се вие свят, — това означава ли, че мога да дойда тук и да живея вечно, защото докато вие сте в селото, аз няма да умра?

— В никакъв случай, скъпи мой. Вие ще живеете точно толкова, колкото ви е отредено. Но ако сте се накатали да умираете в нашето село, аз няма да допусна да предадете богу дух, докато вашите роднини не дойдат и не ви отведат оттук.

— А ако нямам роднини и няма кой да ме отведе?

— Тогава ще ви откарат в курортното селище. И ще си умрете там, както сте се накатали. В курортното селище има огромно гробище, вярвам да сте го видели.

Да, видях го. Дори неведнъж се разхождах из него. Беше красиво и подредено. Ама че нрави има в това село!

— А ако самата вие умрете? Тогава какво ще стане?

Изтърсих този въпрос против волята си и щом го зададох, се сепнах. Това на нищо не приличаше: да питаш възрастен човек какво ще стане, когато той умре. Врѣх на нетактичността!

— Ако умра аз, ще умрат и всички останали, защото повече няма да мога да помагам на никого. Но днес с вас още ни е рано да обсъждаме това.

— Рано ли? — започнах да се ядосвам и не успях да прикрия раздражението си. — Имате предвид, че още не съм достатъчно подготвен, за да мога да възприемам вашите мистични теории, така ли?

— И това — също. Но то е на последно място.

— На последно ли? А кое е на първо място?

— Миличък, всяка тема има своята граница, след която е забранена. Тя може да бъде обсъждана до определено ниво, но след това стигаме до онази точка, в която обсъждането става безсмислено. Зад тази черта няма място за въпроси и отговори, които се дават

отстрани. Зад чертата можеш само да чувстваш и да разбираш, при това — не с разума, а с душата си. Тогава отговорите са точни и достъпни. Сега почти през цялото време във вас говори разумът и в неговата приятна компания ние стигнахме до тази черта. По-нататък пътят е затворен дотогава, докато в осмислянето на тези неща не започне да участва и душата ви. Ако все още ви е интересно да си поговорите с една старица, хайде да сменим темата.

— Хайде! — съгласих се с недоволна въздишка. — Можем ли да поговорим за вашата съседка и за нейните деца?

— Разбира се — подсмихна се старицата. — Но свикнете с едно: само до определена граница. И през ум да не ви е минало да се обиждате, както направихте току-що, когато ви спрях.

По дяволите, ама че работа, забелязала беше... Трябваше да контролирам поведението си, защото, току-виж, заради неукротимите си амбиции да науча всичко мигом взема, че се лиша от този свой изумителен събеседник.

— Кажете, Мария, съседката ви била ли е омъжена?

— Неведнъж. При нас не е прието да се регистрират браковете, но Ана имаше мъже, с които беше близка.

— И какво е станало с тях, да не би да са я зарязали? Или пък тя ги е изгонила?

— На езика на нашите понятия това се нарича *да овдөөеш*. Нейните мъже бяха безогледно безразсъдни хора, от нищо не се страхуваха, можеха да влязат и в ада.

— Боже мой! Нима всичките й съпрузи са загинали?

— Всички до един — потвърди Мария. — Над Ана виси прокоба. Около нея непрестанно се въртят мъже, понеже тя е привлекателна, нали?

Кимнах мълчешком.

— Е, и те се събират като мушици на пламък. Ана не ги примамва, тъй като знае каква участ очаква тези нещастници. Знае, че върху нея тегне такава прокоба — да носи гибел на всеки, който се приближи твърде много до нея. А те, глупаците, все се навират и се навират! — Старицата нервно махна с ръка.

— Но откъде могат да знаят, че Ана има такава особеност? — възразих аз, опитвайки се да защитя красивата й съседка.

— Много добре знаят. Всички в селото го знаят и предупреждават за тази опасност и онези, които пристигат тук.

— Мен никой не ме е предупредил.

— Не е истина! — Мария ми размаха пръста си, върху който проблесна кървавочервен рубин, обрaмчен в платина. — Предупредиха ви още първия ден, още вчера.

— Не са! Никой нищо не ми е казал.

— А барманът? Той не ви ли каза, че децата на Ана са неприкосновени?

— Каза ми — признах си объркано. — Но ставаше дума за децата на Ана, а не за самата нея. И изобщо...

— Миличък, вие не умеете да слушате. Направо е необяснимо как сте успели да станете толкова известен композитор. Къде остана слухът ви? Къде остана вашият усет? Казаха ви, че децата на Ана се различават от всички останали деца, които можете да срещнете тук. Отличават се принципно. Никой не може да ги докосне, никой не може да ги обиди. С тях не може да се случи нищо лошо. Какво следва от това?

— Не зная. Какво?

— Ами това, миличък, че тяхната майка има особено положение тук. И вие би трябвало да започнете да се питате защо. Но не го сторихте и продължихте да оценявате Ана точно така, както бихте оценили всяка друга жена в родния си град и в познатата ви среда. Предупредиха ви, но вие не чухте.

— Има ли много такива хора, които като мен не чуват предупреждението? — Потръпнах при мисълта, че и тази сутрин през ума ми мина въпросът как ли да замъкна Ана в леглото. Добре че старицата ме вразуми навреме.

— Уви, скъпи мой, много са. Дори бих казала — повечето.

— Но вие ми обяснихте историята около Ана по начин, по който не е възможно да не разбереш и да не чуеш. Защо не го обяснявате така и на останалите? Защо не крещите с цяло гърло и не ги предупреждавате за смъртната опасност? Защо допускате те да се сближават с Ана и да загиват?

— Казвам им го — печално рече старицата. — И крещя. И предупреждавам. Но животът на човека е нескончаема верига от избори, които той прави във всеки момент, докато е на този свят. Аз не

мога да повлияя на ничий избор — не е по силите ми. Мъжете сами правят избора си. Те всичко знаят, всичко разбират, всичко виждат и чуват. Но избират Ана, а не мен. Стигнахме до чертата. Време е да сменим темата...

[1] Заводите „Микоян“ в Русия произвеждат най-висококачествените колбаси и се ползват с голямо уважение сред потребителите. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 12

Утрото се бе променило в пъстра като дъгата дреха и дразнеше измъченото ми съзнание с червения цвят на очакваната най-сетне стабилност, с оранжевото вълнение от предстоящата ми среща с Мимозата (как ли щеше да се държи сега?), със слънчевожълтата радост от живота, разкрасен с цвета на налетите със сок зелени листа на удовлетворението, че успях така сполучливо да се измъкна от конфликта с Хипопотама и с маман. Предвкушването на работата ми над текста с неустановен жанр и желанието ми да изляя в него неизвестно откъде взелите се в главата ми мисли цъфтеше в мен с наситен небесносин цвят, а самите мисли и сладкото недоумение на почва *откъде ли всъщност се бяха взели те* ми се струваха — поточно, усещах ги — тъмносини. И като пулсираща точка в центъра на виолетовия — любимия ми цвят! — кръг в моята душа звънеше увереността, че всичко ще бъде прекрасно, че мога всичко, че имам сили и способности да извърша всичко — каквото и да си намисля и с което и да се захвана.

Във фойето на първия етаж от седем сутринта работеше павилион за вестници, книги и канцеларски стоки и след като набързо се избърснах и измих зъбите си, аз се понесох натам. Купих всички вестници по списъка, който Муся ми остави предишната вечер. Прекрасно! Всичко беше публикувано, и то под възможно най-крещящите и интригуващи заглавия. Нямах начин да не бъде забелязано, защото просто се набиваше на очи. Но онова, което ме порази, бяха моите снимки. Дори не подозирах, че изглеждам толкова добре, макар че се виждах в огледалото по няколко пъти на ден. Прави са хората, като твърдят, че в огледалото човек никога не забелязва онова, което се вижда на снимките. Наистина — много се бях променил. Не в смисъл че, дето се казва, както съм си стоял — изведнъж съм заприличал на холивудски сексимвол, не, разбира се. Но бях станал съвършено различен. От мекушав, вгълбен в себе си

интелигент се бях превърнал в твърд и уверен в себе си самец. Не беше зле, никак не беше зле!

До закуската успях да прегледам по диагонал публикациите от вчерашната си пресконференция и се отправих към столовата с гордо вдигната глава. Не разчитах на бързи резултати, защото бях наясно, че само аз съм от онези ентузиастични, които си купуват току-що излезли вестници. Всички останали обитатели на нашия пансион щяха да се снабдят с пресата много по-късно, та затова трябваше да очаквам реакциите им не по-рано от обедно време.

Днес моите сътрапезници нещо не бяха весели. Добре, вчера Хипопотама беше напълнил главата на Мимозата с прясна и изненадваща информация, но защо ли се дуеше Магарешкия бодил?

— Вече сме четирима — с кисела физиономия ми съобщи Павел Петрович. — Той е изключително неподходяща за компанията ни персона. Вчера по време на вечеря го настаниха на нашата маса. А вие какво направихте, Андрей, снощи пак ли гладувахте? Защо не вечеряхте?

— Общувах с журналисти — отвърнах аз, свеждайки скромно очи. — Не бива толкова дълго време да се отказват интервюта, това предизвиква нежелателни слухове и всякакви предположения. По-добре е сам да си кажеш всичко, вместо после да четеш небивалици за себе си.

— Какво говорите? — Магарешкия бодил видимо се оживи и дори престана да дъвче. — Интервю ли сте дали? И кога ще бъде публикувано? Непременно ще го прочета.

— Обещаха да го отпечатат днес.

— В кой вестник?

Изобразявайки смущение, изброих някои от най-популярните издания.

— Непременно ще ида да си ги купя — с пламтящи очи обеща Таралеж Таралежкович. — Да купя ли и за вас, Леночка?

— Благодаря ви, Павел Петрович — усмихна се измъчено Мимозата, — не искам да ви затруднявам, сама ще си ги купя.

Как ли пък не, тя, видите ли, не искала да затруднява никого... Просто нямаше нужда от вестници, сигурно щяха да ѝ донесат всичко в готов вид или щяха да ѝ го съобщят по телефона.

— А ето го и нашия нов колега — тихичко изломоти Павел Петрович, — той няма да пропусне нито едно хранене, хич не се и надявайте.

И в този миг масата ни бе ощастлива с едно радостно и добродушно:

— Добро утро! Как е, какво има за ядене днес?

Ама че симпатяга! Просто нямах думи. Беше около двадесет и пет годишен, бузите му — с диаметър около метър — бяха обагрени със сочна селска руменина, ясните му сини очи гледаха дружелюбно и весело, а пухкавите му устни подсказваха за постоянната готовност на собственика си да изтърси нещо по така. Мазничко или соленичко — кой каквото го предпочита, но после задължително да избухне в бурен тъпанарски кикот, имитиращ здрав детски смях.

— Я да се запознаем! — Над чинията ми със запечени с извара макарони надвисна едно ръчище, което напълно закри видимостта ми към собствената ми храна. — Гриша. А вие как се казвате?

— Андрей — дръпнато отвърнах аз, стисвайки с известна гнусливост пухкавата на вид длан, която — противно на очакванията ми — се оказа топла, суха и доста твърда на пипане.

— А по баща как ви викат? — настойчиво продължи да се интересува бичето.

— Михайлович.

— Страхотно, Михалич^[1]! А към мен можете да се обръщате само на малко име, още съм млад.

Е, благодаря ти, бащице, че ми разреши. Току-виж, помислил съм си, че на твоите години и с твоята мутра някой някога е имал намерение да се обръща към теб по протокол. Не си го и помисляй!

Когато младежът се настани на стола си, изведнъж осъзнах, че преди ние тримата с Мимозата и Трънливко сме заемали по-малко от половината от четириместната маса. При всички случаи пространството, на което се разположи новодошлият, се оказа доста мащабно. Интересно — от какво ли може да е болен той при тези физически данни и при този невидан апетит? Да не би — от възпаление на глупостта? Струва ми се, че засега тази болест е неизлечима.

— Дълго ли ще останете тук? — мъгляво се осведомих аз.

— Нямам понятие — сви могъщите си рамене Гриша. — Както кажат докторите. А може шефът да ме изгони преди това — много е строг.

— Шефът ли? — повдигна побелелите си веждички Магарешкия бодил. — Извинете, но как да разбираме това?

— Че какво има за разбиране? — Едно доста голямо парче запечени с извара макарони, което аз бих разделил с помощта на нож и вилица поне на шест части, бе отпратено със замах в прикриваната от пухкавите устни огромна уста. — Аз съм здрав. Но шефът ми е болен, свестява се тук, след като гърмяха по него. А моята работа е никаква — да го охранявам. С ортака ми ни дадох стая за двама до тази на шефа, а мен ме разпределиха да се храня с вас.

— Така ли било? — проточих аз. — А защо не ви сложиха заедно на една маса? Нали има свободни места?

Този въпрос се зароди в главата ми неслучайно. Гриша се бе появил в санаториума вчера следобед, в смисъл че на обед все още го нямаше, а на вечеря вече е бил тук. С други думи — беше пристигнал след разговора ми с Хипопотама и след срещата на въпросния Хипопотам с Елена. Защо бяха настанили този скот точно при нас? Дали пък не беше заради това, че Мимозата е получила заповед да се оттегли от завоюваните позиции и да предаде поста си на новия персонаж, който ще започне с мен своя, но вече съвсем различна игра? Нищо, просто те още не знаеха за моето интервю.

— В какъв смисъл? — Лекото помръдване на раменете му отново събуди у мен представата за надвисваща планина. — Че ние все едно се храним един след друг, не можем да идваме заедно в столовата, защото единият задължително трябва да стои пред вратата на шефа. Ето сега аз ще се изплюскам и ще ида да го сменя, чак тогава ще дойде и той да се наяде.

— Какво, и той ли ще седне тук, на нашата маса? — кой знае защо, уточни Павел Петрович.

— Ъ-ъ, него ей там го разпределиха, до прозорчето, там седи едно хубаво момиче и той сам поиска да го сложат при нея.

— Тук има много хубави момичета — отбелязал строго, впускайки се в започнатия от Магарешкия бодил разпит. — А защо и вие не поискахте да ви сложат при това момиче? С него щеше да ви е

по-приятно, отколкото в нашата компания — все пак не ви подхождаме по възраст. — „И по образование — също“, добавих наум.

Гриша бавно остави вилицата и вдигна към мен очите си, които за миг бяха станали огромни и гледаха някак жалостиво.

— Пъдите ли ме? Значи не ставам за вашата маса? Така си го и кажете. След закуска ще отида при сестрата, отговаряща за храненето, и ще я помоля да ме премести.

— Какво говорите, Гриша? — с неподозирана любезност се намеси Мимозата. — Никой не ви пъди, радваме се да ви видим в нашата компания. Просто Андрей Михайлович държи да не ви е скучно. Ние и тримата сме унили хора и едва ли ще успеем да ви забавляваме. Но много се надяваме, че точно вие ще внесете свежа струя на жизнерадост в нашия колектив. Ще го направите, нали?

Това изобщо не ми хареса. Ние с Трънливкин кротко избутвахме момчето на друга маса, а Елена ни възпираше. Искаше ѝ се то да остане. За какво ли ѝ е? Ясно за какво. Може би официално той се представяше за човек, който сменя някакъв си втори охранител, но в действителност сменяше самата Мимоза. И излизаше, че тъкмо се бях избавил от двама врагове, а третият — ей го на, вече стои срещу мен. Борбата навлизаше в нов етап. Какво пък — така дори е по-интересно.

И отново се улових да проявявам нехарактерно за мен отношение към дадена ситуация. Откога борбата ми бе станала интересна? Никога не ми се бе случвало такова нещо. Но снимките не лъжеха.

— Какво, да се местя ли или да не се местя? — с детинска обида в гласа попита Гриша и в тази секунда аз го кръстих Телето. Не Бичето, а именно Телето. Просто очите и устните му бяха съвсем като на теле. И целият, въпреки внушителните си габарити, изглеждаше някак миловидно.

— Не говорете така — отзовах се великодушно. — Не обръщайте внимание на мен и на Павел Петрович, ние сме тук отдавна и от скука вече започваме да говорим глупости. Наистина се радваме, че между нас се появи нов човек.

— Значи стиснахме си ръцете! — Лицето му засия от толкова щастлива усмивка, че за миг дори забравих за своите подозрения. Нима враговете имат такива усмивки?

Имат. Спомни си Мимозата. Нейните усмивки. Нейния смях. Нейните очи. Враговете разполагат с всичко необходимо, за да

спечелят сражението.

— Е, край! — Телето изля с един замах в гърлото си цяла чаша вода, след което отпи няколко едри глътки от чашата с кафе и стана от масата. — Ще ида да освободя ортака си, че и той да закуси.

— А вашият шеф ходи ли на закуска? — хитровато се поинтересува Магарешкия бодил. — Струва си да се види човекът, който лежи в болницата с охрана.

— Той закусва в стаята си, носят му храната. Приятен апетит на всички, които не са си дояли. — Момчето ни озари с поредната си лъчезарна усмивка и започна стремително да лавира между масите по посока на изхода.

— Това е то! — направи замислен и многозначителен коментар Павел Петрович. — Ама вие май не сте много весела, Леночка. Да не би да ви дразни този неандерталец? Искате ли да помоля да го преместят?

— Не-не — бързо, дори според мен прекадено бързо отвърна Мимозата, изцеждайки от устните си още една усмивка, — какво говорите, той е толкова забавен! Нека си седи при нас.

— Разбира се — подхванах и аз, — нека остане. Според мен на нашата префинена общност не ѝ достига онази народна първичност, чийто носител се явява тъкмо този Гриша. Естествено няма да го вземаме със себе си на разходки, но той успешно ще изпълнява ролята на пикантна подправка към ястията на масата. Пък и вие, Павел Петрович — без да крия язвителността си, добавих аз, — ще имате кого да поучавате как да живее. Защото на вас вече ви е скучно с нас, ние научихме уроците ви и не ви даваме никакви поводи за наставления. Нали така, Леночка?

Този път усмивката ѝ ми се стори не чак толкова насилствено изцедена от печално увисналите ѝ устни.

Върнах се в стаята си в приповдигнато настроение, макар че не забелязвах видими поводи за радост. Впрочем не биваше да гневя Бога, защото човек трябва да се радва не тогава, когато има повод за радост, а тогава, когато няма повод за печал. Аз няхах повод за печал. Засега.

Бях се приготвил да отида на поредната си тренировка и вече стоях на прага на стаята си по къси панталони, тениска и с праметната

през рамото кърпа, когато ми се обади Светка.

— Татенце, благодаря ти за парите — разпищя се моето Папагалче, — нямаш представа колко ми помогна!

— Няма за какво — сдържано ѝ отвърнах аз. — Нали ти бях обещал.

— Татенце, твоята Мария...

— Тя се казва Мария Владимировна — прекъснах дъщеря си. — Бъди така добра да не фамилиарничиш.

— Добре де, Мария Владимировна. Та тя ми каза, че ти си написал завещанието си. Вярно ли е това?

— Вярно е — потвърдих и неволно хвърлих едно око към изображението си на висящото до мен огледало. Дори не се изчервих. И видът ми не бе притеснен, както ставаше преди време, когато ми се налагаше откровено да лъжа. Виж ти...

— И че няма да получа нищо. Това също ли е вярно?

— Ще получаваш една предварително определена сума веднъж в годината за рождения си ден.

— И само толкова, така ли?

— Само толкова. А ти какво искаш?

— Но нали съм ти дъщеря! Татенце, за теб аз съм съвсем същото, каквото е и синът ти от втория ти брак. Защо той да получи всичко, а аз — нищо? Несправедливо е!

— Кой ти е казал, че той ще получи всичко? Просто така си мислиш.

— А колко си му оставил?

— Не е твоя работа. Разпоредил съм се с имуществото си така, както съм сметнал за добре, и нямам намерение да се отчитам пред теб. Чуваш ли се изобщо какво говориш?

— Че какво толкова съм казала? — В звънкото негодувание на Папагалчето долових нотки на обърканост. — Какво трябва да чувам?

— Съобщили са ти, че баща ти, който се намира в болница, е написал завещанието си. За какво първо трябва да попита една дъщеря, ако, разбира се, обича своя родител?

— За какво? — тъпо попита Светка, тъй като явно не успяваше да догони моята предприела възпитателен полет мисъл.

— За причините, дете мое. За това какво е наложило на твоето татенце, което е само на четиридесет и шест години, ни в клин, ни в

ръкав да си напише завещанието. Нима той се чувства по-зле? Нима е болен толкова сериозно? Дали не му е нужна помощ? Ето за какво първо трябваше да ме попиташ. А не за това колко ще оставя в наследство на твоя еднокръвен брат. Ти винаги си била егоистка и на това отгоре — безмозъчна егоистка. Нямам за какво повече да говоря с теб.

— Тате...

Това жалко стенание беше последното, което чух, преди да натисна бутона и да прекъсна връзката. Сърцето ми блъскаше в гърдите и ръцете ми трепереха, но не силно. Не беше лесна тази работа — да изясняваш по този начин отношенията си със собственото си дете, още повече че не си мислех нищо подобно. Много добре познавах своето Папагалче и не очаквах от него никакво по-различно поведение и никаква друга реакция. И изобщо нямах намерение да я възпитавам с помощта на перспективите за наследството ѝ. Но на мен ми бе необходимо, на всяка цена ми бе необходимо тя да повярва, че моето решение е окончателно, и да съобщи въпросното решение на своя напълно разяден от хероина любовник. А аз можех да я накарам да повярва в това само по един начин: като я провокирам да направи грешка, като навра в носа ѝ тази грешка и като ѝ вдигна скандал. С други думи — като направя така, че тя да си мисли: „Сега той за нищо на света няма да ми прости.“ Такава беше моята Светка.

Настроението ми се развали, но ме утешаваше мисълта, че успешно бях изпълнил още една задача. Сега трябваше да проследя реакциите от интервюто.

Очаквах да видя Мимозата във фитнесзалата, но вместо нея, погледът ми откри в общия интериор един нов елемент: гол мъжки торс. След няколко секунди очите ми се свързеха от шока и ми позволиха да разбера, че това не е жив човек, а тренажор за отработване на удари. Нещо от сорта на боксова круша, което също беше от гума и стоеше върху тежък, стабилен постамент, но предоставяше възможност да бъде удряно на точно определени места: в очите, в носа, в челюстта, в брадичката, в слънчевия сплит, в черния дроб, в слабините. Аз се поразходих около розовия сладур, посумтях, огледах се крадешком и го ударих. С юмрук. В носа. И колкото и да е странно — уцелих. Сладурът отхвъркна настрани и веднага застана в

първоначалното си положение. Отново го ударих — този път в челюстта.

И в същия момент се случи нещо странно. Нещо, за което бях чел в много книги, нещо, което бях чувал да се разказва от уста на уста и бях описвал в романите си, но което самият аз никога не бях изпитвал. Някъде отдолу, от корема към гърдите ми се надигна и пое към главата ми една отначало слабовата, но все по-бързо набираща сила вълна. Какво беше това? Агресия ли? Всъщност — не, нямаше защо да се ядосвам на това кротко сладурче. Отчаяние ли? Още по-малко. Това беше просто *желание да бия. Желание да причиня болка. Желание да усетя собствената си сила.* Ето на, толкова определения имаше за това състояние, но изобщо не беше ясно дали поне едно от тях е вярно. Ясно ми беше само едно: че ми се иска да нанасям удари на тази добре сложена и неоказваща никаква съпротива розова кукла. И аз започнах да ѝ нанасям удари. Един след друг. Срамувах се и едновременно с това изпитвах сладост. Срамувах се, защото аз, хрисимото книжно мишле, което никога в живота си не се беше сбило с никого, аз, писателят Корин, прокарващ в книгите си идеята за висок морал и въздигнал в ранг на добродетел способността на хората да решават проблемите си по ненасилствен път, биех с ясното съзнание, че моят противник няма да отвърне на ударите ми. Тъй както не би могъл да отвърне на ударите ми пиан или безпомощен човек. А изпитвах сладост от това, защото...

Не успях да избистря окончателно същността на собствените си усещания. Отново, като вълна от топла вода, ме обля вече познатият ми весел глас:

— Какви ги вършиш, Михалич! Ще се осакатиш, ще си натъртиш ръцете.

Аз отпуснах ръце, направих крачка встрани и се почувствах като хлапак, когото са заловили да върши някаква беля, макар че усмихнатото Теле беше поне с двадесет години по-младо от мен.

— Аз донесох Баска — продължи Телето, сякаш нищо не се бе случило. — Все някак трябва да поддържам формата си. А пък той си седи у нас.

— Баска ли? — Едва успях да преодолеея смущението си и с благодарност се включих в разговора.

— Тъй де — казва се Баска. — Гриша посочи с глава към сладура. — Разбрахме се с ортака ми, че от десет до дванадесет ще тренирам аз, а от дванадесет до два — той. Баска е моят принос към тренировките, а ортакът ми донесе търкалата. Ей ги там, в ъгъла са.

— Търкалата ли?

— Ами да. Ние предварително огледахме какво има тук при вас. За болни хора става, ама за здрави — това са детски играчки. Нищо няма да излезе с тези тежести, дето са тук, та се наложи да мъкнем нашите железата. Слушай, Михалич, ама ти наистина ли изобщо не можеш да се биеш?

— Защо реши така? — сепнах се аз.

— Е, какво, да не би да не виждам? — подсмихна се Телето. — Удряш като момиче. Юмрукът трябва да бъде на нивото на мишницата, а пък при теб той ту отлита нагоре, ту отхвърча надолу, ту се отплесва някъде встрани. И ръката ти е напрегната. А с напрегната ръка никога не може да се получи истински удар. Ръката трябва да бъде свободна, разхлабена като стебло и едва в последния момент, когато вече докосваш противника, китката трябва да се напрегне. Тогава работата ще стане. Ето виж.

Плавно, като на каданс, той ми демонстрира няколко движения.

— Хайде, опитай да го направиш, както ти го показах.

Преди да се опомня, вече послушно повтарях онова, което ми показа Телето. Усетих се едва след четиридесетина минути, когато разбрах, че съм се увлякъл в процеса на обучението. А най-изумителното беше, че Телето бе добър учител, обясняваше разбираемо, показваше бавно и не се ядосваше от моята тъпота и тромавост. Но още по-изумително беше и друго — че цялата тази работа много ми харесваше. Харесваше ми да се уча от едно момче, което бе едва ли не два пъти по-младо от мен. Харесваше ми да усещам, че успявам да направя нещо, с което никога преди не съм се занимавал и към което никога не съм имал склонност. Харесваше ми да нанасям удари по сладура Вася. Не, няма да си кривя душата — благодаря ти, дебели, умни, подставени мой Хипопотам Викторovich, ще го кажа така, както си беше. Харесваше ми да БИЯ.

Господи, Корин, *сладко безконфликтно бонбонче*, какво стана с теб, в какво такова невиджано растение се превърна онова зрънце, което ти не чак толкова отдавна забеляза в своите очи, чието

изражение познаваше и беше проучил до най-малката подробност още от детство?

Вечерта реших да продължа с опознавателния поход по местните заведения. Обилният порой, който бе сменил бурята през деня, привечер премина в ситно росящ дъжд, но аз бодро се въоръжих с намерения в стаята си чадър с емблемата на хотела и закрачих по улицата. Минах покрай бара *Само при нас!*, в който бях вчера, подминах още няколко къщи и спрях пред висока остъклена врата, зад която смътно се очертаваше силуетът на портиер с ливрея. Дали пък да не вляза? Вероятно беше някакъв скъп ресторант, който по нищо нямаше да прилича на вчерашното заведение. Или пък да продължа нататък и да потърся нещо по-интересно? Докато размишлявах, покрай мен с бърза походка премина мъж с много познато лице. Няколко секунди по-късно си спомних кой беше той. Един знаменит артист, звезда от екрана. Имаше както кинематографична, така и скандална слава. Беше известен и с пълното си пристрастяване към тежките наркотици. Какво ли правеше тук? Да не би да е дошъл, за да се позабавлява? Или да навести свои приятели? Във всички случаи неговата уверена и стремителна походка подсказваше за твърдата му убеденост, че знае къде и защо отива. Ако в този град имаше място, където на този човек можеше да му бъде интересно, той със сигурност отиваше точно там.

Без много да му мисля, тръгнах след него. И твърде скоро се озовах в просторна, богато обзаведена зала с висок таван. В първия момент ми се прииска да се обърна и да изляза, тъй като облеклото ми, което се състоеше от дънки, пуловер и яке, изобщо не съответстваше на обстановката, предполагаща предстоящ голям прием или бал, но когато се огледах наоколо, забелязах, че посетителите бяха издокарани доста разнообразно: от вечерни деколтирани рокли и смокинги до леки плажни сукманчета и поизносени всекидневни дрешки. Тъй че нямаше да изглеждам като бяла врана.

Когато се смесих с тълпата бродещи из залата посетители, успях да се огледам по-внимателно и с учудване открих, че тук не предлагат храна. По-точно — никой не ядеше и не се забелязваха никакви признаци за наличие нито на нещо, годно за ядене, нито на съдове и

прибори. Нещо повече — не се виждаха и напитки. Вероятно бях попаднал в самото начало на вечерта, когато гостите се събираха и все още не разнасяха дори аперитиви. Но времето минаваше, аз продължавах да обикалям из голямата зала, да разглеждам присъстващите и да се вслушвам в неразбираемото жужене на разговорите, но сервитьори с подноси така и не се появяваха. Периодично насреща ми изникваше Актъора, който самотно блуждаеше с доста разсеян вид. В един момент реших, че когато го срещна следващия път, непременно ще го заговоря, ще го попитам за общите ни познати, каквито с него имахме много, пък и ще се поинтересувам какво прави в това странно село, дали е идвал и преди по тези места и какво мисли за царящите тук странни нрави. И внезапно осъзнах...

Не, думата не беше тази. Понятието не беше това. Аз не осъзнах, аз почувствах. Осъзнаването е функция на разума, чувството е функция на душата. Навярно след дългите разговори с Мария, които неизменно стигаха до разясняване на различията между душата и разума, бях зациклил на тази тема. Няма значение как се наричаше това, но почувствах или — ако предпочитате — осъзнах с душата си, че не искам да общувам с никого. Не исках да водя никакви разговори. И Актъора не искаше. И никой от присъстващите не искаше. Сякаш очите ми се отвориха и изведнъж прозрях, че огромното мнозинство от хората обикаляха залата сами и съвсем малко от тях вървяха на двойки или на тройки и разговаряха помежду си. Останалите мълчаха. Но не мълчаха тежко и напрегнато, а някак самовглъбено и тихо. Точно така, това беше вярното определение: тихо мълчание. Има гръмко мълчание, зад което се долавя клокочеща омраза, негодувание, екзалтирано крещящ страх и желание за скандал. А има и тихо мълчание, зад което се чува само движението на душата. Мълчанието не означава липса на звуци. На един неизкушен човек тези думи могат да се сторят странни, но не и на музиканта, защото във всяка опера, балет и мюзикъл има сцени, в които се изобразяват нощта, тишината, мълчанието, ала в това време музиката звучи. Просто тази музика е такава, че сама по себе си олицетворява или илюстрира мълчанието.

И аз бях споходен от покой. Един такъв странен, неочакван и необясним. Макар че току-що, само преди минута в мен кипеше и бушуваше любопитството, искаше ми се да общувам, да задавам

въпроси, да обсъждам отговорите... И изведнъж всичко изчезна. Остана само покоят и тихото омиротворение. Какво беше казала по този повод Мария? По-точно самият аз ѝ бях казал нещо за някаква аура на покоя, за отсъствието на тревожност и за липсата на печал.

Гръмна музика. Високите врати се разтвориха и откриха пътя към следващото помещение, което беше още по-просторно. Всички се отправиха натам, започнаха да се движат ритмично и плавно, завъртяха се. Танцуваха на двойки и сами. Аз подхванах някаква дама в красива дълга рокля и се понесох във валс. Танцувахме мълчешком.

Порази ме това, че музиката не спираше, един танц преминаваше в друг без никакви паузи, гостите сменяха партньорите си, усмихваха се един на друг, благодаряха за танца, но почти никой не разговаряше, докато танцуваше. Всичко беше толкова странно...

През цялото време все ми се струваше, че в самия център на залата става нещо много важно или поне страшно любопитно. Виждах, че всички мъже, които бяха тук, се устремяваха точно към центъра на залата и си помислих, че може би там има маса с напитки. Положих известни усилия, промъкнах се към центъра на залата с поредната си партньорка — развлечена мърлява девойка с коси в невъобразим цвят, с къси панталонки и къса блузка — и се вцепених.

Там беше Ана. Невероятно красива — до болка в сърцето, до спазъм, до желание да крещиш. В разкошна бяла рокля, украсена с онези симпатични женски приумици, чиито наименования така и не бях научил: или къдрици, или волани, или набори — иди ги разбери. Дългите ѝ гъсти коси бяха събрани в сложна прическа, която откриваше изящната ѝ шия. Контрастът между пищните поли на роклята и кръста ѝ правеше и без това стройната ѝ талия още по-тънка. Лицето ѝ бе строго, но колкото и странно да бе, тя се усмихваше. В живота си бях виждал малко жени, които умееха ей така, като Ана, да се усмихват и в същото време да изглеждат строги. Кой знае защо, повечето от жените изпадаха в крайност и лицата им изразяваха или глупашко веселие, или крокодилска мрачност.

Гледайки Ана, която стоеше неподвижно в центъра на залата, аз се улових да мисля, че мога да отдам живота си за една нощ с нея. Желаех я до припадък, до червени кръгове пред очите. И най-странното бе, че в това желание нямаше нищо сексуално. Изобщо не се стремях към съвкупление с нея. Просто исках да я обладая, а под каква

форма — телесна, духовна, емоционално-волева или интелектуална — ми беше все едно. У мен се пробуди инстинктът на самеца-притежател: щом на света има нещо наистина стойностно, то трябва да бъде мое, иначе ще умра. И да върви по дяволите тази стара вещица Мария с нейните предупреждения, мъгляви намеци и нравоучителни сентенции! О, как разбирах в този миг онези мъже, за които ми разказа старицата в нелепите яркочервени и зелени дрехи! Как разбирах онзи мъж, когото заварих днес сутринта на верандата пред дома на Ана!

Ала беше странно, че никой не се опитваше да покани Ана на танц. Нима всички толкова много се страхуваха от мрачните прогнози на старицата? Нима тя бе наплашила всички до такава степен? Само че аз от нищо не се страхувах. Аз щях да танцувам с нея. Щях да я държа в обятията си. И никой, нищо и никога нямаше да успее да ми попречи за това.

Само че се излъгах. Още преди да успея да се промъкна поне на метър по-близо към заветната цел, до Ана се озова Актъора. Той церемониално се поклони и ѝ протегна ръка. Устните на жената потрепнаха.

— Сигурен ли сте? — по-скоро разчетох и видях, отколкото чух аз.

Той кимна мълчешком. На лицето му бе изписана такава решителност, че Ана просто нямаше начин да му откаже. Или не посмя.

Те бавно се завъртяха в един безумно дълъг валс, който все не свършваше и не свършваше... А после заедно с валса свърши и музиката, светлината започна полека-лека да угасва, а хората — един по един да се разотиват.

Аз бавно се прибрах в хотела, взех си душ и докато си лягах в леглото, забелязах, че навън се съмва. Оказваше се, че бях танцувал на този странен тих бал цяла нощ, а си мислех, че са минали едва два часа, не повече. И изобщо не бях изморен. Това наистина бе изумително, като се имаше предвид, че съвсем наскоро бях боледувал.

На другия ден спах почти до обед, пропуснах закуската, дълго се излеждах в леглото и премислях как да планирам деня си. Дали да ида на гости на Мария, която вчера ми предложи да я посещавам по всяко време без покана, дали да се впусна в поредния си поход по заведенията, търсейки нова храна за ума и душата си, дали да направя

опит да се натрапя на обед при Ана и да си поговоря с нея за бала и за кавалера ѝ, с когото имахме толкова много общи познати. Интересно — дали му се бе удало да я изпрати до дома ѝ и да остане при нея през нощта или не? Осъзнах, че докато си задавах този въпрос, не изпитвах и капка ревност. Просто ме глождеше чистото любопитство. На сутринта, на ярката слънчева светлина, страстното желание да обладая тази прекрасна и тайнствена жена бе видимо стихнало, а ако трябва да бъда съвсем точен — направо се бе изпарило. Вероятно просто се бях наспал. Вечерта моите мисли и чувства бяха възбудени от дългото ми общуване с Мария и от онази загадъчна недоизказаност, с която тя ме засипваше през целия ден. А днес, след като си бях починал и се бях отдалечил от вчерашния ден на разстояние от един непробуден и здрав сън, аз се бях съвзел и бях дошъл на себе си. Че какво толкова представляваше тази Ана в края на краищата? Да, беше красива, но по света има много красиви жени. И какво трябваше да направя в такъв случай — да губя ума си по всяка от тях ли? Всъщност тя бе една най-обикновена самотна майка с финансови проблеми и четири на брой трудни деца. За какъв дявол ми беше? Какво щях да правя с нея?

Ободрен от почивката и от *правилните* си мисли, аз си взех душ, слязох в ресторанта на хотела, ощастливих се с един обилен обед и тръгнах на разходка, макар така и да не бях решил окончателно каква ще бъде нейната крайна цел. Докато преминавах през фоайето на хотела, зърнах с крайчеца на окото си работещия телевизор, чух познатия сигнал и се поспрях, за да чуя новините.

— Преди час получихме една тъжна новина. Популярният актьор, носител на четири Оскара... — На екрана се появи познатото лице в траурна рамка. С ослепителна усмивка, гъста грива и трапчинка на брадичката. Примижах. Не можеше да бъде! Как така! Та снощи той танцуваше на бала с Ана. Видях го със собствените си очи, беше жив и здрав, преизпълнен с намерения да вкара в леглото поредната си жертва. — ... смъртта е настъпила вследствие на употреба на свръхдоза наркотици. От достоверни източници стана известно, че любимецът на публиката нееднократно се е лекувал, опитвайки се да преодолее пагубното си пристрастяване...

И къде беше умрял? Нима се бе случило тук, в селото? А Мария ме уверяваше, че при тях никой не умира. Или пък Актьора бе отпътувал оттук днес сутринта? А може би е заминал още през нощта,

направо след бала? Но защо? Да не би да се е разстроил, че нищо не е постигнал с Ана? Навярно бе станало точно така. Иначе защо му е трябвало толкова спешно да заминава, би могъл да си легне в стаята си, да поспи, да си почине, а на сутринта с пресни сили да предприеме нова атака към непристъпната красавица. Във всеки случай така биха постъпили повечето мъже, които умееха да не превръщат първия отказ на жената във всемирна драма.

А ако между него и Ана се бе получило? Потръпнах. Той се бе приближил до Ана — разбирай, бе станал близък с нея — и бе умрял. Тутаки. Веднага след като бе напуснал пределите на селото. Господи, господи, Мария, ти успя напълно да размътиш мозъка ми! Докъде беше истината и откъде започваха старческите брътвежи? Къде беше онази граница, която ги разделяше? Милостиви Боже, дай ми сили да почувствам тази граница, да я разбера, да я видя — иначе ще полудея.

Непредвидената промяна в режима на тренировките ми, кой знае защо, ме извади от релси. Първо, почувствах се страшно уморен от необичайните интензивни движения. А, второ, същите тези необичайни движения тласнаха мислите ми по необичаен път. Започнах да работя, радвайки се на обстоятелството, че ми хрумна неочаквано развитие на сюжета, увлякох се, пропуснах обедата, а после заспах като къпан. В съня си постоянно чувах мъчителното бръмчене на мобилния ми телефон, но пренебрегнах хорските желания за общуване с мен. Бях скован от такова вцепенение, че мисълта за разговори с когото и да било ми се струваше направо кошунствена.

Събудих се около седем часа вечерта, погледнах дисплея на мобилния си телефон и видях, че имам 12 пропуснати обаждания. Кой ли напираше чак толкова? С мама, Лина и Муся вече бях говорил сутринта, дори и със Светка бях сколасал да си побъбря. Натиснах копчето и прегледах списъка с номерата, чиито позвънявания бях пропуснал. Точно така си беше — пет пъти бе звъняла майка ми, шест пъти — Лина и имаше едно обаждане от Боря Викулов. Настойчивостта на моите дами бе напълно разбираема, тъй като бяха прочели интервюто, за което аз предварително не бях споделял с тях нищо. Нямахте защо да им връщам обажданията, още повече че едва ли щях да чуя нещо ново от тях. Освен само въпроси и пляскане с

криле. Но с Боря Викулов трябваше да се свържа, защото той не би звънил току-така.

— Прогресираш! — В гласа на Викулов звучеше явна насмешка. — Събрал си смелост да събщиш на всеослушание истината за себе си. Браво, заслужаваш похвалата ми!

Аз се намръщих. Но защо той, бидейки мой връстник, винаги се поставя в положението на по-големия, на началника, на учителя? Като че ли имах нужда от похвалите му. „Не се самозалъгвай, Корин! — възпрях се веднага. — Имаш нужда, и още как. Във всеки случай до неотдавна имаше нужда.“

— Сега — във връзка с твоята дама — продължи той.

— Да? — напрегнах се аз.

— Май че съмненията ти не са безпочвени. Има виеше юридическо образование, работила е като следовател в Североизточния регион, а преди три години е напуснала, уж по здравословни причини.

Цялата ми вътрешност изстина. Мимозата беше бивш следовател. С други думи — човек, който има здрави връзки в милиционерските среди. Млада, красива, *свое момиче*. Идеален кадър за работа с мен.

— Защо *уж*? Други причини ли е имало? — попитах за всеки случай.

— Защото е напуснала след заключението на медицинската комисия, в което била отбелязана една страшна диагноза. Ако заключението беше истинско, твоята дама просто нямаше да доживее до ден-днешен. Пипнал ли си ръцете й?

— На кого? — обърках се.

— На кого, та на кого, на твоята дама — разсмя се Боря. — Поне веднъж хващал ли си я за ръка?

— Да, хващал съм я. И какво от това?

— А ръката й топла ли е?

— Боря, престани! — Ядосах се.

— Е, значи дамата е жива, не е призрак от оня свят. Нещо повече, Дюхон — докато е живяла с милиционерската си заплата, е пяла една песен, но след като е напуснала и е получила пенсия по инвалидност, е запяла съвсем друга. Тъй да се каже — по-силна и по-мелодична. Имам предвид — по-красива, та да ти стане ясно. Надявам се,

разбираш, че пенсията по инвалидност в никакъв случай не може да бъде по-висока от заплатата.

— Естествено че разбирам. Какво, а сега никъде ли не работи?

— Официално — никъде. Тъй че направи си изводите, Дюхон.

— Страхотно! — проточих аз. — А има ли семейство?

— Имала е съпруг, който я напуснал точно когато тя прекратявала трудовите си отношения.

— Един вид — зарязали са болния човек, така ли? — не повярвах на ушите си аз.

— Дюхон, как си с главата? Нали ти казвам съвсем ясно, че ако тя наистина е била болна от онова, което е написано в заключението, отдавна вече трябваше да е покойница. Заключение е фалшиво, просто е имала нужда да напусне работата си с такъв повод, който не би предизвикал съмнения. Нямам представа кой и защо е скалпил всичко това, но помисли по този въпрос. А също и по въпроса защо ѝ е притрябвало да се отърве от мъжа си в такъв момент. Това е, Дюхон, не ме разсейвай повече, карам колата и не ми е удобно да говоря. Ако науча още нещо, ще ти се обадя.

— Благодаря ти, Борис — казах прочувствено.

Ей такива ми ти работи, мила моя Мимоза... Какво пък, ще ида да видя как ще се държиш на вечеря. Навярно вече си сколасала да прочетеш интервюто и си успяла да получиш указания от началниците си. Сега ще разберем какви са били тези указания.

За пръв път, откакто бях тук, аз се озовах в столовата преди своите постоянни сътрапезници, но за сметка на това — в компанията на веселото и трогателно Теле, което с неописуема скорост тъпчеше в устата си две салати, риба с гарнитура, оризова каша със стафиди и ябълки и сервираните към чая палачинки. При това всички тези ястия изчезваха в туловището му не поред, а едновременно.

— Закъде си се разбързал така? Ще се задавиш — отбелязах аз, поставяйки внимателно в устата си миниатюрно късче от салатата.

— Бързам — поясни Телето с пълна уста. — Трябва да сменя ортака си за вечеря. На обед се заприказвах с Альона, не погледнах часа и така ме насметоха... — той преглътна напълно подразбиращата се дума, — набиха ми канчето. Ортакът ми е по-старши от мен, а аз още съм на изпитателен срок и не искам да си имам неприятности.

— А коя е Альона?

— Как коя? Съседката ти на масата. Какво, да не би да не знаеш как се казва? Бива си те, Михалич. Тя е Елена, значи Альона.

Мда, младежо, твоеето простосърдечие може да скъса нервите на всеки. От едно денонощие се познаваш с тази жена, която на това отгоре е по-голяма от теб с десетина години, а вече я наричаш Альона. Или ти не се познаваш с нея от едно денонощие, а много, много по-отдавна? Издаде се, Теле. С теб, малоумника, лесно ще се справя.

Гриша тъкмо си бе тръгнал, когато се появи Мимозата. Бледна и печална. Все едно че всичките ѝ роднини бяха измрели и никой не бе останал жив на този свят.

— А къде е нашият приятел и учител Павел Петрович? — бодро се поинтересувах аз, преструвайки се, че не забелязвам разстроения ѝ вид.

— Дъщеря му дойде да го види. Андрей...

— Да, Леночка? — Оставих ножа и вилицата и въпросително вдигнах вежди.

— Много ми е мъчно, но трябва да се сбогувам с вас.

Естествено. Нищо друго не съм и очаквал. Ех ти, Муся, ех ти, умнице, с десет крачки напред виждаш. Колко точно бе прогнозирала ситуацията още вчера: ако ги убедиш, че нищо не помниш, че не познаваш генерал Маслов и не пишеш книга за милицията, те ще те оставят на мира, а ако Елена е подставено от тях лице, те ще я отзоват поради липса на необходимост от нея. Ето че я отзоваха.

— Какво е станало, Леночка? — Гласът ми издаваше неподправена загриженост и огорчение.

— Лечението ми завърши, утре сутринта се прибирам вкъщи.

— Общо взето, като ви гледам как изглеждате днес, не бих казал, че сте оздравели напълно — отбелязах аз, впрочем — напълно искрено.

— Та аз не съм оздравяла.

— Но казахте, че лечението ви е завършило.

— Да, лечението ми завърши. Нямам повече пари, за да плащам за него.

Какво пък — добро оправдание! Пет плюс на онзи, който бе разработил легендата.

— Много съжалявам. Наистина съжалявам. Вие бяхте толкова приятен събеседник, много добре се чувствах с вас.

Устните ѝ потръпнаха, а очите ѝ се напълниха със сълзи. Мимоза конвулсивно преглътна. Ама че актриса! Виж я ти как играе! Къде са Оскарите? Къде са *Златните палми* от кинофестивалите в Кан? Истински, а не глицеринови сълзи в нужния момент — действително трябва да го умееш. И в никаква Америка няма такива актриси, има ги само у нас, при това не в киното, а в милицията.

— Благодаря — едва чуто прошепна тя. — Аз също се чувствах добре с вас, Андрей. Вие сте изключителен човек, не приличате на никого друг. И сте много талантлив. Кой каквото и да казва за вашите книги, помнете едно: вие сте много талантлив. Когато напишете новата си книга за душата и разума, непременно ще я издадат. Тогава ще ми разрешите ли да дойда при вас за автограф?

Аз бях великодушен, а Елена с всяка изминала минута ставаше все по-печална и в крайна сметка у мен се създаде неприятното впечатление, че преиграва.

— Не напрягай ръцете! Отпусни ръцете, Михалич, мисли си за приятни неща.

Никак не ми беше лесно да възприема правилото, че ударите трябва да се нанасят с разхлабена ръка. Мозъкът ми не можеше да го побере и това си е! Ала Телето, което заслужаваше да му отдам дължимото, бе търпеливо и добродушно.

— Михалич, поне веднъж в живота си носил ли си покойник на ръце? — зададе ми той въпроса си, след като вероятно за стотен път извърших движението неправилно.

— Не ми се е случвало, опазил ме бог — изпръхтах аз. — Защо питаш?

— А на мен ми се е случвало. Знаеш ли, че когато вече е покойник, човек тежи повече, отколкото докато е бил жив? Уж е същият човек, но като умре, като че ли става два пъти по-тежък.

— Да, чувал съм такова нещо — съгласих се. — А защо?

— Един господ знае, някаква загадка. Но фактът си е факт. Всички мускули на покойника са отпуснати, в смисъл че той не ги напряга специално и тежестта става по-голяма. Имай го предвид. Затова когато насочваш отпуснатата ръка, ударът става убийствен, а ако се напрягаш, никакъв го няма, защото не му достига тежест. Гледай,

показвам още веднъж. И се учим да дишаме: дълго вдишване през носа, рязко издишване през устата, изтласкваш въздуха с диафрагмата и на издишването удряш.

Телето зае стройна поза, насочи напред, а после и повдигна ръцете си, които изглеждаха като направени от каучук, сякаш бяха на балерина, изпълняваща ролята на Умиращия лебед, и шумно пое въздух през носа.

— Х-е!

Стомахът му залепна за гърба, ясно се обрисоваха изпъкналите квадратчета на мускулната му преса, ръцете му меко паднаха върху дъската, единият край на която бе закрепен за колелото, а другият — за напречните пръчки на шведската стена. Дъската издаде сух звук и се счупи на две. Телето беше домъкнало в залата шест такива дъски специално за да онагледи процеса на обучението, както обясни самият той. Четири от тях вече бяха счупени, при това, както не е трудно да се досетите — не от мен.

— Трябва да се учим от природата, Михалич, дори и когато не разбираме законите ѝ. Природата не е глупава и при нея всичко е подредено правилно. Виждал ли си например как маймуната или тигърът нанасят удар?

— Че къде да видя това, Гриша? — разсмях се аз. — Не съм бил в джунглата.

— Ами по телевизора не си ли виждал? По канал „Дискавъри“ през цялото време показват филми за животни и аз винаги ги гледам, ако имам време. Животните удрят с разхлабена лапа и разкъсват безпогрешно кожата и мускулите.

— И костите ли трошат? — не повярвах съвсем.

— Не, не можеш да счупиш кости с такъв удар, но не ти и трябва.

— Защо да не ми трябва?

— А защо ти е? Твоята цел е да лишиш противника си от способността му да продължи боя, а за това е напълно достатъчно да му разкъсаш кожата и мускулите. Защо трябва да го осакатяваш? Е, Михалич, ще продължим ли?

— Давай! — съгласих се с готовност. С всеки изминал час ми ставаше все по-интересно.

— Значи така. Заставаме — Телето изчака, докато заема позиция до него, — вдигаме ръцете, отпускаме се, представяме си наум една

окръжност и започваме движение по окръжността нагоре... надолу... нагоре... И дишаме, Михалич, дишаме: вдишване през носа — бавно, издишване през устата — рязко, диафрагмата нагоре, стомахът прилепнал...

„Той би трябвало да преподава физкултура в началните класове — помислих си с усмивка, размахвайки послушно ръце под ритмичните команди на телохранителя Гриша, — ръчичките — крачетата, дишаме — не дишаме. Детска градина, точно така.“

Към края на първата седмица от заниманията ми с Телето се появиха и първите успехи. След още една седмица, заедно със загубата на още един килограм — вече пети поред от началото на пребиваването ми в санаториума, аз придобих навика да дишам правилно и да не напрегам ръцете си, когато това бе необходимо.

Животът отново стана монотонен и лишен от ярки събития. Събуждане, закуска, тренировка, душ, басейн, обед, работа, вечеря, работа, сън. След един ден в този непоклатим график щеше да се вмъкне посещението на Муся, което ставаше веднъж в седмицата, а после — и посещението на майка ми, но веднъж на две седмици. Лина замина с Женя на море за целия август и моето съществуване стана почти изцяло комфортно от психологическа гледна точка. В първия момент с радост се наках най-сетне да се преместя вкъщи, тъй като жена ми нямаше да бъде там цял месец, но за огромно свое учудване разбрах, че не ми се ще да прекъсвам заниманията си с Телето. Тъкмо бе започнало да се получава нещо и да го зарежа наред пътя, така ли? А, не, щом ми бе паднала такава възможност, щях да продължа. Това щеше да ми свърши работа и за книгата — ако не за тази, то за следващата — за милицията. Пък освен това откъде да знам — можеше да ми потрябва и в живота.

Към края на юли ми се наложи да се разделя и с милия Магарешки бодил Петрович, тъй като дъщеря му и мъжът ѝ дойдоха да го вземат и да го заведат в някаква клиника в Германия, където успешно лекували заболявания на гръбначния стълб. С Гриша останахме сами по време на храненията си, на нашата маса не настаниха друг човек и за мен това бе повече от добре. Младежът ядеше бързо и тичаше да смени ортака си, не ми досаждаше с

разговори по време на храненето и ми даваше възможност да поглъщам обилните ястия на санаториума в приятно и характерно за мен замислено мълчание.

Между другото с течение на времето подозренията ми към Телето се притъпиха, той не даваше никакви поводи да се усъмня в неговото простодушие, не задаваше въпроси и не се опитваше да завърже интимни разговори. Цялото наше общуване се свеждаше изключително и само до моето обучение в изкуството да нанасям удари по живо тяло и до обсъждането на принципите и правилата за нарастване на физическата сила, издръжливост и ловкост. В крайна сметка започнах да изпитвам благодарност към съдбата за това, че тя най-неочаквано ми бе изпратила Гриша — телохраниеля. Разбрах, че безумно се бях уморил от критичния и язвителен Трънливкин и вечно печалната и прекалено премъдра Мимоза. Телето беше открито и добродушно, с него можех да не се напругам и в прекия смисъл на думата — да отпусна душата си, наслаждавайки се на беззлобността и дружелюбието му. Той никога, дори и като дете, не бе чел книги, тъй като принадлежеше към поколението, израснало с телевизионните и компютърните игри, беше чувал някъде нещо за писателя Корин, но не беше много наясно какво точно, и затова се отнасяше към мен без каквото и да било пиетет, топло и покровителствено, както беше прието да се отнасяш към свой ученик.

Предадените за предварителна публикация откъси предизвикаха фурор и Муся периодично ми докладваше за поредния представител на пресата, който напираше да вземе интервю от мен във връзка с рязката смяна на жанра, в който работех. Аз не отказвах на никого и въведох твърд график за контакти с журналистите: всеки вторник от дванадесет до два часа моят литературен агент можеше да довежда в санаториума, който и да е журналист — моля, заповядайте.

Вече никой не посягаше на моя безценен живот, писането на книгата ми вървеше леко, физическата ми форма укрепваше с всеки изминал ден и аз се чувствах някак си съвсем различен, малко непознат, но напълно удовлетворен човек.

— Знаете ли, Мария, не преставам да се учудвам на това до каква степен не си приличате с вашата съседка — казах аз, довършвайки впечатляващо вкусната вечеря, с която ме нагости старицата.

Днес тя беше облечена в ослепителнобели панталони и пуловер в нежен небесносин цвят. На шията ѝ висяха три наниза едри перли, носеше гривна от същия вид бисери на хилавата си китка, на ушите ѝ се мъдреха идеални малки перлички, а една малко по-голяма бе вградена в пръстена на ръката ѝ.

— Защо ви учудва това, миличък? Кой ви е казал, че хората, които живеят един до друг, непременно трябва да си приличат?

— Друго имах предвид. Та нали Ана е млада жена, има си собствен дом, не гладува, при нея растат прекрасни деца, около нея се въртят мъже. На нейно място деветдесет и девет процента от жените биха се радвали на живота. А тя непрекъснато е някак мрачна, намусена, сериозна и изглежда толкова уморена, като че ли няма сили за нищо. А вие, тъкмо обратното, нямате деца и изобщо никакви роднини, младостта ви е останала далеч назад, вероятно има какво повече да се желае и от здравето ви... — деликатно се опитвах да избегна думата *старост* — ... и въпреки всичко сте пълна със сили, енергия и радост. Каква е причината за това?

— Причината, скъпи мой, е, че умея да бъда благодарна.

— Благодарна ли? На кого? И за какво?

— На Вселената. На Бога. На Космоса. Сутрин ставам от сън и с благодарност си мисля за това, че съм се събудила и че ми е подарена възможността да изживея още един ден. Излизам в градината и благодаря на Бога за това, че ми е дал възможност да видя още едно цвете, което вчера не е било разцъфнало, или още една птичка, която се е излюпила от яйцето на разсъмване. Ако при мен дойдат гости, аз съм им благодарна за това, че са дошли и че сме си поговорили за неща, за които нямаше да можем да си поговорим, ако сутринта не бях се събудила. Аз умея да бъда благодарна за всичко, което се случва с мен. Всяка минута, на всяка крачка, при всяко излизане. Вселената обича онези, които ѝ благодарят, и се старее да им даде колкото може повече. Защото всъщност тя по нищо не се отличава от хората. Вселената — това сме всички ние.

— Значи Ана не е като вас, така ли? Тя не разбира ли тези неща?

— Защо да не ги разбира? Разбира ги.

— Тогава защо не се отнася към тях като вас?

— Да разбираш не значи да искаш. Да разбираш не значи да можеш. И не значи да умееш.

— Искате да кажете, че Ана не иска да бъде благодарна, така ли?

— Иска. И умее. Но не може.

— Защо? — продължавах да разпитвам, опитвайки се да си изясня за какво става дума. — Какво ѝ пречи?

— Законът. Тя няма право. Не ѝ е разрешено. Сменяме темата, миличък...

[1] Добрият тон в Русия изисква да се обръщаш към немного близки хора на малко и бащино име. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 13

— И все пак не си прав, Корин! — за хиляден път изрече Муся.

Търпението ѝ наистина нямаше граници. Още през лятото тя ми донесе изпратената по електронната поща от Германия и разпечатана компютърна снимка на Вероника — жената, в която съм бил влюбен и с която съм се срещал първо във Франкфурт, а после в Лайпциг. На снимката се виждаше очарователна брюнетка с блестящи очи, чувствителни устни и едри бедра. Беше точно от онзи женски тип, по който аз хлътвах, без да се замислям. Нямаше нищо чудно, че не бях я подминал. Мислите за Вероника не ме напуснаха през всички месеци, докато бях в санаториума, пък и по-късно, когато се прибрах вкъщи, всеки ден мислех за нея. И с нетърпение очаквах края на октомври, когато с Муся ни предстоеше да заминем за панаира на книгата във Франкфурт, където аз трябваше да имам творческо представяне в рамките на официалната програма, а също така да взема участие в редица мероприятия по молба на моето издателство в Германия. Бяха планирани и две срещи с читатели, едната — с немска публика, а втората — с рускоезични граждани, каквито в Германия имаше доста. Освен това, възползвайки се от случая, с Муся имахме намерение да установим контакти с издателите ми от Португалия, Гърция и Албания. Всички те бяха отпечатали по четири от моите романи и тъй като се бяха уверили, че продажбите им дори надхвърлят техните очаквания, искаха да сключат нови договори.

Програмата ми се оказа много сгъстена, но аз постоянно се опитвах да вмъкна в нея свободно време за срещи с Вероника. И всеки път се сблъсках с кротката съпротива на моя литературен агент:

— Андрей, та ти дори не си спомняш за нея! Не знаеш, че си имал такава позната. И как би могъл да се срещнеш с нея? Откъде би могъл да знаеш, че познаваш тази жена?

— Ти си ми разказала за нея — заявих аз, въобразявайки си, че този аргумент е проява на върховна логичност.

— Но щом аз зная за нея, значи зная и за всичко останало, включително и това кой ти е дал координатите на Вероника, защо ти е било необходимо да се срещнеш с нея и при кого си заминал, когато си получил адреса му от нея. Сам се превръщаш в мишена. Наистина ли не разбираш това?

— Глупости! — отричах аз. — Много е сложно.

— Корин, ти положи толкова усилия, за да убедиш всички, че имаш пълна амнезия и че си абсолютно безвреден, а сега се каниш с един замах да съсипеш всичко! Къде остана разсъдливостта ти? Къде остана твоята предпазливост? Поне за мен помисли, та ти излагаш и мен на ударите.

Малко разсъдливост все още ми бе останала, но с предпазливостта нещата стояха съвсем зле. Тя просто отсъстваше.

— Муся, не се самонавивай. Да, ти знаеш за това, че във Франкфурт съм се запознал с една очарователна жена и че между нас е имало страстна любов. Но нямаш понятие къде и по какъв начин сме се запознали. Не си длъжна да знаеш това, защото аз не ти докладвам за всяка моя крачка. Нали не знаеш къде и при какви обстоятелства съм се запознал с генерал Маслов?

— Не зная — покорно се съгласи Муся.

— Видя ли, по същата причина нямаш представа от подробностите и около моето запознанство с Вероника. Престани да се тръшкаш! Всичко ще е наред.

— Корин, разсъждаваш по начин, по който би накъдрил някаква интрига в книгите си. Един вид — Беловцева нищо не знае, но за това си има причина, която аз ще изложа в края на повествованието. Това не е книга, Андрюша, това е животът и никой няма да чака, докато историята стигне до края си, за да си изясни дали аз зная някакви подробности или не. Аз няма да съм на разпит при следователя, където бих могла да дам каквото и да било обяснение, а ще ходя по улиците и всяка минута ще се тревожа за това какво си мислят и как разсъждават онези, които искат да ти попречат да напишеш книгата си. А за тях ще бъде абсолютно ясно, че след като ти се срещаш с Вероника, значи някой ти е разказал за нея. Щом ти се срещаш с Вероника, значи тя може отново да ти съобщи имената и адресите, които ти е дала миналата година, и ти отново можеш да се срещнеш с онези хора и да получиш от тях същата информация. И тогава всичките ти опити да

изобразиш безобидна божа кравичка няма да струват пукнат грош. Наистина ли не ти хрумва тази толкова проста постановка? Та нали никой няма да се поинтересува колко и какво знаеш в действителност. Съществува минималното подозрение, че си опасен — и това е достатъчно. Пак ще започнат да те преследват.

— Всичко ще бъде наред, Муся — уверено отговорих аз. — Забравяш, че с Вероника ще се срещна в Германия, а не в Москва и никой няма да научи.

На това място разговорът ни обикновено свършваше, но след няколко дни темата отново изникваше на дневен ред. И сега, докато седяхме в салона *първа класа* на самолета, изпълняващ полет по направление Москва — Франкфурт, с Муся за кой ли път разнищвахме проблема, стъпили на вече утъпкания логичен път, по протежение на който като километрични камъни стояха нейните предупреждения да проявя предпазливост и моите уверения в пълната безопасност на замисъла ми. А най-изненадващо бе, че твърдейки това, аз бях съвсем искрен. И нито за миг не се съмнявах, че никой няма да научи за срещите ми с Вероника и че не ни очакват неприятни последствия.

Разбира се, аргументите на моята Пухкава котарака бяха разумни и не можех да не ги призная. Но аз се бях вторачил в тази красавица Вероника, която, както още през май ми разказа Муся, ме обичала просто до безпаметство. Е, посочете ми мъж, който е с ума си и има пълноценна сексуална потентност и на мое място няма да поиска да се срещне с такава разкошна жена! С жена, която напълно съответства на вкуса му, на това отгоре е и влюбена в него! Поне от интерес, от любопитство. Посочете ми го и аз ще призная, че не съм прав. Искан да се видя с Вероника, да си поговоря с нея и страстно желяех между нас да има интимна близост. И всички думи на Муся попадаха върху неблагоприятна почва. Тя не успя да ме разубеди. В самолета направи последния си отчаян опит, но отстъпи пред непробиваемата стена на моята увереност в благоприятния изход от тази ситуация.

А освен увереността в собствената ми неуязвимост, в мен уютно се бе загнездила и една надежда. Аз отново щях да се озова в същия хотел, щях да премина по същите улици, щях да се срещна с жената, с която бях спал преди една година — и може би това щеше да ми помогне да си спомня всичко. Може би щеше да се превърне в тласък, в същия онзи тласък, за който ми говореше Хипопотама. И тези мои

очаквания изграждаха щита, през който Муся не успя да пробие. Тя не можеше да оспори факта, че трябва да се опитвам да възвърна паметта си. И никой не би могъл да го оспори. Освен самия мен, тъй като все пак ставаше дума за моята памет, а не за нечия друга, така че щях да правя с нея каквото си поискам.

Противно на традицията, тази година Франкфурт ни посрещна с хубаво време. Спомнях си, че всеки път, когато идвах на панаира на книгата, валеше дъжд. Какво пък — щом всичко започваше с късмет, значи така щеше и да продължи. Впрочем...

— Муся, а какво беше времето миналата година? — попитах, докато чакахме на опашка за паспортната проверка.

— Непрекъснато валеше дъжд.

— А през по-миналата?

— Също. Ти беше облечен неподходящо и през цялото време зъзнеше. След това озверя от студ и отиде в „Кауфхоф“ да си купиш пуловер.

— И какво стана, купих ли си?

— Купи си. Много симпатичен, сив на сини райета.

Да, наистина имах такъв пуловер. Намерих го вкъщи заедно с още някакви дрехи и предмети, за които изобщо не си спомнях, че притежавам. Значи и през онези две години, които се бяха скрили зад стената на моето безпаметство, времето е било лошо. А този път беше слънчево и топло. Имахме късмет. Всичко ще бъде наред, Муся! Всичко ще бъде наред, Корин!

Хотел „Щайгенберг Франкфурт Хоф“ ми се стори като роден дом, тъй като с Муся отсядахме тук всеки път в продължение на няколко години. Очарованието на Германия бе в нейната стабилност, тук толкова рядко се променяше нещо, поне за повърхностния поглед на туриста, че всичко си оставаше все така познато, свързано с някакъв навик и затова — много уютно. Стаява ми се оказа на четвъртия етаж и аз с удоволствие крачех по дългия коридор и разглеждах и разпознавах висящите по стените старинни платна: доколкото си спомнях, на този етаж бях живял два пъти, а Муся твърдеше, че миналата година също съм бил настанен тук.

Разопаковах нещата си, окачих ризите си в гардероба, подредих тоалетните си принадлежности в банята върху широкия плот, извадих от минибара бутилка минерална вода и с удоволствие я изпих. И ето че

настъпи моментът, когато можех да се обадя на Вероника и да се уговоря с нея кога да се видим. А аз нервничех като сополив хлапак преди първа среща. Вероника отдавна вече знаеше, че ще пристигна през октомври, а преди две седмици Муся ѝ се обади по моя молба, за да разбере дали тя ще бъде в града по време на панаира на книгата. Оказа се, че ще бъде. И търпеливо ще чака моето обаждане, след като пристигна. Ето че пристигнах. И... какво следваше по-нататък?

С разтреперани от вълнение ръце измъкнах от бележника си листчето със записания върху него номер на Вероника и хвърлих едно око към телефонния апарат на масата. След като се поколебах малко, вдигнах с решителен жест слушалката и набрах един по-кратък номер. Звънях на Муся. Ако на номера на Вероника се отзовеше някой друг, щеше да е по-добре с въпросния абонат да се обяснява Котараната на своя безупречен немски, отколкото аз на моя развален английски. Телефонът беше служебен и в офиса слушалката можеше да вдигне всеки.

— Моля те, обади се на Вероника. Кажи ѝ, че съм тук и че искам да се срещна с нея още днес.

— Къде?

— Все едно. Където тя каже.

— Ох, Корин! — въздъхна Муся и се разсмя. — Какво щеше да правиш без мен! Скоро ще започна и в тоалетната да те водя, и дупето ти да бърша. Добре, ей сега ще ѝ се обадя.

Затворих телефона и се втренчих в огромното легло тип *кинг-сайз*. В точно такава легло преди една година съм правил любов с една красива жена. Къде ли е лежала тя — отдясно, близо до прозореца, или отляво? Дали пердетата са били спуснати? И изобщо как се е случило всичко? А може би не е станало в леглото, а в банята, или на пода, или във фотьойла? И ако се случеше отново, дали щеше да стане по същия начин, както е било миналата година, или по друг? Ако на моята памет ѝ бе съдено да се сепне и да се събуди именно тук, в обятията на Вероника, от нейните целувки или от звуците на сладостните ѝ стенания, значи всичко трябваше да се случи точно така, както е било тогава. И кой знае защо, това ми се струваше изключително важно. Но как можех да разбера дали то се случва точно така или не? Да попитам Вероника ли? Да я помолех да възпроизведе обстановката? Глупости, глупости, глупости! Първо, още не беше ясно дали изобщо ще се

стигне до леглото, защото не беше известно как ще се подреди вечерта, как ще потръгне разговорът, дали между нас щяха да се зародят топлина, доверие и поне някакви сексуални чувства. Не бях сигурен в себе си — въпреки безмерните си сладострастни мечтания, нито в жената, която не помнех. И, второ, ако всичко потръгнаше добре и се подредеше както трябва, как, с какви думи щях да помоля моята бъдеща партньорка да извърши всичко точно така, както е било преди година? Та тя можеше да се почувства обидена и да си помисли, че я използвам просто като работен инструмент в личната си борба с моята амнезия! Щеше да се оскърби и да си отиде, затръшвайки вратата. Вероятно първо трябваше да си поговоря с нея, да ѝ задам всички въпроси, които ме интересуваха, и едва след това да премина към интимната част, иначе, току-виж, направил съм някакво неловко — в емоционално-психологически смисъл — движение и тя вземе, че си отиде. А аз щях да си остана с празни ръце, в смисъл че щях да се лиша не само от секс, но и от информация.

Струваше ми се, че мислите ми звучат високо и се чуват в цялата стая. Слушах ги сякаш отстрани и неволно се усмигнах: Корин, непоправим нерез си, казват ти, че тази жена е влюбена в теб, а ти само си мислиш как по-умело и по-ловко да я използваш за своите цели, като пътъом задоволиш и сексуалното си любопитство на sameц. Къде остана твоят юношески трепет, на който сам се учудваше, докато лежеше в самотната постеля на третия етаж в корпуса на санаториума? Къде останаха твоите еротични сънища, в които галеше изобразената на снимката жена и след които се събуждаше потен, развълнуван и малко позасрамен? Искаш ли, Корин, да ти кажа в прав текст какво се случва с теб? Страхуваш се, че живата, днешната Вероника няма да ти хареса и няма да можеш да се справиш с интимната част. Затова предварително си измисляш оправдания от сорта на това, че уж тази жена ти е необходима само по работа, за да получиш информация и да възстановиш паметта си. И ако те споходи неуспех на интимния фронт, значи в това няма нищо страшно, защото не е срамно да не желаеш една жена, която не ти е харесала и която галиш по принуда, просто защото така се налага. О, Хипопотамице, благодаря ти, любезни ми приятелю, за просвещението и умствените упражнения! Макар че ти идваше при мен като подставено лице, все пак се оказа полезен.

Гледах към застланото с красиво покривало широко легло и се опитвах да си представя излегнатата върху него Вероника, разпръснатите ѝ по възглавницата коси, разголените ѝ рамене. Опитвах се... и не можех. Но с всяка изминала секунда у мен все по-силно се разпалваше надеждата, че точно тук, на това легло, в тази стая, през тази нощ щеше да се случи онова, което напразно бях чакал в продължение на пет месеца. Щеше да ме озари светкавица, стената щеше да рухне и паметта ми щеше да се върне при мен.

След десет минути Муся ми съобщи, че Вероника ще ме чака в седем часа вечерта във фойето на хотела.

Обзе ме отдавна забравено трескаво очакване и за да го поукротя, реших да обиколя добре познатите ми и отколе обикнати места в града, където се бях разхождал преди и откъдето навярно бях минавал и по време на последните си две пребивавания тук. Стигнах до крайбрежната улица, наслаждавайки се на слънцето и на едва доловимия ветреца, и скоро се озовах на „Ромер“ — площад „Катедрален“. Познавах това място като петте пръста на ръцете си. На номер 19 беше ресторант „Вайнщубе им Ромер“, в който бях ходил само веднъж. На номер 15 имаше магазинче за сувенири, от което винаги си купувах симпатични дреболии за спомен и подаръци за този и онзи. Точно тук веднъж избрах за майка си изящна вазичка, точно в този магазин купих едно много скъпо коледно звънче, произведено през 1984 година, което бе предназначено за колекция и което подарих на тогавашната дама на сърцето си. Спомних си, че собственикът на магазина дълго ми обясняваше, че в тази колекция дизайнът на звънчето се сменя всяка година и самата година задължително се изписва върху него, защото цената му непрекъснато нараства. Колкото повече години минават, толкова по-висока става цената. През онази година, ако не ме лъжеше паметта, платих за звънчето някъде около четиристотин марки, но собственикът каза, че ако и сега никой не го купи, през следващата година то ще бъде значително по-скъпо.

А ето и моята любима къща, построена в стил *фахверк*, която много прилича на картинка от сборника с приказки на Братя Грим. Срещу нея, на номер 6, беше ресторант „Шварце Щерн“, чието име в превод означаваше „Черна звезда“. Специалитетът на заведението, от

който никога не се лишавах, беше бяла доматиена супа с орехова юфка на цена 14 марки и 50 пфенига. Вярно, до нея на същия ред се мъдреха необичайните за мен цифри: 7,41 евро. Да, разбира се, от 1 януари цяла Европа преминаваше към единна валута и още отсега във всеки ценоразпис бяха посочени и двете цени. Преди две години това все още не съществуваше. Интересно — дали миналата година съм идвал тук да ям любимата си супа с орехова юфка?

Прекрасно си спомнях, че в ресторанта, разположен в сградата с номер 16, поисках един тиролски омлет, който ме поразил с високата си цена: струваше по-скъпо от изисканата бяла супа, макар че според моите нищожни кулинарни представи пържените яйца по никакъв начин не можеха да се сравнят със супата нито по сложност и времетраене на приготвянето, нито по количеството на продуктите в ястието. Тогава си поръчах омлета изключително и само от желание да удовлетвори любопитството си и да разбере какво толкова има в него за шестнадесет дойче марки. Не задоволих любопитството си, но изпитах наслада.

В следващата сграда имаше още един магазин за сувенири, от който веднъж купих някаква забавна джунджурийка за подарък: вграден в автомобил настолен часовник. А ето и още един ресторант — „Ромер-Бембел“, в който бях идвал нееднократно. Още през деветдесет и шеста година тук за пръв път ме доведе моят руски издател, с когото се срещнах на панаира на книгата. Кой знае защо, ние много се зарадвахме един на друг, сякаш живеехме на различни планети и сега случайно се сблъскахме на това място, макар че в Москва се бяхме видели буквално две седмици преди това — на премиерата на моята нова книга. Издателят веднага ми каза, че вечерта ще ме заведе на едно страхотно място, където сервират страхотен свински стек с гъби и сметана. Стекът наистина се оказа превъзходен. И по-късно, веднага щом пристигнех във Франкфурт, аз винаги посещавах този ресторант.

Познавах всеки камък на този площад, всяка табела, всяка извивка на скулптурите, които украсяваха фонтаните в центъра му. И почти всяко ястие във всеки ресторант. Площад „Катедрален“ ме примамяваше още от първото ми посещение в този град, което бе през деветдесет и пета година. Препусках насам при всяка възможност и можех да стоя с часове на него. Нямах представа каква бе причината,

но тъкмо тук ми хрумваха неочакваните обрати в моите сюжети, убедителните черти в характерите на персонажите ми и необходимите думи за диалозите. Дори носех със себе си бележник и изписвах цели страници, седнал на пейката до фонтана или под чадъра на уличната масичка на някой ресторант. Не ми беше известно къде точно на този площад живееше моето вдъхновение, но то месеци наред търпеливо чакаше появата ми и радостно изтичваше насреща ми, стига само да направех първите няколко крачки по паважа.

Успокоих се. Поседях на уличната масичка на „Ромер-Бембел“ и докато наблюдавах група туристи, които бяха пристигнали някъде от Азия — или японци, или корейци, — изпих една оригинална светла бира. Влязох в магазинчето за сувенири, избрах миниатюрен пепелник с изглед от Франкфурт за момичето от автосервиза, при което никога не ходех с празни ръце, и го платих. Обичайните действия ми вдъхнаха увереност. Отново се почувствах в свои води, а трескавото очакване, което ме бе обхванало при мисълта за скорошната ми среща с Вероника, отстъпи, сякаш никога не го е имало. Всичко щеше да ми се удаде, с всичко щях да се справя. Имах достатъчно сили, за да реша каквито и да е проблеми и да преодолеем каквито и да е трудности.

Господи, колко хубава беше! Много по-хубава, отколкото си я представях, докато гледах снимката ѝ. Беше дошла малко по-рано и веднага стана и тръгна срещу мен миг след като се появих във фойайето на хотела.

— Здравей, скъпи! — Вероника притисна буза до моята. Аз вдъхнах уханието на финия ѝ, едва доловим парфюм. Не можех да понасям, когато миризмата на парфюм те удря в носа от всички страни на разстояние от пет метра. Но Вероника използваше парфюм точно в такова количество, в каквото ми харесваше. — Благодаря ти, че поиска да се видиш с мен — тихо продължи тя. — Страхувах се, че няма да поискаш. Защото изобщо не ме помниш, а значи — не ме и познаваш.

— Надявам се да те опозная отново — неловко се усмихнах аз. — Гладна ли си?

— Ако искаш да хапнеш, ще ти направя компания.

Но аз исках нещо съвсем друго и не се опитах да скрия този факт. Качихме се в стаята ми. Вероника веднага мина напред и се настани във фотьойла, давайки ми възможност най-сетне да я разгледам както трябва. Беше облечена в делови костюм, чиито

панталони бяха с цвят на росни боровинки — явно идваше направо от работа. Имаше дълги крака, широки, закръглени бедра, немного големи и доколкото можех да отгатна — стегната гърди и гъсти коси, небрежно събрани отзад с голяма пластмасова щипка в същия цвят, в който беше и костюмът ѝ.

— Сякаш нищо не се е променило, сякаш не е минала една година — отбеляза тя, оглеждайки се наоколо. — Стаята е съвсем същата. Но ти си различен. Отслабнал си, стегнал си се, имаш по-суров вид. Искаш ли да си поговорим?

Господи, какво ми ставаше? В продължение на половин ден измислях планове как да направя така, че да не я вкарам направо в леглото, а първо да си поговоря с нея, при това без да я обидя, и когато моментът настъпи, изведнъж разбрах, че искам именно физическа близост с нея и на всичкото отгоре — искам я веднага, жадно, до оглупяване! Неувереността ми изчезна и бях принуден да положа известно усилие, за да не я сграбча тутакси в обятията си. Откъде идваше това разминаване между мислите и желанията ми? Нима тя наистина въздейства толкова силно на моята мъжка същност на самец? Навярно същото се е случило и през миналата година и затова нашата страст е пламнала толкова припряно и ярко. Между другото — аз дори още не бях я целунал. Пълен идиотизъм! Но наистина не можех да преценя в кой момент е уместно да го сторя: от една страна, тя беше моя любовница, тъй че всякаква куртоазия би изглеждала глупаво и превзето, но, от друга, за мен тя бе една съвсем чужда жена.

— Зависи с какво време разполагаш — деликатно се измъкнах аз. — Би било жалко, ако се увлечем от едно и пропуснем друго.

— Ще успеем с всичко — лукаво се усмихна Вероника. — Имаме достатъчно време.

— Искаш ли да пийнеш нещо? — предложих и отворих минибара.

— Само една глътка. Нали знаеш, че не си падам по тези неща. Ох, извинявай — досети се тя и се разсмя, — та ти наистина не знаеш. За мен кампари, ако обичаш.

Протегна ръка и ме погали по косата, докато аз, клекнал, търсех бутилката „Кампари“ за нея и коняк — за мен. Улових дланта ѝ и притиснах устни към пръстите ѝ. Движенията ми бяха съвсем

автоматични, дори не оценявах степента на близост, просто винаги постъпвах така, когато някоя дама се интересуваше от мен.

Налях напитките във високи чаши, подадох на Вероника нейното кампари и се настаних във фотьойла от другата страна на малката ниска кръгла масичка.

— Разкажи ми за мен — помолих я, отпих малка глътка и леко се намръщих, защото конякът не се оказа на висота, впрочем от хотелския минибар нямаше защо да се очаква кой знае какво. — Как се запознахме, какво ти разказвах, чии адреси си ми дала, при кого съм ходил и какво съм ти казал след посещението си там. Всичко, което си спомняш.

— Трудна задача! — подсмивва се Вероника. — Ако още тогава знаех какво ще се случи, всеки ден подробно щях да си записвам. А така... Някои моменти си ги спомням много ясно, други напълно са се изтрили от съзнанието ми. Ти ми се обади в офиса, представи се и ми каза, че телефонния ми номер ти е дал Валери Маслов.

— Разкажи ми за това по-подробно, моля те — прекъснах я. — Кой е този Маслов, къде работи, с какво се занимава, къде и кога съм се запознал с него. Всичко, което знаеш.

— Маслов работи в Министерството на вътрешните работи, има някакъв висок чин, но не помня каква длъжност заема, пък и не ги разбирам тези неща. Или е началник на главно управление, или е заместник-началник. А може би е помощник на някой заместник-министър. С две думи — нещо такова доста внушително.

— Ти откъде го познаваш?

— Валери ли? Навремето ми беше годеник. Много отдавна — добави тя, — толкова отдавна, че дори вече не си спомням кога. А ти и Маслов ли си забравил?

— И Маслов — кимнах. — Продължавай, моля те.

— Ами ние с него редовно си звъняхме по телефона, поздравявахме се по случай празниците. После имахме дълга пауза в контактите си, той правеше своята кариера, аз — моята. И изведнъж — миналата година, някъде през пролетта — той ме намери тук, във Франкфурт, и ме помоли да издиря няколко души, наши сънародници, които са дошли в Германия. Тогава много се изненадах, тъй като министерството на Валери има толкова големи възможности, че оттам могат да намерят когото си поискат и където си поискат, но той ми

каза, че това е лична, тъй да се каже, частна молба. Аз, доколкото можах, събрах информация и от петимата души открих двама. Единият живее близо до Кьолн, в Тройсдорф, а вторият вече се е преместил във Франция, в Бордо. Останалите трима като че ли се бяха изпарили, при всички случаи не можах да ги намеря. Може би бяха сменили имената си, което е най-вероятно.

— И какво стана после?

— Обадох се на Валери, отчетох му се, той ми благодари и каза, че през октомври във Франкфурт ще дойде един човек, който ще се свърже с мен и ще трябва да му дам — тоест на теб — тези два адреса. Това беше.

— А ти не го ли попита какво означава всичко това и защо са му тези адреси? — недоверчиво полюбопитствах аз.

— Попитах го. Но не много настойчиво. Честно казано, не ме интересуваше. Е, някой издирва някого си в чужда страна, защо да не му помогна? Андрей, ние вече говорихме с теб за това миналата година. Знаеш ли, Валери Маслов е добро момче, но да си добро момче, както се казва, не е професия, а в този случай да си добро момче още не е достатъчно основание, за да станеш любовник на някого. Разбираш ли ме?

— Немного. Искаш да кажеш, че Маслов не се е отказал от намерението си да се ожени за теб ли?

— Е, не е чак толкова директно — разсмя се Вероника. — Той отдавна е женен, а аз отдавна съм омъжена. Но Валери отново иска да ме вкара в леглото и за целта се възползва от всички възможни предлози. Колкото по-малко въпроси му задавам, толкова по-малко ще ми отговаря той, толкова по-кратък ще бъде нашият разговор и толкова по-малко ще бъдат основанията му да смята, че между нас се възстановяват някакви отношения. Разбираш ли?

Има си хас да не разбирам! Вероника дума по дума повтаряше онова, което самият аз често си мислех. Да, явно приликата в манталитетите ни не бе малка и навярно ненапразно съм се увлякъл по нея. А тя — по мен. Но ми направи впечатление, че говори за генерал Маслов в сегашно време. Нима не знаеше, че е загинал?

Оказа се, че нищо не знае. И ако се съдеше по това колко бързо Вероника се справи с шока от моето съобщение, те наистина не бяха обвързани със сърдечна връзка през последните години. Не последваха

никакви сълзи, никакви тюхкания и никакви възклицания. Имаше просто едноминутна пауза, по време на която Вероника седеше във фотьойла със затворени очи, като вцепенена. След това мълчешком отпи глътка от чашата си и едва чуто изрече:

— Бог да го прости. Лека му пръст.

След още една минута тя напълно се овладя и продължи разказа си. Когато през октомври съм ѝ се обадил, ние сме се срещнали, Вероника ми дала адресите и ми обяснила как да стигна до Тройсдорф: за два часа от Франкфурт до Кьолн с бързия влак и оттам за още двадесет минути с мотрисата. Тя не тръгнала с мен и аз съм заминал за Тройсдорф сам. Върнал съм се с блеснали очи, Вероника ме посрещнала на гарата и тогава аз съм я залял с порой от емоции. В смисъл че съм получил прелюбопитна информация, но това не било най-важното. Най-важното било, че съм решил на какво ще бъде посветена новата ми книга: щяла да бъде за хората, които са постъпили на работа в милицията още по времето на Брежнев и Щелков и които са били напълно прекършени и смлени от мелничните камъни на перестройката. Естествено хората били само една алегория, а в действителност книгата щяла да описва системата, която била създадена и отгледана, смазана и усъвършенствана *тогава* и разрушена и изкривена до пълна неузнаваемост и непригодност да бъде използвана *сега*. И това щяло да бъде разкрито чрез конкретните съдби както на честните професионалисти, така и на отвратителните, разядени от корист корумпирани служители на милицията. Споделил съм тази идея с Вероника, но нищо не съм ѝ казал за получената от мен информация. В смисъл че съм се опитал, но според нея тя кротко ми дала да разбера, че това не ѝ е интересно, че каквото и да ѝ говоря, нищо не разбира от тези банкови и финансови тарикатлъци, че ни е останало толкова малко да бъдем заедно, та няма сме щели да започнем да губим безценното си време в обсъждане на чуждите машинации...

— Запомних само едно твое изречение — с извинителен тон добави Вероника. — Тогава ти каза, че всичко това може да се нарече силово предприемачество. Че едни хора търгуват със знанията и способностите си, други — със стоки, а трети — с физическа и властова сила.

Силово предприемачество. Видиш ли — звучеше почти научно! А как другояче можеше да се нарече например онова, което ченгетата бяха направили с Боря Викулов? Конкурентите на Боря бяха купили силата на ченгетата и възможностите им да го арестуват, да го водят на разпити, да го хвърлят зад решетките, да късат нервите му, да съсипват здравето му и да му организират тормоз в затвора. През октомври миналата година отдавна вече съм знаел какво се е случило с Боря и затова в главата ми се е родил този термин. Както и да е, не беше чак толкова важно какви конкретни данни съм донесъл от пътуването си до покрайнините на Кьолн, защото вероятно всичко това съм го обработил и съм го вкарал в компютъра си и вече десет пъти го бях прочел заедно с останалите материали.

— Искаш ли пак да отидеш дотам? — попита Вероника. — Запазила съм всичко — и адреса, и името.

— Да — неочаквано за самия себе си се съгласих аз.

Щях отново да мина по същия маршрут, да се срещна със същия човек и може би да си спомня...

— Искаш ли и аз да дойда с теб? — продължи тя. — Мога да си взема почивен ден.

— Няма нужда, благодаря. — Постарах се отказът ми да не прозвучи обидно. — Трябва да направя това сам. Искам да се опитам да възстановя обстановката, а пък ти не си била с мен миналата година.

— Разбирам — кимна тя. — Какво още да ти разкажа?

— Сега ми разкажи за нас двамата.

Вероника стана от фотьойла, приближи се до високия, стигащ от пода до тавана прозорец и постоя мълчаливо, загледана навън.

— За любовта не може да се разказва — тихо рече тя. — Или я усещаш и изпитваш, или не. Всичко останало е фалш, имитация и непълноценно замествителство. Ако искаш да ме обичаш — обичай ме, а ако не искаш, тогава няма защо да ти разказвам какво е било.

Звучеше пределно ясно. След няколко секунди ние вече страстно се целувахме и после тръгнахме заедно към банята.

Събудих се от тихо шумолене. Отворих очи — в стаята беше тъмно, а часовникът на дисплея на телевизора показваше 0.17. Из

стаята се движеше смътна фигура: Вероника се обличаше, като се стараяше да не ме събуди.

— Отиваш ли си? Няма ли да останеш до сутринта?

Фигурата спря да се движи:

— Искаш ли да остана?

— Искам. А можеш ли?

— Мога. Но ще ми се наложи да стана много рано, защото трябва да взема от къщи едни документи, които ще ми трябват утре на работа. Ако нямаш нищо против, за мен ще е по-добре да си тръгна сега, понеже тъй или иначе вече се събудих. А ми е толкова трудно сутрин да ставам рано! — жално рече тя.

— Добре — въздъгнах примирено. — Постъпи както ти е по-удобно.

— Нали не си се обидил?

— Какво говориш! Кога ще се видим?

— Утре? — с леко въпросителна интонация предложи Вероника.

— Утре се открива панаирът на книгата и вечерта има прием на издателството, на който трябва да бъда в качеството си на почетен гост. А за вдругиден нищо не зная, програмата ми е при Муся, тя я съставя и тя я следи. Пък трябва да отделия и време, за да ида до Кьолн.

Изведнъж осъзнах, че изобщо можеше да не ми остане време за срещи с Вероника. Хитрата Самка на Гепарда вероятно бе скроила графика на срещите и мероприятията ми така, че всичките ми вечери да са заети до секунда, защото по този начин се надяваше да постигне своето и да попречи на дръзкия ми план, който поставяше под заплаха моето — и, забележете, нейното! — благополучие. Но нищо, нали освен вечерите, имаше и нощи, над които Муся нямаше власт. Нощи... А дали не се палех прекалено много?

— Ще бъда тук пет дни. Ще можеш ли да оставаш при мен до сутринта? Боя се, че програмата ми е направена така, че...

— Извинявай, скъпи — прекъсна ме Вероника с мек тон. — Имам съпруг. Трябваше по-рано да ти напомня за това. Днес за всеки случай му казах, че заминавам по работа за Бон и или ще се върна много късно през нощта, или ще остана да спя там и ще се прибера съвсем рано сутринта. Просто не знаех как ще потръгне нашата среща. Но оправдание за командировка в продължение на пет дни няма да мине.

— А миналата година как беше? Ти оставаше ли да нощуваш при мен?

— Веднъж — след пътуването ти до Тройсдорф. Вечер ти разполагаше с достатъчно време.

Включих лампата на нощната масичка. Вероника седеше, напълно облечена, на стола пред бюрото.

— И какво ще правим? — попитах объркано. — Дявол знае на какво прилича това: да бъдем в един град и да нямаме възможност да се срещаме.

— Не бързай, Андрюша, нали не знаеш какъв е графикът ти? — съобразително отбеляза тя. — Утре ще го обсъдиш с Мария, ще видиш как стоят нещата и ще ми се обадиш. Ще измислим нещо. Във всеки случай винаги мога да се измъквам от работа през деня, а за вечерите все ще съчиня някакво оправдание пред мъжа си. Разбрахме ли се?

Тя се приближи до мен, за да ме целуне на сбогуване, и тихо затвори вратата след себе си. Аз загасих лампата и се втренчих в процепа между двете пердета, които не бяха дръпнати плътно. Вероника... Беше красива, умна, сексапилна. Аз бях на висота или поне нямах никакви основания да мисля другояче. И с удоволствие бих преспал с нея още няколко пъти. Но тя така си и остана чужда за мен. И когато я убеждавах да не си тръгва до сутринта, изобщо не се ръководех от чувство за изпитвана към нея нежност, от желание непрекъснато да усещам присъствието ѝ до себе си, да докосвам ръката ѝ и кадифената ѝ кожа и да вдишвам от уханието ѝ. Ръководех се от обикновената любезност и от широко възприетите представи за добър тон и приличие. Просто *нямах нищо против* тя да остане. А да *искаш* и да *нямаш нищо против* далеч не бе едно и също. Точно затова не бях настойчив и приех с облекчение обяснението ѝ, че ще става рано.

Къде ли изчезваше любовта? Ами да, кажете ми, къде се дява? Преди една година съм бил влюбен до уши във Вероника, а днес — какво? Нима наистина човек може да се промени толкова много за дванадесет месеца? Преди дванадесет месеца тази жена е предизвиквала у мен възторг и трепет, а днес не изпитвах към нея абсолютно нищо, освен чисто физическо влечение, и при това то изобщо не беше безумно. Има разлика между глада и желанието да хапнеш нещо вкусничко. Преценявах сегашния си интерес към

Вероника като желание да хапна нещо вкусничко, а съвсем не като глад, който изпитваш заедно с усещането, че ако веднага не ти дадат да изядеш точно определено нещо, направо ще умреш.

През март сме се срещнали с Вероника в Лайпциг, където с Муся сме отишли да участваме в мероприятията на друг панаир на книгата. Интересно — дали тогава вече съм бил охладнял към нея, или все още съм я обичал?

Но както и да стояха нещата, паметта ми не се възвърна. Умната — не бих го отрекъл! — Вероника в разгара на взаимните ни ласки ме попита дали искам всичко да бъде така, както е било преди една година. Бях ѝ благодарен за проявения вътрешен усет. Но усилията ни бяха напразни. Нищо не се случи. Какво пък — имаше още надежда, защото утре щях да отида в огромните палати на месе — панаира във Франкфурт, където всичко щеше да бъде точно такава, каквото е било през миналата и по-миналата година, и както е било години преди това. Щях да се разходя из залата, щях да се приближа до познатите щандове и щях да си поговоря с познатите ми собственици и сътрудници на европейските издателства. В близките дни щях да отида до Тройсдорф и щях да се срещна с човека, с когото съм разговарял през октомври 2000-та година. Щях да се разхождам из Франкфурт и Кьолн и щях да влизам в познатите магазини и ресторанти. И просветлението непременно щеше да настъпи на някое от тези места. Чувствах, физически усещах приближаването на часа на истината. Той беше тук, в Германия, и аз неминуемо щях да стигна до него. В леглото с красавицата Вероника нищо не споходи паметта ми, тъй като именно емоционалният фон се оказа различен: миналата година съм бил безумно влюбен в нея, а тази година бях просто заинтригуван и дори и най-точното повторение в последователността на действията не можеше да бъде достатъчно, за да се размърдат вкаменените пластове. Но на други места и в други ситуации всичко щеше да си дойде на мястото.

Ала несполуките продължиха да ме преследват. В пореден удар се превърна промяната в разположението на щандовете и подредбата на залите в панаира на книгата. Оказа се, че бяха сменили ръководството на целия месе и новата администрация бе решила да

промени всичко. Сега моите европейски, американски и азиатски издатели изобщо не бяха там, където с Муся бяхме свикнали да ги срещаме, за преминаването от зала в зала и за издирването на необходимия ни щанд губехме страшно много време, което не бе отчетено в графика, постоянно закъснявахме, Муся нервничеше, аз се ядосвах и всичко вървеше с главата надолу. Освен това, заради неотдавнашния терористичен акт на 11 септември в Ню Йорк, много от участниците в панаира се страхуваха да летят със самолет и да присъстват на места, където се събират голям брой хора, затова някои от издателите и представителите на литературните агенции, с които моята Котарана имаше намерение да се срещне, не бяха дошли на панаира.

Към края на първия ден — изтормозени, задъхани, с пулсиращи от безкрайното търчане между павилионите крака — ние с триста зора успяхме да изпълним всичко, което Муся бе набелязала. Срещнахме се с португалското издателство и обсъдихме условията на новия ни договор, след дълги митарства открихме издателя от Албания и подробно съгласувахме с него плана на мероприятията по време на моето планирано за декември пребиваване в Тирана, което албанската страна организираше, за да рекламира книгите ми и да ги извади на пазара. Поговорихме си с издателите от Франция и Корея. На португалския щанд ни хвана някаква дама, представляваща едно бразилско издателство, и изрази заинтересованост от придобиването на права върху преводите на книгите ми в Бразилия, а в отговор на моя изумен поглед тя пространно ни обясни, че в Португалия и Бразилия говорят на не много сходни португалски езици, които се различават помежду си, както например руският от украинския, затова не могат да се възползват от преводите, направени в Европа, пък и не е рентабилно да превозват книги от толкова далеч. Муся се уговори с темпераментната бразилка за още една среща извън планираните, на която да обсъдят по-подробно въпроса.

През първия ден успях още да дам две интервюта за германските вестници и две за радиостанции: едната — немска, а другата — „Свободна Европа“. Постоях малко на руския щанд по време на официалното мероприятие. На щанда на гръцкото издателство седях мълчешком, с умен вид, докато Муся ми превеждаше на глас от един лист съставения на английски проект за договор, пътъм обсъждаше

поправките и се уговаряше за нова среща, на която да бъде подписан вече поправеният вариант.

А тепърва ми предстоеше да понеса и приема при единия от двамата ми немски издатели. Издателската къща, която се намираше в Берлин, издаваше романите ми в твърда подвързия, а франкфуртското издателство бе купило правата за джобните издания с мека подвързия и ние с Муся се отправихме от панаира направо към това издателство. И дума не можеше да става да изчакаме дългата опашка за таксита пред месе, защото щяхме да се вредим за кола след два часа.

— Да вървим на гарата, там има много таксита! — изкомандва ме Самката на Гепарда. — За десет минути сме там и при всички случаи ще стане по-бързо.

— Дали да не вземем метрото? — предложих. — То е по-близо. И се движи по-бързо. Ето входа му, на три метра.

— Аха, бързо! — хукна натам Муся, гледайки някъде встрани. — Но ще ти се наложи да пътуваш прав. Сега е час пик, хората се връщат от работа, и тук е както у нас.

— Добре де, ще пътувам прав, няма да се прекърша. Знаеш ли пътя?

— Кории, миналата година с теб ходихме там. И между другото по-миналата — също. Така че казвай — с такси или с метро?

Избрах метрото. Таксито бе скучно. А щом на два пъти сме пътували с подземното влакче по един и същи маршрут, значи ми се удаваше шанс, който не биваше да пропускам.

От издателството се върнахме в хотела някъде към полунощ, омаломощени от шума на тълпите гости и от задуха. Впрочем омаломощен май че бях само аз. На приема Муся активно контактуваше с присъстващите, поздравяваше старите си познати и завързваше нови контакти, решаваше някакви свои проблеми на литературен агент и изглеждаше напълно удовлетворена. А аз най-вече си мълчах и си мислех само за това как по-бързо да се смотая оттам.

През целия ден така и не успях да се обадя на Вероника. От време на време се сецах, че трябва да свърша и тази работа, но кой знае защо, не го правех.

В хотела, заедно с ключа от стаята ми, администраторът извади от гнездото в класьора и един лист с някакво съобщение. Текстът беше написан на немски и аз веднага предадох бележката на Муся.

— Твоята Вероника се е обаждала — леко намръщена, каза Котараната, докато пробягваше с очи по редовете. — Чака да ѝ позвъниш на домашния телефон до дванадесет часа през нощта.

Погледнах часовника си: беше дванадесет без петнадесет. Трябваше да ѝ се обадя, иначе се получаваше голяма свинщина.

— Хайде да идем в бара! — Помъкнах решително Муся в посоката, от която се разнасяха едва доловимите звуци на роял. — Ще изпием по едно кафе като бели хора и ще разгледаме програмата. Трябва да намеря време, за да отида до Тройсдорф и да се срещна с Вероника.

Муся неодобрително завъртя глава, но направи онова, което поисках. Време за пътуването се намери в четвъртък вечерта, защото през този ден Муся си бе планирала срещи с издателите и литературните агенти, свързани с другите ѝ автори, и нямаше нужда от моето присъствие. Утре беше сряда, времето ми бе ангажирано, а вечерта ми предстоеше среща с читатели, но имах малък луфт между седемнадесет и деветнадесет и тридесет часа и можех да се уговоря с Вероника за среща в този интервал. Стрелките на часовника приближаваха дванадесет и за да не губя време, докато стигна от бара до стаята си, обадох ѝ се от мобилния си телефон.

— Ще можеш ли да се видиш с мен утре вечерта от пет до седем и половина? — Стараех се да говоря колкото може по-кратко, за да не поставям дамата в неудобно положение пред мъжа ѝ. Имитирах делово обаждане без никакви дълги поздравления и излишни въпроси от сорта на: „Домъчня ли ти за мен?“ или: „Как си, скъпа?“

— Да, добре — също така кратко ми отговори Вероника.

— В хотела ли?

— Да. Всичко хубаво.

— Моля те, вземи адреса в Тройсдорф — напомних ѝ. — Ще ида там в четвъртък.

— Разбира се. Довиждане.

ГЛАВА 14

Деловата част на следващия ден ме накара да се почувствам като сънен флегматик, който е попаднал в отделението за буйстващи в лудницата. Аз катастрофално не успях да следя хода на мисълта и същността на действията на моята Гепардица. Ако в обичайното си делово състояние за мен Муся беше Самката на Гепарда, то в случаите, когато в нейното поведение преобладаваше агресивният напор, мислено я наричах Гепардшата, а в състоянието, в което се намираше днес, звуковите асоциации ми диктуваха думата Гепардица — по аналогия с *царица* и едновременно с това с *девица* и *красавица*. Тя се държеше с мен като с полуодушевено същество, като към нещо от сорта на досаден фен или като към натрапено за отглеждане против волята ѝ неразумно дете, което не разбира какво става наоколо и на което постоянно трябва да му се казва къде да застане, къде да седне, при кого да отиде и какво да каже. Тя издаваше въпросните разпореждания с приглушен глас, едва помръдвайки устни и запазвайки на лицето си израза на величествена доброжелателност и непоклатима увереност в това, че всичко ще бъде изпълнено безпрекословно. Не се сърдех, защото знаех, че Муся винаги постъпваше правилно. Още когато сутринта ме зърна, тя отсече, че днес *за нищо не ставам*, защото трудно схващам, бавно се движа, мъчително намирам нужните думи и виждам зле. Понякога с мен ставаха такива неща, не много често, но се случваха, и първият признак, че съм изпаднал в такова състояние, беше неспособността ми да определя от пръв поглед най-краткия път между две точки. Тази сутрин например не успях да преценя най-краткото разстояние от входа на ресторанта до набелязаната свободна масичка до прозореца, на два пъти свърнах очевидно не където трябва и веднага разбрах, че нямам ден. Когато си бях в Русия, в такива дни дори не сядах зад волана.

В главата ми непрекъснато изплуваше мисълта за насрочената в пет часа среща с Вероника и разчитах единствено на това, че към обед

щях да се съвзема. Ала и тогава толкова дълго изучавах менюто в ресторанта, докато се опитвах да установя какво точно ми се яде, че веднага ми стана ясно: все още не съм на себе си. В три часа имах официално мероприятие, на което щеше да ми се наложи да отговарям на въпросите на журналистите и публиката, съставена от работещи в разни издателства и литературни агенции служители. Цялата ми надежда беше в Муся, която щеше да седи до мен и да изпълнява ролята на преводач. Общо взето, по време на такива мероприятия работеха симултанни преводачи, които стояха в едни стъклени кабинки, но тъй като Муся забеляза шашнатото ми изражение и зле фокусирувания ми поглед, ободряващо се усмихна и каза, че ще уреди всичко. Какво щях да правя без нея?! Наистина бих пропаднал.

Срещата с публиката премина по мед и масло, Муся седеше до мен, тихичко ми превеждаше въпросите и тутакси ми подсказваше общата насока на отговора. Аз лека-полека започнах да се вземам в ръце и към края на мероприятияето почти влязох във форма. При всички случаи погледът ми се фокусира и избистри. Усещането за мъгла в главата ми се разсея.

В пет без петнадесет Муся ме изпрати до изхода, въздъхна с облекчение, щом видя, че опашката за таксите е съвсем малка (дисциплинираните германци — издателите и сътрудниците на панаира — щяха да напуснат помещенията едва в шест часа), на няколко пъти ми повтори къде ще ме чака в седем и половина и настоя точно в седем часа да ѝ се обадя по мобилния телефон, за да се убеди, че нищо не съм забравил и не съм объркал. Аз ѝ обещах.

Днес Вероника ми се стори още по-хубава, отколкото в понеделник.

— С малко време ли разполагаме? — попита тя с полувъпросителна интонация, докато ме прегръщаше.

— Почти с два часа — отвърнах аз, вдишвайки аромата на парфюма ѝ. — В седем и половина трябва да бъда тук, във фойето, в пълна бойна готовност. Муся ще ме заведе на среща с читатели.

Кой знае защо, мислех си, че Вероника задължително ще ме попита къде ще се провежда тази среща и ще обещае непременно да дойде. На път към хотела се опитвах да се ориентирам какво да ѝ отговоря, с други думи — дали исках тя да дойде. Реших, че по-скоро не искам и се подготвих убедително да излъжа, че не зная адреса и

дори наименованието на онзи културен център, в който се канеше да ме заведе Муся. И че и самата Муся не го знае, та затова сме намислили пътъом да вземем с нас и представителя на издателството, който ще ни отведе там, където трябва. Но Вероника не ме попита за нищо и това остави в мен странното донякъде чувство на облекчение, плътно примесено с обида. Да, аз не исках тя да присъства на тази среща, но защо ли и тя не искаше?

Нашата близост беше точно толкова възхитителна, колкото и първия ден, и това още по-остро подсили у мен чувството ми за отчужденост. Тя беше хубава — да, несъмнено; беше желана — да, дума да няма; но беше чужда. Съвсем, съвсем чужда. В душата ми имаше чувство на благодарност към Вероника като към сексуален партньор, който ми бе доставил куп приятни изживявания, имаше възхищение от външността ѝ, но нямаше топлота. Какво означаваше това? Аз бях онзи Андрей Кории, притежателят на онзи житейски опит, на онзи мироглед и на онази личност, които се бяха формирали до онзи момент през юли 1999 година, плюс последните пет месеца, четири от които бях прекарал в санаториум с режим на поддържащо лечение и редовни спортни тренировки. А с Вероника се бях запознал през октомври 2000 година, когато от сегашния Корин ме е делила повече от година, заедно с всички случили се през този период събития, преживявания и мисли. Какви ли бяха тези събития, мисли и емоции? Това не ми беше известно, но бях наясно с едно: тогава принципно съм се различавал от днешното си аз, защото тогавашният Корин беше изпитвал към Вероника нещо по-голямо от баналното влечение на самец, а днешният не усещаше нищо подобно. Вероника се бе оказала жена, подходяща за Корин-2000 и напълно безинтересна за Корин-сегашния. Ние всекидневно се самонаблюдаваме, извършващите се в нас промени стават незабелязано и ни се струва, че днес сме точно такива, каквито сме били преди десет, петнадесет и двадесет години. Всеки ден се виждаме в огледалото и не ни прави впечатление, че някаква бръчица първо ляга като лека сянка, сетне става по-видима, после става по-дълбока и се улавяме едва когато някой познат, който дълго време не ни е виждал, възкликне: „Ама ти си остарял!“ Или когато внезапно намерим стара снимка. Но с лицето нещата стоят много по-просто, а виж, промените във вътрешния ни свят няма кой да ги забележи, особено ако човек живее така, както

живеех аз — без приятели и откровения, разговаряйки най-вече сам със себе си и с ръкописите си.

Но извадих късмет. Проклетата амнезия ми даде безценен и уникален житейски опит: със собствените си очи виждах колко поразителни могат да бъдат промените, които стават в човека само за една година. И нямаше нищо странно в това, че умираха стари дружби, че се разпадаха бракове, че отминаваше любовта. Напротив, напълно неразбираемо е как хората можеха да поддържат отношенията си с десетилетия, без да се насилват, без да си кривят душата, без да губят искреността си. Та те се променяха толкова много и онова, което им е било интересно преди пет години, какви ти пет — само преди година, година и половина, днес вече нямаше никакво значение за тях, то ги дразнеше, тежеше им, че дори предизвикваше и отвращението им. Това беше великолепен материал за книга...

Бях се отдал на ей такива неподходящи мисли, докато се търкалях, разнежен, в огромното хотелско легло и машинално галех кадифената кожа на лежащата до мен жена.

— Време е да се обадиш — полусънно промърмори Вероника, след като повдигна глава, за да види часовника. — Вече е седем часът, седем и две минути.

Аз послушно набрах номера на Муся, отчетох ѝ се, уверих я, че помня какво трябва да направя и че няма да закъснея.

— Искаш ли още малко да полежим? — попита Вероника. — Какво, да не би да имаш други предложения?

— Можем да слезем в бара и да изпием по едно кафе. И без това няма да имаме време за нещо по-интересно. — Тя се разсмя, целуна ме и отиде в банята.

След петнадесет минути ние вече пиехме кафе в уютния бар на хотела и аз старателно преписвах в тефтерчето си адреса и телефона на човека, при когото бях ходил миналата година в Тройсдорф. Николай Яновски. Името не ми говореше нищо. Но това не беше новина.

След още десетина минути ние се разделихме, уговаряйки се за утрешната ни среща. Вероника ми обеща да ме посрещне на гарата.

— Вероятно ще искаш да пътуваш със същия влак, с който замина миналата година — каза тя. — Това е влакът Берлин-Мюнхен, той тръгва от Кьолн в седем вечерта и пристига във Франкфурт в девет и петнадесет, а аз ще те чакам точно както те чаках преди една година.

Щом ще възстановяваме ситуацията, нека всичко да съвпада едно към едно.

Не можех да не се съглася с нея. Вероника седна в опела си и изчезна, а аз останах да се разхождам пред входа на хотела в очакване на Муся, която се появи буквално след минута.

— Е, какво, недоубит Казанова такъв? — насмешливо попита тя. — Налудува ли се?

Още едно от поразителните качества на моята Котарана бе умението ѝ да произнеса някоя съвсем безобидна дума така, че тя прозвучаваше като истински цинизъм. Как ли го постигаше?

На срещата с писателя Кории дойдоха изумително много хора. Изобщо и двамата ми немски издатели вече години наред изказваха дълбокото си удовлетворение от начина, по който се продаваха книгите ми, което означаваше, че хората тук ги купуваха и ги четяха. Те редовно ми организираха срещи с читателите, правеха ги по два-три пъти в годината или в рамките на някакви литературни фестивали, тип „Руска зима“, в Нюрнберг, или без повод, и нито веднъж по време на тези мероприятия залите не оставаха празни. Но всеки път това ме хвърляше в неизразимо недоумение. Особено ме поразяваше тъй нареченото *четене*. В смисъл че отговорите на въпросите заемаха само една малка част от времето, отредено за срещата, а другата част, при това — по-голямата, бе посветена на художествената изява на самия автор, който седеше на сцената и четеше откъси от книгата си. Когато ставаше дума за немски автор, това не пораждаше въпроси от моя страна, особено в случай че той четеше ново, още непубликувано произведение. Но що за удоволствие имаше в това да слушаш непознат език, от който не разбираш нито дума? Оказваше се, че удоволствието е налице, само че то оставаше неразбираемо за руснака. Нещо повече — организаторите на подобни мероприятия предварително се уговаряха с мен — по-право с Муся — какви точно откъси ще чета, а тези откъси задължително трябваше да бъдат от някоя книга, която е излязла на немски език. Преди самия *концерт* съответните страници се издирваха в преведения текст, ксерокопираха се, подвързваха се и се раздаваха на всеки зрител-слушател. Аз четях на руски, а те следяха с очи текста на немски. Другият вариант на *четенето* представляваше

един вид миниспектакли, в които се канеха да участват професионални актьори и четци. Аз четях даден откъс на руски, след това те повтаряха като текст или драматизираха на сцената същия откъс, но вече на езика, който бе разбираем за всички присъстващи. После всичко се повтаряше отначало. Обикновено се определяха 3–4 откъса, всеки от които продължаваше около петнадесет минути. Аз бих пукнал от скука, ако някой ме накараше в продължение на два часа да слушам нечия реч на чужд език без превод. Дълго време смисълът на това действие ми се изплъзваше, но ми обясниха, че на читателите им било интересно да послушат как звучи книгата, която им е харесала, в оригинал. Какво пък, може и така да беше...

Днешното *четене* бе с участието на артисти, а това винаги ми беше по-лесно от *четенето* с ксерокопия, защото докато вървеше преводът, аз можех да се отпусна, да пийна вода и да си помечтая за разни приятни неща. В този случай — за утрешното си пътуване до Тройсдорф през Кьолн. Усещането ми за приближаването на *часа на истината* въобще не се бе притъпило, напротив — бе станало по-силно и по-ярко. Сигурно той щеше да настъпи утре. Но къде? Дали във влака? Дали в Тройсдорф, в дома на господин Яновски? А може би в Кьолн, пред великолепната Кьолнска катедрала, която се намира точно до перона, на който аз щях да слеза от вагона? Макар това да не беше много вероятно, тъй като бях виждал катедралата неведнъж и в главата ми тази гледка не се свързваше изключително и само с миналата година. Често бях ходил в Кьолн, тъй че не разчитах той да се превърне в истински детонатор. Виж, Тройсдорф бе съвсем друго нещо. Там съм бил само веднъж, но дори и това не си спомнях.

Срещата започна в осем часа и завърши в десет — всичко беше точно по графика. Направо от културния център с Муся тръгнахме да вечеряме в ресторант. Муся бе голям почитател на китайската кухня, а аз бях равнодушен към нея и предпочитах предимно немското изобилие от задушено зеле и мазно сочно месо. Имайки предвид разликите във вкусовете ни и постоянните ни съвместни пътувания в чужбина, веднъж се разбрахме, че докато се храним заедно, ще го правим *през един път*-, т.е. единия път ресторанта ще избира Муся, а другия — аз. Днес бяхме обядвали на панаира, където нямаше китайски ресторант и изядохме по един огромен шницел с пържени

картофи, затова сега аз честно предоставих избора на мястото за следващото ни хранене на Самката на Гепарда.

Муся си поръча гъби с бамбукови пръчици и пилешка супа със сладка царевица, а аз си избрах по-общоприета и обичайна храна: парче пържено свинско месо и ориз със зеленчуци.

— Твърдо ли си решил да пътуваш утре? — попита Муся, когато сервитьорът записа поръчката и се отдалечи.

— Съвсем — потвърдих аз.

— Може би първо поне ще се обадиш?

— На кого? — не разбрах веднага.

— На онзи човек, при когото си се накарал да ходиш. Може би го няма в града или утре е зает, или изобщо се е преместил в друг град. Само напразно ще си изгубиш времето.

— Мусенка, не отивам там, за да получа информация от Яновски, защото разполагам с нея още от миналата година и вече съм я вкарал в компютъра си. На мен ми е необходимо отново да се озова там, където съм бил тогава, разбираш ли? А ако, освен това ми се удаде възможност да си поговоря и с човека, с когото съм се срещнал по онова време, това ще бъде само още един допълнителен фактор за възстановяването на ситуацията. Естествено тази среща е желателна, но съвсем не е задължителна. Ако не намеря Яновски в дома му — да е жив и здрав! По-важни са елементите, с които ще се сблъскам, докато пътувам натам: градът, гарата, улиците, сградите, табелите.

— Както искаш. — Муся изпусна една пълна с укор въздишка и посегна да си вземе цигара. — Голямо момче си, няма цял живот да те водя за ръка.

Тя пак бе започнала да пуши, макар че преди три години отказа цигарите. За пръв път забелязах това още през лятото, разбрах го по миризмата на тютюн, която се излъчваше от нея и която аз на мига долавях от голямо разстояние с моя чувствителен нос на непушач, ала си мълчах. Не смятах за допустимо да коментирам постъпките на възрастен човек и още по-малко — да им давам оценки, но пред мен Муся не пушеше. А сега, по време на пътуването ни, с очите си виждах как сутрин Котираната изважда почти пълна кутия цигари, а към обед я изхвърля в кошчето за боклук празна и отваря нова. Опустошаваше по две кутии на ден, както преди.

— Защо пак пушиш? — загрижено попитах аз. — Нервна ли си?

Муся кимна мълчешком.

— От какво? Случило ли се е нещо?

— За съжаление — нищо особено. Всичко си е, както преди.

Познах по очите ѝ за какво говори. За дъщеря си. Дванадесетгодишното момиченце беше тежко болно още от раждането си, отначало лекарите не му даваха дори и десет години живот, след това, когато то навърши десет, те милостиво отдалечиха страшната си прогноза до пълнолетието му. Муся постоянно го влачеше по лекари и болници, а през последните години, когато започна да печели добре — и по чуждестранни клиники, разбира се, не в най-добрите, а в такива, за които ѝ стигаха парите. Понякога се създаваше впечатление, че в състоянието му настъпва подобрене и Муся просто грееше от надежда и градеше планове за бъдещето, но след това всичко отново се връщаше на първоначалния стадий. Дъщерята на Муся нямаше баща, т.е. във физическия смисъл на думата най-вероятно той съществуваше някъде, но в качеството си на родител никога не се бе появявал, не плащаше издръжка, тъй като никога не бе влизал в качеството на официален съпруг, и както подозирах, нямаше никаква представа за това, че детето му има толкова сериозни здравословни проблеми. Не беше изключено дори да не знае с абсолютна сигурност и за съществуването на самото дете. Муся не обичаше да говори на тази тема и аз си съставях картината от откъслечни парчета случайно казани или дочути фрази.

Фактът, че Муся отново бе започнала да пуши, говореше само едно: или запасът ѝ от издръжливост, мъжество и надежда се бе изчерпал, или състоянието на момичето се бе влошило. И на мен ми се прииска да кажа нещо приятно на Котараната, поне с нещо да подсладя мъката ѝ. Но нищо разумно не ми идваше в главата. Единственото, което можех да направя сега, бе да призная правотата ѝ поне по един въпрос, за нещо съвсем дребно.

— Знаеш ли, помислих си... права си за Яновски. Май че ще взема да му се обадя още сега. Как мислиш, не е ли много късно?

Лека усмивка премина по лицето ѝ и се скри в очите ѝ, сведени към часовника на китката ѝ.

— Десет и половина е. Още е в рамките на приличното.

Извадих тефтерчето си, разлистих го и намерих нужната ми страница. След което започнах да натискам бутоните.

— Муся, ако ми отговорят на немски, ще дам слушалката на теб, чу ли?

— Да, разбира се — разсеяно подхвърли тя, потънала в някакви свои размисли.

Но в слушалката звънкото момичешко *Ало!* прозвуча на толкова непоносимо чист руски, че едва не прихнах.

— Добър вечер. Мога ли да говоря с господин Николай Яновски?

Последва пауза. Като че ли — доста дълга. Впрочем в такива случаи на някои хора не им достига възпитанието да кажат поне една дума. Те замълчават, оставят слушалката на масичката и отиват да повикат на телефона онзи, когото търсиш. Като че ли случаят бе точно такъв, защото в слушалката се чуваха шум и приглушени гласове. Следващото *Ало!* бе произнесено вече със съвсем друг глас. Но също женски.

— Мога ли да говоря с господин Яновски? — повторих с леко раздражение.

— Не. Кой го търси?

— Казвам се Корин — представих се аз.

— Не ви познавам.

— Срегнах се с Николай преди една година, през октомври. Не ви ли е разказал за това?

— Не. Николай загина.

— Боже мой! — изтръгна се от гърдите ми.

Муся се сепна, изплува от размишленията си и въпросително се вторачи в мен.

— Как? Кога?

— На петнадесети септември. Блъсна го кола. Ако искате да посетите гроба му, можете да дойдете в Тройсдорф, ще ви заведе до гробището. В Германия ли живеете?

— Да — неизвестно защо излъгах аз. — В Мюнхен. Непременно ще дойда и ще ви се обадя.

— Елате — равнодушно отговори жената и затвори телефона.

Това навярно беше съпругата му. А онази, която първа вдигна слушалката, бе дъщеря му.

— Какво е станало? — разтревожено попита Муся. — Какво ти казаха? Бял си като платно.

— Яновски е загинал. Блъснала го е кола. Преди три седмици.

— Така си и знаех! — отчаяно въздъхна тя. — Предупреждавах те, но ти не ме послуша. Твоите приказки за амнезията ти никого не са излъгали, те не са се успокоили, ще убият свидетелите и онези, които могат отново да ти разкажат всичко. Знаели са, че се каниш да ходиш във Франкфурт — ти го каза във всичките си интервюта, — и са се досещали, че можеш да научиш всичко. Нищо, че не помниш Вероника, тя много добре те помни и би могла да те намери, когато научи, че си пристигнал на панаира. А в случай че осъществите контакт, тя би могла да ти разкаже и за Тройсдорф, и за Бордо. Затова са премахнали Яновски. И не бих се учудила, ако човекът от Бордо също не е между живите. Те се презастраховат предварително и сега не свалят очи от теб. Срещите ти с Вероника със сигурност не са им убягнали. Те знаят всичко, Корин! Разбират, че щом общуваш с Вероника, значи ще разбереш къде и при кого си ходил миналата година. Няма да те оставят на мира. И всичко е заради твоята идиотска самоувереност! Нали те молих, умолявах те...

Тя изпи на един дъх чаша вода и отново запали цигара. Чувствах се ужасно виновен. Рискувах глупаво, но ако с мен се случеше нещо лошо, Муся щеше да се лиши от основния си източник на доходи, от своя *автор номер едно*. Самата тя нямаше нужда от кой знае колко пари, но за лечението на дъщеря ѝ трябваша средства. Докато аз бях жив и способен да пиша, момиченцето щеше да получава квалифицирана медицинска помощ. Дори и да не се излекуваше, щеше да живее. Докато аз бях жив, щеше да бъде живо и то. Муся прекрасно разбираше това. А аз, като последния идиот, размахвах шашка и с тъпо лекомислие крещях на всеослушание, че съм самата неуязвимост. Муся искаше максимално да ме предпази, а аз правех тъкмо обратното, носех се неизвестно в каква посока с пълната увереност, че никой и за нищо не ме подозира. И къде си завирах гагата, пита се в задачата?

Мълчах засрамено. Никак не ми се искаше да огорчавам Муся. Но нямах намерение да променям плана си за рухването на стената, около която обикалях вече пети месец с надежда да намеря пролука, през която да премина от другата страна.

— Искаш ли да не се срещам повече с Вероника? — опитах да ѝ се подмажа аз.

— Искам! — бързо и твърдо отговори Самката на Гепарда. — Няма да се срещаш повече с нея! И ми дай дума, че утре никъде няма

да заминеш.

— Не, Мусенка — поклатих глава аз, — разбери ме, моля те. Трябва да замина, непременно трябва да го направя. Няма да се успокоя, докато не опитам всички възможни начини да възвърна паметта си. Това пътуване не заплашва никого с нищо.

— Господи, Кории, как може да си толкова тъп! — възкликна Муся и в очите ѝ заблестяха сълзи. — Добре де, срещнал си се с Вероника, спал си с нея, но може би тя не е запазила онези адреси, които си взел от нея миналата година. Не помни и имената. И няма как да се обади на Маслов и да го попита за онези хора, които той я е помолил да открие. Така че на този етап си безопасен. Но веднага щом се появиш в Тройсдорф, ще стане ясно, че Вероника е запазила своите бележки и ти си тръгнал отново да събираш информация. Тогава ще убият и теб, и нея, и мен — защото съм в течение на твоите неща. Ако в живота си беше прочел поне пет криминални романа, щеше сам да се досетиш за всичко това по-бързо и от мен.

По тази точка, разбира се, тя беше права, мозъкът ми не работеше много ефективно на почвата на криминалните интриги.

Донесоха ни поръчката и ние мълчаливо се заехме да предъвкваме ястията и мислите си.

— Добре — решително заявих аз, след като доядох последното късче свинско месо и мушнах в устата си последната лъжица ориз, — няма да отида в Тройсдорф, обещавам.

— Благодаря. — Лицето ѝ се озари от благодарна усмивка.

— Но въпреки всичко ще отида в Кьолн.

— Корин!

— Ще отида. — Проявявах нехарактерен за мен инат и едновременно с това се учудвах от себе си. Преди не си позволявах да споря с Муся. Онези разговори, които водех с нея за срещите си с Вероника, всъщност бяха един вид уговорки с меки и молеци интонации и опити за самооправдание. А сега просто известях моя литературен агент за взетото от мен решение. Това не изключваше посочването на аргументи, но и не допускаше молби и извинения.

— Защо? — уморено попита Котараната, явно доловила в интонациите ми нещо ново. — Какво се опитваш да постигнеш?

— Много добре знаеш защо ми е необходимо това пътуване. И те уверявам, че то е напълно безопасно от всички гледни точки. Кьолн е

туристическа Мека, хората от цял свят ходят там, за да разгледат прочутата катедрала и моята поява на това място няма да предизвика никакви подозрения. Нямам намерение да се срещам с никого и да разговарям с когото и да било, просто ще се поразходя около гарата, там, където вероятно съм се разхождал миналата година, докато съм чакал да сменя влаковете. Без никакви контакти и без никакви телефонни обаждания.

— Прави каквото искаш! — сухо ми отговори Самката на Гепарда.

— Опитай се да не ми се сърдиш — виновно ѝ се усмигнах аз.

— Ще се опитам.

Бях сам във вагона. В Германия не чак толкова много хора пътуваха в първа класа и там, където бяха разположени скъпите места, обикновено беше безлюдно, още повече че влаковете тръгнаха на всеки час. Петнадесетина минути след като влакът изпълзя изпод свода на гарата във Франкфурт, в коридора се появи сервитьор с количка, отрупана с напитки и закуски. Взех си сандвич, кутия бира и чаша кафе, платих и отново останах в приятна самота. Интересно — дали и миналата година не е имало никого във вагона? Или пък е имало трима-четирима пътници?

Каквото и да говорят, забавно нещо е животът. Тук, във Франкфурт, има една жена, с която ме свързват любовни отношения с едногодишна давност. Жена, с която и сега преспах два пъти. Но аз рядко мисля за нея. Много по-често мислите ми се връщат към Мимозата. В главата ми постоянно изплуват части от разговорите ни с нея, цели изречения, произнесени от нея по различни поводи, спомням си очите ѝ, усмивката ѝ, извъръщането на главата. Дори се сещам за онзи миг на остро желание, което изпитах веднъж в басейна, докато тя излизаше от водата по стълбичката, поклащайки закръгленото си, идеално оформено дупе точно пред очите ми. Вярно, желанието угасна веднага щом тя се обърна с лице към мен, от което по това време не слизаше изразът на напласеност и затормозеност. Мимозата изчезна от санаториума веднага щом аз публично обявих, че страдам от безпаметство. Тя беше подставено лице, представител на другата, враждебна за мен страна. Работеше за хората, които няма да се спрат пред нищо, само и само да ми попречат да дам гласност на събраните за тях материали. Но сега, когато вече бяха минали повече от два

месеца, изведнъж осъзнах, че можех да бъда свързан с друг тип отношения именно с Мимозата. В тях щеше да има онази душевна топлина и онзи човешки интерес, който — уви! — изобщо не се забелязваше в отношенията ми с Вероника. Е, сега какво — да си разменят местата ли? Защото излизаше, че не можех да обичам жената, която обичаше мен, понеже не ми беше интересна и ми беше чужда. За сметка на това другата, която не биваше да обичам, пък и нямаше смисъл, тъй като тя изобщо не се интересуваше от мен и контактуваше с мен само защото така ѝ бяха заповядали, можеше да заеме в душата и в живота ми огромно място. В нея имаше нещо... мъдро ли, какво ли? Особено. Необикновено. Макар че не биваше кой знае колко да се учудвам от това, защото те не биха възложили такава задача на някоя примитивна глупачка, тъй като все пак нямаха работа със студент. Въпреки всичко, ако на мястото на Вероника беше Мимозата, щеше да е правилно...

Спомних си още един от разговорите ни с Елена и посегнах към чантата си. Намерих бележника си, отворих масичката и извадих от джоба на самото си писалката. Ето я и сцената, която ми липсваше във вече почти завършената ми книга. През цялото време усещах, че там има нужда от още една сцена и дори дълбоко в себе си знаех какво трябва да се случи в нея, но това мое знание не изплуваше по-високо от дълбините на усещанията ми и все не ми се удаваше да облека в думи онова, което чувствах. Сега си спомних и осъзнах какво е то.

Мария не преставаше да поразява въображението ми с всекидневната смяна на тоалетите си. Изтичаше първата седмица от престоя ми в селото, аз идвах при старицата всеки ден и всеки ден тя ме посрещаше с различни дрехи, при това далеч невинаги модерни, но — трябва да ѝ отдам дължимото — всички те стояха превъзходно на сухата ѝ, по-скоро дребничка старческа фигура. Освен костюмите в червено и зелено и бяло и небесносиво, имах удоволствието да видя Мария в дълга рокля с влачещ се по пода шлейф и с висока права яка, която ми напомняше за картинки от времето на Тюдорите; в източна носия с шалвари в пронизващ очите тюркоазен цвят; в строг костюм от две части със смокинг и ослепителна риза *ала Петерс*. Имаше и други тоалети, но не съм познавач на модите и не мога да си ги спомня и да

ги опиша точно. Мога само да кажа, че всичко това не беше старо, износено и вехто. И че всяка дреха безусловно прилягаше много добре на старицата.

Днес тя ме посрещна с нещо, което — поне според моите представи — беше, ама вече съвсем неприлично. Слънчевожълт джемпър, който ми напомни за първата ни среща с Лъки в гората, и небесносини панталони. Дори не можех да си представя по-идиотски тоалет. Че имаше ли човек, който да носи жълто и небесносиньо на нейната възраст? Ала кой знае защо, сами по себе си слънчевите цветове не дразнеха очите. Позамислих се и осъзнах, че слънцето върху синьото небе е най-естественото от всичко, което човек вижда през целия си живот. Вярно, природата е едно, а дрехите — съвсем друго нещо. Макар че защо пък да е така? Защо естествените за природата комбинации от цветове ни се струват неправилни, ако се прилагат към дизайна на костюма? Та нали червеното и зеленото, колкото и нелепо да ни изглеждат като съчетание, са всъщност окраските на цветето? Да речем — на розата. Нима розата ни изглежда грозна? В никакъв случай. Розата се смята за кралица на цветята. Защо тази комбинация от цветове така бодее очите ми в костюма на старата жена? Дали защото самото понятие *красота* асоциира в мен с понятието *младост*? И не само в мен. Още от детството си слушаме всякакви вариации по темата за младостта: за това, че е прекрасна, че е най-хубавата възраст от живота ни, че щом тя отmine — и всичко свършва. А всъщност кое е това *всичко*? Младостта е кратка, тя бързо отминава и остава още един огромен период от живота. И какво означават тези твърдения — че трябва да теглим една майна на този голям период и да го забравим ли? Да престанем да живеем ли? И защо всички ние дружно сме решили, че зад пределите на младостта не може да има нищо красиво и достойно? Например моята младост отдавна беше отминала и аз за нищо на света не бих се съгласил сега да се върна обратно. Тогава бях глупав, докачлив, страдах заради всякакви дреболии, изпадах в депресия и при най-малкия неуспех, болезнено преживявах всяка критична забележка по мой адрес и по адрес на музиката ми — такъв бях на двадесет и пет години и в никакъв случай не исках отново да се чувствам така. Сърдечно благодаря, но вече достатъчно бях страдал и достатъчно се бях обиждал.

— Миличък, днес май сте доста отнесен! — Гласът на Мария прекъсна размислите ми. — Чаят ви съвсем изстина. Не се плашете, аз изобщо не настоявам да ме развличате със светски разговори, можете да продължите да си мълчите, аз също имам за какво да си мисля. Но все пак не забравяйте чая си, защото той напълно изгубва вкуса си, когато изстине.

Времето беше хубаво и ние пиехме чай на верандата. Иззад къщата се разнесоха войнствени викове и след няколко секунди видях как по улицата покрай нас профучаха Булит и Акси. Акси тичаше напред, силно накуцвайки, а Булит гонеше брат си, размахвайки пръчка.

— Господи — изплаших се, — ами той ще го пребие!

— Няма да го пребие — подсмихна се Мария.

— Но Акси куца много силно, вероятно Булит му е осакатил крака, докато го е бил. Просто не разбирам къде гледа Ана!

— Мога да ви успокоя, миличък, че Акси куца от вчера. Пак се е спънал някъде и е паднал лошо. Така че не обвинявайте Булит в нещо, за което не е виновен.

— Няма значение — не се съгласявах аз, — така не става. Защо Булит се бие с брат си и го гони, след като Акси е с болен крак? Не е честно. Дори бих казал, че не е по братски. И не е по мъжки. Не разбирам как Ана може да допуска такова нещо. Какво прави тя, изобщо ли не се занимава с възпитанието на децата си?

— Любопитен въпрос. — Старицата отпи малка глътчица от старинната порцеланова чаша, шедьовър на изяществото и вкуса. — Бих искала да зная защо той се роди в главата ви?

— Че как защо! — В мен закипя неизвестно откъде взелото се възмущение от липса на педагогически подход у съседката на старицата. — Ана ги пуска сами по заведенията за възрастни, макар че децата нямат никаква работа там. Не ги контролира, както би трябвало да прави една добра майка, и се грижи само за това да бъдат навреме нахранени. Не им обяснява как да се държат с другите хора и помежду си. Ето вижте, ярък пример за това е Еспера. Момичето е болно и самата вие казахте, че болестта ѝ е неизлечима. Защо Ана не се стреми да бъде с нея по-дълго време, защо се отнася спокойно към това, че дъщеря ѝ не иска да прекарва дните си със своята майка, а предпочита обществото на съседката си? Нима е нормално?

— А няма не е? — Мария скалъпи наивно изражение.

— Не е! — категорично отговорих аз. — Ненормално е. Смятам, че Ана се държи съвсем неправилно с децата си.

Мария си наля още чай и сложи в устата си една миниатюрна бисквитка, изпечена от самата нея точно преди да дойда.

— Скъпи мой, вие имате изумително затлачено мислене. Думата *правилно*, точно както и думата *неправилно*, имат смисъл само в контекста на целеполагането. Да се употребяват тези понятия в какъвто и да било друг контекст е неправомерно.

— Какво? — Облещих очи, понеже не бях в състояние да се справя с мимиката си. Първо, защото нищо не разбрах. И, второ, защото изобщо не очаквах такива формулировки от тази столетна бабичка.

— Не ме ли разбрахте? — Мария окръгли очи и леко наведе глава, сякаш се извиняваше за принудителната сложност и засуканата терминология.

— Честно казано — не.

— Ще ви го обясня с един пример. Вие имате за цел да се доберете от пункт А до пункт Б. Ако тръгнете от пункт А по посока на пункт Б — ще бъде правилно. Но ако тръгнете в точно обратната посока, това ще бъде неправилно от гледна точка на целеполагането, защото по този начин вие няма да достигнете до целта, която сте си поставили. Казано още по-просто, *правилно* е онова, което отразява адекватно поставената цел. И толкова, скъпи мой! В тази дума не може да има никакъв друг смисъл. А обстоятелството, че вие сте натъпкали това толкова просто и еднозначно понятие с вашите вкусове, предпочитания и желания, е вашата същинска беда. Затова и все не можете да се разберете помежду си, тъй като вкусовете и желанията на всеки от вас са различни, а съответно и понятията ви за *правилно* се различават. Запомнете, скъпи мой музиканте, правилно е всичко онова, което съответства на целта. Ако вие, свирейки на пиано, искате да изтръгнете звук *пиано*, няма да започнете да дъните по клавишите с всички сили, защото знаете, че така ще се получи *форте*. Затова в този случай ще е правилно да докосвате с пръсти клавиатурата нежно и внимателно. В същото време човекът, който се намира на разстояние двеста метра от вашия роял, ще смята, че свирите неправилно, защото нищо няма да чува. И кой от вас е правият?

— Разбира се, че аз! — последва бързият ми и уверен отговор.

— Защо да сте вие, а не той?

— Защото съм музикант и зная какво трябва да се направи, за да се предаде замисълът на автора на съответната музика. А този човек е дилетант, той не разбира от тези неща и затова греша.

— О, не, приятелю мой! — Мария се подсмива. — Грешите вие. Просто вие и този човек имате различни цели. Вашата цел е замисълът на автора да достигне до слушателите и от гледна точка на тази цел наистина действате правилно. А онзи човек има друга цел, той иска да ЧУЕ музиката. И от гледна точка на неговата цел вие действате съвършено неправилно.

— Но това си е негов проблем. — Аз все още се съпротивлявах, но силите ми вече отслабяха. — Нека да си постави друга цел и тогава с него няма да имаме разногласия за това кое е правилно и кое — не.

— Чудесно! — Мария звънко се разсмя. — Пет плюс! А я ми кажете, миличък, защо той, защо точно този твой човек трябва да постави пред себе си друга цел? Защо той, а не вие, а?

— Защото... — започнах напористо и спрях. Тази стара вещица все пак успя да ме хване. Отново. За кой ли път вече? За двадесети ли? За стотен ли? Бях загубил бройката им.

— Какво се умълчахте? Досрамя ли ви? — насмешливо ме подхвана Мария. — Добре е, че се срамувате. В такъв случай аз ще довърша мисълта ви вместо вас. Другият човек, а не вие, трябва да си постави друга цел, защото вие не допускате, че можете да грешите и смятате, че целта, която сте поставили пред себе си, със сигурност е правилна и достойна, че тя е най-добрата и изобщо единствено възможната, а ако някой друг има друга цел, значи глупакът е той и сам си е виновен за всичко. Нали така, приятелче? Нали точно това си помислихте?

— Е, не с чак толкова резки изрази — възразих аз.

— Това не променя същността! — строго ме отрязва старицата. — Вие изначално отхвърляте правото на другите хора да имат различни от вашите цели. Оттук идват и вашите беди. Затова когато казвате на някого, че постъпва неправилно, не ви разбират, нещо повече — опитват се да ви възразят и не се съгласяват с вас, а това ви хвърля в истински ужас! Разберете най-сетне, че всеки човек постъпва

правилно във всеки момент от живота си, защото върши онова, което съответства на целта, която си е поставил за дълъг период напред. А това, че тази цел не се харесва на вас, че не сте съгласен с нея, че не ви е изгодна — е свършено друг въпрос. И вие трябва да се научите да се съобразявате с правото на другите хора да имат цели, различни от вашите. А когато се научите на това, животът ви ще стане по-лесен. И веднага много неща ще ви станат ясни.

— Добре де — предадох се все пак, — убедихте ме. Но въпреки всичко методите на възпитание, които прилага Ана, по-точно — липсата и на възпитание, и на самите методи...

— Миличък, вие зле усвоявате уроците. — Мария поклати с укор глава. — Не ви ли е идвало наум, че поведението на Ана към нейните деца е абсолютно адекватно на целите, които тя е поставила пред себе си?

— Че какви цели може да има едно толкова, с ваше позволение, странно отношение към децата? Майката трябва да научи децата си да живеят в обществото, трябва да им даде образование, да им създаде навици да поемат задължения, да бъдат точни и отговорни, да ги научи да бъдат вежливи. Ана не прави нищо подобно.

— А защо? Защо трябва да прави това?

— Но нали ви казах: за да...

— Чух, чух, не съм глуха. — В гласа на старицата се прокрадва едва забележимо разочарование от моята, както по всичко личеше, непробиваема тъпота. Но честна дума, не успях да проследя мисълта ѝ. — Сега ще започнете да ми излагате целите на възпитанието, които са широко популярни във вашите среди. Ами ако Ана има друга цел? Я допуснете в своята неособено гъвкава фантазия тази проста мисъл и веднага нещата ще си застанат на мястото. Ана има друга цел. И всичко, което прави тя, напълно съответства на тази цел. Схванахте ли най-сетне?

Кимнах глуповато и тутакси зададох още по-глуповат въпрос:

— А каква цел има тя?

— Не зная, миличък. Не трябва да зная. И вие — също. Това е великата тайна на майката. На всяка майка, не само на Ана. Единствено майката с най-съкровени дълбини на душата си знае — дори не знае, а само слабо долавя — защо детето ѝ се е появило на този свят, каква е неговата цел и какво трябва да направи тя, за да се

реализира тази цел. В това се съдържа и великата тайна на майчинството. Единствено в това, скъпи мой, и в нищо друго. И е непостижимо човек да си навира носа в тази тайна с разни праволинейни нравоучения.

На гарата в Бон във вагона влязоха няколко души, но аз увлечено дописвах епизода си и погледнах към пътниците едва когато зазвуча динамична немска реч, в която успях да различа думата *Кьолн*. Наближавахме. Прибрах набързо тефтера в чантата си, допих остатъка от бира в кутията и излязох на платформата, за да бъда по-близо до вратата.

Още щом зърнах Кьолнската катедрала, сърцето ми, както винаги, спря за миг и силно простена: „Мили боже, каква красота!“ Учудваше ме фактът, че толкова пъти съм идвал тук и не можех да свикна с нея. Постоях малко на площада пред катедралата и след като се полюбувах до насита на изисканите линии на архитектурния паметник, закрачих по посока на Стария пазар. Навярно миналата година също съм отишъл там, защото обичах да разглеждам паметника на Гретхен. Самият паметник не представляваше нищо особено, но легендата за Гретхен и Ян много ми харесваше и всеки път, докато наблюдавах отпуснатата женска фигура, изпитвах колкото злорадство, толкова и удовлетворение от победата на пълната справедливост в тази случка. Легендата разказваше за това как един аргатин на име Ян се влюбил в дъщерята на заможния селянин на име Гретхен. Съвсем естествено Гретхен гледала на своя обожател отвисоко, пък и татенцето ѝ изобщо не приветствало перспективата за узаконяването на подобна връзка. Тогава отчаяният от невъзможността да се сдобие с ответна любов и родителска благословия Ян се цанил за войник и тръгнал на война. Той воювал толкова успешно, храбро и самоотвержено, че се издигнал до чин генерал. Очевидно тази кариера му отнела доста време. И ето че възмъжалият Ян, облечен в разкошен генералски мундир и със сабя на кръста, се появил в родното си село, за да поиска вече с пълно основание ръката на високомерната красавица Гретхен. И какво да види, горкичкият? Седи неговата ненагледна Гретхен — страшно остаряла, надебеляла и унила — на пазара и продава селскостопанските продукти, произведени в

бащината ѝ ферма. Погледнал я храбрият красавец-генерал и си задал следния сакрален въпрос: Имам ли нужда от това? А отговорът просто се носел из въздуха: Нямам.

Тази история много ми харесваше, макар изобщо да не намирах обяснение за причината, но ми харесваше. От Стария пазар тръгнах към църквата „Свети Мартин“, в чийто двор бяха металните фигури на фолклорните герои Тюнес и Шел, изобразени в цял ръст. Тюнес: в селските си дрехи и гологлав — върхът на неприличията в онези времена! — олицетворяваше народната мъдрост и здравия разум, а контето Шел с бомбето, смокинга и папийонката си изобразяваше образования гражданин, високомерния и изтънчен интелегент, почти сноб. Такава двойка има във фолклора на почти всички народи и дори в съвременния комичен жанр. У нас например нещо като Тюнес и Шел навремето бяха Тарапунка и Щепсел, а по-късно — Карцев и Илченко.

Къде другаде съм могъл да отида миналата година? След като проучих предварително разписанието, разбрах, че мотрисите, с които можеше да се стигне до Тройсдорф, тръгват на всеки десет-петнадесет минути. Едва ли веднага след като съм слязъл от вагона в Кьолн, съм хукнал презглава към касата за билет и после съм се прехвърлил на другия перон, за да хвана влака — това не бе характерно за мен и не съответстваше на стила ми. По-скоро, както и днес, първо съм разгледал разписанието, после съм си купил билет и съм тръгнал да се поразходя, да подишам чист въздух и да погледам катедралата. Вероятно съм решил да хапна нещо и да пийна бира. Не можех да понасям припряността и суетнята... Макар че през миналата година са валели дъждове и е духал влажен вятър, което означава, че може би перспективата за разходка не ме е блазнала особено. Но каквото и да е било времето, не бих подминал катедралата. И бих отишъл до паметника на Гретхен. И не бих се отказал от закуската с оригинална светла пшеничена бира — познавах се отлично. Но, от друга страна, пътувал съм за Тройсдорф по работа, натам ме е водело любопитството и желанието да получа *гореща* и взривоопасна информация. И едва ли бих се отдал на развлечения, наслаждавайки се на любимите си паметници, при положение че ми е предстояло нещо интересно и важно. Да, най-вероятно точно така е станало — пристигнал съм в Кьолн и петнадесетина минути по късно съм отпътувал за Тройсдорф — погледнал съм разписанието, купил съм си

билет и съм заминал. Но за сметка на това по обратния път съм имал предостатъчно време, защото съм се канел да потегля чак в седем вечерта, тъй като точно така съм се уговорил с Вероника, която трябвало да ме посрещне във Франкфурт. Разполагал съм с предостатъчно време... Можех веднага да го пресметна. Муся ми каза, че миналата година съм заминал за Франкфурт със същия влак, с който тръгнах и днес. Значи съм пристигнал в Тройсдорф някъде около един и половина. Още поне половин час съм посветил на издирването на адреса, който ме е интересувал, и в два часа вече съм бил при Яновски. Колко ли време съм разговарял с него? Ами един час, максимум — два, все пак не е била среща между съученици и не е имало за какво да си бърборим чак толкова. Което означаваше, че от Яновски съм си тръгнал най-късно в четири часа, добре де, да допуснем, че е било пет, но със сигурност — не по-късно от пет. Да допуснем също така, че той не е проявил чудеса от гостоприемство и не ме е закарал на гарата с колата си и че аз съм поел натам пешком, което правеше още половин час — а кой знае, може би и пет минути, — след това десет минути съм чакал влака — а може би не съм го чакал — и съм пътувал в продължение на двадесет минути. И така, в Кьолн съм се озовал най-късно в шест вечерта, а в действителност — вероятно много по-рано. До седем часа ми е оставал най-малко един час. И съм имал предостатъчно време, за да обиколя с бърза крачка всички обичани от мен места и дори да хапна и да пийна нещо.

А дали съм бил в дома на Яновски? Въпросът възникваше съвсем закономерно: тъй като жена му не знаеше нищо за мен, беше напълно възможно и да не съм ходил в дома му. Може би миналата година съм му се обадил, уговорили сме си среща и сме се видели на гарата, защото жената на Яновски и доста голямата му — доколкото можех да съдя по гласа ѝ — дъщеря не е трябвало да знаят за моето посещение и за нашия разговор. Това беше съвсем логично, като се имаше предвид какъв тип информация ми е дал той. Тя явно не е била предназначена за странични уши. Значи ако не съм търсил дома му и не съм ходил натам и обратно пешком, можех да добавя още един час към времето, което бях прекарал в Кьолн. Тогава престоят ми е бил достатъчен не само за разходка, а и за спокойна почивка на халба бира и купичка със салата, че и с нещо по-сериозно на масата. Интересно — в кой ли ресторант съм отишъл? Макар че, ако се съдеше по отрязъка

от деня, през който съм бил там, няма да е било ресторант, а кафене, тъй като ресторантите ги затваряха в три и ги отваряха отново чак в осем часа. Така че между пет и седем часа бих могъл да се отдам на гастрономически удоволствия само в кафе или в бистро. Между другото любовта на Муся към китайските ресторанти се обясняваше и с това, че китайците, за разлика от аборигените, изключително рядко спазваха общоприетото европейско работно време и най-често не затваряха за почивка през деня.

Впрочем думата ми беше за Вероника, която тази вечер щеше да ме чака на гарата. Нали миналата вечер бях обещал на Муся, че повече няма да се срещам с нея? Пък и на мен, честно да си призная, много-много не ми се искаше. Сексуалното ми любопитство вече бе повече от задоволено, а и нямах никаква необходимост да се къпя в лъчите на нейната любов. Общо взето, бях нормален мъж, в смисъл че обичах да ме обичат, но с мярка. Жените са тези, които обожават да бъдат обичани от колкото се може повече хора, желателно — мъже, а мъжете по принцип нямат нужда от повсеместна любов и по тази причина не се стараят да удържат покрай себе си чифт-два влюбени очи в повече за колекцията. Ама че странно сме устроени ние, мъжете, и добре че жените не могат да ни разберат! Охотно вкарваме в леглото си всяка повече или по-малко подходяща особа от противоположния пол, като даваме воля едновременно и на инстинкта си на самец-осеменител, и на любопитството си на учен-изследовател: Как ли ще е с нея? Ами ако вземе, че се получи нещо необикновено? И всеки път се убеждаваме, че анатомически всички жени са създадени еднакво, но въпреки това, когато виждаме следващата перспективна партньорка, се надяваме на чудо. И тъй като чудото не става, ние бързо губим интерес към дамата. Вероятно нашата мъжка особеност се обяснява тъкмо с тази липса на всепоглъщаща необходимост от любовта на всички възможни представители от противоположния пол: на нас ни трябва свобода, за да задоволяваме инстинктите и любопитството си. А жените са устроени по друг начин, те изначално са по-умни от нас и прекрасно знаят на нивото на мозъчното си подкорие, че анатомически всички мъже са еднакви, затова дори и когато проявяват такова любопитство — в което се съмнявам, — то е слабо изразено и се среща рядко, а тъй като нямат нужда от честа смяна на партньорите, то и свободата не им е кой знае колко необходима. За жените физическата страна на

любовта стои далеч не на първо място, за тях са важни емоциите и затова те имат потребност да се чувстват обградени от обожание и въздишки и колкото повече и по-разнообразни са тези обожания и въздишки, толкова по-добре. А разнообразието се постига за сметка на множеството обекти — носители на въпросните чувства, та затова те събират около себе си цели колекции от безнадеждно влюбени мъже.

Аз не бях колекционер, безнадеждната любов ме дразнеше и нервираше, затова и самият аз, както вече казах, не се влюбвах пръв, а избирах от вече готовия материал, а пък ако по някакви причини не можех да отговоря на нечие възникнало чувство, стараех се колкото може по-бързо да се отдалеча от такава жена. Случаят с Вероника спадаше точно към тази категория. Само че нямаше да се получи добре, защото тя щеше да ме чака на гарата. Трябваше да ѝ се обадя, но в такъв случай щеше да ми се наложи да се обяснявам... А не ми се искаше.

Набрах номера на Муся.

— Къде си? — Гласът ѝ звучеше тревожно.

— Не се притеснявай, в Кьолн съм. Защо ме контролираш, като че ли съм малко дете? Нали ти обещах, че няма да отида в Тройсдорф. Ще можеш ли да се обадиш на Вероника?

— Защо?

— Кажи ѝ, че плановете ми са се променили, че никъде не съм заминал и че в момента съм на запис в студиото, затова не мога да ѝ се обадя лично, а довечера с теб сме на прием при френския ни издател. Да не ме чака на гарата.

— Добре, ще ѝ се обадя. Впрочем за приема на французите: ще можеш ли да се върнеш по-рано и да дойдеш с мен? Искаш ли аз да те посрещна?

— Не, няма да дойда. Трябва да доведем нещата докрай и затова ще тръгна с влака в седем часа, както съм направил преди една година.

— Но на приема можеш да дойдеш и по-късно — не преставаше тя. — Той е в хотела, който е до панаира, това е на десет минути път пеша. Ела, Андрей, Гарон ще се обиди, защото ти и миналата година пренебрегна поканата му.

— Ама че съм невъзпитан! — подсмихнах се аз. — Но ти измисли някакво извинение, кажи: нали разбирате, творческа личност, писател, неуправляем е, потънал е в работа над новата си книга, седи в

хотела и драци. Всъщност наистина ще бъда в хотела и ще поработя, докато мисълта ми все още тече.

— Добре — мъченически въздъхна тя. — Но ако ти дойде друг акъл, обади ми се.

И ето че в размисли и разговори стигнах до Фонтана на джуджетата. И той беше обгърнат с много симпатична легенда за една любопитна млада жена, която въпреки забраната, все пак решила да види как в навечерието на празника джуджетата тъкат платно. Последствията се оказали необратими и красящите фонтана барелефи разказваха за тях. Историята беше тъжна, но поучителна.

Погледнах часовника си и забързах към най-близкия ресторант, за да успея да хапна, преди да го затворят.

Някога някой ми беше казал, че адреналинът има миризма. Аз не вярвах. Не вярвах до момента, в който навлязох в този огромен подземен цирк. Не знаех как се нарича това, което ме обгърна, може би то изобщо не беше миризмата на адреналин, може би изобщо не беше дори миризма, а аура, биополе, но въпросното нещо веднага проникна в порите ми, в белите ми дробове, в мозъка ми. Ако през всички предишни дни влизах в първото попаднало ми заведение, към което ме тласкаха любопитството или умората и желанието да седна и да пийна нещо, то тук ме доведе Акси.

Срещнах момчето късно вечерта на улицата и приветливо му се усмихнах:

— Как си?

— Нормално — небрежно отговори той.

— А кракът ти как е? Не те ли боли?

— А, дребна работа, наболява ме, но свикнах. На мен цял живот нещо ми е счупено, ударено, порязано или разтегнато — това е нормалното ми състояние.

— Накъде си тръгнал? Към къщи ли?

— Как ли пък не! — изпуфтя Акси. — Ама и вие: вкъщи. Сега животът тъкмо започва.

— И къде започва? — полюбопитствах аз. — В баровете и клубовете, където възрастните хора пушат и пият силни питиета, така ли?

Той не долови педагогическия сарказъм в гласа ми и отговори напълно искрено:

— Как ли пък не! Лъки и Булит да се мъкнат по баровете и по клубовете! Това не е моят специалитет.

— А кой е твоят?

— Абе има тук едно местенце... — уклончиво отвърна момчето. Глождеше ме любопитство.

— Ще ми го покажеш ли? — попитах предпазливо.

— Може! — сви рамене Акси. — Само че това едва ли ще ви е интересно.

— Че защо? Значи за теб е интересно, а за мен — не, така ли?

— Добре де, както искате. На мен ми е все едно. Да вървим!

Той тръгна напред, леко накуцвайки, а аз послушно го последвах. След като отминахме две пресечки, влязохме през една незабележима на пръв поглед врата, зад която започваше дълго стълбище с няколко площадки, което водеше надолу. Вървахме и вървахме, а стълбището все не свършваше. Дори и да се спускахме в някакво мазе, то като че ли бе доста надълбоко.

Но се оказа, че не е мазе, а огромен подземен цирк с разположени амфитеатрално места за зрителите и обичайна кръгла арена. Вътре имаше много хора, но залата не беше изцяло запълнена и някъде около една трета от местата бяха свободни. Акси почти веднага се откъсна от мен, промъквайки се между редовете към някаква видима само за него цел, а аз седнах на най-близката празна седалка и се заех да наблюдавам какво става наоколо.

Първото, което видях, бяха акробатите, които изпълняваха някакви номера под купола. Триковете им не ми се сториха кой знае колко сложни или оригинални, но пък какво ли можеше да се очаква от едно селце, в което едва ли идваха на гастроли добри трупи. Вероятно всички артисти бяха местни и доморасли. Но след това, когато се вгледах по-внимателно, забелязах, че те изпълняват номерата си, без да са обезопасени. Нито с въжета, нито с мрежи отдолу. *Я виж ти!* Акробатите свършиха изпълнението си и се скриха зад кулисите, аз се приготвих да се полюбувам на останалите циркови жанрове — клоунада, дресура, езда, жонгльорство, но на арената отново се появили акробати, само че други. Вдигнаха ги с трапеца нагоре и всичко се повтори отначало: обикновени номера, но изпълнени без обезопасяване. И следващият номер отново бе дело на въздушни акробати. И отново, и отново... Започнах да разбирам какво се крие

зад случващото се: хората изобщо не идваха тук, за да гледат сложни, пък и красиви и изящни трикове, нямаше значение колко прости и дори примитивни изглеждаха номерата, защото смисълът им не беше в това. Спомних си „Бляскавият свят“ на Александър Грин: хората идваха в цирка ден след ден да гледат един и същи номер с тайната надежда, че точно днес акробатът най-сетне ще падне и ще се пребие. Те не мислеха злото на артиста. Просто искаха да видят смъртта. При това — не собствената си смърт. Нима и тук беше същото?

Престанах да следя онова, което се случваше под купола, и започнах да наблюдавам зрителите. Жадни очи, здраво стиснати китки на ръцете, напрегнати гърбове. И тази необяснима или миризма, или аура. Да, точно така беше. Тук се представяха само акробати и всички те не бяха подсигурени със защита, а хората идваха на това място единствено за да видят зрелището на чуждата смърт.

Но в това нямаше никакъв смисъл! Мария ми бе казала, че в това село никой не може да умре. Значи ако паднеше от трапеца или от въжето, артистът щеше да се потроши, щеше да се осакати, но нямаше да умре, докато не го откараха на друго място, някъде по-далеч от селото. Тук никой нямаше да може да види смъртта. Значи Мария ме беше излъгала. И го беше направила нарочно, а може би от липса на информация, тъй като напълно допусках, че тя просто не знае за съществуването на подобно заведение. Или тук се крие нещо друго?

Захласнах се да зяпам зрителите и изпуснах нещо от онова, което ставаше под купола. Чух само странния писък: „Ааа!“, който се изтръгна едновременно от няколко стотици бели дробове и гърла.

На арената лежеше едно размазано тяло. Все пак това се случи и те ненапразно бяха чакали. Обзе ме злоба, примесена със срам. Мразех тези хора, които жадуваха чуждото нещастие, презирах ги и в същото време се срамувах от факта, че не си отидох веднага щом разбрах как може да свърши подобно приключение с необезопасени акробатични номера на огромна височина. На манежа изскочиха служители с носилки, събраха от тепиха изпотрошената плът и я отнесоха. Представлението продължи.

В амфитеатъра постоянно се наблюдаваше някакво движение, едни зрители си отиваха, а други идваха и се настаняваха на местата им. Изглежда, циркът работеше на режим *нонстоп*. Случващото се под купола не ми бе интересно и по този въпрос, колкото и да е странно,

Акси се оказа прав. Много по-интересно бе да се наблюдава публиката, което и правех с нестихващо внимание. Една подробност ми се стори доста любопитна. Сред зрителите забелязах няколко познати лица, които бях видял току-що, и то не къде да е, а точно тук, под купола, облечени в прилепнали по телата трика. За пръв път в живота си се сблъсках с такова нещо — след номера си артистите да влизат в залата и да гледат представлението заедно със зрителите. Нима и те изпитваха същата жажда да станат свидетели на чуждото нещастие? Това навярно беше обяснимо, защото те благополучно бяха изпълнили номерата си и сега си мислеха: „Добре, на мен ми се размина, но какво ли ще стане с тях?“ А може би изобщо не ставаше дума за любопитство, а за съпричастност, за желание морално да подкрепиш колегите си. А може би... Ами да, разбира се, как не се сетих веднага! Не, тези, които сядаха в залата, след като изпълнеха номера си, не бяха артисти. А именно самите зрители бяха онези, които излизаха на арената и се издигаха високо под купола на цирка. Те копнееха за риск, искаха да си поиграят със смъртта. Ето защо и номерата им изглеждаха толкова обикновени: те не бяха професионалисти. Бяха годеници на смъртта.

И отново едно всеобщо и едновременно с това безтегловно „А-а-а!“ се понесе над залата като звук на пиано сред струнен оркестър. Точно в центъра на манежа лежеше още едно тяло. Аз не издържах.

Изкачването по стълбището ми се стори непоносимо трудно, тъй като, каквото и да си говорим, и годинките ми не бяха малко, пък и кръвното ми се бе вдигнало. На няколко пъти спирах, за да си поема дъх. Ето я най-сетне и вратата, която водеше към улицата. Направих крачка напред и вдишах дълбоко, за да напълня дробовете си с чист въздух. Виейки оглушително със сирената си и мятайки по стените на околните здания сини отблясъци от сигналната си лампа, от сградата пое линейка. Значи падналият отвисоко акробат все още беше жив. Ако беше умрял, щяха да го откарат без сирена — това всяко дете го знае. Може би щеше да оживее... И може би Мария не лъжеше, макар че аз така и не успях да разбера как е възможно хората да не умират, докато тя е тук.

Дълго се разхождах из града, на няколко пъти посядах на някоя маса ту в едно, ту в друго бистро, пих бира и кафе, набързо нахвърлях в бележника си още един епизод от новата ми книга, жадно разглеждах

всяка сграда, покрай която минавах, с надеждата, че ей сега, точно в тази секунда, нещо от видяното ще даде тласък на паметта ми...

Но нищо не се случи. Бях възложил толкова много надежди на пътуването си до Кьолн, но те отново не се оправдаха. Вероятно трябваше да махна с ръка на обещанието, което дадох на Муся, и да отида до Тройсдорф. Може би точно там се криеше и ме очакваше онова *нещо*, чието предназначение бе да избие една-единствена тухла от зидарията, след което стената сама щеше да рухне. Но аз бях някак идиотски устроен човек и не можех да нарушавам обещанията, които съм дал. Затова се стараех да ги давам колкото може по-рядко, та да не се обвързвам, тъй като знаех, че щом обещавам нещо, ще си вържа ръцете и краката, защото вече няма да мога да отстъпя от дадената дума и дори ще навредя на себе си, но ще удържа на нея. Истински изрод, уверявам ви!

В 18.50 към платформата се приближи влакът, който пътуваше по маршрута Берлин-Мюнхен, и точно в 19.00 потегли от перона. Връщах се във Франкфурт, но не като победител. На другия ден сутринта излитахме за Москва.

ГЛАВА 15

Стюардесата прибра подносителите с остатъците от храната, аз поисках още една чаша кафе и хвърлих едно око към Муся, която се отказа от обета и сега съсредоточено прелистваше някакви книжа. Докато аз се мотах из Кьолн, тя бе успяла да осъществи куп срещи и да реши множество въпроси, да подпише няколко предварителни договора, свързани с нейните автори, и в момента, доколкото разбирах, анализираше резултатите от тридневния си ударен труд.

— Какво имаме да вършим през близките дни? — попитах. — Имаш ли нужда от мен?

— Май че не, впрочем трябва да проверя.

Котараната извади безценния си органайзер и го разлисти:

— Като че ли до първи ноември си напълно свободен. На първи летим за Амстердам.

— Значи мога да се отпусна? Искам веднага да замина на вилата и да завърша книгата си — остана ми съвсем малко, буквално няколко епизода. Ще я допиша и веднага ще се захвана с романа за подлите ченгета.

— А финалът? Каза ми, че не можеш да измислиш последната сцена. Измисли ли я?

— Още не. Но съм сигурен, че докато седя на вилата и дописвам липсващите ми части, той от само себе си ще се роди. Нали знаеш, че при мен винаги става така.

— Зная. — Муся леко се усмихна и отново се зае с книгата си.

В действителност не бях чак толкова оптимистично настроен, колкото ми се искаше да покажа на Котараната. Финалът на книгата ми направо катастрофално не се получаваше. Знаех, че в крайна сметка моят герой-композитор щеше да напусне селото и да се върне в курортното селище, където се бе настанил в къща под наем, и щеше да си тръгне с чувството, че отначало докрай е осмислил всичко, което се случваше. Но за финала беше необходима силна и ударна нота, а аз все не можех да я напишам. По-точно непрекъснато ми се струваше, че

всеки момент ще я открия и ще я почувствам, че тя е някъде тук, около мен, но ми се изплъзваше и всичките ми опити да я хвана и да я задържа засега не водеха до нищо. Точно по същия начин усещах близостта на *часа на истината* и точно по същия начин това чувство не раждаше плодове. Не можех да напипам слабата тухла в градежа на стената и не можех да открия най-важната мисъл за финала на книгата си. Само разбирах, че композиторът трябваше да изпитва дълбока благодарност и към Ана, и към Мария. Към Мария беше ясно защо: заради онова, на което го бе научила. Ала защо и към Ана? Нито един от написаните до този момент епизоди не предполагаше пораждането на подобно чувство към студената и затворена красавица, над която, на всичкото отгоре, тегнеше зла прокоба, но бях сигурен, че трябва да има благодарност. Само че — за какво? Струваше ми се, че веднага след като измисля това, финалът на книгата автоматично ще си дойде от само себе си. Благодарността...

Вместо да разсъждавам над книгата си, мислите ми най-ненадейно се върнаха към ученическите ми години. В часовете по математика стоях на един чин с Ирка Венедиктова — най-умното момиче в класа, което беше и пълна отличничка. Освен това беше и красавица, много спокойна и дружелюбна и изобщо не беше надута, въпреки че татенцето ѝ заемаше много висок пост в някакво министерство и едва ли не беше с ранг на заместник-министър. Ирка страшно ми харесваше и като че ли дори бях малко влюбен в нея. И кой знае как щяха да потръгнат нашите отношения в романтичен план, ако не беше онова злощастно контролно по алгебра в девети клас.

Условието на една от задачите бе да се построи плоскост, равна на корен квадратен от две. Нямам представа кой господ ме целуна по челото, но на мига съобразих, че всъщност решението е на границата между алгебрата и геометрията и че в този случай няма нужда да се занимавам с изчисления. Достатъчно бе просто да построя един правоъгълен триъгълник с катети по един сантиметър и дължината на хипотенузата щеше да се окаже равна на корен квадратен от две. Бързо изпълних условието, реших останалите примери и се огледах. Ирка седеше с нещастен вид и с една логаритмична линейка в ръце, като очевидно се опитваше да излезе от положението по алгебричен път. Аз я побутнах отстрани и обърнах листа с контролното си така, че да го

види. Ирка беше умно момиче, веднага разбра какъв номер се крие в тази задача и благодарно ми се усмихна.

След три дни учителката по математика ни раздаде проверените контролни. Естествено Ирка беше получила своята петица, тъй като тя никога в живота си не бе имала други оценки. А на моя лист се мъдреше написаната с червено мастило забележка: „2. Преписано от Венедиктова“. Разбира се, на учителката и през ум не ѝ беше минало, че отличничката Венедиктова не е могла да се справи със задачата, затова смяташе, че *средният* Корин вероятно е преписал от нея. Че как иначе би могло да бъде? Тъй като на това отгоре се оказа, че хитрата задачка за корен квадратен от две бяха решили само двама души от целия клас. Е, за Венедиктова това не беше странно, тя, разбира се, сама се бе досетила, защото тъкмо по тази причина минаваше за най-умната в класа. А Корин не беше най-умният, той бе като всички останали и затова, след като всички останали не я бяха решили, как ли пък би могъл да я реши той? Не би могъл. Което означаваше, че е преписал.

Аз се постарях да запазя спокойствие, тъй като все пак момичето ми харесваше и докато едва се преборвах с горещите сълзи на обидата от тази несправедливост, се усмигнах накриво и показах контролното си на Ирка. Нямам представа какво очаквах от нея в онзи момент: съчувствие, учудване, възмущение, готовност честно да обясни ситуацията на учителката и да ѝ разкаже как е станало всичко. Но очаквах нещо. Каквото и да е, само не и студено мълчание. Красивата и умна Ирка Венедиктова не каза нищо и дори не ме погледна. Просто бутна листа към моята половина от чина и се обърна.

По време на следващия час по математика тя седеше на друг чин, беше се преместила при нашата непоправима двойкаджийка, разменяйки местата си с нейния съсед. От този ден нататък Ирка започна да се държи хладно и сдържано с мен, и то само в онези моменти, когато нямаше как да се измъкне от контакта помежду ни. С други думи — започна да ме избягва.

Да кажа, че страдах, означава да не кажа нищо. Само че аз не страдах по Ирка, защото — както и да погледнеш — ние учехме в един клас и извън училище не се срещаме. Страдах от несправедливостта и чувството за пълна беззащитност. Ирка знаеше, че тъй като съм влюбен в нея, няма да отида да се оплача на учителката, да търся

истината и да настоявам за друга оценка. Тя се бе възползвала от доброто ми отношение към нея. Нещо повече — аз ѝ бях направил добро на два пъти: първо, като ѝ подсказах решението, а после, като си замълчах, спасявайки репутацията ѝ на безпогрешна отличничка. И заради всичко това разчитах поне на някаква благодарност. Нямаше нужда да се хвърля да ме защитава, макар че дълбоко в душата си очаквах и това, но по-късно би могла да ми каже насаме няколко думи, които биха ме утестили, да ми се извини или — в най-лошия случай — да ме почерпи с една ябълка! За мен добър щеше да е всеки жест от нейна страна, който би могъл да се интерпретира като: *Благодаря ти, Андрюша, не мислех, че ще стане така. Ти си прекрасен.* Но не дочаках нищо, което поне да намекваше за такова отношение.

След като страдах известно време и си поплаках, сврял глава във възглавницата си, аз формулирах следния извод за своя употреба: ако си направил добро на някого, очаквай в най-скоро време той да ти обърне гръб. Когато поотраснах, прочетох съвсем същата мисъл на Лабрюйер: когато изказваме благодарност за услугата, ние отнасяме със себе си и огромна част от благодарноплотението си към онзи, който ни е направил тази услуга. Тоест за своите шестнадесет години аз се бях оказал съвсем прав.

След като мина още известно време ми дойде наум, че сам съм си виновен за всичко: ако не бях показал решението на Ирка, нищо нямаше да ми се случи. Щях да получа своята заслужена петица, Ирка щеше да получи четворка или в най-лошия случай — тройка, но аз нямаше да изпадна в ролята на благодетеля на пълната отличничка, а, напротив, щях да ѝ съчувствам, да я теша, да я поканя на кино, за да разсея мъката ѝ. С две думи — щях да имам възможност да се държа като мъж. А аз проявих инициативност и бях жестоко наказан за това. Искях да помогна на момичето, което ми харесваше, а в крайна сметка навредих на самия себе си. И *цафара* получих неизвестно за какво, и Ирка се отдръпна от мен.

Оттук последва и вторият извод: никога не се навирай сам да оказваш помощ, ако не са те помолили за нея. Не се стреми към това хората да изпитват благодарност към теб — и тогава те ще те обичат.

От тази предпоставка логично произтичаше и третият извод: дори когато те помолят за помощ, не се хвърляй веднага да изпълняваш молбата и да помагаш. Първо си помисли дали няма да

изгубиш този човек, след като той ще бъде принуден да изпитва благодарност към теб. И ако има опасност да го загубиш, позови се на извинението, че нямаш възможност да направиш онова, за което те молят, оправдай се с отсъствието на необходимите познанства, със собственото си неумение, с шурей и шуренайката си, натъжи се, пусни една сълза и дай някакъв съвет към кого друго би могъл да се обърне просителят. Впоследствие непременно се поинтересувай какво е станало и помоли да те държат в течение. С две думи — проявявай най-горещо участие, но само проявявай. Не оказвай реална помощ. Тогава ще запазиш най-добри и приятни отношения със съответния човек. Защото вариантите най-често са два: или човекът ще ти бъде много благодарен и ще започне по-малко да те обича, или неговата благодарност ще се окаже не чак толкова голяма и тогава вече самият ти ще изпитваш недоволство. И в единия, и в другия случай отчуждението е неизбежно. Разбира се, възможни са и изключения, в които степента на благодарност напълно ще съответства на твоите очаквания и въпреки всичко човекът няма да престане да се отнася добре към теб, но в реалния живот това се случва изключително рядко.

Естествено, за да направя тази толкова изискана и както можеше да се допусне — порочна логическа конструкция, бяха нужни години. И ако първия извод формулирах веднага, в продължение на няколко дни след онова контролно, то до третия допълзах едва на около двадесетина години, след като направих не една цицина на меката си глава, която не можеше да отказва и да произнася думата *не*. Аз и досега така и не се бях научил да казвам *не*, но за сметка на това се научих да живея по начин, по който това мое неумение не ми причиняваше кой знае какви неприятности. И по-конкретно, скрих се зад Муся като зад брониран щит. Ако исках да откажа участие в някое мероприятие — а мен постоянно ме молеха за нещо и ме канеха на разни места, — то това много успешно го правеше Котараната, тъй като на всички отдавна вече им бе известно, че по официални поводи трябва да се обръщат само към нея. А когато някой успяваше да се докопа до мен по телефона, аз веднага го препращах към литературния си агент, позовавайки се на обстоятелството, че само тя знае целия ми график.

Между другото тази систематизирана представа за собствения ми характер и навиците ми не възникна при мен от само себе си, а

благодарение на дългите ми разговори с Хипопотам Викторович. Именно по време на един от тези разговори, които Хипопотама наричаше сеанси, аз си спомних за случката с контролното ми по алгебра и чак след това ние вече постепенно размотахме цялото кълбо. До този ден дори не подозирах, че епизодът с корен квадратен от две бе оказал толкова силно и продължително въздействие върху мен.

Този разговор — много добре си спомням — започна с въпроса, който ми зададе Хипопотама: а защо ми е необходим литературен агент? Та нали деветдесет и девет процента от руските автори прекрасно се справяха със собствени сили. Аз започнах да изброявам функциите, които изпълняваше Муся, и постепенно се очерта една неподозирана за мен картина. Първо, Муся ми бе нужна, за да казва на този или на онзи неприятните неща, които аз не можех или не исках да кажа. Неслучайно Боря Викулов ме наричаше Сладкото бонбонче, защото аз наистина исках да бъда приятен на всички и да се харесвам на всички. Истинско Златно момче. За мен мисълта, че някой не ме обича, че ме мрази или дори просто не се отнася добре към мен, бе непоносима.

Второ, Муся вършеше вместо мен онези неща, които всички нормални хора вършат сами. Обаждаше се, уговаряше се, изясняваше се, разплащаше се. Дори даваше оформени във вид на подаръци рушвети, когато беше необходимо. И причината не се коренеше в това, че аз съм мързелив. Досадният Хипопотам ме хвана за ръка и ме поведе далеч-далеч, в най-ранното ми детство, и най-неочаквано в паметта ми изплува епизодът с басейна.

Бях на пет години и родителите ми, които се бяха ужасили от моята нарастваща пълнота и от неподвижния ми начин на живот в прегръдка с книгите, решиха да ме дадат в спортната школа по плуване. Един прекрасен ден татко ме заведе на басейна да ме записва. Вече бяхме приближили сградата на спортния комплекс, когато той най-неочаквано каза:

— Ще влезеш вътре, Андрюша, ще се съблечеш в гардероба, ще се качиш на втория етаж, ще намериш стая номер четиринадесет и ще попиташ за...

Той назова някакво име, но сега вече не помнех какво беше то. Разбрах, че татко няма да дойде с мен и ужасно се изплаших, но не посмях да възразя, защото бях възпитан в дух на пълно и абсолютно

послушание. Не зная защо ме изпрати сам — или имаше спешна работа, или искаше да провери степента на моята самостоятелност.

Аз тръгнах. Намерих споменатата стая и онзи чичко, когото ми посочи татко. Чичкото ми нареди да се съблека по плувки, заведе ме до басейна и ме накара да му покажа как плувам. Аз, общо взето, можех да плувам, в смисъл че успявах да се държа над водата и да се придвижвам напред.

— Предай на баща си — каза ми той, когато излязох от басейна, — че нямаме места в групата за начинаещи.

В този ден у мен се оформи твърдото и непоклатимо убеждение, че никога нищо няма да мога да направя успешно, ако го върша сам. Ако попитам за нещо, в отговор задължително ще ме наругаят. Ако помоля за нещо, непременно ще ми откажат. И подсъзнателно подреждах целия си по-нататъшен живот така, че всичко, което бе възможно, да го правят други вместо мен. Да изясняват, да се обаждат, да се уговарят, да молят. У мен се породил неуправляем страх от телефонната слушалка, с помощта на която трябваше да се обаждам на непознат човек, и от вратите, зад които стояха непознати хора. Дълбоко в душата си смятах, че при мен това е срамна и немотивирана глупост и шашавост, стеснявах се от това свое чувство и се упреквах за страхливостта. И единствено благодарение на Хипопотама измъкнах от детството си първопричината за всичко това. Ех, Хипопотам Хипопотамович, какъв прекрасен човек си ти! Жалко, че си подставено лице...

На „Шереметево“ наехме една кола — там винаги беше пълно с шофьори, които предлагаха услугите си. Първо откарахме Муся, която живееше близо до спирка „Динамо“ на метрото.

— Кога се каниш да идеш на вилата си? — попита тя, преди да излезе от колата.

— Ако не се случи нещо — още утре сутринта.

— И както винаги, ще изключиш телефона си.

— Ще го сложа на секретар. Но не се притеснявай за мен, нищо няма да ми се случи. Искаш ли да ти се обаждам всеки ден?

— Два пъти на ден — сутрин и вечер! — настоя Самката на Гепарда. — Дай ми дума.

— Добре де, давам ти я, давам ти я. Върви да си почиваш.

Вратата на колата се захлопна, Муся взе чантата си, която шофьорът извади от багажника, помахаша ми с ръка и се скри във входа. А на мен ми предстоеше още път до дома. Какво ли ме чакаше там? Лина с тържествена вечеря? Най-вероятно. У нас отдавна вече бе прието след всяко мое завръщане от пътуване съпругата ми да организира празнични вечери, на които канеше родителите ми и Верочка — докато баща ми и сестра ми бяха живи, а през последните години — само майка ми. Аз не виждах нищо особено в тези завръщания, но Лина имаше друго отношение към тях. Нейният баща беше от специалистите, на които разрешаваха да напускат страната, а по време на съветската власт и затворените граници всяко излизане в чужбина, особено до някоя капиталистическа страна, се превръщаше в истинско събитие. И не само пътуването, но и завръщането от него, защото то задължително бе съпроводено с раздаването на невиджани подаръци и разкази за неземеен, райски и неправдоподобен живот. Така е било в детството на жена ми и традицията се бе запазила, макар че в наше време не можеше да изненадаш никого с пътуванията си в чужбина.

Оказах се прав: край красиво подредената маса вече седяха Ольга Андреевна, а също — нещо, което бе съвсем неочаквано за мен — тъстът и тъщата ми, които бяха пристигнали от Санкт Петербург за юбилея на някакъв техен познат.

Женя учеше уроците си в своята стая, а Лина шеташе в кухнята. Идеално семейство, да пукне дано!

— Е, разказвай! — нетърпеливо настоя майка ми. — Как мина панаирът? Как те приеха? Имаше ли много хора на срещите?

Тъстът ми намигна с разбиране, тъй като самият той много пъти беше подлаган на такива разпити, а тъщата ми предимно мълчеше и само от време на време правеше забележки на дъщеря си за начина на сервирането и приготвянето на ястията. На Женя всичко това изобщо не му беше интересно, той беше ходил в чужбина и не се нуждаеше от моите разкази за *техния живот*, затова хлапето грабна подаръците, които му бях донесъл, и изчезна в стаята си. А майка ми се ръководеше от тщеславния си стремеж да чуе колко популярен и любим на читателите е нейният син. Особено в присъствието на родителите на Лина. Подозирах, че се поддаваше на инстинктивното си желание още веднъж да подчертае колко незаслужено

забележителен мъж се бе паднал на дъщеря им. Впрочем може би аз бях излишно суров към майка си и тя наистина се интересуваше как вървят работите на сина ѝ.

С всяка изминала минута приближаваше моментът, в който щеше да ми се наложи да си припомня многообразието на съпружеските функции. И изобщо не бях сигурен, че ще успея да изпълня достойно възложената ми задача. В моите очи привлекателността на Лина бе силно помръкнала, а на това отгоре бях поизгубил сили и с Вероника. Ох, как не ми се искаше всичко това! Заминавах на вилата — още утре, още сутринта. А днес щях да инсценирам главоболие.

— Това е от самолета — веднага авторитетно заяви майка ми. — Казах ти, че след черепна травма не бива да се качваш на самолет поне една година, смените на налягането при излитане и кацане натоварват много силно кръвоносните съдове. Надявам се, че в близко време няма отново да летиш.

— В началото на ноември трябва да бъда в Амстердам — скальпих трагична гримаса аз, — а през декември — в Албания.

— Абе ще влезеш в гроба с тези пътувания! — оптимистично предрече Ольга Андреевна. — Утре ще ти донеса страхотно лекарство, ще минеш един курс на лечение с него.

— Утре още сутринта заминавам на вилата. Трябва да работя, искам да завърша книгата си. — Погледнах многозначително към майка си. — Онази, която ще бъде в памет на Вера.

Ходът се оказа сполучлив. Майка ми тъкмо бе отворила уста да ми определи среща към обед или чак за вечерта, но размисли. За нея книгата за Вера бе по-важна от главоболието на сина ѝ. Е, както и да е.

— Наистина ли утре се каниш да заминеш на вилата? — тихичко ме попита седналата до мен Лина и сложи ръка на коляното ми.

Жестът ѝ ми се стори многозначителен, един вид — днес те боли главата, а утре вече няма и да нощуваш вкъщи.

— Да, искам да поработя, докато все още имам хъс. — Дали ми се стори, или в очите на Лина наистина проблесна нещо, намекващо за облекчение? — Нали нямаш нищо против? — попитах за всеки случай.

— Радвам се — топло рече тя. — Имах чувството, че след тази история с травмата и амнезията си загубил желание за работа.

— Това пък откъде ти хрумна? — учудих се. — Че аз и в санаториума постоянно работех, много добре знаеш, защото самата ти

се стараеше да не идваш често, за да не ме разсейваш.

— Не зная, Андрюша — тя сподави въздишката си, — не зная. Струваше ми се, че очите ти не горят, че в тях няма пламък, както преди. Заради това много се разстроих. Но се радвам, ако съм се излъгала.

— Излъгала си се — уверих твърдо Лина. — Книгата е почти завършена, остава ми работа най-много за около две седмици, ако не се разсейвам с нищо. Искам да я довърша преди пътуването си до Холандия, след това ще отлежи десетина дни, после ще я редактирам и ще я предам.

— И към декември ще можем да разчитаме на хонорара, така ли?

Ето каква била работата! Лина се страхуваше, че аз прекалено дълго ще се туткам с тази книга в неизвестен за науката жанр и може би дори ще я зарежа, без да я довърша. А тя чакаше пари. И затова се зарадва, когато чу, че час по-скоро искам да довърша новата си творба.

— Имаме ли нужда от пари? — предпазливо се поинтересувах аз. — Да не би да сме претърпели финансова катастрофа?

— Какво говориш — няма никаква катастрофа! Просто вложих всичко, което имаме в сметките си, на годишен депозит с добър лихвен процент, защото най-неочаквано ми падна такава възможност. А искам да направя ремонт в кухнята и в спалнята ни, вече съм поръчала новите мебели и домакинските уреди, понеже всичко е остаряло. Имаме налични пари, за всекидневни нужди ще ни стигнат и ще останат, но за ремонта не са достатъчни. Кухненската уредба ще е от монолитно дърво, а то е много скъпо. Спалнята е испанска, струва седемнадесет хиляди долара. Нали нямаш нищо против?

Е, как можех да имам нещо против! Ремонтът бе чудесен повод да не живея вкъщи и да се преселя задълго извън града. Всичко се нареждаше чудесно.

— Разбира се, мила. — Целунах нежно Лина по бузата и в края на устните. — И кога ще започне тази дандания?

— Работниците са готови — само чакат знак. Когато ти кажеш. Не можех да взема решение без теб.

— Тогава нека да започват, аз ще замина утре и няма да им вися на главите. А Женья ще настаним временно при майка ми, за да не диша изпаренията на химикалите в апартамента. Нали така, зайко?

Ръката ѝ стисна по-силно коляното ми.

— Обичам те — прошепна тя. — Извадила съм невероятен късмет с мъжа си.

Може би! Но никак не бях сигурен в това. Впрочем зависи какво разбира тя под късмет. Ако за добър мъж минава онзи, който материално обезпечаваше семейството, не се рови и не се набърква в нищо, не пропива парите, не бие жена си и не задава излишни въпроси — на Лина наистина ѝ бе провървяло. Но дали има предвид само това?

Мнимото ми главоболие предизвика у всички, включително и у Лина, горещо съчувствие към мен, а всъщност аз целях тъкмо това. Веднага след като гостите ни си отидоха, жена ми започна да разтребва и да мие чиниите, а аз бях отпратен в банята, а след това — в леглото с напътствия да се отпусна и да се постарая колкото може по-бързо да заспя, тъй като сънят, както е известно, е най-доброто лекарство срещу главоболие. Приех препоръките с благодарност, примесена с погледа на великомъченик.

Събудих се по тъмно — според разбирането на всеки неработещ бохем — и се отдадох на сладки мечти за усамотението си на вилата. Обичах нашата извънградска къща — беше просторна, двуетажна, проектирана много практично и обзаведена комфортно и дори с известен лукс.

Лина правеше гимнастика в хола. Аз тихичко открявах вратата и започнах да я наблюдавам. Дявол да го вземе, ама тя наистина много се бе разхубавила в сравнение с деветдесет и девета година! Там, в санаториума, някак си няхах сгода да я огледам отдалеч, в смисъл — на разстояние повече от половин метър. А сега огледах и добре очертаната ѝ, както преди много години, талия, и видимо отслабналите ѝ бедра, и стегнатата кожа на корема. А как само се огъваше на всички страни! Като че ли беше от каучук. И откъде се бе взела у нея тази гъвкавост? Направо ми стана обидно, че не изпитвах влечение към тези прелести. Ама че глупак съм! Такъв разкош сам ми се навира в ръцете, а аз бърча нос. Може би просто вече не изпитвам любопитство към нея?

На закуска Лина каза:

— Андрюшик, зная, че ще наруша плановете ти, но дали не би могъл да останеш тук до довечера?

— Защо? — попитах с подозрение. Да не би жена ми все пак да кроеше някакви замисли за криватни отношения с мен?

— Вчера, след като ти си легна, се обадох на майсторите и им казах, че могат да започнат работа. Те трябва да докарат материали, инструменти, разни стълбички — това са много неща. Ще поръчат кола и ще ги докарат наведнъж, за да стане по-бързо. Ако днес си останеш вкъщи...

— Ясно, трябва да надзиравам твоите майстори.

— Не се дразни, моля те. Веднага щом докарат материалите, ще заминеш.

— И в колко часа ще ни споходи това щастие?

— Не зная, мили. Помолих ги да дойдат колкото може по-рано, но най-напред трябва да купят всичките неща. Тъй че — когато успеят. Мога ли да разчитам на теб?

— Почакай — сетих се изведнъж, — но днес е събота. Ти защо не можеш да си останеш вкъщи?

— Имам работа. Нали знаеш, че бизнесът не признава събота и неделя. Вчера имах преговори, днес и утре с юриста ще изработваме вариантите на договора, за да го подпишем в понеделник. Ако пропилеем един ден, могат да сключат договора не с нас, а с някоя почевръста и повратлива фирма.

— Да, естествено — въздъхнах покорно. — Разбирам. Късно ли ще се върнеш?

— Най-вероятно. — Лина виновно се усмихна. — Но ти не ме чакай, замини веднага щом майсторите разтоварят нещата си.

— А Женя? Той е голямо момче и може да отвори вратата на майсторите — продължавах да давам отпор и да се хващам за дреболии.

— На път за работа ще закарам Женя при Олга Андреевна. И освен това — не се знае в колко часа ще дойдат те, да не би да искаш да вържа момчето вкъщи за цял ден? Ще му омръзне да стои сам и ще изчезне нанякъде. Той все още е дете, Андрюша, и няма чувство за отговорност. Впрочем помогни ми да събера багажа му — все пак изпращаме го за цял месец.

Помислих си вяло, че Женя можеше да бъде заведен при баба си и утре, а днес би могъл да пази апартамента, но съобразих, че нямам право да споря. И без това Лина се бе нагърбила с всички грижи около

ремонта на апартамента, не настояваше аз, като неработещ субект, да стоя цял месец вкъщи и да надзиравам майсторите, нито да ходя с нея по магазините и да избирам мебели, уреди, плочки, тапети и всякакви покрития. Беше ме освободила от цялото това удоволствие, макар че самата тя от сутрин до вечер бе заета. Е, какво, да не би да ми е трудно да поседя вкъщи? И то сам. Няма никакъв проблем!

— Добре, ще си остана вкъщи, само че няма да вдигам телефона. Ако има нещо, обаждай ми се по мобилния, разбра ли?

— Разбрах — учудено рече Лина. — Криеш ли се от някого?

— Господи, естествено че се крия — от майка ми! Ако научи, че съм в града, ще поиска да отида при нея за лекарството и след това ще започне да ми вади душата, че имам неправилен начин на живот. Вчера пред родителите ти се въздържаше да го направи, но когато сме насаме, ще ми изпие мозъка.

Ние събрахме заедно дрехите и бельото на сина си, проверихме дали всички учебници и тетрадки на Женя са в чантата му и аз ги изпратих до колата.

— Не стой гладен — наставляваше ме Лина, — хладилникът е пълен с храна, стопли си месото в микровълновата печка и яж от салатите, защото ще се развалят.

Когато се върнах в апартамента, се замислих как по-добре да използвам времето, докато чакам. Май че трябваше да приготвя нещата, от които щях да имам нужда на вилата, за да мога веднага да грабна чантата си и да замина. Около двадесетина минути се занимавах с това, защото октомври и април бяха тежки месеци за приготвяне на багаж. Ами ако завали дъжд? Ами ако падне сняг? Ако има киша до колене? А ако времето е сухо? А ако има поледица? Ако пък се затопли до петнадесет градуса? През лятото и през зимата събирането на багажа ми отнемаше точно пет минути, но разгарът на пролетта и есента винаги криеше опасности от резки температурни промени.

И ето — чантата беше готова. Сега май вече можех да седна зад компютъра и да вкарам онзи текст, който бях написал на ръка в бележника си. Тъкмо щях и да го редактирам. Стилните грешки се виждат много по-добре в печатния текст, отколкото в ръкописния. Включих компютъра и пристъпих към работа.

Поправките бяха много, защото думата си бе казала и бързината, с която бях записвал текста, седейки във влака или по масите в бистрата. Като свърших с три от петте откъса, направих преглед на продоволствените запаси, притоплих си едно голямо парче месо и го погълнах, гарнирано с две различни салати. Полях това с една половинлитрова чаша чай с лимон и домашни бисквити, оставих мръсните чинии в мивката и хукнах обратно към компютъра и бележника си. Вдигнах глава едва когато звънецът на входната врата настоятелно задрънча. Работниците пристигнаха. Колко ли беше часът? Майко мила — пет и половина! Браво, Корин, здравата си поработил!

Внасянето и складирането на строителните материали отне още половин час, работниците бяха само двама и им се наложи поне десетина пъти да сноват между паркирания долу пикап и апартамента. Най-сетне си отидоха. Аз прехвърлих на дискета плодовете на днешния си труд и я мушнах във велурената си чанта заедно с лаптопа и бележника си. За всеки случай сложих и няколко празни дискети. Огледах се. Май че бях взел всичко, нищо не бях забравил. Можех да тръгвам.

Ремонтираният ми „Форд Мондео“ си стоеше в гаража, чист и измит. След катастрофата бях ходил на вилата само веднъж и бях забелязал, че на площад „Комсомолски“ се бе появил супермаркет „Рамстор“, който не фигурираше в паметта ми от преди. Чудесно — оттам щях да се запаса с хранителни продукти и хубава бира.

Отдавна вече бях пресякъл „Калцевая“ и до вилата ми оставаха около двадесет километра. По пътя нямаше много коли, защото всички, които предпочитаха да прекарват почивните дни извън града, бяха заминали преди обед или още в петък вечерта. Моят форд се движеше пъргаво и игриво, подрънквайки с натоварените в багажника и на задната седалка буркани с храна и бира. Сред запасите ми имаше и безшумни пакети, но те бяха далеч по-малко. Не обичах да готвя, затова предпочитах да купувам всякакви консерви, които можех само да отворя и веднага да изям. Е, в краен случай — да ги притопля. Господи, ами вода! Ама че съм разсеян, всичко купих, а забравих да взема вода. Нищо, по пътя има павилиони, от които, разбира се, не бих

рискувал да купя алкохол — особено след събитията в санаториума, но вода можех да си взема.

Спрях още до първия павилион, който се изпречи пред погледа ми, изключих мотора, приближих се до прозорчето на витрината и се заоглеждах какви марки вода има, като се и чудех каква опаковка да взема — дали от половинлитровите бутилки или от петлитровите галони. Някъде иззад павилиона се появиха две фигури, на които не обърнах внимание, докато не чух пиянските им просташки гласове:

— Я виж, цял магазин си има. Ами бирата колко е! Направо да се удавиш.

Разбрах, че се обсъждат наличните продукти в купето на моята кола. Не биваше да се намесвам и може би всичко щеше да се размине. Ако започнех да реагирам, първо щеше да възникне словесна престрелка, а после — не дай боже! — да започне и сбиване. Какъв дявол ме накара да спра точно до този павилион! Какво, да не би да няма други? Господи, защо съм такъв кутсуз?

— Ако обичате, два галона вода „Свети извори“ от по пет литра. — Протегнах парите през прозорчето и се учудих, че гласът ми не трепери, макар вътрешно цял да се тресях.

Продавачът мълчешком взе банкнотите и се скри в дъното на павилиона.

— Ей, бащице, що не разделиш това имане с по-малките си братлета?

— Не е хубаво така, татенце — подхвана вторият глас. — Плюскаш, я колко манджи си наградил, ще се пръснеш, ако излапаш всичко това сам. И толкоз биричка не можеш изпи с едно гърло. Що ли ей сегичка не ти приватизираме туй-онуй, ама ти не се бой — няма да боли.

— Аха! — отново се включи вторият. — Нищо няма да усетиш. Било твое — станало наше.

С тези думи единият от младежите отвори задната врата и аз се проклех за това, че не бях заключил колата и не бях задействал алармата. Ако сега пиццалката започнеше да вие с всичка сила, тези боклуци щяха да изчезнат като отнесени от вихъра. Добре че поне извадих ключовете от таблото и ги пуснах в джоба си. Очевидно нямаше защо да разчитам на мълчаливия продавач, тъй като тук той беше сам и нямаше никакво основание да влиза в конфликт с пияните

дебили. Защото дори и да ме набиеха и ограбеха, аз щях да си замина, а той оставаше тук.

Стоях като вкаменен и гледах как единият от младежите, превит на две, се вмъкна в купето, за да вземе една опаковка бира. „Така ли ще си седиш?“, мерна се в ума ми и това беше последната съзнателна мисъл в главата ми.

Всичко останало се случи съвсем машинално. Вдишване, издишване, въображаема окръжност, ръката отпусната... Нечовешкият вой, който прониза ушите ми, остана неосъзнат за мен, защото не схващах, че крещи онзи, когото бях ударил. Нещо повече — дори не можех да кажа със сигурност кого бях ударил и кой точно от показаните ми от Телето удари му бях нанесъл. Аз, неподвижно застаналият пред павилиона интелигентен, немного млад и абсолютно неагресивен писател Андрей Корин, се бях превъплътил — дори не превъплътил, а мълниеносно се бях превърнал — в друг човек, в онзи, на когото му *харесваше да бие*, и бях извършил всичко онова, на което ме бе научил добродушният телохраниел Гриша.

Младежът, който се бе вмъкнал в колата, трмаво се обърна и се олюля, тъй като не беше трезвен и по тази причина зле координираше движенията си.

— Ей, к'во... — опита се да каже нещо той, но след секунда вече се търкаляше до задната гума.

От страничната стена на павилиона се отвори една врата, продавачът, който продължаваше да не произнася нито дума, изнесе и остави на асфалта три петлитрови бутилки с вода и ми подаде рестото. Аз — Корин — продължавах да стоя неподвижно, а аз — Боеца — с наслада ритнах първо единия, после другия алкохолик-обирджия и бавно се върнах на мястото си. „Ами това е, приятелю — спокойно каза Боеца на Корин, — взимай си водата и да вървим.“

Отворих багажника, сложих там галоните, запалих мотора и потеглих. Вкаменелостта ми започна да преминава, а усещането бе като след посещение при зъболекар. Започна да ми се повдига. Зави ми се свят и бях принуден да спра, за да дойда на себе си. Тухлата с гръм и трясък излетя от зидарията, стената рухна и руините ме затрупаха.

Аз си спомних.

ГЛАВА 16

До вилата стигнах едва-едва, дори като че ли по-бавно, отколкото ако бях вървял пеша. Изобщо не можех да се съсредоточа и да взема каквото и да било решение. Къде все пак трябва да отида — на вилата или в града? И ако отида в града, то при кого? И какво да кажа? Или не бива да казвам нищо на никого и трябва кротко да си седя в уютната си извънградска къща, докато обмисля всичко, което се бе случило? Или няма нужда да го обмислям, а просто трябва да се направя, че нищо не се е случило и спокойно да допиша книгата си? Или пък ще е по-добре да го обмисля и да си мълча?

И изобщо: как ще живея оттук нататък? Какво трябва да правя с всичко това?

От гледна точка на средностатистическия мъж, аз се държах странно и това дори бе меко казано. Интересуваше ме Ана. Много ме интересуваше. Изпитвах необяснимо влечение към нея и в същото време също толкова необяснимо странях от нея или защото бях напласен от разказите на Мария, или защото ме отблъскваше нейната затвореност и отношението ѝ към децата и по-точно — към възпитанието им. Всяка сутрин правех дълги разходки с оздравителна цел около селото и тези разходки неизменно завършваха пред къщата, където живееха многодетната майка и самотната старица. И всяка сутрин, изпълнен с решителното намерение да отида при Ана, да се запозная по-отблизо с нея и да я разговоря, аз завивах зад ъгъла и влизах при Мария. Пълна глупост!

Днес събрах сили, примижах и блъснах портичката срещу верандата на Ана. Вероятно и този път щях да свърна към вратата на старицата, но забелязах, че младата жена измъква от къщата нещо тежко. Е, можех ли да не ѝ помогна! Ние издърпахме заедно на верандата един огромен стар бюфет, който, доколкото си спомнях, стоеше в кухнята.

— Благодаря! — Ана се хвана за кръста и виновно се усмихна. — Реших да боядисам бюфета, че вече ми става зле само като го погледна. Не искам да мажа с боята вкъщи, защото много силно мирише, а там има храна, пък и Еспера не понася миризмата на химикали. А тук, на верандата, миризмата няма да се усеща толкова силно, а и по-бързо ще изсъхне.

Забелязах две затворени бели кутии с боя. Ако се вярваше на етикетите, едната бе маслиненозелена, а другата — небесносиня. Какво, да не би да се канеше да боядисва тази развалина в два цвята? Оригинално!

Ана сякаш улови погледа ми и отново се усмихна:

— Днес имам ден на голямото художество. След като вече съм купила боя, значи ще боядисам всичко, което е за боядисване. И бюфета, и верандата. Само че не мога да реша кое в какъв цвят да направя. Вие как мислите, дали ще е много претенциозно, ако верандата е небесносиня? Или ще е по-добре да я боядисам в маслинов цвят, а бюфета да направя небесносин? На мен не ми харесва нито единият, нито другият, но в магазина имаше само тези два цвята.

— А вие какви цветове бихте предпочели? — поинтересувах се аз. — Ако имаше голям избор, какво бихте купили?

— Аз ли? — Ана се замисли. — Вероятно за бюфета щях да купя боя с цвят на глина, а за верандата — черна.

Отговорът ѝ направо ме потресе. Кой боядисва дома си или дори някоя част от него в черно? В живота си не бях виждал такова нещо. И какво удоволствие има в това да седиш на верандата край масичката с чашка кафе или чаша вино в ръка и да виждаш около себе си черна стена, черен под и черни перила? Нищо не разбирах.

— Имате своеобразен вкус — отвърнах предпазливо. — Не съм имал случай да видя боядисани в черно веранди.

— Аз — също. — Тя леко въздъхна и се разсмя. — Зная, че не е прието, но много ми се иска.

— И защо? Откъде се взе това ваше странно желание?

— На черен фон жената винаги изглежда като бледолика блондинка, дори когато е смугла и тъмнокоса. Изобщо на черен фон по-малко ще се забелязва, когато изглеждам зле, когато лицето ми е посивяло, а очите ми са хлътнали.

— Вие винаги изглеждате прекрасно! — Побързах да ѝ направя комплимент, но дълбоко в душата си бях изненадан от Ана: тя имаше вид на толкова необикновена, толкова несравнима с никого, странна и загадъчна личност, а в действителност се оказа най-обикновена жена с най-обикновени женски желания и стремеж винаги да изглежда красива. Виж ти как се бях заблудил!

— При Мария ли отивате?

Въпросът ѝ прозвуча дежурно, не долових в него никакъв скрит смисъл и тъкмо се наках да ѝ отговоря утвърдително, когато най-неочаквано излъгах:

— Не, просто се разхождах, видях ви да измъквате бюфета и дойдох да ви помогна. А искате ли да ви помогна в боядисването?

Това пък откъде ми хрумна? Предложението за помощ излетя от устата ми против собствената ми воля и сега не знаех какво да правя с него. За тази сутрин имах съвършено други планове и битовото художество по никакъв начин не влизаше в тях. Ана изпитателно ме погледна.

— А можете ли да боядисвате? Мислех, че композиторите могат само да свирят на музикални инструменти.

Честно казано, никога в живота си не се бях занимавал с бояджийство, но това едва ли беше кой знае колко сложно. С какво ги правеха тези работи — с четка, с валяк или с нещо друго?

— Ами вие ще ме научите — заявих самонадеяно. — В крайна сметка можете да ми възложите по-лесната работа. При всички случаи още две ръце няма да са ви излишни.

Охо! Вече я уговорях да приеме помощта ми, като че ли за мен това беше въпрос на живот и смърт. И как ли тя съумява да постигне това, че само с няколко думи успява да накара мъжете да вършат всичко, от което има нужда, и то така, че тези наивни идиоти да го смятат за върховно щастие и сами да се натискат да го вършат.

— Добре — леко кимна Ана, — ще ви дам валяка и ще боядисате стената на верандата. А аз ще се заема с бюфета.

Захванахме се с боядисването. Не бих казал, че при мен нещата се получаваха добре, а освен това миризмата на боята наистина си я биваше. Аз движех нагоре и надолу дръжката с монтирания върху нея валяк и се проклинах за възникналата неизвестно откъде у мен отзивчивост, която се обърна в моя вреда. И за какво ми беше

притрябвала тази Ана! Нека другите да се въртят около нея на табуни, аз нямах работа тук. Защо аз, известният композитор, човекът с разклатено здраве, който наскоро бе прекарал остра хипертонична криза, висях тук, правейки се на бояджия, вместо да се отдам на приятния разговор със старицата, която имаше оригинално мислене, съпроводен с пийване на кафе, придружено от вкусни, току-що извадени от фурната бисквити? Въпросът беше прост, но нямаше отговор.

— Ана, къде са децата ви? — попитах, воден от мисълта за това, че по време на домашен ремонт на майката трябва да помагат именно те, а не някой съвършено чужд човек.

Тя равнодушно сви рамене:

— Разхождат се, играят. Еспера, както винаги, е при Мария, а останалите се занимават със своите си неща.

— А вие изобщо ли не се притеснявате за тях?

Ана ми хвърли леко учуден поглед:

— А трябва ли да се притеснявам? Никой няма да им направи нищо лошо. Зная, че вече са ви казали това. Тогава защо пак питате?

— Друго имах предвид. Струва ми се, че като майка би трябвало да се безпокоите за това, че би било добре вашите деца да получат пълноценно образование. А те дори не ходят на училище. Само Еспера обича да чете, другите по цял ден се мотаят без работа. Те дори не са научени, че трябва да помагат на майка си в домакинството. Наистина ли не се тревожите, че растат напълно непригодни нито за живот в семейството, нито за живот в обществото?

Последва ново свиване на раменете, само че този път тя дори не се обърна към мен и ми отговори, без да спира да прокара тънката четка по сложните извивки, издадености и вдлъбнатини, които украсяваха вратичките на бюфета:

— Нима децата трябва да помагат на родителите си единствено защото родителите им настояват за това? Децата трябва да помагат само тогава, когато душата им го поиска. Когато сами осъзнаят, че да се помага, е хубаво, че то носи радост и удоволствие. И когато детето разбере това, родителят ще бъде щастлив да приеме помощта му. А иначе би било робски труд под заплахата от пръчка и пукната пара не струва онзи родител, който ще приеме такава помощ, знаейки много добре, че детето му се ядосва, задето не са го пуснали да се разхожда с

приятели или да иде на кино, че негодува и не изпитва ни най-малко морално удовлетворение, докато помага на майка си.

— Разбира се, права сте — съгласих се аз, — но ми се струва, че на възрастта, на която са вашите деца, те вече би трябвало да разбират това. Да, едно петгодишно дете не може да осъзнава и да разбира каква радост носи помощта, която оказва на майка си и баща си, но около дванадесетата си година според мен вече е време децата да са достатъчно пораснали, за да осъзнават доста неща. И точно това имах предвид, когато ви попитах дали не се тревожите, че те не ви разбират.

— Вие казахте: „Около дванадесетата си година вече е време децата да са достатъчно пораснали, за да осъзнават доста неща.“ А кой е казал, че вече е време? Къде е написано това? Кой е установил тази норма? А пък и аз чудесно мога да се справям сама, ако децата започнат да ми помагат, ще се почувствам стара и немощна. Впрочем Мария всеки ден събира гости на обед и отлично се справя без чужда помощ.

Мария, отново Мария! Отчетливо долавях влиянието на старицата дори и в думите на Ана. Интересно — как Мария успяваше да набие в главата на съседката си своите идеи, след като те почти не контактуваха? Вече няколко поредни дни седях у старицата от сутрин до вечер и през цялото това време Ана само на два пъти надникна буквално за минутка, за да почерпи съседката си с прясно изпечен сладкиш и да повика Еспера вкъщи. Съвместните седенки явно не бяха приети при тези две обитателки на една и съща къща. Кое то впрочем също бе странно. Защото ако Ана не бе глупава жена, на нея би трябвало да ѝ е интересно да разговаря надълго и нашироко с Мария. Може би преди те бяха общували много повече, но после черна котка бе пресякла пътя помежду им. Случваха се такива неща. Вярно, нито веднъж не бях чул от Мария и една лоша дума за Ана, но това говореше само за съобразителността и деликатността на старицата и в никакъв случай — за липса на конфликт.

— Кажете ми, Ана — реших се все пак да задам въпроса, който толкова ме измъчваше, — спомняте ли си онзи мъж, с когото танцувахте на бала преди няколко дни?

— Разбира се. — Обърна се и ме погледна право в очите с усмивка на уста. — Той умря, почина, чух за това по телевизията. Искате да ме попитате как се чувствам след всичко това ли?

— Ами... общо взето... — В един миг подходящите думи излетяха от главата ми, тъй като, признавам си, не очаквах такава прямота. — Навярно е много тежко: да знаеш, че всеки мъж, който се влюби в теб, непременно ще умре.

Ана звънко и мелодраматично се разсмя:

— Колко интересни неща говорите! Всеки мъж, който се влюби в мен, непременно ще умре... Всички мъже непременно ще умрат — това е закон, така е устроен животът. Вие също ще умрете. В този смисъл върху мен не пада никаква отговорност. Просто онези мъже, които поискат да ме завоюват, да ме увлекат, да ме омъжат за себе си и други такива — тези мъже ще умрат малко по-рано. Но какво значение има дали ще бъде по-рано или по-късно, все едно — резултатът е един и същ.

— И на вас изобщо ли не ви е мъчно за тях? — учудих се от този откровен цинизъм.

— За тях ли? Не, не ми е мъчно. Самите те го искат. Те бяха честно предупредени и от хората тук, и от мен самата. Но направиха своя избор. Защо трябва да съжалявам за хора, които са направили своя съзнателен избор и са готови да пожънат плодовете на своите решения? Според мен такива хора заслужават не съжаление, а уважение.

— А вие? Нима не ви е мъчно за самата вас?

Ана ме погледна с нескрито изумление:

— Защо трябва да ми е мъчно за самата мен? Да не би при мен нещо да не е наред?

— Но вие не можете да обикнете никого. В смисъл, не, не е така... — Отчаяно се оплитах в думите, опитвайки се да изразя токущо родилата се в главата ми мисъл. — Вие може да срещнете мъж, към когото да се устреми цялата ви душа, но ще знаете, че ако той отговори на чувствата ви, в най-близко време ще умре и вие отново ще останете сама. Имате само два пътя: или да го обичате и да го принесете в жертва на прокобата, която тегне над вас — и в резултат на това да изгубите любимия си, или да не допускате любовта в сърцето си и стиснала зъби, да зачеркнете този мъж от живота си. Нима тази участ не е страшна?

Тя внимателно остави четката върху парче картон до кутията, направи няколко крачки и седна на стъпалата, които водеха към

верандата.

— Прав сте — изрече тихо, загледана някъде в далечината: или в къщата от другата страна на улицата, или в птицата, скрита в гъстата корона на дъба. — Но никой никога не е подхождал към това така, както подходате вие. Всички говорят само за случващото се с хората, които се сближават с мен. А за това как живея аз и какво става с мен — не мисли и не говори никой. Вие сте първият. Знаете ли, в моя живот никой никога не ме е съжалил. Нито веднъж.

— Защо? Защото до вас не са били онези, които биха могли да ви съжалят и да ви съчувстват, така ли?

— На никого и през ум не му е минавало, че имам нужда от съжаление и съчувствие. Всички си мислят, че щом съм толкова силна, самостоятелна, щом никога не се оплаквам, не плача и не хленча — значи при мен нещата са наред. А вие бихте ли могли да ме съжалите?

— Вече го направих.

Аз също оставих валяка и седнах на стъпалото до Ана. Тя най-неочаквано се облегна на мен и притисна чело в рамото ми. Внимателно я прегърнах през раменете и започнах леко да я поклащам, сякаш люлеех дете. Разголената ѝ ръка беше студена, но този път не ми се стори ледена. Беше просто хладна. Ние си седяхме така прегърнати и леко се полюлявахме, а аз се улових да мисля, че в тази прегръдка няма нито капка еротика, нито грам чувственост. Бях престанал да виждам в Ана желаната красавица. Странно, но в този момент я усещах като приятел.

Тъкмо в този миг в мен предателски заговориха съмненията: дали не съм се приближил твърде много до Ана? Та нали злата съдба не знае с какви намерения и с какви мисли я прегръщам сега. И току-виж, решила, че и аз трябва да падна в жертва на необяснимата трагична закономерност?

Неволно се отдръпнах и свалих ръката си.

— Е, какво, ще продължаваме ли? — В гласа ми навярно е имало твърде много подправено безгрижие и Ана разбра за какво си мисля.

Стана и отново се залови за четката. Аз също се заех с моя валяк, но сега вече разговорът ни потръгна много по-оживено и се насочваше към всичко, на което можеше да попадне освободената и неограничавана от нищо мисъл. Започнахме оттам с какво се отличава любовта от съжалението и какво общо има между тях и завършихме с

проблемите около отглеждането на цветята и овошките. Ана споделяше с мен собствения си опит, а аз ѝ разказвах за градинския и парковия дизайн в различни страни по света, в които бях ходил през дългогодишните си пътувания по гастроли. Когато Ана свърши с боядисването на бюфета, а аз — с боядисването на стената, ние се захванахме заедно с перилата и пода на верандата и не преставахме да си бъррим.

— Благодаря ви, толкова ми помогнахте! Заедно се справихме много по-бързо и тъкмо ще успея да приготвя обеда. Ще останете ли?

Стори ми се, че Ана говори искрено и че ще се радва, ако не си отида веднага.

— С удоволствие. — Не можех да си изкривя душата. — Да ви помогна ли с нещо?

— Не мога повече да злоупотребявам с услужливостта ви. — Поклати глава с усмивка. — Знаете ли какво? През това време идете при Мария и си починете, тя ще се радва да ви види. А когато обедът бъде готов, ще ви повикам. Всъщност... — Ана погледна часовника си и се замисли. — Обеда май сме го пропуснали, а до вечерята няма да издържа, толкова съм гладна. А вие?

— Умирам от глад — развеселено си признах и аз. — Какво предлагате?

— Тогава идете да доведете Мария, нека тя вземе всичко, което вече е успяла да приготви, и елате тук. А аз ей сега бързичко ще погледна какво мога да притопля и какво може да се яде студено.

Бях поразен от увереността, с която Ана даваше заповедите си. Като че ли нито за миг не се съмняваше, че Мария ще приеме поканата ѝ и ще дойде. Но аз бях обзет от съмнения: ами ако Мария току-що бе свършила с обеда си и не беше гладна? Ако беше в разгара на приготовленията на ястията за вечеря със своите гости? Или ако просто нямаше настроение да гостува у съседката си? Щях да изпадна в много глупаво положение.

Но опасенията ми се оказаха напразни. Издокараната в розова дантелена рокля, пристегнатата с червено коланче, старица веднага подскочи, изтича в кухнята и започна да подрежда върху един огромен поднос чинии с нарязано на парчета студено месо и някакви салати.

— Колко навреме! — нареждаше тя, докато отваряше вратичките на шкафчетата и слагаше в отделен пакет кифлички с мая, бисквити и

парчета от вчерашния сладкиш с плънка, с който ме бе черпила предния ден. — Нахраних Еспера, а аз се загледах във филма по телевизията и реших да изчакам, докато свърши. Но филмът се оказа дълъг, две серии, ала беше толкова интересен и така завладяващ, че не можех да откъсна очи. Хем бях гладна, хем исках да гледам филма и седях и се разкъсвах между желанията си. Тъкмо свърши и вие дойдохте. Трябва да си купя още един телевизор и да го сложа в кухнята.

Тъй като на верандата временно не можеше да се седи, ние изнесохме масата и столовете направо в градината на къщата от страната на Ана. Получи се страхотен пикник! Двете жени — едната стара, другата млада — заедно представляваха прекрасна двойка събеседници, допълвайки и отразявайки се една друга. Не помня кога за последен път се бях смял толкова много. И обикновената, набързо притоплена вчерашна храна ми се стори изумително вкусна и несравнима с никакви ястия, дори и от най-изисканите ресторанти. И въздухът бе толкова свеж и ароматен, какъвто не го бях усещал нито предния ден, нито когато и да било друг път. А отгледаните от Ана цветя бяха най-красивите и най-ярките на света. И двете жени, с които бях седнал на една маса, в този миг бяха за мен най-любимите, най-умните и най-красивите. Бяха най-скъпите ми същества на земята. Изглежда, бях изпаднал в еуфория.

В един момент разбрах, че е време да се сбогувам. Не, моите дами не бяха посърнали, не бяха започнали да си поглеждат часовниците, не бяха подхванали разговор за работата си. Просто изведнъж разбрах, че е време. Че ако остана тук още половин час, цялото очарование ще рухне и ще помръкне. Не зная откъде се взе това чувство, но бе осезаемо и настойчиво.

Станах.

— Благодаря ви, мили дами, за прекрасното прекарване.

— И ние ви благодарим — почти в един глас отвърнаха те и се разсмяха.

Без да разбирам какво става с мен, аз най-неочаквано се наведох и целунах поред и двете по бузите. Тази на Мария беше топла, мека и сбръчкана, а на Ана — твърда и хладна.

Отдалечих се от затворената портичка, без да се обръщам, но със сигурност знаех, че те гледат след мен.

Работата малко ме отвлече, но когато завърших епизода, отново хлътнах в студената дупка на безизходицата. Какво да правя? Как да живея с всичко, което се стовари върху мен?

Излизаше, че от всички, които ме заобикалят, можех да се доверя само на двама души. Но към единия от тях не бих се обърнал за помощ дори да ме застрашаваше смърт. Оставаше само един човек. Всичко на всичко — един... Ако онова, което ставаше с мен, се случваше в книгата ми, естествено щях да накарам героя си да обърне колата още преди да е стигнал до вилата си и да се понесе към града при онзи единствен човек, на когото все още можеше да се довери. Но едно беше в книгата ми, където героят бе действителен, активен, енергичен и положителен във всякакъв смисъл на тази дума човек, а друго — в живота, където всичко вършех единствено аз: пасивният, затворен, непонасящ никакви неразбирателства и никакво изясняване на отношенията човек. Сладкото бонбонче, Златното момче, което иска да се харесва на всички и не търпи лошо отношение към себе си. И ето докъде се докара, Златно момче, докъде стигна със своето желание да се харесваш и да се скриваш. Онова, което се бе случило с мен, беше плод единствено на моите постоянни напъни да бъда Бонбонче и на непрекъснатия ми страх да бъда онова, което в действителност бях.

И какъв наивен идиот съм бил, когато през цялото лято отчитах ставащите в мен промени, радвах им се и тайно се надявах, че ще мога да започна нов живот! Спомних си как се чувствах, докато летях към Франкфурт и самонадеяно си повтарях наум: „Имам достатъчно сили, за да реша проблемите си и да преодолеея трудностите. С всичко ще се справя.“ Автомобилистите имат такова понятие: *фалшивият кураж на първата година от шофирането*. Това е, когато на човек започва да му се струва, че може всичко и че не го е страх дори от дявола, когато губи предпазливост и се поддава на съблазънта на наглата си, безразсъдна смелост, макар че в действителност умее всичко на всичко да потегля от място, да превключва скоростите и да спира. Същото се бе случило и с мен. Бях решил, че ако мога да преодолеея неприязънта си към физическите натоварвания, ако отслабна, ако стана мъничко посилен и ако се науча повече или по-малко сполучливо да нанасям два-три от най-простите удари — значи вече съм станал друг човек. Значи

повече не се страхувам от конфликти, предприемам смело авантюри и въобще сега животът ми е тръгнал по друг начин. Нещо повече — смятах, че мога да го насоча в което и да е русло, стига само да поискам.

Но днес осъзнах, че на четиридесет и шест години не мога да започна да живея така, сякаш предишния ми живот го е нямало. Имаше го. И беше точно такъв, какъвто си го бях направил и подредил самият аз, изхождайки от собствения си характер. Бях разкопал земята, бях посадил растенията и бях отгледал градината — и тази градина вече не можеше да стане друга. Тя дори не можеше да бъде изсечена. Бях принуден да доживея дните си точно в тази градина и в никоя друга и ако тя изведнъж бе престанала да ми харесва, това си беше мой проблем — да съм помислил по-рано и да съм посадил други цветя. Никакви промени във физическата ми форма, никакъв фалшив кураж на новака-физкултурник не можеха да преправят тази градина и да накарат цветята да замиришат по друг начин.

Около единадесет часа вечерта се обади Муся.

— Всичко при теб наред ли е? — попита разтревожено.

— Да — вяло се отзовах аз. Нямах сили за разговори, пък и нямах желание да говоря.

— Защо не ми се обади? Нали се разбрахме да ми звъниш по два пъти на ден — сутрин и вечер.

— Залисах се в работа. Току-що завърших епизода. Сега ще пийна малко чай и ще си легна да спя.

— Добре. — В гласа на Муся се долавяше явно облекчение. — Утре не забравяй да ми се обадиш, разбра ли? Ако не ми звъннеш, ще бъда принудена да дойда, за да се убедя, че всичко е наред.

— Ще ти звънна, не се притеснявай. И няма нужда да идваш — нали има телефони! Винаги съм достъпен по мобилния.

— И през ум да не ти е минало да го изключиш! — заплаши ме на сбогуване Самката на Гепарда.

През нощта не успях да дремна и десет минути. Мислите безредно се рояха в главата ми, предприемайки отчаяни опити да се подредят в някаква повече или по-малко стабилна конструкция. Но конструкцията не се получаваше, по-точно получаваше се, но беше уродлива, килната настрани, ту без прозорци, ту без покрив, ту без врати. Да, мозъкът ми нямаше кой знае какви навици да прави

системни анализи и вероятно по тази причина не пишех и криминални романи. Ту си лягах, ту ставах и бродех из къщата, която за пръв път ми се стори огромна и страшна. Пих чай, бира, кафе, дъвках безвкусни сандвичи и чаках да настъпи утрото.

Едва бе разсъмнало, когато потеглих от вилата и в осем и нещо вече натисках звънеца на познатата ми врата. Последваха забързани крачки, щракване на ключалката и топъл аромат на шампоан, излъчван от мокрите, току-що измити коси. И още — дъх на канела, която тя слагаше в кафето си.

— Ти се върна... Господи, какво щастие! Спомни си, така ли?

Пред мен имаше тръпнещи устни и очи, пълни със сълзи. Само че сега в представите ми това изобщо не се свързваше с треперещите тичинки на мимозата. Елена, скъпа моя, любима... Щях да те загубя завинаги, ако не бях си спомнил. Ако паметта ми не се бе възвърнала, щях да живея дълго и щастливо, без да подозирам, че на света съществуваш ти и че съществува още и моят кошмар. Но тя се възвърна и аз вече ще бъда с теб. И с всичко останало. Какво по-хубаво от това?

— Кога?

Винаги я бях разбирал от половин дума, впрочем, както и тя — мен. Нямахше нужда да задава целия въпрос.

— Вчера. Пътувах за вилата, канех се да поработя върху книгата си. Спрях до един крайпътен павилион, защото трябваше да си купя вода. И в този момент ми налетяха двама алкохолици и се вмъкнаха в колата ми — искаха да ми вземат храната. — Говорех с кратки и насечени фрази, притискайки Елена към себе си и вдишвайки дълбоко скъпите за мен аромати. — И тук се случи нещо... неочаквано. Помниш ли Гриша, който седеше на нашата маса?

— Да, разбира се, помня го.

— Той ме понаучи на това-онова. Общо взето, ударих първо единия, после другия. Не съм герой, Лялка, просто младежите бяха толкова пияни, че всеки би могъл да се справи с тях, ако събере смелост да ги удари. И не е чудно това, че се справих с тях, а това, че вдигнах ръка срещу тях, че събрах смелост, разбираш ли? Те вече се търкаляха по земята, а аз отгоре на всичко ги и ритнах. Защо? Защо постъпих така? Нима ми се беше приискало да се погавря с тях? Откъде се взе у мен това низко, отвратително желание? Че аз никога в

живота си не съм се бил. Пътувах и мислех за това. И изведнъж си спомних.

Тя се отдръпна и ме погали по бузата.

— Екзистенциална ситуация — тихо рече Елена. — Съвсем същата, както тогава. Попаднал си в ситуация, в която животът ти е бил застрашен от реална опасност. Можел си да загинеш. И ситуацията е продължила достатъчно дълго, за да ти подейства. Мигновеният страх невинаги е достатъчен, но ако ситуацията продължи поне няколко десетки секунди, в психиката настъпват значителни промени.

Както тогава...

... Аз се търкалях на влажната от дъжда земя, опикан и осран от страх, а те се гавреха с мен и ме ритяха. Всичко от съдържанието на джобовете и чантата ми, което изобщо имаше някаква стойност, вече бе преминало в техни ръце. Това не бяха истински бандити и възможността да откраднат колата ми не ги вълнуваше, макар че ключовете висяха на таблото. Интересуваха се от доста по-прости неща, в смисъл от онова, което можеха бързо да пласират на половин цена, и, разбира се — от наличните ми пари. Бяха четирима млади чакала на по осемнадесет години, яки говеда, зловни, агресивни и тъпи, които ми налетяха точно както онези, вчерашните, изскачайки иззад павилиона, до който бях спрял, за да си купя ментови бонбони „Холс“, защото по пътя започна да ми смъди гърлото и да ме боли, когато преглъщах.

Отначало се опитвах да се съпротивлявам, но те бързо ме събориха — мен: дебелия, тромавия, човека без спортна форма и не в първа младост. Помъкнаха ме към вътрешността на крайпътната горичка, по-далеч от шосето, но можеха и да си спестят това, защото вече беше съвсем тъмно, а нашите шофьори не бяха камикадзе и нямаше да спрат, ако видят сбиване край канавката. Отначало, докато все още можех да говоря, аз се опитвах да се споразумея с изродите, призовавах ги към здрав разум, към проява на съвест, дрънках им някакви глупости, на които, доколкото разбирах, такива типове не реагираха, а дори и да реагираха, то бе съвсем не по начина, по който очакваш. Те освирепяваха направо пред очите ми и с всеки следващ удар ставаха все по-зли и все по-страшни. Не зная в какъв момент и по каква причина престанаха, защото бях загубил съзнание, а когато се свестих, тях вече ги нямаше.

Аз продължих да лежа, докато не почувствах, че мога да се вдигна на колене. След това още неизмеримо дълго време събирах сили, за да стана и да постоя прав, облегат на едно дърво. Ризата на гърдите ми беше съвсем мокра, прокарах ръка по нея и в носа ме удари миризмата на урина. Разбрах, че към последния акт на тяхната гавра спадаше и това... Представих си как съм се търкалял в мокрите си вонящи панталони, а онези гадове бяха пикали върху мен — и заплаках от отвращение и унижение. Цялото тяло ме болеше, но дори не чувствах това, защото над всичките ми усещания вземаха връх слабостта и душевната ми болка. Едва-едва, крачка по крачка, се добрах от дървото до колата си, която — неизвестно защо — никой не беше откраднал. Впрочем само след минута разбрах каква е причината.

Щом ме забележа застинал и почти легнал върху капака ѝ, продавачът — възрастен мършав кавказец — надникна от прозорчето на павилиона.

— Хвърлях по едно око на колата — съобщи ми той, — че то какво ли не става!

— А защо не извикахте милиция? — стенойки, проточих аз. — Нали видяхте, че ме бият.

— Как да я извикам? Нямам телефон, и сигнализация нямам. Тук съм сам, нощ е, разбираш. А те са четирима. Местни са, постоянно се навъртат насам. А аз искам да живея, трябва да храня семейство. С тях сме се разбрали, те не ме закачат и аз тях — също. А ти как си? Ще можеш ли да караш колата?

— Не зная, не съм сигурен.

— Искаш ли да затворя павилиона и да те закарам в болницата? На връщане ще спра някоя кола, тук минават много от нашите.

— Няма нужда...

— Защо да няма нужда? Как така да няма нужда? — кой знае защо, изведнъж се паникьоса продавачът. Вероятно имах такъв вид, че човекът се изплаши да не би да умра пред витрината му с бутилките и цигарите и реши да ме откара по-далеч отук. — Трябва ти доктор...

— Не ми трябва — прекъснах наставленията му аз. Малко ми поолекна и започнах да дишам с пълни гърди. — Наблизо съм, закарай ме до вкъщи, а пък там вече ще се оправя.

Кавказецът чевръсто заключи павилиона, окачи на затвореното прозорче картонена табелка с разкривен надпис — „Почивка по

технически причини 20 минути“ — и ми помогна да вляза в колата. Нямам представа защо в този момент дори и през ум не ми мина, че пускам зад волана на собствения си автомобил един абсолютно непознат човек, който, на това отгоре, с цялото си поведение и с думите си съвсем ясно ми даде да разбере, че нито е мой защитник, нито е мой помощник. След преживените болка, страх и унижение ми беше все едно. А когато съобразих какво става, реших, че дори да ме откара и в най-затънтеното място и да ме убие, за да отмъкне колата ми — на мен вече ми е безразлично.

Но той не се опитваше да ме отведе другаде, караше колата в строго съответствие с указанията, които му давах от седалката до него: надясно, направо, наляво, пак надясно. Ето я и моята къща, до нея оставаха двеста метра. Внезапно промених решението си и му казах да спре. Собственикът на павилиона се измъкна иззад волана и изчезна.

Колата стоеше пред къщата на Степан Феодорович, а всички прозорци на втория ѝ етаж светеха. Това означаваше, че Степан и жена му не спят. Щом видях светлината, изведнъж си помислих, че нямам никакви лекарства и че ако вкъщи ми стане зле, перспективите пред мен ставаха твърде мъгляви. Степан беше свестен човек и според уговорките ни, скрепени с материално възнаграждение, наглеждаше къщата и двора ни, когато там нямаше никого. Така и не можех да разбера защо го прави. Степан и жена му имаха син, който беше бизнесмен, и на мястото на селската им развалина бе вдигнал голяма двуетажна тухлена къща с всички удобства. Даваше им пари, зареждаше ги с храна, а те се хващаха за всичко, от което можеха да изкарат нещичко, както правят хората в гладни времена. Ту даваха стаи под наем на онези, които отсядаха тук, ту, ей на — поемаха ангажимента да наглеждат къщата ми.

Натиснах няколко пъти клаксона, без да излизам от колата. От къщата не се показаха нито Степан, нито жена му. Отново натиснах клаксона, този път — по-настойчиво. Най-сетне вратата се отвори, на верандата първо се появи една неясна фигура, после светна фенерът, който висеше пред входа, и аз видях непозната жена. Поредната квартирантка.

— Вие ли свирите? — достигна до мен гласът ѝ.

Жената продължаваше да стои на верандата, от колата я делиаха около двадесетина метра и тя говореше високо. Аз вероятно нямаше да

мога да извадя чак толкова силен глас и тя едва ли щеше да ме чуе. Показах се през прозореца и напрегнах гласните си струни, доколкото можех:

— Аз. Трябва ми Степан Феодорович.

— Той е в Москва.

— А жена му?

— Също. Синът им ги взе за две седмици да пазят апартамента му в града, докато той е на почивка със семейството си. Може би аз ще мога да ви помогна?

— Да, ако обичате...

Способността ми да говоря високо и ясно се изчерпваше с всяка произнесена дума и наистина се изплаших, че всеки момент ще припадна още тук, в колата. Жената, изглежда, усети, че не съм добре, защото слезе от верандата и бързо тръгна към портичката.

— Господи, ама вие сте много зле! — с ужас рече тя веднага щом зърна изкривената ми физиономия.

И в този момент аз осъзнах, че съм извършил катастрофална грешка, позволявайки на една непозната да ме доближи толкова много. От мен се разнасяше воня на урина и изпражнения. Господи, какъв срам! Още едно унижение, като че ли не ми стигаше онова, което се случи.

— Какво ви е? Кръвното? Сърцето?

— Нищо, благодаря — промърморих, обмисляйки трескаво как да постъпя. Ако бях зад волана, щях бързо да се сбогувам и да поема към къщата си. Но аз седях на съседната седалка. Да излезе ли? И да й дам да види мокрите ми изцапани панталони, та да разбере всичко? Не, за нищо на света! Превъзмогвайки болката, започнах трмаво да примъквам отпуснатото си пребито тяло на лявата седалка. Не успях веднага, но все пак се преместих.

— Извинете за безпокойството — избъбрих неразбираемо, — довиждане.

Изминах онези двеста метра до моята къща, с усилие излязох от колата, отворих портата, вкарах форда в двора и разбрах, че вече нямам сили да се занимавам и с вратата на гаража. Нищо — до утре можеше да постои навън, нямаше да се скапе от това. Виеше ми се свят и ми се наложи да се облегна на входната врата и дълго да ровя из чантата си, докато намеря ключовете от къщата.

— Ама вие сте много зле. — Гласът се разнесе съвсем наблизно, толкова наблизно, че в първия момент дори реших, че имам слухова халюцинация и че гласът на квартирантката на Степан звучи в главата ми. — Дайте ми ключовете, няма да можете да уцелите ключалката.

Топлите пръсти се докоснаха до ръката ми, взеха ключовете, вратата се отвори, грижливо ме преведоха през прага и ме настаниха на първото срещнато канапе, тъй като — слава богу! — в къщата такива имаше на всеки ъгъл. В представите на Лина точно малкото меко канапе е символът на градския комфорт и когато обзавеждаше вилата, тя се постара максимално да избегне всичко, което би могло да напомня за постройките по онези 600 квадратни метра извънградска площ, които навремето държавата разрешаваше да се купят: тук нямаше нито един стар предмет, изхвърлен от градското ни жилище, понеже е станал демоден или е овехтял. Всички мебели, домакинските прибори и дори спалното бельо бяха купени наново, специално за извънградската ни къща.

— Как се озовахте тук? — попитах аз, когато малко си отдъхнах и разгледах квартирантката, която се оказа красива едра жена на около тридесет или на малко повече години.

— Познах ви, Андрей Михайлович. Степан ми каза, че сте му съсед, показва ми и къщата ви и аз се досетих, че вие идвате точно тук. Видях, че сте много болен, а знаех, че у вас няма никой и ако ви се случи нещо, няма кой да ви помогне. Навярно не сте забелязали колко време губите за най-обикновени действия. А аз успях да се облека, да заключа къщата и да дойда дотук.

Ето как било! Оказваше се, че славата има и своите плюсове, и своите минуси. И утре тя щеше да разкаже на приятелките си как знаменитият Корин се е появил в къщата си, опикан и осран. Интересно — дали вонях много силно? Като че ли вече бях свикнал с миризмата и не я усещах, но дали я усещаше тя?

— Как се казвате? — попитах със слаб глас.

— Елена.

— Благодаря ви за грижите, Елена, вървете си. При мен всичко е наред.

— Не е вярно. Защо ме пъдите? Вие имате нужда от помощ — това е очевидно.

— Лекарка ли сте?

— Не, но...

— Именно. Още веднъж ви благодаря за грижите. Моля ви, вървете си вкъщи. Искам да остана сам.

Тя внимателно ме погледна и кимна:

— Добре. Ако ви стане лошо, веднага ми се обадете и аз ще дойда. Не се притеснявайте.

Елена си отиде, аз едва дочаках вратата да се затвори след нея и веднага се вмъкнах в банята, смъкнах мръсните си дрехи, натъпках ги в един найлонов плик, за да не се разнася миризмата, и ги мушнах в кофата за смет. На боклука, на боклука! Дори и да се изперяха до стерилна чистота, все едно — аз нямаше да мога повече нито да гледам, а още по-малко — да обличам тези парцали.

След това дълго и мъчително се къпах, борейки се с гаденето и световъртежа си. После се срутих в леглото и зарихах. А след това заспах.

Когато на сутринта се погледнах в огледалото, разбрах, че положението ми е доста тежко. Слязох по стълбата на първия етаж и затвърдих мнението си. Всичко ме болеше, дори онова, което нямаше как да ме боли, защото нервните окончания не достигаха дотам. Боляха ме дори косите и ноктите. Опитах се да си направя закуска, но след като само за приготвянето на чая загубих почти един час, защото от слабост бях принуден да присядам и да си почивам всяка минута, реших, независимо от всичко, да се обадя на квартирантката на Степан. Как ѝ беше името? Май че Елена.

Тя веднага дотърча, преди още да бяха минали и три минути. В ръцете си не носеше нищо от онова, което очаквах да видя: нито флакони с лекарства, нито апарат за мерене на кръвно налягане, нито термометър. Интересно — с какво ли се канеше да ми помогне? Да измие пода ли?

— Имате ли маса за масажи? — попита тя.

Аха, работата е ясна: вие, мадам, сте масажистка и смятате, че всички болести могат да бъдат излекувани с масажи. Номерът няма да мине, скъпа.

— Не.

— А кушетка без облегалка имате ли?

— Ама за какво ви е? — възмутих се аз. — Нямам нужда от масаж. Зле ми е, разбирате ли? Изпитвам слабост, вие ми се свят...

— Пребили са ви — с равен глас продължи Елена. — Нали виждам! И нямам намерение да ви правя масаж. Вие ме повикахте, за да ви помогна. Искате ли да го направя?

— Искам — измърморих недоволно, като при това вече съжалявах за своята необмислена крачка.

— Тогава хайде да помислим къде да ви сложа да легнете така, че да имам достъп до вас от двете ви страни.

— И след това какво ще ми направите?

— Ще ви лекувам — кратко отговори тя, докато оглеждаше мебелите в стаите на първия етаж.

Най-сетне Елена откри онова, което можеше да й свърши работа, и ми нареди да легна.

— Да се съблека ли? — попитах с готовността да я пратя по дяволите, ако поиска да се разголя повече, отколкото бях готов да го сторя.

— Няма нужда. Просто легнете по гръб.

Легнах. Дори — колкото и да е странно — се отпуснах и май задряхах. Сепнах се едва когато Елена ме помоли да се обърна по корем.

— А какво ми правите? — зададох поредния си умен въпрос.

— Лекувам ви.

— Как?

— С допир на ръцете.

— Да не би да сте екстрасенс? — престорих се на досетлив.

— Нищо подобно. Друг метод е.

— И какво, действа ли?

— Това вие ще ми кажете. Според моето виждане — действа, но не зная как е според вас.

Съсредоточих се в себе си. Вече не ми се гадеше. И главата ми се проясни, а мътният пясък, с който бе натъпкан черепът ми, се отля. Подобреното ми състояние можеше и да е в резултат на това, че малко си полежах и подремнах. Допир с ръце! Ама че измишльотина! Пълно шарлатанство.

Два дни по-късно вече не бях чак толкова сигурен, че беше шарлатанство. Ужасяващите синини и кръвоизливи, които до вчера с неудоволствие разглеждах в огледалото, някак много бързо избледняха и се смалиха, натъртените места по тялото ми престанаха да ме болят

още след първия сеанс, а след четвъртия се чувствах бодър и силен. Болеше ме само душата. Остро, непоносимо и тягостно.

Елена ми правеше по два сеанса на ден — каза, че така трябвало. А веднага след всеки от тях си вземаше довиждане и си отиваше, не се опитваше да се задържи при мен, не искаше да й наля чай и изобщо не ме обременяваше с нищо. Към края на втория ден започнах да изпитвам към нея нещо като симпатия, плътно примесена с благодарност. Пък и щом *това нещо* — така наричах за себе си метода на лечение, прилаган от квартирантката на Степан — действа, значи трябва по-подробно да разпитам Елена и да използвам насъбрания материал за поредната си книга. Може и да се превърне в *черешката на тортата*.

Ала след четвъртия сеанс Елена каза, вече досами вратата:

— Малко или много пооправихме тялото ви. Но душата продължава да ви боли. Трябва да вникнете в онова, което ви се е случило на осем години. То до ден-днешен гнезди във вас и е пунало толкова дълбоки корени, че ви пречи да живеете нормално.

Изтръпнах. У мен се породи странното усещане за нереалност и заедно с това — за напълно реално пребиваване в някаква страшна приказка.

— Според мен живея напълно нормално — с изкуствено бодър глас заявих аз. — Вие ме излекувахте, за което съм ви безкрайно благодарен, и сега всичко ми е наред.

— Андрей Михайлович — в интонацията ѝ се появи непозната за мен до този момент твърдост, — един от смъртните грехове е грехът на лъжата. Не в смисъл че не бива да лъжете другите — можете да го правите колкото си искате. А в смисъл че не искате да кажете истината на самия себе си. При вас не всичко е наред и вие не живеете нормално. Престанете да се самозалъгвате. Вие се страхувате да не се окажете унижен и отхвърлен. Помислете си върху това. Ако искате да ви помогна, знаете телефона ми. Всичко хубаво.

Тя си отиде, а аз останах да лежа още дълго на канапето в хола, шашардисан от чутото. На осем години... Откъде знаеше? Оттогава бяха изминали тридесет и шест години и аз никога на никого не бях разказвал тази история, но и никога не бях я забравял.

Мотях се през целия следващ ден, опитвах се да работя и да правя нещо по двора. Но привечер не издържах и се обадох на Елена.

Този път тя не дойде веднага и се наложи да я чакам около половин час.

— Чуйте — започнах още от вратата, — не се каня да ви се изповядвам и да изливам душата си пред вас. Това, от което се страхувам, си е лично моя работа и нямам намерение да го споделям с когото и да било. Но ще ви бъда много признателен, ако ми обясните как разбрахте за онази случка, която преживях, когато бях на осем години. Само това ме интересува.

Говорех, без да свалям очи от лицето ѝ, произнасях предварително подготвените си думи и с всяка изминала минута все по-ясно разбирах, че в следващия момент ще ѝ разкажа всичко. Имах нужда да го направя. И това нямаше да ми нанесе никаква вреда, защото тя беше умна, щеше да разбере правилно нещата и нямаше да започне да ме осъжда, да ме упреква и да ми обяснява, че не съм бил прав. Просто щеше да ме изслуша и да ме разбере.

Така Елена влезе в живота ми...

И по абсолютно същия начин тя влезе в него за втори път, вече сега, когато отново попаднах в същата ситуация, която тя наричаше екзистенциална. Отново бях попаднал на пияни изроди, които търсеха кого да ограбят и да пребият. И отново имах усещането, че всеки миг могат да ме убият. А дори и да не ме убиеха, във всеки случай щяха да ме унижат и да ме накарат да изпитам такава душевна болка, че беше по-добре да умра веднага.

— Защо не ми каза нищо? — попитах аз, като не преставах да я прегръщам, сякаш се боях, че отново могат да ми я отнемат. — Виждаше ме всеки ден, седеше с мен на една маса, знаела си всичко и си мълчеше. Защо?

— А какъв смисъл имаше да говоря, след като ти нищо не си спомняше? — Ръката ѝ непрекъснато ме галеше ту по гърба, ту по рамото. — Всеки би могъл да ти наговори какво ли не, възползвайки се от твоето безпаметство. Ти нямаше да ми повярваш, щеше да си помислиш, че съм някоя полудяла твоя фенка, която е решила да положи повечко старания, за да успее да спечели доверието ти, а защо не — и да се вмъкне в леглото ти. Нали точно така щеше да си помислиш, познавам те!

— Да — съгласих се, — щях да си помисля точно така. Но какво ли ти е било...

Млъкнах и се спомних някои подробности. Например как Мимозата се разплака и избяга, когато казах, че не съм дошъл на вечеря, защото жена ми е била при мен. Можех да си представя какво е изпитала, когато е чула това, защото беше нормален човек и прекрасно разбираше подтекста на казаното. И изобщо тя беше свидетел на това как всеки път, когато Лина пристигаше, аз пропусках или басейна, или яденето, а после се появявах с такъв израз на лицето, сякаш бях сит котарак, който тайно се е наплюскал със сметана. А точно тя, моята любовница, много добре знаеше какъв ставаше изразът на лицето ми, след като съм правил любов. И мълчаливо бе понасяла всичко това.

— Но защо, мила? — изгарях от срам аз. — Защо си се измъчвала така? Защо изобщо дойде в този санаториум?

— За да бъда до теб. Ами ако, току-виж, ти потрябваше помощ? Ако изведнъж се превърнех в онзи детонатор, който би могъл да възвърне паметта ти? Или пък амнезията ти преминеше, а покрай теб нямаше близки хора? Така поне щях да съм ти подръка. Та нали знаех кои точно събития си забравил и разбирах колко мъчително ще бъде за теб да си ги спомниш. Бях длъжна в този момент да бъда до теб.

Да, беше права за тези неща. Никой, освен нея не знаеше за моето унижение. Не бях го разказал на никого. Затова и никой не разказа за него и на мен самия, когато съзнанието ми, възползвайки се много сполучливо от катастрофата и черепната ми травма, се бе избавило от неприятния спомен.

— Много пари си похарчила за този престой.

— Продадох гривната, която ти ми подари на Нова година. Стигна за три месеца.

— За три месеца ли? Но ти напусна санаториума по-рано...

Изведнъж си спомних за Хипопотама. Той разговаря с Елена в парка на санаториума, а на другия ден тя обяви, че приключва с лечението си. Какво ли значеше това? Разтревожих се.

— Твоят лекар, Михаил Викторович, ме помоли.

— Какво те е помолил?!

— Да замина. Каза, че по време на дългите разговори с теб му е станало ясно, че отношението ти към мен и мислите ти за мен като за твоя съседка по маса ти пречат да се съсредоточиш върху спомените си, които са необходими за успеха на лечението ти. Че за теб аз съм дразнещ фактор. С две думи — помоли ме да напусна санаториума.

— Нищо не разбирам! Какви мисли?! Какво отношение има всичко това към теб, след като съм те забравил? Какви са тези глупости? Криеш ли нещо?

Елена замълча и отиде до прозореца.

— Аз първа поведох разговор с Михаил Викторович. Впрочем ти как го наричаше? Вероятно Хипопотама, нали?

— Точно така. Как позна?

— Ами той просто не може да бъде наречен по друг начин. Та така, когато забелязах, че редовно идва при теб, разпитах сестрите какъв е и те ми казаха, че е психоаналитик. Отидох при него в парка и честно му разказах всичко. За това, че с теб отдавна се познаваме, че имаме близки отношения, че нарочно съм постъпила в санаториума и че ако по време на заниманията си с теб той сметне, че мога да бъда полезна поне с нещо, трябва веднага да ми каже и аз ще направя всичко необходимо. Той ми обеща. А след това, когато излезе интервюто с теб, ми каза, че преча — и на него, и на теб. Повярвах му и на следващия ден си заминах.

Муся! Ех ти, Муся! Та нали тя ми бе обещала да направи така, че Мимозата да се махне от очите ми — и го беше направила. Ех, че сърчно ги въртеше тези работи! Както и да е, с това щях да се занимавам по-късно...

Останах у Елена почти пет часа и едва след като обядвахме, започнах да ѝ разказвам за книгата, посветена на корупцията в милицията, и за всичко, свързано с тези събития.

ГЛАВА 17.

— Трябва да направим нещо по този въпрос — замислено повтори Елена, когато свърших с разказа си за събраните материали и за пътуването ми до Германия.

— Разбира се, че трябва — изсумтях аз, — никой не се съмнява в това. Но искам да зная как точно стоят нещата и за кого точно става дума, за да не навреда на самия себе си. Нали си работила като следовател, искам да чуя мнението ти за материалите, които са в компютъра ми.

— Андрюша, от три години вече не работя в системата, а по днешните стандарти това е твърде много, наистина много, повярвай ми. По-рано, когато системата беше стабилна и хората работеха по десетина години на едни и същи места, човек лесно можеше да се ориентира в ситуацията дори и да излезеше от нея за три години. Сега нещата не стоят така. Всеки ден свалят някого, назначават някого, създават нови отдели и нови длъжности, сменят субординацията. Нещо повече — когато идва нов министър, той води със себе си своя отбор, заради който започва да променя цялата структура, та да даде доходна длъжност на всичките си приятели. Днес аз не съм подходящ експерт за теб.

— А кой може да бъде подходящ експерт за мен? Навярно са ти останали приятели и познати в Министерството на вътрешните работи. Свържи се с тях.

— Андрюша — тя тъжно се усмихна и ме погали нежно по ръката, — та ти си познавач на човешките души, нима наистина не разбираш тези толкова прости неща? Когато излязох в пенсия по инвалидност със страшна диагноза, всички бързо-бързо ме забравиха. Хората не обичат чуждата мъка и се стараят колкото може по-малко да контактуват със смъртноболни. Те са сигурни, че аз отдавна вече не съм между живите. На тях дори и през ум не им минава, че не само съм жива, но съм и здрава и че напълно съм се излекувала. На мен ще ми е противно да се срещам с тях, а те ще се срамуват да ме погледнат

в очите. Не мога да тръгна срещу себе си и да се обърна към тях. Още повече че оттогава са минали три години и те отдавна вече са сменили и длъжностите си, и служебните си места. И още нещо, имам и едно съвсем делово съображение: ако някой следи всяка твоя крачка, в най-скоро време ще разбере, че ти си си спомнил всичко. И тогава с теб е свършено.

— Че откъде ще разберат? — учудих се искрено. — От това, че съм дошъл при теб ли? Че аз те познавам като човек, с когото съм се лекувал по едно и също време и съм седял на една маса почти три месеца. Нашите срещи не говорят нищо.

— Не говорят нищо — съгласи се Елена, — но само дотогава, докато аз не започна да проявявам активност и да събирам информацията, която те интересува. От този момент нататък те ще започнат да се тревожат.

— Пак не си права. С теб сме се запознали в санаториума, ти си ми харесала, издирил съм те, още повече че когато си тръгваше, ти ми остави координатите си. Разказала си ми, че преди си била следовател, а аз, на свой ред, съм споделил с теб замисъла на моята книга, посветена на милицията. Какво по-естествено може да има в тази постановка от твоята готовност да ми помогнеш с подробностите от професионално естество? Нищо опасно не виждам.

— Андрюша, забравяш, че имаш работа не с писатели, а с офицери от Министерството на вътрешните работи. Да, те ще си помислят точно така, но след това няма да сложат точка, а запетая и ще продължат: *за всеки случай трябва да проверим дали това е така или не е така*. И ако ти се издадеш дори и с един поглед, дори и с един звук и по някакъв начин намекнеш, че си си спомнил всичко или че ние с теб отдавна се познаваме, цялата ти конспирация ще иде по дяволите.

— Мога да ти гарантирам, че с нищо няма да се издам — гордо обещах аз. — За това, че паметта ми се е възстановила, ще знаеш само ти.

— Това е повече от достатъчно — подсмихна се тя. — Бих могла да направя само една невнимателна стъпка, да отроня една непредпазлива дума — и това ще е краят на всичко. Разбира се, ще се постарая да бъда максимално предпазлива, но не мога да ти дам стопроцентова гаранция. Отговорността е доста голяма. Дори нямаш

представа колко лесно могат да ни засекаат. Повярвай ми, все пак съм бивш следовател. Да речем, пазаруваме с теб в магазина и си разменяме обичайни реплики, а до нас стои някакъв човек, който се заслушва във всяка наша дума. Или пък седим в даден ресторант, а на съседната маса има някое ухо. Разбери — ние не бихме могли дори за двадесет и четири часа да се престорим на двойка, която се познава всичко на всичко от пет месеца и която няма общо минало, освен онези няколко седмици, които е прекарала заедно в санаториума. Такова превъплъщение изисква огромно напрежение и непрекъснатата съсредоточеност. А за да успее човек в това, трябва дълго да се учи и да тренира. Ние с теб няма да успеем да го постигнем.

— Мисля, че се страхуваш! — сърдито уточних аз.

— Това не е страх и песимизъм, Андрюша, това е трезва оценка на реалните ни възможности.

— Добре — взех решение и дори усетих нещо като прилив на сили, — ще заминем на вилата. Там никой няма да ни види и няма да ни подслушва. Нека си мислят, че съм завъртял любов с теб в лоното на природата и на прилично разстояние от жена си. Засега няма да правим никакви резки движения.

— Ти си полудял! — възкликна тя. — Как така ще отидем на вилата ти? Ами ако жена ти дойде там?

— Няма да дойде.

— Не можеш да бъдеш сигурен в това... Скандал ли искаш?

— Сигурен съм. Тя няма да дойде. А дори и да дойде, няма да има скандал. С днешна дата Лина все още много силно желае да остане моя жена. И ще изтърпи всичко.

— Не те разбирам... толкова странно се изразяваш. Не смяташ ли за нужно да ми обясниш какво имаш предвид?

Че какво имаше за обяснение тук? Ох, по-добре да не си бях спомнял! Неслучайно Елена почти две години ми набиваше в главата, че с нас се случва само онова, от което се страхуваме, че със собствените си страхове сами си навличаме нежелани събития, че мисълта притежава невероятна съзидателна сила и е способна да формира реалността. Всичко това ми изглеждаше като някакво засукано езотерично бълнуване и единствено фактът, че Елена бе успяла да се излекува сама, без помощта на хирурзи и всевъзможни химиотерапии, ме удържаше да не правя резки изказвания. А Елена

непрекъснато ми повтаряше: Ако ти се страхуваш да не бъдеш унижен, значи смяташ, че в теб има някакви качества, които могат да направят подобна ситуация възможна. Здравенякът не се страхува, че ще бъде набит, защото е сигурен, че няма слаби места. А човекът, който се страхува, че ще бъде набит, мисли, че има слаби места. Ако той се възприема като такъв, значи и останалите хора ще се отнасят към него по същия начин. Ако човек смята, че не е достоен да бъде обичан, никой не го обича. Ако човек смята, че могат да го унижат, задължително ще го унижат. Аз се страхувах да не бъда унижен и ето че, първо, на главата ми се бяха стоварили онези четирима изроди, а после — и историята с Лина и нейния млад любовник.

Спирачките на Лина буквално бяха отказали. Тя изобщо не държеше сметка за нищо и вършеше грешка след грешка, докато най-накрая аз повече не можех старателно да си затварям очите пред нейната връзка. А бог ми е свидетел, че се опитвах с всички сили да го правя, защото нямах нужда от изясняване на отношенията и от конфликти с нея и си внушавах, че всичко това само така ми се струва, че си въобразявам разни неща, че Лина е вярна съпруга и прекрасна майка. Да, тя беше ходила до Швейцария да си прави пластична операция, да се подмладява и да коригира фигурата си, но в това нямаше нищо неестествено, тъй като всяка жена иска да изглежда добре. Да, напълно бе престанала да се интересува от секса с мен, но това ми идваше дюшеш, тъй като отдавна вече не ме вълнуваше като жена. Да, на нея много по-често от допустимото ѝ се обаждаше един и същи мъжки глас, но, общо взето, Лина се въртеше в бизнессредите, където мъжете са повече от жените, и всичките ѝ разговори бяха все служебни, а пък и аз нямах навик да се вслушвам в интонациите. Да, тя вече на два пъти бе ходила на почивка без мен, като при това изтъкваше най-различни, но твърде убедителни мотиви. Да, беше престанала да идва на вилата, когато аз потъвах в трудова нелегалност, макар че преди ме посещаваше по веднъж на три дни, приготвяше ми храна, переше бельото и ризите ми и чистеше къщата. Но Лина беше толкова заета и работеше от сутрин до вечер, а аз чудесно се справях и със собствени сили, пък и така не се отвличах от заниманието си. И такива *да* и *но* се бяха събрали около няколко десетки. Докато в един прекрасен ден не се върнах от вилата *извън графика* и не я заварих с

любовника ѝ във възможно най-недвусмислената ситуация. Възрастта му ме шокира — беше още момче.

Естествено нямаше никакъв скандал, аз мълчешком се обърнах и заминах обратно на вилата. След един час там дотърча и Лина и заяви, че ще се разведе с мен. Тя, общо взето, беше умна и интелигентна жена, но стресът от преживяното напълно бе размътил мозъка ѝ и затова говореше такива неща, които би било по-добре изобщо да не съм чул. И по-конкретно научих, че моето отпуснато, повехнало тяло не предизвиква у нея нищо друго, освен отвращение, че живеейки с мен, на нея не ѝ доставя никакво удоволствие да има вид на привлекателна жена, защото — просто до умопомрачение! — не иска да ме привлича. Че с този млад и надарен нерез е заживяла втори живот. Че нямам право да я упреквам за нищо, защото самият аз със собствените си ръце съм превърнал нашия семеен живот в унила сива руина: никъде не ходим, нищо не посещаваме, аз отказвам девет от всеки десет покани за театрални или кинопремиери, а на светски събирания ходя най-често сам и тя дори няма повод да облече тоалетите си и да сложи диамантите си; аз с никого не другарувам и при нас не идват гости, а пък на нея не ѝ е интересно да измисля всевъзможни номера, за да се прави на превъзходна и изобретателна домакиня пред майка ми; аз съм престанал да разговарям с нея, да споделям проблемите си и да ги обсъждам и с целия си вид съм показвал, че на извисения духовно писател му е скучно да живее с една бизнесменка и търговка. И така нататък по всички точки... На мен винаги ми се бе струвало, че съм подредил живота си много добре, че се държа така, както ми харесва, и че Лина възприема това, а изведнъж стана ясно, че положението изобщо не е безоблачно.

Естествено веднага се съгласих да ѝ дам развод. Лина малко поохлади страстта си, благодари ми за проявеното разбиране и ми каза, че след няколко дни заминава на едномесечни езикови курсове в Шотландия, а щом се върне — в средата на май, — ще се заеме с разтрогването на нашия брак и с уреждането на новия си живот със своето все още голо пиленце. Аз се съгласи с всичко, като изразих единствената си молба засега да не казваме на родителите си, защото тя щеше да иде в Шотландия, те нямаше как да се докопат до нея там и всички колективни усилия по промиването на мозъците ни щяха да се стоварят единствено върху мен. А аз не се съмнявах в това, че

промиване щеше да има и то щеше да е изключително интензивно, защото и родителите на Лина, и моята майка щяха да организират мощна опозиция на нашето решение за развод.

Кога ли този чудовищен по своята безнравственост план беше узрял в главата на съпругата ми? Вероятно когато моята Олга Андреевна ѝ бе съобщила, че съм изгубил паметта си. А работата беше там, че нейният прекрасен сексапилен Ромео, в пълно съответствие с текста на Шекспир, внезапно бе охладнял към своята попрезряла любима и с очевидно облекчение беше въздъхнал, когато тя се бе изпарила да усъвършенства разговорния си английски език. Два дни преди катастрофата бях видял във вестника снимка, на която той прегръщаше едно прекрасно момиче — негова връстница, а текстът под снимката ме уведоми, че дъщерята на голям богаташ — известен в цялата страна собственик на медиахолдинг, по време на празника по случай рождения си ден най-сетне официално представила своя избраник, за когото възнамерявала да се венчае след десет дни в някаква екзотична страна, а сватбата щяла да се състои три дни по-късно, но вече в друга, не чак толкова екзотична, но затова пък по-престижна държава, в смисъл — икономически по-развита. С други думи в отсъствието на мамчето момченцето бързо-бързо беше излязло от нелегалност и се бе накарнило да изчезне зад границите на досегаемостта. Разбира се, Лина бе научила това. И се бе изплашила да не остане на празна ясла. И щеше да остане, ако мен не ме бе споходила амнезията.

Представих си с какво отвращение беше правила любов с мен, когато пристигна в санаториума и ми разказа за нашата избухнала с нова сила страстна любов. Беше ѝ се повдигало от всяко мое докосване, беше имитирала удоволствие, беше се преструвала, докато стенеше, а аз, идиотът, се радвах... Господи, каква гнусотия! Лина ме бе унижила два пъти — веднъж на вилата, докато ми обясняваше до каква степен съм ѝ противен, а после — след катастрофата, когато ме бе лъгала. Наистина ли сам съм си навлякъл всичко това?

Но както и да стояха нещата, тя нямаше да дойде на вилата, докато аз не я помолех за това. За нея бе непоносимо да ме вижда, защото самата тя се бе оказала унижена и отхвърлена и трябваше да лекува раните си, а аз бях живият ѝ спомен за онова, което ѝ се бе случило. И освен това Лина с абсолютна сигурност не искаше да има

близост с мен. По тази именно причина щеше да се прави на грижовна съпруга, чиято единствена тревога е да пази спокойствието на вдъхновения си съпруг. Колко искрено се зарадва преди два дни, когато се върнах от Франкфурт и заявих, че се каня да се усамотя на вилата! Дори не успя да скрие облекчението си, а аз, кретенът, се боях, че ще започне да предявява претенции към моето *отвратително отпуснато* тяло и симулирах главоболие. Глупак, глупак, трижди излъган ластун!

Но не можех да обясня тези неща на Елена. Нищо че с днешна дата тя бе най-близкият ми човек — нямах сили да ѝ разкажа за това как ме бе измамила и унизила жена ми.

— Лялечка, скъпа, хайде да не се ровим в семейния ми живот. Просто имай доверие на това, което ти казвам: можем спокойно да останем на вилата толкова, колкото си искаме.

— Но аз имам работа — несигурно възрази тя. — Днес е неделя и съм свободна, но утре вече ще трябва да работя.

— Отмени срещите си! — безапелационно настоях аз. — Обади се и кажи, че отменяш всичко.

— Не мога, Андрюша. Защото не става дума само за парите, които печеля по този начин. Става дума за хората, които имат нужда от помощ и се надяват, че аз ще им помогна. Те вярват, че ще ги науча да се борят с болестта си.

— Аз също имам нужда от твоята помощ.

— Но не така, както те. Когато ти беше болен, аз те лекувах. Сега болните са те и на теб ще ти се наложи да ме отстъпиш на тях.

— Но аз не мога да се откъсна от теб! — Вече почти крещях. — Като по чудо те намерих втори път. Не мога да се откъсна от теб.

— Не се откъсвай. — Тя отново се усмихна и се притисна към мен. — Можеш да останеш тук и съвсем не е задължително да се връщаш на вилата. Нали сам каза, че жена ти не те контролира, че няма да идва при теб, че ти не отговаряш на обажданията по телефона, а мобилният е велико нещо: от една страна, винаги си на линия, а, от друга — никой не може да провери къде всъщност се намиращ — дали си в Москва, на вилата или пък зад граница.

Беше разумно. И наистина — защо пък да не останех при Елена? Разбира се, тук нямаше да мога да работя, но пък не се и канех. Трябваше да се ориентирам в собствените си неща и да обезпеча

собствената си безопасност, а щеше да е по-удобно да се занимавам с това, ако съм в Москва, отколкото ако съм извън града.

— Трябва да си взема лаптопа с материалите и да събера тоалетните си принадлежности. Ще дойдеш ли с мен?

Елена кимна мълчешком, свали халата си и извади от гардероба дънките и пуловера си.

Муся се обади, докато още бях на вилата и вече слагах в чантата приборите си за бръснене. Защо ли беше толкова нетърпелива, след като сутринта ѝ бях позвънил, както се бяхме разбрали, а до вечерта имаше много време.

— Корин, спомняш ли си онази журналистка, едно такова дребничко момиченце, което взе интервю от теб в санаториума?

Дребничка журналистка ли? А, да, вероятно онази, която нарекох Врабчо. Беше приятно и умно момиче.

— Спомням си я. И какво?

— Иска да направи още едно интервю с теб, но вече за друго издание. Как гледаш на това?

— Нямам настроение. Работя, Муся, и не искам да се разсейвам.

— Както кажеш. Значи да ѝ откажа, така ли? Внимавай, Корин, помисли си добре, тя се опитва да подготви материал за един много сериозен вестник. Ако ти наистина се каниш да напишеш книгата за милицията, читателите на този вестник са тъкмо твоят контингент. Трябва да се представиш пред тях, да покажеш, че си автор, който не е ориентиран само към проблемите на съвременния бизнес, пък и да направиш заявка за новата си книга — та народът да чака!

— Как да ти кажа... — В главата ми се мерна една мисъл, която ми се стори не чак толкова глупава. — Знаеш ли, май си права. Дай ѝ телефонния ми номер и аз ще си уговоря среща с нея.

— Това е мое задължение... — малко учудено и дори обидено проточи Котараната, като постави особено ударение върху думата *мое*. — Кажи кога ще ти е удобно и аз ще я докарам на вилата.

Само това ми липсваше! Точно това изобщо не влизаше в плановете ми. Трябваше да се измъкна.

— Муся, не бъди нетактична. — Постарах се гласът ми да прозвучи с известна мазна похотливост. — Много добре си спомням

онова момиче. Надявам се, то вече е навършило осемнадесет години? Ти ще си излишна по време на срещата ни.

— Ясно. — Тя се изсмя. — Май че остаряваш, щом се заглеждаш по млади момичета. Не, за бога, нямам нищо против — наистина е доста хубавка. Да ѝ дам ли телефона ти?

— Мобилния — напомних ѝ за всеки случай. — Не вдигам другия, дори съм го изключил.

— Добре. Само не забравяй да ѝ кажеш да изпрати материала си за проверка.

— Няма да забравя — обещах аз.

Двамата с Елена събрахме набързо партакешите ми, включително и дрехите, в една чанта, а в друга — купените предишния ден напитки и храни, които представляваха стабилен запас от продукти за две седмици, тъй като нямах намерение да увисна като храненик на ръцете на една самотна жена.

— Андрюша, все исках да те питам, но се притеснявах. — Елена ме подръпна за ръкава. — Защо имаш толкова странни отношения с телефоните? Защо не вдигах обикновения, след като отговаряш на обажданията по мобилния си телефон? Така няма да можеш да се укриеш от никого?

— Първо, имам нов номер на мобилния си телефон, който знаят много малко хора, а номерът на другия ми телефон си е все същият години наред и е известен неконтролируемо нашироко, тъй че не можеш да си сигурен кой ще те открие по него. Може да са хора, които молят за нещо, или млади автори, журналисти и така нататък. А, второ, аз не се крия, а разумно дозирам контактите си. Представяш ли си колко време майка ми Ложе да ми мъти главата по обикновения телефон? Или пък жена ми ще започне да ми докладва как върви ремонтът. А така те се обаждат по мобилния телефон, аз нагло ги лъжа, че съм излязъл на разходка и нямам откъде да им върна обаждането, бързо рапортувам, че съм жив, здрав и сит — и край. А те знаят, че всяка секунда от този разговор струва пари. Ще вземем ли маслините или ще ги оставим тук?

— Ако не са лютиви, ще ги вземем.

— Лютиви са, взех ги за мезе към бирата.

— Тогава да си стоят тук, лютивото е вредно. Е, Андрей, всичко ли взехме? Можем ли да тръгваме?

Виждах, че Елена нервничи. Тук, в моя дом, тя не се чувстваше добре и искаше час по-скоро да се махне. Пък и на мен, кой знае защо, не ми беше приятно да съм тук. Виж ти, помнех с каква любов и грижовност строихме и обзавеждахме тази къща с Лина, колко книги бяха написани зад ей тази маса, колко идеи за сюжетни обрати бяха измислени в удобния шезлонг на просторната тераса, колко радост ми доставяше винаги самият факт, че се намирам на вилата. Особено когато бях сам. Или в компанията на някоя очарователна моя любима. Но все пак — повече, когато бях сам. Обичах тази къща. А сега изпитвах необяснима нервност и неудобство. Впрочем защо пък да е необяснима? Беше напълно ясно обяснима. Тази къща беше моя наполовина, а другата ѝ половина принадлежеше на Лина, и не само в контекста на думата *собственост*, но и в контекста на вкуса, миризмата, подредените тук вещи, които бяха на жена ми. След всичко, което си спомних, изпитвах почти физическа болка от факта, че съм тук.

— Да вървим! — изкомандвах аз.

Докато затварях вратата, си помислих, че заключавам един тъмен килер, в който оставаше отвратителното ми минало. Може би никога повече нямаше да се върна тук, щях да напусна Лина, щях да се разведа с нея, щях да ѝ оставя тази вила и да започна живота си отначало, на чиста страница. Щях да се оженя за Елена... Да, трябваше да помисля какво да направя с апартамента, но къщата със сигурност щях да я оставя на Лина, защото точно тук бях прекарал онези дни след побоя — най-черните дни в моя живот — и нямаше защо отново и отново да потъвам в същата атмосфера. Точно тук тогава бе идвал Борис и спомените за онази наша среща ми се струваха дори още по-болезнени от спомена за четиримата изроди, които пикаха върху мен в лятната подмосковска горичка. И точно тук, зад тези стени, на тези дивани и в тези фотьойли аз прекарах страшната отминала нощ, през която осъзнах завръщащата се в паметта ми реалност и нейните последствия. Ако беше истина твърдението, че тежките преживявания и черните мисли имат отрицателна енергия, която задълго се запазва в помещенията, то тук, в тази къща, живите организми нямаха шанс да оживеят. И аз нямаше да живея повече тук. Щях да погребя зад тези стени предишния Корин и да отведа в града новия Корин. Може би все пак щях да успея да изкореня всичко от градината си и да посадя нови

дървета и цветя? Да кажа на околните си в прав текст какво мисля за тях, да разоблича лъжата, да скъсам старите си отношения, да се обърна и да си отида. И да започна отначало: да намеря фиданки и да се заема с отглеждането на новата си градина.

Журналистката-Врабчо ми звънна на мобилния телефон, когато бяхме изминали половината път до Москва. Дори в първия момент не се досетих кой се обажда, когато тя се представи със звънкото си гласче.

— Аз съм Лада Ланская. — По паузата, която последва, тя разбра, че не помня името ѝ и уточни: — Мария Владимировна ми каза, че мога да се свържа с вас директно.

— А, да, разбира се.

Виж ти, чак пък до такава степен името да не съответстваше на външния вид на човека! Тази късо подстригана хлапачка с безформена тениска и огромни спортни боти носеше име като на естрадна прима.

С нея се уговорихме да се срещнем на другия ден в бистрото до блока на Елена.

— Андрюша, а ти как ме наричаше там, в санаториума? — попита Елена.

Тя знаеше за моята слабост да измислям прякори, както знаеше и това, че този мой навик не засяга най-близките ми и любими хора.

— Мимозата — кратко отговорих аз и сърцето ми се сви. Трудно можеше да се измисли по-несполучливо сравнение. Крехкото и трептящо от страх цветче нямаше нищо общо със силната волева жена, която не се бе пречупила пред страшната болест и я бе победила. Нямах представа как действаше онзи метод, който прилагаше Елена, дори не помнех как се наричаше, защото не вярвах кой знае колко в тези неща, но фактът си беше факт: тя бе излекувала себе си, мен и още много хора, пред които лекарите безапелационно декларираха необходимостта от незабавна хирургическа намеса и им даваха най-отчайващи прогнози.

— Мимозата ли? — Тя също се учуди. — Защо?

— Имаше толкова наплашен вид, сякаш всеки миг очакваше някакъв удар и не знаеше откъде ще ти дойде, та затова, за всеки случай, се страхуваше от всичко и от всички... Извинявай, Лялечка, не исках да те обидя. Просто тогава те виждах по такъв начин.

— А Павел Петрович?

— Магарешки трън Бодливкин.

Тя се разсмя и се притисна към рамото ми:

— Подхожда му! Много е точно! А Гриша?

— Телето. Толкова е заоблен, с меки устни и добри очи. Между другото на раздяла той ми остави телефона си, трябва да му се обадя и да му благодаря за онова, на което ме научи. Може да се каже, че неговите уроци ми спасиха живота. А впрочем... — Продължавах радостно да бърборя, усещайки почти физически как с всеки изминат километър, който ме отдалечаваше от вилата, се късаха здравите нишки, които свързваха мен — седящия зад волана, с онзи — излъгания, унижения и използвания от всички, които бяха минали покрай него, Корин. — ... отначало си помислих, че си екстрасенс, след това започнах да подозирам, че си подставено лице на онези, които ме следят и искат да ме убият.

— Господи! — изплаши се Елена. — Как си могъл да помислиш такова нещо? Нали каза, че съм имала вид на кротка, изтормозена и напласена? Откъде са се взели такива мисли в главата ти?

— Ами много точно отгатваше настроението ми, винаги много добре знаеше как да се държиш. Понякога ми се струваше, че четеш мислите ми.

— Просто много добре те познавам — и характера ти, и навиците ти, и вкусовете ти, и мислите ти. Зная какво ти харесва и какво не и как да се държа, за да се чувстваш добре.

— Да, разбира се! — подех въодушевено. — Но аз не знаех това и нямаше как да го зная. И какво можех да си мисля за теб? Та затова първо реших, че си телепат или екстрасенс, а пък след това, когато Фомич се отрови с моя коняк, започнах да подозирам всички наред, включително и теб. И понеже ти много точно отгатваше мислите и настроенията ми, направих си извода, че добре са те подготвили и инструктирали. Е, Лялечка, слънчице мое, не ми се сърди... — Забелязах, че Елена някак се оклюма и дори като че ли пребледня и се постарях да оправя положението. — Че какво друго можех да си помисля? Ако ти беше на мое място, какво щеше да си помислиш? Как щеше да се отнесеш към това, че в една необяснима ситуация изведнъж до теб се оказва човек, когото виждаш за пръв път в живота си, а той се държи така, сякаш познава и кътните ти зъби, от половин

жест и от половин поглед отгатва мислите ти и чувствата ти и не казва нито една неподходяща дума?

— Аз ли? — Тя тъжно се усмихна. — Аз, Андрюша, щях да си помисля, че най-сетне съм срещнала единствения предопределен от съдбата, специално роден и отгледан за мен човек. И нямаше да го подозирам в нищо, а просто щях да го обичам и да се радвам, че той съществува и че съм имала късмет да го срещна. Не се разстройвай, мили, аз не се сърдя, много добре разбирам, че ти с твоя характер и мироглед е трябвало да мислиш точно по този и по никакъв друг начин. И още нещо... Искам да ти се извиня.

— За какво? Някаква беля ли си сторила? — пошегувах се аз.

— Нещо такова. Ти ми каза, че в твое отсъствие някой е влизал в стаята ти в санаториума и се е ровил в книгата ти.

— Е, и?

— Бях аз.

— Ти?! — От изненада едва не изпуснах волана. — Но защо си го направила?

— Искях да видя бележките ти. Знаех, че провеждаш сеанси с психоаналитика и за мен беше важно да разбера на какъв етап от осъзнаването си се намиращ. Ти не обсъждаше това с мен и с Павел Петрович, изобщо не ни беше казал, че си изгубил паметта си, а беше поканил специалист. Много ми се искаше да ти помогна, Андрюша, и си помислих, че ако намеря нещо в бележките ти, за което мога да се хвана, ще мога, от своя страна, да дам някакъв тласък на теб и на съзнанието ти. Разбираш ли за какво ти говоря?

— Разбирам. Но доста си рискувала. Ами ако се бях върнал и те бях заварил? Или ако те беше видял някой от персонала?

— Не зная. — Сви рамене. — В онзи момент не мислех за това. За мен беше важно да ти помогна, останалото нямаше почти никакво значение. В краен случай щях да се престоря на обезумяла твоя фенка и щях да надрънкам някакви глупости за това как ми се е искало да се докосна до вещите ти и да подишам въздуха, който диша моят кумир.

— Мислиш ли, че щеше да мине? — попитах със съмнение.

— Разбира се, че щеше да мине. Все пак не бях лежала в кардиологията, а в неврологията, което само по себе си предполага, че с главата ми не всичко е наред.

— Слава богу, едно съмнение по-малко — с удовлетворение констатирах аз. — Но остават изстрелът, който засега е под въпрос, и отровният коняк. Или и това са твои номера, другарю бивш следовател?

Елена направи страшна физиономия и заговори със специфичен вулгарен глас:

— Не ме взимай на мушка, шефче, чужди грехове не ми трябват. Което си е мое — мое си е, а за изстрела и коняка смятай, че не съм в час.

— Жалко — въздъгнах шеговито, — иначе сега с един замах щяхме да разкрием и трите престъпления. Така ли говорят при вас в следствието?

— Горе-долу. Андрюша...

— Да?

— Много те обичам. Моля те, повече не го забравяй.

На сутринта станах с избистреното и ясно съзнание, че е време да си тръгна оттук. Откъде се бе взело това чувство у мен? Та нали предишната вечер съвсем не мислех така и дори докато заспивах в удобното хотелско легло, правех планове за днешния ден и се впусках в размекващи мечти за сутрешната ми разходка и за посещението ми при моите дами. Искаше ми се да доставя някакво удоволствие и на двете, припомнях си какви стоки бях виждал по магазините и обмислях какви изненадващи подаръци мога да направя на Ана и Мария, за да напълня душите им.

Но на сутринта от тези приятни мисли не бе останала и следа. Усещах, че е време да си замина. Не, не беше така... Не беше време да си замина оттук, а можех да си замина оттук. Под беше време се разбира, че съм се заседял на гости, а вече отново трябва да се заема с работата, която ме чака, или да освободя от присъствието си домакините, които си имаха свои грижи. Думата можех е натоварена със съвсем друг смислов оттенък: това значи, че съм свършил работата си тук и вече имам право да се върна. Но каква работа бях свършил? Та аз изобщо не бях пристигнал тук, в това село, по работа, дори не бях и пристигнал, а дойдох пеша, през гората, защото се заблудих. Попаднах тук съвсем случайно. Каква работа можех да имам тук? *Никаква,*

отговорих си твърдо и отидох да се мия и бръсна. Докато се гледах в огледалото, размазвайки пияната и прокарвайки бръснача по лицето си, отговорът дойде от само себе си. Бях направил онова, което трябваше да направя.

Господи, но какво всъщност бях направил? И какво трябваше да направя? Да, много добре си спомнях как още през първия ден бях започнал да се учудвам от установените в селото порядки, правила, закони и нрави и останах именно защото исках да ги разбера. Може би чувството ми за изпълнена мисия идваше от това, че бях разбрал всичко? Само че — не, нищичко не бях разбрал! И най-интересното беше, че още на втория ден самото ми желание да разбера откъде са се взели тези странни порядки и закони помръкна и изчезна. Просто научавах тези правила и ги приемах като задължителни, като с всяка изминала минута преставах да се учудвам. Тогава какво? Какво трябваше да направя тук?

Не знаех отговора, но определено чувствах, че съм извършил онова, което е трябвало. И вече можех да си замина оттук.

Слязох в ресторанта, закусих и предупредих администратора да приготви сметката ми, докато си събирам нещата. Но изведнъж се отказах да се кача в стаята си. Че какви неща имах там? Нали се бях озовал в селото, след като се заблудих в гората, и със себе си носех само портфейла с документите си, кредитните си карти и дребните пари, а тези неща и в момента си бяха в мен, в джоба на якето ми, а пък тоалетните принадлежности си ги бях купил тук. Нямаше защо да ги мъкна със себе си в курортното селище, защото там си имах всичко.

Администраторът не изрази ни най-малко учудване от това, че си тръгвам без багаж, взе кредитната ми карта и след минута ми подаде един чек, който аз подписах. И това беше. Сега щях да отида да се сбогувам с приятелките си и да помоля някое от децата на Ана да ми покаже краткия път до курортното селище. Спомних си, че при първата ни среща Лъки ми бе казала, че по краткия път до курортното селище може да се стигне едва ли не за четвърт час.

Когато излязох от хотела, тръгнах по добре познатите ми улици към къщата на Ана и Мария, усещайки смътно в душата си известни съмнения. Вършех нещо не както трябва. Или не отивах там, където трябваше, или не мислех онова, което трябваше, или настроението ми не бе такова, каквото трябваше да бъде... Но нали отивах само да се

сбогувам преди заминаването си, както беше прието между възпитани хора, особено ако те се отнасяха добре един към друг? А защо краката ми буквално отказваха да се движат в тази посока? Нищо не разбирах!

— Здравейте! — чух зад гърба си тих, но много познат глас.

Обърнах се и видях Еспера.

— Еспера? — възкликнах учудено. — Какво правиш тук? Та ти почти никога не излизаш на разходка, през цялото време си седиш вкъщи или при Мария.

— Днес вие си заминавате и си помислих, че трябва да ви покажа пътя. — Момичето ме гледаше приветливо и мило. — Иначе пак можете да се изгубите в гората.

Ама че бързо се разпространяваше информацията в това село! Още не бе изминал и половин час от мига, в който казах, че си заминавам и помолих да ми приготвят сметката, а дъщерята на Ана вече бе научила за това и дори бе дошла да ме пресрещне. Ако се съдеше по това, че ме настигна изотзад, а не от страната на улицата, на която бе къщата ѝ, Еспера очевидно бе дошла при мен по някакъв кратък път, вероятно през дворовете между къщите и чуждите градини. Бог да поживи Ана, че бе изпратила дъщеря си да ми покаже пътя. На нея явно и през ум не ѝ минаваше, че ще отида при нея да се сбогувам. Вероятно мислеше, че ще изчезна просто ей така, без дори да кажа и една добра дума нито на нея, нито на Мария. Да, явно Ана не бе разглезена от добро отношение към нея. Но защо беше изпратила точно Еспера? Това слабичко и болно момиченце, а не тъжната, но съвсем здрава Лъки, или още повече — енергичните си и подвижни синове Булит или Акси?

— Майка ти ли те изпрати да ме съпроводиш? — попитах Еспера.

— Не, сама дойдох.

— А как разбра, че ще си заминавам?

— Всички го знаят.

Странно, но вече не се учудвах на нищо. Впрочем, както казах, учудването от местните порядки изобщо престана да ме спохожда.

— Но защо, след като всички знаят, че ще си заминавам, дойде точно ти? — не преставах аз. — Та ти се чувстваш толкова зле, болна си.

— Трябваше — неразбираемо отговори Еспера. — Така ми заповяда душата ми. Да вървим, натам сме.

Аз послушно поех след нея, изпитвайки облекчение и спокойствие. Съмненията престанаха да ме измъчват и в мен се появи чувството, че в този момент вече правя нещата така, както трябва.

Повървахме съвсем малко, вероятно около десетина минути, и вероятно в ума ми се мерна мисълта, че неизвестно защо аз нито веднъж не бях стигал до този път, макар той да не бе чак толкова далеч от маршрута на обикновените ми всекидневни разходки. Какво пък — селото си беше село и в него имаше страшно много неща, които не разбирах, пък и вече не се опитвах да разбирам — а просто ги приемах такива, каквито са.

— Курортното селище е ей там. — Еспера спря и махна с ръка. — Вече е съвсем наблизко и няма да се заблудите. Вървете все направо. Аз няма да дойда по-нататък. Трябва да се прибирам вкъщи.

— Благодаря ти, Еспера — рекох топло. — Довиждане.

— Довиждане.

Щеше ми се да я помоля да предаде поздрави на майка си и на Мария, но думите заседнаха дори не в гърлото, а някъде в гърдите ми.

— Мога ли да те целуна на сбогуване?

— Разбира се.

Тя поднесе чистото си високо челце, аз се наведох и притиснах устни до него. Искаше ми се да ѝ кажа, че пак ще дойда тук и че ние непременно ще се видим отново, но кой знае защо — и тези думи се стопиха, преди още да се родят в съзнанието ми. Бях преизпълнен с благодарност и същевременно със спокойствие, щеше ми се да кажа това по някакъв начин на Еспера и да я помоля на всяка цена да предаде моите думи на Ана и съседката ѝ, но в същото време, необяснимо защо, бях сигурен, че няма нужда да говоря. Не биваше. Трябваше само да го усещам.

Когато изминах около двадесетина крачки, видях пред себе си познатите очертания на къщите и купола на местната църква. Курортното селище се оказа дори по-близо, отколкото предполагах. Доста се уморих, докато се добера до моята къща, сърцето ми започна да тупти в гърлото, а по гърба и по гърдите ми се стичаше пот. Какво ли ми ставаше? Там, в селото, ходех с часове пеша и не усещах никаква умора, а, напротив, с всеки изминал ден се чувствах все по-

добре и по-добре. А тук. Дявол знае какво се случваше с мен! Или на това място въздухът бе по-различен, по-задимен, и на белите ми дробове не им достигаше кислород, или наистина селото си имаше своя особена аура, в която можеше и по-лесно да се диша, и по-добре да се спи, и настроението ти да се оправя.

Веднага щом влязох в къщата, бръкнах в аптечката, за която не си бях спомнял нито веднъж, докато бях в селото, изпих лекарството си, взех си душ и полегнах на леглото, както бе застлано. Май че бях вдигнал кръвното. Беше ми горещо и задушно. И лявата ми ръка по толкова познат начин изтръпваше... Бях уморен. Бях страшно уморен. Трябваше да се отпусна и да заспя, имах нужда от почивка, от дълга и пълноценна почивка.

Кой знае защо, представих си тази почивка като дълбоко прохладно нощно езеро. Примижах мислено и се гмурнах в тъмните му примамливи води, които на мига охладиха горещото ми тяло. Стана ми толкова хубаво и спокойно! Заспах и последната ми мисъл беше: „Аз съм напълно щастлив.“

Не зная колко време съм спал, но се събудих с чувството за необикновена, никога неизпитвана досега лекота и радост. Отидох в кухнята да си направя чай, натиснах копчето на електрическия чайник и излязох на верандата, за да взема пощата от кутията си. Там имаше няколко писма и наръч вестници, които се бяха натрупали по време на отсъствието ми. Приготвих си чай от шипки и се настаних на масата с намерение да прегледам пресата.

Но какво беше това? Моята снимка. Кой знае защо — в черна рамка. Некролог... Бях умрял.

Бях умрял. Нямахме ме вече.

Значи ето какво било... В този момент всичко си отиде на мястото. За миг всичко стана ясно, обяснимо и логично. Мария беше Животът. Стара, мъдра, безкрайна, любяща и благодарна, умееща да се радва на всичко живо. Пълна със сили и енергия. Ана беше Смъртта. Студена, самотна, лишена от правото да обича. Децата ѝ бяха нейните оръдия. Тъжната и потисната Лъки, която беше смърт вследствие на самоубийство, агресивният Булит — насилствената смърт, Акси — нещастният случай, Еспера — болестта. Мен ме изпрати Еспера...

Благодаря ти, Господи, че ми изпрати лека смърт, че не се мъчих и не страдах. Благодаря ти, че в последния миг от живота си изпитах

чувство на пълно щастие и покой. Сега вече знаех какво точно съм направил в селото, каква работа съм свършил. Бях се научил да обичам и да бъда благодарен на Живота и се бях сприятелил със Смъртта. Бях престанал да страня от Ана и в същото време бях престанал да изпитвам странното, необяснимо влечение към нея. Вече не усещах нито страх от нея, нито копнеж по нея. Аз приемах Ана-Смъртта такава, каквата беше, бях се проникнал с искрена топлина и благоразположение към нея, бях седял на една маса с нея и Мария, бях разговарял с тях, бях се смял и се бях чувствал щастлив. Бях направил най-важното: бях уравнил отношенията си с Живота и със Смъртта, с Мария и с Ана, бях ги приел и ги бях обикнал и затова на мен ми бе изпратена лека, бърза и щастлива смърт.

Ето защо ме бяха мъчили съмнения, докато отивах при Ана и Мария да се сбогувам. Нима човек може завинаги да се сбогува с живота? Мария правеше всичко, което бе по силите ѝ, за да те остави на този свят, а ти, неблагодарникът, се канеше да ѝ кажеш: „Стига, махни се, върви си, не искам повече да те виждам!“ И нима човек може завинаги да се сбогува със Смъртта? Тя сама знаеше за кога е определена следващата ви среща и щеше да дойде на нея, независимо от твоите планове и желания. Ти не можеш да ѝ кажеш „Сбогом“, не зависи от твоята воля да си отидеш от нея и повече да не се върнеш обратно, ти можеш само да ѝ кажеш: „Чакам те с благодарност и съм готов за срещата с теб, когато и да дойдеш.“ Ето защо изпитах облекчение и чувството, че върша онова, което трябва, когато се отклоних от пътя, водещ към къщата на Ана и Мария, и тръгнах след Еспера към курортното селище.

Сега всичко беше наред. Сега всичко си дойде на мястото.

Благодаря ти, Мария. Благодаря ти, Еспера. Благодаря ти, Ана. Обичам всички ви и съм благодарен на всички ви.

ГЛАВА 18

Този ден се оказа толкова дълъг! Цялата вечер и през по-голямата част от нощта Елена прекара, седнала пред компютъра ми, проучвайки записаните в него материали за всевъзможните нарушения и престъпления, извършени от работещите в Министерството на вътрешните работи — от най-ниските до най-високите чиновници, а аз, настанен до нея, дописвах на ръка последните епизоди от книгата си.

— Не ми харесва всичко това — каза най-сетне тя и изключи лаптопа.

— Кое именно? — уточних аз. — Това, че в твоята любима ченгесарница са се навъдили толкова боклуци ли?

— Работата не е там. Отдавна зная за боклуците, които са се навъдили — с това не можеш да ме учудиш. Нещо не е наред със самите материали. Не зная какво, но имам такова чувство. Сигурно съм се уморила. Трябва да поспя малко, нека проветря главата си. Да се надяваме, че утре сутринта всичко ще ми се изясни. Гладен ли си?

— Много — виновно се усмихнах аз. — Но ми остана още съвсем малко, не ми се иска да го зарязвам...

— Довърши си работата, а през това време аз ще приготвя нещо, ще хапнем и ще си лягаме. Вече минава два часът.

Заспах, прегърнал здраво Елена с двете си ръце, притискайки я към себе си, както дете — любимата си играчка.

На сутринта, волю-неволю, наложи ми се да премина на трудов режим. Още към девет часа при Елена дойде първият ѝ посетител. За да работи с него, тя имаше нужда от тишина и пълно усамотяване, затова взех лаптопа си и се заех да си свивам работно гнезденце. Елена работеше в хола, където предварително бе поставила наред стаята сгъваема маса за масажи, а в спалнята нямаше нищо друго, освен леглата и гардеробите, така че нито имах къде да сложа компютъра, пито къде да седна. Оставаше кухнята, където в крайна сметка се настаних заедно с моето компютърче, бележника си, една половинлитрова чаша чай и голяма чиния, пълна догоре с миниатюрни

шоколадови вафлички — любимото ми лакомство, с което, без да жая пари, се бях запасил за две седмици напред.

В единадесет часа посетителят си отиде, а звънецът тутакси издрънча — беше се появил следващият жадуващ за изцеление. Аз надникнах от кухнята и тихичко повиках Елена.

— Имаш ли още един комплект ключове от апартамента? — попитах.

— Имам. Висят в антрето на закачалката. Вземи ги, когато отиваш на срещата си с журналистката, за да не се разсейвам и да не заключвам вратата след теб. Искаш ли да ме поканиш на обед?

— Лялка! Не преставаш да ме учудваш. Може би наистина можеш да четеш мисли?

— Глупчо! — Тя ме целуна. — Нали вчера сам каза, че познавам и кътните ти зъби! Добре, ще дойда, когато се освободя.

— А кога ще се освободиш?

— В един часа. Срещата ти в дванадесет ли е? Чудесно, ти ще си поговориш с нея до един часа, а в един и нещо аз ще дойда в бистрото и ще обядваме заедно. Или имаш предвид нещо по-прилично от кварталното бистро?

— Както ти искаш. Можем да хапнем направо там, а можем да пресечем улицата и да си спретнем пиршество в отсрещния ресторант. Доколкото си спомням, там кухнята никак не беше лоша.

Елена отиде да се занимава със своя посетител, а може би — посетителка, не обърнах внимание. В дванадесет без десет аз излязох на пръсти в антрето, обух се, навлякох якето си, взех ключовете и излязох от апартамента. Бистрото, в което си бяхме уговорили среща с Врабчо, беше в съседната сграда и точно в дванадесет аз се приближих до масата, край която седеше слабичкото, късо подстригано момиче. Пред нея на масата имаше листове с бележки и диктофон, а също така — наполовина празна чаша кафе, от което ставаше ясно, че тя в никакъв случай не е дошла преди пет минути. Или не си бе разчела добре времето и беше пристигнала по-рано, или... нервничеше и се подготвяше за труден разговор. Това пък защо?

— Здравейте, Лада! — Ако можеше да се предположи, че умея да се усмихвам очарователно, значи направих точно това. — Радвам се да ви видя отново.

— Добър ден, Андрей Михайлович, благодаря ви, че се съгласихте да ми отделите от времето си.

Гласчето на Вrabчо звучеше напрегнато и звънеше като изопната струна, която сякаш всеки момент ще се скъса. Нещо не е наред с теб, пиленце мое.

Поръчах си кафе и сладкиш и се вторачих в Лада с невинен поглед:

— И така, Лада Ланская, слушам ви внимателно. За какво ще си говорим?

— За вас. — Тя сведе очи и започна да търси нещо по масата, което вероятно ѝ беше много необходимо, ама толкова много, че чак не можеше да живее без него. И нямаше да може, докато не го намереше, защото по някаква причина се боеше да ме погледне в очите. Намери го. Оказа се запалка. Лада запали цигара, а пръстите ѝ така трепереха, че човек като нищо можеше да заподозре страдание от тежък махмурлук.

— Е, щом трябва да си говорим за мен, значи ще си говорим за мен — съгласих се великодушно. — Хайде. И недейте да нервничите чак толкова, аз не хапя.

По лицето ѝ премина сянка на ужас, но — трябва да ѝ отдам дължимото — Вrabчо бързо се взе в ръце. По-точно — в крачка. Или в крилца.

— Андрей Михайлович, изданието, което представлявам, е много заинтригувано от вашата нова книга, чиито откъси дадохте за публикуване през лятото. Тя по нищо не прилича на онова, което сте писали преди, и може да се направи изводът, че във вашия мироглед е настъпил някакъв прелом... Във вашия живот са станали някакви събития, които са ви накарали да се обърнете към духовното... към изотеричното... вие гледате навътре в себе си...

Тя подхвана разговора гладко, виждаше се, че се бе подготвила предварително, може би дори беше написала уводните си изречения, но след това започна да засича, да се оплита в думите и да накъсва фразите по средата.

— Лада — прекъснах я безцеремонно, — от какво чак толкова се страхувате? Нали ви казах, че не хапя. Или се боите от мен? Поръчали са ви материал, който ви се струва твърде сложен, и вие се опасявате, че няма да разберете нищо от онова, което ще ви кажа?

Изведнъж тя се втренчи в мен с немигащи очи и едва в този момент забелязах, че те са огромни, направо с невероятни размери.

— Поставиха ми задача, която не ми харесва — бавно и ясно произнесе тя. — Това, че ще се справя с нея, не предизвиква в мен никакви съмнения. Но тя не ми харесва.

— Защо? Не обичате ли да пишете за литература?

— Не обичам да пиша лъжи и да манипулирам факти. Точно затова не казах на никого, че идвам на среща с вас. Няма да направя този материал, а в редакцията ще кажа, че сте отказали да ми дадете интервю, защото сте били зает.

Опаля! Това вече е интересно.

— Но тогава защо си уговорихме среща, след като не се каните да правите интервю с мен? Само за да се видим ли? Аз, разбира се, съм поласкан, но все пак очаквам обясненията ви.

Лада мълчеше, вперила поглед в своите изписани с разкривен почерк листове. Горкичкият Вrabчо, и защо ли се правех на интересен, а? Тя искаше да ми каже нещо важно, опитваше се да събере сили, а аз ѝ пречех с идиотския си подигравателен тон. От страх да не изпадна в положение на унижен сам унижавах другите... Точно така си беше! Най-агресивни са онези хора, които се страхуват сами да не бъдат набити, а най-силните и безстрашните са най-добродушни и беззлобни. Ако не бях завладян от страха да не бъда унижен, щях да разговарям с момичето по съвсем друг начин — доброжелателно и приветливо, щях да му помогна да се разприказва, а не като строг ръководител да искам обяснения от него.

— Лада, оценявам вашата откровеност — заговорих този път по-меко, засрамен от собствените си комплекси, — и разбирам колко е труден за вас този разговор. Щом сте си уговорили среща с мен, но въпреки това не се каните да правите интервю, значи искате да си поговорим за нещо. Хайде да обсъдим ситуацията спокойно и да помислим заедно как да излезем от нея.

Вrabчо ме погледна с благодарност и в очичките му проблеснаха бликнали сълзици.

— Андрей Михайлович, поръчаха ми материал, от който недвусмислено трябва да се разбира, че вие сте психично болен. Материалът трябва да бъде направен въз основа на анализ на публикуваните от вас откъси и интервюто ми с вас. Освен това ще

трябва да взема предвид вашата амнезия и вашите сеанси с психоаналитика. Нарездането да направя такъв материал дойде от главния редактор, но не зная кой е дал тази поръчка на него. Не зная също и защо е необходимо това. И ето че сега седя пред вас... такава, каквато съм... правете с мен каквото искате. Нямам никакво намерение да ви изкарам психар.

— Защо? — засмях се аз. — А може би наистина съм такова... мръднал съм. Ще напишете това и по никакъв начин няма да съгрешите спрямо истината. Може би напразно се притеснявате?

— Не е напразно. — Момичето леко се усмихна. — Първо, аз разговарях с вас през лятото и видях, че сте съвсем нормален човек. Второ, прочетох всички интервюта, които сте дали през последните три месеца, и ги сравних с онези, които сте давали преди. Вие сте си такъв, какъвто сте били. В смисъл че или цял живот сте били луд, но досега никой не е забелязал това, или изобщо никога не сте полудявали. И, трето, на няколко пъти много внимателно прочетох публикуваните откъси от новата ви книга, дори не ги прочетох, а ги изучих с молив в ръка. Намерих в тях някои заемки от миогледа на Доналд Уолш, но в текста ви няма ни най-малък намек за психическо заболяване. Не си мислете, че съм чак толкова умна — просто показах вашите текстове на специалисти психиатри и те само потвърдиха мнението ми. Андрей Михайлович, вие сте напълно нормален човек. Но някой иска да ви изкара абсолютно побъркан психар. И смятам, че трябва да знаете това.

Някой иска... Не беше трудно да се досетя кой може да пламне от такова страстно желание. Онзи, на когото не му харесва моята бъдеща книга за милицията, ако все пак я напишех. Разбира се, аз нищо не помнех за събраните материали и засега не изразявах никакво намерение да напиша такава книга, но какво ли не се случва? Ами ако изведнъж намерех записките си? Ако все пак вземех, че я напишех? Ако утре внезапно си спомнех всичко? Те трябваше предварително да се застраховат и да неутрализират всичко, което би излязло изпод моето перо или просто би се отронило от езика ми. Психарят си е психар и какво може да се направи с него? Човек не бива да му се сърди, но и не бива да му вярва.

Обяснението ми се стори съвсем правдоподобно, но нещо не му достигаше. Нещо не беше наред... Или продължаваха да ме смуцават

думите на Елена, които тя каза през нощта, след като прочете материалите? Нещо в тях не ѝ беше харесало. Но какво? На сутринта ние така и не си поговорихме по този въпрос, спяхме до осем и половина и към девет часа, когато дойде първият ѝ посетител, успяхме само набързо да се измием и да закусим. Врабчо, Лада, мога ли да ти имам доверие? Не зная. Но пък нали ти сама ми призна, че си получила такава задача? Какво е това — искрен жест или хитър ход в сложна игра, която някой е подхванал срещу мен? Как мога да разбера? Как мога да проверя? А трябва да проверя. Само че се налага много внимателно да обмислям всяка своя дума, за да не изтърся нещо излишно.

— Чуйте ме, Лада, сега ще ви разкажа нещо, после бих искал да чуя и вашето мнение. Така може би поне нещо ще ни се изясни. Когато излязох от санаториума, открих в компютъра си вкъщи едни материали, за които изобщо нищо не си спомнях. Нито откъде са се взели, нито как съм ги събирал. Литературният ми агент — Мария Владимировна, която познавате, ми каза, че съм се канел да напиша книга за злоупотребите на служителите от Министерството на вътрешните работи, включително и за ръководителите на високи постове. Това изобщо не влиза в моята тематика, то никога ни най-малко не ме е интересувало, пък и самият аз не обичам да чета криминални романи. Вероятно когато съм вземал решение да напиша такава книга, това по някаква причина ми е било интересно, но аз не я помня, разбирате ли? Може би в живота ми са станали някакви събития, които са направили тази проблематика привлекателна за мен, но не помня и тях, от което следва, че сега нямам интерес и желание да напиша такава книга. От друга страна, твърде много обичам себе си и винаги ми е било безумно мъчно за собствения ми труд, затова не мога да зарежа започнатото наполовина. Дори, да речем, ако ми попадне някаква скучна книга, то аз, независимо от това ще я дочета докрай, защото ми е жал за вече изгубеното време и не ми се иска съвсем да го изхвърлям на боклука. След като вече веднъж съм си изгубил времето, трябва поне да получа цялостна представа за произведението, щом като тъй или иначе не мога да изпитам удоволствие. Ако се съди по всичко, изгубил съм доста време и сили, за да събера материалите, които намерих в компютъра си, и не ми се иска това време и тези сили да отидат на вятъра. Но нямам интерес към темата. Нямам и желание

да я разработвам. Продължавам да се разкъсвам между тези две чувства. И сега не мога да ви кажа кое от тях в крайна сметка ще победи.

Така. Май всичко беше построено много добре. И вълкът беше сит, и агнето — цяло. Или щях да напиша книга за милицията, или нямаше да я напиша. Онзи, който искаше да я напиша, можеше да се утешава с надеждата, че ще ми досвидее за собствения ми труд и ще доведе започнатото дело докрай. А този, който искаше да попречи на това, можеше да се надява на моето безпаметство и липсата ми на интерес. А очичките на Врабчо заблестяха — или в главичката му се бе пръкнала някаква идея, или беше подушил миризмата на кръв.

— Андрей Михайлович, ако във вашите материали има компромати за определени ръководители, значи е съвсем ясно, че точно те искат да ви изкарат интелектуално несъстоятелен! Толкова е просто! Само погледнете какво има в материалите ви и веднага ще ви стане ясно кой е поръчал на нашето издание материала за вашето безумство.

— Не е чак толкова просто, Ладочка — потупах я бащински по ръката. — Докато съм събирал материала, по всяка вероятност съм вникнал в ситуацията, изяснил съм си разположението на силите в различните групировки на министерството и изобщо съм имал отлична представа за цялостната картина. А в компютъра съм вкарал всички данни с променени имена, длъжности и звания, тоест вече съм извел персонажите, които е трябвало да фигурират в книгата ми, и дори съм измислил характерите и биографиите им. Защото аз не съм си поставял задачата да разкажа някаква конкретна страшно разобличаваща истина, а съм искал да напиша роман за това как промените в системата съсипват живота на честния офицер и да го покажа на фона на напълно реални конфликти, съществуващи в самата система на Министерството на вътрешните работи. Разбирате ли?

— Да. — Момичето ме слушаше като омагьосано.

— Та така, в компютъра съм вкарвал вече обработените материали, тоест те са били обмислени и приведени във вид, годен за изграждането на сюжета. Естествено там всички имена, длъжности и звания не са истински, а измислени от мен. И по тези данни ние с вас никога няма да можем да установим кого точно компрометират въпросните материали. За това могат да се досетят само онези, които

са непосредствено засегнати от събраните сведения, тяхното най-близко обкръжение и началниците им. Пък и не е сигурно дали ще се досетят. Самият аз абсолютно нищо не разбирам от тези неща, искам да кажа — в сегашното си състояние. Когато съм подготвял материалите и съм измислял сюжета, съм разбирал всичко, но сега в главата ми няма нищо, празно е като в кратунката на първокласник. Всичко съм забравил, нищо не помня.

— Но не можете ли да накарате някой да прегледа вашите материали? — разгорещено зачурулика Врабчето. — Някой, който добре познава системата на Министерството на вътрешните работи и се ориентира във всичките му подводни течения.

— А къде е гаранцията, че по този начин няма да попадна тъкмо на човека, когото засягат въпросните материали? Тогава той съвсем ще ми замотае главата и нарочно ще ме обърка, а аз така и няма да науча истината.

— И това е вярно. — Ваклоокото птиченце се натъжи. — В такъв случай имате нужда от човек, който не е свързан със системата и не зависи от нея, но я познава добре.

— Ладочка, скъпа, но нали разбирате, че не може да има такова нещо! — разсмях се на нейната детинска наивност. — Не е възможно да познаваш добре системата, ако се намиращ извън нея, пък на това отгоре и да не си свързан с нея.

Това се отнася не само за Министерството на външните работи, а за всички системи изобщо. Можеш да познаваш добре системата само тогава, когато имаш постоянен източник на информация за нея, и то не един, а много, иначе знанията ти ще бъдат едностранчиви. Източникът на информация е самата връзка, а връзката много често означава и зависимост. Тъй че човекът, за когото говорите, просто не може да съществува в реалния живот.

— А не може ли това да е някой журналист? — несигурно предложи дребосъчето. — Нали има журналисти, които са се специализирали по темата за Министерството на вътрешните работи и знаят всичко за всички там.

— Аха — съгласих се аз, — познават всички и са свързани с всички. Вземат пари от едната групировка за това, че въргалат в калта другата. Моля да ме извините, че говоря толкова неприятни неща за вашите колеги, но съгласете се, че те сами дават повод за това.

— А ако ви запозная с един човек, за чиято честност мога да гарантирам? Ще му покажете ли материалите си?

— Само ако успеете да ме убедите, че мога да му имам доверие — твърдо отговорих аз. — А това няма да стане чак толкова лесно, защото по принцип съм недоверчив човек.

— Но нищо не рискувате, Андрей Михайлович! — захвана се да ме убеждава мъничката Лада. — Вие сте събрали материалите, но заради амнезията си не можете да си спомните много неща и измислената от самия вас интрига днес ви се струва неразбираема. Просто ви е необходим специалист, за да се ориентирате за какво става дума. Дори и този специалист да се окаже свързан с някого и разкаже, че вие се опитвате да си изясните нещата около събрания материал, какво от това? Ами нека да си ги изяснявате! Дори и този специалист да не ви каже истината, вие винаги бихте могли да проверите думите му при друг познавач на проблема и така ще разберете дали той ви лъже, или казва истината. Външно вашето поведение ще изглежда напълно естествено.

Няма що — в думите ѝ имаше логика! Не, ненапразно още при първата ни среща този мъничък Врабчо ми се стори умно и съобразително момиче.

— Да допуснем, че е така. И кой е този честен специалист? Има ли си име?

— Има. Казва се Василий Злотник.

Злотник! Ама че познанства има моят Врабчо! Познавах Вася Злотник още от следването си в Литературния институт — беше комсомолски секретар на нашата организация. Когато аз влязох в първи курс, той вече беше в четвърти и изобщо бе по-голям от нас, по-възрастен, дошъл в института, след като зад гърба си вече бе натрупал опит от армията и от трите си години трудов стаж. Бяхме познати, но не и приятели, движехме се в различни компании, впоследствие не поддържахме никакви отношения, само на няколко пъти се сблъскахме на някакви литературни мероприятия, радостно се здрависвахме и веднага тръгнахме в различни посоки. Но Вася направи блестяща кариера, името му отдавна вече бе станало синоним на независимата журналистика и бе известно на всеки, който поне веднъж в месеца поглеждаше вестник. През последните десетина години той неотклонно се занимаваше с милиционерската тема и пишеше

разобличителни статии за министрите, техните заместници и началниците на отдели. Да, ако някой изобщо можеше да се ориентира в моите записки, това беше точно Вася Злотник. Но той бе голяма клечка. На няколко пъти чувах, че човек не може да се доближи до него, че Вася окончателно се е самозабравил и се е превърнал в ошеметено от осъзнаването на собствената си значимост величие. Наистина ли моето мъничко птиченце имаше път към него?

— Познавате ли се със Злотник? — В гласа ми прозвуча нескрит скептицизъм.

— Той ми е татко.

Господи, колко детински произнесе тя това *татко*. Не баща. Татко. Ама че работа! Да, спомних си, че в пети курс Вася се ожени и после някой ми каза, че му се е родила дъщеря. Наистина ли тогава се бе родило това пернато чудо? Направо да се побъркаш!

— Значи вие сте Лада Злотник — кой знае защо, уточних аз.

— Ами да. — Тя обезоръжаващо се усмихна.

— А Ланская е псевдоним, за да не ви смятат за татина щерка, така ли?

— Не, Ланская съм по мъж.

— А — ама вие сте и омъжена! Че на колко години сте?

— На двадесет и седем. А вие на колко мислехте, че съм?

— На двадесет — признах си честно. — Изглеждате толкова млада, като ученичка сте.

— Аз съм като онези кученца, които дори и на стари години приличат на палета. — Вrabчо звънко се разсмя и зачурулика: — Между другото отдавна вече не съм омъжена, но си запазих фамилията. Е, какво? Имате ли доверие на моя баща?

— Май че да. Поговорете с него. Ако се съгласи да прегледа материала, ще му предам дискетата.

Лада завъртя глава в знак на отрицание:

— Татко за нищо на света няма да се съгласи да вземе чужд материал на дискета. Той е гърмян заек и знае как може да свърши всичко това.

— Ами тогава как ще го направим? — Малко се притесних.

— Той може да дойде на мястото, което ще му посочите вие, и да разгледа материалите направо на компютъра. Или вие ще ги разпечатате, той ще ги прочете пред вас и ще ви ги даде. Татко не

пренася и на три метра чужди материали със себе си. Какво ли не му се е случвало през годините и сега е много предпазлив.

Забелязах Елена на улицата, тя мина покрай остъкленото бистро, усмихна ми се леко и се качи по стълбите към входната врата.

— Добре, Лада — смигнах ѝ аз и добавих: — Василевна, поговорете с баща си, а аз ще чакам да ми се обадите. Ако Василий се съгласи да прегледа материалите ми, ще се уговорим кога и къде да го направим. Става ли?

— Става — кимна Вrabчо.

— И ви благодаря за откровеността. Мога да си представя какво ви е коствало това. Не се тревожете, още днес ще кажа на Мария Владимировна, че съм отказал да ви дам интервю, когато сте ми очертали темата на разговора ни.

— И аз ви благодаря. — Лада забеляза приближаващата се Елена и с женското си чувство разбра, че нейното време е изтекло и трябва да си върви. — За разбирането и помощта.

Тя набързо натъпка в чантата си касетофончето, бележките, цигарите и запалката си, метна на гърба си нещо безформено, което приличаше на яке, и изхвърча. Мястото ѝ веднага зае Елена. Висока, едра, красива, елегантна, с дълго манто, обточено с пухкава кожа, тя толкова поразително контрастиреше с Вrabчо, че неволно се разсмях.

— Е, и какво реши? — попита ме. — Да си свалям ли мантото или ще ходим на ресторант?

— Отиваме на ресторант! — обявих решително и повиках сервитьора, за да се разплатя. — Днес имаме празник.

— В чест на какво?

— В чест на любовта. С теб толкова дълго не сме били заедно, а най-бездарно пропиляхме вчерашния ден в работа и в разговори за работа.

— А за какво трябваше да разговаряме? За любовта ли?

— Естествено. За любовта и само за нея, защото на света няма нищо по-важно и по-интересно.

Пресякохме булеварда и заехме една масичка в отсрещния ресторант с японска кухня. Колко пъти бяхме идвали тук с Елена! А само преди два дни аз няхмах ни най-малка представа за това. Чудо на чудесата, честна дума! Нещо повече — не си спомнях дори и това, че обичам японската кухня, защото точно Елена ме бе научила да ям

такава храна. До срещата ми с нея целият ми опит с японското кулинарно майсторство се ограничаваше само в лошо приготвено и прекадено солено суши, което бях ял в някаква закусвалня и след което сложих дебел кръст на понятието *японска кухня*.

— Как мина интервюто? — поинтересува се тя.

Аз подробно и с удоволствие ѝ преразказах съдържанието на нашия разговор с Лада.

— Любопитно! — заключи Елена, след като чу изложението ми. — Значи има някакви хора, които се страхуват от твоите материали. И съществува независимият журналист Злотник, който, ако се съгласи, може да ти каже кой точно е заинтересован от огласяването на този компромат и на кого тази идея изобщо не се харесва. И тогава... — Направи пауза, гледайки ме с очакване.

— Какво — тогава? — попитах нетърпеливо.

— И аз това питам: какво ще стане тогава? Добре, ще научиш кой е заинтересован и кой се страхува. И по-нататък — какво? Какво ще направиш после?

— Още не зная — признах си. — Още не съм измислил. Но поне ще се появи някаква яснота. И освен това, ако зная кой ми е приятел, а кой — враг, ще зная и към кого мога да се обърна за защита и помощ и към кого — не.

— Разумно е — съгласи се тя. — Знанието е сила. А сега хайде да решим какво ще правим с твоя Злотник. Ако той поиска да види материалите, как ще го организираме? Аз нямам принтер, а на твое място не бих ги разпечатала другаде.

— И аз също не бих. Тогава да ги четем от екрана.

— Къде? За това са необходими няколко часа, а при мен всеки ден има посетители. Освен ако дойде вечерта, след седем.

— Значи — вечерта.

— А ако Злотник не може да дойде вечерта? Ако може само през деня.

— Лялечка, не знаеш какво означава истински журналист. А Злотник е точно истински журналист. Той би отишъл на края на света по всяко време на денонощието заради някой материал, който му е интересен. Е, разбира се — само ако му е интересно.

— Е, какво тогава, да се надяваме, че ще го заинтригуваш. И още нещо, Андрюша. Не искам да ти давам съвети, но ми се струва, че би

било разумно да помислиш за охрана.

Честно казано, вече бях мислил за това, но се притеснявах да го кажа на Елена. Като нищо щеше да реши, че имам мания за преследване и съм страхливец и слабак. Пък и откъде можех да я взема тази охрана? Че аз не съм бизнесмен. Ако бе станало дума за това преди два дни, щях да го поръчам на Муся, но сега разбирах, че не бива да я забърквам в моите проблеми с милиционерските материали. Разбира се, можех да попитам Боря Викулов и той със сигурност щеше да ми каже към кого да се обърна, за да направя всичко както трябва. Но за нищо на света не исках да се обаждам на Боря. По-добре да умра. Впрочем...

— Как мислиш, дали да не се обадя на Гриша? Той ми даде телефона си. И със сигурност знае откъде мога да си взема добър охранител.

— Разумно е — кимна Елена, внимателно отхапвайки с белите си равни зъби миниатюрно парченце от шишчетата с кокоши воденички, нанизани на мъничка пръчица. — Надявам се, че не те е забравил. Обади му се още сега, няма защо да протакаме.

Извадих тефтерчето си с телефонните номера, прелистих го и намерих номера на Гриша на буквата Т — Телето. Оказа се, че ми е съобщил и фамилията си, но аз веднага я бях изтрил от паметта си. На реда Телето-Гриша се мъдреха два телефона — домашен и мобилен. Посред бял ден той най-вероятно можеше да бъде намерен на мобилния. Набрах номера, но скърцащ женски глас студено ми събщи, че този номер вече не съществува. Виж ти! Да не би нещо да се е случило с моето мило Теле? Все пак работата му беше опасна и свързана с риск за живота.

— Обади му се вкъщи — посъветва ме Елена. — Трябва да изясним нещата докрай. Искаш ли аз да му се обадя?

Боже мой, колко добре ме познаваше! Самата мисъл, че сега можех да се обадя, да помоля да извикат Григорий, а оттам да ми отговорят, че той не е сред живите, ме хвърляше в ужас.

Мълчаливо й подадох телефона и отвореното тефтерче.

— Ало, Гриша ли е? Добър ден, аз съм Елена, стояхме с вас на една маса в санаториума, спомняте ли си?

Е, слава богу — беше жив и май че здрав! Сърцето ми се отпусна. Елена си бърбеше нещо с Телето и весело се смееше, а аз, кой

знае защо, се замислих за Муся. Независимия журналист, от когото имах нужда, го търсеше Лада. На Телето звънеше Елена. Защо ли винаги все така се стремях да не правя нищо сам и всичко прехвърлях на другите? Самият аз само си пишех книжките и давах интервюта, а за всичко останало си имах Муся. Но сега не исках да се ползвам от услугите ѝ, докато ситуацията не се прояснеше, и изнамирах други начини да не върша нищо сам. Наистина ли влиянието на онзи детски епизод с басейна се разпростира толкова далеч? Наистина ли всички ние сме обвързани до такава степен с детството си?

— Всичко е наред — весело съобщи Елена, подавайки ми обратно телефона. — Човекът си седи вкъщи и скучае, шефът му го уволнил, защото Гриша не издържал изпитателния срок.

— Наистина ли го е уволнил? Не каза ли защо?

— Не го попитах, не ми беше удобно. С две думи няма какво да прави и сега ще дойде тук.

— Какво, ей сега ли? — не повярвах на ушите си аз, че всичко става толкова бързо и лесно. Първо, като с вълшебна пръчица се намери човек, който можеше да прегледа моите материали с очите на експерт, а после — също като по чудо — се появи и телохранител.

Впрочем, ако се замислех, щях да открия, че в тези неща няма нищо чудно. Защо ли пък бях решил, че всичко трябва да става трудно, със спънки и мъчително преодоляване на препятствията? Тъй като самият аз нищо не вършех, няхах и представа как в действителност се случват нещата. Поръчвах всичко на Муся, тя го изпълняваше, а пък моята богата писателска фантазия ми рисуваше страшните картини на кръвопролитни битки, които трябваше да изнася Гепардицата, за да изпълни молбите и приумиците ми. Фантазията ми служеше вярно и ми предлагаше точно такива картини, каквито жадуваше да види подсъзнанието ми. А именно — че онова, което поръчвах на Муся, е трудно и практически невъзможно да се направи и че то би ми отнело много време и усилия, а аз трябваше да работя над книгата си и да не се разсейвам. Красиво ли звучеше? Достойно ли изглеждаше? Убедително ли беше? И още как! А истината беше в това, че панически се боях да се обаждам на непознати хора и да звъня на непознати места от напълно детинския и срамен страх да не се сблъскам с простащина, грубиянство и отказ. В действителност в изпълнението на моите желания нямаше нищо сложно. Трябваше само да престана да се

страхувам, че нищо няма да се получи, че ще ме наругаят или ще ми откажат. Просто трябваше да престана да се боя. Защото ако продължавах да се боя, непременно щяха да ме нагрубят. И непременно щяха да ми откажат.

В кротки разговори ние допивахме вече втори чайник с жасминов чай, когато върху главите ни се стовари гласът на Телето:

— Здравсти, Михалич! Здравей, Альона!

Бях забравил вече очарователната му фамилиарност и в първия момент се намръщих, но веднага се усмихнах, защото, независимо от всичко, много се радвах, че го виждам. И освен това му бях дълбоко и искрено благодарен за уроците в спортната зала.

— А старчето няма ли го? Жалко, щеше ми се да се видя и с него. Мислех си, че сте организирали абитуриентска среща.

Аха, само Магарешкия трън ни липсваше в момента! Как ли пък не, моля ви!

Телето отказа да обядва, заяви, че е успял да хапне вкъщи още преди Елена да му се обади, но старателно проучи листата с предлаганите десерти.

— Е, казвай, Михалич, какво те мъчи? Нападнаха ли те, какво става?

— Аха — потвърдих аз, — нещо такова. А теб защо те уволниха? Да не би да не си защитил шефа си в критичен момент?

— Ами! — подсмихна се Телето. — Друга е работата. Излязох много умен. Това не се хареса на шефа. Нали знаеш как е в онзи виц за идеалния мъж, който трябвало да бъде сляп и глухоням капитан на дълго плаване, че на това отгоре — и пълен сирак.

— Идеалният охранител не може да бъде сляп и глух — възразих аз. — Защото няма да види навреме опасността.

— Вярно казваш — одобрително кимна Гриша. — Охранителят трябва да бъде ерген и сирак, за да не се страхува за живота си и да не хленчи, че дечицата му и престарелите му родители ще останат без помощ. И освен това — да е тъп, за да не разбира смисъла на онова, което се говори пред него. Трябва още да е и ням — това се разбира от само себе си.

Самото предположение, че Телето би могло да се стори прекалено умно на някого, предизвика иронично недоверие в мен. Но си спомних колко разбираемо ме обучаваеше и си помислих, че един

абсолютно тъп човек едва ли би могъл да обяснява толкова просто и находчиво. Навярно бях подценил Телето.

— И какъв дефект се оказа, че имаш? Не си достатъчно тъп или не си достатъчно ням? Или пък имаш голямо семейство?

— Не, Михалич. — Той добродушно се разсмя. — Аз съм достатъчно самотен и достатъчно ням — по тези точки всичко е наред. Друг ми е проблемът.

— И какъв е той?

— Мутрата ми е много изразителна. Като си помисля нещо, не го казвам на глас, обаче на мутрата ми всичко е изписано. Пък и на тъпотия не го докарвах кой знае колко, позволявах си да изказвам разни мисли. И само да ми хрумнеше нещо в главата, шефът веднага го четеше по мутрата ми. Това не му се хареса. Тъй че внимавай, Михалич, веднага честно те предупреждавам.

— Нищо — успокоих Гриша, — на мен ще ми хареса. Аз обичам, когато хората мислят. И изразителните мимики също ми харесват, не мога да понасям каменните лица, на които нищо не е изписано. Още повече че не се занимавам с бизнес и не воювам с конкуренцията, никого не мамя и, общо взето, нямам какво да крия. Просто имам основания да смятам, че моят живот много дразни някого и докато не узная кого точно, ще имам нужда от охрана. Ще се разберем ли?

— Че как! — засия Телето. — Кога започваме?

— Веднага. Смятай, че вече си на работа.

Лада ми се обади в шест часа вечерта, когато с Елена безгрижно се търкаляхме в леглото и се държахме за ръце.

— Татко каза, че е готов да прегледа материалите ви. Къде да дойде?

Закрих с ръка слушалката и попитах шепнешком:

— Злотник е готов да дойде още сега. Мога ли да го поканя тук?

Елена кимна в знак на съгласие. Аз продиктувах адреса на Лада и ѝ обясних как да намери блока. Малко се засегнах, че Вася Злотник не благоволи да ми се обади лично, а бе поръчал това на дъщеря си, но бързо преглътнах обидата: нали и аз така постъпвах. Вместо мен винаги се обаждаше Муся, а ако не беше Муся — някой друг. Вярно, не

го правех от високомерие... Но и Вася можеше да си има своите основания, които изобщо не бяха свързани с големееенето му.

Елена скочи от леглото и започна бързо да се облича.

— Къде хукна? — учудих се. — Той ще дойде след един час.

— Ами как, Андрюша, нали трябва да приготвя нещо за хапване? Че тя тази работа не е за пет минути, сам видя колко време четох вчера материалите ти. И двамата ще огладнеете, и то — не по веднъж. Всичко трябва да е готово и само да сложа масата и да го сервирам.

— Тук да не е ресторант? — разсърдих се аз. — Човекът не идва да плюска, а по работа.

— Нямам нищо против. Но докато човек се занимава с работа, не престава да бъде човек с всичките си жизнени функции. Искане да яде, да пие и да пишка. Недей да капризничиш, Андрюша, а по-добре бързичко да приготвим всичко заедно.

Помогнах на Елена, доколкото можах. След около четиридесетина минути на вратата се позвъни. Дребничкият — очевидно по конструкцията дъщеря му приличаше на него — и подвижен като живак Вася влетя в апартамента и мигом се зае да очарова Елена. На него, недорасляка, винаги са му харесвали високите жени, а пък ако бяха и хубави, направо пиши го бегал.

— Радвам се да те видя, Андрей — най-сетне благоволи да ми обърне внимание той. — Извинявай, че Лада се уговаря с теб, но това е от общ интерес. Така е по-добре, повярвай ми. Няколко пъти си изпатих, докато около мен разни хора слушаха с кого и за какво се уговарям и какви адреси си записвам, а после се случваха какви ли не неприятности.

Видя ли, Корин, друг път да знаеш дали трябва да си правиш прибързани изводи и да се обиждаш за щяло и нещяло! Нали и самата Лада ти каза, че баща ѝ е станал крайно предпазлив, а ти пропускаш всичко покрай ушите си и само за своите проблеми и комплекси си мислиш!

— Е, хайде, покажи какво имаш. — В очите на Злотник гореше ловджийски хъс.

— Може би ще пийнете чай? — гостоприемно предложи Елена.

— Чай — да! — веднага се отзова Василий. — И ако може някакъв сандвич, че от сутринта не съм ял нищо. Ако това не ви затруднява, разбира се. — Отпрати пламенен взор към Елена.

Елена красноречиво ме погледна и изтича към кухнята. Аз сложих компютъра на масата, включих го и вкарах необходимите файлове. Василий потъна до уши в четене и яденето на сандвичите и пиенето на чай ни най-малко не влияеха на скоростта, с която поглъщаше материалите ми. Ние с Елена ходехме на пръсти и си говорехме шепнешком, за да не го разсейваме. Около девет вечерта отидох в кухнята, притворих вратата зад себе си и се обадох първо на Муся, после на Лина, а след това — на майка си. Отчетох се пред всички, успокоих ги и вече можех да си отдъхна, че поне тази вечер никой няма да ме откъсва от разговора ми със Злотник, след като той прегледа материалите.

— Интересно — какво ли ще каже — замислено рече Елена, присядайки в кухнята до мен. — Дали ще забележи онова, което забелязах аз, или няма да го забележи? Може би просто така ми се е сторило?

— Ти така и не ми каза какво точно не ти хареса в моите материали.

— Почакай, Андрюша. Онова, което ми се стори, може да се окаже, че в действителност са просто женски подозрения. Не искам да те дезориентирам. Нека първо да каже специалистът.

В десет и половина Злотник стана от масата и ми зададе изумителния въпрос:

— Тук дават ли храна за вечеря?

— Задължително! — подскочи веднага Елена, кимна ми с тържествуващ поглед и започна да сервира масата.

— Е, какво, Вася? Какво ще ми кажеш?

— Материалчето е интересно — проточи Злотник.

— И какво чак толкова интересно има в него? Можеш ли членоразделно да ми обясниш? — попитах нетърпеливо.

— Ами например това, Андрей, че всичко е чиста проба дезинформация.

Стъписах се:

— В какъв смисъл?

— В най-прекия. И най-интересното е, че цялата тази работа е оформена като чиста проба клевета. Ако беше разказал или публикувал това, щеше да отидеш на съд и да си навлечеш куп неприятности на

главата. Защо си излъгал Лада, че си обработил материала и си променил имената и длъжностите?

Мълчах. Какво можех да му отговоря?

— Защо мълчиш, а? Можех да те разбера, ако от тези лъжи имаше поне някакъв смисъл. Но ти си знаел, че ще дойда и сам ще ги прочета. Защо е трябвало да ѝ връзваш тенекии?

— Искаш да кажеш, че тук всички имена са истински?

— Възможно най-истинските. И длъжностите — също. И мога да ти кажа още, че тези хора никога не са вършили нищо подобно. Всичко тук е лъжа и клевета. Кой ти е подхвърлил този фалшификат?

— После ще ти кажа. Абсолютно сигурен ли си, че е фалшификат?

— Андрей, познавам тази кантора, наречена Министерство на вътрешните работи, като собственото си семейство. Държа ги под лупа не от една година. Всички онези, които са назовани в материалите ти, са хора, които принадлежат към една и съща групировка. Основните групировки в министерството са само две и те воюват помежду си не на живот, а на смърт.

— Значи излиза, че хората, които принадлежат към другата групировка, искат да оклеветят тези от първата?

— Нищо такова не излиза! Господи, Корин, как може да си толкова несъобразителен! — Василий започна да се ядосва. — Те не са пълни идиоти, та да ти подхвърлят дезинформация, която още при първата най-бегла проверка ще бъде опровергана. Тук играта е потънка.

— Разбрах — внезапно се намеси Елена, която през това време някак съвсем незабележимо бе успяла не само да подреди приборите на масата, но и да донесе приготвените ястия. — Радвам се, че Василий потвърди предположенията ми и сега вече мога да кажа какво става в действителност.

Злотник се шашардиса от изненада, защото вероятно беше свикнал, че красивите жени могат да бъдат само жени, но не и мислещи субекти. Улових пълния му с недоумение поглед и поясних:

— Елена е бивш следовател, тъй че материята ѝ е позната.

Недоумението по лицето на Василий се смени с уважение и заинтересованост.

— Всички назовани в материалите хора са си сложили на душата по сто и петдесет хиляди различни грехове, само че не и тези, които са описани там. Вижте сега каква е последователността на ходовете. Материалите получават гласност или под формата на книга, или попадат в пресата, или пък — във Федералната служба за безопасност. При това източникът на разгласяването им трябва да бъде именно писател или каквото и да било друго неутрално лице. Или ти даваш интервю и тази дезинформация излиза в пресата без проверка, или информираш Федералната служба за безопасност за престъпленията, които са ти станали известни. Или — в най-лошия случай — написваш книга, в която зад всяко име стои реален човек. Разбира се, най-добре би било да се действа чрез Федералната служба за безопасност, защото следователят веднага ще започне да проверява информацията. Но ако дезинформацията попадне в книга или в интервю, също няма да е зле, защото може да се вдигне скандал, авторът да бъде обвинен в клевета и след това да започне въпросната проверка. А в резултат на проверката ще се окаже, че посочените чиновници са нагло набедени и наклеветени. Но кой би могъл да направи това? На кого е изгодно то? Ами ясно е на кого — на противниковата групировка, чиито членове отдавна заемат длъжностите си, затънали са в корумпирани връзки и незаконно забогатяване и не искат да търпят до себе си честните и принципни хора, доведени в системата през последните години. И какво става по-нататък?

— По-нататък започва скандал, хората от *старата* групировка са притиснати до стената, в резултат на което освобождават заеманите длъжности — продължи Василий. — А тези длъжности са доходоносни.

— Точно така — съгласи се Елена. — Нещастните оклеветени офицери започват да крещят на всеки ъгъл: вижте ги какво правят, искат да ни изхвърлят, защото им пречим да печелят пари по престъпен начин! В резултат на това изхвърлят противниците им за неспортсменско поведение, тъй да се каже. И всички освободени длъжности плавно преминават към *новата* групировка. Просто и безболезнено. И забележете: няма никакви конкретни разобличения, никакви съдебни процеси и присъди. Тоест няма какво кръвопролитие. Получава се просто едно симпатично вътрешноведомствено скандалче с предвидим резултат. И нашите *нови*

милиционери с чувство на дълбоко удовлетворение заемат всички останали освободили се длъжности. А *старите* никога в живота си няма да успеят да докажат, че никого не са клеветили и изобщо нямат никакво отношение към всичко това. Защото единственият свидетел в цялата тази история си ти, Андрей, а ти ще кажеш, че тези материали ти ги е предал генерал Валерий Сергеевич Маслов, който е едно от главните действащи лица в лагера на *старите*. А Маслов вече не може да бъде попитан за нищо. Виждаш ли колко просто е всичко?

— Ами ако не кажа това? — Погледнах съсредоточено Елена. — Че аз не го помня. Зная го само от думите на Мария.

— Значи ще го каже твоята Мария. Както и онази дама от Франкфурт — тя също ще го потвърди. И ти, Андрей, ще се окажеш целият в лайна, а нашите злобно оклеветени милиционери — изцяло в бяло.

— Излиза, че те са скалпипили дезинформация за самите себе си — направих унило извод. — И аз без малко да се хвана.

— Момент! — Гласът на Злотник прозвуча строго и недоволно. — Изгубих нишката на разследването. Ние обсъждахме само материалите, а сега се появиха някакви нови имена. Може би ще благоволите да ми обясните за какво става дума?

Внимателно, Корин, много внимателно, обмисляй всяка дума. Нямах основания да не вярваш на Злотник, но нямах основания и безрезервно да му вярваш. Казвай само онова, което и без това е известно на всички.

Говорех бавно, без да свалям очи от Елена, и оценявах думите си по израза на лицето ѝ. Тя ме слушаше внимателно и като че ли аз не изтърсих нищо излишно. Вървял съм по улицата, подхлъзнал съм се, паднал съм, загубил съм съзнание, свестил съм се в гипса. Нищо не помня. Казали ми, че имало някакъв си Маслов, който ми дал някакви си материали. Маслов загинал. Казали ми още, че във Франкфурт имало някаква си Вероника, която била позната на Маслов и която ме свързала с хора, разполагащи с допълнителна информация. Самият аз нищо не помня и черпя всичките си данни от нечии думи.

— Какво пък! — заяви Злотник, когато завърших стерилното си изложение на действителността. — Елена е напълно права: генерал Маслов наистина е принадлежал към кохортата на *старите* и по нещастно стечение на обстоятелствата не може да даде показания.

Значи те лъжат, Андрей, и всъщност материалите ти е дал някой друг, някой от групировката на *новите*. Той би могъл да ти каже, че се казва Маслов, ти не си му искал личните документи за проверка, но за сметка на това, където седнеш и където паднеш, си разказвал, че си се срещал с генерал Маслов. Сега вече няма начин да се разбере как се е случило всичко в действителност, след като ти нищо не си спомняш. Но! — Василий театрално вдигна пръст. — Ние разполагаме с Вероника и можем да се опитаме да изясним що за птица е тя и с кого е свързана. Може да се окаже, че не ти е казала истината и че всъщност и очите не е виждала на никакъв Маслов. Ако се изясни, че тя е тясно свързана с групировката на *новите*, значи кръгът ще се затвори. Ясна ли ти е идеята?

Господи, господи, защо ми е толкова трудно да лъжа и да се преструвам? Да се правя, че нищо не разбирам, а всъщност всичко разбирам. И нищо не разбирам...

ГЛАВА 19.

Муся, Муся, Котарано Пухкава, как можа да го направиш? Как можа? Защо? Колко ти платиха за този спектакъл? Впрочем въпросът е риторичен — на теб ти трябва пари за лечението на дъщеря ти. Процентите, които вземаш от моите хонорари, не ти стигат. Защо не поиска пари от мен? Знаеше, че ще трябва да връщаш парите години наред, пък и не е ясно дали ще можеш, така ли? Или прекалената ти гордост не ти е позволила да ми поискаш пари? Ако сам ти ги бях предложил, щеше да ги вземеш. А аз не ти предложих. Но защо, защо и през ум не ми беше минало да направя това? Зная защо. Аз не се опитвах да си пъхам носа в живота ти, защото ние не бяхме приятели, а делови партньори, а ти никога не се оплакваше и аз смятах, че при теб всичко е наред. Беше ми удобно да смятам така. Знаех, че имаш болна дъщеря, но нали ти винаги някак успяваше да организираш лечението ѝ, което означаваше, че парите, които печелиш, ти стигат. А за това, че лечението изобщо не е такова, каквото ѝ е необходимо, не ми беше интересно да науча. Сам съм си виновен, че си се съблазнила от тези пари. Сам съм си виновен.

Не е имало никакъв генерал Маслов. В смисъл че в реалния живот е имало такъв човек, работел е в Министерството на вътрешните работи, после загинал на път за вилата си, но никога не се е появявал в живота ми. И миналата година във Франкфурт не е имало никаква Вероника и никаква страстна и пламнала от пръв поглед любовна връзка. И аз не съм ходил до Тройсдорф и не съм се срещал с Николай Яновски. Просто ми бяха подставили една красива и умна жена, може би дори актриса, и ми бяха пробутали адреса на един трагично загинал руски емигрант, който — както и генерал Маслов — вече за нищо не можеше да бъде попитан.

И не е имало никакви материали за Министерството на вътрешните работи. И не съм се канил да пиша никаква книга на тази тема. Просто ме бяха използвали като глупака в игра на карти. Те отдавна вече са имали този замисъл и само са търсели подходящата

кандидатура. Не е било възможно да пуснат въпросната дезинформация в средствата за масово осведомяване, както често се прави, защото всеки журналист, който има дори малко уважение към себе си, първо щеше да направи поне някаква повърхностна проверка и след като се убедеше, че са му подхвърлили фалшификат, нямаше да го публикува. На тях им е бил необходим писател, такъв като мен, който нищо не разбира от живота в системата на Министерството на вътрешните работи, който е увлечен от собствените си фантазии и не върши нищо сам, т.е. човек, който няма да започне да проверява нищо, а ще скалъпи една книга от пробутаните му материали. Книгата щеше да се разпродаде в големи тиражи, читателите щяха да научат какви гадове и мръсници са *новите* милиционери, а после с интерес щяха да прочетат в пресата, че негодникът Корин ги е оклеветил, а в действителност те са чисти и неопетнени и са станали жертва на злонамерени интриги от страна на *старите* ченгета, напълнили гушите си с криминални пари и нежелаещи да се разделят с хранилката си. Пък едновременно с това щяха да позакърпят и собствения си престиж на общодържавно ниво. А още по-добре щеше да стане, ако нямаше никаква книжка, напълно достатъчно беше едно интервю с писателя Корин за замисъла на новия му роман и един-два откъса от него — и работата щеше да е свършена. Текстът на откъсите щеше да представлява фрагмент от художествено произведение, така че не подлежеше на никакви поправки, а още по-малко — на проверка в редакцията на периодичното издание. И самото издание не рискуваше нищо: Корин предостави откъсите си, а ние — какво, да не ги публикуваме ли? Откъде да знаем, че при него всички имена са истински и че това е гнусна клевета. Ние не носим отговорност за Корин, нека той сам да отговаря.

Навярно те отдавна са ме били набелязали. И отдавна са се били докопали до Муся. Само че е трябвало да измислят как да направят така, че да използвам истинските имена и длъжности, а не да наричам персонажите с каквито аз си поискам имена. Вероятно това им е било най-трудно. Интересно — какво ли бяха измислили? Навярно нищо. Може би бяха решили да тръгнат по друг път, но точно в този момент им бе дошла — като на тепсия — катастрофата и последвалата я амнезия. Ама наистина — и дяволът е бил на тяхна страна!

Веднага щом се разбрало, че имам амнезия, те бързо са се ориентирали как да се възползват от това. Попитали са специалистите и те са им обяснили, че паметта или се възстановява за няколко дни, или задълго не се възвръща. Рискът е бил чудовищен, но те са рискували. Явно твърде много неща са били заложени на тази карта.

Кого ли бяха наели да им скалъпи от материалите нещо, което да прилича на моите предварителни записки? Едва ли с тази фалшификация се бе занимавал един човек, защото беше много голяма по обем работа, навярно са били няколко души, цяла група. Който и да е бил, заслужава пет плюс! Бяха работили за отличен. Естествено — не без помощта на Муся, защото тя имаше достъп до компютъра ми, апартаментът беше празен, а самият аз ѝ дадох ключовете от него. Те са изтеглили моите предварителни записки от предишните ми книги, сложили са пред себе си текстовете ми и филигранно са изготвили фалшификата, имитирайки моя стил и дори обичайните ми съкращения. Какви таланти гинат само! Впрочем защо да гинат, вероятно са им платили много добре.

Интересно — дали литературният агент от Канада, когото Муся наричаше *канадския безумец*, наистина беше идвал през май, или това беше само едно оправдание от нейна страна, за да не ме посещава в санаториума и да не води с мен дълги и сериозни разговори за изминалите две години? Бях склонен да мисля, че Муся просто е избягвала да поддържа контакти с мен. Все пак на тях не им е било ясно дали ще успеят да скалъпят правдоподобна картина и да ми я пробутат, а докато това не е било ясно, тя не е трябвало да ми разказва за моя забравен живот. Иначе какво би се получило? Муся щеше да ми каже за замисъла ми да напиша книга за милицията, а къде са материалите ми, къде са бележките ми, къде е поне тефтерът с предварителните ми записки? Няма ги. А ако не ми кажеше веднага, ако замълчеше, а после се наложеше да ми представи материалите, щеше да стане още по-лошо. Защо не си ми казала? Нали те питах с какво съм се занимавал, каква книга съм замислял да напиша, каква информация съм събирал. Не, тя не е трябвало да се появява в санаториума, докато не възникнела някаква яснота. И ето че яснотата възникнала. Фалшификатът бил направен и вкаран в компютъра ми. Вече е било възможно да се започне.

И те започнали. И всеки изминал ден с ужас чакали да си спомня онези две години. Храбри момчета, нямаше нужда да им се вдъхва кураж. И Муся е била с тях. Мога да си представя колко се е изплашила, когато я помолих да ми намери психоаналитик и изразих решителното си намерение да се боря за възстановяване на паметта си! Разбира се, Хипопотам Викторевич беше издирен от нея и беше много добре инструктиран, затова под неговото вещо ръководство аз никога нищо нямаше да си спомня и той щеше да се постарее в тази посока от сърце и душа. Но той действително се старееше от сърце и душа, защото човек не можеше да унищожи професионализма в себе си дори когато това много му се искаше. И до момента, в който не започнахме да се борим с комплексите и страховете ми, Хипопотамич работеше с мен като добър специалист. Благодарение на него разбрах много неща, но до най-важното — до преодоляване на страховете — с него така и не стигнахме. Навярно той имаше голям опит и, да речем, си бе представял, че безболезнено може да извади на повърхността проблемите ми, но не бива да ми помага да ги преодолявам, за да не би — не дай боже! — паметта ми да се възстанови. Елена честно беше признала пред Хипопотама, че с нея сме близки — и какво бе направил той? Нима се бе опитал да използва това в работата си с мен? Или се бе постарал да даде тласък на паметта ми с помощта на тази неочаквана информация? Беше ли посъветвал Елена да ми разкрие и да ми разкаже всичко, което знае за мен? Не, не и не. Това още веднъж потвърждаваше тезата, че подозренията ми не бяха безпочвени. Психиатърът беше подставено лице.

Горката моя Котаранка! Аз бродех из Франкфурт с надеждата, че познатите Места ще събудят паметта ми, а тя се е чувствала като човек, застанал до буре с барут, върху което седи маймуна с граната в ръка, т.е. — аз. Всеки миг можеше да стане взрив и какво щеше да прави тогава тя? В Москва поне можеше да изчезне от очите ми, но там, в Германия, ние живеехме в един хотел и имахме билети за един и същи обратен полет. Не беше чудно, че още от началото на тази история тя отново бе започнала да пуши, защото нервите ѝ са били изопнати до краен предел. Но аз я разбирах, защото и при нея, както при министерските плъхове, върху тази карта стоеше твърде голям залог — здравето и животът на единственото ѝ дете. Дори не ѝ се сърдех. Разбирах, че самият аз съм виновен за всичко. Самият аз бях

направил така, че това да стане възможно. Бях се откъснал от живота, бях се потопил само във вътрешния си свят и нямах приятели, които да знаят всичко за мен, защото пазех мислите и емоциите си за моите книги. И ето че се оказа, че когато паметта ми ме подведе, зачерквайки от съзнанието ми голям период от моя живот, нямаше кой да ми помогне и да ми разкаже как съм живял през цялото това време. Аз използвах Муся вместо своите ръце, крака, език, очи и уши и сега плащах за това, че тя бе започнала да използва мен. Никой не беше виновен, че се бе случило така, освен самия мен.

А само как ме уговаряше да се обърна към Федералната служба за безопасност, когато по мен първо стреляха, а след това се опитаха да ме отровят! Не, тогава тя не се е тревожела за моя живот, а е искала материалите час по-скоро да бъдат разгласени. Да допуснем, че аз се бях обърнал за помощ, а те ми бяха казали: „Вие, господин Корин, сте писател, а писателите ги убиват единствено заради това, което пишат, така че дайте да видим какво е това, което вече сте написали или засега само се каните да напишете.“ По-нататък всичко беше ясно. Аз щях да им покажа материалите, те щяха да направят малка проверка и целта щеше да бъде постигната.

Само че ми беше много интересно кой бе стрелял по мен, кой ми бе пробутал отровния коняк, че на това отгоре искаше да ме изкара и ненормален? Ако материалите наистина се окажеха компрометиращи, тогава всичко щеше да е ясно — опитваше се да ме премахне онзи, за когото се отнасяше компроматът. Но нали това не беше компромат и не можеше да навреди на този, за когото се отнасяше? Напротив, тези хора бяха заинтересовани да му дадат гласност и точно затова бяха подхванали цялата дандания. Тогава кой беше този човек?

— Андрюша, в Министерството на вътрешните работи може би има мръсници, но те съвсем не са идиоти — бързо сложи всичко на мястото му Елена. — Онези, които ние с теб условно наричаме групировката на *старите* и срещу които е насочена тази афера, имат свои собствени източници на информация. И тези източници са им съобщили, че техните конкуренти са влезли в контакт с писателя Корин и се опитват да пуснат чрез него някакъв компромат. При нормален ход на разсъжденията се натрапва изводът, че този компромат е насочен срещу *старите*, защото против кого друго би могъл да бъде насочен? Няма да е против *новите*, нали? А други

варианти няма. И ето че те се опитват предварително да се застраховат и да те лишат от каквото и да било доверие в очите на обществеността. Един вид — ще изкараме Корин луд, а пък той нека да си говори и да си пише каквото си иска, все едно — никой няма да му повярва.

Това ми се стори убедително. Първо се бяха опитали да ме застрелят, после — да ме отровят, а след това бяха решили да тръгнат по безкръвния път. Ужасно се възгордах от това мое постижение в областта на дедуктивния метод, но Елена охлади страстта ми.

— Не става! — Тя разпери ръце и завъртя глава в знак на отрицание. — По теб стреляха, когато ти току-що бе започнал да излизаш на разходки. Фалшивият материал все още не е бил готов и още не са били започнали да разиграват комбинацията, което означава, че *старите* не е имало как да научат за нея. Или — независимо от всичко — ти се е сторило, че някой е стрелял по теб, или са искали да те убият по друг повод.

— Господи, че по какъв друг повод! Няма други поводи! Не съм бизнесмен, аз съм всичко на всичко един обикновен писател, пиша си романите, никого не закачам и си гледам работата.

— Не викай, моля те! — намръщи се Елена, защото тя, както и аз, не можеше да понася викове и изобщо силни звуци. Изстрелът би могъл да се окаже част от същата тази комбинация. Имали са за цел да те сплашат, не да те убият, а само да те сплашат, за да може, когато научиш за материалите, да съпоставиш едното с другото и да хукнеш да търсиш защита във Федералната служба за безопасност. И след това всичко да тръгне по плана. Макар че, погледнато обективно, биха могли и да те убият. Тогава твоята Муся предоставя на следствието събраните уж от теб материали и резултатът отново е същият. Естествено убиецът трябва да бъде издирен — и те щяха да го издирват. И тук отново има два варианта. Или изобщо нямаше да го намерят, или щяха да го открият и да си изяснят, че той няма нищо общо с милиционерските работи. Тоест ти не си бил убит заради материалите, а, да речем, от ревност или за да те ограбят. Или заради наследството ти, което също не може да бъде изключено. Но какво значение има? Самият скандал с материалите вече щеше да е избухнал, щяха да са разказали на следствието, че си се канел да пишеш роман и че генерал Маслов ти е дал информацията, а после щеше да стане ясно, че всичко е клевета. Тоест пак същото, но от друг ъгъл.

— А конякът? — попитах объркано.

— И той е от същата опера. Конякът би могъл да се окаже чиста случайност, пък дори и да не е бил, ти или го изпиваш и умираш, или го изпива някой друг и ти страхотно се изплашваш. При всички случаи започва следствие. Не по врат, ами по шия.

След като Злотник си тръгна, цялата нощ премина в такива разговори. Призори с Елена стигнахме до неутешителния извод, че ако искам да остана жив, трябва да продължа да се преструвам, че нищо не помня. Защото те нямаше да допуснат да си спомня всичко и да разкажа какво се е случило в действителност. Амнезията ми беше моят пропуск за живота.

Аз не трябваше да разбирам и да зная какво бе извършила Лина. Нямах повод да се обърна, да си взема нещата и да я напусна. Да не би тя да е лоша съпруга? Лоша е. Но аз не знаех това.

И както преди, щях да ръководя всичките си неща чрез Муся. Че какви основания имах да се откажа от услугите ѝ? Да не би тя вече да не е подходяща за това? Да не би да се справя зле с моите работи? Тя ме мами, жестоко и чудовищно ме мами, но аз нямаше право да зная това, иначе нямаше да оживея.

Дори не можех да вдигна скандал на дъщеря си Светлана, която също бе решила да се възползва от моето безпаметство и беше измислила сърцераздирателната история за талантливия музикант Гарик и за това как аз, подлецът, съм ѝ обещал пари и не съм ѝ ги дал. Нищо не съм ѝ обещавал, не сме се срещали с нея в Александровската градина и тя не е споделяла с мен проблемите си. Просто малката користна лисана бързо се бе сетила откъде може да откъсне някое тлъсто парче и бе дотърчала в болницата.

Да оставим настрана това, че не бих започнал да изяснявам отношенията с майка си, която също бе участвала в масовите тържества в чест на моята амнезия и се бе опитала да ме убеди, че съм започнал да пиша книга, посветена на сестра си. Отдавна вече знаех, че това не е вярно. Но от наивност предполагах, че любимата ми Олга Андреевна беше единствената, която се е досетила да се възползва от дефекта на моята памет.

Само че — не, оказа се, че се бяха намерили много такива хитреци. Всички. Всички като лешояди се бяха нахвърлили да

откъснат по парченце от моя живот в своя полза. Всички ме бяха лъгали.

Всички — освен Борис Викулов. Той не ме беше лъгал. Той просто не ми беше казал истината. И от това ме болеше още повече. По-добре да ми я беше казал.

Не, не можех да започна да изкоренявам засаденото в градината си и да я садя наново. Не можех да започна да изяснявам отношенията си и да ги късам. От това зависеше животът ми. Животът ми в същата тази градина, която бях отгледал за четиридесет и шест години и от която сега нямаше къде да се дяна. Нямаше как да изтръгна самия себе си оттам.

— Искаш ли да помислиш как би могъл да помогнеш на Мария?

Бях очаквал този въпрос, самият аз бях мислил върху него, но засега няхах съдържателен отговор. Работният ден на Елена бе свършил и ние излязохме да се поразходим навън и да подишаме влажния есенен въздух. Подире ни, на няколко крачки зад нас, мълчаливо вървеше Телето. Аз здраво стисках Елена под ръка и дори през якето си и през нейното кожено манто усещах топлината на тялото ѝ.

— Бих искал да ѝ помогна — признах аз, — но не зная как. Не виждам варианти. Муся много добре ме познава, а освен това е умна и проникателна. Ако изведнъж ни в клин, ни в ръкав ѝ кажа: „На ти, Муся, пари за лечението на дъщеря ти, ще ми ги върнеш, когато можеш“, тя веднага ще разбере, че това не е току-така. И че съм се сетил за всичко. И тутакси ще съобщи на когото трябва.

— Е, може пък положението да не е чак толкова праволинейно. Поговори си с нея, завърти разговора около заболяването на дъщеря ѝ, прояви съчувствие, попитай я какво лечение е необходимо и колко струва то.

— Няма да стане, Лялечка. С Муся работим заедно от много години. И никога не съм водил такива разговори с нея. Сега вниманието ѝ е изострено, тя непрекъснато, всяка минута очаква да я сполети беда, очаква, че мога да възвърна паметта си и съсредоточено се вглежда в мен и се вслушва във всяка казана от мен дума. Всяка

проява, която не съответства на поведението на познатия й Корин, ще я накара да се разтревожи.

Стори ми се, че ръката й леко се напрегна, сякаш Елена се опита да се отдръпне от мен.

— Ама какво, наистина ли през всичките тези години не си се интересувал от здравето на детето й? И това не е ли било тема на постоянните ви разговори? Не мога да повярвам! Андрюша, но това е чудовищно! Разбирам, че Мария не ти е близък приятел, но въпреки всичко ти е близък човек. Ти непрекъснато общуваш с нея, вие прекарвате много време заедно. Че как така, Андрюша? Откакто те познавам, на всеки две думи споменавах името на Мария, звъниш й час по час и аз бях сигурна, че си запознат с всичките й проблеми и знаеш всичко за нея. Както и тя — за теб. И изведнъж разбирам, че тя има тежко болно дете, а ти за две години не си ми споменал нито дума. Тоест теб това изобщо не те вълнува.

Не бих казал, че изпаднах във възторг от чутото, но нямаше какво да възразя. Елена беше права от първата до последната дума. Впрочем вече сам си бях казал всички тези неща и сега единственото, което оставаше да направя, беше да посипя главата си с пепел.

Неприятният разговор бе прекъснат от телефона, който започна да жужи в горния джоб на якето ми.

— Не се ли каниш да си идваш в Москва?

Беше Лина. Всеки разговор с нея ми се удаваше все по-трудно. Оказваше се, че не е чак толкова лесно да изобразяваш нищо незнаещ и неразбиращ съпруг, когото първо бяха излъгали, после бяха унизили и оскърбили, а след това отново бяха излъгали. И му дърпаха конците като на марионетка.

— Защо? — попитах предпазливо, тъй като не знаех с какво би ме застрашил един отрицателен отговор, точно както и един положителен.

— На Женя му трябва зимният анцуг, а остана на вилата. Предложих му да си купи нов, но момчето се заинати и не отстъпва. Казва, че този му бил любимият, че сам си го е избрал в Швейцария и не иска друг.

— Капризничи — отбелязах, опитвайки се да спечеля време, за да взема решение как да се държа.

— Но ако ти работиш и не искаш да се разсейваш — бързешком продължи Лина, — по-късно вечерта мога да дойда.

По-късно вечерта. Че и ще поиска да остане да пренощува на вилата. Естествено плътските утешения в моите прегръдки изобщо не ѝ се струваха кой знае колко сладки, но нали трябваше да играе ролята си, иначе имаше опасност да излезе от образа на страстно влюбената жена. А аз още по-малко имах нужда от това удоволствие. Ама че капан, а, Кори! Един мъж и една жена си лягат насила в леглото и изобразяват взаимно влечение, тя — за да запази семейството си и материалното си благополучие, той — за да запази собствения си живот. Лина нямаше да пропадне без моите пари, бизнесът ѝ не вървеше зле, но с моите хонорари нещата ставаха значително по-добри. В смисъл — повече.

Ако се съгласях Лина да дойде, за да вземе анцуга на Женя, трябваше спешно да се върна на вилата и да остана там до утре. Пък трябваше и да се разделя с Елена за цялата нощ. Не, не исках това.

— Не бива да пътуваш извън града толкова късно — позволих си да бъда джентълмен. — А аз и без това имам нужда малко да се поразсея, че главата ми съвсем се задръсти. Ще поработя още час-два, а после ще дойда и ще донеса анцуга.

— Благодаря ти, Андрюша. Само че...

Долових в гласа на жена си колебание. Или беше несигурност, или някакви опасения. Може би се страхуваше, че ще остана да нощувам при нея и ще ѝ досаждам с любовните си задевки. Цирк!

— Какво има?

— В апартамента ни много силно мирише на разни химикали. И няма никаква храна, кухнята е разглобена, няма къде да се готви.

— Няма страшно! — Ех, колко приятно е да си великодушен и да не създаваш излишни грижи на хората. — Ще вечерям тук, на вилата, и няма да оставам през нощта, само ще ти дам анцуга, ще те млясна по бузката и ще се върна обратно. Става ли?

— Благодаря ти — повтори Лина, този път много по-топло и прочувствено.

Върнахме се до блока, където беше колата ми.

— Ще дойдеш ли с мен? — попитах Елена.

— Не. — Тя се притисна до мен и ме целуна по брадичката. — Не се чувствам добре в твоята къща. И освен това от вилата ти ще си

идеш вкъщи, а аз ще трябва да те чакам в колата и да си мисля, че сега ти си там, при жена си, че си говорите за нещо, че се усмихвате един на друг и че може би ти дори я целуваш. А аз стоя и те чакам. Унизително е. Не се сърди. По-добре да те изчакам вкъщи.

И през ум не ми минаваше да ѝ се сърдя, защото отлично я разбирах.

— Да вървим, Гриша. Да идем набързо дотам и обратно.

— След вас ли да карам с моята кола?

— Че защо? Защо да хабим бензина? Ще идем заедно с моята таратайка. Хем двамата ще ни е по-весело. Сядай на волана, а аз ще ти показвам пътя.

Искаше ми се да си помисля малко, имах чувството, че в края на книгата ми не достига още един епизод, а той бе много важен и дори вече си представях как ще изглежда. Тъкмо по пътя щях да го измисля и да го композирам окончателно. Щях да се възползвам от това, че имам възможност да съм обикновен пътник и изцяло да се отдам на мислите си.

Телето беше добър шофьор, караше бързо, но внимателно и почти без никакви нарушения. До извънградската ми къща стигнахме за час и малко отгоре, макар че по това време на денонощието пътят от дома на Елена до вилата обикновено ми отнемаше около час и четиридесет минути. Много добре си спомнях това, тъй като за две години — без малко — нееднократно бях изминавал този маршрут.

Стигнахме до портата. Излязох от колата, за да отключа катинара.

— Добре си живееш, Михалич — одобрително отбеляза Телето, оглеждайки къщата, която се виждаше иззад оградата. — Не знаех, че на писателите им плащат толкова яко.

— Не на всички — отговорих аз и извадих ключовете, — само на онези, които ги издават в чужбина. В Русия не можеш да изкараш пари за такава къща. Дявол да го вземе!

Изпуснах ключовете и клекнах, шарейки с ръка по земята около себе си. Вече беше съвсем тъмно, а светлините на фаровете бяха насочени на другата страна.

— Я дай на мен. — Гриша изскочи от колата.

Той почти на мига намери ключовете и се насочи към вратата. Постоя няколко секунди и се обърна към мен:

— Я влез в колата, Михалич. Сам ще отключа.

— Защо? — не разбрах аз.

— За две по сто. Охранител ли съм или какво? Нещо не ми харесва катинарът, като че ли някой се е опитвал да го пили.

Стана ми зле. Нима всичко това продължаваше? А аз се бях успокоил и бях решил, че враговете ми са преминали към мек, безкръвен метод. Ала се оказваше, че все още нищо не е приключило. Макар че може би напразно се паникьосвах и това е било работа на най-обикновени крадльовци, които са видели една прилична къща и са решили да приберат каквото господ дал.

Телето дръпна няколко пъти увесения на вратата катинар, но не го отключи.

— Само през портала ли може да се влезе на твоя територия?

— С колата — да, но иначе може да се влезе и през портичката, тя е заключено отвътре.

Той побутна онази част от портала, която изпълняваше предназначението на портичка, и установи, че през нея също никой не бе минавал.

— А от друго място? През някоя дупка на оградата или през цепнатица? Или пък отгоре?

— Сигурно може — казах неуверено. — Не съм проверявал, не е ставало нужда.

— Значи сега ще проверим — зловецът обеща Телето. — Стой в колата и заключи вратите! Седни зад волана и не загасвай мотора, за да можеш да тръгнеш, ако стане нещо. Разбра ли?

— Я стига, Гриша! — Все още се опитвах вяло да се съпротивлявам, но страхът ме обхвана с безмилостните си лапи и започна да се надига към гърлото ми.

— Михалич, за какво ме нае? Хайде сега да ме слушаш!

И аз го послушах. Телето бавно тръгна покрай оградата. Ето че вече се скри зад ъгъла и в този момент ме обзе истински ужас. Наоколо беше тъма, нямаше никой и аз стоях сам в заключената кола. Започнах да се задушavam. Натиснах копчето и отворих леко прозореца. От влажния студен въздух, който нахлу в белите ми дробове, ми стана малко по-добре. По дяволите, но защо наоколо няма никакви къщи? Защо бях избрал парцел в покрайнините, от който до най-близката постройка имаше цели двеста метра, плътно обрасли с дървета, през

които нищо не се вижда? За какъв дявол ми бяха тази самота и откъснатост от външния свят, които толкова ценях? Всичко, което преди ме радваше, сега се обръщаше срещу мен. Сам си бях виновен. Сам. И ако сега се случеше нещо с Телето или с мен, виновният щях да съм аз.

Какво беше това? Някакъв шум ли? Или ми се бе счуло? Спуснах стъклото по-надолу, показах главата си навън и напрегнах слух. Точно така, чуваше се някакво суетене и приглушени, сподавени викове. Страхът буквално ме заля, аз бързо затворих прозореца и сложих крак на педала в готовност всеки миг да полетя от мястото си. Или да се притека на помощ на Телето, или да изчезна...

Портичката се разтресе, отвори се и на светлината на фаровете се появи мощната фигура на моя охранител, но тя изглеждаше някак много разкривена. Нервите ми бяха толкова изопнати, че дори не успях веднага да разбера защо конфигурацията на Телето ми се струва неправилна. А когато разбрах, въздъхнах с облекчение. Огромният Гриша мъкнеше с една ръка почти във въздуха нещо мършаво и съпротивляващо се. Отворих вратата на колата, за да изляза.

— Какво има там, Гриша? Крадец ли хвана?

— Ей този тип. — Телето разтърси товара си, вследствие на което издаде нечленоразделен пищящ звук. — Едни са се навъдили днес — пълен боклук! Къртеше в задната част върху нарязаните дърва. Да не би да нямаш отопление, а? Защо са ти толкова много дърва?

— За камината — машинално обясних аз, докато се вглеждах в младежа, когото бе домъкнал Гриша, и не вярвах на очите си.

Беше Володя, синът на Боря Викулов. Отдавна не го бях виждал, но нямаше начин да греша. Какво ли правеше тук? Да не се е скарал с баща си, да е избягал от къщи и да е дошъл при мен с надеждата да намери покрив, храна и помиряване с родителя си? Това вече се бе случвало веднъж.

— Володя! Защо си тук? Случило ли се е нещо?

Момчето мълчеше с мрачно вперен в земята поглед. Телето го сграбчи с две ръце и така го разтърси, че главата на Вова едва не отхвъркна.

— Отговаряй, когато те питат, непрокопсанико!

— Почакай, Гриша — вдигнах предупредително ръка, — аз го познавам, той е син на моя приятел. Сигурно нещо му се е случило.

— Е, щом е така...

Телето неохотно пушна жертвата си и Володя седна направо на земята. Приблжих се до него.

— Какво се е случило, Володя? Да не би да е станало нещо с баща ти? Недей да мълчиш, говори.

Той вдигна глава и аз видях на лицето му израза на омраза и отчаяние.

— Да не би да не знаете какво се е случило с баща ми! — изведнъж изкрещя той. — Защо се преструвате? Вие сте виновен за всичко, вие направихте това със собствените си ръце! Вие ни отнехте всичко! И на мен, и на баща ми! Заклех се, че ще ви убия! Два пъти не успях, исках да те застрелям, опитах се да те отровя — не стана, но въпреки всичко ще продължа да се опитвам, докато не пукнеш, мръсно! Въпреки всичко ще се опитвам, ще се опитвам, ще се опитвам! Или ще пукна аз, или — ти!

— Ти ще пукнеш пръв — презрително подхвърли Телето и с леко побутване събори момчето на една страна. — Шибан наркоман. Ако не се гътнеш от свръхдоза, със собствените си ръце ще те удуша. Дрисльо.

Ето че си го получи, Корин. Опитваше се да забравиш тази случка. Но въпреки всичко тя те застигна, без да те пита — разбираш ли това или не.

На осемнадесети юли деветдесет и девета година ме бяха пребили и ограбили. А на двадесети при мен на вилата дойде Борис. Пристигна със своя мерцедес, с шофьора и телохранителя си. Изглеждаше фантастично, беше облечен в скъп елегантен костюм и имаше безупречна прическа. Добре поддържаното му лице беше покрито с равномерен загар.

— Дюхон, имаш ли връзки в паспортната служба и в Министерството на външните работи? Спешно ми трябва нов задграничен паспорт. На стария му изтече срокът, а аз в близките дни трябва да замина за чужбина — жив или умрял. Визата ще ми я издадат за един ден, но ми трябва нов паспорт.

Връзки в паспортната служба ли? Не, в това учреждение нямах познати. Точно както нямах и в консулската служба на Министерството

на външните работи. Но Муся имаше такива познати — знаех го със сигурност, защото тя оформяше паспортите ни бързо и без проблеми. Разбира се, можех да я помоля да ходатайства на Боря, но не знаех доколко ще ѝ е удобно да го направи. Тя трябваше да действа чрез трети лица, а това можеше да ги постави в сложно положение. „Нали разбираш, Боря — казах си наум, — че аз ще потърся еди-кой си човек и после ще му бъда задължен, а този човек, на свой ред, също ще потърси друг човек и също ще изпадне в зависимо положение, а той пък ще потърси някой друг, и друг... А това не всекиму е приятно. И защо е нужна цялата тази машинация? За да можеш ти да отидеш на почивка в Маями? Аз изглеждам толкова зле, само слепец не би забелязал синините по лицето ми и не би разбрал, че са ме пребили. А ти ме гледаш и дори не ме питаш какво ми има. И молиш мен — болния, обидения и пребития — да ти организирам разкошна почивка. А дали пък няма да минеш и без нея?“ Но естествено не казах това на глас.

— Виждаш ли — започнах уклончиво аз, — нямам такива познати, които биха могли да ти помогнат с паспорта. Мога да се опитам да се обадя на едно място, но нищо не ти обещавам.

— Обещай ми, Дюхон, обещавай ми! — Изведнъж гласът на Викулов стана сериозен. — Много е важно. Въпрос на живот и смърт е.

— Поредният договор ли се проваля? — вяло се поинтересувах аз. На мен — смазания от случилото се — изобщо не ми бе интересно да водя разговори за чуждия бизнес.

— Ще ти кажа, за да ме разбереш. Конкурентите ми започнаха да играят вабанк. Мои източници ми съобщиха, че се канят да възбудят срещу мен наказателно дело и незабавно да ме арестуват. Това може да стане още утре. Или вдругиден. Но при всички случаи аз трябва да успея да замина, докато още не се е случило. Разбираш ли? В туристическата агенция, чрез която винаги съм си уреждал паспорта и визите, могат да ми направят това чак след четири дни — три работни дни за паспорта и един за визата, но в тях влизат и почивните дни, така че се получава цяла седмица, а аз не мога да чакам толкова дълго. Моля те, опитай, Дюхон. И разбери още нещо: не мога да потърся помощ от своите познати, защото ще стане изтичане на информация и

ще ме арестуват още по-бързо, отколкото се канят. Само ти можеш да ми помогнеш. Така че хайде, помогни ми.

Нещо избухна в мен и запламтя с ярък, изгарящ всичко човешко пламък. Когато бях дете, а след това — юноша, аз обожавях Боря. Той беше мой кумир, родителите ми го даваха за пример и аз искрено се стремях ако не да бъда като него, то поне да заслужа похвалата му. И точно толкова силна, колкото обожанието ми, беше и моята омраза. Разбирах, че никога няма да стана такъв, какъвто беше той, и никога няма да дочакам думи на одобрение от него. Измъчвах се, плачех, давах си смешни детински клетви и още на другия ден отново надничах умолително в очите му, подмазвах му се и вървах на въженце след Боря.

О, колко лесно му се удаваше всичко! Беше един от най-добрите ученици в класа, но не беше зубрач, не беше читанка, а просто бе надарено и способно момче. Беше най-добрият спортист, който се явяваше от името на нашето училище и нашия район на всички възможни състезания. Беше най-красивият младеж, по когото вехнеха всички наши момичета. Включително и моята сестра Вера.

Аз не бях чак толкова талантлив, изкарвах предимно тройки и четворки, по някои предмети имах и петици, ала само аз си знаех какво ми костваше това. И не само че не бях добър спортист, а дори получих четворката си по физкултура изключително и само заради своята покорна дисциплинираност. Резултатите ми не бяха дори за тройка, а за двойка, но нашият физкултурник оценяваше моите старания и виждаше, че тичам и скачам на ръба на собствените си възможности. И разбира се — изобщо не блестях с хубост и момичетата не вехнеха по мен, но аз не завиждах на Боря за това, защото интересът ми към романтичните отношения се пробуди в мен точно когато една моя съседка се влюби в мен за пръв път в живота ми. Това стана, когато бях на шестнадесет години, а до този момент проблемите на ухажването и натискането ме вълнуваха много слабо. В смисъл че във физиологичен план естествено ме вълнуваха, но не до такава степен, че да завиждам на Боря.

Изобщо никога не му бях завиждал. Просто го обожавях и едновременно с това го мразех. Защото от мен искаха да бъда такъв, какъвто беше той, а аз исках да си остана такъв, какъвто си бях.

А след това ние пораснахме, влязохме всеки в своя си институт, започнахме да контактуваме много по-рядко и аз, както се казва, *се отпуснах*. Сетне той завърза връзка със сестра ми. Дори не беше връзка, а просто така — лек флирт, плавно преминал в сферата на сексуалните отношения. Въпреки че вече беше женен. Верочка от толкова години беше влюбена в Боря и ето че най-сетне нейните мечти станаха реалност! Тя цялата грееше от щастие. Нямах представа дали той беше обещал нещо на Верочка или не, но тя чакаше дете от Боря и категорично отказа да направи аборт.

— Обичам го повече от живота си — говореше през сълзи. — Искам това дете. И съм сигурна, че когато се появи детето, Борис ще се разведе и ще дойде да живее с мен.

Аз знаех, че това няма да се случи, защото имах много добра представа що за човек е моят приятел Викулов. Но не виждах никакъв смисъл да казвам това на Вера. Защо трябваше да ѝ го казвам? Тя го обичаше и това ѝ беше достатъчно.

Сестра ми роди детето, но както се очакваше, Боря не реагира по никакъв начин на това събитие. Тоест реагира, разбира се, но съвсем не така, както на нея и на всички нас ни се искаше. Дойде при мен и ми каза:

— Много съжалявам, Дюхон, но не обичам Вера. И никога не съм я обичал. Но на нея това много ѝ се искаше и аз я съжалих, разбираш ли? Просто я съжалих. Но не се отказвам от отговорността за детето, то е мое и аз съм готов да взема всякакво участие, което е по силите ми, за да израсне здраво и весело.

— То ще израсне здраво и весело, ако има баща — отбелязах аз. — Най-доброто твое участие в неговото възпитание би било, ако се ожениш за Вера.

— Разбирам — кимна тогава Боря. — Но аз имам дете от брака си, имам син и на него също му е нужен баща. Едно дете с нищо не е по-добро или по-лошо от друго. В чиято и полза да взема решение, едното дете ще получи баща, а другото — не. Какви аргументи имаш в полза на това оцетено да се окаже именно детето, което е родила жена ми?

Нямах аргументи. Естествено бих могъл да запея старата песен за отговорността, за това, че е трябвало да мисли, когато е правил любов, да взема предпазни мерки, да не допуска бременност и други

такива, но със сигурност знаех, че Вера искаше детето, а Боря — не. Това беше нейно решение, а моят приятел просто не бе сметнал за необходимо да ѝ натрапва собственото си виждане по проблема.

— Аз всеки месец ще ѝ давам пари, Вера и детето няма да изпитват никакви лишения — продължи той.

— Няма нужда, Боря... — Опитах се да възразя, но бях спрян рязко и безпрекословно.

— Това ми е нужно на МЕН. Иначе няма да мога да живея спокойно.

Оцених постъпката на Боря. Не всеки можеше да дойде просто ей така и да каже: не обичам сестра ти и няма да се ожения за нея, но ще ѝ помогна да отгледа детето.

Ала помощта не продължи дълго. Детето се роди хилаво и живя съвсем малко. Ако кажа, че Вера изпадна в отчаяние, означава да не кажа нищо. Любимият ѝ мъж я бе изоставил, детето ѝ умря. Започна дълъг период на болници, таблетки и психиатри. След това настъпи период на хронична депресия, алкохол и наркотици.

Животът на Вера беше прекършен и тръгна надолу. Тя сключи два брака — един от друг по-мъчителни, тъй като Вера инстинктивно търсеше мъж, който да прилича на Боря, но не външно, а умствено и по характер, и тези мъже я унижаваха, биеха я, изневеряваха ѝ и в крайна сметка я зарязваха. Освен че приличаха на Боря по своя *мачизъм* и откровено нежелание да се съобразяват с чувствата и потребностите на околните, те — на това отгоре — и пиеха. Второто ѝ дете умря при раждането, а третото — жертва на пиянско зачатие — също почина в ранна възраст. А после умря и самата Вера. Самоуби се.

И всичко това до голяма степен бе резултат от факта, че Боря се бе подчинил на своето мъжкарско самолюбие: че как можеш да не вкараш в леглото си една девойка, която от толкова години те гледа с влюбени очи!

На Боря всичко му се получаваше лесно и просто, без видими усилия. Училището, институтът, работата, бизнесът. Дори и извънбрачното му дете не обременя за кой знае колко дълго време съвестта и портфейла му. И след него се тътрех аз — къпоавият, дебелианкото, средноспособният, чиито родители мечтаеха да видят, че прилича на блестящата звезда на име Борис Викулов. Понякога дори ми се струваше, че майка ми и баща ми предпочитаха техен син да е

Боря. Те щяха да се гордеят с него, а аз не им доставях никаква радост. Понякога дори ми хрумваше мисълта, че моите родители започнаха да ме обичат истински едва когато стана ясно, че имам талант. Но това се случи, когато бях вече надхвърлил двадесет години и когато получих първите преливащи от възхищение рецензии за своите разкази. А до този момент бях принуден да слушам безкрайните сравнения между мен — сивичкия и никому ненужния — и яркия и обичан от всички Борис. И дори и през ум не ми минаваше да въстана срещу това и да се възмутия. Аз безусловно признавах неговото превъзходство и правото на собствените ми родители да му се възхищават. Че как иначе? Та той наистина беше забележителен — най-силният, най-смелият, най-умният!

Не се възмутих и не въстанах дори тогава, когато Боря нагло излъга доверието ми. Бяхме на осем години, разхождахме се доста далеч от къщи, когато изведнъж ме присви коремът. Трябваше спешно да отида в тоалетна, но наоколо нямаше такава, защото в началото на шестдесетте години обществените тоалетни в нашата страна не бяха често срещано явление. Не знаех какво да правя. За да стигна до дома си дори на бегом, ми трябваша петнадесет минути, а стомахът така ме присвиваше, че даже не можех да помръдна и само търсех с очи някой спасителен храст, зад който бих могъл да се скрия и да удовлетвори внезапната си нужда.

— Ще ида в храстите — почти простенах аз.

— Какво говориш! — прошепна Боря със страшен поглед. — Не бива! Ами ако изведнъж се взриви?

— Какво да се взриви? — Не разбирах нищо.

— Как, не знаеш ли? Вчера татко ми го прочете от вестника, писаха специално за това. Сложили са из цяла Москва специални мини, та хората и кучетата да не ходят по нужда в градинките. Ако на някого му хрумне да прави купчинки, веднага ще последва взрив.

— Не ме ли лъжеш? — попитах изплашено, усещайки, че повече няма да издържа.

— Истината ти казвам!

— Но какво да правя? Не мога... — Почти плачех.

— Добре де, давай в гащите! — Боря махна с ръка. — Естествено че ще воняш, но това е по-добре, отколкото да те разкъсат на парчета.

Моето въображение още от детските ми години бе доста развинуто, представих си тази сърцераздирателна картина и мигом напълних гащите. Редките изпражнения се стекоха по чорапите и обувките ми. Позорът ми можеше не само да бъде помирисан, но и видян. И как щях да се добера до вкъщи в този вид?

— Хайде да вървим де — снизходително рече моят кумир Боря, — какво да те правя, дрисльо!

Това беше пътят към Голгота. Боря крачеше до мен, гледайки разсеяно настрани, и си подсвиркуваше някаква мелодийка, като с целия си вид показваше, че няма нищо общо с насраното кутре до него. Но аз му бях благодарен дори само за това, че не ме заряза и не избяга, оставяйки ме сам да се справям с нещастията си. От ужас не можех да погледна наоколо и не виждах дали минувачите забелязват нещо или не. Но бях сигурен, че всички ме виждат и ми си смеят или ме одумват. Стигнах до дома си като в мъгла.

Вечерта, когато майка ми се върна и видя захвърлените в банята изцапани панталони и гащи, разбрах, че съм станал жертва на жесток номер. И че бих могъл съвсем безпроблемно да се възползвам от храстите и да избегна цялата тази смъртоносна мъка. Боже мой, как ридах цяла нощ! Бях смазан, унижен, измамен, подложен на незаслужена и мъчителна екзекуция. Но дори и това не ме накара да се отвърна от Боря. Бях негов роб.

След това през целия ми живот ме преследваше страхът да не се изпусна в присъствието на други хора и да не преживея отново този непоносим срам. Точно за него, за този случай и за този страх, ми говореше Елена, когато ме посъветва да си дам сметка за онова, което ми се е случило на осемгодишна възраст. А ето че то се случи отново. Само че в по-страшен вариант. И пред мен стоеше Боря, който не беше бит и унижаван от никого, който не се бе насирал и напикавал, в скъп чист костюм, ухаещ на хубав одеколон, такъв един уверен в себе си, крачещ с лекота през живота, небрежно раздаващ на този и онзи думи на одобрение, които аз така и не дочаках от него за толкова години.

Щеше му се да замине в чужбина. А наровете до големите кофи за ходене по нужда не пасват ли на вкуса ти? Ами затворническата чорба в алуминиева купичка? А смърдящата килия с няколко десетки криминални престъпници в нея? Защо при теб всичко трябва да е наред? Защо на всеки друг може да му е зле, само не и на теб?

Омразата ми към Боря се примеси в мен с болката от собственото ми унижение и от побоищата. И аз направих онова, за което впоследствие съжалявах и от което се срамувах. Направих онова, за което после исках да забравя. И почти бях успял...

— Ей сега ще се обадя — казах аз. — Имам само един човек, към когото мога да се обърна и ще му се обадя.

Набрах номера на Муся. Знаех, че тя не е в Москва — беше завела един от своите автори в Екатеринбург да се договаря с тамошното издателство за отпечатването на книгите му. Но аз не ѝ се обадох на мобилния, а набрах номера на домашния ѝ телефон. Естествено майката на Муся ми отговори, че Мария Владимировна е заминала и ще се върне след три дни.

— Заминала ли е? — попита ме Боря, вторачен съсредоточено в очите ми. — Какво, да не би да няма мобилен телефон?

— Тя е в Щатите, там нашите мобилни телефони не работят. И майка ѝ не знае номера на телефона, на който може да бъде намерена. Тя не стои на едно място, а пътува из страната.

— Аха, е, да! — Кимна в знак на съгласие. — А кога ще се върне?

— След две седмици — излъгах, за да убия всякаква надежда у Боря. — Извинявай, Боря, но не разполагам с никакъв друг човек. Бих се радвал да ти помогна, но сам виждаш как стоят нещата.

— Жалко! Както и да е, Дюхон, извинявай, че те обезпокоих. Ще се опитам да действам чрез моите хора. Но ще ме предадат, негодниците, като едното нищо ще ме предадат. Всичките са купени! Добре де, ще видя как да се измъкна.

Гледах през прозореца как той излиза от къщата и сяда в колата си — такъв един добре сложен, строен, лек, с атлетичен вид. Такъв един непоносим късметлия. В мен нямаше нищо друго, освен срама от собствената ми слабост и подлостта, която току-що бях извършил.

След седмица научих, че са арестували Боря. Знаех, че е станало заради мен. Ако се бях обадил на Муся в Екатеринбург, тя щеше да се свърже с когото трябва и на другия ден Боря щеше да има нововеничък задграничен паспорт. И щеше да замине в чужбина и да си живее там с песен на уста. Срамувах се. Съжалявах за това, което направих. Най-много от всичко на света ми се искаше този епизод да го няма в живота ми.

Но го имаше.

След няколко месеца пуснаха Боря, но през това време разтропаните му врагове заедно с приятелите и близките му бяха успели да му отнемат всичко. И ако възрастният умен Боря се бе отнесъл към това, макар и болезнено, но здравомислещо, с разбирането, че лесно спечеленото лесно се и губи, то неговото синче изобщо не възприе загубата на благосъстоянието си философски. Има си хас: на осемнадесет години той се разхождаше из Москва с подарения от баща му автомобил, който съвсем не бе родно производство и дори не бе втора употреба. Разполагаше с толкова джобни пари, че му стигаха да живее по възможно най-разкошен за един юноша начин, включително и да си купува наркотици. Володя дори имаше и собствен апартамент. Всички тези блага, взети накуп, му позволяваха да върши каквото му дойде наум, при това — без да бъде под строгия контрол на родителите си. И изведнъж всичко бе свършило. Нито кола, нито самостоятелен апартамент, нито пари, нито свобода, тъй като оттук нататък се налагаше да живее с баща си. И майка му го бе зарязала и не го бе отвела в онзи красив и обезпечен живот в чужбина. Може би ако беше малко по-умен, малко по-добър и не употребяваше наркотици, майка му нямаше да се откаже от него, но, разбира се, тази простичка мисъл не минаваше през главата на Вовка. Ако неговият баща не бе влизал в схватки с конкурентите си и бе споделял щедро спечеленото с когото трябва, никой нямаше да му крои шапката и нямаше да го дава на правозащитните органи. Но и това бе твърде сложна мисъл за сина на Боря Викулов. На него му трябваше някаква по-достъпна отправна точка. Кой беше виновен? Ами онзи, който не беше помогнал на баща му да излезне зад граница, на безопасно разстояние от ареста. А кой не му беше помогнал? Това не бе туристическата агенция, чиито възможности се простираха дотам, че да чака най-малко три дни. Това не бяха бизнеспартньорите на баща му, които естествено тутакси бяха съобщили където трябва, че Викулов се кани да вдига гълъбите от Русия. Чичо Андрюша Корин беше виновен. Баща му се бе обърнал към него като към последната си надежда, а той го беше подвел. И беше ясно, че той няма как да нападне туристическата агенция, няма как да се докопа до бизнесмените, а сърцето му жадуваше мъст точно толкова, колкото организъмът му жадуваше поредната доза. Само че сега с дозите беше

възникнал проблем, защото баща му му даваше съвсем малко пари, които за нищо не стигаха. И Корин се превръщаше в най-удобния претендент за ролята на жертвата. Живееше сам, нямаше никаква охрана, никакво оръжие, че на това отгоре и нищо не помнеше, което означава, че в главата му няма как да се завърти мисълта, че бащата и синът Викулови могат да имат каквито и да било претенции към него. Ако нещо се случеше, тази гадина Корин нямаше да каже, че Володя Викулов има основания да му отмъсти, дори и да го измъчваха. Нямаше да каже, защото не го знае. Не го помнеше. Колко добре се нареждаха нещата...

А когато научи за амнезията ми, Боря идваше при мен в санаториума и разговаряше с мен, сякаш нищо не се бе случило. Дори не ми напомни, че се е обърнал към мен за помощ. Дори не ми намекна, че е разчитал на мен, а аз не бях оправдал надеждите му. Беше премълчал това. И по този начин ме бе размазал като отвратителна воняща дървеница.

Бях отвратен от самия себе си. И се оказа, че най-щастливи в моя живот бяха онези пет месеца, през които не си спомнях за моята гнусна постъпка и за своите гнусни помисли. В онзи момент на мен ми беше зле и аз бях пожелал зло и на Боря. Злото бе станало, Боря бе преминал през ада, но можеше да бъде щастлив и непременно щеше да бъде щастлив, защото при Боря всички неща винаги се подреждаха добре. Или защото не умееше да се срамува заради собствените си постъпки, или защото не вършеше нищо, от което впоследствие да се срамува. А аз умеех да се срамувам и което беше още по-ужасно — вършех такива неща, от които да се срамувам. И вече никога нямаше да мога да бъда истински щастлив.

Да, злото беше станало. Само че то не се бе стоварило върху Боря, а върху самия мен. Ако не бях направил онова, което направих, нямаше да имам потребността да забравя всичко. И нямаше да имам никаква амнезия. И никой нямаше да може да се възползва от нея.

И аз нямаше да изпадна в положението на човек, който е принуден да разгребва с лопати чуждите лъжи и да се преструва. Ако направех дори и най-малкия намек, че паметта ми се е възвърнала, щях да подпиша смъртната си присъда. И освен мен, имаше само един човек, който знаеше истината — това беше Елена. От днес и винаги бях напълно зависим от нея. Да, днес аз я обичах, днес няхах никого

друго, който да е по-скъп за мен на този свят, но ако утре или в другиден или след половин година охладнеех към нея, щях да бъда принуден и тук да лъжа и да се преструвам, за да не я обидя и да не я разсърдя. Иначе тя можеше да разкаже всичко.

Господи, в какъв капан бях влязъл! И всичко това се бе случило само защото исках да бъда Златното момче, което се харесва на всички. Бях предал собствената си душа, бях сметнал собствената си личност за недостойна за уважение и любов, бях се гърчил в угода на всички от страх за това какво ще си помислят хората за мен, няма ли да кажат нещо лошо за мен, няма ли да престанат да се отнасят добре към мен. Е, и какво бях постигнал? Бях станал онова Златно момче, при вида на което ми се повдигаше. Бляскавото Златно момче в боклукчийска яма. Бях отгледал градина, засадена със зловонни, разлагащи се растения и оттук нататък бях принуден да живея в нея до края на дните си. Защото моят избор беше прост: или да живея в тази отвратителна смърдяща градина, или изобщо да не живея.

Тичах по пътя, който водеше от курортното селище към селото. Тичах колкото сили имах. Разбирах, че разполагам със съвсем малко време и че трябва непременно да успея да намеря Мария и да я попитам...

Ето я познатата ми улица, ето я къщата, в която идвах всеки ден.

— Мария! — извиках с всички сили.

Времето изтичаше с невероятна скорост, оставах ми все по-малко и по-малко минути, но аз задължително трябваше да задам въпроса си и да получа отговор.

— Мария!

Тя стоеше на верандата и се усмихваше, сякаш ме очакваше.

— Мария! — Едва си поех дъх. — Вие казвахте, че Бог е всемогъщ и на света няма нищо, което той не би създал по собствена воля. Че има Бог, но няма дявол. Че има рай, но няма ад. Тогава защо той е създал смъртта? Защо трябва да има смърт, щом животът е толкова прекрасен дори когато е непоносимо тежък? Та всеки живот, дори и най-страшният, е по-добър от смъртта. Тогава защо той е създал смъртта? За да ни накара да страдаме ли?

— Не, миличък. На Бога не му е нужно да страдате. Страданието е ваш личен избор. Хората сами решават, че в даден момент от живота си при дадени обстоятелства трябва да страдат. Те могат да не правят това. Не са длъжни.

— Но тогава защо, Мария? Защо Бог е създал смъртта? Кажете ми, трябва да разбере това.

— Бог е създал смъртта единствено за да накара хората да се научат да обичат и да ценят живота. Вие осъзнавате красотата и очарованието на живота само когато ги сравнявате със смъртта. Хората не вярват на нищо на думи, те трябва да се убедят във всичко от опит. За да разберат, че ледът е студен, трябва да мушнат ръката си в огъня и да научат какво означава *горещо*. За да се научат да обичат и да ценят живота във всичките му прояви, хората трябва да видят смъртта. Разбирате ли, миличък, колко просто е всичко? А сега трябва да се сбогуваме. Вече ви е време.

Отреденото ми време се топеше като сняг под слънчеви лъчи. Оставаха само още няколко снежинки и те стигнаха единствено за да видят как застаналата на верандата Мария ми махаше с ръка и ми се усмихваше. Усмихваше ми се нежно и малко тъжно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.